

การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

นางรชาดา เครือทิวา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2556

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

A DEVELOPMENT OF QUALIFICATION STANDARD AND SPECIFICATION FOR
BACHELOR'S DEGREE PROGRAMS IN RECREATION BASED ON
THE THAI QUALIFICATION FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION B.E. 2552

Mrs. Rachada Kruatiwa

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Sports Science
Faculty of Sports Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2013

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียด
ของหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรีตาม
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2552

โดย

นางรชดา เครือทิวา

สาขาวิชา

วิทยาศาสตร์การกีฬา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต

.....คณบดีคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชรินทร์ชัย อินทிரากรณ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ณอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ พบลาก)

ราคา เครื่องทิวา: การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (A DEVELOPMENT OF QUALIFICATION STANDARD AND SPECIFICATION FOR BACHELOR'S DEGREE PROGRAMS IN RECREATION BASED ON THE THAI QUALIFICATION FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION B.E. 2552) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: ผศ.ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ.เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย, 476 หน้า

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงผสมผสาน วัตถุประสงค์เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการ ระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 การวิจัยเชิงปริมาณขั้นตอนที่ 1 คือการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม คือ (1) ผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการระดับปริญญาตรีจำนวน 96 คน (2) ผู้ใช้หลักสูตรนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 242 คน (3) ผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 1,180 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา 0.96 วิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงคุณภาพโดย การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขานันทนาการ ระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ คณาจารย์และผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องสาขานันทนาการทั่วประเทศจำนวน 65 คน ขั้นตอนที่ 3 การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) สู่อำนาจปฏิบัติโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)

ผลการวิจัยพบว่า

“มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1)” มีลักษณะเฉพาะด้านของสาขานันทนาการคือ 1) ประกอบด้วย 7 สาขาวิชาคือ (1) สาขาวิชานันทนาการ (2) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ (3) สาขาวิชานันทนาการเชิงพาณิชย์ (4) สาขาวิชานันทนาการกลางแจ้ง (5) สาขาวิชาทรัพยากรนันทนาการ (6) สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว (7) สาขาวิชานันทนาการบำบัด 2) มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความต้านรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 3) เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการมี 7 กลุ่มคือ (1) แนวคิดพื้นฐานด้านนันทนาการ (2) ความเป็นวิชาชีพด้านนันทนาการ (3) ระบบการให้บริการ (4) การวางแผนโปรแกรมทางนันทนาการ (5) การบริหารจัดการ (6) ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องและ (7) ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

รายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) มีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 136 มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต 5 ด้าน และมีรายวิชาบังคับที่ต้องเรียนทุกสาขาวิชา 7 รายวิชาซึ่งสอดคล้องกับ มคอ.1 และตรงตามเกณฑ์ของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ

สาขาวิชา.....วิทยาศาสตร์การกีฬา..... ลายมือชื่อนิสิต .....

ปีการศึกษา.....2556..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

527 89588 39 #: MAJOR SPORTS SCIENCE

KEYWORDS: QUALIFICATION STANDARD, BACHELOR'S DEGREE PROGRAMS IN RECREATION

RACHADA KUAUTIWA: A DEVELOPMENT OF QUALIFICATION STANDARD AND SPECIFICATION FOR BACHELOR'S DEGREE PROGRAMS IN RECREATION BASED ON THE THAI QUALIFICATION FRAMEWORK FOR HIGHER EDUCATION B.E. 2552. ADVISOR: ASST. PROF. SUCHART TAWEEPORNPATHOMGUL., Ph.D., CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. TEPPRASIT GULTHAWATVICHAI.
476 pp.

This study aimed to develop qualification standard and specification for bachelor's degree in recreation based on the Thai qualification framework for higher education B.E. 2552 (TQF). The mixed methods research both quantitative and qualitative techniques, were employed utilizes and following processes which were (1) studying the guidelines in developing qualification standard and specification for bachelor's degree in recreation B.E.2552. In this stage, data were collected from 4 groups in order to evaluate recreation curriculum from 96 lecturers or academic staffs, 242 senior students of recreation program, 1,180 employers whom the graduates working with, and 10 educational scholars in the field of recreation. Questionnaire was designed with Likert's Scale with Alpha 0.96 validity point. Statistical analysis was employed in term of percentage, mean, standard deviation and coefficient of variation. (2) The second process was the qualitative process, aimed to develop the qualification standard by conducting a seminar workshop with 65 participants including experts, scholars, and lecturers in recreational fields. (3) In the third stage was implementation stage, participants who were 60 faculty members recreation program of implementing workshop seminar for the standard (TQF1) into the curriculum (TQF2). Results of the study revealed that:

A Qualification Framework in the Recreation program (TQF1) curriculum was 7 programs were Respectively : (1) Recreation (2) Management (3) Commercial Recreation (4) Outdoor Recreation (5) Recreational Resources (6) Recreation and Tourism (7) Therapeutic Recreation and it composed of 5 domains of learning:(1) Ethics and Mora (2) Knowledge (3) Cognitive Skill (4) Interpersonal Skills and Responsibility and (5) Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills. The major contents of the recreation were included

The Recreation program specifications (TQF.2) has 136 credits and 7 required subjects in core course. After the critical hearing process, all specialists were confirmed the proposed of qualification standard and specification for bachelor's degree in recreation program.

Field of Study : ..... Sports Science ..... Student's Signature .....

Academic Year : ..... 2013 ..... Advisor's Signature .....

Co-advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษา แนะนำ และตรวจแก้ไข ข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี รวมทั้งให้ข้อคิดที่มีค่าและเป็นประโยชน์ ทั้งยังเป็นแบบอย่างที่ดีในการเป็นครูที่เป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และขอกราบขอบพระคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ทุกท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ รองศาสตราจารย์ ดร.ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ พบลาภ ที่ได้ให้คำแนะนำและ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยขอขอบคุณกำลังใจจากเพื่อนร่วมงาน ลูกศิษย์ รุ่นพี่และรุ่นน้องทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการวิจัย ขอกราบขอบพระคุณครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ให้โอกาสและสร้าง ประสบการณ์ชีวิตให้แก่ลูกศิษย์

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์เจริญ เครือทิวา สามีและครอบครัวที่อยู่เคียงข้างและเป็น กำลังใจให้ตลอดมา ประโยชน์ที่เกิดขึ้นข้าพเจ้าขออุทิศส่วนกุศลแด่บิดา-มารดาผู้ล่วงลับ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำให้ข้าพเจ้าตระหนักถึงภาระหน้าที่การเป็นเสาหลักของ แผ่นดิน ตามปณิธานของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ประสงค์ให้นักวิชาการร่วมกันพัฒนาประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้า ด้วยการพัฒนาความรู้ วิสัยทัศน์ คุณธรรมและจริยธรรมของคน เพื่อทำให้เกิดความเจริญอย่างมั่นคงในสังคมไทยสืบต่อไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
คำถามของงานวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	11
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) แผนยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูป การศึกษา.....	18
แนวนโยบายเป้าหมายกรอบดำเนินการและยุทธศาสตร์ในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	19
มาตรฐานการศึกษาของชาติพ.ศ. 2547.....	22
มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2549.....	23
กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565).....	25
เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี.....	32
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552.....	34

ความหมายและแนวคิดของนันทนาการ.....	74
บทบาทของนันทนาการศาสตร์.....	78
หลักสูตรสาขานันทนาการ.....	99
งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง.....	132
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	148
ประชากร.....	149
กลุ่มตัวอย่าง.....	150
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	158
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	159
การดำเนินการเก็บข้อมูล.....	162
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	165
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	171
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	174
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	364
สรุปผลการวิจัย.....	364
อภิปรายผลการวิจัย.....	373
ข้อเสนอแนะ.....	389
รายการอ้างอิง.....	390
ภาคผนวก.....	391
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ.....	397
ภาคผนวก ข หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัยกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ และกลุ่มตัวอย่าง.....	407
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย.....	412
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	415

	หน้า
ภาคผนวก จ กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการและการวิพากษ์.....	433
ภาคผนวก ฉ ตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	438
ภาคผนวก ช ตัวอย่างหลักสูตรสาขานันทนาการของต่างประเทศ.....	460
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	476

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างระดับคุณวุฒิ จำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของหลักสูตรและมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี.....	44
2	ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จการพัฒนาคุณภาพการจ้ด การศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม.....	55
3	การวิเคราะห์ความหมายของนันทนาการของนักนันทนาการไทยและต่างประเทศ.....	77
4	รายละเอียดวิวัฒนาการการศึกษาด้านนันทนาการในประเทศไทย.....	87
5	สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ.....	101
6	งานวิจัยในประเทศ.....	141
7	งานวิจัยในต่างประเทศ.....	145
8	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนหลักสูตรสาขา นันทนาการ.....	151
9	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีหลักสูตรสาขา นันทนาการ.....	152
10	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษา.....	153
11	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในองค์กรภาครัฐบาล.....	155
12	กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในสถานประกอบการนันทนาการภาคเอกชน	156
13	จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร	176
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ....	177
15	จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้หลักสูตรที่เป็นนักศึกษา.....	178
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรที่เป็นนักศึกษา ที่มีต่อความเหมาะสมของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ.....	179
17	จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการที่เป็นผู้จ้างงาน จากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคเอกชน และภาครัฐบาล.....	180

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ใช้ผลผลิตที่เป็นผู้จ้างงาน ที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญา.....	182
19	การวิเคราะห์สมรรถนะ/ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานด้านนันทนาการระดับมืออาชีพ	200
20	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติระดับชาติ พ.ศ. 2552.....	218
21	มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552.....	220
22	เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ.....	224
23	ความเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ. 2) กับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)และ สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552.....	258
24	ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) และ มาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2).....	260
25	ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับเนื้อหารายวิชาในรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ (มคอ.2).....	265

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	13
2	โครงสร้างของระดับคุณวุฒิในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งสู่อีกระดับหนึ่งที่สูงขึ้น.....	40
3	การดำเนินการวิจัย.....	173
4	ขั้นตอนการเสนอผลการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดหลักสูตร ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552.....	193

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นันทนาการศาสตร์เป็นศาสตร์ที่จำเป็นของมนุษย์ซึ่งเป็นองค์ประกอบของสังคมและชุมชน เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีรูปแบบที่หลากหลายตามความต้องการและความสนใจของผู้เข้าร่วม อันจะสามารถก่อประโยชน์สุขให้กับผู้เข้าร่วมได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ช่วยให้เกิดการฟื้นฟูสภาพความพร้อมของร่างกายและจิตใจให้เกิดความสุขและกำลังใจ โดยกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลนั้นมีความแตกต่างกันตามความพอใจส่วนตัวของแต่ละบุคคล (ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ, 2552) มนุษย์ใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในการพักผ่อน สนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายจากความเครียด จากภาระหน้าที่ อาชีพการงาน ใช้เป็นสื่อการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ เป็นสื่อสังคม และใช้ประกอบอาชีพจากกิจกรรมนันทนาการ(สมบัติ กาญจนกิจ, 2544) ในต่างประเทศภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมาประเทศในกลุ่มโลกตะวันตกและสหรัฐอเมริกา นำกิจกรรมนันทนาการมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศของตน (จรินทร์ ธานีรัตน์ , 2507) ด้วยการสร้างกระแสให้คนในประเทศเห็นความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการใช้เวลาในการพัฒนาคุณค่าของตนเองและสังคมรอบข้าง (Cordes & Ibrahim, 1999) นันทนาการจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาของประเทศต่างๆมาอย่างยาวนานในระดับโลก องค์การยูเนสโก (UNESCO) องค์การศึกษาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติได้เห็นความสำคัญของนันทนาการโดยได้ประกาศเป็นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะพักผ่อนและใช้เวลาว่าง ทุกคนมีสิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมตลอดถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีเพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ (ธนวรรต ภูริสวัสดิ์, 2551) จึงนับได้ว่านันทนาการมีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาคมโลก สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศในการส่งเสริมการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านวัฒนธรรมในการแลกเปลี่ยนวรรณกรรมพื้นบ้าน แลกเปลี่ยนความคิดเห็นส่งผลให้ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศโดยในปัจจุบันได้มีองค์กรนันทนาการระดับสากลเช่น สมาคมนันทนาการและสวนสาธารณะแห่งชาติสหรัฐอเมริกา (National Recreation and Park Association: NRPA) องค์กรนันทนาการโลก (World Leisure Organization: WLO)

สภารับรองวิชาชีพนันทนาการบำบัดแห่งชาติ (National Council for Therapeutic Recreation Certification: NCTRC) โดยองค์การเหล่านี้อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นที่รู้จักและยอมรับของผู้ที่อยู่ในสาขาวิชาชีพนันทนาการเป็นอย่างดี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยการส่งเสริมและปรับปรุงสุขภาพ สร้างพลังในชุมชนสร้างคุณค่าให้ชีวิตและความยั่งยืน ให้การสนับสนุนด้านการเงินเพื่อพัฒนากิจการนันทนาการและสวนสาธารณะตามกฎหมาย ดูแลและรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรวมทั้ง สวนสาธารณะให้สวยงามและมีคุณภาพ สร้างประสบการณ์นันทนาการสร้างความปลอดภัยและจัดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและสวนสาธารณะอย่างทั่วถึง (สมาคมนันทนาการและสวนสาธารณะแห่งชาติสหรัฐอเมริกา NRPA, 2010)

สำหรับประเทศไทยรัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจซึ่งถูกนำมาเป็นประเด็นหลักของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) โดยการส่งเสริมการสร้างคุณค่าชีวิตให้กับประชาชนเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งเทพประดิษฐ์ กุศลวิชิต (2552) ได้กล่าวว่า การใช้เวลาให้เป็นประโยชน์เป็นการพัฒนาคุณค่าแห่งชีวิตอย่างแท้จริง การใช้เวลาที่อิสระจากกิจวัตรหลักในชีวิตประจำวันดำเนินกิจกรรมอันทรงคุณค่า ที่มีอยู่อย่างมากมายหลากหลายชนิดซึ่ง แต่ละบุคคลสามารถเลือกประกอบกิจกรรมอันเกิดจากความพึงพอใจและความชอบเพื่อสร้างสรรค์ประสบการณ์ส่วนตัวก่อให้เกิดการพัฒนาและเสริมสร้างคุณค่าให้กับตัวเอง นันทนาการจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน(สำนักส่งเสริมและพัฒนา นันทนาการ, 2550) ซึ่งจากความสำคัญของนันทนาการศาสตร์ดังกล่าว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยสำนักพัฒนากีฬาและนันทนาการ (กรมพลศึกษาในปัจจุบัน) ในฐานะองค์กรหลักที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนา นันทนาการ ได้เห็นความสำคัญของนันทนาการว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพคนด้วยนันทนาการมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องเสริมสร้างคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรมจริยธรรมความซื่อสัตย์สุจริตและรู้จักสามัคคีภายในครอบครัวชุมชนและสังคมช่วยเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็งให้เป็นแกนหลักของสังคมไทยมีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรมเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาชนบทและพัฒนาเมืองให้เกิดความน่าอยู่นอกจากนี้นันทนาการยังสามารถนำมาใช้กับการเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนส่งผลให้ประเทศสามารถพัฒนาได้ยั่งยืนสำนักพัฒนากีฬาและนันทนาการ (กรมพลศึกษาในปัจจุบัน) จึงได้จัดทำแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) ขึ้น เพื่อใช้เป็นยุทธศาสตร์สำหรับส่งเสริม นันทนาการในประเทศไทยโดยมุ่งหวังให้หน่วยงานปฏิบัติทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

นำแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1(พ.ศ.2550-2554) ฉบับนี้มีสาระสำคัญประกอบด้วยวิสัยทัศน์พันธกิจวัตถุประสงค์เป้าหมายและ 3 ยุทธศาสตร์ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมเด็กเยาวชนและประชาชนให้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้เวลาที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์และประกอบกิจกรรมนันทนาการเป็นประจำจนเป็นวิถีชีวิตก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเองและสังคม ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในการจัดบริการนันทนาการ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนา การบริหารจัดการนันทนาการและจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) ครบระยะครึ่งแผนในปีพ.ศ.2552ได้มีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554)พบว่าในยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในการจัดบริการนันทนาการผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายกล่าวคือบุคลากรด้านนันทนาการยังไม่มีการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถสู่ระดับมาตรฐานสากลพร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดทำแผนผลิตบุคลากรนันทนาการโดยความร่วมมือกับสถานศึกษา (สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ,2553) ซึ่งจากความสำคัญของนันทนาการดังกล่าวข้างต้น สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาจึงจัดให้มีหลักสูตรการเรียนการสอนสาขานันทนาการในสถาบันศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการออกไปประกอบอาชีพรับใช้สังคมทั้งภาครัฐและเอกชนเช่นเป็นผู้นำนันทนาการประจำตำบล อำเภอประจำโรงงาน หรือในอุทยานแห่งชาติ สถานบริการด้านสร้างเสริมสุขภาพด้านการท่องเที่ยว ฯลฯ

การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาประเทศ เพราะสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการผลิตบัณฑิตผู้มีความรู้ในวิชาการขั้นสูงเพื่อออกไปรับผิดชอบภารกิจต่างๆของสังคมไม่ว่าจะเป็นทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการศึกษา ตลอดจนเป็นผู้นำในหน่วยงานด้านต่างๆของสังคมทั้งภาครัฐบาล และเอกชน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551) ในต่างประเทศได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นอย่างมากได้มีการพัฒนาประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาโดย พัฒนารอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติของประเทศต่างๆ เช่นประเทศอังกฤษ สกอตแลนด์ เวลส์ ไอร์แลนด์เหนือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และแอฟริกาใต้ กลุ่มสหภาพยุโรปโดยได้มีการประกาศใช้กรอบคุณวุฒิตั้งแต่ปี คริสต์ศักราช 2001 และเริ่มมีประเทศอื่นๆพัฒนาตามมา เช่น สิงคโปร์ ฮองกง มาเลเซีย ฝรั่งเศสเยอรมัน ฯลฯ รวมทั้งประเทศไทยด้วย โดยเริ่มเตรียมการใน พ.ศ.2545 เป็นขั้นเตรียมข้อมูลพื้นฐานของไทยโดยทบวงมหาวิทยาลัยได้มอบหมายให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยซึ่งมีศาสตราจารย์ไพฑูรย์ สินลารัตน์ เป็นหัวหน้าคณะ

ดำเนินการโดยร่วมมือกับประเทศออสเตรเลียในโครงการวิจัยพื้นฐานเรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทำให้ได้กรอบแนวคิดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของประเทศไทยเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน และคณะ, 2552)

นโยบายและทิศทางของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของไทยเริ่มมีความชัดเจน ในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ส่วนที่ 4 เรื่องแนวนโยบายด้านศาสนา สังคม การสาธารณสุข การศึกษาและวัฒนธรรม ได้ระบุให้รัฐต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับ โดยรัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542ซึ่งนับเป็นกฎหมายการศึกษาฉบับสมบูรณ์ฉบับแรกของประเทศไทย และได้ปรับปรุงเป็นพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้เน้นย้ำเจตนารมณ์สำคัญที่จะให้มีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเท่าเทียมกัน ต่อเนื่องตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ซึ่งสอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ(พ.ศ.2545-2559) ที่เน้นปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่มุ่งพัฒนา “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน”(Green and Happiness Society)โดยมีเป้าหมายของการพัฒนาคุณภาพคือ ผู้เรียนเป็นเป้าหมายสูงสุด ประกอบกับการแถลงนโยบายของรัฐบาลตั้งแต่วรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ จนถึงรัฐบาลชุดปัจจุบันรัฐบาลของนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยมีนโยบายที่จะปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ ซึ่งถือเป็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาในภาพรวมทั้งระบบซึ่งผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย ปี พ.ศ.2552จัดอันดับโดย สถาบันการศึกษานานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD.) (IMD.World Competitiveness Yearbook, 2009 อ้างถึงในสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) พบว่าใน 200 อันดับแรก มหาวิทยาลัยไทยมีเพียงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อยู่ในอันดับที่ 180 และผลการประเมินจัดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในภูมิภาคอาเซียนประจำปี พ.ศ. 2552 โดยบริษัท Quacquarelli Symonds Ltd. ได้จัดอันดับมหาวิทยาลัยที่ดีที่สุดในภูมิภาคเอเชีย ประจำปี พ.ศ.2553 ใน 100 อันดับแรก มีมหาวิทยาลัยไทยติดอันดับ 3 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยมหิดล (อันดับ 28) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (อันดับ 44) และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (อันดับ 91)

แสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยของไทยเป็นรองมหาวิทยาลัยในแถบภูมิภาคเอเชียทางด้านคุณภาพอย่างมากซึ่งนับเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรมีการแก้ไขเนื่องจาก ได้มีข้อตกลงร่วมกันของผู้นำอาเซียนในการที่จะรวมตัวในรูปของประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. 2558(ค.ศ.2015) อิทธิพลของการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน จะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากร แรงงาน การค้าอุตสาหกรรม ตลอดจนความรู้ ภาษา และวัฒนธรรม ทางด้านการศึกษา จะมีการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา อาจารย์ ตลอดจนคนทำงานในสาขาอาชีพต่างๆ ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายทางความรู้ นวัตกรรม จึงเป็นสิ่งที่ชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพื่อให้เกิดมาตรฐานการศึกษาและปริญญาที่ยอมรับร่วมกันได้ (Mutual recognition) จึงเป็นเรื่องสำคัญในการที่จะได้มีการศึกษาวิจัยและการพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน ซึ่งนอกจากการศึกษาในศาสตร์เฉพาะหรือสาขาเฉพาะแล้วยังต้องเสริมฐานความรู้และสมรรถนะที่จะช่วยให้บัณฑิตสามารถอยู่ในตลาดแรงงานได้และอยู่ร่วมในสังคมของประชาคมอาเซียนได้เป็นอย่างดี ดังนั้นสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาของไทยจึงได้ดำเนินการจัดทำยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี พ.ศ. 2558 เพื่อการยกระดับและรักษาระดับประชาชาติไทย ไปสู่จุดที่เหมาะสมในประชาคมอาเซียน (กรมอาเซียน,2552)และจากรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษาที่ประเมินโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยการประเมินสถาบันอุดมศึกษา 260 แห่ง พบว่าได้รับการประเมินในระดับดีและได้รับการรับรองเพียง 124 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 47.69 อยู่ในระดับพอใช้ และระดับปรับปรุงถึง 136 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 52 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)และพบประเด็นปัญหาสำคัญที่มีต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่สอดคล้องกัน ได้แก่ คุณภาพของการผลิตบัณฑิตไม่ได้มาตรฐานตามความต้องการในการใช้ประโยชน์ตามสภาพการณ์ของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลง ปัญหาสถาบันอุดมศึกษาของไทยขาดศักยภาพในการแข่งขันระดับสากล หลักสูตรระดับอุดมศึกษาขาดความหลากหลาย ไม่ยืดหยุ่น ไม่เป็นสากล ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ระบบและกลไกของรัฐในการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาไม่เข้มแข็ง และไม่เชื่อมโยงกับแผนนโยบายในภาพรวม การประกันคุณภาพการศึกษาภายในซึ่งเป็นกลไกหลักของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545มีความหลากหลายในการใช้ระบบและแนวทางการดำเนินงานกลุ่มของดัชนีและเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมหาวิทยาลัย คณะวิชาภาควิชา มีลักษณะและจำนวน

ต่างกันตามบริบทของสถาบันการศึกษาแต่ละแห่ง ความไม่พร้อมของคณาจารย์ผู้สอนในการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551)

จากข้อมูลการจัดอันดับคุณภาพการศึกษาและผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่ามาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษาของไทยอยู่ในภาวะวิกฤตไม่สามารถที่จะพัฒนาจนเป็นต้นแบบของความเข้มแข็งด้านคุณภาพ ไม่สามารถรองรับความต้องการและการพัฒนาได้ทั้งเชิงรุกและเชิงรับรวมทั้งการเตรียมความพร้อมประเทศไทยเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดนโยบายของประเทศที่จะปฏิรูปการศึกษา ทั้งระบบภายใต้เป้าหมายของคุณภาพการศึกษาและการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นคุณธรรมนำความรู้อย่างแท้จริง กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education : TQF: HEd.) โดยหวังที่จะใช้เป็นเครื่องมือในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อนำแนวนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้เพราะกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาจะแสดงแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนของอาจารย์ การเรียนรู้ของนักศึกษา การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อให้มั่นใจว่าบัณฑิตจะบรรลุตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่มุ่งหวังได้จริง ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิตและเพื่อเป็นการประกันคุณภาพของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา รวมทั้งเพื่อใช้เป็นหลักในการจัดทำมาตรฐานด้านต่างๆ เพื่อให้การจัดการศึกษามุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันในการผลิตบัณฑิตได้อย่างมีคุณภาพ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) โดยกำหนดให้คณะกรรมการอุดมศึกษานำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติไปพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสสาขา/สาขาวิชาต่างๆ ของแต่ละระดับคุณวุฒิ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนเพื่อให้คุณภาพบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒิ เดียวกันมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

เนื่องจากคณะกรรมการอุดมศึกษาอยู่ในระหว่างการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิในแต่ละระดับและสาขา/ สาขาวิชา จึงยังไม่สามารถประกาศมาตรฐานคุณวุฒิได้ครบถ้วนในแต่ละระดับ

และสาขา/สาขาวิชาได้ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้องพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ภายในปี การศึกษา 2555 เพื่อให้การดำเนินการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และตามประกาศคณะกรรมการ อุดมศึกษาเรื่องแนวทางปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ผู้วิจัย ซึ่งมีความตระหนักถึงความสำคัญของนันทนาการศาสตร์และการแก้วิกฤตอุดมศึกษาด้วย กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา จึงมีความสนใจที่จะพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและ รายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการ ระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่อง แนวทางการปฏิบัติกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติพ.ศ.2552 (คณะกรรมการการ อุดมศึกษา, 2552) เพื่อเป็นหลักประกันว่าคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษสาขานันทนาการ ระดับปริญญาตรีจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ตามที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดอย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญาด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเพื่อเตรียม ความพร้อมในการผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการในประเทศไทยให้สอดคล้องกับความเป็น ประชาคมอาเซียน เป็นบุคลากรด้านนันทนาการที่มีคุณภาพ สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมี ความสุขเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคมช่วยเพิ่มความเข้มแข็งและขีด ความสามารถในการพัฒนาประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการระดับ ปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

คำถามของงานวิจัย

มาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่ผู้วิจัยจะพัฒนาขึ้น มีกรอบและรายละเอียดเป็นอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ด้านประชากร

ประชากรในการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ประกอบด้วย

1.1 ผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการคือบุคลากรในสถานศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดหลักสูตรสาขานันทนาการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

1.2 นักศึกษาสาขานันทนาการ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ในปีการศึกษา 2554

1.3 ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในหน่วยงานและสถานประกอบการนันทนาการ ได้แก่

1.3.1 สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาได้แก่รองอธิการบดีฝ่ายกิจการหรือผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต/นักศึกษา และหัวหน้างานกิจการนักศึกษา

1.3.2 หน่วยงานภาครัฐได้แก่ผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ คือ นายกองดีการ บริหารส่วนจังหวัดนายกเทศมนตรีนคร/เมือง ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการ จังหวัดหัวหน้าอุทยานแห่งชาติ นายกองดีการบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการศูนย์เยาวชน เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการจังหวัด เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ เจ้าหน้าที่นันทนาการเทศบาลนคร/เมือง เจ้าหน้าที่นันทนาการกรมป่าไม้เจ้าหน้าที่/ผู้นำนันทนาการในศูนย์เยาวชน

1.3.3 สถานประกอบการภาคเอกชนได้แก่ ผู้บริหารและผู้นำนันทนาการในสถานประกอบการคือ ผู้บริหารโรงงาน ผู้นำนันทนาการในโรงงาน ผู้บริหารในสวนสนุกผู้นำนันทนาการในสวนสนุกผู้บริหารในสถานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพผู้นำนันทนาการในสถานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ

1.4 ผู้ทรงคุณวุฒิได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการอุดมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอน

2. ด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

รายละเอียดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)(ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552, 2552) ได้แก่

ชื่อสาขา/สาขาวิชา

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ลักษณะของสาขา/สาขาวิชา

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

มาตรฐานผลการเรียนรู้

องค์กรวิชาซีพีที่เกี่ยวข้อง

โครงสร้างหลักสูตร

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา/สาขาวิชา

กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติ

รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2)(ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552, 2552) ได้แก่

- 1) หมวดที่ 1 ลักษณะและข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร
- 2) หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร
- 3) หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร
- 4) หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ และ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล
- 5) หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

- 6) หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์
- 7) หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร
- 8) หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตร

คำจำกัดความในการวิจัย

1. **การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ** หมายถึง การสร้างมาตรฐานคุณวุฒิ (มคอ. 1) และรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

2. **มาตรฐานคุณวุฒิ** หมายถึงกรอบที่กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ที่เรียกว่า มคอ.1 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. **รายละเอียดของหลักสูตร** หมายถึง คำอธิบายภาพรวมของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ที่เรียกว่า มคอ. 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

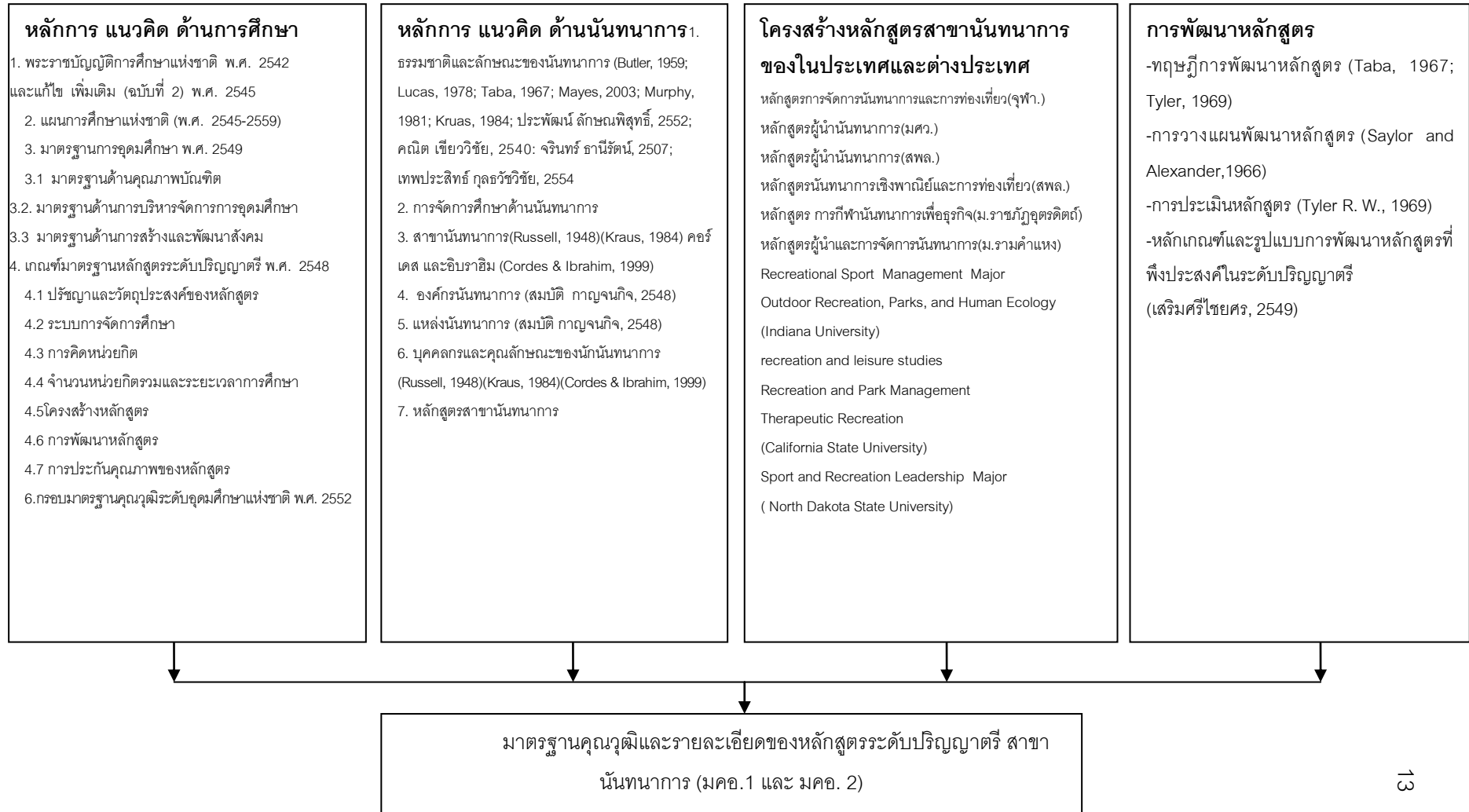
4. **สาขานันทนาการ** หมายถึง ศาสตร์ที่เป็นกลุ่มวิชาหรือมีความเป็นสหวิทยาการที่มีจุดร่วมกันที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดให้มีหลักสูตรและการเรียนการสอนเพื่อผลิตบุคลากรด้านนันทนาการออกไปรับใช้สังคมในการสร้างความตระหนักรู้และเห็นคุณค่าของการใช้เวลาให้เป็นประโยชน์เพื่อประสบการณ์ที่มีคุณภาพ และการมีคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้มารับบริการนันทนาการ

5. **กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552** หมายถึง มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ซึ่งต้องครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

พ.ศ. 2545) ศึกษาเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 ศึกษามาตรฐานการอุดมศึกษาและศึกษารายละเอียดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และศึกษารวมชาติและลักษณะของสาขานันทนาการ ซึ่งจากทฤษฎีและแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยได้นำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรด้านนันทนาการโดยการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งสามารถเขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวน เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดแนวคิดและหลักการที่เป็น ประโยชน์ต่อการพัฒนาการผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยได้มีการศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดต่างๆ ซึ่งกำหนด เป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 การศึกษาเอกสารด้านการศึกษา

โดยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของรัฐกับ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของชาติและเกณฑ์มาตรฐานการอุดมศึกษา ดังนี้

1. นโยบายด้านการศึกษตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540
2. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545
3. แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2559) แผนยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูป การศึกษาฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559)
4. สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 – 11 (พ.ศ. 2555 – 2559) และกรอบทิศทาง การพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติ
5. มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547
6. มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549
7. กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) ภาพอนาคตที่มี ผลกระทบทางนโยบายและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษาของไทย
8. แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554) และฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 – 2559)
9. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548
10. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education; TQF:HED)
11. หลักการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร

ส่วนที่ 2 การศึกษาเอกสารด้านนันทนาการดังนี้

1. แนวคิด ธรรมชาติและลักษณะของนันทนาการ
2. สาขานันทนาการ
3. หลักสูตรนันทนาการในประเทศไทย
4. โครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการของในประเทศและต่างประเทศ
5. มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการของต่างประเทศ

ส่วนที่ 3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ
2. งานวิจัยต่างประเทศ

การศึกษาเอกสารด้านการศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดแนวคิดและหลักการที่เป็นประโยชน์ โดยได้ศึกษาจากเอกสารต่างๆ ดังนี้

จากการศึกษาแผนพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) (คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2550) ทำให้ได้แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม ซึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ได้มีเป้าหมายหลักในการสร้างโอกาสการเรียนรู้คุณค่าคุณธรรมจริยธรรมอย่างต่อเนื่องที่ขับเคลื่อนด้วยการเชื่อมโยงบทบาทครอบครัว สถาบันศาสนาและสถาบันการศึกษา โดยจะเห็นได้ว่า สถาบันการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยการศึกษาสามารถทำให้เกิดการพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ พัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ของคนทุกกลุ่มทุกวัยตลอดชีวิต พร้อมก้าวสู่โลกของการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ โดยแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 ยังได้ต้องการเสริมสร้างสุขภาพคนไทยให้มีสุขภาพแข็งแรงทั้งกายและใจ เสริมสร้างความมั่นคงทางอาหารและการบริโภคอาหาร มุ่งเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีของคนในสังคมบนฐานของความมีเหตุมีผล ดำรงชีวิตอย่างมั่นคงทั้งในระดับครอบครัวและชุมชน พัฒนาระบบทางเศรษฐกิจและสังคมที่หลากหลายและครอบคลุมทั่วถึง ซึ่งที่กล่าวมานั้นล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งสำคัญในการที่จะเป็นบุคคลผู้ได้รับการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้

ในการศึกษารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 (ราชกิจจานุเบกษา, 2550) ในเรื่องแนวนโยบายด้านการศึกษา เกี่ยวกับแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ซึ่งด้านการศึกษา นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครู และบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และยังรวมถึง ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียม และสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่ให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเพื่อการพัฒนาการศึกษาของชาติโดยส่งเสริมการศึกษาในระบบการศึกษานอกโรงเรียน การศึกษาตามอัธยาศัย การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตลอดชีวิต วิทยาลัยชุมชนหรือรูปแบบอื่น

นอกจากนี้ยังได้ศึกษาพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 บทบัญญัติแห่งการปฏิรูปการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา ได้แนวคิดตามเจตนารมณ์ของ พรบ.การศึกษาแห่งชาติกำหนดไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการการศึกษา, 2548) โดยสถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการกำหนดนโยบายและทิศทางการบริหารจัดการทางวิชาการ ซึ่งแตกต่างกันตามลักษณะและประเภทสาขาวิชา การจัดการเรียนการสอน ที่จะต้องยึดหลักที่ว่าผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง “เน้นการเรียนรู้” มากกว่า “การสอน” โดยการให้นักศึกษารู้จักวิธีการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มีจิตใจแห่งการใฝ่รู้ รู้จักแสวงหาความรู้ตลอดชีวิต นักศึกษาจะต้องได้รับการฝึกให้สามารถวิพากษ์หรือการคิดอย่างมีวิจารณญาณ มีความคิดริเริ่ม มีทักษะในการประกอบอาชีพอิสระ ยึดมั่นในสันติธรรม (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548) โดยผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการสำคัญซึ่งสามารถยึดเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา (พรบ.การศึกษาแห่งชาติ, 2542) สามารถสรุปได้ว่า การศึกษาต้องพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สามารถอยู่ร่วมกันกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข และให้ยึดถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ มีการจัดการทางด้านงบประมาณการเงิน มาใช้ในการจัดการศึกษา รวมถึงส่งเสริมให้มีการวิจัยพัฒนาการผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีทางการศึกษา นำมาใช้ในการศึกษาและการทำวิจัยเพื่อเป็นประโยชน์แก่วงการการศึกษาต่อไป

โดยได้ส่งผลให้มีการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นโดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาที่อาจารย์ต้องพิจารณาและปรับเปลี่ยนคือ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2544) ในการที่จะยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด อาจารย์จะต้องมีการปรับเปลี่ยนความคิดและกระบวนการเรียนการสอน โดยการศึกษาวิธีการสอนประยุกต์วิธีการและทดลองนำไปใช้ในการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้เป้าหมายของการเรียน ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก เพราะอาจารย์ส่วนใหญ่จะไม่ได้มีการวางแผนการสอนระหว่างผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน อาจจะทำให้ไม่สามารถพัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ มีการบูรณาการความรู้ ทักษะ คุณธรรมและศิลปวัฒนธรรม และผู้สอนจะต้องมีการพัฒนาทัศนคติ กระบวนการสอนโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้แก่ การเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน การจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียน การสอนที่มุ่งเน้นทักษะ การคิด การฝึกปฏิบัติ การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรม และการค้นคว้าวิจัย

จากการศึกษาเอกสารด้านการศึกษาที่กล่าวมานั้น สรุปได้ความว่า ในการจัดการศึกษาให้ยึดผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม โดยการศึกษาสามารถทำให้เกิดการพัฒนาคนให้มีคุณธรรม จริยธรรม พัฒนาจิตใจควบคู่กับการพัฒนาการเรียนรู้ พร้อมสำหรับการทำงานและการแข่งขันอย่างมีคุณภาพ ในขณะที่การศึกษาถึงต้องพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ การพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมกันทุกระดับ โดยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนสำคัญที่สุด ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาศักยภาพเพื่อนำไปสู่ความสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ ควบคู่คุณธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิต ในขณะที่เดียวกันจะต้องมีการเปลี่ยนแปลง หรือปฏิรูปการเรียนการสอนของอาจารย์ การปฏิรูปการศึกษาจะเริ่มที่อาจารย์ผู้สอนก่อน โดยให้เกิดการปรับเปลี่ยนตนเอง บุคลิกภาพ และวิธีการสอน จากนั้นผู้สอนก็ต้องปฏิรูปผู้เรียน ซึ่งไม่แต่เฉพาะผู้เรียนเท่านั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งผู้สอน ตัวผู้เรียน

รวมไปจนถึงระดับผู้บริหารในการปฏิรูปการเรียนรู้ของระดับอุดมศึกษานั้น ทุกฝ่ายจะต้องเข้ามาเกี่ยวข้องร่วมมือกันเพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

นอกจากนี้การปฏิรูปการเรียนรู้ให้ได้ผล จะต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจ จริงใจและจริงจังในการปฏิรูปของอาจารย์ทุก ๆ คน เพราะในเรื่องของการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนนั้น ไม่ใช่เป็นเพียงทำให้ตัวของความรู้ศาสตร์วิชาต่าง ๆ แข็งแรงขึ้นเท่านั้น แต่เป็นการทำให้ประเทศชาติได้ทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง มีสุข เป็นมนุษย์ที่มีศักยภาพ และมีความสมบูรณ์พร้อม ตามที่ประเทศได้กำหนดเป้าหมายของการพัฒนาคนในชาติไว้ได้ต่อไป

แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) แผนยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา

แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาที่สอดคล้องต้องกันทั้งประเทศในช่วงระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2545-2559 ที่บูรณาการคุณภาพชีวิตในทุกๆ ด้าน และสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ แนวนโยบาย มาตรการ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสังคมไทย ในยุคปฏิรูปการศึกษา การจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาตินี้ ดำเนินการโดยคำนึงถึงความเปลี่ยนแปลงในสังคมไทย อันมีผลกระทบมาจากการพัฒนาที่ก้าวเข้าสู่ยุคสมัย “โลกาภิวัตน์” ที่ทำให้ขอบข่ายของการสืบเสาะ ค้นคว้า แสวงหาและถ่ายทอดความรู้และการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวางรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรูปแบบต่าง ๆ ประกอบกับแนวโน้มการพัฒนาสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ของสังคมโลกที่เป็นเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-Based Economy : KBE) มีการใช้ความรู้และนวัตกรรมเป็นปัจจัยหลักในการผลิตและพัฒนา การพัฒนาความรู้และการเรียนรู้จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาปัจเจกบุคคลให้เป็นทุนและกำลังเกื้อกูลต่อการยกระดับมาตรฐานการครองชีพให้สูงขึ้น และเป็นกำลังสำคัญที่เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจกรรมการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของประเทศ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2548)

จากปรัชญาพื้นฐานและกรอบแนวคิดดังกล่าวข้างต้นเป็นพื้นฐานเจตนารมณ์ของแผนการศึกษาแห่งชาติที่มุ่ง (1) พัฒนาชีวิตให้เป็น “มนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” และ (2) พัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็ง โดยวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยได้แก่ **คนดี** คือ คนที่ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีจิตใจที่ดีงาม มีคุณธรรม จริยธรรม **คนเก่ง** คือ คนที่มีสมรรถภาพสูงในการดำเนินชีวิต โดยมีความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือ รอบด้านหรือ ความสามารถพิเศษเฉพาะทาง เป็นต้น

แผนการศึกษาแห่งชาติจึงเป็นแผนยุทธศาสตร์ซึ่งนำสำหรับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง โดยแผนการศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดวัตถุประสงค์เป็น 3 ข้อ กับ 11 นโยบาย ได้แก่ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2548) สามารถสรุปวัตถุประสงค์และนโยบาย ได้ดังนี้

1. พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนาประเทศ

นโยบายได้กำหนดให้เกิดการพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ส่งเสริมการปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ มีการปลูกฝังและสร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีที่ดีงาม และการพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ

2. สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

นโยบายได้กำหนดให้เกิดการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างเสริมความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรม ได้มีการส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้ รวมถึงการสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้การเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

3. พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคมเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้

นโยบายได้กำหนดให้การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย หาวีธีแก้ปัญหาทางโครงสร้างที่ก่อให้เกิดและหรือคงไว้ซึ่งความยากจน ชัดสน ด้อยทั้งโอกาสและศักดิ์ศรีของคนและสังคมไทย เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม ส่งเสริมให้มีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ และการจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม

แนวนโยบาย เป้าหมาย กรอบดำเนินการและยุทธศาสตร์ในแผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559 ส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดการจัดทำแผนการศึกษาชาติ ซึ่งจะต้องประกอบด้วยแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน แผนพัฒนาการอาชีวศึกษา แผนพัฒนาการอุดมศึกษา และแผนพัฒนาด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ 3 ข้อและครอบคลุมนโยบาย 11 ข้อ มีการพัฒนาการศึกษาในแต่ละระดับให้มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา การทบทวนเอกสารในส่วนนี้ผู้วิจัยจึงขอ

นำเสนอเฉพาะเป้าหมาย กรอบดำเนินงานและยุทธศาสตร์การดำเนินการตามวัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาชาติ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอุดมศึกษาดังนี้ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2548)

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุลเพื่อเป็นฐานหลักของการพัฒนา

แนวนโยบายที่ 1 การพัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต ให้มีโอกาสดำเนินการถึงขั้นสูง

แนวนโยบายที่ 2 การปฏิรูปการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

แนวนโยบายที่ 3 การปลูกฝังและสร้างเสริมศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระบบวิถีที่ดีงาม

แนวนโยบายที่ 4 การพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพึ่งพาตนเองและเพิ่มสมรรถนะการแข่งขันในระดับนานาชาติ

เป้าหมาย ผู้เรียนเป็นคนเก่งที่พัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ เป็นคนดี และมีความสุข สถานศึกษาทุกแห่งมีการประกันคุณภาพการศึกษา

กรอบการดำเนินงาน การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การปฏิรูปครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา การกำหนดมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน (1) กำหนดนโยบายและมาตรการการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาที่สูงขึ้น (2) กำหนดนโยบายให้มีการนำผลจากการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มาเป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากร (3) สนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ เน้นทั้งความรู้ คุณธรรม และสอดคล้องตามหลักการปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (4) จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา (5) บูรณาการการศึกษาและศาสนาเข้าด้วยกัน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นทั้งความรู้และคุณธรรม และ (6) จัดกระบวนการเรียนการสอนด้านศาสนาและหลักธรรมของศาสนาในทุกระดับการศึกษารวมทั้งการบูรณาการการเรียนการสอนทางด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมไว้ในทุกวิชาอย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

แนวนโยบายที่ 5 การพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมความรู้ ความคิด ความประพฤติและคุณธรรมของตน

แนวนโยบายที่ 6 การส่งเสริมการวิจัย และพัฒนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้และการเรียนรู้ของคนและสังคมไทย

แนวนโยบายที่ 7 การสร้างสรรค์ ประยุกต์ใช้ และเผยแพร่ความรู้การเรียนรู้ เพื่อสร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน (1) ส่งเสริมให้มีการสร้างสรรค์ความรู้ทั้งที่เป็นความรู้พื้นฐาน ความรู้ที่สามารถใช้ร่วมกันได้อย่างเหมาะสมกับสภาพและเงื่อนไขของประเทศ และความรู้ในท้องถิ่น (2) กำหนดมาตรการในการระดม สร้างสรรค์ และแลกเปลี่ยนความรู้และการเรียนรู้จากผู้มีความรู้ในต่างประเทศบนฐานแห่งความเท่าเทียมและยอมรับซึ่งกันและกัน (3) สถานศึกษาทำหน้าที่เป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน หรือคลังความรู้ ที่สอดคล้องกับสภาพของทรัพยากรและสังคมไทย รวมทั้งการให้ข่าวสารข้อมูลต่างๆ ทั้งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม กิจกรรมของชุมชน และปัจจัยซึ่งก่อประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพของคนในชุมชนและการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาคน และสร้างสังคมคุณธรรมภูมิปัญญาและการเรียนรู้

แนวนโยบายที่ 8 การส่งเสริมและสร้างสรรค์ทุนทางสังคม วัฒนธรรม ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม บนฐานของศาสนา ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

แนวนโยบายที่ 9 การจำกัด ลด ขจัด ปัญหาทางโครงสร้างที่ก่อให้เกิดและหรือคงไว้ซึ่งความยากจน ขัดสน ด้อยทั้งโอกาสและศักดิ์ศรีของคนและสังคมไทย เพื่อสร้างความเป็นธรรมในสังคม

แนวนโยบายที่ 10 การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและการพัฒนาประเทศ

แนวนโยบายที่ 11 การจัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทางการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาคนและสังคม

เป้าหมาย จัดให้มีหน่วยงานกลางหรือศูนย์ส่งเสริมด้านการวิจัย เพื่อรวบรวม ศึกษา ค้นคว้า วิจัย และเผยแพร่ความรู้และการเรียนรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม สนับสนุนให้มีการจัดบริการด้านพลศึกษาและการกีฬาขั้นพื้นฐาน โดยจัดให้มีสถานที่เล่นกีฬาอย่างทั่วถึง เพื่อให้

ประชาชนได้มีโอกาสและสถานที่ออกกำลังกาย มีการส่งเสริมการศึกษาวิทยาศาสตร์การกีฬาอย่างจริงจังเพื่อพัฒนาการกีฬาให้มีมาตรฐานสูงขึ้น และมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการกีฬาอย่างทั่วถึงและทัดเทียมกันเพื่อมีความเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายอย่างมีระบบ

กรอบการดำเนินงาน ส่งเสริมหน่วยงานทุกระดับและสถานศึกษาทุกแห่งให้มีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงและสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน (1) กำหนดนโยบายและมาตรการให้มีการจัดการเรียนการสอนและการศึกษารูปแบบต่างๆ ที่ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างเสริมความรู้และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งการเรียนรู้ของทุกคนอย่างเสมอภาค (2) สนับสนุน ส่งเสริมการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้และทักษะการผลิตและใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในระดับที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนการสอน (3) ให้สถานศึกษาเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และจัดการศึกษาทางไกล เพื่อให้บริการการศึกษาที่ทั่วถึงครอบคลุมประชาชนทุกกลุ่ม (4) มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูล ความรู้ และสื่อความรู้ประเภทต่างๆ ที่เชื่อมโยงเป็นเครือข่ายร่วมกันในระหว่างสถานศึกษาและกับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ที่เปิดโอกาสให้บุคลากรของโรงเรียนและประชาชนทุกคนสามารถเข้ามาใช้บริการได้อย่างสะดวก

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547

มาตรฐานการศึกษาของชาตินับเป็นแนวทางในการพัฒนาพลเมืองของประเทศให้มีคุณภาพและเป็นการสร้างทรัพยากรบุคคลสำหรับการนำพาประเทศเข้าสู่เวทีการแข่งขันระดับนานาชาติต่อไป มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 เป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะคุณภาพที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่งรวมทั้งใช้เป็นหลักเทียบเคียงในการกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมิน และการประกันคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2548)

อุดมการณ์ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 ก็คือ การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ สร้างคนและสังคมเน้นการบูรณาการให้กลมกลืนสมบูรณระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรมและวัฒนธรรมเป็นการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งตนเอง พึ่งกันเอง และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ เพื่อให้เป็นไปตามอุดมการณ์และหลักการในการจัดการศึกษาดังกล่าว จึงได้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของชาติไว้ 3 มาตรฐาน ดังต่อไปนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ, 2548)

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยตั้งผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้ว่า คนไทยเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข โดยให้มีกระบวนการพัฒนาที่เหมาะสมกับช่วงวัย พัฒนาคนตามธรรมชาติ และเต็มศักยภาพตรงตามความต้องการทั้งในด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้ทักษะคุณธรรมและจิตสำนึกที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 แนวการจัดการศึกษา โดยกำหนดไว้ว่าแนวการจัดการศึกษาจะต้องเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้กรอบแนวคิดสถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ

มาตรฐานที่ 3 แนวการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้สู่สังคมแห่งความรู้ ได้กำหนดแนวคิดแนวปฏิบัติไว้ว่าการเรียนรู้ ความรู้ นวัตกรรม สื่อและเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การส่งเสริมและสร้างกลไกเพื่อให้คนไทยทุกคนมีโอกาสและทางเลือกที่จะเข้าถึงปัจจัยและเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายโดยการได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของสังคมจะนำมาซึ่งการพัฒนาคุณภาพประสิทธิภาพของคนไทยในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเพิ่มการแข่งขันของประเทศ

มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549

คณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้นำเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาที่มีความสอดคล้องต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการศึกษาแห่งชาติและมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นอิสระและความเป็นเลิศทางวิชาการของสถานศึกษาระดับปริญญา โดยนำเสนอเป็นมาตรฐานการอุดมศึกษาและเกณฑ์มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาด้านวิชาการ และวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาคุณภาพ ยกกระดับมาตรฐานในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความทัดเทียมกันและพัฒนาสู่สากล โดยมาตรฐานการอุดมศึกษา ประกอบไปด้วย 3 ด้าน 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้ (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2549)

1. มาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

บัณฑิตระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจมีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก

ตัวบ่งชี้ (1) บัณฑิตมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์ของตน (2) บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิต และปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม (3) บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแล เอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม

2. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการการอุดมศึกษา

มีการจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล และพันธกิจของการอุดมศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ก. มาตรฐานด้านธรรมาภิบาลของการบริหารการอุดมศึกษา

มีการบริหารจัดการการอุดมศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล โดยคำนึงถึงความหลากหลาย และความเป็นอิสระทางวิชาการ

ตัวบ่งชี้ (1) มีการบริหารจัดการบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและ (2) มีการบริหารจัดการทรัพยากรและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล (3) มีระบบการประกันคุณภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข. มาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารการอุดมศึกษา

การดำเนินงานตามพันธกิจของการอุดมศึกษาทั้ง 4 ด้าน อย่างมีคุณภาพ โดยมีการประสานความร่วมมือรวมพลังจากทุกภาคส่วนของชุมชนและสังคมในการจัดการความรู้

ตัวบ่งชี้ (1) มีหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ทันสมัย ยืดหยุ่นสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประเภทสถาบันและสังคม (2) มีการวิจัยเพื่อสร้างและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์แก่สังคมและทรัพยากรที่เชื่อมโยงกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมตามศักยภาพของประเภทสถาบัน (3) มีการให้บริการวิชาการที่ทันสมัย เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการของสังคมตามระดับความเชี่ยวชาญของประเภทสถาบัน (4) มีการอนุรักษ์ ฟื้นฟู สืบสาน พัฒนา เผยแพร่ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

3. มาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

การแสวงหา การสร้าง และการจัดการความรู้ตามแนวทาง/หลักการอันนำไปสู่สังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ (1) มีการแสวงหา การสร้าง และการใช้ประโยชน์ความรู้ ทั้งส่วนที่เป็น ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างสังคมฐานความรู้ (2) มีการบริหารจัดการความรู้อย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการวิจัยแบบ บูรณาการ หลักการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หลักการสร้างเครือข่ายและหลักการประสานความร่วมมือรวมพลังอันนำไปสู่สังคมแห่งการเรียนรู้

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) : ภาพอนาคตที่มีผลกระทบทิศทางนโยบายและแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการอุดมศึกษาไทย

กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2551-2565) ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดทำขึ้นนี้ จะช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความตระหนักในสภาพปัญหาอุดมศึกษาของประเทศ และความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันพัฒนาอุดมศึกษาของประเทศ โดยมีกรอบทิศทางและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจนร่วมกัน นอกจากนี้กรอบแผนอุดมศึกษาฉบับนี้ จะเป็นแผนที่นำทางของระบบอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาสถาบันระยะกลางไปจนถึงแผนปฏิบัติการรายปี อันจะทำให้เกิดเอกภาพในระบบอุดมศึกษาของชาติในระยะยาวต่อไป (วิจิตร ศรีสุอาน, 2551)

กรอบแผนอุดมศึกษาฉบับที่ 2 นี้ ออกแบบโดยคำนึงถึงมิติบูรณาการและองค์รวมของการพัฒนาอุดมศึกษาเพื่อกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ ปัจจัยภายในของการพัฒนา ยุทธศาสตร์คุณภาพอุดมศึกษาไทย โดยเน้นให้เห็นถึงสภาพปัญหาและนำเสนอแนวทางแก้ไขอันนำไปสู่ระบบการและกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในอนาคต 15 ปี เป้าหมายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับที่ 2 เมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. 2565 คือ การยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนาศักยภาพอุดมศึกษาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนของท้องถิ่นไทย โดยใช้กลไกของธรรมชาติ การเงิน การกำกับมาตรฐานและเครือข่ายอุดมศึกษาบนพื้นฐานของเสรีภาพทางวิชาการ ความหลากหลายและเอกภาพเชิงระบบ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) โดยแผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับที่ 2 แบ่งออกเป็น 2 ภาค ได้แก่ ภาคแรกวิเคราะห์ภาพอนาคตที่คาดว่าจะมีผลกระทบต่อโลกต่อประเทศและต่ออุดมศึกษาไทย ส่วนภาคที่ 2 เป็นประเด็นเชิงนโยบายของอุดมศึกษาไทย ซึ่งครอบคลุมมิติต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการแก้ปัญหาที่ดำรงอยู่ในอุดมศึกษาและการพัฒนาอุดมศึกษา ไปสู่ออนาคตอย่างมั่นคงแข็งแรง ซึ่งผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญและแนวทางการพัฒนาเพื่อการอุดมศึกษาไทย บรรลุจุดแห่งระดับคุณภาพสากลด้วยความยั่งยืน ดังนี้

ภาพอนาคตที่จะมีผลกระทบต่อโลกประเทศและอุดมศึกษาไทย (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551)

1. ความเปลี่ยนแปลงด้านประชากร อัตราการเพิ่มของประชากรจะน้อยกว่าในอดีต และสังคมไทยกำลังเคลื่อนเข้าสู่สังคมสูงอายุ

แนวทางในการพัฒนา

- 1.1 อุดมศึกษาไทยต้องหยุดการขยายตัวอย่างไม่มีที่สิ้นสุด
- 1.2 อุดมศึกษาต้องพัฒนาคนไทยให้มีผลิตภาพเศรษฐกิจสูงขึ้น
- 1.3 อุดมศึกษาจะต้องคำนึงถึงการกระจายตัวของสถานศึกษาตามแหล่งประชากร

2. ความเสียเปรียบที่ไทยไม่มีแหล่งพลังงานทำให้เกิดปัญหาความมั่นคงด้านพลังงาน และผลกระทบของการใช้พลังงานมากเกินไปที่มีต่อสิ่งแวดล้อม

แนวทางในการพัฒนา

อุดมศึกษาเพิ่มบทบาทด้านการอนุรักษ์พลังงาน โดยสร้างความตระหนักและความตื่นตัวโดยจัดให้มีการเรียนการสอนเป็นวิชาพื้นฐาน สร้างความรู้ โดยจัดการศึกษาเชิงลึกและการวิจัย และเพิ่มบทบาทการบริการเทคโนโลยีพลังงานและเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม

3. โครงสร้างเศรษฐกิจ กระแสโลกาภิวัตน์ ความเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี โลกยุคสารสนเทศ ที่มีผลกระทบต่อตลาดแรงงาน ภาวะการแข่งขันระหว่างประเทศและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นแรงกดดันให้อุตสาหกรรมไทยต้องยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันสูงตลอดเวลาโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อต้องเผชิญกับการแข่งขันจากประเทศที่มีแรงงานราคาถูกและพลังปัญญามหาศาลของประชากร อิทธิพลของกระแสโลกาภิวัตน์ ส่งผลต่อทั้งความร่วมมือกับการแข่งขันตลาด ปัจจุบันโลกาภิวัตน์สร้างความท้าทายให้กับวงการอุดมศึกษาในสองลักษณะ คือ การศึกษาในฐานะการค้าประเภทบริการข้ามพรมแดน และอิทธิพลของการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน การรวมตัวของอาเซียนจะทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายในหมู่สมาชิก ไม่ว่าจะเป็นการเคลื่อนย้ายของประชากร แรงงาน การค้าอุตสาหกรรม ตลอดจนความรู้ ภาษา และวัฒนธรรม หากเป็นความร่วมมือทางการศึกษาและแรงงานจะมีการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา อาจารย์ ตลอดจนคนทำงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ นอกจากนี้ความร่วมมือทางการวิจัยและพัฒนา ก็จะเอื้อให้เกิดการเคลื่อนย้ายทางความรู้ นวัตกรรม แม้กระทั่งการบริหารจัดการ การพัฒนาหลักสูตรร่วมกัน นับเป็นโอกาสทองในการมองการอุดมศึกษาจากมิติภายนอกซึ่งเป็นตลาดการศึกษาขนาดใหญ่ ความร่วมมือทางการศึกษาและวิจัยและความเข้าใจอันดีระหว่างพลเมืองอันจะนำไปสู่ภูมิภาคที่มีความสงบและสันติระยะยาว

แนวทางการพัฒนา

3.1 อุดมศึกษาควรส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตร เพื่อเพิ่มพื้นที่การเรียนรู้ของเยาวชน และนักศึกษาในรูปแบบของทักษะชีวิต ทักษะสังคม (Socialization) สมรรถนะพื้นฐานที่ข้ามพหุ ความรู้วิชาการ (Base line competencies) การสะสมความรู้และความสามารถเชิงบูรณาการที่ฝังตัว (Tacit knowledge and ability) ที่หาไม่ได้จากการเรียนการสอนในห้อง

3.2 อุดมศึกษาจัดให้มีระบบวัดผลงาน (KPI) ของอาจารย์ทางด้านการดูแลนักศึกษา ทั้งทางวิชาการ กิจกรรมนอกหลักสูตร และจริยธรรม

3.3 ต้องสนับสนุน การเรียนด้านภาษาที่มีประสิทธิภาพและการเข้มข้นวัฒนธรรมต้อง มีการแลกเปลี่ยนนักศึกษา การเพิ่ม mobility ของนักศึกษาและอาจารย์ การจัดหลักสูตรสองภาษา จะเป็นกลไกสำคัญเพื่อเป็นการเปิดโลกทัศน์และเตรียมความพร้อมสำหรับบัณฑิตในสภาวะโลกาภิวัตน์

3.4 อุดมศึกษาควรจัดให้มีการเรียนการสอนและกิจกรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง พัฒนาการทางด้านการสื่อสาร การตัดสินใจ การพัฒนาความเป็นผู้นำ การแก้ปัญหา ฯลฯ

3.5 หน่วยงานรับผิดชอบการศึกษากำหนดให้ส่วนกลางของอุดมศึกษาและ มหาวิทยาลัยมีการให้บริการทางกระแนะแนวอาชีพแก่นักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษา

3.6 ควรจัดให้มีการจัดทำ Tracer Study ทั้งในระดับมหาวิทยาลัยและ ระดับอุดมศึกษาโดยรวม เพื่อติดตามผลการประกอบอาชีพของบัณฑิตอย่างเป็นระบบ

4. เศรษฐกิจพอเพียง

หลักการเศรษฐกิจพอเพียงที่ประชาชนชาวไทยได้รับพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นปรัชญาของการดำรงชีวิตด้วยทางสายกลาง มีผลตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน ไปถึงประเทศ โดยมีเป้าประสงค์ในการเชื่อมโยงวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และการเมืองที่มีความสมดุล มั่นคง เป็นธรรม ยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง มีหลักการของความพอประมาณ มีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกัน ทั้งนี้มีเงื่อนไขสำคัญ คือ ความรอบรู้ คุณธรรม และความเพียร อุดมศึกษาจึงควรเป็นผู้นำให้ปฏิบัติ วิเคราะห์ และสร้างองค์ความรู้ใหม่

แนวทางการพัฒนา

4.1 อุดมศึกษายังมีความเข้าใจและการปฏิบัติเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงในขั้นเริ่มต้น

4.2 อุดมศึกษาควรเป็นผู้นำให้เกิดการปฏิบัติได้ วิเคราะห์ได้ สร้างความรู้และองค์ความรู้ใหม่ได้ 2

ประเด็นทิศทางและนโยบายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2551)

จากเป้าหมายของกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาวฉบับที่ 2 เมื่อสิ้นสุดแผนในปี พ.ศ. 2556 ดังกล่าวไว้ข้างต้น เป็นการผสมผสานเพื่อแก้ปัญหาพร้อมกับการพัฒนาหลายประเด็นมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงและรองรับซึ่งกันและกัน บางประเด็นเป็นกลไกเชิงนโยบายและการจัดสรรทรัพยากรที่ใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนนโยบายและมาตรการอื่นๆ เป็นการจัดทำแผนโดยคำนึงถึงมิติบูรณาการและองค์รวมของการพัฒนาประเด็นที่ปรากฏในกรอบแผนฯ ประกอบด้วย รอยต่อกับการศึกษาระดับอื่น การแก้ปัญหาอุดมศึกษาในปัจจุบันธรรมชาติและการบริหารจัดการ การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศการเงินอุดมศึกษา การพัฒนาบุคลากรในอุดมศึกษา เครือข่ายอุดมศึกษา การพัฒนาอุดมศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้และโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้

1. รอยต่อกับการศึกษาระดับอื่น การพัฒนาคุณภาพอุดมศึกษาจะประสบความสำเร็จได้ง่ายขึ้นหากตัวบ่อนที่เข้าสู่ระบบอุดมศึกษามีคุณภาพ ทั้งในเชิงวิชาการและมิติความสมบูรณ์ของมนุษย์ด้านอื่นๆ

แนวทางการพัฒนารอยต่อกับการศึกษาระดับอื่น

1.1 อุดมศึกษาพึงสนับสนุนการศึกษาขั้นพื้นฐานเต็มความสามารถ ทั้งนี้รัฐบาลโดยผู้รับผิดชอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรเร่งปรับเปลี่ยนหลักสูตรและพัฒนาครูและสื่อการเรียนรู้ เพื่อให้การศึกษาทางด้านวิทยาศาสตร์รวมคณิตศาสตร์ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายมีความเข้มข้นและสัมฤทธิ์ผล

1.2 รัฐควรขยายการลงทุนเองและส่งเสริมให้เอกชนสร้างโรงเรียนเฉพาะ (Special school) และห้องเรียนเฉพาะโรงเรียนปกติ (School in school) บางแห่งเพื่อรองรับเยาวชนที่มีความสามารถ ทางด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์โดยเร็ว (รวมทั้งด้านอื่น เช่น ภาษา ดนตรี ศิลปะ การเป็นผู้นำ เป็นต้น)

1.3 อุดมศึกษาควรมีนโยบายเปิดให้ผู้จบอาชีวศึกษาสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาได้ด้วยความยืดหยุ่น ประกอบอาชีพต่อไป ไม่ต้องทิ้งงานทั้งอาชีพ โดยหลักสำคัญคือ ศึกษาในเงื่อนไขเวลาที่ไม่บีบรัด ไม่กำหนดว่าต้องสำเร็จในเวลาอันสั้น สะสมหน่วยกิตในการทำงานธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank) การจัดการศึกษาในลักษณะดังกล่าวยังเป็นพันธกิจของการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ของมหาวิทยาลัยไปในตัว

2. ปัญหาอุดมศึกษา ไร้ทิศทาง ข้ำซ้อน ขาดดุลยภาพและประสิทธิภาพ

ในปี พ.ศ. 2550 เมื่อรวม 5 กลุ่ม สถาบันการศึกษาเข้าด้วยกันดังกลุ่มมหาวิทยาลัยเดิม กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏ กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน และวิทยาลัยชุมชน รวมเป็น 163 สถาบัน กระจายอยู่ในนครหลวง หัวเมือง และภูมิภาคต่างๆ ทั่วประเทศ และเมื่อรวมสถาบันระดับอุดมศึกษาที่สังกัดกระทรวง ทบวง กรมอื่น ๆ จำนวนเพิ่มขึ้นเป็น 255 แห่ง ผลที่ตามมาคือทั้งคุณภาพการศึกษาที่ตกต่ำลง การแข่งขันเพื่อแย่งชิงนักศึกษาในพื้นที่ เดียวกัน อุดมศึกษาพาณิชย์โดยไม่คำนึงว่าบัณฑิตจะว่างงาน ตลอดจนการละเลยต่อธรรมชาติ และประสิทธิภาพของการบริหารสถาบันและอุดมศึกษาโดยรวม ปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรง เนื่องจาก การใช้นโยบายและมาตรการต่างๆ ผ่านกฎหมาย ระเบียบ บงประมาณ ทรัพยากร วิจัย และการกำกับมาตรฐานที่เป็น “เกณฑ์เฉลี่ย” รวมทั้งขาดพลวัตของการพัฒนา ทำให้เกิดความไม่ เท่าทันต่อวิวัฒนาการของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเงื่อนไขสำคัญของโจทย์ประเทศ อาทิเช่น การ ออกจากภาคการเกษตรของเกษตรกร การกระจายอำนาจการปกครอง ปัญหาชุมชนเมืองและ ชนบท ภาวะการว่างงานและแรงงานต่ำกว่าระดับของบัณฑิตในตลาดแรงงาน

แนวทางการพัฒนา

2.1 คณะกรรมการการอุดมศึกษาจัดทำหลักเกณฑ์การกำกับอย่างต่อเนือง รวมทั้งใช้ เครื่องมือเชิงนโยบายและการเงินเพื่อผลทางปฏิบัติ

2.2 ใช้กลไกการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเป็นกลไกหลักกลไกหนึ่งในการ แก้ปัญหาการไร้ทิศทางความซ้ำซ้อน การขาดคุณภาพ การขาดประสิทธิภาพของอุดมศึกษาได้ ทั้งนี้ให้มีการสร้างกลไกประเมินคุณภาพ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพ หลีกเลี่ยงการประเมินซ้ำซ้อน และมีการวางระบบฐานข้อมูลการประเมินมาใช้ประโยชน์

2.3 ให้พัฒนาเพื่อการจัดสถาบันอุดมศึกษา 4 กลุ่ม (category) คือ กลุ่มวิทยาลัย ชุมชน (Community Colleges) กลุ่มมหาวิทยาลัยสี่ปี (4-year University) และมหาวิทยาลัยศิลป ศาสตร์ (Liberal Arts University) กลุ่มมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัย เฉพาะทาง (Specialized University) มหาวิทยาลัย Comprehensive และกลุ่มมหาวิทยาลัยวิจัย (Research University) และมหาวิทยาลัยบัณฑิตศึกษา (Graduate University)

3. การพัฒนาบุคลากรในอุดมศึกษา

การพัฒนาอาจารย์เป็นความอยู่รอดของอุดมศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันใหม่ หรือสถาบันที่มีความขาดแคลนอาจารย์ที่มีคุณภาพ การวางแผนกำลังคนจึงต้องมีกรอบที่ชัดเจน ทั้งในเชิงปริมาณโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเชิงคุณภาพ (สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา, 2551 : 38)

แนวทางการพัฒนาบุคลากรในอุดมศึกษา

3.1 การพัฒนาอาจารย์ในมหาวิทยาลัยต้องคำนึงถึงการพัฒนหลายมิติ ได้แก่ ด้านวิชาการ ความเป็นครู ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ความสามารถด้านการวิจัย สมรรถนะทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขาที่ตนรับผิดชอบ การบริหารจัดการ เป็นต้น

3.2 หลักเกณฑ์ในการจัดสรรทุนสำหรับมหาวิทยาลัยของรัฐและของเอกชน สาขาที่ประเทศไทยมีความเข้มแข็งอยู่แล้ว ให้ศึกษาภายในประเทศหรือแบบผสมควบคู่กับเป้าหมายการสร้างโปรแกรมชั้นนำระดับโลกในประเทศไทย สาขาขาดแคลนที่มีการศึกษาระดับบัณฑิตภายในประเทศ ให้เรียนแบบผสมผสานเพิ่มจำนวนทุนทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

3.3 สร้างแรงจูงใจให้มหาวิทยาลัยและผู้ร่วมลงทุนพัฒนาอาจารย์ ด้วยมาตรการด้านการเงิน เช่น ทุนจากรัฐ ทุนรัฐบาลร่วมกับมหาวิทยาลัย เป็นต้น

3.4 การพัฒนามหาวิทยาลัยรัฐกลุ่มใหม่ ต้องใช้เป็นโอกาสของการพัฒนา มหาวิทยาลัยใหม่อย่างก้าวกระโดด เข้าสู่ระบบการจัดกลุ่มมหาวิทยาลัยและการวางตัวแขนงในสาขาต่างๆ ให้ความสำคัญสูงต่อศักยภาพและคุณภาพของอาจารย์ที่จะรับเข้า

3.5 มหาวิทยาลัยใหม่ควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอาจารย์เป็นทีม

4. เครือข่ายอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยในระบบอุดมศึกษามีความซ้ำซ้อน แข่งชิงตลาดการศึกษา มีความสูญเสียเปล่าของโครงสร้างพื้นฐาน และไม่ทำงานโดยการรวมกลุ่มเพื่อพลังความหลากหลาย และความเชี่ยวชาญที่กระจัดกระจาย มหาวิทยาลัยไทยเองมีความแตกต่างสูง และมีช่องว่างระดับการพัฒนา (University Divide) ความแตกต่างดังกล่าวมีหลายมิติ หลายปัญหาของอุดมศึกษาจะแก้ไม่ได้หากมหาวิทยาลัยยังแยกส่วนกันทำงาน ไม่รวมพลัง (Synergy) หรือแบ่งงานกันทำ (Division of labor) แม้สถาบันมีคุณภาพและความเป็นเลิศ แต่เมื่อไม่ทำงานร่วมกัน ก็ไม่สามารถสร้างสรรค์ผลงานในระดับประเทศ หรือที่สูงขึ้นไปได้

แนวทางการพัฒนาเครือข่ายอุดมศึกษา

4.1 รัฐต้องสนับสนุนการทำงานในลักษณะเครือข่าย โดยใช้กลไกการจัดสรรทรัพยากรและอื่นๆ ที่นำไปสู่การรวบรวมในมิติต่างๆ

4.2 ควรมีการสร้างแรงจูงใจในการช่วยยกระดับขีดความสามารถและคุณภาพ โดยเฉพาะระหว่างองค์กรที่เข้มแข็งและองค์กรใหม่หรืออ่อนแอกว่า

4.3 สร้างความเข้มแข็งกับเครือข่ายทางวิชาการ

5. โครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้

โครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ของอุดมศึกษาครอบคลุมทั้งโครงสร้างเชิงเนื้อหาสาระ และโครงสร้างทางกายภาพที่สำคัญได้แก่ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2551) ที่ผ่าน มาสร้างหลักสูตรจำนวนมากตามความต้องการของสถาบัน โดยขาดการคำนึงถึงผลลบที่ตามมา ภายหลัง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือขึ้นสำคัญที่ทำให้ โลกาภิวัตน์เป็นไปได้ และมีอิทธิพลต่อกันและกันและครอบงำกัน ส่งผลให้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นทั้ง โอกาสและการคุกคามทั้งด้านเศรษฐกิจสังคมสิ่งแวดล้อมการเมือง ฯลฯ ในเรื่องการเรียนรู้ตลอด ชีวิตจะมีผลกระทบอย่างสูงเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงอย่างก้าวกระโดดของสังคมก่อให้เกิด รูปแบบใหม่ๆ ในวิถีชีวิตการทำงานและการปรับตัวในสถานการณ์ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลในผู้เรียนทั้งในเชิงวิชาการและสุนทรียภาพของเพื่อน มนุษย์ ทั้งนี้ยังเอื้อต่อชีวิตอาจารย์และผู้บริหารการศึกษาและมีผลต่อคุณภาพชีวิตและความสุขอัน เป็นที่พึงประสงค์ของประชาคมอุดมศึกษา

แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้

5.1 รัฐจะให้การสนับสนุนการศึกษาในหลักสูตร “ศิลปศาสตร์” (Liberal Arts Education) ในฐานะโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ทั้งในลักษณะหลักสูตรเสริม เพิ่มเติม ทดแทน ตลอดจนการปรับพันธกิจของบางสถาบันให้เป็นมหาวิทยาลัยด้านศิลปศาสตร์เต็มรูปแบบ

5.2 อุดมศึกษาพัฒนาและใช้ศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อรองรับนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของชาติ

5.3 ทุกสถาบันอุดมศึกษาต้องให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลของตนเองที่ทันสมัย อยู่เสมอ เพื่อนำไปสู่การวางแผนอุดมศึกษาที่มีพลวัต

5.4 รัฐควรให้การสนับสนุนอุดมศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

5.5 รัฐควรลงทุนสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร

5.6 สร้างแรงจูงใจและการแข่งขันเพื่อให้อุดมศึกษาส่งเสริมการเรียนรู้อย่างกว้างขวาง โดยนำสื่อการเรียนรู้ของมหาวิทยาลัยออกสู่สาธารณะ (Open courseware) ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต

5.7 สนับสนุนการลงทุนและการบริหารจัดการในการจัดระบบ “เครือข่ายห้องสมุดและ แหล่งเรียนรู้” ของอุดมศึกษา รวมทั้งนวัตกรรมเครือข่ายฯ เพื่อการใช้ประโยชน์สูงสุด

5.8 จัดตั้งกองทุนพัฒนาโครงสร้างทางกายภาพสำหรับสถาบันของรัฐและสนับสนุนสิทธิประโยชน์ทางการเงินสำหรับสถาบันของเอกชน สำหรับการลงทุนในการพัฒนาสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาการทางปัญญาของผู้เรียน

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ปี พ.ศ. 2548 กระทรวงศึกษาธิการ เล็งเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีที่ใช้อยู่ในปัจจุบันให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ในการรักษามาตรฐานวิชาชีพและมาตรฐานวิชาการ รวมทั้งเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเกณฑ์การรับรองวิทยฐานะและมาตรฐานการศึกษา จึงได้ประกาศเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรระดับปริญญาตรี ลงวันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 พร้อมกับให้ยกเลิกประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2542 ลงวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2542 และให้ใช้ประกาศกระทรวงฉบับนี้ สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชาที่จะเปิดใหม่ และหลักสูตรเก่าที่จะปรับปรุงใหม่ของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ดังนี้

ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มุ่งให้มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของสาขาวิชานั้นๆ โดยมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม

ระบบการจัดการศึกษา ใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษา ปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาศึกษา ไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาค หรือระบบจตุรภาค ให้ถือแนวทางดังนี้

ระบบไตรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษา ปกติมีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์

ระบบจตุรภาค 1 ปีการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษาปกติมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระบบอื่น ให้แสดงรายละเอียดเกี่ยวกับระบบการศึกษานั้น รวมทั้งรายละเอียดการเทียบเคียงหน่วยกิตกับระบบทวิภาคไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจนด้วย

การคิดหน่วยกิต

1. รายวิชาภาคทฤษฎี ที่ใช้เวลาบรรยาย หรืออภิปรายปัญหา ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
2. รายวิชาภาคปฏิบัติ ที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลอง ไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
3. การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนาม ที่ใช้เวลาฝึก ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค
4. การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายที่ใช้เวลาทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายนั้นๆ ไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยกิตระบบทวิภาค

จำนวนหน่วยกิตรวมและระยะเวลาการศึกษา

1. **หลักสูตรปริญญาตรี (4 ปี)** ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม **ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต** ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 8 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
2. **หลักสูตรปริญญาตรี (5 ปี)** ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม **ไม่น้อยกว่า 150 หน่วยกิต** ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 10 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 15 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
3. **หลักสูตรปริญญาตรี (ไม่น้อยกว่า 6 ปี)** ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม **ไม่น้อยกว่า 180 หน่วยกิต** ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 12 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 18 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา
4. **หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง)** ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวม **ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต** ใช้เวลาศึกษาไม่เกิน 4 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนเต็มเวลา และไม่เกิน 6 ปีการศึกษา สำหรับการลงทะเบียนเรียนไม่เต็มเวลา

หลักสูตรปริญญาตรี (ต่อเนื่อง) จะต้องถือเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปริญญาตรี และจะต้องสะท้อนปรัชญาและเนื้อหาสาระของหลักสูตรปริญญาตรีนั้นๆ โดยครบถ้วนและให้ระบุคำว่า “ต่อเนื่อง” ในวงเล็บ ต่อท้ายชื่อหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป หมวดวิชาเฉพาะและหมวดวิชาเลือกเสรี โดยมีสัดส่วนจำนวนหน่วยกิตของแต่ละหมวดวิชา ดังนี้

1. **หมวดวิชาศึกษาทั่วไป** หมายถึง วิชาที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรอบรู้อย่างกว้างขวาง มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจธรรมชาติ ตนเอง ผู้อื่น และสังคม
2. **หมวดวิชาเฉพาะ** หมายถึง วิชาแกน วิชาเฉพาะด้าน วิชาพื้นฐานวิชาชีพและวิชาชีพที่มุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติงานได้
3. **หมวดวิชาเลือกเสรี** หมายถึง วิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ

จำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ ต้องมีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น ซึ่งมีคุณสมบัติตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนไม่น้อยกว่า 5 คน และในจำนวนนั้นต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ อย่างน้อย 2 คน ทั้งนี้ อาจารย์ประจำในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำเกินกว่า 1 หลักสูตรในเวลาเดียวกันไม่ได้

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education; TQF: H.Ed)

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติได้เริ่มพัฒนาขึ้นในปี พ.ศ. 2546 จากงานวิจัยของศาสตราจารย์ ดร. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ ภายใต้การสนับสนุนการวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งในขณะนั้นใช้ชื่อว่า กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (National Qualification Framework for Higher Education in Thailand) ต่อมาเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 คณะกรรมการการอุดมศึกษาได้ประกาศแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ประกอบด้วย แนวปฏิบัติสาระสำคัญ ขั้นตอนการปฏิบัติตามกรอบคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยที่ทางคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กล่าวถึงเหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาไว้ดังนี้ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

โลกยุคปัจจุบันมีความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางและการติดต่อสื่อสารเป็นอย่างมาก ในด้านการศึกษา เกิดการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา ครู อาจารย์ และบุคลากรเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากต่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ ผู้ที่ทำงานและต้องการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อพัฒนาศักยภาพการทำงานมีจำนวนมากขึ้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาระบบการจัด

การศึกษาเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ การปรับปรุงระบบการศึกษาเพื่อส่งเสริม การศึกษาตลอดชีวิตและพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาให้มีความใกล้เคียงกันกับ สถาบันอุดมศึกษาที่ดีอื่นๆ เพื่อให้เกิดความสะดวกรับการเคลื่อนย้ายของนักศึกษาและการเทียบ โอนหน่วยกิต และนับตั้งแต่การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาของประเทศต่าง ๆ ในทวีป ยุโรปที่เมือง Bologna ประเทศอิตาลีเมื่อปี พ.ศ. 2542 จนเกิดข้อตกลง Bologna Process ประเทศต่าง ๆ ในทวีปยุโรปจึงปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ในแต่ละคุณวุฒิ และขยายผลการดำเนินการไปตามประเทศ ต่าง ๆ ทั่วโลก สำหรับประเทศไทย การประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ส่งผลกระทบให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาทุกระดับ มีการ เน้นหนักให้ปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอนเพื่อพัฒนานักศึกษาให้คิดเป็น แก้ปัญหา เป็นและเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมไทย มีการยกระดับของสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยี ราชมนักขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย การเปิดดำเนินการของวิทยาลัยชุมชนและให้อิสระในการ ดำเนินการแก่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้สถาบันอุดมศึกษามี ความหลากหลาย มีการขยายตัวเพื่อให้ประชาชนมีโอกาสเข้าเรียนในระดับอุดมศึกษากันได้อย่าง ทั่วถึง ท่ามกลางสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้ ก่อให้เกิดปัญหาตามมา กล่าวคือจะทำอย่างไรให้สังคม เชื่อมั่นได้ว่าคุณวุฒิที่บัณฑิตได้รับจากสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งมีคุณภาพและมาตรฐานที่ สามารถเทียบเคียงกันได้

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการ ดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาจึงได้ดำเนินการโครงการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF:H.Ed) เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติในส่วนของมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติใน สถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเป้าหมายการ จัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพ บัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิและสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและ ต่างประเทศเข้าใจได้ตรงกันและเชื่อมั่นถึงผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับการพัฒนาว่ามีมาตรฐานที่ สามารถเทียบเคียงกันได้ดีทั้งในและต่างประเทศ

ความหมายของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF:H.Ed) หมายถึง กรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ การแบ่งสายวิชา ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ ต้องใช้ การเปิดโอกาสให้เทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่า สามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพมาตรฐานผลการเรียนรู้ (จิรณี ดันติรัตน์วงศ์, 2552)

หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1. ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษาโดยมุ่งให้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการนำนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนของอาจารย์ การเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่าบัณฑิตจะบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังได้จริง
2. มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิตและสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้นั้นอย่างสอดคล้องและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ
3. มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเข้าด้วยกันและเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสามารถอธิบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความหมายและความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาของคุณวุฒิหรือปริญญาในระดับต่าง ๆ

4. มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาใดๆ ของประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาจะช่วยกำหนดความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาในทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตรตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศไทย (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

วัตถุประสงค์ของการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1. เพื่อเป็นกลไกหรือเครื่องมือในการนำแนวนโยบายพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ด้วยการนำไปเป็นหลักในการพัฒนาหลักสูตรกระบวนการเรียน การสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

2. เพื่อกำหนดเป้าหมายในการผลิตบัณฑิตให้ชัดเจนโดยกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังในแต่ละคุณวุฒิ/ปริญญาของสาขา/สาขาวิชาต่าง ๆ และเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญในสาขา/สาขาวิชาได้ใช้เป็นหลัก และเป็นแนวทางในการวางแผนปรับปรุง เปลี่ยนแปลงและพัฒนาการจัดการศึกษา เช่น การพัฒนาหลักสูตร การปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอน วิธีการเรียนรู้ ตลอดจนกระบวนการวัดและประเมินผลนักศึกษา

3. เพื่อเชื่อมโยงระดับต่าง ๆ ของคุณวุฒิในระดับอุดมศึกษาให้เป็นระบบ เพื่อบุคคลจะได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้ได้อย่างต่อเนื่องและหลากหลายตามหลักการศึกษาดำเนินชีวิต มีความชัดเจนและโปร่งใสสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานคุณวุฒิในระดับต่าง ๆ กับนานาชาติได้

4. เพื่อช่วยให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพในสถาบันอุดมศึกษาและเป็นกลไกในการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง และใช้เป็นกรอบอ้างอิงสำหรับผู้ประเมินของการประกันคุณภาพภายนอกเกี่ยวกับคุณภาพบัณฑิตและการจัดการเรียนการสอน

5. เพื่อเป็นกรอบของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความเข้าใจและความมั่นใจในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้อง อาทิ นักศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ประกอบการ ชุมชน สังคมและสถาบันอื่น ๆ ทั้งใน

และต่างประเทศเกี่ยวกับความหมายของคุณวุฒิ คุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะในการทำงานรวมทั้งคุณลักษณะอื่นๆ ที่คาดว่าจะบัณฑิตจะมี

6. เพื่อประโยชน์ในการเทียบเคียงมาตรฐานคุณวุฒิระหว่างสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศในการย้ายโอนนักศึกษาระหว่างสถาบันอุดมศึกษา การลงทะเบียนข้ามสถาบัน และการรับรองคุณวุฒิผู้สำเร็จการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

7. เพื่อให้มีการกำกับดูแลคุณภาพการผลิตบัณฑิตกันเองของแต่ละสาขา/สาขาวิชา

8. เพื่อนำไปสู่การลดขั้นตอนระเบียบ (Deregulation) การดำเนินการให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีความแข็งแรง (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

โครงสร้างและองค์ประกอบของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1. ระดับคุณวุฒิ (Levels of Qualifications)

ระดับของคุณวุฒิแสดงถึงการเพิ่มขึ้นของระดับสติปัญญาที่ต้องการ และความซับซ้อนของการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากนี้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติยังกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษาระดับแรกเข้าหลังจากสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย เพราะเป็นพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่สำคัญในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเริ่มต้นที่ระดับที่ 1 อนุปริญญา (3 ปี) และสิ้นสุดที่ระดับที่ 6 ปริญญาเอก ดังนี้

ระดับที่ 1	อนุปริญญา (3 ปี)
ระดับที่ 2	ปริญญาตรี
ระดับที่ 3	ประกาศนียบัตรบัณฑิต
ระดับที่ 4	ปริญญาโท
ระดับที่ 5	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
ระดับที่ 6	ปริญญาเอก

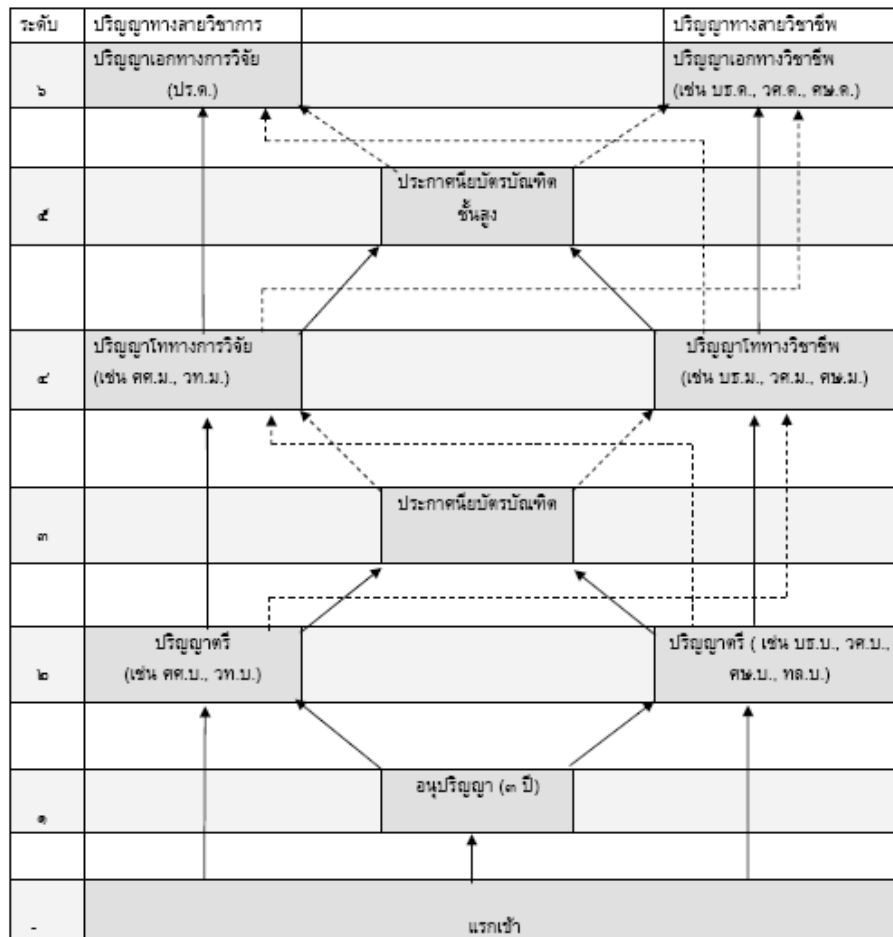
บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์การเข้าศึกษาต่อของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาซึ่งอาจขึ้นอยู่กับคะแนนเฉลี่ยสะสมหรือเงื่อนไขอื่นเพื่อให้มั่นใจว่าผู้สมัครเข้าศึกษาต่อจะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้น

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ แบ่งสายวิชาเป็น 2 สาย ได้แก่ สายวิชาการ เน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์หรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์

สาขาวิชานั้น ๆ เป็นหลักไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับการประกอบอาชีพ และสายวิชาชีพซึ่งมุ่งเน้น การศึกษาในลักษณะของศาสตร์เชิงประยุกต์ เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้และทักษะระดับสูงซึ่ง จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และนำไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ

การเรียนในสายวิชาการควรจะพัฒนาความสามารถทั้งในการทำงานและการ ดำรงชีวิตประจำวัน ส่วนสายวิชาชีพควรเน้นความเข้าใจ การวิจัยและความรู้ทางทฤษฎีใน สาขาวิชาและ สาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องให้ทั่วถึง และพัฒนาความสามารถในการคิดและการแก้ไข ปัญหาที่เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ ควรให้ผู้สำเร็จการศึกษาในสายวิชาหนึ่งสามารถเปลี่ยนไป ศึกษาต่อระดับสูงขึ้นไปในอีกสายวิชาหนึ่งได้ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาอาจจะกำหนดเงื่อนไขของการเข้า ศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และทักษะที่จำเป็นเพียงพอสำหรับการศึกษาต่อในระดับนั้น และบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรนั้นคาดหวัง (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

หมายเหตุ : ——— เส้นทึบ แสดงถึง เส้นทางการศึกษาต่อระหว่างระดับคุณวุฒิ
 ----- เส้นประ แสดงถึง เส้นทางที่เป็นไปได้ในการศึกษาต่อระหว่างระดับคุณวุฒิและสายวิชา
 แต่อาจต้องศึกษาเพิ่มเติมในการเปลี่ยนเส้นทางการศึกษาเพื่อให้มั่นใจว่านักศึกษา
 มีพื้นฐานความรู้และทักษะที่จำเป็นเพียงพอ สำหรับการศึกษาต่อในระดับนั้นๆ

แผนภูมิที่ 2 โครงสร้างของระดับคุณวุฒิในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
 ซึ่งเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิระดับหนึ่งสู่อีกระดับหนึ่งที่สูงขึ้น
 ที่มา : คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเอง จากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษากลับมาตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนด ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้ (คณะกรรมการอุดมศึกษา, 2552)

1. **ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)** หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

2. **ด้านความรู้ (Knowledge)** หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3. **ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)** หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4. **ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)** หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง

5. **ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and information Technology Skills)**

หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์ และสถิติความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่น การเดินร่ำ ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงต้องเพิ่มการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor skill)

มาตรฐานการเรียนรู้ คือ ข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านที่ได้รับการพัฒนาดังกล่าว และแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่เชื่อถือเมื่อเรียนจบในรายวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้ว

มาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตทุกคนในทุกระดับคุณวุฒิ โดยแต่ละด้านจะมีระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้น เมื่อระดับคุณวุฒิสูงขึ้น ทักษะและความเข้าใจจะเป็นการสะสมจากระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าสู่ระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิใดคุณวุฒิหนึ่งจะรวมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขา/สาขาวิชาเดียวกันของระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าด้วย

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้กับนักศึกษาทุกคน แม้ว่าบางสาขา/สาขาวิชานักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาเป็นการเฉพาะ เช่น จรรยาบรรณของแพทย์ นักบัญชี และนักกฎหมาย เป็นต้น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งต้องระบุรายละเอียดของความรู้และทักษะของสาขา/สาขาวิชาที่เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร และรายละเอียดของรายวิชา

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านนี้ แต่สำหรับนักศึกษาที่เรียนในสาขา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้จะต้องเน้นให้มีความชำนาญมากกว่านักศึกษาสาขา/สาขาวิชาอื่น ๆ เช่น นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องมีความชำนาญและทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับที่ 2 ปริญญาตรี อย่างน้อยต้องเป็นดังนี้

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจ ทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่นและเข้าใจโลก เป็นต้น

2. ด้านความรู้

มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและ

การต่อยอดองค์ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักใน ธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและ หลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่าง สร้างสรรค์โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจาก การตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพนักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการ แก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือ สมาชิกของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรม ใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของ ตนเองและของกลุ่มรับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ

สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้ เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนะ แนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปล ความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่ แตกต่างกันได้

หลักสูตรคุณวุฒิระดับปริญญาตรี

หลักสูตรระดับปริญญาตรี ต้องออกแบบมาเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความ เข้าใจในสาขาวิชาอย่างกว้าง ๆ เน้นให้รู้จักในบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ การพัฒนาและ ผลการวิจัยล่าสุด นักศึกษาควรตระหนักถึงความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปริญญาตรีเป็นคุณวุฒิขั้นพื้นฐานสำหรับการเข้าสู่อาชีพในสาขาต่าง ๆ ที่ใช้ทักษะความชำนาญ สูงและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นหลักสูตรจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งคุณธรรม จริยธรรม

ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติในวิชาพื้นฐาน และพื้นฐานความรู้ภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี และการวิจัยที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อด้วยความสัมพันธ์ระหว่างระดับคุณวุฒิ จำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของหลักสูตรและมาตรฐานผลการเรียนรู้

ความสัมพันธ์ระหว่างระดับคุณวุฒิ จำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของหลักสูตรและมาตรฐานผลการเรียนรู้ แสดงได้ดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับคุณวุฒิ จำนวนหน่วยกิตขั้นต่ำของหลักสูตรและมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี

ระดับคุณวุฒิ	หน่วยกิตขั้นต่ำ*	มาตรฐานผลการเรียนรู้				
		คุณธรรม จริยธรรม	ความรู้	ทักษะทางปัญญา	ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
๑.อนุปริญญา (๓ ปี)	๓๐	X	X	X	X	X
๒.ปริญญาตรี (๔ ปี) (๕ ปี) (๖ ปี)	๑๒๐ ๑๕๐ ๑๘๐	XX	XX	XX	XX	XX
๓.ประกาศนียบัตรบัณฑิต	๒๔ หลังป.ตรี	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX
๔. ปริญญาโท	๓๖ หลังป.ตรี	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
๕. ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง	๒๔ หลังป.โท	XXXXX	XXXXX	XXXXX	XXXXX	XXXXX
๖. ปริญญาเอก	๔๘ หลังป.โท หรือ ๗๒ หลังป.ตรี	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX	XXXXXX

หมายเหตุ : * ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร เครื่องหมาย X ที่มีจำนวนมากน้อยต่างกัน หมายถึง การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ และทักษะต่าง ๆ ในลักษณะสะสมของแต่ละคุณวุฒิ (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถ อย่างน้อยต่อไปนี้

1. ความรู้ที่ครอบคลุม สอดคล้อง และเป็นระบบในสาขา/สาขาวิชาที่ศึกษา ตลอดถึงความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง
2. ความสามารถที่จะตรวจสอบปัญหาที่ซับซ้อนและพัฒนาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์จากความเข้าใจที่ลึกซึ้งของตนเองและความรู้จากสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องโดยอาศัยคำแนะนำแต่เพียงเล็กน้อย
3. ความสามารถในการค้นหา การใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ตลอดจนการเลือกใช้กลไกที่เหมาะสมในการสื่อสารผลการวิเคราะห์ต่อผู้รับข้อมูลข่าวสารกลุ่มต่างๆ
4. ในกรณีของหลักสูตรวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพนั้นๆ
5. ในกรณีของหลักสูตรวิชาการที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติในวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในผลงานวิจัยต่างๆ ในสาขา/สาขาวิชานั้น ความสามารถในการแปลความหมาย การวิเคราะห์ และประเมินความสำคัญของการวิจัยในการขยายองค์ความรู้ในสาขา/สาขาวิชา

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

1. มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้
2. สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่น ๆ
3. สามารถพิจารณาแสวงหาและเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการหรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน
4. มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัย และเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจของตนอยู่เสมอ
5. มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

การทวนสอบมาตรฐาน

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิกำหนดกรอบแนวทางให้แก่คณาจารย์ นักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต และผู้ประเมินภายนอกรับรู้ถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคลของนักศึกษาในระดับคุณวุฒิต่างๆ อย่างไรก็ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้เหล่านี้จะมีลักษณะกว้างๆและจะต้องแปลความหมายโดยผู้มีประสบการณ์ที่คุ้นเคยกับสาขา/สาขาวิชานั้นๆ ทั้งยังต้องมีความรู้ ความเข้าใจในมาตรฐานผลการเรียนรู้ของสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่รวมถึงของสถาบันอุดมศึกษาในระดับนานาชาติที่ดีด้วย

การทวนสอบ หมายถึง การดำเนินการหาหลักฐานด้วยวิธีการใด ๆ เช่น การสังเกต การตรวจสอบ การประเมิน การสัมภาษณ์ ฯลฯ เพื่อยืนยันพิสูจน์ว่า สิ่งที่กำหนดขึ้นนั้นได้มีการดำเนินการและบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบในระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่ง ซึ่งจะต้องดำเนินการที่ให้ความมั่นใจได้ว่า มาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเป็นที่เข้าใจตรงกันทั้งสถาบันฯ และมีการดำเนินการจัดการเรียนการสอนจนบรรลุผลสำเร็จ นั่นคือต้องมีการทวนสอบ ซึ่งผู้ประเมินภายนอกอาจต้องการตรวจสอบด้วยว่าได้มีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้เพียงพอสอดคล้องและเชื่อถือได้

กลยุทธ์ที่ใช้โดยปกติทั่วไปของสถาบันอุดมศึกษาในการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ได้แก่ การตรวจสอบการให้คะแนนจากกระดาษคำตอบข้อสอบของนักศึกษาและงานที่รับมอบหมาย การประเมินหลักสูตรโดยนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา การประเมินภาควิชาและหลักสูตรโดยบุคลากรภายนอก และการรายงานเกี่ยวกับทักษะของบัณฑิตโดยผู้ใช้บัณฑิต การทวนสอบมาตรฐานบางส่วนอาจจะดำเนินการโดยสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ ที่มีความร่วมมือทางการศึกษา แต่จะมีกระบวนการอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับรายละเอียดของการจัดการและความมีประสิทธิภาพของการดำเนินการร่วมกันอย่างไรก็ตามสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนจะต้องรับผิดชอบในการทวนสอบมาตรฐานเพื่อให้มั่นใจว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้อย่างสม่ำเสมอ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จที่จำเป็นต่อการพัฒนามาตรฐานผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

การเรียนรู้ของมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านเกิดขึ้นได้หลายวิธี ดังนั้น การบรรลุผลสำเร็จในมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านจะต่างกัน การสอนจะต้องใช้กลยุทธ์การสอนที่เหมาะสมกับรูปแบบต่าง ๆ ของการเรียนรู้ รวมทั้งมีการประเมินประสิทธิผลของกลยุทธ์การสอน

นั้นๆอย่างต่อเนื่อง ปัจจัยดังกล่าวจะเป็นสัดส่วนสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถาบันฯ เพื่อให้มั่นใจว่าปัจจัยสู่ความสำเร็จเหล่านี้เป็นที่เข้าใจของคณาจารย์ผู้เกี่ยวข้อง และนำไปใช้ในการเรียนการสอน (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552) มีดังนี้

1. การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

การพัฒนาในด้านนี้เกี่ยวข้องกับการผสมผสานความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เหมาะสมและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามกาลเทศะ ทศนคติ และวุฒิภาวะในการตัดสินใจ ยุทธศาสตร์ที่ใช้ในการพัฒนาจะรวมถึงการเป็นแบบอย่างที่ดี การวิเคราะห์และสะท้อนพฤติกรรมของตนเองและของผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆกัน การอภิปรายเป็นกลุ่มในเรื่องความขัดแย้งทางความคิดอย่างง่ายๆ และที่ซับซ้อนมากขึ้น จะช่วยให้นักศึกษาเห็นค่านิยมของตนเองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และเกิดความคิดโดยใช้หลักการทั่วไปว่า สิ่งที่ดีตนเชื่อควรเป็นแนวทางกำหนดพฤติกรรมของตนเองได้ หลักในการถ่ายทอดการเรียนรู้ จะต้องมีการอภิปรายเกี่ยวกับสถานการณ์ที่เป็นไปได้ต่างๆ รวมถึงสถานการณ์ที่นักศึกษาจะต้องเผชิญในชีวิตประจำวันและในการทำงานแม้ว่าผลการเรียนรู้ด้านนี้อาจถูกจัดเป็นรายวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะ แต่ควรใช้ทุกโอกาสในการเสริมการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมในทุกวิชาที่สอนรวมทั้งการจัดกิจกรรมเพื่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

2. การแสวงหาความรู้

ปัจจัยสำคัญ คือ การจัดภาพรวมอย่างกว้างๆ เกี่ยวกับการจัดโครงสร้างและเนื้อหาสาระในการเรียนการสอนไว้ล่วงหน้า และเมื่อมีข้อมูลใหม่เพิ่มขึ้นควรเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่จัดไว้ก่อน และเชื่อมโยงกับความรู้เดิมของนักศึกษา เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจและนำมาใช้ การใช้เครื่องมือช่วยจำและการทบทวนเนื้อหาที่สำคัญเป็นระยะๆ จะช่วยให้นักศึกษาได้เข้าใจว่าข้อมูลนั้นจะอยู่ในความทรงจำได้ในระยะยาว

3. การพัฒนาทักษะทางปัญญา

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ คือ การพัฒนาความคิดรวบยอด รวมทั้งหลักการทางทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ การวิเคราะห์สถานการณ์และแก้ไขปัญหาต่างๆเป็นลำดับขั้นตอนตามแผนที่วางไว้ และต้องฝึกปฏิบัติในหลายสถานการณ์ รวมทั้งที่คล้ายคลึงกับสถานการณ์ที่คาดว่าจะได้ใช้ในอนาคต เพื่อช่วยในการถ่ายทอดความรู้และนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆตามความเหมาะสม การพัฒนาความสามารถในการกำหนดและใช้ทักษะทางปัญญาในการแก้ไขปัญหาใหม่ๆ ที่ไม่คาดคิดมาก่อน จำเป็นต้องมีการทำงานในการแก้ปัญหาแบบปลายเปิดโดยให้ความช่วยเหลือในการจำแนกแยกแยะ และการประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจ

เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถในการคิดและแก้ไขปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ นักศึกษาควรถูกฝึกให้สามารถสะท้อนกระบวนการคิดของตนเอง เมื่อพบกับงานใหม่ๆ ที่ท้าทายและสามารถพัฒนาการจัดการกลยุทธ์ในการคิดของตนเองเมื่อต้องแก้ไขประเด็นปัญหาในลักษณะต่าง ๆ

4. การพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ คือ การมีโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มและได้รับข้อมูลป้อนกลับต่อผลการทำงานที่สร้างสรรค์ ข้อมูลป้อนกลับดังกล่าวจะมีประสิทธิภาพสูงสุดถ้านักศึกษาได้วิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองในสภาพแวดล้อมที่เอื้อ และสามารถพัฒนาเป็นหลักในการแสดงพฤติกรรมของตนเอง

การพัฒนาความสามารถและความรับผิดชอบสำหรับการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จำเป็นต้องมอบหมายงานให้นักศึกษาที่จะพัฒนาและกระตุ้นความสามารถเหล่านั้นด้วยความมุ่งหวังให้มีผลงานที่ก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ

5. การพัฒนาทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ปัจจัยสู่ความสำเร็จ คือ การจัดการสอนที่มีการฝึกปฏิบัติเป็นลำดับขั้นตอนตามที่วางแผนไว้พร้อมทั้งให้ข้อมูลย้อนกลับและคำแนะนำในการปรับปรุงทักษะที่จำเป็นทางด้านการคำนวณอย่างง่าย ๆ แก่นักศึกษา เพื่อปรับปรุงทักษะที่จำเป็นทางคณิตศาสตร์อย่างง่าย ๆ และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร นักศึกษาที่เข้าเรียนในระดับอุดมศึกษาอาจมีความสามารถต่างกันในการใช้ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลขและการสื่อสาร ซึ่งบางคนต้องได้รับการสอนเป็นพิเศษ ทั้งนี้อาจทำได้โดยการสอนโดยตรงร่วมกับการฝึกปฏิบัติ และควรให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะเหล่านี้ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังซึ่งสูงขึ้นตามลำดับ

ระบบและกลไกการประกันคุณภาพของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ต้องสอดคล้องกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในกรณีการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในกรณีการประกันคุณภาพภายนอก โดยคณะผู้เชี่ยวชาญของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ หรือสถาบันสามารถกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก (คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2552)

ขั้นตอนการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1. การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาต่างๆ ในแต่ละระดับคุณวุฒิ

มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา เป็นส่วนหนึ่งของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งเป็นกลไกในการนำแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้านมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขา/สาขาวิชานั้นๆ ผลการเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา ในระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิตมีความสำคัญในสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมฐานความรู้ เนื่องจากบัณฑิตจะต้องใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเอง สังคม และประเทศชาติ และผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขา/สาขาวิชาหนึ่งอย่างนั้นๆ ต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ เพื่อให้ความมั่นใจแก่สังคมได้ว่า ผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการทำงานตามสาขา/สาขาวิชานั้นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กระทรวงศึกษาธิการจึงได้สนับสนุนการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาต่างๆ มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชานี้ ให้หลักประกันมาตรฐานผลการเรียนรู้ของทุกหลักสูตร ที่ดำเนินการตามแนวคิดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒินี้ และเป็นประโยชน์ในการให้แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในสาขา/สาขาวิชา และให้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจแก่ผู้เรียนที่สนใจเข้าศึกษาในสาขา/สาขาวิชา ผู้ต้องการใช้บัณฑิต และผู้ประเมินหลักสูตร

1.1 มาตรฐานคุณวุฒิของสาขา/สาขาวิชา

หมายถึง กรอบที่กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตในแต่ละระดับคุณวุฒิของสาขา/สาขาวิชาหนึ่ง ซึ่งจะกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตในสาขา/สาขาวิชานั้น ปริญญา และองค์ความรู้ที่เป็นเนื้อหาที่จำเป็นจะต้องมีในหลักสูตรสาขา/สาขาวิชาและระดับคุณวุฒินั้นๆ เพื่อเป็นหลักประกันว่าบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในสาขา/สาขาวิชาและระดับคุณวุฒิเดียวกันจะมีผลการเรียนรู้ไม่น้อยกว่าที่กำหนด ในขณะที่เดียวกันมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาจะเปิดกว้างและส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ มีโอกาสบรรจุเนื้อหาวิชาในส่วนที่นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ได้อย่างอิสระ เหมาะสม และตรงกับความต้องการหรือเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบันฯ ซึ่งจะทำให้สถาบันฯ ต่างๆ สามารถพัฒนาหลักสูตรได้อย่างหลากหลาย แต่มีมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรในระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาเดียวกันที่เทียบเคียงกันได้ (มีหัวข้อตามแบบ มคอ.1 มาตรฐานคุณวุฒิระดับ.....สาขา/สาขาวิชา.....ในภาคผนวก)

1.2 การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา คณะกรรมการการอุดมศึกษาจะมอบหมายให้คณะผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขา/สาขาวิชา ร่วมกันพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิของแต่ละระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชา โดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นแนวทางพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา ซึ่งต้องคงลักษณะทางวิชาการของสาขา/สาขาวิชา สอดคล้องตามมาตรฐานของสาขา/สาขาวิชาเดียวกันในระดับคุณวุฒิเดียวกันกับประเทศต่างๆ และคำนึงถึงความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขา/สาขาวิชานั้น นักศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ องค์กรวิชาชีพ ผู้ใช้บัณฑิต ฯลฯ และให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเหล่านี้ได้มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น/จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา โดยจะมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงให้เหมาะสมทันสมัย ทุก 5 ปี ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้สนใจสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะต่อสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงครั้งต่อไป

1.3 องค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา มีดังนี้

(1) ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิ

ชื่อของมาตรฐานคุณวุฒิต้องแสดงระดับและชื่อสาขาวิชา เช่น “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชาพยาบาลศาสตร์” ในกรณีที่เป็นกลุ่มสาขาวิชาที่มีจุดร่วม ใช้ชื่อเป็นสาขา เช่น “มาตรฐานคุณวุฒิปริญญาตรีสาขาคอมพิวเตอร์”

(2) ชื่อสาขาวิชา

ชื่อของสาขาวิชาต้องเป็นสากล เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

(3) ชื่อปริญญา

ชื่อของปริญญาต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การเรียกชื่อปริญญา ซึ่งแสดงถึงระดับคุณวุฒิและสายวิชา (สายวิชาการ/วิชาชีพ) ให้แสดงชื่อทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ทั้งชื่อเต็มและชื่อย่อ อาจแสดงชื่อสาขาวิชาตามที่ใช้ในหลักสูตรต่อท้ายเช่น ชื่อเต็ม “ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเคมี” ชื่อย่อ “วท.บ.(เคมี)”

(4) ลักษณะของสาขาวิชา

ลักษณะของสาขาวิชาต้องมีความเฉพาะเจาะจงตามสาขาวิชา มีความซับซ้อนของเนื้อหาสาระ ระดับสติปัญญาที่ต้องใช้ และปริมาณการเรียนรู้ สอดคล้องกับระดับคุณวุฒิ การศึกษาและแสดงถึงความเกี่ยวข้องกับศาสตร์ด้านอื่นๆ และการประกอบอาชีพ

(5) คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ เป็นลักษณะที่คาดหวังในตัวผู้จบการศึกษาที่หล่อหลอมจากการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชา จึงต้องครอบคลุมลักษณะที่คาดหวังจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน เป็นอย่างน้อย

(6) มาตรฐานผลการเรียนรู้

มาตรฐานผลการเรียนรู้ของสาขาวิชาเป็นมาตรฐานที่พัฒนาเชื่อมโยงมาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ให้มีรายละเอียดเฉพาะเจาะจงกับสาขาวิชา สาขาวิชาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่จำเป็นของสาขา เช่น มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะพิสัยในสาขาวิชาดนตรี สาขาวิชาพลศึกษา เป็นต้น

(7) องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง หมายถึง องค์กรตามกฎหมาย ซึ่งกำกับมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษา เช่น การรับรองมาตรฐานหลักสูตร การขึ้นทะเบียน/การออกแบบใบอนุญาตการประกอบอาชีพ/วิชาชีพ

(8) โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างของหลักสูตรต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และมีเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาอย่างครบถ้วน ถ้าต้องมีประสบการณ์ภาคสนาม เช่น ฝึกงาน หรือสหกิจศึกษา ต้องระบุให้ชัดเจน

(9) เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาต้องสัมพันธ์กับลักษณะของสาขาวิชา และมาตรฐานผลการเรียนรู้ โดยกำหนดเป็นกลุ่มเนื้อหาสาระ ไม่ระบุเป็นชื่อรายวิชา เพื่อความเป็นอิสระในการจัดรายวิชาในหลักสูตร สาขาวิชาที่จำเป็น อาจกำหนดปริมาณการเรียนรู้ขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มเนื้อหาสาระ เป็นจำนวนหน่วยกิตหรือสัดส่วนหน่วยกิตในหลักสูตร ตามลักษณะของแต่ละสาขาวิชา

(10) กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

กลยุทธ์การสอน หมายความว่ารวมถึง การจัดเงื่อนไขการเรียนรู้วิธีการสอน เทคนิคการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ นอกจากนี้ต้องเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้แต่ละด้านแล้ว การเรียนรู้ด้านเดียวกันในแต่ละสาขาวิชา และแต่ละระดับคุณวุฒิอาจมีความแตกต่างกัน มาตรฐานคุณวุฒิสถาวิชาจึงควรแสดงความสำคัญ ของกล

ยุทธศาสตร์การสอนพร้อมทั้งให้ตัวอย่างกลยุทธ์การสอนที่เหมาะสม ให้สามารถเลือกใช้ได้การประเมินผล การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาว่าได้พัฒนาการเรียนรู้ได้ในระดับต่างๆ ที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้ มาตรฐานคุณวุฒิจึงต้องให้แนวทางในการประเมิน ซึ่ง สอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ตาม กลยุทธ์ที่ใช้และอิงพัฒนาการของผู้เรียนและแสดงถึงระดับ ผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแต่ละคนได้

(11) การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการหาหลักฐานเพื่อยืนยัน หรือสนับสนุนว่า นักศึกษาทุกคนมีผลสัมฤทธิ์การศึกษาดตรงตามมาตรฐานผลการเรียนรู้เป็น อย่างน้อย ซึ่งอาจได้จากผลการประเมินข้อสอบว่าครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ การให้คะแนนตรง ตามความจริง การให้ข้อมูลย้อนกลับของผู้สำเร็จการศึกษา การประสบความสำเร็จ ในการทำงาน ของผู้สำเร็จการศึกษา มาตรฐานคุณวุฒิต้องให้แนวทางในการทวนสอบที่สถาบันการศึกษา สามารถเลือกใช้หรืออาจกำหนดวิธีการทวนสอบร่วมกัน เช่น การสอบออก(Exit Exam) โดยใช้ ข้อสอบซึ่งคณาจารย์สถาบันต่างๆ ในสาขาวิชาร่วมกันจัดทำ

(12) คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการศึกษาจนจบการศึกษาและประกอบ อาชีพตรงตามสาขาวิชา ผู้เข้าศึกษาจึงต้องมีความสามารถและความเหมาะสม การกำหนด คุณสมบัติจึงมีลักษณะเป็นเงื่อนไขและอาจให้ข้อแนะนำเพิ่มเติม ส่วนการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ควรให้แนวทางเพื่อประโยชน์ต่อการเคลื่อนย้ายของนักศึกษา การเทียบโอนหน่วยกิต และแนวทาง สนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิตที่นักศึกษาได้ประโยชน์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้เช่นเดียวกับ นักศึกษาในการเรียนรู้ตามระบบปกติ

(13) อาจารย์และบุคลากรสนับสนุน

อาจารย์ประจำ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษามาตรฐาน คุณวุฒิต้องกำหนดจำนวนและคุณสมบัติของอาจารย์ที่เหมาะสมสำหรับสาขาวิชา ไม่ต่ำกว่า หลักเกณฑ์ที่กำหนดในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร นอกจากนี้ ต้องกำหนดสัดส่วนจำนวนอาจารย์ต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าที่เหมาะสม ซึ่งอาจ แตกต่างจากเกณฑ์การประกันคุณภาพภายใน และสัดส่วนจำนวนบุคลากรสนับสนุนต่อจำนวน นักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่าที่เหมาะสม เพื่อให้การบริหารจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

(14) ทรัพยากรการเรียนรู้การสอนและการจัดการ

ระบุทรัพยากรสนับสนุนการเรียนรู้การสอนที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้การสอนที่มีคุณภาพ และแนวทางในการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่ การจัดหาทรัพยากรเพิ่มเติม ให้สามารถใช้ทรัพยากรสนับสนุนได้เต็มประสิทธิภาพและอย่างเพียงพอ

(15) แนวทางในการพัฒนาอาจารย์

ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาอาจารย์ ทั้งอาจารย์ใหม่และอาจารย์เก่าทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพ โดยเฉพาะการพัฒนาด้านทักษะการจัดการเรียนรู้การสอน กลยุทธ์การสอน การวัดและประเมินผลการสอน โดยกำหนดจำนวนครั้งหรือจำนวนชั่วโมงที่อาจารย์ควรได้รับการพัฒนาในแต่ละปี

(16) การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้การสอน มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา ต้องกำหนดหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้การสอน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยการกำหนดตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงประเด็นต่างๆ ดังนี้

16.1 การดำเนินการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้การสอนที่สอดคล้องในทุกประเด็นกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา

16.2 การวางแผนดำเนินการหลักสูตร โดยมีการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.2 มคอ.3 และ มคอ.4 ตามลำดับ (ดูภาคผนวก)

16.3 การดำเนินการตามแผน โดยมีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการรายวิชา รายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) และรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.5 มคอ.6 และ มคอ.7ตามลำดับ (ดูภาคผนวก)

16.4 การพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนรู้การสอน กลยุทธ์การสอน การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานปีก่อนหน้า

16.5 การทวนสอบว่า นักศึกษามอบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาเป็นอย่างน้อย

(17) การนำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติในหลักสูตร/โปรแกรม เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

(18) การเผยแพร่หลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาระดับอุดมศึกษาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กำหนด

(19) รายชื่อคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาชีพที่บุคคลและตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี) พร้อมสถานที่ทำงานของคณะกรรมการ

1.4 การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาใด คณะผู้เชี่ยวชาญต้องศึกษาทำความเข้าใจมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของระดับคุณวุฒิที่จะจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ รวมทั้งลักษณะของหลักสูตรและคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ของระดับคุณภูมินั้นตามที่ได้กล่าวไว้ในส่วนที่ 1 โดยอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คณะผู้เชี่ยวชาญต้องการให้บัณฑิตในสาขา/สาขาวิชาของตนมีคุณลักษณะเด่นหรือพิเศษกว่าบัณฑิตในสาขา/สาขาวิชาอื่นในระดับคุณวุฒิเดียวกัน นอกจากนี้คณะผู้เชี่ยวชาญอาจกำหนดตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในการประกันคุณภาพภายในและประกันคุณภาพภายนอก รวมถึงเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อการเผยแพร่หลักสูตรจากคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ด้วยก็ได้

1.5 เมื่อคณะกรรมการการอุดมศึกษาเห็นชอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ.....สาขา/สาขาวิชาใดแล้วจะเสนอแนะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตรของระดับคุณวุฒิในสาขา/สาขาวิชานั้นๆ ต่อไป

จากการทบทวนเอกสารด้านการศึกษากลับกับนโยบายของการพัฒนาประเทศที่มีอิทธิพลต่อการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของชาติและกรอบมาตรฐานคุณวุฒิในเรื่องนโยบายด้านการศึกษามาตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แผนการศึกษาแห่งชาติ(พ.ศ. 2545 – 2559) แผนยุทธศาสตร์เพื่อการปฏิรูปการศึกษา สรุปลงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 – 10 และกรอบทิศทางการพัฒนาการศึกษาที่สอดคล้องกับแผนการศึกษาชาติมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2547 มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551 – 2565) เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education; TQF:H.Ed) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์เพื่อให้สามารถเข้าใจในรายละเอียด ดังแสดงใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

ประเด็นวิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
แนวคิด/ที่มา ประเด็น ปัญหาที่ สอดคล้อง	1. แนวนโยบายพื้นฐานตามมาตรา 80 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2540 พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 81, 303 ฉบับที่ 49 2. อิทธิพลของแนวคิดเศรษฐกิจงาน ความรู้ Knowledge	1. อุดมการณ์และหลักการ ในการจัดการศึกษาของชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และ พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 21 พ.ศ. 2545 “การจัดให้มีการศึกษาตลอดชีวิตและการสร้างสังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้”	1. ศึกษาปัญหาอดีต ปัจจุบันเพื่อสร้างภาพอนาคตเป็นแผนที่นำทางของการอุดมศึกษาไทย 2. ประเด็นในการพิจารณา 9 ประเด็น ได้แก่ 2.1 รอยต่อการศึกษากับการศึกษาระดับอื่นๆ 2.2 ปัญหาอุดมศึกษาไทยไร้ทิศทาง 2.3 การพัฒนาธรรมาภิบาลและการบริหาร	1. แนวคิดสังคมฐานความรู้ (Knowledge - Based society) 2. การจัดการศึกษาให้หลากหลายตามเกณฑ์ที่กำหนด 3. จัดทำหลักสูตรให้สนองต่อความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน สังคม และสหประชาชาติ	1. แนวคิดหลักการตามกรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2551-2565) ปรับเป็น แผนระยะสั้น 2. ประเด็นการพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจ จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3. คุณธรรมของนักศึกษาบนฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	1. แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554) 2. ปรัชญาการอุดมศึกษา 3. ปรัชญาของสถาบัน อุดมศึกษาและมาตรฐานวิชาชีพวิชาการของ	1. การปฏิรูป การศึกษาตาม พรบ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เน้นหนักให้ปรับปรุงหลักสูตรและปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เพื่อพัฒนา นักศึกษาให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็นและ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ
การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
<p>Based Economy</p> <p>3. วิสัยทัศน์ของ การศึกษาไทยพัฒนา ให้คนเป็นคนดี นำ เก่ง และมีความสุข</p> <p>4. สังคมไทยเป็น สังคมที่มีความ เข้มแข็งมีคุณภาพ</p> <p>3 ด้าน คือ คุณภาพ ปัญญา สمانฉันท ปัญญา</p> <p>5. แนวคิดทฤษฎี การสร้างสรรคนิยม (Constructivism)</p>	<p>2. มาตรฐาน การศึกษาของชาติเป็น ข้อกำหนดเกี่ยวกับ คุณลักษณะคุณภาพที่ พึงประสงค์และ มาตรฐานที่ต้องการให้ เกิดขึ้นในสถานศึกษา ทุกแห่งใช้เป็นหลักใน การเทียบเคียงสำหรับ การส่งเสริมและกำกับ ดูแลตรวจสอบ ประเมินผลและการ ประกันคุณภาพ การศึกษา</p>	<p>จัดการอุดมศึกษา</p> <p>2.4 แนวทางในการพัฒนา ขีดความสามารถในการ แข่งขันของประเทศ</p> <p>2.5 การเงินอุดมศึกษา</p> <p>2.6 การพัฒนาบุคลากร ในอุดมศึกษา</p> <p>2.7 เครือข่ายอุดมศึกษา</p> <p>2.8 โครงสร้างพื้นฐานการ เรียนรู้</p> <p>2.9 การพัฒนาในเขต พัฒนาพิเศษชายแดน ภาคใต้</p> <p>3. ผลการประเมิน</p>	<p>4. การกำกับมาตรฐาน และเครือข่ายอุดมศึกษา บนพื้นฐานของเสรีภาพ ทางวิชาการ</p> <p>5. ปัจจัยภายใน อุดมศึกษา อดีต ปัจจุบัน อนาคต ที่มีผล โดยตรงต่อการพัฒนา คุณภาพการศึกษา</p>	<p>สาขาวิชานี้ๆ</p> <p>4. มาตรฐานการ อุดมศึกษา</p>	<p>เห็นคุณค่าของ วัฒนธรรมไทย</p> <p>2. มุ่งเน้นเป้าหมาย ของการจัดการ ศึกษา ที่ผลการเรียนรู้ของ นักศึกษา (Learning outcomes)</p> <p>3. เป็นการประกัน คุณภาพบัณฑิต มาตรฐานที่สามารถ เทียบเคียงกันได้ดี สถาบันการศึกษาที่ดี ทั้งในและต่างประเทศ</p>		

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
			มหาวิทยาลัยไทยไม่ติด กลุ่มมหาวิทยาลัยชั้นนำที่ มีคุณภาพทั้ง ในระดับ โลกและระดับภูมิภาค ซึ่ง สะท้อนโดยจำนวน บุคลากรการวิจัย ผลงาน ตีพิมพ์ทางวิชาการ สิทธิบัตร การลงทุนของรัฐ ในกิจการวิจัยและพัฒนา 4. ข้อเท็จจริงปัญหาของ สังคมและประเทศชาติ ซับซ้อนและใหญ่เกินกว่า ที่แต่ละมหาวิทยาลัยแห่ง หนึ่งจะกระทำได้ โดยอ				4. เครื่องมือในการนำ แนวนโยบายในการ พัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการจัด การศึกษาตามที่ กำหนดไว้ใน พรบ. การศึกษา มาตรฐาน การศึกษาชาติและ มาตรฐานการ อุดมศึกษาไปสู่การ ปฏิบัติใน สถาบันอุดมศึกษา อย่างแท้จริงเป็น รูปธรรม

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
			<p>ลำพังจำเป็นที่รัฐจะต้องสนับสนุนการทำงานในลักษณะเครือข่าย</p> <p>5. มหาวิทยาลัยในฐานะตัวขับเคลื่อนสังคมและชุมชนไทย ให้เป็นสังคมและชุมชนสารสนเทศ (Informatization)</p> <p>ขับเคลื่อนนโยบายเทคโนโลยีสารสนเทศของชาติเพื่อการดำเนินยุทธศาสตร์ e-society, e-Industry, e-commerce, e-education และ</p>				<p>5. กรอบสื่อสารที่มีประสิทธิภาพแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ถึงคุณภาพของบัณฑิต</p> <p>6. ความจำเป็นที่ต้องให้มีการกำกับคุณภาพการผลิตบัณฑิตกันเองของแต่ละสาขา/สาขาวิชา</p> <p>7. เป็นประโยชน์ในการเทียบเคียงมาตรฐานคุณวุฒิระหว่างสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและ</p>

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
			e-government สมองต่อ นโยบายการเรียนรู้ ตลอดชีวิต				ต่างประเทศ
วัตถุประสงค์/ แนวนโยบาย เชิงรุก	1. พัฒนาคอนอย่าง รอบด้านและสมดุล เพื่อเป็นฐานหลัก ของการพัฒนา 2. สร้างสังคมและ สภาพแวดล้อมไทย เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการ เรียนรู้ 3. ปรับปรุงคุณภาพ การศึกษาระดับอุดม	1. การจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนเห็นแบบอย่างที่ดี ได้ฝึกคิดดี เรียนรู้ จากประสบการณ์ ตรงที่หลากหลาย คณาจารย์รู้จักผู้เรียน เป็นรายบุคคล 2. การศึกษาเพื่อสร้าง คุณภาพชีวิตและสังคม บูรณาการอย่างสมดุล	1. เพื่อให้เกิดความ ชัดเจน ด้วยกรอบและ แนวทาง เพื่อการพัฒนา ของสถาบัน อุดมศึกษา ร่วมกัน แผนที่นำทางของ ระบบอุดมศึกษาไทย 2. เพื่อให้การศึกษาระดับ อุดมศึกษาเป็นรากฐานที่ สำคัญและสนับสนุนการ พัฒนาประเทศไปสู่ เป้าหมายที่พึงประสงค์	1. การพัฒนา หลักสูตรให้ตรงตาม มาตรฐาน 2. ธรรมชาติในการ บริหารจัดการมีดุลย ภาพและเป็นอิสระทาง วิชาการ 3. การสร้างเครือข่าย ความร่วมมือระหว่าง สถาบัน 4. ประสานความ	1. ผลลัพธ์ที่ดีที่มี คุณภาพ มีคุณธรรม สามารถปรับตัวกับงาน ที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต 2. พัฒนากลไกธรรมชาติ บาลเครือข่ายอุดมศึกษา บนพื้นฐานของเสรีภาพ เชิงวิชาการ ความ หลากหลายและเอกภาพ เชิงระบบ 3. จัดทำหลักสูตรที่เน้น	1. ผลลัพธ์ที่ดีให้ มีความรอบรู้ทั้ง ภาค ทฤษฎีและ ภาคปฏิบัติ สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ได้ อย่างเหมาะสม 2. มีความสามารถ ในการคิด วิเคราะห์ และ สังเคราะห์ได้อย่าง	1. กรอบอ้างอิงในกร กำหนดนโยบายการ พัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษา และผลการเรียนรู้ที่ คาดหวัง รวมทั้งเป็น กรอบอ้างอิง สำหรับ การประเมินคุณภาพ จากภายนอก 2. เพื่อให้การผลิต บัณฑิต ให้มีความ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
ศึกษา ให้มีความ เป็นเอกภาพใน ระดับนโยบายเพื่อ เป็นฐานรองรับ เครือข่ายการทำงาน ระหว่างสถาบัน นำไปสู่ระบบที่มีการ แข่งขันและพัฒนา อย่างต่อเนื่อง 4. การจัดการศึกษาที่ หลากหลายการศึกษา ชั้นสูงเพื่อความเป็นเลิศ ทางวิชาการและวิชาชีพ ชั้นสูง การศึกษาสำหรับ	ระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และ วัฒนธรรม	3. เพื่อยกระดับคุณภาพ การอุดมศึกษาไทย ผลิต และพัฒนาบุคลากรที่มี คุณภาพ สามารถปรับตัว สำหรับงานที่เกิดขึ้น ตลอดชีวิต ศักยภาพใน การสร้างความรู้และ นวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีด ความสามารถในการ แข่งขัน 4. กำกับมาตรฐานและ เครือข่ายอุดมศึกษาบน พื้นฐานของเสรีภาพทาง วิชาการ ความหลากหลาย	ร่วมมือระหว่าง สถาบันอุดมศึกษา กับ ภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม 5. การเรียนการสอน เน้นการเรียนรู้และ สร้างงานด้านตนเอง โดยใช้วิจัยเป็นฐาน	การเรียนรู้เรื่องสันติ ศึกษา คุณค่าของสังคม พหุลักษณะและ วัฒนธรรม	เป็นระบบ 3. แสวงหาความรู้ ได้ด้วยตนเอง 4. เป็นผู้มีความ คุณธรรมและ จริยธรรม	ครอบคลุม คุณสมบัตินี้ 5 ด้าน เป็นอย่างน้อย ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้าน ทักษะทางปัญญา ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ ด้านทักษะการ วิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการ ใช้เทคโนโลยี	

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็นวิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
	บุคคลที่มีความสามารถพิเศษด้านภาษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี และกีฬา		และเอกภาพเชิงระบบ				สารสนเทศ
	5. ต้องจัดให้มีระบบประกันคุณภาพ ภายในและการประกันคุณภาพ ภายนอก		5. เพื่อการพัฒนาธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการอุดมศึกษา				3. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต ตามเอกลักษณ์ของแต่ละสถาบัน
	6. สนับสนุนให้เกิดการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้จริง		6. พัฒนานโยบายการเงินอุดมศึกษา				4. แนวทางหลักของการพัฒนา
			7. พัฒนาระบบพัฒนาอาจารย์ตามแต่ละช่วงวัยของการพัฒนา (Life cycle development)				อาจารย์ด้านวิชาการ วิชาชีพ ทักษะการจัดการ โดยการสอน การกลยุทธิ์การสอน การวัดและประเมินผล
			8. เพื่อพัฒนาเครือข่ายอุดมศึกษา ในการรวมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่จะจัดกระจายปรับลด				

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ
การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
	7. การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาอย่างทั่วถึง และทัดเทียม เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยง และสามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ 8. จัดระบบทรัพยากรและการลงทุนทาง		ระดับของความแตกต่าง การใช้เครือข่าย อุดมศึกษา เพื่อสร้างสรรค์ผลงานในระดับประเทศและพัฒนาผลิตภาพของภาคการผลิต 9. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยเพื่อตอบสนองหลักการของระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต พัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้				5. กระบวนการและกลไกการพัฒนา หลักสูตรการจัดทำ รายละเอียดของหลักสูตร (Programmer Specification) แผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping) การจัดทำรายละเอียดของรายวิชา (Course specification) การ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
	การศึกษา ศิลปะและ วัฒนธรรมเพื่อพัฒนา คนและสังคมไทย เปิดโอกาสให้ภาค เอกชนเข้าร่วมลงทุน						จัดทำรายงานผล รายวิชาประสบการณ์ ภาคสนาม 6. การทบทวน มาตรฐาน
แนวปฏิบัติ/ ดัชนีความ สำเร็จ	1. บูรณาการ การศึกษาและ ศาสนาเข้าด้วยกัน เข้าใจในแก่นธรรม ของแต่ละศาสนา 2. ปฏิรูปโครงสร้าง เนื้อหาของหลักสูตร ในทุกระดับ การศึกษาให้มีสาระ	1. จัดหลักสูตรที่ หลากหลายตามความ เหมาะสมของกลุ่ม ผู้เรียนทุกระดับ 2. ให้บริการเทคโนโลยี สารสนเทศทุก รูปแบบเพื่อการ เรียนรู้ด้วยตนเองและ การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	1. สร้างกลไกและ วัฒนธรรมการดูแล สุขภาพด้วยการวิจัยและ บริการทางวิชาการแก่สังคม 2. กำหนดนโยบายเชิง พื้นที่เครือข่ายความ ร่วมมือของสถานศึกษา 3. กำหนดให้มีระบบวัด และประเมินผลงาน	1. พัฒนาให้บัณฑิตมี ความสำนึก ดำรงชีวิต ปฏิบัติหน้าที่ความ รับผิดชอบโดยยึดหลัก คุณธรรม รู้จักดูแล ร่างกายและสุขภาพ ของตนเอง 2. มีระบบบริหารจัดการ ทรัพยากรและ	1. จัดทำ Tracer study 2. พัฒนารอยเชื่อม ต่อกับ การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อ ให้เด็กที่มีความสามารถ พิเศษ ได้รับการพัฒนา ตามศักยภาพใน สถาบันอุดมศึกษา 3. พัฒนาหลักสูตร ร่วมกันระหว่าง	1. การประกัน คุณภาพหลักสูตร ทุกหลักสูตร กำหนดระบบ ประกันคุณภาพของ หลักสูตรให้ชัดเจน ใน 4 ประเด็น 1.1 การบริหาร หลักสูตร	1. มาตรฐานผลการ เรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม 1.1 ให้ความสำคัญ กับความร่วมมือ ระหว่างสถาบัน อุดม ศึกษาในการทวนสอบ มาตรฐานซึ่งกันและกัน 1.2 ใช้ยุทธศาสตร์การ

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ
การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
<p>ของความรู้เกี่ยวกับ ความจริงของชีวิต ธรรมชาติและ หลักธรรมของศาสนา คุณธรรมจริยธรรม และค่านิยมอันดีงาม ของระบบวิถีชีวิตและ เอกลักษณ์ไทย</p> <p>3. สถาน ประกอบการร่วมกับ สถานศึกษา เปิด โอกาสให้นัก ศึกษา ได้ฝึกงานภาค ปฏิบัติเพื่อเรียนรู้การ</p>	<p>3. ผู้บริหารและ คณาจารย์ต้องได้รับ การพัฒนาอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่อง</p> <p>4. รวมตัวจัดตั้งกร อิสระเพื่อสร้างเกณฑ์ มาตรฐานเฉพาะกลุ่ม</p> <p>5. กลยุทธ์บริหาร จัดการใช้สถานศึกษา เป็นฐาน สถานศึกษา ร่วมกับบุคลากรและ องค์กรในชุมชนทุก ฝ่าย ทุกระดับ ให้บริการทางวิชาการ</p>	<p>(KPI) ของอาจารย์ ทางด้านวิชาการ กิจกรรมนอกหลักสูตร</p> <p>4. จัดทำ Tracer Study เพื่อการติดตามผลการ ประกอบอาชีพของบัณฑิต อย่างเป็นระบบ</p> <p>5. สถาบันอุดมศึกษาควร แบ่งเวลาของตนเองให้ การสนับสนุน การศึกษา ระดับมัธยมศึกษาและ อาชีวศึกษา ทั้งนี้ให้ กำหนดเป็นหน้าที่และให้ ภาระงานด้านวิชาการ</p>	<p>เทคโนโลยีสาร สนเทศและการ สื่อสารที่มี ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล คล่องตัว และสามารถ ตรวจสอบได้</p> <p>3. พัฒนาหลักสูตร และวิธีการสอนให้ ทันสมัย ยืดหยุ่น ยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการเรียนรู้ที่สร้าง องค์ความรู้ได้ด้วย ตนเอง</p>	<p>มหาวิทยาลัยกับภาค ธุรกิจ อุตสาหกรรม</p> <p>4. จัดตั้งกลุ่มเครือข่าย มหาวิทยาลัย</p> <p>5. จัดทำเครือข่าย ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้ ของอุดมศึกษา</p> <p>6. การพัฒนาอาจารย์ใน มหาวิทยาลัยทักษะ ความเป็นครู และ ความสามารถในการ วิจัย</p>	<p>1.2 ทรัพยากร ประกอบ การเรียน การสอน</p> <p>1.3 การสนับสนุน และการให้ คำแนะนำนักศึกษา</p> <p>1.4 ความ ต้องการของ ตลาดแรงงาน สังคม และหรือ ความพึงพอใจของ ผู้ใช้บัณฑิต</p> <p>2. ต้องมีอาจารย์ ประจำหลักสูตรที่</p>	<p>สอนให้สอดคล้องกับ มาตรฐานผลการ เรียนรู้ในแต่ละด้าน</p> <p>1.3 การเป็นแบบ อย่างที่ดี การใช้นัก ศึกษาวิเคราะห์และ สะท้อนพฤติกรรม ของตนเองและผู้อื่น ในสถานการณ์ต่างๆ ที่จะต้องเผชิญใน อนาคต</p> <p>1.4 บูรณาการสอน จริยธรรมในทุกวิชา</p> <p>2. มาตรฐานผลการ</p>	

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็นวิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
ทำงานในบริบทของสถานประกอบการ 4. ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีเอกภาพ เิงนโยบายเพื่อเป็นฐานรองรับเครือข่ายการทำงานระหว่างสถาบัน อุดมศึกษาที่มีรูปแบบ การจัดที่หลากหลายเพื่อความคล่องตัวในการบริหารงานนอก	ที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคนในชุมชน เพื่อให้เป็นสังคมแห่งภูมิปัญญาและคนไทยมีการเรียนรู้ตลอดชีวิต	หรือบริการวิชาการของอาจารย์อุดมศึกษา 6. พัฒนากลไกการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาหลักเล็งการประเมินซ้ำซ้อน ข้อสำคัญก็คือการวางระบบฐานข้อมูลการประเมินมาใช้ประโยชน์ การประเมินคุณภาพจะนำไปสู่การรับรองวิทยฐานะต่อสาธารณะ รวมทั้งเป็นฐานและเงื่อนไขในการ	4. การจัดการเรียนการสอนใช้การวิจัยเป็นฐาน 5. สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบัน อุดมศึกษา ทั้งในและต่างประเทศ 6. ประสานความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษา กับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ทั้งในและต่างประเทศ 7. สร้างเครือข่ายและ	มีคุณวุฒิตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอน ไม่น้อยกว่า 5 คน โดยอย่างน้อย 2 คนจะต้องมีวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาโท หรือดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่น้อยกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ มาตรฐานคุณภาพ 3. ต้องมีการ	เรียนรู้ด้านการแสวงหาความรู้ 2.1 นำเสนอภาพรวมของโครงสร้างเนื้อหาวิชา 2.2 ใช้เครื่องมือช่วยจำและให้บทบาทเนื้อหาสำคัญๆ เป็นระยะๆ 3. มาตรฐานผลการเรียนรู้การพัฒนาทักษะทางปัญญา 3.1 พัฒนากระบวนการสร้าง		

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ
การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
	ระบบราชการและ นำไปสู่ระบบที่มีการ แข่งขันและพัฒนา อย่างต่อเนื่อง คึกคัก 5. ส่งเสริมการจัดตั้ง สถาบัน/ศูนย์วิจัยและ พัฒนาการศึกษา ระดับชาติ 6. สนับสนุนส่งเสริม พัฒนาอาจารย์และ บุคลากรทางการ ศึกษาให้มีความรู้ และทักษะการผลิต		จัดสรรงบประมาณ 7. ทบทวนบทบาทและให้ ความสำคัญอย่างยิ่งต่อ สภามหาวิทยาลัยใน ฐานะผู้กำหนด กำกับ และควบคุมนโยบายของ สถาบันและกระบวนการ บริหาร 8. จัดตั้งองค์กรหรือกลไก พัฒนาผู้กำกับนโยบาย และผู้บริหาร 9. กำหนดให้มีการ ประเมินมหาวิทยาลัยเชิง ธรรมาภิบาลอย่างครบ	ประสานความร่วมมือ กับสังคมเพื่อรองรับ หลักการสังคม ฐานความรู้ (Knowledge Based Society)		พัฒนาหลักสูตรให้ ทันสมัยแสดงการ ปรับปรุงดัชนี มาตรฐานคุณภาพ การ ศึกษาเป็น ระยะและต้องมีการ ประเมิน หลักสูตรอย่าง น้อยทุกๆ 5 ปี	ความคิดรวบยอด 3.2 วิเคราะห์ สถานการณ์และแก้ไข ปัญหาต่างๆ เป็น ลำดับขั้นตามแผน 3.3 ฝึกให้นักศึกษา สะท้อนกระบวนการ คิดของตนเอง 4. มาตรฐานผลการ เรียนรู้ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ 4.1 ให้การทำงาน เป็นกลุ่มให้ผล

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ
 การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
	และใช้เทคโนโลยี สารสนเทศ สถานศึกษาใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศที่ทันสมัย ในการพัฒนา คุณภาพการเรียน การสอน พัฒนา ระบบฐานข้อมูล ความรู้และสื่อ ความรู้ประเภทต่างๆ ที่เชื่อมโยงเป็น เครือข่ายร่วมกันใน ระหว่างสถานศึกษา		วงจรร ตั้งแต่ นายกสภา มหาวิทยาลัยไปจนถึง ผู้บริหารระดับภาควิชา ด้วยตัวชี้วัดที่เหมาะสม 10. ใช้กลไก RAE (Research Assessment Exercise) อาทิ - จัดทุนวิจัยแบบ Competitive bidding - จัดศูนย์ความเป็นเลิศใน สถาบัน - ทำการประเมิน การวิจัย การพัฒนาการบ่ม ความรู้ ทรัพย์สินทาง ปัญญาจากงานวิจัย การ				ย้อนกลับพิจารณา ตนเองที่มีกับกลุ่ม 4.2 มอบหมายงาน อย่างต่อเนื่องให้ นักศึกษาได้พัฒนา ตนหลังจากทราบถึง ผลสะท้อน

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ
การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
	7.สถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา จัดหางบลงทุนพร้อม จัดทำแผนระยะยาว เพื่อเสนอของ งบบประมาณ 8. จัดทำแผนบริหาร การเงินที่สอดคล้อง กับเป้าหมายและ มาตรฐานที่ต้องการ บรรลุถึงโดยมีดัชนี ตัวชี้วัดและวิธีการ ติดตามผลที่ชัดเจน จัดทำระบบบัญชี		พัฒนาไปสู่การผลิตเชิง พาณิชย์ใช้ผล RAE เพื่อจัด เงินวิจัยในแต่ละสถาบัน 11. ออกแบบระบบ เชื่อมโยงระหว่าง อุดมศึกษาและภาคการผลิต 12. ผู้ประกอบการ สนับสนุนการจัดตั้ง วิสาหกิจโดยมหาวิทยาลัย (University-owned enterprise) 13. ใช้หลักการ Financial autonomy สร้างความ ชัดเจนในการบริหารเงิน				

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ
การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
	สถานศึกษาตาม เกณฑ์พึงรับพึงจ่าย		ระหว่างส่วนผสมของ งบประมาณจากภาครัฐกับ รายได้ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ค่าเล่าเรียน งานบริการ งาน การค้า การลงทุนด้วย ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัย 14. การพัฒนาอาจารย์ ต้องให้ครอบคลุม ตามลำดับ ด้านวิชาการ ความเป็นครู การจัดการ เรียนการสอน การวิจัย สมรรถนะทางวิชาชีพการ บริหารจัดการ การขัด เกลาทางสังคม				

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็นวิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
			<p>15. การพัฒนาอาจารย์ ต้องเน้นการป่มเพาะ ตามแต่ละช่วงวัยของการ พัฒนา (Life cycle development) ประกอบ ด้วยช่วงต้นการทำงาน ช่วงทำงานจริง ช่วงที่เป็น ผู้มีความรู้และ ประสบการณ์สูงการเป็น คลังสมอง หลังเกษียณ</p> <p>16. ให้อาจารย์พัฒนา วิชาการงานวิจัยและ สมรรถนะวิชาชีพจากการ ทำงานจริงกับภาคการ</p>				

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
			ผลิต ภาคสังคม 17. พัฒนากลไกการจัดสร ทรัพยากร ที่นำไปสู่การ ควมรวมในมิติต่าง ๆ เช่น หลักสูตรทรัพยากรการ เรียนรู้ การลงทุน โครงสร้างพื้นฐานและการ ใช้ร่วมกัน การพัฒนา บุคลากรและระบบ บริหาร ฯลฯ 18. พัฒนาระบบการจัด หลักสูตรการศึกษาทั่วไป (Liberal Arts Education) ในฐานะที่เป็นโครงสร้าง				

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
			<p>พื้นฐานการเรียนรู้</p> <p>19. สถาบันอุดมศึกษา จะต้องดำเนินการจัดเก็บ ข้อมูลให้ทันสมัยเพื่อการ นำไปสู่การวางแผน อุดมศึกษาที่มีพลวัต โดย ศูนย์สถิติอุดมศึกษาเป็น หน่วยกลางในการจัดเก็บ การให้ข้อมูลจะเป็น เงื่อนไขของการจัดสรร งบประมาณ และการ ประเมินคุณภาพ</p> <p>20.ลงทุนพัฒนาเครือข่าย ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้</p>				

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์แนวคิด/ ที่มาของแนวนโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์เชิงรุก ความเชื่อมโยง สอดคล้อง แนวปฏิบัติและดัชนีความสำเร็จ

การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา : แนวนโยบายสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม (ต่อ)

ประเด็น วิเคราะห์	แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2545-2559	มาตรฐานการ ศึกษาชาติ พ.ศ. 2547	กรอบแผนอุดมศึกษา ระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551- 2565)	มาตรฐานการ อุดมศึกษา พ.ศ. 2549	แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2551- 2554)	เกณฑ์มาตรฐาน หลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548	กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552
			โดยให้ถือว่าห้องสมุดและ แหล่งเรียนรู้ของ มหาวิทยาลัยถือเป็นสมบัติ สาธารณะ เพื่อการพัฒนา ท้องถิ่น และสังคมโดยรวม 21. พัฒนาสิ่งแวดล้อมที่ เอื้อต่อการเรียนรู้ของ มหาวิทยาลัย โดยเน้น ความร่วมมือของภูมิทัศน์ แหล่งปฏิสัมพันธ์ของ นักศึกษาและอาจารย์ เจ้าหน้าที่ แหล่งสันทนา การต่างๆ ที่ครอบคลุม กีฬา ดนตรี ศิลปะ				

ส่วนที่ 2 การศึกษาเอกสารด้านนันทนาการ

ความหมายและแนวคิดของนันทนาการ

นันทนาการเป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ที่มีมาพร้อมกับมนุษยชาติโดยแฝงอยู่ในความเชื่อ พิธีกรรม และวิถีการดำรงชีวิตเพื่อความอยู่รอดและพัฒนาจนกลายเป็นกิจกรรมที่สำคัญมีคุณค่าต่อมนุษย์ ในการที่จะเสาะแสวงหาความสุขความรื่นเริงบันเทิงใจ ซึ่งเป็นทางออกในการที่จะตอบสนองความต้องการตามธรรมชาติอันเป็นความต้องการที่จะขาดเสียไม่ได้ ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์ (2543) สอดคล้องกับเอ็ดเวิร์ด เบลลามี (Edward Bellamy, 1850-1898) กล่าวไว้ว่า "ถ้าขนมปังเป็นสิ่งจำเป็นสิ่งแรกสำหรับชีวิต นันทนาการก็เป็นสิ่งจำเป็นลำดับที่ 2 (If bread is the first necessity of life, recreation is a close second.) (<http://www.answer.com>, 2009) สอดคล้องกับอริสโตเติล (Aristotle) มีความเชื่อว่า ผู้ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถดูได้จากการประกอบกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ที่ส่งผลให้มีคุณค่าต่อการพัฒนาตนเอง (O'Sullivan, 2006) เพราะหากกิจกรรมที่ประกอบอยู่ในชีวิตประจำวันเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ และพัฒนา ก็จะทำให้คนๆ นั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดี ด้วยกิจกรรมที่ทำในยามว่างหรือเวลาที่มีอยู่จากการประกอบภารกิจประจำวันด้วยความสมัครใจของแต่ละบุคคล ที่มีความพึงพอใจในกิจกรรมที่ตนเองชอบ ที่เรียกกว่านันทนาการจะก่อให้เกิดการผ่อนคลายจากความเครียด ช่วยพัฒนาตนเองทั้ง 4 ด้านได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา (อารี ตีรณปัญญา, 2552) ส่งผลให้เกิดการพัฒนาโดยรวมของประเทศเพราะเมื่อประชาชนในประเทศเห็นความสำคัญของกิจกรรมนันทนาการ นำมาเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ย่อมทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนมีความสมบูรณ์เข้มแข็ง ทำให้ประเทศสามารถพัฒนาไปได้อย่างยั่งยืนเพราะมีประชากรที่เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ นันทนาการจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจน่าที่จะศึกษา นักการศึกษาด้านนันทนาการได้ให้ความหมายของนันทนาการไว้ดังนี้

แนช (Nash) ได้อธิบายไว้ในหนังสือปรัชญานันทนาการ (Philosophy of Recreation) ว่า นันทนาการ หมายถึงการใช้เวลาว่างนั้นเพื่อประโยชน์คุณค่าในทางดีงามจากการเข้าร่วมกิจกรรม เด็ก ๆ จะเรียกกิจกรรมนั้นว่า การเล่น ส่วนคนหนุ่มสาว จะเรียกกว่านันทนาการ ส่วนความหมายของคำว่าเวลาว่างนั้น ได้มีการวิเคราะห์ความหมาย คำว่า เวลาว่าง (Leisure time) หมายถึงเวลาที่ว่างจากกิจกรรมที่จำเป็นอื่น ๆ ว่างจากงานประจำ เวลานอนหรือเวลาที่ประกอบกิจวัตรประจำวัน

บัตเลอร์ (Butler) ได้เขียนอธิบายไว้ในหนังสือแนะนำนันทนาการชุมชน (Introduction to Community Recreation) ว่า นันทนาการเป็นความหมายเฉพาะการเล่นจะเป็นความหมายที่เหมาะสมกับเด็ก ส่วนคนหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ใช้คำว่านันทนาการจะเหมาะสมกว่า

ลูคัส (Lucas, 1978) นันทนาการคือประสบการณ์เฉพาะบุคคล ที่ต้องการความสนุก และการเข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกัน อันเป็นไปเพื่อให้เกิดความหมายต่อชีวิต

เมย์ (Mayes, 2003) นันทนาการคือทุกสิ่งทุกอย่างที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเลือกที่จะลงมือทำในเวลาที่มีอิสระของตนเองด้วยความชอบและความสนใจเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน และความพึงพอใจส่วนตัว จนทำให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต

เมอफी (Murphy) การเรียนรู้ทางนันทนาการเป็นกระบวนการที่มนุษย์ต้องการผู้ให้ได้มาซึ่งระดับแรงกระตุ้นทางอารมณ์ที่เหมาะสม องค์ประกอบปฐมภูมิที่มีการสำรวจการสืบค้น การสร้างและการเรียนรู้พฤติกรรม คุณค่าการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ สังคม และระดับการศึกษา มีศักยภาพที่เกิดจากผลที่ได้รับจากการนันทนาการ นันทนาการเป็นกระบวนการในการพัฒนาการยอมรับตนเอง ปฏิสัมพันธ์ ความแปลกใหม่ ความท้าทาย ความหลากหลาย การผจญภัย มันแสดงถึงความต้องการทั้งหลายที่จะนำไปสู่กระบวนการทางนันทนาการ รวมทั้งหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารทางนันทนาการ และเชื่อว่าความต้องการพื้นฐาน ความพอใจ โดยเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ กระบวนการนั้นจะรวมถึงการโต้ตอบทางจิตใจเหมือนกับการเล่น คือมีความสุข การบรรลุเป้าหมาย ความพอใจในการกระทำที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ อันจะทำให้การนันทนาการมีการเรียนรู้ที่บรรลุสูงสุด

เคราส์ (Kruas) ได้ให้ความหมายของการนันทนาการว่า คือ เป็นความสุขในการทำกิจกรรม และรวมทั้งการจัดการโดยมีผู้สนับสนุน คือ รัฐบาลและหน่วยงานทั่วไป เขาได้กำหนดทฤษฎีไว้ว่าการเข้าร่วมกิจกรรมโดยสมัครใจ ทำให้บุคคลร่วมกิจกรรมได้อย่างเต็มที่ซึ่งต้องถูกกระตุ้นจากสิ่งภายนอกด้วย ซึ่งถือว่าเป็นความคิดพื้นฐานในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

คณิต เขียววิชัย (2540) ได้ให้ความหมายคำว่านันทนาการไว้ว่า นันทนาการนั้นหมายถึงกิจกรรมยามว่างที่ทุกคนเข้าร่วมโดยความสมัครใจและกิจกรรมนั้นจะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมในทันทีทันใด ทั้งนี้กิจกรรมนั้น ๆ จะต้องไม่ขัดต่อวัฒนธรรมที่ดั่งามของสังคมนั้น ๆ

จรินทร์ ธานีรัตน์ (2507) ได้อธิบายความหมายและความสำคัญเกี่ยวกับนันทนาการไว้ว่า เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์มาตั้งแต่ยุคโบราณ

ซูซีฟ เยวัพพัฒน์ (2542) ได้ให้ความหมายของคำว่ำนันทนาการว่าหมายถึง กิจกรรมที่คนเราใช้เวลาว่างจากภารกิจงานประจำ โดยเข้าร่วมด้วยความสมัครใจและกิจกรรมที่ทำได้ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายบ้านเมืองเพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาหรือความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนรู้สึกมีความสุขที่กลับคืนมาสู่ภาวะปกติ

ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธ์ (2552) ได้อธิบายความหมายของนันทนาการว่า เป็นศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการเข้าร่วมกิจกรรมที่มีรูปแบบที่หลากหลายตามความต้องการและความสนใจต่อผู้เข้าร่วม สามารถก่อประโยชน์สุขให้กับผู้เข้าร่วมได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ช่วยให้เกิดการฟื้นฟูสภาพความพร้อมของทางร่างกายและจิตใจให้เกิดความสุขและกำลังใจ โดยกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคลนั้นย่อมมีความแตกต่างกันตามความพึงพอใจส่วนตัวของแต่ละบุคคล ที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ จนพัฒนาสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตของแต่ละบุคคล

เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย (2552) ได้อธิบายความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการหมายถึง กิจกรรมที่ทำในเวลาว่างที่สร้างสรรค์ประโยชน์ และมีคุณค่าต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นเป็นไปด้วยความเต็มใจและสมัครใจ จึงสามารถส่งผลโดยตรงต่อผู้เข้าร่วม ช่วยให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีความสุขสมบูรณ์ทั้งสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจ นันทนาการจึงเป็นศาสตร์ที่เป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ หากมนุษย์แต่ละคนให้ความสำคัญกับเวลาที่มีอยู่ นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง และพัฒนาสู่การแบ่งปันประโยชน์ให้ส่วนรวมด้วย ย่อมทำให้รากฐานชีวิตมีความมั่นคง แข็งแรง มีความสุข สมบูรณ์ในที่สุด

สมบัติ กาญจนกิจ (2544) ได้อธิบายความหมายของนันทนาการว่า นันทนาการ เป็นกระบวนการในการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยการประกอบกิจกรรมในรูปแบบต่างๆ ในช่วงเวลาที่ว่าง ซึ่งมีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสังคม นันทนาการมุ่งส่งเสริมให้บุคคลเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ตามความสนใจ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ สติปัญญา และจิตวิญญาณ โดยการจัดโปรแกรมนันทนาการเป็นสวัสดิการรัฐ ซึ่งรัฐมีหน้าที่ต้องให้ความดูแลและรับผิดชอบ เพื่อให้ประชาชนได้ใช้เวลาร่วมกันในการสร้างสรรค์กิจกรรมอันเป็นการเสริมสร้างคุณค่าให้กับชีวิต

เอนก หงษ์ทองคำ (2542) ได้ให้ความหมายของคำว่ำนันทนาการไว้ว่า นันทนาการคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะหรือสิ่งแวดล้อมนั้นๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและประสบการณ์ของแต่ละบุคคล นันทนาการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออกซึ่งความ

พอใจตามความต้องการ จึงควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ทำด้วยความสมัครใจทำในเวลาว่างและได้รับความพึงพอใจ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความหมายของนันทนาการของนักนันทนาการไทยและต่างประเทศ

ความหมายของนันทนาการ	คณิต เที่ยงวิชัย	จรินทร์ ธานีรัตน์	ประพัฒน์ ภัทษณพิศุทธิ์	เทพประสิทธิ์ กุศลศรีวิชัย	สมบัติ กาญจนกิจ	สุชีพ เย้าวพัฒนา	เจนก หงษ์ทองคำ	George D. Betler	Jay B. Nash	Kruas	Lucas	Murphy	Mayes
ศาสตร์ที่เป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์	✓		✓	✓	✓			✓	✓		✓		✓
การทำให้สดชื่นการสร้างเสริมพลังงานขึ้นใหม่	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
การเข้าร่วมกิจกรรมตามความต้องการความสนใจความเต็มใจและสมัครใจ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ทำในเวลาว่าง การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
มีคุณค่าต่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ช่วยให้เกิดความสุขสมบูรณ์ทั้งสุขภาพร่างกายและสุขภาพจิต	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ช่วยให้เกิดการฟื้นฟูสภาพความพร้อมของทางร่างกายและจิตใจ					✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
ทุกคนมีสิทธิในการพักผ่อน ใช้เวลาว่าง มีสิทธิเข้าร่วมกิจกรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓
ไม่ขัดต่อขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและกฎหมายบ้านเมือง	✓			✓	✓		✓						

จากความหมายดังกล่าวสามารถสรุปความหมายของนันทนาการได้ดังนี้

นันทนาการ คือ ศาสตร์ที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตมนุษย์ ในการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยความพอใจในช่วงเวลาว่าง ทำให้มีความสุข สดชื่นเสริมสร้างพลังของร่างกายและพลังใจขึ้นใหม่ เป็นการตอบสนองความต้องการทางกายและจิตใจของบุคคลและสังคมโดยทุกคนมีสิทธิในการใช้เวลาว่าง เข้าร่วมกิจกรรมและพักผ่อน โดยรัฐมีหน้าที่จัดแหล่งนันทนาการและการบริการด้านนันทนาการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเป็นสวัสดิการให้ประชาชน

สรุปได้ว่า นันทนาการ หมายถึง การแสดงออกตามธรรมชาติของมนุษย์ ในด้านความต้องการและความสนใจ เพื่อแสวงหาความพึงพอใจในเวลาว่าง ทำให้มีความสุขและพัฒนาคุณภาพชีวิตเป็นการแสดงออกที่พึงประสงค์ของสังคม

บทบาทของนันทนาการศาสตร์

ผู้วิจัยได้ศึกษาบทบาทของนันทนาการศาสตร์ต่อมนุษย์ โดยศึกษาบทบาทของนันทนาการศาสตร์ในต่างประเทศ และบทบาทของนันทนาการศาสตร์ของประเทศไทยดังนี้

บทบาทของนันทนาการศาสตร์ต่อมนุษย์

กิจกรรมนันทนาการช่วยส่งเสริมและพัฒนาองค์รวมของบุคคลซึ่งรวมถึงการพัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ และสติปัญญา และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม (สมบัติ กาญจนกิจ, 2544) และจากการศึกษาวิจัยถึงพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องกิจกรรมนันทนาการหลายประเภทหลายชนิดแล้ว แสดงถึงความรู้สึกในรูปแบบต่างๆ ซึ่งสะท้อนถึงประสบการณ์ชีวิต ความเชื่อมั่นในตนเอง การต้องการความยอมรับนับถือ ต้องการความมั่นคงปลอดภัย ซึ่งสามารถสรุปความต้องการในด้านต่างๆ ของมนุษย์ในการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการได้ดังต่อไปนี้ (สมบัติ กาญจนกิจ, 2548)

(1) ต้องการสร้างเสริมประสบการณ์ใหม่ๆ เช่นประสบการณ์ไปอุทยานแห่งชาติ ไปป่าเขาเดินป่า ไปสัมผัสธรรมชาติบนยอดเขา ไปทะเล เป็นต้น

(2) ต้องการเป็นที่ยอมรับยกย่องของผู้อื่น เข้า การเดินทางท่องเที่ยวทัศนศึกษา ก็เป็นการแสดงสถานภาพทางสังคม เป็นการแสดงวิถีชีวิตและสถานภาพทางสังคม ให้สังคมยอมรับยกย่อง

(3) ต้องการการพักผ่อนและหนีความเครียด การที่เราต้องไปทะเล หรืออุทยานแห่งชาติหรือชนน้ำตก ถ้า ก็เพื่อเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ ลดความเครียดจากสังคมในเมือง ลดความเครียด วิตกกังวลของตนเอง

(4) ต้องการความมั่นคงปลอดภัย การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ฝึกฝนให้บุคคล มีการเตรียมทักษะ ความพร้อมเพื่อที่จะเผชิญภัยธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งเป็นการฝึกฝนความมั่นใจ สร้างความมั่นคงและปลอดภัย

(5) ต้องการการเป็นผู้นำ นันทนาการกลางแจ้ง เปิดโอกาสให้กลุ่มหรือคณะได้มีโอกาสทำงานเป็นทีม เรียนรู้บทบาทของผู้นำผู้ตามที่ดี ในวิถีประชาธิปไตย เช่น การอยู่ค่าย พักแรม เป็นการส่งเสริมคุณลักษณะการเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

(6) ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม และมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี กิจกรรมนันทนาการที่มีหลายรูปแบบหลากหลาย ส่วนใหญ่เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม การร่วมมือและแข่งขัน เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ทำให้เกิดการเข้าใจในความต้องการของมนุษย์ในชุมชนของสังคม เช่น กิจกรรมเกม กีฬา กิจกรรมกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมดนตรี ละครต่างๆ เป็นต้น

(7) ต้องการพัฒนาจิตใจและอารมณ์ กิจกรรมนันทนาการช่วยส่งเสริมการพัฒนาทั้งทางด้านอารมณ์ความสุข สนุกสนานและอารมณ์สุขสงบ จะเห็นได้ว่า การที่บุคคลเลือกกิจกรรมนันทนาการตามความสนใจ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น คือ ทำให้มีพัฒนาการทางด้านอารมณ์ และจิตใจ เช่น การฝึกสมาธิ โยคะ ฟังดนตรี เล่นกีฬา สัมผัสบรรยายการธรรมชาติในป่าเขา เป็นต้น

(8) ต้องการสร้างความคิดสร้างสรรค์ การที่บุคคลได้ออกไปสัมผัสธรรมชาติ เล่นเกมในรูปแบบต่างๆ จะช่วยในการสร้างความคิดใหม่ที่แตกต่างจากความคิดในรูปแบบเดิม หรือการที่ได้มีโอกาสเรียนทักษะนันทนาการใหม่ เช่น ดนตรี ละคร การเต้นรำ การอยู่ค่ายพักแรมจะช่วยส่งเสริมและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบุคคล

(9) ต้องการบริการผู้อื่นหรือทำให้ตนเองมีคุณค่า กิจกรรมนันทนาการประเภทอาสาสมัครหรืองานอดิเรก จะพัฒนาทางด้านจิตใจ เป็นการส่งเสริมคุณธรรม รู้จักการให้การรับ (Sever above self) หรือเรียกว่า งานอาสาสมัคร ซึ่งทำให้บุคคลรู้สึกว่ามีคุณค่า มีความหมาย มีการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดีเป็นการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม

(10) ต้องการทดสอบสมรรถภาพของตนเอง เมื่อบุคคลได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ทางทักษะกีฬา ดนตรี การแสดง แล้วมีความสนใจที่จะทำท่ายหรือทดสอบทักษะ สมรรถภาพความสามารถของตนเอง กิจกรรมเหล่านี้เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมได้แสดงความสามารถ ทดสอบสมรรถภาพทางร่างกาย และทักษะในระดับที่สูงขึ้นไป ส่งเสริมความสำเร็จแห่งตน ซึ่งทั้งนี้

รวมถึงกิจกรรมค่ายพักแรม เช่น ค่ายพัฒนาทักษะชีวิต ค่ายความอยู่รอด ช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้เรียนรู้หรือเตรียมตัวทักษะมาเป็นอย่างดีได้แสดงความสามารถสูงสุดเท่าที่ตนเองพึงจะกระทำได้

เป้าหมายของนันทนาการ

การศึกษาถึงเป้าหมายของกิจกรรมนันทนาการจากกลุ่มที่มีประสบการณ์ทำให้ตระหนักว่า กิจกรรมนันทนาการช่วยส่งเสริมและพัฒนาองค์รวมของบุคคลซึ่งรวมถึงการพัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ และสติปัญญา และช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคม จากกิจกรรมนันทนาการมีรูปแบบที่หลากหลายโดยมีเป้าหมายดังนี้

(1) เพื่อพัฒนาอารมณ์สุข

นันทนาการเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างและพัฒนาอารมณ์สุขของบุคคล และชุมชนโดยอาศัยกิจกรรมต่างๆ เป็นสื่อกลางในช่วงเวลาว่างอิสระ การเข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ และกิจกรรมนั้นต้องเป็นกิจกรรมที่สังคมยอมรับ สามารถก่อความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน และหรือความสงบสุข

(2) เสริมสร้างประสบการณ์ใหม่

กิจกรรมนันทนาการหลายอย่าง ช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ให้แก่ผู้เข้าร่วมทั้งนี้ เพราะความหลากหลายของกิจกรรม เช่น กิจกรรมท่องเที่ยวทัศนศึกษาช่วยเสริมสร้างประสบการณ์ใหม่ในสถานที่และทรัพยากรท่องเที่ยวที่จะเป็นด้านโบราณวัตถุ ทัศนียภาพ โบราณสถาน ศิลปะ ประเพณี วัฒนธรรม หรือวรรณกรรม การพูด อ่าน เขียน ตลอดจนนันทนาการกลางแจ้ง นอกเมือง ซึ่งมีความแตกต่างของกิจกรรมมากมายขึ้นอยู่กับประสบการณ์และพื้นฐานเดิมของบุคคลหรือชุมชน

(3) เพิ่มพูนประสบการณ์

กระบวนการนันทนาการก่อให้เกิดการพัฒนาอารมณ์สุข ดังนั้น ทัศนียภาพความซาบซึ้ง ความประทับใจ ความสะใจ ความภูมิใจ มุมหนึ่งหรือเสี้ยวหนึ่งของความประทับใจ มุมสงบ สุขใจ อารมณ์สุข สนุกสนานเพลิดเพลิน และอารมณ์สุขสงบจึงเป็นประสบการณ์หรือคุณภาพชีวิตของบุคคล หรือชุมชนที่พึงจะหาได้ กิจกรรมหลายอย่างต้องมีการเตรียมตัว เตรียมความพร้อมเช่น การเข้าร่วมกิจกรรม เสี่ยง ทำท่าย ความสามารถของผู้เข้าร่วม จะต้องฝึกซ้อมเสริมสร้างความมั่นใจ ทักษะที่สร้างเสริมประสบการณ์ หรือกิจกรรมที่เคยเข้าร่วมมาแล้ว แต่ผู้เข้าร่วมอยากสร้างความประทับใจหรือความทรงจำเดิม เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์

(4) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม

นันทนาการให้คุณค่า และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของบุคคล และชุมชน ฝึกให้เข้าร่วมในกิจกรรมของชุมชนด้วยความสนใจและสมัครใจในกิจกรรมอาสาสมัคร ให้คุณค่าความมีส่วนร่วม อาสาพัฒนาเกี่ยวกับชุมชนอื่น ในกิจกรรมมนุษย์สัมพันธ์และกลุ่มสัมพันธ์ สอนให้ผู้เข้าร่วมทำงานเป็นทีม เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม รู้จักหน้าที่ สิทธิ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเองและผู้อื่นในฐานะองค์กรของสังคม

(5) ส่งเสริมการแสดงแห่งตน

กิจกรรมนันทนาการหลายประเภท เช่น ศิลปะทัศนกรรม กีฬาประเภทต่างๆ ดนตรี ละคร การเล่นเกม ประเพณี การเลียนแบบสถานการณ์ หรือพฤติกรรมต่างๆ ทำให้สามารถเรียนรู้ และรู้จักตนเองมากขึ้น สร้างความมั่นใจ ความเข้าใจและควบคุมตนเอง การรู้จักเลือกกิจกรรม หรือพฤติกรรมในการแสดงออก เป็นการส่งเสริมสุขภาพและบุคลิกภาพแก่ตนเอง

(6) คุณภาพชีวิต

กระบวนการนันทนาการช่วยส่งเสริม และพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล และสังคม กิจกรรมนันทนาการช่วยพัฒนาอารมณ์ สุข ความสามารถของบุคคล สุขภาพและสมรรถภาพ ส่งเสริมสุขภาพจิต ความสมดุลของร่างกายและจิตใจ และความสมดุลในการแบ่งเวลาทำงาน นันทนาการเป็นการลดความเครียด ความวิตกกังวล ส่งเสริมการมีส่วนร่วมกับกลุ่มสังคม ทุกระดับ ทุกเพศ นอกจากนี้ นันทนาการยังพัฒนาคุณภาพชีวิตในกลุ่มประชากรทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นชุมชนยากจนแออัด ชุมชนมั่งมี ประชากรพิเศษ คนพิการ หรือกลุ่มด้อยโอกาสก็ตาม ส่งเสริมความเป็นมนุษยชาติ

(7) การเป็นพลเมืองดี

กิจกรรมนันทนาการ เป็นการให้การศึกษาแก่เยาวชนในด้านการช่วยเหลือตนเอง สิทธิหน้าที่ ความรับผิดชอบ ระเบียบวินัย การปรับตัวให้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มหรือสังคมที่ดี เป็นการพัฒนาความเป็นพลเมืองดี ตัวอย่างเช่น กิจกรรมกีฬา การอยู่ค่ายพักแรม กิจกรรมอาสาสมัคร กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ กิจกรรมดนตรี ทัศนกรรม และการละเล่นต่างๆ ช่วยส่งเสริมคุณค่า ลักษณะนิสัยความเป็นพลเมืองดี ความไม่เห็นแก่ตัวและรู้จักช่วยเหลือส่วนรวมเป็นสำคัญ จึงทำให้สังคมอบอุ่นและเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต

บทบาทของนันทนาการศาสตร์ในต่างประเทศ

ในต่างประเทศได้เห็นความสำคัญของนันทนาการโดย นำมาใช้กับทหารและประชาชนเมื่อสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 นันทนาการได้ถูกนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในประเทศ ใช้ในการฟื้นฟูสภาพจิตใจของเหล่าทหารผ่านศึกที่มีอาการเครียดซ้ำจากการทำศึกสงครามในช่วงสงครามโลก โดยการนำนันทนาการ เข้ามาใช้เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตทหารและประชาชนกลุ่มนี้ ให้เห็นคุณค่า เห็นความสำคัญและควมมีคุณค่าของตัวเองด้วยการประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความ ชอบและความถนัดของแต่ละบุคคลจากความจำเป็นและความสำคัญของนันทนาการกับมนุษย์ทำให้ ยูเนสโก (UNESCO) องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ ได้ประกาศเป็นปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนว่า มนุษย์ทุกคนมีสิทธิที่จะพักผ่อนและใช้เวลาว่าง ทุกคนมีสิทธิในการเข้าร่วมกิจกรรมสันทนาการ ตลอดจนถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยี เพื่อให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ (ธนวรรต ภูริสวัสดิ์, 2551)

บทบาทของนันทนาการในประเทศไทย

ในประเทศไทยนันทนาการเริ่มเข้ามามีบทบาทในยุคขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ห้า โดยรู้จักกันในชื่อที่เรียกว่า สันทนาการ ตามการแปลความหมายของกรมหมิ่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ จากภาษาอังกฤษของคำว่า RECREATION ซึ่งนันทนาการในยุคนี้ในหมู่ขุนนาง ข้าราชการ ก็จะมีการละคร การแสดง และในหมู่ประชาชนทั่วไป มักอยู่ในรูปแบบของการร้องรำทำเพลงและการละเล่นพื้นเมือง และเริ่มมีการกีฬาเพื่อนันทนาการในยุคกลางของกรุงรัตนโกสินทร์จนถึงในยุคปัจจุบัน โดยรัฐมีหน้าที่ในการให้ความรู้ ให้การสนับสนุนและส่งเสริมประชาชน ให้รู้จักเลือก และรู้จักใช้กิจกรรมนันทนาการให้เป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต (จรินทร์ ธานีรัตน์, 2507; สมบัติ กาญจนกิจ, 2548) เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม นันทนาการจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชน (สำนักส่งเสริมและพัฒนา นันทนาการ, 2550) ซึ่งจากความสำคัญของนันทนาการศาสตร์ดังกล่าว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาโดยสำนักพัฒนากีฬาและนันทนาการ (กรมพลศึกษาในปัจจุบัน) ในฐานะองค์กรหลักที่มุ่งส่งเสริมและพัฒนา นันทนาการได้เห็นความสำคัญอย่างยิ่งของนันทนาการว่าเป็นปัจจัยสำคัญในต่อการพัฒนาคุณภาพคน ด้วยนันทนาการมีกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เสริมสร้างคนให้เป็นคนดีมีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และรู้จักสามัคคี ภายในครอบครัว ชุมชน และสังคม ช่วยเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็งให้เป็นแกนหลักของสังคมไทย มีความเข้มแข็ง

ทางวัฒนธรรม เสริมสร้างเครือข่ายชุมชนให้เชื่อมโยงกับการพัฒนาชนบทและพัฒนาเมืองให้เกิดความน่าอยู่ นอกจากนี้ন্নันทนาการยังสามารถนำมาใช้กับการเสริมสร้างเศรษฐกิจชุมชนส่งผลให้ประเทศสามารถพัฒนาได้ยั่งยืน สำนักพัฒนากีฬาและนันทนาการ(กรมพลศึกษาในปัจจุบัน)จึงได้จัดทำแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) ขึ้น เพื่อใช้เป็นยุทธศาสตร์สำหรับส่งเสริมนันทนาการในประเทศไทย โดยมุ่งหวังให้หน่วยงานปฏิบัติทั้งภาครัฐและภาคเอกชนนำแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554)ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) ฉบับนี้ มีสาระสำคัญประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ เป้าหมายและ 3 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในการจัดบริการนันทนาการ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาการบริหารจัดการนันทนาการซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การส่งเสริมเด็ก เยาวชน และประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการใช้เวลาที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์และประกอบกิจกรรมนันทนาการเป็นประจำจนเป็นวิถีชีวิต ก่อให้เกิดคุณภาพชีวิตที่ดีต่อตนเองและสังคมได้มีการกำหนดแผนงานในการดำเนินการเป็น 2 แผนงาน คือ

แผนงานที่ 1 การให้ความรู้ด้านนันทนาการ

แผนงานที่ 2 ด้านการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาบุคลากรในการจัดบริการนันทนาการ โดยเป็นการเน้นไปที่การอบรมผู้นำนันทนาการและพัฒนากิจกรรมนันทนาการในชุมชน ประกอบด้วยแผนงาน 3 แผนงานคือ

แผนงานที่ 1 เป็นการผลิตบุคลากรนันทนาการมืออาชีพ

แผนงานที่ 2 เป็นการจัดกิจกรรมนันทนาการให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมประเพณีของแต่ละท้องถิ่น

แผนงานที่ 3 เป็นการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการนันทนาการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการนันทนาการ ประกอบด้วย 4 แผนงาน ที่ล้วนเกี่ยวข้องกับงานวิชาการทั้งสิ้น ได้แก่

แผนงานที่ 1 การพัฒนาการบริหารจัดการนันทนาการขององค์กรภาครัฐและภาคเอกชน

แผนงานที่ 2 การพัฒนาระบบข้อมูลระบบสารสนเทศและการประชาสัมพันธ์

แผนงานที่ 3 การปรับปรุง กฎหมาย ข้อบังคับ ให้เอื้อต่อการดำเนินการด้านนันทนาการ

แผนงานที่ 4 การศึกษาวิจัย ค้นหา และพัฒนานวัตกรรมด้านนันทนาการ ระดับประเทศและระดับนานาชาติ

และจากการดำเนินงานตามแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) ครบระยะครึ่งแผนในปี พ.ศ. 2552 ได้มีการติดตามประเมินผลแผนพัฒนา นันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) พบว่า ทั้งสามยุทธศาสตร์นั้น ขาดการพัฒนาอย่างบูรณาการ โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในการจัดบริการนันทนาการ ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย กล่าวคือ บุคลากรด้านนันทนาการยังไม่มีการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถสู่ระดับมาตรฐานสากล พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดทำแผนผลิตบุคลากรนันทนาการโดยความร่วมมือกับสถานศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีองค์ความรู้ ที่สามารถนำหลักการแห่งนันทนาการ มาขยายผลสู่การปฏิบัติเพื่อให้เกิดรูปแบบนันทนาการที่เป็นรูปธรรมที่จะทำหน้าที่ขับเคลื่อนแผนต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักการแห่งนันทนาการ(สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ, 2553)

การจัดการศึกษาด้านนันทนาการ

1. สาขาวิชานันทนาการศาสตร์ในต่างประเทศ

หลักสูตรการสอนทางด้านนันทนาการศาสตร์ในสหรัฐอเมริกาเนื่องจากประเทศสหรัฐอเมริกา นับได้ว่าเป็นประเทศต้นแบบของนันทนาการศาสตร์ นักนันทนาการในอดีตส่วนใหญ่มาจากนักสังคมสงเคราะห์ นักบวช และทหารผ่านศึก อันเนื่องมาจากบุคคลเหล่านี้ มีจิตอาสาและเป็นผู้ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม มีความต้องการที่จะสร้างให้คนในชุมชนเห็นคุณค่าของชีวิตของแต่ละบุคคลด้วยการสนับสนุนและส่งเสริมให้คนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ไม่ว่าจะ เป็นกิจกรรมบำบัดหมู่ กิจกรรมในโบสถ์ กิจกรรมค่ายฤดูร้อน และกิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ของชุมชน ในอดีตที่ผ่านมา คนทำงานในสาขาเพียงแต่มีความรู้ด้านนันทนาการและไม่ต้องมีประสบการณ์ด้านนันทนาการ ก็สามารถเข้ามาทำงานในสาขานันทนาการได้ แต่เมื่อสังคมโลกเปลี่ยนแปลง คนมีการศึกษาและมีความรู้มากขึ้น ผู้ที่จะมานำหรือให้บริการนันทนาการแก่คนทั่วไป จึงต้องใช้ความรู้และการฝึกประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ทำให้อุตสาหกรรมนันทนาการในยุคแรกนั้นมีนักนันทนาการวิชาชีพมาจากหลากหลายสาขาแต่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับนันทนาการ ได้แก่ งานบริการสังคม งานด้านพลศึกษา และ การศึกษาศาสนาเป็นต้น ทำให้ในอดีตอาชีพนัก

นันทนาการ มักแฝงอยู่ในสาขาพลศึกษาเป็นส่วนใหญ่ และเมื่อปี ค.ศ.1907 สมาคมสนามเด็กเล่น จึงได้เริ่มจัดหลักสูตรอบรมนักนันทนาการวิชาชีพพระยะสั้นขึ้นมา 3 ระดับ ได้แก่

1. หลักสูตรการเล่นทั่วไป เหมาะสำหรับผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวก เพราะเกี่ยวข้องกับหลักการและทฤษฎีของการจัดกิจกรรมนันทนาการ

2. หลักสูตรเพื่อครูในโรงเรียน เหมาะสำหรับ ครูในโรงเรียนประถมศึกษา ที่ทำหน้าที่เป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ

3. หลักสูตรการสร้างการเล่น เหมาะสำหรับผู้ควบคุมสนามเด็กเล่น หรือสถานที่จัดกิจกรรมนันทนาการ

และเมื่อได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สมาคมสนามเด็กเล่น ที่ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อใหม่เป็นองค์การนันทนาการแห่งชาติ ก็ได้จัดหลักสูตรอบรมนักนันทนาการ 1 ปี ขึ้น เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาและต้องการเข้าสู่วิชาชีพนันทนาการเข้าร่วมอบรม เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่วิชาชีพนันทนาการ โดยมีมหาวิทยาลัย มิเนโซต้า (University of Minnesota) ทำการเปิดการอบรมขึ้นเป็นที่แรก และมีการพัฒนาหลักสูตรมาอย่างต่อเนื่อง โดยมหาวิทยาลัย มิเนโซต้า (University of Minnesota) มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านนันทนาการศาสตร์ เช่นหลักสูตรปริญญาตรีอุทยานและนันทนาการ ได้เริ่มเป็นครั้งแรกเมื่อปี ค.ศ. 1937 และมหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ (University of Illinois) ได้เปิดหลักสูตรบัณฑิตศึกษาเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ.1939 (สุวิมล ตั้งสัจจพจน์,2553) และมหาวิทยาลัยต่างๆ ในประเทศสหรัฐอเมริกาได้เปิดการเรียนการสอนทางด้านนันทนาการศาสตร์ทั้งที่เป็นวิชาเลือกและวิชาเอกทั่วประเทศโดยมีรายละเอียดดังนี้ (สมบัติ กาญจนกิจ, 2548)

1. ปี ค.ศ. 1960 มีมหาวิทยาลัย 70 แห่งที่จัดการเรียนการสอนวิชาเอกทางด้านนันทนาการศาสตร์

2. ปี ค.ศ. 2000 การพัฒนาวิชาชีพทางด้านนันทนาการศาสตร์โดยจัดหลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก ซึ่งได้จากการสำรวจ ดังนี้

2.1 มีการจัดโปรแกรมอนุปริญญาทางนันทนาการ จำนวน 270 มหาวิทยาลัย

2.2 มีการสอนในหลักสูตรปริญญาตรีทางนันทนาการศาสตร์ จำนวน 320 มหาวิทยาลัย

2.3 มีการสอนหลักสูตรปริญญาโท และปริญญาเอกทางด้านนันทนาการศาสตร์ จำนวนมากกว่า 100 มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ ในจำนวนมหาวิทยาลัยมากกว่า 100 แห่ง มีโปรแกรมปริญญาโท (Master Of Sciencs Program) จำนวน 125 โปรแกรม และมีโปรแกรมปริญญาเอก

(Doctoral Program) จำนวน 31 โปรแกรมทั่วประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา (Cordes & Ibrahim, 1999)

2. สาขาวิชานันทนาการศาสตร์ในประเทศไทย

การศึกษาด้านนันทนาการในประเทศไทยมีมาพร้อมๆกับการพลศึกษา โดยในยุคแรกนั้น นันทนาการเป็นเพียงวิชาการศึกษาที่แฝงตัวอยู่ในหลักสูตรการศึกษาด้านพลศึกษา มีการเรียนวิชานันทนาการเฉพาะที่โรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา และเรียกว่า วิชาการจัดการบันเทิง และเมื่อมีการปรับเปลี่ยนโรงเรียนฝึกหัดครูพลศึกษา มาเป็น วิทยาลัยพลศึกษา ก็ยังคงให้มีการเรียนวิชานี้อยู่ แต่เปลี่ยนชื่อวิชานี้ใหม่เป็น วิชาการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งการบรรจุวิชานันทนาการให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรพลศึกษาในสถานศึกษา ก็ได้พัฒนาและปรับปรุงมาโดยตลอดเพื่อให้เข้ากับยุคสมัย

ในปัจจุบันด้วยความนิยมและความสำคัญของนันทนาการ ในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคมสังคมให้มีคุณภาพ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งได้ทำการเปิดหลักสูตรการศึกษาด้านนันทนาการโดยนำหลักการนันทนาการมาพัฒนาเป็นหลักสูตรการศึกษา เพื่อสร้างบุคลากรนันทนาการที่มีคุณภาพสูงสังคม สามารถนำความรู้และหลักการนันทนาการเผยแพร่สู่สาธารณชน ให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน ครอบครัว และสังคม การเผยแพร่ส่งเสริมและสนับสนุนนันทนาการ จึงต้องอาศัยกระบวนการทางการศึกษา โดยจัดหลักสูตรเป็นวิชาเฉพาะด้านในระดับปริญญาบัณฑิต และในระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งการศึกษาด้านนันทนาการในประเทศไทยในระยะแรกนั้นมีวิวัฒนาการที่แฝงตัวอยู่ในการศึกษาด้านพลศึกษา โดยมีวิวัฒนาการ ดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 รายละเอียดวิวัฒนาการการศึกษาด้านนันทนาการในประเทศไทย

ปี	วิวัฒนาการการศึกษาด้านนันทนาการ
พ.ศ. 2502	ก่อตั้งแผนกวิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิชาเอกพลศึกษา หลักสูตรการเรียนปริญญาตรีครั้งแรกในประเทศไทย
พ.ศ. 2510	เปิดหลักสูตรพลศึกษา ระดับปริญญาโทบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นแห่งแรกในประเทศไทย
พ.ศ. 2514	ก่อตั้งวิทยาลัยพลศึกษาในส่วนภูมิภาคขึ้นครั้งแรก ที่จังหวัดเชียงใหม่ ใช้ชื่อว่า วิทยาลัยพลศึกษาจังหวัดเชียงใหม่เป็นแห่งแรกและในปีพ.ศ. 2515 เปิดวิทยาลัยพลศึกษา จังหวัดมหาสารคามเป็นแห่งที่ 2 และเปิดในจังหวัดต่างๆในส่วนภูมิภาคอีกจนครบ 17 แห่ง
พ.ศ. 2517	วิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา ได้รับการยกฐานะเป็น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพลศึกษา และวิทยาเขตประสานมิตร เพื่อผลิตครูระดับปริญญาตรี หลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต ใน 5 คณะวิชา การรับนิสิต มีทั้งภาคปกติ หลักสูตร 4 ปี และภาค สมทบ หลักสูตรต่อเนื่อง 2 ปี และในปีเดียวกันก็ได้เปิดหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษาด้วย
พ.ศ. 2525	จัดตั้งภาควิชาสันนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกสันนันทนาการ รับนิสิตเข้าศึกษาได้ปีการศึกษาละ 30 คน
พ.ศ. 2532	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ยุบรวมวิทยาเขต คงเหลือสถานที่ตั้ง 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพลศึกษา บริเวณสนามกีฬาแห่งชาติและมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พร้อมทั้งเปิดทำการสอนในหลักสูตรวิทยาศาสตร-มหาบัณฑิต 4 ปี 3 สาขาวิชาได้แก่ เอกพลศึกษา เอกสุขศึกษาและเอกสันนันทนาการ
พ.ศ. 2538	สภาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้อนุมัติให้จัดตั้ง คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา และได้มีการดำเนินงานตามขั้นตอนจนกระทั่ง แล้วเสร็จในแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544)
พ.ศ. 2541	ก่อตั้งสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา เป็นสำนักวิชาแห่งแรกของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เปิดสอนหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ใน 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ สรีรวิทยาการกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพประยุกต์ วิทยาวิธีการกีฬา และนันทนาการศาสตร์ พร้อมทั้งรับโอนบุคคลที่สอบคัดเลือกเข้าศึกษาในคณะครุ ศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษา และสาขาวิชาสุขศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยในปี นั้นมีการรับนิสิตเข้าศึกษาต่อทั้งหมด 53 คน

ตารางที่ 4 รายละเอียดวิวัฒนาการการศึกษาด้านนันทนาการในประเทศไทย (ต่อ)

ปี	วิวัฒนาการการศึกษาด้านนันทนาการ
พ.ศ. 2543	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตร-มหาบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ ภาคปกติและภาคพิเศษ รับผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี เข้าศึกษาต่อ ภาคละ 45 คน
พ.ศ. 2546	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตร-มหาบัณฑิต (นันทนาการ) รับผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี เข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชานันทนาการ รุ่นแรก และในปีนี้ได้ปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี เป็น 5 ปี ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542
พ.ศ. 2547	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ทำการปรับปรุงหลักสูตร การศึกษาในระดับปริญญาตรีให้มีความเข้มข้นยิ่งขึ้น โดยกำหนดจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรเป็น 138 หน่วยกิต ใน 4 กลุ่มวิชา ได้แก่ กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และ เทคโนโลยีการกีฬา กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพประยุกต์ กลุ่มวิชาการโค้ชกีฬาและ จิตวิทยาการกีฬา และกลุ่มวิชานันทนาการศาสตร์และการจัดการกีฬา
พ.ศ. 2547	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตร มหาบัณฑิต 5 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาสรีรวิทยาการกีฬา แขนงวิชาวิทยาศาสตร์ สุขภาพประยุกต์ แขนงวิชาการโค้ชกีฬา แขนงวิชาการจัดการนันทนาการการท่องเที่ยว และแขนงวิชาการจัดการกีฬา
พ.ศ. 2548	มีพระราชบัญญัติสถาปนาการพลศึกษาวันที่ 5 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 มี 17 วิทยาเขตจัด การศึกษาในระดับปริญญาตรีมี 3 คณะคือ คณะศึกษาศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์การ กีฬาและสุขภาพและคณะศิลปศาสตร์ โดยมีหลักสูตรด้านนันทนาการ 3 หลักสูตรคือ หลักสูตรผู้นำนันทนาการหลักสูตรนันทนาการเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยวและ หลักสูตรการจัดและบริหารนันทนาการ
พ.ศ. 2550	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดหลักสูตร วิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต ใน 3 แขนงวิชา ได้แก่ แขนงวิชาการส่งเสริมสุขภาพ แขนงวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา และแขนงวิชาการบริหารจัดการ กีฬาและนันทนาการ
พ.ศ. 2553	สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปลี่ยนชื่อเป็น คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2553; คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2553; ฌอนอมวงส์ กฤษณ์เพ็ชร, 2551)

จากวิวัฒนาการของการศึกษาด้านนันทนาการในประเทศไทยดังกล่าว แสดงถึงความสำคัญและความต้องการนันทนาการของคนในสังคมที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความต้องการบุคลากรด้านนันทนาการเพิ่มมากขึ้น สถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยทั้งภาครัฐและเอกชน กว่า 80 สถาบัน จึงได้มีการจัดตั้งศูนย์ศึกษาด้านนันทนาการในระดับต่างๆเพิ่มมากขึ้น เช่นระดับปริญญาตรีได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และสถาบันการพลศึกษา 17 แห่ง ในระดับบัณฑิตศึกษาได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในระดับดุษฎีบัณฑิตปริญญาเอกมี 2 สถาบัน คือคณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งทั้งสองสถาบันเห็นความสำคัญของนันทนาการ จึงได้เปิดหลักสูตรการศึกษาด้านนันทนาการตั้งแต่ระดับปริญญาตรี และต่อเนื่องถึงในระดับปริญญาเอกทั้งสองแห่ง

สาขานันทนาการ

สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งประชาธิปไตย และยุคแห่งข่าวสารและเทคโนโลยี ก่อให้เกิดความหลากหลายของกิจกรรมนันทนาการมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมเพราะผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีอิสระในการเลือกกิจกรรมที่ตนเองรักและสนใจมากขึ้น ผู้นำนันทนาการต้องมีประชาธิปไตยและให้อิสระผู้เข้าร่วมในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ ดังนั้นผู้นำนันทนาการจำเป็นต้องมีความรู้มีความสามารถที่หลากหลายเพิ่มมากขึ้น ต้องเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาตนเองและสนใจข่าวสารการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และมีทัศนคติที่กว้างไกล ตามความคาดหวังของผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ (Russell, 1948) ในประเทศสหรัฐอเมริกาเมื่ออัตราการว่างงานด้านนันทนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานที่ให้บริการนันทนาการแก่ประชาชนทั้งภาครัฐและภาคเอกชน เช่น กองทัพ โรงแรม รีสอร์ท ในอาคารชุดที่เป็นนิติบุคคล ศูนย์กายภาพบำบัด ศูนย์ฟื้นฟู ศูนย์เยาวชน ศูนย์คนชรา ศูนย์ให้คำปรึกษาครอบครัว บ้านพักเยาวชน สวนสนุก สนามกีฬา ศูนย์กีฬา ในร่ม สนามกอล์ฟ พิพิธภัณฑ์อุทยานแห่งชาติ ศูนย์การท่องเที่ยว ค่ายพักแรม ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย เป็นต้น (Kraus, 1984) จากความต้องการของผู้ใช้บริการนันทนาการในประเทศสหรัฐอเมริกาที่มีความหลากหลายคอรัส และอิบราฮิม (Cordes & Ibrahim, 1999) ได้จัดหมวดหมู่ชนิดของนันทนาการเพื่อความสะดวกในการทำงานตามมาตรฐานวิชาชีพนันทนาการออกเป็น 4 สาขา อันได้แก่

1. บริการนันทนาการ
2. ทรัพยากรนันทนาการ
3. การท่องเที่ยว
4. สวนสนุกและความบันเทิง

นอกจากนี้สมบัติ กาญจนกิจ (2548) ได้ทำการศึกษาลำรวจโปรแกรมหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านนันทนาการศาสตร์ในปี ค.ศ.1995 ถึง ค.ศ. 2000 ในมหาวิทยาลัย ต่างๆ ทั่วประเทศในสหรัฐอเมริกา พบว่ามีมหาวิทยาลัยที่เปิดหลักสูตรการสอนทางด้านนันทนาการศาสตร์ ในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก จำนวน 164 แห่ง เพื่อเตรียมสนองความต้องการของสังคม มีโปรแกรมหลักสูตรการเรียนการสอนประกอบด้วย 7 โปรแกรมหลักสูตรดังนี้

1. นันทนาการศึกษา (Recreation/Leisure Studies)
2. นันทนาการบำบัด (Therapeutic Recreation)
3. การจัดการแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและนันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation and Nature Resoure)
4. การเป็นผู้นำและการจัดโปรแกรมนันทนาการ (Recreation Program and Leadership)
5. นันทนาการธุรกิจการค้าและท่องเที่ยว (Commercial Recreation and Tourism)
6. นันทนาการทั่วไป (General Recreation)

คอร์ดเดสและอิบราฮิม (Cordes & Ibrahim, 1999)ได้อธิบายตัวอย่างสาขาวิชาชีพ นันทนาการในประเทศสหรัฐที่ปรากฏอยู่ในวารสารของ NRPA และวารสารของ AALR ที่เผยแพร่ต่อผู้ที่สนใจในวิชาชีพนันทนาการดังนี้

1. ด้านการผจญภัย วิชาชีพนี้ต้องการผู้ที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกิจกรรม นันทนาการกลางแจ้งและมีความรู้โดยจบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย และต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น มีความพร้อมในการรับมือกับสิ่งที่ไม่คาดคิดได้
2. ด้านการศึกษา วิชาชีพนี้ต้องการผู้ที่มีความรู้และความสามารถด้านการสอน เพื่อถ่ายทอดความรู้ ต้องการผู้ที่จบการศึกษาในระดับปริญญาโทเป็นขั้นต่ำ และเป็นผู้ที่มีความใฝ่รู้ พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

3. การพาณิชย์ วิชาชีพนี้ต้องการผู้ที่มีความรู้ด้านธุรกิจ มีพฤติกรรมเป็นผู้นำ สามารถจัดโปรแกรมสนับสนุนการและวางแผนกิจกรรม รวมถึงจัดสิ่งอำนวยความสะดวกได้อย่างเหมาะสม ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการวางแผนด้านงบประมาณและบัญชีรวมทั้งด้านเทคโนโลยีด้วย
4. ท้องถิ่นการศึกษา การศึกษาผู้ใหญ่ถูกจัดให้เป็นนันทนาการประเภทหนึ่งในสาขาบริการชุมชน วิชาชีพนี้จึงต้องมีความเข้าใจระบบการศึกษา มีความเข้าใจในวัฒนธรรมชุมชน มีการศึกษาขั้นต่ำในระดับปริญญาตรีและมีความรู้พื้นฐานด้านนันทนาการ
5. นันทนาการชุมชน ทำหน้าที่ด้านการจัดการบริหาร ให้ความรู้ และวางแผนบริหารจัดการนันทนาการได้เป็นอย่างดี ต้องการผู้ที่มีความรู้ด้านนันทนาการโดยตรง ซึ่งเป็นระดับอนุปริญญาก็ได้
6. การจัดประชุมสัมมนา ในการจัดประชุมสัมมนาทุกวันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไป การจัดเสริมกิจกรรมนันทนาการสอดแทรกในการประชุมเพื่อลดความน่าเบื่อหน่ายของการประชุม ผู้ที่ทำหน้าที่ในสาขานี้จึงต้องมีความสามารถในการเจรจาต่อรอง การตลาด การจัดการอาหารและเครื่องดื่ม การประชาสัมพันธ์ การถ่ายภาพ และเทคโนโลยี
7. ห้องออกกำลังกายขององค์กร ปัจจุบันมีสถานศึกษาจำนวนมากที่ทำการผลิตผู้ที่จะไปทำหน้าที่ บริหารจัดการ วางแผน และประเมินผลโปรแกรมการออกกำลังกาย เพื่อทำหน้าที่ควบคุมดูแลห้องออกกำลังกายขององค์กรธุรกิจต่างๆ ผู้ที่อยู่ในวิชาชีพนี้จึงต้องมีความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ การออกกำลังกาย ที่มีมาตรฐานผ่านการรับรอง
8. นันทนาการเพื่อการปรับปรุง เป็นผู้ที่ทำหน้าที่จัดนันทนาการในเรือนจำ สถานคุมขัง หรือสถานคุมประพฤติ
9. นันทนาการศิลปวัฒนธรรม ต้องเป็นผู้ที่จบการศึกษานันทนาการด้านศิลปวัฒนธรรมในระดับปริญญาตรีเป็นขั้นต่ำ ทำหน้าที่บริหารจัดการ นำศิลปวัฒนธรรมมาใช้เพื่อส่งเสริมนันทนาการตั้งแต่ในระดับชุมชน จนถึงระดับประเทศ
10. นันทนาการอุตสาหกรรม ทำหน้าที่ร่วมกับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทรัพยากรบุคคล จัดหารางวัลสิ่งอำนวยความสะดวกในการพักผ่อนหรือกิจกรรมให้พนักงาน ผู้ที่ทำหน้าที่นี้จึงต้องมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีด้านนันทนาการและการบริหารจัดการโดยตรง เพื่อสามารถนำความรู้และความสามารถมาพัฒนางานให้เกิดประโยชน์สูงสุด
11. นันทนาการกองทัพ ทำหน้าที่ในกองทัพ ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ จัดสวัสดิการต่างๆให้กับเหล่าทหาร เพื่อเป็นการพัฒนาร่างกาย อารมณ์ และสติปัญญา ผู้ที่ทำหน้าที่นี้ ต้องมา

จากการคัดเลือกจากหน่วยงานของกองทัพโดยตรงซึ่งทำงานประสานข้อมูลกับองค์การ
นันทนาการในประเทศ

12. เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ (เจ้าหน้าที่ป่าไม้) ทำหน้าที่ให้คำแนะนำการเยี่ยมชม
อุทยานแห่งชาติและคอยอำนวยความสะดวก ผู้ที่จะมาทำหน้าที่นี้จึงต้องจบการศึกษาในระดับ
ปริญญาตรีด้านอุทยานนันทนาการโดยตรง

13. องค์กรนิสิต/นักศึกษา ทำหน้าที่จัดโปรแกรมนันทนาการ และสิ่งอำนวยความสะดวก
ที่ใช้ในการบริการนันทนาการให้กับบุคลากรและนิสิตนักศึกษาของสถานศึกษา ผู้ปฏิบัติหน้าที่ด้าน
นี้จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถด้านบริหารจัดการและการวางแผนและ เป็นผู้ที่มี
มนุษยสัมพันธ์เป็นอย่างดี

14. นันทนาการการท่องเที่ยว เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีรายได้สูงของ
ธุรกิจนันทนาการ มีสาขางานบริการที่เกี่ยวข้องอยู่อย่างมากมาย เช่น ตัวแทนการท่องเที่ยว
โรงแรมที่พัก สายการบิน เรือสำราญ อาหารและเครื่องดื่ม รวมถึงสวนสนุกนานาชนิดด้วย
ผู้ที่ทำหน้าที่ด้านนี้จึงต้องมีความรู้ที่หลากหลายและมีความทันสมัย มีความรู้ด้านจิตวิทยา
สังคมวิทยา และการท่องเที่ยวและภูมิศาสตร์ต่างๆ

15. นันทนาการบำบัด เป็นวิชาชีพที่มีการเติบโตเร็วที่สุดในธุรกิจนันทนาการ ผู้ที่ทำหน้าที่
ด้านนี้จำเป็นต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพราะต้องทำหน้าที่จัดโปรแกรมนันทนาการเพื่อ
การบำบัดและฟื้นฟูให้แก่ผู้รับบริการที่มีความเฉพาะเพื่อการพัฒนาและรักษา ทำหน้าที่ในสถานที่
ที่แตกต่างกันไป เช่น โรงพยาบาลเด็ก สถาบันจิตเวช ศูนย์การบำบัดและฟื้นฟู

16. องค์กรอาสาสมัคร เป็นงานที่มีการผสมผสานระหว่างนันทนาการและกิจกรรมเพื่อ
สังคม ผู้ทำหน้าที่นี้ส่วนใหญ่ต้องเป็นผู้ที่มีจิตอาสา เพราะบางครั้งต้องทำงานในช่วงวันหยุดด้วย

17. ศูนย์เยาวชน งานด้านนี้ส่วนใหญ่คือผู้ฝึกสอนกีฬา ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำการเล่น
กีฬา การออกกำลังกายให้กับเยาวชน จำเป็นต้องใช้นักวิชาชีพที่จบการศึกษาด้านพลศึกษา หรือ
การสอน และมีใบรับรองวิชาชีพ

สำหรับหลักสูตรการศึกษาด้านนันทนาการในประเทศไทยที่เปิดสอนอยู่ใน
สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของสำนักคณะกรรมการการอุดมศึกษา
ได้จัดแบ่งการศึกษาสาขานันทนาการออกเป็น 14 สาขาวิชาหลักดังนี้(สำนักงานคณะกรรมการ
การอุดมศึกษา, 2550)

1. การจัดการนันทนาการ
2. นันทนาการ
3. อุทยานและนันทนาการ
4. พลศึกษาและนันทนาการ
5. นันทนาการเชิงพาณิชย์และท่องเที่ยว
6. นันทนาการบำบัด
7. การบริหารนันทนาการ
8. ผู้นำนันทนาการ
9. อุทยาน นันทนาการ และการท่องเที่ยว
10. การจัดการกีฬาและนันทนาการ
11. การจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว
12. การเป็นผู้นำและการบริหารจัดการนันทนาการ
13. การกีฬานันทนาการและการท่องเที่ยว

คุณลักษณะของนักนันทนาการ

สังคมประชาธิปไตยในปัจจุบันคนมีการศึกษาและมีความรู้มากขึ้นมีอิสระในการเลือกเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการที่หลากหลายมากขึ้น ดังนั้นผู้ที่จะมาเป็นนักนันทนาการหรือให้บริการนันทนาการแก่คนทั่วไป จึงต้องใช้ความรู้และการฝึกประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้เหมาะสมกับผู้ที่มาใช้บริการกิจกรรมนันทนาการคือสิ่งที่ท้าทายสำหรับนักนันทนาการเป็นอย่างยิ่ง เพราะการที่จะให้ผู้ที่มาใช้บริการ ทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของนันทนาการได้นั้น ต้องทำให้สังคมได้รู้จักยอมรับ และเข้าใจในหลักการ รวมถึงคุณค่าของนันทนาการอย่างถ่องแท้ ซึ่งคุณค่าและความสำคัญของนันทนาการที่จะสามารถพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพได้นั้น เกิดจากความเข้าใจในกระบวนการนันทนาการ ซึ่งเป็นกระบวนการในการสร้างคุณค่าแห่งชีวิตของแต่ละคน ที่เลือกประกอบกิจกรรมนันทนาการตามความพึงพอใจ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายถึงความสุขของชีวิตของแต่ละคนได้ แต่กระบวนการนันทนาการนั้นต้องเป็นไปภายใต้การนำของนักนันทนาการมืออาชีพ

เอ็ดจิ้นตัน และคณะ (Edginton, Hanson, & Edginton, 1992) กำหนดคุณลักษณะของบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดโปรแกรมการใช้เวลาว่างหรือให้บริการนันทนาการ ว่า ต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถ มีความเข้าใจ รู้ความต้องการ ของผู้เข้าร่วม และโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรม

นันทนาการเพื่อสร้างโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการให้ได้รับประโยชน์สูงสุดจากประสบการณ์ชีวิตที่ทรงคุณค่าที่มีความหมายต่อชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับ สมิสเสน (Smissen, 2006) ซึ่งได้กล่าวว่า ผู้ที่จะเข้ามาเป็นนันทนาการจะต้องเป็นผู้ที่มีความเข้าใจในปรัชญาชีวิต รู้จักเป้าหมายและหลักการของนันทนาการ และต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ เพราะผู้ประกอบอาชีพนันทนาการจะต้องทำหน้าที่ให้บริการแก่ผู้มารับบริการ ที่ต้องการเข้ามาสร้างสุนทรียภาพแห่งตนด้วยกิจกรรมที่นันทนาการจัดไว้ให้ ซึ่งกรมสถิติแรงงานของสหรัฐอเมริกา (Bureau of Labor Statistics, 2009) ได้อธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับภารกิจของนันทนาการวิชาชีพดังนี้ (O-NET Online, 2010)

1. เป็นผู้ใช้กฎข้อบังคับและระเบียบของสถานที่ให้บริการนันทนาการเพื่อการรักษาวินัยและความปลอดภัยในการดำเนินกิจกรรม
2. เป็นผู้จัดการการดำเนินงานตามแผนประจำวันของสถานที่ให้บริการนันทนาการ
3. เป็นผู้ดูแลระบบปฐมพยาบาลและให้การช่วยเหลือตามวิธีการที่กำหนด และแจ้งต่อให้บุคลากรทางการแพทย์ฉุกเฉินเมื่อจำเป็น
4. เป็นผู้จัดการและส่งเสริมความสนใจในกิจกรรมนันทนาการเช่นศิลปะ, งานฝีมือ, กีฬา, เกมส์, ค่าย, และงานอดิเรก
5. เป็นนักเข้ากิจกรรมใหม่ๆ, การแนะนำให้ผู้เข้าร่วมอื่น ๆ อธิบายหลักเกณฑ์การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการมีส่วนร่วม
6. เป็นผู้กำกับดูแลและประสานงานการทำงานของบุคลากรในองค์กรต่างๆ เช่นการฝึกอบรมพนักงานและมอบหมายหน้าที่การทำงาน
7. เป็นผู้ให้คำปรึกษากับผู้บริหารเพื่อหารือเกี่ยวกับข้อร้องเรียนและแก้ไขปัญหาอย่างมีส่วนร่วม
8. เป็นผู้อธิบายหลักการ เทคนิค และขั้นตอนความปลอดภัยแก่ผู้เข้าร่วมในกิจกรรมนันทนาการและแสดงให้เห็นถึงการใช้อุปกรณ์
9. เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมให้สมบูรณ์ รักษารูปแบบเวลาและการเข้าร่วมและบันทึกรายการใช้อุปกรณ์
10. เป็นผู้ประเมินการดำเนินนันทนาการและสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการเพื่อให้ทราบว่ามีผลลัพธ์ตามที่ต้องการหรือไม่

ความสามารถพื้นฐานของนักนันทนาการ

1. การแสดงออกทางวาจา – ความสามารถในการสื่อสาร พูดและอธิบายข้อมูลและความคิดให้ผู้อื่นจะเข้าใจ
2. การแสดงออกถึงความเข้าใจ - ความสามารถในการฟังและทำความเข้าใจข้อมูลที่ได้รับ และนำความคิดที่เสนอผ่านคำพูดและประโยคไปปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม
3. การสื่อสารชัดเจน - ความสามารถในการพูดให้ผู้อื่นสามารถเข้าใจ
4. การรู้จำคำพูด – ความสามารถในการจำ และระบุและเข้าใจคำพูดของคนอื่นได้
5. การมองเห็น - ความสามารถในการดูรายละเอียดได้ทั้งระยะใกล้และไกล
6. ความไวในการรู้ปัญหา - ความสามารถในการรับรู้เมื่อสิ่งที่ผิดปกติ หรือมีโอกาสที่จะมีสิ่งผิดปกติ เพียงแค่มีการรับรู้ถึงความมีปัญญา(ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา)
7. การใช้เหตุผล - ความสามารถในการแก้ไขปัญหา ในการหาคำตอบที่แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
8. ความเข้าใจในการเขียน - ความสามารถในการนำเสนอความคิดและความเข้าใจข้อมูลด้วยการเขียน
9. การให้เหตุผลแบบอุปนัย - ความสามารถในการสรุปหรือรวบรวมข้อมูลที่เป็นสาระสำคัญ และข้อมูลทั่วไป
10. การสั่งการด้วยข้อมูล - ความสามารถในการสั่งการและการจัดการคำสั่งหรือรูปแบบตามกฎที่เฉพาะเจาะจง (เช่นรูปแบบของตัวเลข, ตัวอักษร, คำ, ภาพการดำเนินการทางคณิตศาสตร์)

ความรู้ที่นักนันทนาการต้องมี

1. การบริการลูกค้าและการบริหารส่วนบุคคล - ความรู้เกี่ยวกับหลักและกระบวนการในการจัดหาลูกค้าและการบริการส่วนบุคคล ซึ่งรวมถึงการประเมินความต้องการและความพึงพอใจของลูกค้าตามมาตรฐานคุณภาพการให้บริการ
2. ความสามารถด้านภาษาอังกฤษ - ความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างและเนื้อหาของภาษาอังกฤษรวมทั้งการสื่อความหมายและการสะกดคำและไวยากรณ์ของการเขียน
3. มีจิตวิทยา – ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์และการปฏิบัติงาน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถของบุคลิกภาพและความสนใจการเรียนรู้และแรงจูงใจวิธีการวิจัยทางจิตวิทยาและการประเมินและการรักษาความผิดปกติทางพฤติกรรมและอารมณ์

4. การบริหารและการจัดการ – ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ หลักการทางธุรกิจ และการวางแผนยุทธศาสตร์ การจัดสรรทรัพยากร เทคนิคการเป็นผู้นำ การผลิตและการประสานงาน และการใช้ทรัพยากรนั้นนันทนาการ

5. การศึกษาและฝึกอบรม – ความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการในการสร้างและพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรม และการออกแบบการสอน สำหรับบุคคลทั่วไป และการวัดผลการฝึกอบรม และการศึกษา

6. มีความรู้ด้านความปลอดภัยสาธารณะและการรักษาความปลอดภัย - ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัย, นโยบาย, วิธีการและกลยุทธ์ในการส่งเสริมประสิทธิภาพ การจัดการนันทนาการของรัฐ ในท้องถิ่นหรือการดำเนินงานความมั่นคงของชาติในการปกป้องคน ข้อมูล และองค์กร

ทักษะของนักนันทนาการ

1. ทักษะในการฟัง – การให้ความสนใจ ใส่ใจในคำพูดของคนอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจในประเด็น และสามารถตั้งคำถามตามความเหมาะสม เพื่อไม่รบกวนหรือขัดจังหวะในการพูดของผู้อื่น

2. ทักษะในการอ่าน - เข้าใจประโยค และคำอธิบายต่างๆจากเอกสารได้เป็นอย่างดี

3. ทักษะในการบริการสังคม - รักที่จะหาวิธีที่จะช่วยเหลือผู้คนในทุกกรณี

4. มีความเข้าใจสังคม - การรู้ถึงปฏิกิริยาของผู้อื่นและมีความเข้าใจว่าทำไมพวกเขากระทำการตอบสนองในสิ่งที่พวกเขาทำ

5. ทักษะในการสื่อสาร - พูดคุยกับคนอื่น ๆ ในการถ่ายทอดข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

6. ทักษะในการบริหารทรัพยากรบุคคล - สร้างแรงจูงใจ และพัฒนาประสิทธิภาพให้ผู้คนได้รู้จักศักยภาพของตนเอง

7. ทักษะในให้คำแนะนำ - อธิบายหรือสอนให้ผู้อื่น ในวิธีการทำกิจกรรมนันทนาการได้ถูกต้อง

8. ทักษะในการจัดการเวลา – สามารถจัดการเวลาของตนเองและจัดการเวลาของคนอื่น ๆ ได้เหมาะสม

9. ทักษะในการพิจารณาและการตัดสินใจ - การพิจารณางบประมาณที่ความสัมพันธ์กับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในการเลือกทางใดทางหนึ่งที่เหมาะสมที่สุด

10. การมีวิจรรย์ญาณ - การใช้เหตุผลและตรรกะในการระบุจุดแข็งและจุดอ่อนของทางเลือก เพื่อแก้ปัญหา หรือหาข้อสรุปหรือแนวทางไปสู่การแก้ปัญหา

โอซุนลิแวน (O'Sullivan, 2006) ได้อธิบายเพิ่มเติมถึงคุณสมบัติและคุณลักษณะของนักรับนันทนาการวิชาชีพ ว่าผู้ที่จะเข้าสู่การเป็นนักรับนันทนาการวิชาชีพต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะดังนี้

1. มีความสามารถในการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ
2. มีความตื่นตัว น่าติดตาม
3. มีความเป็นกันเอง
4. มีความคิดสร้างสรรค์ในการวิเคราะห์
5. มีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนและเปลี่ยนแปลง
6. มีความรับผิดชอบ
7. มีความพร้อม ทั้งความรู้ ความสามารถ

คอร์ดเดส และ อิบราฮิม (Cordes and Ibrahim, 1999) ได้อธิบายถึงคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำนันทนาการต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีความเข้าใจและเข้าใจถึงการใช้เวลาว่าง
3. มีความสามารถพัฒนา สร้างแรงจูงใจ และยอมรับผู้อื่น
4. มีความจริงใจในการให้บริการต่อสาธารณะ
5. มีทัศนคติที่สร้างสรรค์และมีใจอุทิศที่เข้มแข็ง
6. มีความคิดสร้างสรรค์
7. มีทักษะการบริหาร
8. มีความน่าเชื่อถือและน่าไว้วางใจ

นอกจากนี้ในทัศนคติของเคราส์ (Kraus, 1984) เห็นว่าผู้นำนันทนาการต้องมีคุณลักษณะดังต่อไปนี้

1. มีความสามารถวิเคราะห์แบบวิชาการ รู้จักแนวทฤษฎีของนันทนาการ การเล่นนันทนาการ ตามมุมมองของนักวิทยาศาสตร์สังคมในแง่ของ มนุษยศาสตร์ จิตวิทยา สังคม และเศรษฐกิจ
2. มีการศึกษาทบทวนประวัติศาสตร์เพื่อนำมาพัฒนา

3. มีแนวทางการจัดการหนี้ธนาคารที่ชัดเจน ทั้งด้านงานสนับสนุน งานวางโปรแกรม และความรับผิดชอบในอีกหลายหน้าที่
4. สามารถวิพากษ์ถึงการพัฒนาและสถานะปัจจุบันของนักนันทนาการ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของวิชาชีพ ตัวแทนองค์กร โดยการมีส่วนร่วม
5. สามารถวิเคราะห์จิตวิทยาบริการนันทนาการ รวมถึงแนวทางและวัตถุประสงค์ ความท้าทายและปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในวงการนันทนาการปัจจุบัน

เอ็ดจิ้นตัน และคณะ (Edginton, et al., 1992) ได้กล่าวว่า นักนันทนาการต้องมีความรับผิดชอบพื้นฐานในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้บริการนันทนาการ มีคุณภาพเหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพที่สังคมยอมรับ ดังนี้

1. ให้ความสำคัญกับความต้องการของลูกค้าเป็นอันดับแรก
2. มีความมุ่งมั่นที่จะส่งเสริมและสนับสนุนแนวคิดในการใช้เวลาว่าง
3. ดำเนินการปกป้องสิทธิของลูกค้า
4. มีความรู้มากพอและเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมืออาชีพ
5. ปฏิบัติหน้าที่ด้วยมาตรฐานสูงสุด
6. พัฒนาความรู้และความสามารถและทักษะของตนเองอย่างต่อเนื่อง
7. ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีจรรยาบรรณและความเท่าเทียม
8. มีปฏิสัมพันธ์กับลูกค้าอย่างต่อเนื่อง
9. มีวินัยและเคารพตนเองและผู้อื่น
10. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการพัฒนาระหว่างวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอ

ซึ่งนอกจากมาตรฐานด้านต่างๆที่นักวิชาการได้ระบุไว้ข้างต้นนั้น กระทรวงแรงงานแห่งประเทศสหรัฐอเมริกา (United State Department of Labor, 2010) ซึ่งทำหน้าที่ควบคุมดูแลระบบการจ้างงานของประเทศ ได้กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานเบื้องต้นของผู้นำนันทนาการไว้ดังนี้

1. ดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการประจำวัน
2. อำนวยการและควบคุมการดำเนินกิจกรรมนันทนาการ
3. จัดเตรียมและดูแลการใช้อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง
4. จัดบันทึกการใช้อุปกรณ์
5. เป็นผู้นำนำกิจกรรมนันทนาการ

นอกจากนี้เฮนสเลย์ และคณะ (Hensley, Markham-Starr, Montague, & Hodgkinson, 2006) ได้อธิบายถึงอาชีพนักนันทนาการว่ามีภารกิจงานที่มากมายดังนี้นักนันทนาการต้องมีความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะทางของนักนันทนาการโดยเฉพาะ นักนันทนาการสาธารณะ (Public Recreation) ที่ต้องมีความรู้พื้นฐานและความรู้เฉพาะทางและต้องมีความรู้ในด้านนันทนาการบำบัด รวมทั้งความรู้ด้านการจัดการกีฬาด้วย เพื่อสามารถให้บริการลูกค้ากลุ่มสาธารณะ และชุมชนได้หลากหลาย ดังนั้นวิชาชีพนักนันทนาการสาธารณะนี้จะต้องมีความรอบรู้พิเศษด้านต่างๆ ดังนี้

1. ด้านการวางแผนและพัฒนาโปรแกรมที่ต้องมีความหลากหลาย
2. ด้านความรู้รอบตัว นอกจากองค์ความรู้พื้นฐานด้านนันทนาการเพื่อประโยชน์ในการวางแผนและจัดการนันทนาการ
3. ด้านความรู้และเข้าใจระบบการเมือง ความรู้ในระบบบัญชี รวมถึงระบบการตรวจสอบด้วย ในบางครั้ง
4. ด้านความรู้ในด้านการวางแผนงบประมาณ
5. มีทักษะการสื่อสารแบบสองทาง
6. ความสามารถในการจัดการ และรู้จักใช้เทคโนโลยีเข้าช่วยในการปฏิบัติหน้าที่

หลักสูตรสาขานันทนาการ

1. หลักสูตรสาขานันทนาการในต่างประเทศ

มหาวิทยาลัยมินิโซต้า(Minnesota) เปิดสอนหลักสูตรอุทยานและนันทนาการระดับปริญญาตรี ครั้งแรกที่ ในปี ค.ศ. 1937 ในประเทศสหรัฐอเมริกา มหาวิทยาลัยอินเดียน่า การผลิตหลักสูตรวิชา ซึ่พทางด้านนันทนาการและปาร์คของมหาวิทยาลัยอินเดียน่า(Indiana University) อยู่ในความรับผิดชอบของ คณะสุขภาพ พลศึกษาและนันทนาการ (School of Health, Physical Education and Recreation - HPER) สำหรับหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขา นันทนาการมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมนักศึกษาให้ปฏิบัติหน้าที่ความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

- 1.) ผู้จัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการ
- 2.) ผู้นำฝ่ายวางแผนในด้านอาคารสถานที่
- 3.) ที่ปรึกษาโปรแกรมกีฬานันทนาการ
- 4.) ผู้ประสานจัดการงานพิเศษ

- 5.) ผู้จัดการแหล่งนันทนาการและอุทยาน
- 6.) ผู้เชี่ยวชาญนันทนาการบำบัด
- 7.) นันทนาการในกองทัพ
- 8.) นันทนาการในเทศบาล
- 9.) นันทนาการในมหาวิทยาลัย
- 10.) สิ่งแวดล้อม

ซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกเรียนวิชาเอก 5 สาขา ได้แก่

1. การจัดการแหล่งนันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation and Resource Management)
2. การจัดการนันทนาการและอุทยาน (Park and Recreation Management)
3. การจัดการกีฬานันทนาการ (Recreational Sport Management)
4. นันทนาการบำบัด (Therapeutic Recreation)
5. การจัดการท่องเที่ยว (Tourism Management)

และในระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรเตรียมนักศึกษาเพื่อให้อาชีพด้านการบริหาร และการจัดการ การสอนและการวิจัย ผู้เชี่ยวชาญนันทนาการเฉพาะกิจ เช่น การวางแผนทางด้านนันทนาการ, สิ่งแวดล้อมศึกษา, นันทนาการสำหรับเทศบาลเมือง, นันทนาการในสถานศึกษาและคลินิกด้านนันทนาการบำบัด หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตทางวิทยาศาสตร์มี 4 สาขา ได้แก่

1. การบริหารนันทนาการ (Recreation Administration)
2. นันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation)
3. การบริหารกีฬานันทนาการ (Recreation Sport Administration)
4. นันทนาการบำบัด (Therapeutic Recreation)

นอกจากนี้ ทางวิทยาลัย HPER ยังได้มีหลักสูตรระดับสูงอีก 2 สาขา ได้แก่

1. หลักสูตร ผู้อำนวยการทางนันทนาการ (Director Recreation)
2. หลักสูตรปริญญาเอก (Ph.D.in Leisure Behavior)

ในส่วนของการผลิตหลักสูตรของมหาวิทยาลัยอินเดียในสหรัฐอเมริกา สำหรับหลักสูตรปริญญาตรี สาขานันทนาการมีวัตถุประสงค์เพื่อเตรียมนักศึกษาให้พร้อมในหลายๆ ด้าน อาทิ การเป็นผู้จัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการ, ที่ปรึกษาโปรแกรมกิจกรรม

นันทนาการ, ผู้เชี่ยวชาญนันทนาการบำบัด เป็นต้น ในระดับบัณฑิตศึกษาจะเน้นการเตรียมความพร้อมในการเป็นผู้นำด้านการบริหารและการจัดการการสอนและการวิจัยรวมทั้งเป็นผู้เชี่ยวชาญนันทนาการเฉพาะกิจ

ตารางที่ 5 สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

สถาบัน	คณะ	ปริญญา	สาขา	วิชาเอก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	วิทยาศาสตร์การกีฬา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วทบ.)	วิทยาศาสตร์การกีฬา	แขนงวิชานันทนาการและการจัดการกีฬา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วทบ.)	วิทยาศาสตร์การกีฬา	การกีฬา นันทนาการเพื่อธุรกิจ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	พลศึกษา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (วทบ.)	ผู้นำนันทนาการ การจัดการนันทนาการ	
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ศึกษาศาสตร์	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ)		ผู้นำและการจัดการนันทนาการ
สถาบันการพลศึกษา	ศิลปศาสตร์	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ)	ผู้นำนันทนาการ นันทนาการเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว	

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	พ.ศ.หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	จำนวนหน่วยกิต	โครงสร้างหลักสูตร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา	2552	วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา	Bachelor of Science (Sports Science) Program in Sports Science	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้รอบทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ ประยุกต์การโค้ชกีฬาและจิตวิทยาการกีฬา นันทนาการศาสตร์และการจัดการกีฬา พร้อมทั้งจะเป็นนักวิชาการและปฏิบัติการในสถาบันวิชาชีพทางการกีฬาของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน 2. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีประสิทธิภาพในการทำหน้าที่บุกเบิก คิดค้น แสวงหา สรรพวิทยา ความรู้ ความคิด และ วิธีการใหม่ที่เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย	138 หน่วยกิต	โครงสร้างหลักสูตร จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 138 หน่วยกิต 1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต - กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ 3 หน่วยกิต - กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์ 3 หน่วยกิต - กลุ่มวิชาภาษาต่างประเทศ 12

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
					<p>ในการพัฒนาสุขภาพอนามัยของประชาชนและการกีฬาของชาติ เพื่อนำมาเผยแพร่และถ่ายทอดให้เกิดประโยชน์อย่างกว้างขวางต่อไป</p> <p>3. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม พร้อมทั้งมีจิตสาธารณะ ในการสรรค์สร้างและรับใช้สังคม</p>		<p>หน่วยกิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไปกลุ่มพิเศษ 6 หน่วยกิต <p>2. หมวดวิชาเฉพาะ (วิทยาศาสตร์การกีฬา) 102 หน่วยกิต</p> <ul style="list-style-type: none"> - วิชาบังคับร่วม 58 หน่วยกิต - วิชาบังคับสำหรับกลุ่มวิชา 20 หน่วยกิต - วิชาเลือกให้เลือกเรียนไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
							3. หมวดวิชา เลือกเสรี 6 หน่วยกิต
มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร วิโรฒ	ภาควิชา สัมมนาการ คณะพลศึกษา	2554	ศิลปศาสตร บัณฑิต (ผู้ใช้นันทนาการ) Bachelor of Arts (Recreation Leadership)	ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรบัณฑิต (ผู้ใช้นันทนาการ) Bachelor of Arts (Recreation Leadership) ชื่อย่อ : ศศ.บ. (ผู้ใช้นันทนาการ) B.A. (Recreation Leadership)	ปรัชญา : ผู้ใช้นันทนาการที่มีคุณภาพ วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมจริยธรรม ประพฤติตนตามจรรยาบรรณของ วิชาชีพ รวมทั้งตระหนักถึง ความสำคัญของการดำรงชีวิตและการ ประกอบอาชีพทางนันทนาการ 2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้มีความรู้ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติทางด้าน การเป็นผู้ใช้นันทนาการ	ไม่น้อย กว่า 132 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 96 หน่วยกิต 2.1 วิชาแกน 17 หน่วยกิต 2.2 วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ 43 หน่วยกิต 2.3 วิชาชีพ 30 หน่วยกิต - วิชาชีพบังคับ 22

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
					<p>3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์และแก้ปัญหาโดยใช้องค์ความรู้ทางวิชาชีพสามารถออกแบบและบริหารจัดการกิจกรรม</p> <p>นันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนและสังคมได้อย่างเหมาะสม</p> <p>4. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความสามารถเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบในวิชาชีพ สามารถใช้ นวัตกรรมและมีความคิดริเริ่ม รวมทั้งพัฒนาตนเองและชีพอยู่เสมอ</p> <p>5. มีความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถ</p>		<p>หน่วยกิต</p> <p>- วิชาชีพเลือก 8 หน่วยกิต</p> <p>2.4 วิชาการ</p> <p>ฝึกงานวิชาชีพ 6 หน่วยกิต</p> <p>3. หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต</p>

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
					ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศใน การดำเนินงานได้อย่างเหมาะสม		
มหาวิทยาลัย รามคำแหง	คณะ ศึกษาศาสตร์	2550	ศิลปศาสตร บัณฑิต (ผู้นำ และการจัดการ นันทนาการ) Bachelor of Arts Programs in Recreation Leadership and Management	ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรบัณฑิต (ผู้นำและการจัดการ นันทนาการ) Bachelor of Arts (Recreation Leadership and Management) ชื่อย่อ : ศศ.บ (ผู้นำและการจัดการ นันทนาการ) B.A.(Rec.	ปรัชญา : พัฒนาผู้เรียนให้เป็นบัณฑิตที่มีความ เป็นเลิศทางด้านการเป็นผู้นำและ จัดการนันทนาการและเป็นผู้ ประพฤติดี ปฏิบัติดี วัตถุประสงค์ : 1. มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญา ทฤษฎีและหลักการเป็นผู้นำ การ บริหารจัดการนันทนาการ 2. มีทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ กิจกรรมนันทนาการและการบริหาร จัดกิจกรรมนันทนาการ	ไม่น้อยกว่า 126 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 32 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 88 หน่วยกิต 2.1 กลุ่มวิชา พื้นฐาน 32 หน่วยกิต 2.2 กลุ่มวิชาเอก 56 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต 4. หมวดวิชาสหกิจ ศึกษา 15 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
				Leadership and Management)	3. มีบุคลิกภาพหรือคุณลักษณะของ ผู้นำ สามารถนิเทศ วางแผน บริหาร จัดการทรัพยากรและเครื่องอำนวยความสะดวก ความสะดวกรวดเร็วนั้นพจนการได้ 4. มีคุณธรรมและจรรยาบรรณแห่ง วิชาชีพ 5. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการ ประกอบอาชีพได้ 6. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ อย่างมีความสุข		
มหาวิทยาลัย ราชภัฏ อุตรดิตถ์	คณะ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	2550	วิทยาศาสตร์ บัณฑิต สาขาวิชา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (วิทยาศาสตรการไฟฟ้า) Bachelor of Science	วัตถุประสงค์ของหลักสูตร 1) เพื่อผลิตบัณฑิตด้านการฝึกและ การจัดการการไฟฟ้า การไฟฟ้าและ	ไม่น้อย กว่า 139 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
			วิทยาศาสตร์ การกีฬา Bachelor of Science Program in Sport Science วิชาเอกการกีฬา และนันทนาการ เพื่อธุรกิจ (Sport and Recreation Management for Business) วิชาเอก นันทนาการเพื่อ	(Sport Science)	นันทนาการเพื่อธุรกิจ และ นันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวที่มี ความรู้ความ สามารถในวิชาการ วิทยาศาสตร์การกีฬาและสามารถนำ หลักวิชาการเหล่านี้ไปใช้เพื่อ พัฒนาการกีฬาให้เป็นประโยชน์ สูงสุดตามความต้องการของสังคมมี ทักษะระดับวิชาชีพที่สามารถนำไป ประกอบอาชีพสุจริตได้มี ประสิทธิภาพ 2) เพื่อผลิตบัณฑิตด้านการฝึกและ การจัดการการกีฬา การกีฬาและ นันทนาการเพื่อธุรกิจ และ นันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวที่มี ความรู้ความสามารถ เฉพาะทางใน		103 หน่วยกิต 1) วิชาแกน 37 หน่วยกิต 2) วิชาเฉพาะด้าน 50 หน่วยกิต 3) วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ 9 หน่วยกิต 4) วิชาชีพ 7 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
			การท่องเที่ยว (Recreation for Tourism)		<p>วิชาชีพ อุตสาหกรรมด้านสุขภาพที่ เกี่ยวกับการกีฬาและนันทนาการ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ที่เน้นการ บริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการ เพื่อการท่องเที่ยว</p> <p>3) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรมในวิชาชีพที่สามารถดำเนิน กิจการธุรกิจในแนวทางทฤษฎี เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>4) เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีสุขภาพะที่ สมบูรณ์ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ</p>		

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
สถาบันการ พลศึกษา	คณะ ศิลปศาสตร์	2553	ศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชา นันทนาการเชิง พณิชย์และ การท่องเที่ยว Bachelor of Arts Program in Commercial Recreation and Tourism	ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรบัณฑิต (นันทนาการเชิง พณิชย์และการ ท่องเที่ยว) Bachelor of Arts (Commercial Recreation and Tourism) ชื่อย่อ: ศศ.บ. (นันทนาการเชิง พณิชย์และการ ท่องเที่ยว) B.A. (Commercial Recreation and Tourism)	ปรัชญา : หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการเชิงพณิชย์ และการท่องเที่ยว ผลิตบัณฑิต ทางด้านนันทนาการเชิงพณิชย์และ การท่องเที่ยว ที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะการ ดำเนินการนันทนาการเชิงพณิชย์ และการท่องเที่ยว มีเจตคติ คุณธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ นำ ความรู้ไปประกอบอาชีพให้เป็น ประโยชน์ต่อสังคมได้ วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความ สามารถในสาขานันทนาการเชิง	129 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 93 หน่วยกิต 2.1 กลุ่มวิชากลุ่ม วิชาเฉพาะด้าน 2.2 กลุ่มฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ 3. หมวดวิชาเลือก เสรี 6 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
					<p>พาณิชยศาสตร์และการท่องเที่ยวและ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพ ได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีเจตคติ มี จรรยาบรรณที่ดีและสามารถ ดำเนินการด้านนันทนาการและการ ท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาตนเองให้มีความ รับผิดชอบต่อสังคม</p> <p>3. เพื่อผลิตบัณฑิตให้สนองต่อความ ต้องการของตลาดแรงงานด้าน นันทนาการและการท่องเที่ยว และ สอดคล้องตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ</p> <p>4. เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้</p>		

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
					ไปเป็นแนวทางในการศึกษาระดับสูง ต่อไป		
สถาบันการ พลศึกษา	คณะ ศิลปศาสตร์	2553	ศิลปศาสตร บัณฑิต สาขาวิชา ผู้นำนันทนาการ	ชื่อเต็ม : ศิลปศาสตรบัณฑิต (ผู้นำนันทนาการ) Bachelor of Arts (Recreation Leadership) ชื่อย่อ : ศศ.บ. (ผู้นำนันทนาการ) B.A. (Recreation Leadership)	ปรัชญา : นันทนาการพัฒนาคุณภาพชีวิต จิตสำนึกสาธารณะ มีทักษะการ สื่อสาร สร้างสรรค์สังคมและชุมชน ที่ดี วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้ตอบสนอง ยุทธศาสตร์การพัฒนาคคุณภาพ มนุษย์และสังคมใหม่สู่สังคม แห่ง การเรียนรู้ 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เข้ารับ การศึกษาให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้	ไม่น้อยกว่า 128 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาการ ศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 85 หน่วยกิต 3. หมวดเลือกเสรี 6 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
					<p>สามารถนำหลักการนั้นนันทนาการไปใช้ แก้ปัญหาและพัฒนาการดำเนินงาน ในหน่วยงานและสังคม</p> <p>3. เพื่อปลูกฝัง คุณธรรม จริยธรรม และมีเจตคติที่ดีต่อนันทนาการ</p> <p>4. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ ระดับปริญญาโทในสาขาวิชาที่ สัมพันธ์กัน</p> <p>5. เพื่อนำกระบวนการผู้นำ นันทนาการไปประกอบวิชาชีพ ทางการเป็นผู้นำนันทนาการ</p>		

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
หลักสูตรของต่างประเทศ							
มหาวิทยาลัย อินเดียนา (INDIANA UNIVERSITY)		2012	วิทยาศาสตร์ บัณฑิต (Bachelor of Science in Recreation) สาขาการจัดการ กีฬา และ นันทนาการ (Recreational Sport Management Major)	ชื่อเต็ม : วิทยาศาสตรบัณฑิต Bachelor of Science in Recreation (BSR),	วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความ เข้าใจถึงหลักการบริหารจัดการการ กีฬาและนันทนาการ สามารถนำไป ประยุกต์ใช้ในงานนันทนาการได้ อย่างเหมาะสมและสอดคล้องตาม ภารกิจต่างๆ 2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีบุคลิกภาพที่ สง่างามเหมาะสมกับบทบาทนัก นันทนาการ และมีคุณลักษณะการ เป็นผู้นำนันทนาการ/เป็นนักบริหาร จัดการโครงการนันทนาการที่ดี	ไม่น้อยกว่า 142 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 20-39 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 81 หน่วยกิต 2.1 วิชาแกน 33 หน่วยกิต 2.2 วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ 33 หน่วยกิต 2.3 วิชาชีพ 15 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือกเสรี 4-23 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
มหาวิทยาลัย อินเดียนา (INDIANA UNIVERSITY)			สาขา นันทนาการ กลางแจ้ง, สวน และนันทวิทยา (Outdoor Recreation, Parks, and Human Ecology)		วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับนันทนาการกลางแจ้ง และสวนสาธารณะภายในกรอบการ ทำงานของระบบนิเวศของมนุษย์ รวมถึงกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง, สิ่งแวดล้อมศึกษาเทคนิคการสื่อ ความหมายการศึกษาการผจญภัย กลางแจ้ง, ศึกษารวมชาติการ จัดการทรัพยากรนันทนาการสุขภาพ ของมนุษย์และสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติ	ไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 20-39 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 74-75 หน่วยกิต 2.1 วิชาแกน 30 หน่วยกิต 2.2 วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ 33 หน่วยกิต 2.3 วิชาชีพ 11-12 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือก เสรี 10-30 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
มหาวิทยาลัย แคลิฟอร์เนีย (California State University)		2012	สาขานันทนาการ กลางแจ้ง, สวน และนิเวศวิทยา (Outdoor Recreation, Parks, and Human Ecology)	วิทยาศาสตรบัณฑิต Bachelor of Science in Recreation)	วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับนันทนาการกลางแจ้ง และสวนสาธารณะภายในกรอบการ ทำงานของระบบนิเวศของมนุษย์ รวมถึงกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง, สิ่งแวดล้อมศึกษาเทคนิคการสื่อ ความหมายการศึกษาการผจญภัย กลางแจ้ง, ศึกษารวมชาติการ จัดการทรัพยากรนันทนาการสุขภาพ ของมนุษย์และสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติ	ไม่น้อยกว่า 124 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 20-39 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 74-75 หน่วยกิต 2.1 วิชาแกน 30 หน่วยกิต 2.2 วิชาพื้นฐาน วิชาชีพ 33 หน่วยกิต 2.3 วิชาชีพ 11-12 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือก เสรี 10-30 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
มหาวิทยาลัย แคลิฟอร์เนีย (California State University)		2012	วิทยาศาสตร์ บัณฑิต (Bachelor of Science in Recreation) สาขา นันทนาการและ การใช้ เวลาว่าง (recreation and leisure studies)	วิทยาศาสตร์บัณฑิต Bachelor of Science in Recreation)	วัตถุประสงค์ : 1. มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญา ทฤษฎีและหลักการเป็นผู้นำ การ บริหารจัดการนันทนาการ 2. เพื่อผลิตบัณฑิตให้ตอบสนอง ยุทธศาสตร์การพัฒนาคูณภาพ มนุษย์และสังคมใหม่สู่สังคม แห่ง การเรียนรู้	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 70-75 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือก เสรี 30 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
มหาวิทยาลัย แคลิฟอร์เนีย (California State University)		2012	สาขา นันทนาการ บำบัด (Therapeutic Recreation)	วิทยาศาสตรบัณฑิต Bachelor of Science in Recreation)	วัตถุประสงค์ : มุ่งเน้นให้บริการนันทนาการสำหรับ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยพิการ, ผู้สูงอายุหรือคุมขัง หรืออาจ นำไปใช้ในทางคลินิกและชุมชน เน้นเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจการ รักษาตามที่ใช้กับเด็กและผู้ใหญ่ที่ มีร่างกายจิตใจสังคม	ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 30 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 68-72 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือก เสรี 30 หน่วยกิต
มหาวิทยาลัย นอร์ทดาโคตา ดาซเตท (North Dakota State		2012	วิทยาศาสตร บัณฑิต (Bachelor of Science in Recreation) สาขาการกีฬา	ชื่อเต็ม : วิทยาศาสตรบัณฑิต Bachelor of Science in Recreation (BSR),	วัตถุประสงค์ : 1. มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญา ทฤษฎีและหลักการเป็นผู้นำ การ บริหารจัดการนันทนาการ 2. มีทักษะเกี่ยวกับการเป็นผู้นำ กิจกรรมนันทนาการและการบริหาร	ไม่น้อยกว่า 122 หน่วยกิต	1. หมวดวิชาศึกษา ทั่วไป 40 หน่วยกิต 2. หมวดวิชาเฉพาะ 49 หน่วยกิต 3. หมวดวิชาเลือก เสรี 33 หน่วยกิต

ชื่อสถาบัน	หน่วยงานที่ รับผิดชอบ	พ.ศ. หลักสูตร	ชื่อหลักสูตร	ชื่อปริญญา	ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของ หลักสูตร	จำนวน หน่วยกิต	โครงสร้าง หลักสูตร
University)			และผู้นำ นันทนาการ (SPORT and RECREATION LEADERSHIP Major)		จัดกิจกรรมนันทนาการ 3. สามารถนำความรู้ ความเข้าใจ และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการ ประกอบอาชีพได้		

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการของต่างประเทศ

สำหรับมาตรฐานและเกณฑ์ในการประเมินหลักสูตรปริญญาตรี นันทนาการ ทรัพยากร และการให้บริการใช้เวลาว่าง (NRPA, 2009) ในประเทศสหรัฐอเมริกา มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (National Recreation and Park Association, 2012 : online)

มาตรฐาน หมายถึง เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินคุณภาพของโปรแกรม

ระดับการเรียนรู้ แบ่งการเรียนรู้ออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ระดับที่ 1 การค้นหาความรู้

ระดับที่ 2 เน้นถึงความเข้าใจ

ระดับที่ 3 ความสามารถในการนำความรู้และความเข้าใจไปใช้

คุณลักษณะของโปรแกรม จะเกี่ยวข้องกับการสอนที่มีประสิทธิผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อม National Recreation and Park Association (NRPA) และ American Association for Leisure and Recreation (AALR) กำหนดมาตรฐานของหลักสูตรปริญญาตรี นันทนาการ ทรัพยากร และบริการใช้เวลาว่าง (NRPA & AALR, 2009) ดังนี้

1. ความเข้าใจพื้นฐานของการศึกษาทั่วไป (General Education)

2. ความสามารถในวิชาชีพ – ความรู้ และความสามารถของผู้เรียน ได้แก่

2.1 พื้นฐานความคิด

2.1.1 เข้าใจแนวคิดพื้นฐานของการเล่นนันทนาการ และการใช้เวลาว่าง

2.1.2 เข้าใจถึงนัยสำคัญของการเล่น และใช้เวลาว่างในสังคมร่วมสมัย

2.1.3 เข้าใจถึงนัยสำคัญของการเล่น นันทนาการ และใช้เวลาว่างโดยผ่าน

วงจรวิติตของคน

2.1.4 เข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมใช้เวลาว่าง และธรรมชาติของ

สิ่งแวดล้อม

2.1.5 เข้าใจจริยธรรมของสิ่งแวดล้อม และความสัมพันธ์กับพฤติกรรมใช้เวลาว่าง

2.2 วิชาชีพในการให้บริการใช้เวลาว่าง

2.2.1 ประวัติและพัฒนาการในวิชาชีพ

2.2.2 องค์กวิชาชีพ

2.2.3 ประเด็นปัจจุบันและแนวโน้มในวิชาชีพ

2.2.4 เข้าใจหลักการของจริยธรรมและความเป็นมืออาชีพ

2.2.5 เข้าใจความสำคัญของการดำรงไว้ซึ่งความสามารถในวิชาชีพและสามารถนำทรัพยากรไปพัฒนาวิชาชีพ

2.3 ระบบการส่งมอบบริการและการใช้เวลาว่าง

2.3.1 เข้าใจในบทบาท ความสัมพันธ์ และระบบการส่งมอบการบริการที่หลากหลายของนันทนาการ ทรัพยากรอุทยาน และการใช้เวลาว่าง

2.3.2 เข้าใจความสำคัญของระบบการส่งมอบการบริการนันทนาการ ให้กับประชากรที่หลากหลาย

2.3.3 เข้าใจการนำโปรแกรมไปใช้รวมกับการให้บริการ การออกแบบและสิ่งอำนวยความสะดวก

2.3.4 เข้าใจบทบาท ความสัมพันธ์ ของการนำไปใช้ในการส่งเสริมระบบการส่งมอบการบริการนันทนาการที่หลากหลายในการพัฒนาชุมชนและพัฒนาเศรษฐกิจ

2.4 กลยุทธ์ในการวางแผนโปรแกรม และเหตุการณ์

2.4.1 เข้าใจความหลากหลายของโปรแกรม และบริการในการเพิ่มคุณภาพชีวิตของแต่ละคน กลุ่ม และชุมชน

2.4.2 สามารถนำหลักการและวิธีการที่เกี่ยวกับโปรแกรม การวางแผน เหตุการณ์ ไปใช้ให้เกิดคุณภาพชีวิตกับบุคคล กลุ่ม และชุมชน

2.4.3 เข้าใจขบวนการ และพลวัตรของกลุ่ม

2.4.4 สามารถนำเทคนิคความเป็นผู้นำไปเพิ่มประสบการณ์ของบุคคล กลุ่ม และชุมชน

2.5 การบริหารจัดการ

2.5.1 สามารถประยุกต์หลักการพื้นฐานการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ ทรัพยากรอุทยาน และการให้บริการการใช้เวลาว่าง

2.5.2 เข้าใจในหลักการพื้นฐานและกรรมวิธีในการจัดการ

2.5.3 เข้าใจในหลักการพื้นฐานและกรรมวิธีในการจัดการทรัพยากรมนุษย์

2.5.4 เข้าใจในหลักการพื้นฐานและกรรมวิธีในการควบคุมดูแลความเป็นผู้นำ

2.5.5 เข้าใจในหลักการพื้นฐานและกรรมวิธีจัดการงบประมาณ และการเงิน

2.5.6 เข้าใจในหลักการพื้นฐานและกรรมวิธีเกี่ยวกับเทคนิคและกลยุทธ์ในการตลาด

2.5.7 สามารถนำเครื่องมือต่าง ๆ ไปใช้ในการสื่อสารในวิชาชีพ

2.5.8 มีความรู้ในหลักการ และวิธีดำเนินการพัฒนาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการประเมิน การวางแผน การออกแบบ การประเมินผล การปฏิบัติการ และการบำรุงรักษา

2.5.9 มีความรู้ในหลักการและวิธีดำเนินการพัฒนาสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกเกี่ยวกับการประเมิน การวางแผน การออกแบบ การประเมินผล การปฏิบัติการ และการบำรุงรักษา

2.6 มุมมองของกฎหมาย

2.6.1 กฎหมายพื้นฐาน และกระบวนการบัญญัติ

2.6.2 สัญญา และการละเมิดกฎหมาย

2.6.3 หน่วยงานที่ควบคุมดูแล และวิธีการร้องทุกข์

2.7 ประสบการณ์ภาคสนาม

2.7.1 ประสบการณ์ภาคสนาม 100 ชั่วโมง

2.7.2 การฝึกงานเต็มเวลา อย่างน้อยไม่ต่ำกว่า 400 ชั่วโมง หรือไม่น้อยกว่า 10 สัปดาห์ของภาคเรียน

3. วิชาเลือก

3.1 การจัดการให้บริการการใช้เวลาว่าง – การจัดการพื้นฐาน

3.2 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติทางนันทนาการ – เข้าใจธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมทางนันทนาการ

3.3 การส่งมอบการบริการนันทนาการ– เข้าใจลึกซึ้งในโปรแกรมและพฤติกรรมนันทนาการ

3.4 นันทนาการบำบัด – บุคคลที่พิการและการบริการการใช้เวลาว่าง

ข้อกำหนดของหลักสูตร ในการรับรองมาตรฐานวิชาชีพนันทนาการ,อุทยานนันทนาการ,วิชาชีพนันทนาการการท่องเที่ยวและเนื้อหา (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555)

การรับรองมาตรฐานเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้มาตรฐานซึ่งเป็นเรื่องมาตรฐานการเรียนรู้และการประเมินผล (on - line www.nrpa.org / COA) เกณฑ์มาตรฐานเป็นการประเมินคุณภาพสำหรับโปรแกรม/ สาขาวิชานันทนาการ โดยกำหนดผลการเรียนของนักศึกษาในหลักสูตรด้านความรู้ทักษะและความสามารถที่จะใช้แนวคิดพื้นฐานในการประกอบอาชีพซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ เช่น การบริหารงาน รวมทั้งการพัฒนาคณะให้มีผลกระทบต่อคุณภาพของหลักสูตรให้สอดคล้องกับภารกิจของมหาวิทยาลัย มาตรฐานบางอย่างเช่นทรัพยากรการเรียนการสอนที่ใช้ปฏิบัติการที่มีอยู่อย่าง

แพร่หลายในมหาวิทยาลัยเป็นพื้นฐานสำหรับการประเมินรวมทั้งการ บริการสนับสนุนการดูแลระบบจะต้องมีเพียงพอที่จะให้โปรแกรม/สาขาวิชาจะบรรลุภารกิจของสถาบันมหาวิทยาลัยวางมาตรฐานและเกณฑ์การประเมินในส่วนที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อต่างๆ แบ่งเป็น 2 ส่วนดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 เกณฑ์การสนับสนุนโครงการ

มาตรฐานด้านคุณสมบัติ มาตรฐานด้านพันธกิจ วิสัยทัศน์ ค่านิยมและการวางแผน

มาตรฐานด้านการบริหารงาน มาตรฐานด้านคณะ

มาตรฐานด้านนักศึกษา 6 มาตรฐานด้านทรัพยากรการเรียนการสอน

ส่วนที่ 2 หลักสูตร

มาตรฐานผลการเรียนรู้ การจัดการและการบริหารการศึกษาที่การแสดงผลการเรียนรู้ที่นำเสนอมาตรฐานนี้เป็นหลักฐานของการเรียนรู้ของนักศึกษาในด้านประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และพื้นฐานปรัชญา การออกแบบการดำเนินงานและ การประเมินผลประสบการณ์การบริการของมนุษย์

มาตรฐานผลการเรียนรู้ วิชาชีพเฉพาะ ออกให้โดยสมาคมที่เป็นตัวแทนของความเชี่ยวชาญและสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจวิชาชีพเฉพาะ และความสามารถที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุความสามารถขั้นต่ำในระดับมีอาชีพในวิชาชีพเฉพาะ

ข้อกำหนดของหลักสูตร

มาตรฐานไม่ได้กำหนดหลักสูตรเฉพาะที่จะต้องสอน แต่กำหนดผลการศึกษที่นักศึกษาควรจะสามารถประสบความสำเร็จเป็นผลมาจากประสบการณ์การศึกษาในหลักสูตร โปรแกรม/สาขาวิชาสามารถจัดหลักสูตรให้ดีที่สุดที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา เพราะสิ่งสำคัญคือความสำเร็จของผลงานผู้เรียนที่โปรแกรม/สาขาวิชาแสดงหลักฐานของของผลการเรียนเป็นเอกสารเพื่อยืนยันการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยมุ่งเน้นไปที่หลักสูตรวิชาชีพเฉพาะ โปรแกรมที่ต้องมีเอกสารหลักฐานที่เฉพาะเจาะจงของผลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนมิติของการจัดการตัวอย่างเช่นโปรแกรมอาจจะให้ผู้เรียนวางแผนที่เกิดขึ้นจริงและได้มีการพัฒนาเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกประสบการณ์การทำงานของพวกเขาซึ่ง หลักฐานของผลการประสบความสำเร็จอาจจะทำได้หลากหลาย ตัวอย่างการพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการในการฝึกประสบการณ์เช่นเพิ่มสะสมผลงานของนักศึกษา, การตรวจสอบผลผลิตโดยให้ผู้จัดการอาวุโสทำการประเมินประสิทธิภาพการทำงานในที่ฝึกงาน

การรับรองการปฏิบัติงานวิชาชีพเฉพาะจากองค์กรวิชาชีพ

การรับรองของความเชี่ยวชาญระดับมืออาชีพ อาจทำได้โดยการที่นำเสนอหลักฐานที่แสดงให้เห็นความสอดคล้อง หนึ่งชุดหรือมากกว่าหนึ่งชุดของมาตรฐานผลการเรียนรู้วิชาชีพเฉพาะ

การไม่ได้รับอนุมัติผลการเรียนรู้

สภาไม่จำกัด ขอบเขตของการให้บริการของโปรแกรม/สาขาวิชา แต่ก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะจำแนกการรับรองและไม่รับรอง ซึ่งโปรแกรม/สาขาวิชา อาจจะต้องการให้เน้นการประกอบอาชีพ ด้านนั้นจนกว่าการที่ต้องมีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านที่เป็นมืออาชีพพิเศษ เช่นนั้นจนกว่าการบำบัด ที่สามารถทำได้ภายในกรอบการรับรองเฉพาะของสภา ซึ่งกำหนดความสามารถพิเศษระดับมืออาชีพ สำหรับรับรองมาตรฐานการกับองค์กรวิชาชีพที่ได้รับการก่อตั้งขึ้นการปรับตัวให้ผลการประเมิน COAPRT

เงื่อนไขที่สำคัญแนวคิดและเทคนิค

แนวคิด หลักการและกระบวนการมีความสำคัญต่อความเข้าใจในการประเมินผลกับการรับรองโดย COAPRT ที่มีความสัมพันธ์สำหรับวิชาชีพนั้นจนกว่าการ เช่น อุทยานนั้นจนกว่าการสวนสาธารณะ, นั้นจนกว่าการการท่องเที่ยวและวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่นรายการคำสำคัญและคำจำกัดความดังต่อไปนี้

- **การประเมินผล** : ระบบของข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยใช้เวลาความรู้ความเชี่ยวชาญและทรัพยากรที่มีอยู่ เพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับวิธีการปรับปรุงการเรียนรู้
- **การจัดเรียงของข้อมูล** เป็นชุดของแผนภูมิและกราฟจากข้อมูลผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ที่อาจจะมีการสร้างขึ้นเพื่อสรุปผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาเกี่ยวกับจำนวนของมาตรฐานผล การเรียนรู้
- **จริยธรรม** : สาขาของปรัชญาที่พยายามที่จะกำหนดสิ่งที่ดีสำหรับผู้คนและสิ่งที่ถูกต้องสำหรับพวกเขาที่จะทำ
- **พฤติกรรมแสดงออก** ทางกายภาพ ทางสังคม สภาพแวดล้อมการพักผ่อนหย่อนใจ หรือสร้างจิตใจ
- **ประสบการณ์** ทักษะ ทักษะ แรงจูงใจ, อารมณ์, ความสนใจหรือความรู้ที่แตกต่างกว่า (มากหรือน้อยที่รุนแรง) รัฐตามปกติ

- **การจัดการทางการเงิน** กระบวนการของการวางแผนสำหรับรายรับและการใช้เงิน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ล่วงหน้าและ
- **เป้าหมายสำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษา** ผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนการสอนของโปรแกรม ซึ่งจะระบุเป้าหมายด้วยความสมบูรณ์ของประโยคต่อไปนี้ เมื่อนักศึกษาเสร็จสิ้นพวกเขาจะสามารถทำอะไรได้
- **ผลการเรียนรู้** : ผลการกำหนดเป้าหมายของนักศึกษาที่ศึกษาในโปรแกรม /สาขาวิชา ตัวอย่างความสามารถในการวางแผนการจัดการการทำงานของของอุทยานนันทนาการ นันทนาการการท่องเที่ยวหรืออาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง องค์กรมีอาชีพประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรม

มาตรฐานผลการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญมี 3 มาตรฐานคือมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะ มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทัศนคติและมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้การที่นักศึกษา มีความสามารถในการเรียนรู้ สามารถจำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องได้และนำไปปรับใช้อย่างเหมาะสม ซึ่ง มาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้านมีดังนี้

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะ โดยทั่วไปหมายถึงความสามารถในการเรียนรู้ที่จะ ทำบางสิ่งบางอย่างเช่นคิดวิเคราะห์การติดต่อสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพมีผลงานหรือดำเนินการ ร่วมกันโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางด้านเทคนิควิธีการที่เป็นทั้งสิ้นสุดในตัวเองหรือเป็นสิ่งที่ จำเป็น สำหรับการพัฒนาต่อไป

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทัศนคติ หรืออารมณ์มักจะเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลง ในความเชื่อหรือการพัฒนาโดยเฉพาะอย่างยิ่งการเอาใจใส่เช่นพฤติกรรมทางด้านจริยธรรมความ เคารพตนเองหรือการเคารพผู้อื่น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ เป็นความสามารถของนักศึกษาในการจำเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องได้และนำไปปรับใช้โดยบูรณาการความรู้ ทักษะและทัศนคติกับการปฏิบัติงานได้อย่าง เหมาะสมในวิธีที่ซับซ้อนที่ต้องใช้หลายองค์ประกอบของการเรียนรู้ เช่น ต้องมีความเป็นผู้นำใน การทำงานเป็นทีม การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิภาพและการมีปฏิภาณไหวพริบมีปฏิกิริยาตอบสนอง อย่างรวดเร็ว

ตัวชี้วัด มีสองประเภท ตัวชี้วัดทางตรงและตัวชี้วัดทางอ้อม ตัวอย่างของตัวชี้วัดทางตรง เช่นคะแนนของคำตอบที่ถูกต้องในการสอบ คะแนนตามเกณฑ์การดำเนินงานของทักษะหรือการ ประเมินผลของผลงาน จำนวนหรือเปอร์เซ็นต์มาตรฐานเกณฑ์คะแนนขึ้นอยู่กับการเขียน

เรียงความของนักศึกษา ตัวอย่างของตัวชี้วัดอ่อนที่อาจเกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดที่ปริมาณสิ่งที่นักศึกษา เชื่อว่าพวกเขาได้เรียนรู้จากการศึกษาโปรแกรมและการสำรวจศิษย์เก่า

การบริหารจัดการ มีสองแง่มุม คือการบริหารจัดการการดำเนินงานและการจัดการเชิงกลยุทธ์ การจัดการการดำเนินงานหมายถึงการดำเนินการโดยบุคคลที่ได้รับมอบหมายภายในอุทยานนันทนาการและองค์กรด้านการท่องเที่ยวที่มีผู้กำกับดูแลที่สร้างความมั่นใจว่าการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ (เช่นพวกเขาต้องใช้เป็นทรัพยากรน้อยตามความจำเป็น), และมีประสิทธิผล (เช่นที่พวกเขาตอบสนองความต้องการของลูกค้า ผู้เข้าชมแขกผู้เข้าพักผู้เข้าร่วมของลูกค้าทั้งภายในและภายนอกองค์กร) นักนันทนาการและผู้บริหารมืออาชีพที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบและควบคุมกระบวนการที่แปลงปัจจัยการผลิต(ในรูปแบบของวัสดุแรงงาน, อุปกรณ์, สภาพแวดล้อมที่สร้างความเชี่ยวชาญ,คุณสมบัติที่เป็นสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ) เป็นผลผลิต (อุทยานนันทนาการและการบริการการท่องเที่ยวที่มีมูลค่าโดยลูกค้าที่เข้าชม แขกผู้เข้าพักผู้เข้าร่วมหรือลูกค้า) การดำเนินการจัดการรวมถึงการวางแผนอัตรากำลังการจัดระเบียบกำกับควบคุมการรายงาน, การเงิน, การซื้อทรัพยากรการตลาดและการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

การตลาด : กระบวนการของโปรแกรมการช่วยเหลือผู้อื่นขององค์กรและการให้บริการนั้น จะสร้างค่าในใจของมหาชน กระบวนการการตลาดของผลิตภัณฑ์มีหลักดำเนินการ"4P"ได้แก่ ผลผลิตของสินค้า ราคา การประชาสัมพันธ์และสถานที่ รวมทั้งการบริการด้านอื่น ๆ ตัวอย่างเช่น สิ่งอำนวยความสะดวก, โปรแกรม, การบริการและการเข้าถึง ราคาและค่าใช้จ่ายการสื่อสารและการตีความการตลาดภายในและการบังคับใช้กฎหมายและการศึกษาความต้องการของของลูกค้า

ผลลัพธ์ สิ่งที่เกิดขึ้นกับนักศึกษาเป็นรายบุคคล (ตามความคาดหวังว่าให้ดีขึ้น) เป็นผลจากการสนใจเข้าศึกษาต่อของนักศึกษาที่สถาบันการศึกษาที่สูงขึ้นและ / หรือการมีส่วนร่วมในหลักสูตรที่เฉพาะด้านของการศึกษา

ผลผลิต เป็นจำนวนของผู้สำเร็จการศึกษาจำนวนของผลผลิตประเภทของการบริการหรือจำนวนของงานวิจัยที่ทำ

โปรแกรม/สาขาวิชา มีการจัดรูปแบบสำหรับประสบการณ์นันทนาการและการใช้เวลาว่างที่จะเกิดขึ้น

กระบวนการ ชุดของกิจกรรมเป็นปัจจัยที่จะเปลี่ยนแปลงการผลิตที่มีคุณค่า ตัวอย่างจะเป็นหน่วยของหลักสูตรที่สอนวิธีการพัฒนาโปรแกรมการวางแผนการประเมินผล

รูปรีด เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ความสามารถ หรือระดับความสำเร็จของนักศึกษาที่จบโปรแกรมทางวิชาการ

ความเที่ยงตรง : ขอบเขตที่ทำข้อสรุปเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ขึ้นอยู่กับผลการวัดที่เฉพาะด้านและเป็นธรรมชาติ

ภาพรวมของมาตรฐานและการประเมินผลผลิตของ The Council on Association of Parks, Recreation, Tourism and Related Professions (COAPRT)

การรับการรับรองโปรแกรมโดย COAPRT จะเกี่ยวข้องกับการประเมินผลการปฏิบัติของโปรแกรม/สาขาวิชา ที่มีมาตรฐานผลผลิต โดยมาตรฐานเหล่านี้ถูกจัดเป็นแปดส่วนดังนี้

1. หลักเกณฑ์ (6 มาตรฐาน)
2. ปรัชญา พันธกิจ เป้าหมายและการวางแผน (4 มาตรฐาน)
3. การบริหารงาน (5 มาตรฐาน)
4. คณะวิชา (7 มาตรฐาน)
5. นักศึกษา (6 มาตรฐาน)
6. ทรัพยากรการเรียนการสอน (8 มาตรฐาน)
7. ผลการเรียนรู้ (4 มาตรฐาน)
8. ผลการเรียนรู้ วิชาชีพเฉพาะด้าน (ได้รับการพัฒนาโดยสมาคมวิชาชีพพันธมิตรที่เกี่ยวข้อง)

การประเมินมาตรฐานในชุดที่ 1-6 โดยทั่วไปมาตรฐานในชุด 1-6 เป็นข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโปรแกรม/สาขาวิชา โดยจะระบุเฉพาะหลักฐานที่สำคัญที่มีคุณสมบัติที่จำเป็นในการศึกษาในแต่ละมาตรฐาน ซึ่งจะอยู่ในสถานที่ที่จะอธิบายถึงหลักฐานด้วยตนเองและรวมถึงหลักฐานที่มีทีมเข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ตามความเหมาะสม กับภารกิจของสถาบันและทำงานในลักษณะที่สอดคล้องกับค่านิยมของตนหลักฐานที่ชี้ให้เห็นคุณภาพตามมาตรฐานนี้ได้แก่ สำเนาของนโยบายที่เกี่ยวข้องหรือสถานที่ URL ที่ระบุหลักฐานของนโยบายและการประเมินผลความเพียงพอของทรัพยากรเหล่านั้นในแง่ของภารกิจและค่านิยมของหน่วยงานทางวิชาการหลักฐานต้องระบุไว้อย่างชัดเจนแต่ละมาตรฐาน และอาจใช้ตารางแสดงซึ่งมีประสิทธิภาพในการลดข้อมูลจำนวนมากและให้หลักฐานการเปรียบเทียบได้ชัดเจน

การประเมินมาตรฐานในชุดที่ 7

การประเมินมาตรฐานในชุดที่ 7 โดดเด่นแตกต่างจากมาตรฐานในชุด 1-6 มาตรฐานชุดที่ 7 อยู่ที่ "ผลการเรียนรู้" ของโปรแกรม มาตรฐานเหล่านี้อธิบายถึงเป้าหมายของการเรียนรู้ของนักศึกษา

สำหรับ"พื้นฐาน"มีอาชีพในการจัดทำอุทยานนันทนาการ การจัดการเวลาว่าง การท่องเที่ยว และมีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญในอุตสาหกรรมการให้บริการแก่มนุษย์ ทั้งสามองค์ประกอบรวมถึง

1. ความรู้ขั้นพื้นฐาน

นักศึกษาที่จบจากโปรแกรม/สาขาวิชานันทนาการต้องแสดงให้เห็นความรู้ที่รายการระดับต่อไปนี

1.1 ลักษณะและขอบเขตของการประกอบอาชีพอุทยานนันทนาการ นันทนาการการท่องเที่ยวหรือสาขาที่เกี่ยวข้องและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องของเทคนิค

1.2 กระบวนการที่ใช้และโดยผู้เชี่ยวชาญและแรงงานในภาคอุตสาหกรรมเหล่านั้น

1.3 พื้นฐานของอาชีพในประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์และปรัชญา

2. การจัดการบริการและประสบการณ์สำหรับประชาชนผู้ร่วมกิจกรรมผู้เข้าพักผู้เข้าชมและลูกค้า

นักศึกษาที่จบจากโปรแกรมดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการออกแบบ, การดำเนินการและประเมินผลการบริการ, เครื่องอำนวยความสะดวก การกำหนดเป้าหมาย ประสบการณ์การใช้เวลาว่างของมนุษย์ในมิติที่หลากหลายทั้งส่วนบุคคล และที่หลากหลายทั้งส่วนของวัฒนธรรม

3. การบริหาร

นักศึกษาที่จบจากโปรแกรม/สาขาวิชาต้องสามารถแสดงให้เห็นถึงความรู้เกี่ยวกับการจัดการ / การบริหาร การตลาด การเงินและการจัดการทรัพยากรมนุษย์ในการประกอบอาชีพอุทยานนันทนาการ นันทนาการการท่องเที่ยวหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

ในกรณีของ มาตรฐานชุดที่7 สถาบันจะต้องจัดทำโปรแกรมการประเมินของตนเอง รวมถึงการเลือกตัวชี้วัดที่ชัดเจนบ่งบอกถึงประสิทธิภาพการทำงานของนักศึกษาเกี่ยวกับ มาตรฐาน การกำหนดเป้าหมาย COAPRT ไม่กำหนดตัวชี้วัดที่เฉพาะเจาะจงหรือวิธีการที่จะใช้ใดๆ แต่จะต้องถูกต้อง มาตรการที่เลือกโดยโปรแกรมดังกล่าวเน้นผลผลิตซึ่งข้อมูลจากการอนุมาณเกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักศึกษาในแง่ของผลการเรียนรู้และเป้าหมายที่เป็นธรรม ตัวอย่าง เช่น มาตรฐาน 7.2 นักศึกษาที่จบจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการออกแบบ, การดำเนินการและประเมินผลการบริการ, เครื่องอำนวยความสะดวก การกำหนดเป้าหมายประสบการณ์การใช้เวลาว่างของมนุษย์ในมิติที่หลากหลายทั้งส่วนบุคคล และที่หลากหลายในส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม

จุดนี้เป็นมาตรฐานในความหลากหลายของทักษะ ตัวอย่างเช่นมีทักษะในการเขียนโปรแกรม นันทนาการ การเป็นผู้นำนันทนาการ การตีความหมายสิ่งแวดล้อม การวางแผนและการ ดำเนินการของกิจกรรมนันทนาการบำบัดรักษา หรือการพัฒนาและการจัดการสภาพแวดล้อมทาง กายภาพและทางธรรมชาติ ที่อำนวยความสะดวกประสบการณ์การพักผ่อนหย่อนใจสำหรับผู้ ผู้ใช้บริการที่หลากหลาย ตามโปรแกรมที่ต้องการได้รับการรับรองจะมุ่งเน้นการเตรียมความพร้อม ในด้านต่างๆเช่น นันทนาการบำบัด นันทนาการเชิงพาณิชย์ ทรัพยากรนันทนาการตามธรรมชาติ กฎเกณฑ์สำคัญในการปฏิบัติตามมาตรฐาน ต้องสรุปเป็นเอกสารที่ให้หลักฐานที่น่าสนใจใน ความสามารถของผู้สำเร็จการศึกษาตามประสบการณ์ที่กำหนดเป้าหมายของหลักสูตร

การพัฒนาโปรแกรมการประเมินผล ในพื้นฐานสาขานันทนาการ อุทยานนันทนาการ นันทนาการการท่องเที่ยวหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนของการพัฒนาโปรแกรมการประเมินผลสำหรับมาตรฐานที่ 7 ที่ประสบความสำเร็จในกระบวนการมีสามขั้นตอน กระบวนการนี้ต้องสอดคล้องกับ COAPRT โดยต้องทำ ตามขั้นตอนเหล่านี้ในการสร้างโปรแกรมการประเมินของ ผลผลิตเป็นโปรแกรมที่ประสบความสำเร็จสำหรับการประเมินผลการเรียนรู้มาตรฐานชุดที่ 7 มีขั้นตอนดังนี้:

1. **กำหนดเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง** สำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษา เป้าหมายเหล่านี้ ควรจะระบุไว้ในแบบฟอร์ม"เมื่อพวกเขาจบการศึกษาในโปรแกรม/สาขาวิชาแล้วนักศึกษาควรมี ความสามารถ

2. **รวบรวมหลักฐาน** เกี่ยวกับวิธีการที่ดีนักศึกษาได้มีการประชุมหาแนวทางและ มาตรการทางตรงเป็นอุปกรณ์ต่างๆ เช่นแบบทดสอบความสำเร็จของศิษย์เก่า,การประเมินตาม เกณฑ์ของแฟ้มสะสมผลงาน งบประมาณการลงทุนและ การประเมินเกณฑ์ที่ใช้ในการเขียน เรียงความและโครงการ มาตรการทางอ้อมเป็นข้อมูลจากผลผลิตที่น่าสนใจของการอนุমান เกี่ยวกับการเรียนรู้ของนักศึกษา ตัวอย่างเช่นความเชื่อของนักศึกษาเกี่ยวกับความสำเร็จของพวกเขาในเป้าหมายของการเรียนรู้ของนักศึกษา อัตราการมีงานอาชีพและความเชื่อของนักศึกษา เกี่ยวกับประสิทธิภาพทั่วไปของโปรแกรม/สาขาวิชาในการบรรลุเป้าหมายผลการเรียนรู้

3. การนำข้อมูลสำหรับใช้ในการปรับปรุง

ขั้นที่ 1 : เป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการเรียนรู้ เป็นสิ่งสำคัญที่จะทราบว่าเป็นขณะที่ โปรแกรม บรรลุเป้าหมายและนักศึกษาอยู่ในระดับใด ในมาตรฐานการชุดที่ 7 การกำหนด"

เป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษา"ที่จำเป็นต้องใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการได้รับการรับรอง หลักฐานที่เฉพาะเจาะจงของผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรมที่เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งจะแสดงอยู่ในมาตรฐานย่อยของ 7.1, 7.2, และ 7.3 มีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานข้อ 7.1 การพัฒนาผลการเรียนรู้ อยู่ที่ผลจากความสามารถของนักศึกษาที่จะใช้ความรู้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทางประวัติศาสตร์ พฤติกรรมและข้อมูลพื้นฐานของอุทยาน นันทนาการ นันทนาการการท่องเที่ยวและสาขาที่เกี่ยวข้องประสบการณ์ระดับมืออาชีพ มี 3 มาตรฐานย่อยดังนี้

มาตรฐานข้อ 7.1.1 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงระดับความรู้ของขอบเขตของอาชีพนันทนาการที่เป็นจุดเน้นของโปรแกรม/สาขาวิชาที่พร้อมกับการปฏิบัติที่เป็นมืออาชีพด้านนันทนาการ

มาตรฐานข้อ 7.1.2 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงระดับความรู้ของประวัติศาสตร์รากฐานทางวิทยาศาสตร์และปรัชญาของอาชีพ

มาตรฐานข้อ 7.1.3 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงระดับความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้จากการปฏิบัติวิชาชีพและรากฐานทางประวัติศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์และปรัชญาของวิชาชีพที่เกี่ยวข้องในการตัดสินใจปฏิบัติงาน

ขั้นที่ 2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ มาตรฐาน 7.2 ความสามารถด้านประสบการณ์ของผู้สำเร็จการศึกษาสำหรับผู้เข้าพัก, นักนันทนาการ ผู้เข้าชมหรือลูกค้าและประกอบด้วยสามย่อยมาตรฐาน :

มาตรฐานที่ 7.2 นักศึกษาที่จบจากโปรแกรมห่างกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการออกแบบ, การดำเนินการและประเมินผลการบริการที่อำนวยความสะดวกในการกำหนดเป้าหมายของประสบการณ์ส่วนบุคคลและวัฒนธรรมของความหลากหลาย

7.2.1 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการออกแบบการพักผ่อนหย่อนใจและประสบการณ์วิชาชีพที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นถึงการประยุกต์ความรู้จากแง่มุมที่เกี่ยวข้องของการปฏิบัติวิชาชีพร่วมสมัยทั้งวิทยาศาสตร์และปรัชญา

7.2.2 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการอำนวยความสะดวกในการจัดประสบการณ์วิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการพักผ่อนหย่อนใจและสำหรับลูกค้าที่หลากหลาย, การตั้งค่าวัฒนธรรมและบริบท

7.2.3 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการประเมินผลการพักผ่อนหย่อนใจและที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอบริการที่เป็นมืออาชีพและการใช้ข้อมูลการประเมินผลเพื่อปรับปรุงคุณภาพของการให้บริการ

ขั้นที่ 3 มาตรฐานผลการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 7.3 อยู่ที่ความสามารถของนักศึกษาจากประสิทธิภาพในการจัดการอุทยาน นันทนาการ นันทนาการท่องเที่ยวและสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้องดังนี้

7.3.1 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวจะสามารถรับรู้ข้อเท็จจริงพื้นฐานแนวคิดหลักการและขั้นตอนของ การบริหารจัดการในสวนสาธารณะที่พักผ่อนหย่อนใจท่องเที่ยวและ / หรือสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้อง

7.3.2 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวจะสามารถนำแนวคิด หลักการและขั้นตอนของการบริหารจัดการในสวนสาธารณะที่พักผ่อนหย่อนใจท่องเที่ยวและ / หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ นำไปพัฒนาในสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้อง มาตรฐานย่อยเหล่านี้กำหนดเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจงสำหรับการเรียนรู้ของนักศึกษาที่มีขั้นตอนแนะนำขั้นตอนสำหรับการสร้างโปรแกรมของการประเมิน

ขั้นตอนที่ 2 : รวบรวมพยานหลักฐานเกี่ยวกับ ความสำเร็จของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 คือ"รวบรวมพยานหลักฐาน เป้าหมาย วิธีการที่ดีเกี่ยวกับนักศึกษา ที่ กำหนดเป้าหมายในขั้นตอนที่ 1 สำหรับวัตถุประสงค์ที่โปรแกรมจะต้องระบุวิธีการเฉพาะในการวัดแง่มุมที่สำคัญของผลการเรียนรู้เครื่องมือในการระบุตัวชี้วัดสำหรับเป้าหมายของการเรียนรู้ผลที่เป็นเมตริกซ์ที่แสดงถึงการจ้างงานการเลือกการวัดโดยโปรแกรมสมมุติที่จะระบุตัวชี้วัดสำหรับมาตรฐาน 7.3.1 นักศึกษาที่สำเร็จจากโปรแกรม/สาขาวิชาดังกล่าวจะสามารถรับรู้ข้อเท็จจริงพื้นฐานแนวคิดหลักการและขั้นตอนของการบริหารจัดการในสวนสาธารณะที่พักผ่อนหย่อนใจท่องเที่ยวและ / หรือสาขาอาชีพที่เกี่ยวข้อง คณะของโปรแกรมที่เริ่มต้นด้วยการแยกการจัดการ"องค์ประกอบของมาตรฐานที่ 7.3:1 เมตริกซ์การเลือกวัดที่แยกจากกันจะเป็นที่จำเป็นสำหรับ"การตลาด"และส่วนประกอบ"การเงิน"ของมาตรฐานที่ มันเป็นสิ่งสำคัญที่ตัวชี้วัดที่เจ็ดได้รับการสร้างในลักษณะที่ทำให้ข้อสรุปเกี่ยวกับความสำเร็จของนักเรียนผลลัพธ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับข้อมูล โดย ความคิดเห็นโดยเนื้อหาและผู้เชี่ยวชาญด้านการสร้างแบบทดสอบเป็นวิธีการที่เหมาะสมในการบรรลุหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือของสื่อประกอบ (การวางแผนการจัดการ, ขั้นนำ, และการควบคุม) นอกจากนี้ยังจะเป็นที่เหมาะสมให้ที่คะแนนจากแต่ละมิติเหล่านี้จะ

พิจารณาแยกข้อสรุปที่สามารถทำจากคะแนนในการวางแผนของพวกเขาจัดเป็นผู้นำและการควบคุม subscales ของการตรวจสอบสมรรถนะการบริหารจัดการในตนเองเดียวกันคณะควรมีการประเมินหรือแบบสอบถามโดยผู้ดูแลนักศึกษาฝึกงาน การประเมินผลที่เหมาะสมของเครื่องมือที่จะรวมถึงการประเมินผลอย่างเป็นทางการของหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคะแนนที่ระบุ : ประสิทธิภาพการทำงานกับองค์ประกอบของการจัดการของแฟ้มสะสมผลงาน ของนักศึกษาและผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการสอบการสัมภาษณ์ เกณฑ์การให้คะแนนเป็นลายลักษณ์อักษรเกณฑ์ที่ใช้ในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาเป็นต้นความสำคัญของการใช้ผลการประเมินในการปรับปรุงคุณภาพเป็นที่ชัดเจนในสภาการศึกษาในระดับอุดมศึกษาได้รับการรับรองเอกสาร หลักของการได้รับการรับรอง : การประกันคุณภาพการศึกษา, การประกันของความรับผิดชอบและการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เมื่อได้รับการรับรองมุ่งเน้นไปที่ผลการเรียนการประเมินผลจะช่วยให้ความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง, การวางแผนและการปรับปรุง ใช้ในการรวบรวมหลักฐานเกี่ยวกับผลการเรียนรู้ของนักศึกษาในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอนที่ได้มาตรฐานตาม COAPRT

ส่วนที่ 3 งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยภายในประเทศ

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ (2548) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (National Qualifications Framework for Higher Education in Thailand) พบว่า กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา คือ ระบบที่แสดงความเชื่อมโยงกันทางการอุดมศึกษาไทย โดยแสดงถึงโครงสร้างทางการอุดมศึกษา ความต่อเนื่องของแต่ละระดับการเข้าสู่แต่ละระดับ รวมทั้งคุณวุฒิหรือคุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษาแต่ละระดับ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ การจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม และการสัมมนาพร้อมกับการประกันคุณภาพ ข้อค้นพบได้คุณลักษณะบัณฑิตและกระบวนการผลิตบัณฑิตเป็นคุณสมบัติ 8 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม อีกด้านหนึ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน ก้าวหน้า เชิงรุกและความเป็นเลิศ หลังจากนั้นได้พัฒนากรอบคุณวุฒิ 7 ระดับ คือ ระดับอนุปริญญา ระดับปริญญาตรี ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับปริญญาโท ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ระดับปริญญาเอก และระดับหลังปริญญาเอก

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) การวิจัยจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาคอมพิวเตอร์ พบว่าสาขาที่เปิดสอนในสถาบัน อุดมศึกษาประกอบด้วย 5 สาขาวิชาหลัก คือ สาขาวิชาวิทยาการคอมพิวเตอร์ สาขาวิชาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ สาขาวิชา

วิศวกรรมซอฟต์แวร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โดยเริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานหลักสูตรของมาตรฐานวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ มาตรฐานของหลักสูตรคอมพิวเตอร์สากล และข้อมูลมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามมาตรฐาน IEEE/ACM, Accreditation Board of engineering and Technology (ABET) ประเทศสหรัฐอเมริกา, สหราชอาณาจักรออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ มาเลเซีย และประเทศไทย โดยจำแนกผลการเรียนรู้เป็น 5 ด้าน คือ คุณธรรม จริยธรรมความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาต้นแบบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาคอมพิวเตอร์ที่ได้ปรับปรุงเพิ่มเติมจากการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการและวิพากษ์มาตรฐานคุณวุฒิฯ โดยคณาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาคอมพิวเตอร์ทั่วประเทศครั้งที่ 1 จำนวน 255 คน จากจำนวน 81 สถาบัน รวมทั้งการนำมาตราฐานคุณวุฒิฯ ดังกล่าว มาพัฒนาตัวอย่างรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ของสาขาคอมพิวเตอร์ เพื่อให้มีแนวทางในการการปฏิบัติการเรียนการสอน และสามารถขยายผลสู่สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาคอมพิวเตอร์ในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการการนำมาตราฐานคุณวุฒิฯสู่การปฏิบัติในครั้งที่ 2 ที่มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งสิ้น 227 คน จาก 79 สถาบันจากการระดมสมองนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องสาขาคอมพิวเตอร์ เพื่อร่วมกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติสาขาคอมพิวเตอร์ รวมทั้งรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม ได้มีความเห็นสอดคล้องกัน คือ โครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตควรสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานของสกอ. ประเด็นเนื้อหาสาระของสาขาวิชาควรเป็นไปตามองค์ความรู้ของ ACM/IEEE ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านคุณสมบัติของผู้เข้ารับการศึกษาควรให้มีความยืดหยุ่นโดยยึดความสามารถในการศึกษาของนักศึกษาเป็นหลัก และการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ใน 5 ด้าน เพื่อเป็นแนวทางพัฒนานักศึกษาในสาขาคอมพิวเตอร์ให้ได้มาตรฐานสากล และเสนอให้มีแนวทางการนำมาตราฐานคุณวุฒิแห่งชาติสาขาคอมพิวเตอร์สู่การปฏิบัติและระบุประโยชน์ที่จะได้รับรวมทั้งการประกันคุณภาพของหลักสูตร

เสริมศรี ไชยศร และคณะ (2543) ได้ศึกษาเรื่อง หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี เป็นการศึกษาวิจัยเอกสารเกี่ยวกับการปฏิบัติการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จัดทำโดยทบวงมหาวิทยาลัย ได้สรุปหลักเกณฑ์ รูปแบบและการบริหารหลักสูตรไว้ 6 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรที่ดีควรมีจุดมุ่งหมาย 5 ประการ คือ

1.1 เพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมความเป็นคนสมบูรณ์ที่มี ความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะชีวิตและสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งมีความรู้เฉพาะด้าน

1.2 มุ่งเตรียมความพร้อมทางสติปัญญา ความสามารถ เพื่อให้เป็นผู้บริโภคที่ฉลาด รู้คุณค่าของความคิด วิชาการและสรรพสิ่ง โดยการส่งเสริมให้นักศึกษามีความลึกซึ้งทางปัญญา และรู้จักใช้ความคิดขั้นสูง

1.3 ส่งเสริมทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ในสังคมข้อมูลข่าวสาร

1.4) ส่งเสริมการเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาเอกลักษณ์ และวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.5) เพื่อพัฒนาความเป็นสากล ความก้าวหน้าทัดเทียมระดับนานาชาติในเชิงวิชาการ เนื้อหาและประสบการณ์ รวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาสากล ในการติดต่อสื่อสาร และการแสวงหาความรู้

2. โครงสร้างหลักสูตร ควรมี 4 ประเด็นหลัก คือ

2.1 หลักสูตรควรประกอบด้วย

- มวลประสบการณ์ที่นักศึกษาทุกคนต้องเรียนรู้ (General core courses)

- มวลประสบการณ์ที่นักศึกษาต้องเรียนรู้เพื่อนำไปประกอบวิชาชีพขั้นสูง

(Concentration areas)

- มวลประสบการณ์ที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ (Electives)

- มวลประสบการณ์ที่นักศึกษากำหนดและดำเนินการเอง เพื่อเสริมสร้างความสามารถพัฒนาจิตสำนึก และค่านิยมของตนเอง (Co-curricular activities)

2.2 สัดส่วนของมวลประสบการณ์ที่นักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ (Electives) ควรเพิ่มให้มากขึ้น เพื่อให้ศึกษามีคุณสมบัติที่สามารถปรับตัวในการทำงานและการดำรงชีวิต

2.3 มวลประสบการณ์ที่ทุกคนควรเรียนรู้ไม่ควรจัดสอนเป็นวิชาพื้นฐานในปีต้นๆ เท่านั้นควรกระจายให้ตลอดหลักสูตร เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้ทั่วไปกับความรู้ในการประกอบวิชาชีพขั้นสูง ที่สำคัญมวลประสบการณ์ส่วนที่เป็นแก่นนี้เหมาะสำหรับจัดประสบการณ์บูรณาการเพื่อความเข้าใจชีวิตและสังคมของนักศึกษาทุกคนของสถานศึกษา

2.4 ทุกมวลประสบการณ์ควรสอดแทรกการสร้างและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความสนใจใฝ่รู้ทักษะชีวิตและสังคมให้นักศึกษาได้พัฒนาบุคลิกลักษณะของตน

3. การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน สรุปได้ว่า

3.1 การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน ควรมีลักษณะยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้นักศึกษาเลือกตามความสนใจทั้งด้านเนื้อหาและกิจกรรม

1.1 กิจกรรมการเรียนการสอน ควรเน้นระหว่างวิชาความรู้กับชีวิตจริง

1.2 รวมทั้งการเน้นประสบการณ์ตรง กระบวนการคิด การเชื่อมโยงทฤษฎีกับการปฏิบัติ

1.3 ควรใช้วิธีการเรียนการสอนที่หลากหลายโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. การประเมินและมาตรฐานหลักสูตร ควรมีการดำเนินการดังนี้

4.1 มีการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร อย่างสม่ำเสมอ

4.2 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตร ต้องอาศัยข้อมูลการประเมินจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

4.3 ควรมีการพัฒนาตัวบ่งชี้มาตรฐานคุณภาพของหลักสูตรตามเกณฑ์ของหลักสูตร

4.4 ควรสนับสนุนให้สถาบันที่มีความพร้อมเปิดสอนหลักสูตรนานาชาติเพื่อให้เกิดการพัฒนาเครือข่าย และการแข่งขันทางวิชาการ

5. รูปแบบการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร การจัดเนื้อหาสาระนั้น สถาบันการศึกษาอาจจัดประสบการณ์การเรียนรู้ หรือเนื้อหาสาระเป็นรายวิชา (Courses) แต่ละรายวิชาอาจจัดเป็นแบบเน้นเฉพาะสาขาวิชาเดียว (Discipline-based curriculum) ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ควรเพิ่มการพัฒนาหลักสูตรที่มีลักษณะสหวิทยาการ หรือบูรณาการ (Interdisciplinary/Integrated curriculum) โดยอาจจะพัฒนาขึ้นมาเป็นหน่วยสหวิทยาการ สำหรับการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือจะเป็นกิจกรรมสหวิทยาการ รายวิชาสหวิทยาการ โปรแกรมสหวิทยาการก็ได้ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์แบบองค์รวม เห็นความสัมพันธ์ของความรู้ที่หลากหลายได้ นอกจากนี้แล้ว การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ต้องยืดหยุ่น เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น (Flexible learning) ซึ่งอาจจะทำได้หลายรูปแบบ เช่น จัดเป็นหน่วยการเรียนรู้ (Units/Modules) เพื่อความสะดวกในการใช้ระยะเวลาเรียนของนักศึกษาได้เหมาะสม

6. รูปแบบการบริหารหลักสูตร การจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีในสังคมยุคใหม่ควรมีความหลากหลายรูปแบบ ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย รวมทั้งต่อเนื่องตลอดชีวิตในการบริหารจัดการหลักสูตร มีประเด็นสำคัญ 3 ประเด็น กล่าวคือ

6.1 เวลาเรียน ต้องจัดให้มีทั้งแบบเต็มเวลา (Full-time) และแบบไม่เต็มเวลา (Part-time) โดยมีการยืดหยุ่นในช่วงเวลาศึกษา ที่เปิดโอกาสให้ผู้ต้องการหาความรู้ สามารถเข้า

เรียนได้เป็นการก่อให้เกิดการศึกษาแบบต่อเนื่อง (Continuing education) ซึ่งจะเป็นการสนองตอบต่อนักศึกษา และตลาดแรงงาน

6.2 เปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนหน่วยกิต หรือวิชาที่เรียนระหว่างสถาบัน (credit/course transfer) ซึ่งเป็นการส่งเสริมหลักการของการศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตลอดชีวิต ทำให้ข้อจำกัดในเรื่องเวลาและสถาบันการศึกษาลดลง

6.3 ใช้ระบบเทคโนโลยีการสอนแบบใหม่ เพื่อช่วยให้เกิดความหลากหลายในการเข้าถึงการศึกษา ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-management learning) ทั้งนี้รวมทั้ง การศึกษาทางไกล (Distance-learning) ด้วยจะเห็นได้ว่ารูปแบบของหลักสูตรและการบริหารหลักสูตรดังกล่าวมีรากฐานมาจากการขยายตัวของอุดมศึกษาไปสู่มวลชน (Massification) ซึ่งจำเป็นต้องใช้รูปแบบการจัดการศึกษาหรือการพัฒนาหลักสูตร และการเรียนการสอนที่หลากหลาย (Diversification) เพื่อสนองตอบทั้งความต้องการของปัจเจกบุคคลและสังคม

เรื่องยศ วัชรเกตุ (2546) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้หน้านันทนาการในประเทศไทย ด้วยการใช้นิเทศเดสฟาย 3 รอบ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 21 คน โดยกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นอาจารย์ผู้สอนสาขานันทนาการ/วิชาเอกนันทนาการ ในสถาบันอุดมศึกษา
2. เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านนันทนาการ ระดับปริญญาโทขึ้นไป
3. เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป สาขานันทนาการ หรือสาขาอื่นที่มีความสัมพันธ์กับนันทนาการ
4. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ทางด้านนันทนาการและเป็นที่ยอมรับของวงการนันทนาการ

ข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์หาค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้หน้านันทนาการในประเทศไทยประกอบด้วย

- 1) คุณลักษณะทางวิชาชีพที่สำคัญใน 16 ด้าน เช่น การมีความศรัทธาในวิชาชีพ มีความรู้พื้นฐานตามวิชาชีพกำหนด และการมีความใฝ่รู้ทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง
- 2) ทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพที่สำคัญใน 5 ด้านคือ
  1. การมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการ
  2. การศึกษาและฝึกอบรม ตามองค์ความรู้ในวิชาชีพ
  3. การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถปรับตัวได้กับทุกสถานการณ์

4. การมีทักษะในการสื่อสารที่ดีทั้งผู้ฟังและผู้พูด
5. การจัดการทั่วไปภายใต้คุณธรรมและจริยธรรม

ธนวรรต ภูริสวัสดิ์ (2551) ได้ศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หน้านันทนาการ ตามทัศนคติของนิสิตสาขาวิชานันทนาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หน้านันทนาการตามการศึกษานั้น ผู้หน้านันทนาการต้องเก่งหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านความเป็นผู้นำ เพราะต้องทำหน้าที่ดำเนินกิจกรรมนันทนาการต่างๆ แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องเป็นผู้ตามที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และต้องมีคุณธรรม จริยธรรมด้วย นอกจากนี้การมีคุณลักษณะที่ดีของผู้หน้านันทนาการแล้ว มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมให้ควรปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาด้านนันทนาการ ให้มีการเพิ่มเติมการฝึกประสบการณ์ ซึ่งเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติหน้าที่จริงหลังจบการศึกษาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดการยอมรับในความสามารถจากบุคคลรอบข้าง

เทอดศักดิ์ ถวิล. (2552) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้หน้านันทนาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคกลาง พบว่า ผู้บริหารและคณาจารย์ในสถาบันการพลศึกษา มีความเห็นต่อคุณลักษณะส่วนตัวของผู้หน้านันทนาการอยู่ในระดับมาก แต่ไม่มากที่สุด เพราะผู้หน้านันทนาการควรมีบุคลิกภาพที่ดีกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และยังพบว่าผู้หน้านันทนาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคกลางนั้น ยังมีองค์ความรู้ไม่ครบถ้วน และมีความเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้หน้านันทนาการต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และความศรัทธาในวิชาชีพของตัวเองด้วย

สรารุช ชัยวิจิต (2552) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้หน้านันทนาการกับการจัดโปรแกรมการใช้เวลาว่างขององค์กรการใช้เวลาว่างในเขตกรุงเทพมหานคร ได้อธิบายความหมายของผู้หน้านันทนาการไว้ว่า ผู้หน้านันทนาการ หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการ ซึ่งอาจเป็นหัวหน้าศูนย์เยาวชน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายโดยตรง ให้ทำหน้าที่บริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการ ในประเทศไทยนั้น ผู้หน้านันทนาการ จะทำหน้าที่ในการนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เสียเป็นส่วนใหญ่ และไม่มีเวลาว่างและข้อกำหนดที่ชัดเจนว่าจะต้องมีวุฒิการศึกษาด้านนันทนาการ เพราะการนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เหล่านี้ก็คือ การนำกิจกรรมเกมและเพลงของสถานศึกษา กิจกรรมค่ายลูกเสือของสถานศึกษา กิจกรรมสัมนานอบรมขององค์กรธุรกิจต่างๆ ผู้หน้านันทนาการเหล่านี้ จึงต้องมีความสามารถในการนำ และกล้าแสดงออก

งานวิจัยต่างประเทศ

เฮิร์ด (Hurd, 2005) ได้ศึกษาเรื่อง Competency development for entry level public parks and recreation professionals. เพื่อศึกษาการพัฒนาความสามารถสำหรับนักนันทนาการวิชาชีพหน้าใหม่ โดยการใช้เทคนิคเดลฟาย 3 รอบ และเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 16 คน โดยเริ่มรอบที่ 1 ด้วยแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด โดยการให้กลุ่มตัวอย่างเขียนรายการความสามารถที่สำคัญต่อการเป็นนักนันทนาการ ตามความรู้สึกที่ผู้เชี่ยวชาญท่านนั้นว่าต้องมีและจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จ และในรอบที่ 2 ไปนำรายการคำตอบที่ได้จากรอบที่ 1 มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงด้วยการกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญที่ร่วมแสดงความคิดเห็นโดยต้องเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี ต้องได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนันทนาการ และเป็นผู้ที่เริ่มงานครั้งแรกในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประสานงาน หรือ หัวหน้างาน ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดจำนวน 16 คน ซึ่งยอมรับได้ รอบที่ 1 ผู้วิจัยได้ทำรายการความสามารถของนักนันทนาการวิชาชีพหน้าใหม่ ที่จะช่วยส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในการทำงาน โดยเรียงความสำคัญตามกรอบแนวคิด แล้วทำการส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น พบว่า ผู้เชี่ยวชาญ 16 ท่าน ได้ระบุรายการความสามารถรวม 181 รายการ ผู้วิจัยทำการตัดสิ่งซ้ำออก เหลือเพียง 81 รายการ แล้วทำการพัฒนาแบบสอบถามในรอบที่ 2 ส่งกลับไปให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมแสดงความคิดเห็น ผลจากการศึกษาพบว่า นักนันทนาการวิชาชีพหน้าใหม่ต้องมีความสามารถตามกรอบแนวคิด Entry Level Competency Framework: ELCF ซึ่งประกอบไปด้วย ความเชี่ยวชาญ 3 ระดับ ความสามารถพื้นฐาน 15 ข้อ และความสามารถพิเศษอีก 53 ข้อ ซึ่งตัวอย่างความสามารถที่เป็นความสามารถพื้นฐานของนักนันทนาการวิชาชีพหน้าใหม่ควรมีเช่น ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการรับฟัง ความสามารถในการประสานงาน ความสามารถในการจัดการนันทนาการที่หลากหลาย และความสามารถในการวางตัวแบบมืออาชีพ นอกจากนี้ นักนันทนาการวิชาชีพหน้าใหม่ ในปัจจุบันจำเป็นต้องมีความสามารถ ที่มาจากการมีองค์ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ ประกอบกับการมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการประกอบวิชาชีพให้ประสบความสำเร็จ โดยองค์ประกอบเหล่านี้มาจากการฝึกอบรมตามเกณฑ์มาตรฐานของวิชาชีพ

ฟาง (Fang, 2004) ได้ศึกษาเรื่อง The preparation of New Mexico recreation professionals for 21st century เพื่อเตรียมหาแนวทางที่ดีที่สุดในการพัฒนานักนันทนาการวิชาชีพในรัฐนิวเม็กซิโกให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของสมาคมนันทนาการและสวนสาธารณะแห่งชาติ เครื่องมือเป็นแบบสอบถามไปยังผู้ที่ประกอบวิชาชีพนันทนาการในรัฐนิวเม็กซิโก เพื่อสำรวจสภาพทั่วไปในการประกอบวิชาชีพนันทนาการในปัจจุบันผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพนันทนาการ ต้องการให้ผู้ที่ประกอบวิชาชีพนันทนาการในรัฐนิวเม็กซิโกนั้น มีคุณวุฒิ การศึกษาด้านนันทนาการศาสตร์ที่ตรงตามสาขาอันเป็นองค์ความรู้พื้นฐานจำเป็นในการประกอบวิชาชีพ และต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนันทนาการเพื่อเป็นการแสดงมาตรฐานความเป็นมืออาชีพให้เกิดการยอมรับจากผู้มารับบริการและการยอมรับจากสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพนันทนาการนั้น เป็นความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานและคุณสมบัติ ด้านต่าง ๆ ของนักนันทนาการวิชาชีพดังนี้

1. ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีในสาขานันทนาการที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจาก NRPA หรือต้องมีประสบการณ์ทำงานเต็มเวลาในสาขานันทนาการตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปในกรณีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า ในสาขานันทนาการ ที่ไม่ได้รับการรับรองหลักสูตรจาก NRPA ต้องมีประสบการณ์การทำงานด้านนันทนาการแบบเต็มเวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปถ้ามีวุฒิการศึกษาในระดับ
2. ต้องเป็นผู้ที่ผ่านการสอบเพื่อการรับรองวิชาชีพตามที่องค์กรกำหนด เพื่อให้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนันทนาการ
3. เป็นสมาชิกของ NRPA

วิลเลียมส์ (Williams, 2003) ได้ศึกษาเรื่อง Recreation educators' and practitioners' opinions regarding program accreditation and certification เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักนันทนาการการศึกษาที่มีต่อการรับรองหลักสูตรการศึกษาด้านนันทนาการและได้พบว่า มาตรฐานวิชาชีพ เป็นเครื่องบ่งบอกถึงควมมีคุณภาพ และควมมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ และการรับรองมาตรฐานวิชาชีพนันทนาการ ก็เพื่อให้เกิดคุณภาพตามหลักการ ซึ่งพบว่า การรับรองมาตรฐานวิชาชีพนันทนาการ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานด้านปฏิบัติการ และมาตรฐานด้านการเข้าสู่วิชาชีพ ซึ่งมาตรฐานด้านปฏิบัติการนั้น มีการพิจารณาในองค์ประกอบด้านประสบการณ์ ด้านความเชี่ยวชาญ และด้านกระบวนการในการทำงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ส่วนมาตรฐานด้านการเข้าสู่วิชาชีพ ก็มีการพิจารณาในด้านการศึกษาในระดับ

ปริญญาเป็นหลัก ซึ่งทั้งสองมาตรฐานที่จะได้รับการรับรองนั้น ได้กำหนดระดับความสามารถ ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับการมีความรู้พื้นฐานในสาขาวิชานั้นทางการ
2. ระดับการมีความเข้าใจในหลักการนั้นทางการ
3. ระดับการมีความสามารถในการนำหลักการนั้นทางการไปปฏิบัติ

และการรับรองมาตรฐานวิชาชีพนั้นทางการ ต้องได้รับการรับรองโดยองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแล ออกใบอนุญาตเพื่อนำไปใช้ให้เกิดการยอมรับโดยเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่มีอำนาจตามกฎหมายของหน่วยงานหลัก อันได้แก่ องค์กรภาครัฐ สภาวิชาชีพ และสถาบันการศึกษาว่าผู้ที่ได้รับการรับรองมาตรฐานวิชาชีพนั้น มีคุณสมบัติ ความรู้ และความสามารถเฉพาะด้านในเรื่องของการบริหารจัดการในวิชาชีพนั้นทางการได้ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งการรับรองมาตรฐานวิชาชีพนั้นทางการสามารถแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ
2. มาตรฐานด้านการศึกษา

ตารางที่ 6 งานวิจัยในประเทศ

ชื่อเรื่อง	ปีที่วิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย (National Qualifications Framework for Higher Education in Thailand)	2548	เพื่อพัฒนากรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย	ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร	<ul style="list-style-type: none"> - การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ - การจัดประชุมเฉพาะกลุ่ม - การสัมมนาพร้อมกันประกันคุณภาพ 	คุณลักษณะบัณฑิตและกระบวนการผลิตบัณฑิตเป็นคุณสมบัตินี้ 8 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรม อีกด้านหนึ่งเป็น 4 ระดับ คือ ระดับพื้นฐาน ก้าวหน้า เชิงรุก และความเป็นเลิศ
การวิจัยจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์	2552	เพื่อพัฒนาต้นแบบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาคอมพิวเตอร์	การระดมสมองนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องสาขาคอมพิวเตอร์ เพื่อร่วมกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติสาขาคอมพิวเตอร์ รวมทั้งรายละเอียดของหลักสูตร, รายวิชา และประสบการณ์ภาคสนามตามโครงสร้างหลักสูตรและจำนวนหน่วยกิตควรสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานของสกอ.	<ul style="list-style-type: none"> - การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ - วิทยากรมาตรฐานคุณวุฒิฯ 	ประเด็นเนื้อหาสาระของสาขาวิชาควรเป็นไปตามองค์ความรู้ของ ACM/IEEE ด้านคอมพิวเตอร์ ด้านคุณสมบัตินี้ของผู้เข้ารับการศึกษาควรให้มีความยืดหยุ่นโดยยึดความสามารถในการศึกษาของนักศึกษาเป็นหลัก และการกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้นี้ใน 5 ด้านเพื่อเป็นแนวทางพัฒนานักศึกษาในสาขาคอมพิวเตอร์ให้ได้มาตรฐานสากล

ชื่อเรื่อง	ปีที่วิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี	2543	เพื่อพัฒนาหลักเกณฑ์และรูปแบบของหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี	การวิจัยเอกสารเกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จัดทำโดยทบวงมหาวิทยาลัย		สรุปหลักเกณฑ์ รูปแบบและการบริหารหลักสูตรไว้ 6 ประเด็น ดังต่อไปนี้ 1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หลักสูตรที่ดีควรมีจุดมุ่งหมาย 5 ประการ 2. โครงสร้างหลักสูตร 3.การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน 4. ประเมินและมาตรฐานหลักสูตร 5. รูปแบบการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร 6. รูปแบบการบริหารหลักสูตร
คุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นันทนาการในประเทศไทย	2546	เพื่อศึกษาคุณลักษณะและคุณสมบัติของผู้นันทนาการในประเทศไทย	ใช้เทคนิคเดลฟาย 3 รอบ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงมีคุณสมบัติดังนี้ 1. เป็นอาจารย์ผู้สอนสาขานันทนาการ/วิชาเอกนันทนาการ ในสถาบันอุดมศึกษานันทนาการ ระดับปริญญาโทขึ้นไป 3. เป็นบุคคลที่ดำรงตำแหน่งทาง	นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หา ค่ามัธยฐาน ค่าฐานนิยม และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์	คุณลักษณะที่เหมาะสมของผู้นันทนาการในประเทศไทยประกอบด้วย 1. คุณลักษณะทางวิชาชีพที่สำคัญใน 16 ด้าน 2. ทักษะพื้นฐานทางวิชาชีพที่สำคัญใน 5 ด้าน

ชื่อเรื่อง	ปีที่วิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
			วิชาการระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป สาขานันทนาการหรือสาขาอื่นที่มี ความสัมพันธ์กับนันทนาการ 4. เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ทางด้านนันทนาการและ เป็นที่ยอมรับของวงการนันทนาการ		
คุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้นำ นันทนาการตามทัศนคติ ของนิสิตสาขาวิชา นันทนาการมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ	2551	เพื่อคุณลักษณะที่พึง ประสงค์ของผู้นำ นันทนาการตาม ทัศนคติของนิสิต สาขาวิชานันทนาการ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ			ผู้นำนันทนาการต้องเก่งหลายๆด้าน โดยเฉพาะด้านความเป็นผู้นำ เพราะต้องทำ หน้าที่ดำเนินกิจกรรมนันทนาการต่างๆ แต่ ในขณะเดียวกันก็ต้องเป็นผู้ตามที่ดี มีมนุษย สัมพันธ์ที่ดี และต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วย นอกจากการมีคุณลักษณะที่ดีของผู้นำ นันทนาการ
คุณลักษณะที่เป็นจริง และที่คาดหวังของผู้นำ นันทนาการตามความ คิดเห็นของผู้บริหารและ	2552			- แบบสอบถาม	ผู้บริหารและคณาจารย์ในสถาบันการพล ศึกษา มีความเห็นต่อคุณลักษณะส่วนตัว ของผู้นำนันทนาการอยู่ในระดับมาก แต่ไม่ มากที่สุด เพราะผู้นำนันทนาการควรมี

ชื่อเรื่อง	ปีที่วิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
อาจารย์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคกลาง					บุคลิกภาพที่ดี และผู้นำนันทนาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตภาคกลางนั้น ยังมีองค์ความรู้ไม่ครบถ้วน และมีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า ผู้นำนันทนาการต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและความศรัทธาในวิชาชีพของตัวเองด้วย
ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำ นันทนาการกับการจัดโปรแกรมการใช้เวลาว่างขององค์กรการใช้เวลว่างในเขต กทม.	2552				ผู้นำนันทนาการ จะทำหน้าที่ในการนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เสียเป็นส่วนใหญ่ และไม่มีเวลาจำเป็นและข้อกำหนดที่ชัดเจนว่า จะต้องมีความรู้ในการศึกษาด้านนันทนาการ เพราะการนำกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เหล่านี้ก็คือ การนำกิจกรรมเกมและเพลงของสถานศึกษา กิจกรรมค่ายลูกเสือของสถานศึกษา กิจกรรมสัมนานาอบรมขององค์กรธุรกิจต่างๆ ผู้นำนันทนาการเหล่านี้จึงต้องมีความสามารถในการนำ และกล้าแสดงออก

ตารางที่ 7 งานวิจัยในต่างประเทศ

ชื่อเรื่อง	ปีที่วิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
Competency development for entry level public parks and recreation professionals.	2005	เพื่อศึกษาการพัฒนาความสามารถสำหรับนักนันทนาการวิชาชีพหน้าใหม่	การใช้เทคนิคเดลฟาย 3 รอบ รอบที่ 1 ด้วยแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด รอบที่ 2 ไปนำรายการคำตอบที่ได้จากรอบที่ 1 มาพัฒนาเป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) ชนิด 5 ระดับ	- แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง	นักนันทนาการวิชาชีพหน้าใหม่ต้องมีความสามารถตามกรอบแนวคิด Entry Level Competency Framework: ELCF ซึ่งประกอบไปด้วย ความเชี่ยวชาญ 3 ระดับ ความสามารถพื้นฐาน 15 ข้อ และ ความสามารถพิเศษอีก 53 ข้อ ซึ่งตัวอย่างความสามารถที่เป็นความสามารถพื้นฐานของนักนันทนาการวิชาชีพหน้าใหม่ควรมีองค์ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ ประกอบกับการมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการประกอบวิชาชีพให้ประสบความสำเร็จ โดยองค์ประกอบเหล่านี้มาจากการฝึกอบรมตามเกณฑ์มาตรฐานฐานของวิชาชีพ

ชื่อเรื่อง	ปีที่วิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
The preparation of New Mexico recreation professionals for 21st century	2004	- เพื่อเตรียมหาแนวทางที่ดีที่สุดในการพัฒนานักนันทนาการวิชาชีพในรัฐนิวเม็กซิโกให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดของสมาคมนันทนาการและสวนสาธารณะแห่งชาติ	สำรวจสภาพทั่วไปในการประกอบวิชาชีพนันทนาการในปัจจุบัน	- แบบสอบถามไปยังผู้ที่ประกอบวิชาชีพนันทนาการในรัฐนิวเม็กซิโก	การกำหนดมาตรฐานวิชาชีพนันทนาการเป็นความจำเป็นในการกำหนดมาตรฐานและคุณสมบัติด้านต่าง ๆ ของนักนันทนาการวิชาชีพดังนี้ 1. ต้องเป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีในสาขานันทนาการที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจาก NRPA หรือต้องมีประสบการณ์ทำงานเต็มเวลาในด้านนันทนาการตั้งแต่ 1 ปีขึ้นไปในกรณีที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรี หรือสูงกว่า ในสาขานันทนาการ ที่ไม่ได้รับการรับรองหลักสูตรจาก NRPA ต้องมีประสบการณ์การทำงานด้านนันทนาการแบบเต็มเวลาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปถ้ามีวุฒิการศึกษาในระดับ 2. ต้องเป็นผู้ที่ผ่านการสอบเพื่อการรับรองวิชาชีพตามที่องค์กรกำหนด เพื่อให้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพนันทนาการ 3. เป็นสมาชิกของ NRPA

ชื่อเรื่อง	ปีที่วิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีการดำเนินการ	เครื่องมือ	ผลการวิจัย
Recreation educators' and practitioners' opinions regarding program accreditation and certification	2003	เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักนันทนาการ การศึกษาที่มีต่อการรับรองหลักสูตร การศึกษาด้านนันทนาการ			มาตรฐานวิชาชีพ เป็นเครื่องบ่งบอกถึง ความมีคุณภาพ และความมีประสิทธิภาพ ในการบริหารจัดการ และการรับรอง มาตรฐานวิชาชีพนันทนาการ ก็เพื่อให้เกิด คุณภาพตามหลักการ โดยการรับรอง มาตรฐานวิชาชีพนันทนาการ สามารถแบ่ง ออกได้เป็น 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐาน ด้านปฏิบัติการ และมาตรฐานด้านการเข้าสู่ วิชาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นการศึกษาเชิงผสมผสาน (Mixed Research) โดยมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 การประเมินหลักสูตรสาขานันทนาการและศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ข้อมูล สรุปและรายงานผลการศึกษานำทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 2 การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยการจัดทำและหาคุณภาพมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ด้วยการประชุมกลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ สรุปเป็นมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

ตอนที่ 3 การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) สู่การปฏิบัติโดยการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) ด้วยการประชุมปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ สรุปเป็นรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)

ประชากร

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการ คือ บุคลากรในสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการจำนวน 16 แห่ง 5 หลักสูตร จำนวนรวม 274 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553) ได้แก่
  - 1.1 กรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 162 คน
  - 1.2 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 32 คน
  - 1.3 อาจารย์ประจำหลักสูตร จำนวน 80 คน
2. ผู้ใช้หลักสูตร คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2554 ที่ศึกษาสาขานันทนาการในสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการ โดยวิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง จากนักศึกษาที่เรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตและผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสาขานันทนาการ จำนวน 16 แห่ง จำนวน 624 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553)
3. ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2553) จำนวน 119 แห่ง
  - 3.1 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษาหรือผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษา จำนวน 119 คน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2553)
  - 3.2 หัวหน้างานกิจการนักศึกษา จำนวน 119 คน
4. ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในองค์กรภาครัฐบาล ได้แก่ ผู้บริหารหน่วยงานและเจ้าหน้าที่นันทนาการ จำนวน 8,118 คน คือ
  - 4.1 นายกองดีการบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 76 คน (www.tambol.com)
  - 4.2 นายกเทศมนตรีนคร/เมือง จำนวน 76 คน (www.tambol.com)
  - 4.3 หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ จำนวน 148 คน (กรมอุทยานแห่งชาติ, 2553)
  - 4.4 ท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัด จำนวน 76 คน (สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ, 2553)
  - 4.5 ผู้อำนวยการศูนย์เยาวชน จำนวน 26 คน เจ้าหน้าที่/ผู้นำนันทนาการศูนย์เยาวชน จำนวน 26 คน (สำนักวัฒนธรรม กีฬา การท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร, 2553)
  - 4.6 นายกองดีการบริหารส่วนตำบล จำนวน 6,746 คน (www.tambol.com)

- 4.7 เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการจังหวัด จำนวน 76 คน
 4.8 เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการอำเภอ จำนวน 878 คน
 4.9 เจ้าหน้าที่นันทนาการเทศบาลนคร/เมือง จำนวน 76 คน (www.tambol.com)
 4.10 เจ้าหน้าที่นันทนาการของกรมป่าไม้ จำนวน 148 คน
 4.11 เจ้าหน้าที่/ผู้นำนันทนาการศูนย์เยาวชน จำนวน 26 คน (สำนักวัฒนธรรม กีฬา การท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร, 2553)

5. ผู้ใช้บัณฑิตในสถานประกอบการ ภาคเอกชน ได้แก่ ผู้บริหารโรงงาน หัวหน้าฝ่าย/ ผู้นำนันทนาการในโรงงาน, ผู้บริหารในสวนสนุก หัวหน้าฝ่ายผู้นำนันทนาการในสวนสนุก, ผู้บริหารในสถานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ หัวหน้าฝ่าย/ ผู้นำนันทนาการในสถานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ ซึ่งประชากรในสวนนี้มีมากกว่า 10,000 คน จึงไม่สามารถระบุจำนวนได้แน่ชัด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ประชากร ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิตจาก สถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชานันทนาการและองค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ

กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ผู้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ในสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการ ซึ่งมีจำนวนรวมทั้งสิ้น 274 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection sampling method) (ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2548) เป็นคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 2 คน โดยใช้อัตราส่วนระหว่างประชากรกับกลุ่มตัวอย่าง 5 ต่อ 1 เป็นผู้ดำรงตำแหน่งประธาน กรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 1 คน เป็นผู้ทำหน้าที่กรรมการและเลขานุการ จำนวน 1 คน จากกลุ่มอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน 1 คน และจากกลุ่มอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขานันทนาการที่ไม่ได้เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรจำนวน 3 คน จากสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดหลักสูตรสาขานันทนาการ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยรามคำแหง สถาบันการพลศึกษา 12 วิทยาเขต รวมเป็นจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 96 คน รายละเอียด ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการ

ตำแหน่ง	สาขา	คณะกรรมการ		อาจารย์ผู้รับผิดชอบ		อาจารย์ประจำ	
		บริหารหลักสูตร		หลักสูตร		หลักสูตร	
สถาบัน		ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	วิทยาศาสตร์การกีฬา (กลุ่มวิชานันทนาการ ศาสตร์และการจัดการ กีฬา)	12	2	2	1	5	3
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์	การกีฬาและนันทนาการ เพื่อธุรกิจ	10	2	2	1	5	3
มหาวิทยาลัยรามคำแหง	ผู้นำและการจัดการ นันทนาการ	10	2	2	1	5	3
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	ผู้นำนันทนาการ	10	2	2	1	5	3
สถาบันการพลศึกษา จำนวน 3 แห่ง	ผู้นำนันทนาการ	30	6	6	3	15	9
สถาบันการพลศึกษา จำนวน 9 แห่ง	นันทนาการเชิงพาณิชย์ และการท่องเที่ยว	90	18	18	9	45	27
รวม		162	32	32	16	80	48

2. ผู้ใช้หลักสูตรเป็นนักศึกษาสาขานันทนาการ ชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2554 ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection Sampling Method) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548) นักศึกษาที่เรียนครบตามจำนวนหน่วยกิต และผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ในสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการ กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) กำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 242 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง จากตารางคำนวณสัดส่วนของนักศึกษาที่จะมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจะใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling method) ด้วยวิธีการจับฉลาก จากนักศึกษาที่ผู้มีคุณสมบัติตามที่ผู้วิจัยได้กำหนดไว้ ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีหลักสูตรสาขานันทนาการ

สถาบัน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (นันทนาการและการจัดการกีฬา)	29	11
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ (การกีฬาและนันทนาการเพื่อธุรกิจ)	8	3
มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ผู้นำและการจัดการนันทนาการ)	15	6
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (ผู้นำนันทนาการ)	120	47
สถาบันการพลศึกษา จำนวน 3 แห่ง (ผู้นำนันทนาการ)	21	8
สถาบันการพลศึกษา จำนวน 9 แห่ง (นันทนาการเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว)	431	167
รวม	624	242

3. ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการ/ นิสิตนักศึกษาหรือผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต/ นักศึกษา และหัวหน้างานกิจการนักศึกษา จำนวนประชากร 119 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 96 คน แบ่งเป็นรองอธิการบดีฝ่ายกิจการหรือผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต/นักศึกษา จำนวน 48 คน และหัวหน้างานกิจการนักศึกษา จำนวน 48 คน การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) มีวิธีการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ทำการสุ่มสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยตามภาคการศึกษา โดยแบ่งตามภาคภูมิศาสตร์ของคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. 2520 ซึ่งได้แบ่งเป็น 6 ภาค คือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก เชียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554)

เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนจากทุกภาค จึงสุ่มสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคละ 8 สถาบัน โดยกำหนดสัดส่วนระหว่างสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลกับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน เป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐบาล ภาคละ 6 แห่ง และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน ภาคละ 2 แห่ง จำนวน 6 ภาค รวมทั้งสิ้น 48 สถาบัน

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างภาคละ 8 สถาบัน ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐบาลภาคละ 6 แห่ง และสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชน ภาคละ 2 แห่ง จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยวิธีจับสลากรายชื่อของสถาบันการศึกษา

ขั้นที่ 3 ขั้นตอนสุดท้าย ผู้วิจัยจะใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection Sampling Method) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548) ผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการหรือผู้อำนวยการกองกิจการนิสิต/นักศึกษา จำนวน 48 คน และหัวหน้างานกิจการนักศึกษา จำนวน 48 คน รวมทั้งสิ้น 96 คน รายละเอียดเกี่ยวกับจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิตศึกษานันทนาการในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิตศึกษานันทนาการในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา

สถาบันการศึกษา	กลุ่มประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ตำแหน่ง	จำนวน (คน)
สถาบันการศึกษาระดับ อุดมศึกษารัฐบาล	79	64	รองอธิการบดีฝ่าย/ผู้อำนวยการ	32
			กองกิจการนิสิต/นักศึกษา	
			หัวหน้างานกิจการนักศึกษา	32
สถาบันการศึกษาระดับ อุดมศึกษาเอกชน	40	32	รองอธิการบดีฝ่าย/ผู้อำนวยการ	16
			กองกิจการนิสิต/นักศึกษา	
			หัวหน้างานกิจการนักศึกษา	16
รวม	119	96	รวม	96

4. ผู้ใช้บัณฑิตศึกษานันทนาการในองค์กรภาครัฐบาล ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรีนคร/เมือง ผู้อำนวยการศูนย์การท่องเที่ยวกีฬาและนันทนาการจังหวัด หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการศูนย์เยาวชน เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ เจ้าหน้าที่นันทนาการของเทศบาล เจ้าหน้าที่นันทนาการของกรมป่าไม้ เจ้าหน้าที่/ผู้นำนันทนาการศูนย์เยาวชน จำนวนทั้งสิ้น 8,118 คน แบ่งออกเป็นผู้บริหารประจำหน่วยงาน จำนวน 7,031 คน และเป็นเจ้าหน้าที่นันทนาการประจำหน่วยงาน จำนวน 1,057 คน ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 700 คน หลังจากนั้น ผู้วิจัยจะทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจำนวนตามสัดส่วน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi -Stage Random Sampling) มีวิธีการดังนี้

ขั้นที่ 1 การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) สุ่มจังหวัดในประเทศไทยมาจากชั้นที่เป็นภาคของประเทศตามการแบ่งภูมิภาคทางภูมิศาสตร์โดยคณะกรรมการภูมิศาสตร์แห่งชาติ พ.ศ. 2520 แบ่งออกเป็น 6 ภาคคือ ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก ภาคใต้ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนจากทุกภาค จึงสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น ภาคละ 2 จังหวัด รวมทั้งสิ้น 12 จังหวัด

ขั้นที่ 2 การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หลังจากได้จังหวัดที่เป็นตัวแทนของทุกภาคของประเทศไทยแล้ว ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เพื่อเป็นตัวแทนของจังหวัดนั้นๆ จังหวัดละ 5 อำเภอ

ขั้นที่ 3 การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) หลังจากได้จังหวัดละ 5 อำเภอ แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเป็นตัวแทนของอำเภอนั้นๆ อำเภอละ 6 องค์กรบริหารส่วนตำบล ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในองค์กรภาครัฐบาล

ตำแหน่ง	ผู้บริหารหน่วยงาน		เจ้าหน้าที่นันทนาการ	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด	76	12	-	-
นายกเทศบาลเมือง/นคร	76	12	-	-
การท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	76	12	-	-
หัวหน้าอุทยานแห่งชาติ	148	12	-	-
นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	6,746	360	-	-
ผู้อำนวยการศูนย์เยาวชน	26	12	-	-
ผู้นำนันทนาการในศูนย์เยาวชน	-	-	26	12
เจ้าหน้าที่กีฬาและนันทนาการ	-	-	924	244
เจ้าหน้าที่นันทนาการเทศบาลนคร/เมือง	-	-	76	12
เจ้าหน้าที่นันทนาการของกรมป่าไม้	-	-	148	12
รวม	7,031	420	1,057	280

5. ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการในสถานประกอบการนันทนาการ ภาคเอกชน จำนวน 384 คน โดย ใช้ค่าสูงสุดของตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนั้นจึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

- 5.1 ผู้อำนวยการ/ ผู้นำนันทนาการในองค์กรนันทนาการอาสาสมัคร
  - 5.2 ผู้บริหารโรงงาน หัวหน้าฝ่าย/ ผู้นำนันทนาการในโรงงาน
  - 5.3 ผู้บริหารในสวนสนุก หัวหน้าฝ่าย/ผู้นำนันทนาการในสวนสนุก
  - 5.4 ผู้บริหารในห้างสรรพสินค้าหัวหน้าฝ่าย/ ผู้นำนันทนาการในสวนสนุกห้างสรรพสินค้า
  - 5.5 ผู้บริหารในสถานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ หัวหน้าฝ่าย/ผู้นำนันทนาการในสถานออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ
  - 5.6 ผู้บริหารในบริษัทธุรกิจนำเที่ยว หัวหน้าฝ่าย/ ผู้นำนันทนาการในบริษัทธุรกิจนำเที่ยว
- ดังรายละเอียดทั้งหมดในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 กลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บัณฑิตศึกษานันทนาการในสถานประกอบการนันทนาการภาคเอกชน

หน่วยงาน	กลุ่มตัวอย่าง(คน)
1. องค์กรนันทนาการอาสาสมัคร/สมาคม	64
2. โรงงาน	64
3. ห้างสรรพสินค้า	64
4. สวนสนุก	64
5. สถานที่ออกกำลังกาย	64
6. บริษัทธุรกิจนำเที่ยว	64
รวม	384

การวิจัยเชิงคุณภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection Sampling Method) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548) ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ ผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้บัณฑิตจากสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนสาขาวิชานันทนาการและ จากองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง ทั่วประเทศ ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์เรื่องแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 จำนวน 10 คน ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนันทนาการจากสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากสมาคมสุขศึกษาพลศึกษาและสันทนาการแห่งประเทศไทยและจากองค์กรหลักของรัฐเช่นกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา องค์กรอาสาสมัครองค์กรนันทนาการภาคเอกชน โดยมีประสบการณ์ด้านนันทนาการไม่ต่ำกว่า 10 ปี วุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2. ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อ กำหนดแนวทางการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการอุดมศึกษา รวมจำนวน 10 ท่าน กำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการในการบริหารจัดการและการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาจำนวน 2 ท่าน 6-8

2. 2 เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนันทนาการจำนวน 6-8 ท่าน คือ

2. 2. 1 มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. 2. 2 ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสาขานันทนาการ ไม่น้อยกว่า 10 ปี

2. 2.3 มีวุฒิการศึกษาสาขานันทนาการไม่ต่ำกว่าปริญญาโท

3. ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) กำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

3.1 มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการไม่น้อยกว่า 10 ปี

3.2 ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสาขานันทนาการไม่น้อยกว่า 10 ปี 3

4. ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำ(ร่าง)รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการ ได้แก่ผู้ผลิตบัณฑิต อาจารย์ประจำหลักสูตรในสาขาวิชานันทนาการจำนวน 20 คน เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการในการบริหารจัดการและการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาจำนวน 2 ท่าน

4.1 เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนันทนาการจำนวน 6-8 ท่าน คือ

4.1.1 มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการ

5. ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ (ร่าง)มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) และความเหมาะสมของ(ร่าง) รายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนันทนาการ ด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการอุดมศึกษา และผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการ รวมจำนวน 10 ท่าน กำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

5.1 เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการในการบริหารจัดการและการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาจำนวน 2 ท่าน

5.2 เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านการนันทนาการจำนวน 6-8 ท่าน คือ

5.1.1 มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการ

- 5.1.2 ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสาขานันทนาการ
- 5.1.3 ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการนันทนาการในหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน
- 5.1.4 ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการ จากหน่วยงานและองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. เครื่องมือที่ใช้ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 3 ชุด คือ 2552

ชุดที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการเรื่อง หลักสูตร และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรสาขานันทนาการเรื่อง หลักสูตร และแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการที่มีต่อ คุณลักษณะของบัณฑิตสาขานันทนาการ

แบบสอบถามทั้ง 3 ชุด มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด มีเกณฑ์ค่าน้ำหนักคะแนนของตัวเลือกแบบสอบถาม 5 ระดับ ของหลักสูตรโดยผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้หลักสูตรสาขานันทนาการ ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการ มีความหมายดังนี้

ให้ค่าน้ำหนัก 5 คะแนน หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
ให้ค่าน้ำหนัก 4 คะแนน หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับมาก
ให้ค่าน้ำหนัก 3 คะแนน หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับปานกลาง
ให้ค่าน้ำหนัก 2 คะแนน หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อย
ให้ค่าน้ำหนัก 1 คะแนน หมายถึง	ผู้ตอบเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นที่คำนวณได้กำหนดเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	4.50 – 5.00	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	3.50 – 4.49	มีความเหมาะสมในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	2.50 – 3.49	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.50 – 2.49	มีความเหมาะสมในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่	1.00 – 1.49	มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ใน ส่วนการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตรสาขานันทนาการโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 3.50 ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

ถ้าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรสูงกว่าเกณฑ์ 3.50 ถือว่าหลักสูตร มีความเหมาะสม ถ้าคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตรต่ำกว่าเกณฑ์ 3.50 ถือว่าหลักสูตร ไม่มีความเหมาะสม

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Instructor interview) เรื่องความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
2. เครื่องมือสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus group) ได้แก่ แบบกำหนดประเด็นคำถามแบบบันทึกการประชุมกลุ่ม และเครื่องบันทึกเสียง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) ได้แก่ กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร จัดทำรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) ได้แก่ กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวิธีการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการพัฒนา มาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

2. ปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์เพื่อให้มีความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยให้เนื้อหาครอบคลุมถึงแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ และนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาทำการตรวจสอบเพื่อแก้ไขและปรับปรุงจนสามารถครอบคลุมงานวิจัยที่ศึกษามา

4. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างขึ้นแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ทำการตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ หากคุณภาพของเครื่องมือด้วยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างรายการแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ว่ามีความสอดคล้องกันหรือไม่ โดยการนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนันทนาการ และด้านหลักสูตรและการสอน จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบ (วรรณิ์ แกมเกตุ, 2551) โดยกำหนดค่าคะแนนในการพิจารณาดังนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกัน
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่ารายการแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกันหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่ารายการแต่ละข้อกับวัตถุประสงค์ไม่สอดคล้องกัน

จากนั้นนำผลการตรวจสอบความสอดคล้องจากผู้ทรงคุณวุฒิมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ถ้าค่า $IOC > 0.50$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

ถ้าค่า $IOC < 0.50$ แสดงว่าข้อคำถามนั้นวัดได้ไม่สอดคล้องตามวัตถุประสงค์

นำคะแนนที่ได้จากการให้คะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องในแต่ละข้อคำถาม ถ้าพบว่าค่าถามข้อใดมีค่า IOC มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ถือว่าคำถามนั้นมีความเหมาะสม แต่ถ้ามีค่าต่ำกว่า 0.5 ต้องนำคำถามข้อนั้นไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบบสอบถามนี้มีค่า IOC เท่ากับ 0.96

โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิในการหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

(1) มีวุฒิการศึกษาสาขานันทนาการหรือสาขาหลักสูตรและการสอนไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

(2) มีประสบการณ์สอนในระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการไม่ต่ำกว่า 5 ปี

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้ายก่อนนำไปทดลองใช้ (Try Out) โดยการนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์นั้นไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสุพรรณบุรี แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อหาความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach, 1971) ค่าความเที่ยงมีค่าอยู่ระหว่าง 0.7-1.0 เป็นค่าที่ยอมรับได้ซึ่งมีค่าเท่ากับ 0.96 เหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วมาปรับปรุงด้านสำนวนภาษาให้ชัดเจน ตลอดจนรูปแบบการจัดพิมพ์แบบสอบถามเพื่อให้เหมาะสม นำไปใช้เป็นแบบสอบถามจริงในการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การสร้างเครื่องมือสำหรับการประชุมกลุ่มมีรายละเอียดดังนี้

การสร้างแบบกำหนดประเด็นคำถามผู้วิจัยกำหนดการตั้งประเด็นคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประชุมกลุ่ม โดยพัฒนามาจากผลการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องจากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ มาสรุปเป็นประเด็นคำถาม ตามรายละเอียดในหัวข้อของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) ได้แก่ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552, 2552) ชื่อสาขา/ สาขาวิชา ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ลักษณะของสาขา/ สาขาวิชา คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา/สาขาวิชา กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ แนวทางการพัฒนาคณาจารย์ การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับสาขา/สาขาวิชาสู่การปฏิบัติ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) ได้แก่ กำหนดการการประชุมเชิงปฏิบัติการซึ่งผู้วิจัยสร้างเครื่องมือด้วยการออกแบบการ

ประชุมโดยจัดทำกำหนดการประชุมและเชิญวิทยากรให้เหมาะสมกับเนื้อหาความรู้ที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เข้าร่วมประชุมได้มีความเข้าใจในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 และการนำมาตราฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการและการนำ มาตราฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ สู่การปฏิบัติในการจัดทำ รายละเอียด สาขาวิชาฯ รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารความรู้ทางด้านกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สื่อและสถานที่ใช้ในการประชุม ผู้วิจัยนำวิธีการ ประชุมเชิงปฏิบัติการมาใช้เพราะถือว่าเป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมประชุมมีส่วนร่วม สูงสุด เป็นการพัฒนามาตราฐานคุณวุฒิสาขานันทนาการที่มีประสิทธิภาพตามรายละเอียดในแต่ ละหัวข้อตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ได้แก่ กำหนดการประชุมเชิง ปฏิบัติการการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการและการใช้เวลาว่าง(มคอ.2) ซึ่งผู้วิจัยสร้างเครื่องมือด้วยการออกแบบการประชุมโดยจัดทำกำหนดการประชุมและเชิญ วิทยากรให้เหมาะสมกับเนื้อหาความรู้ที่จะถ่ายทอดให้กับผู้เข้าร่วมประชุมได้มีความเข้าใจ ใน กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และการนำมาตราฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) สู่การปฏิบัติในการจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชาฯ นันทนาการและการท่องเที่ยว (มคอ.2) รวมทั้งจัดเตรียมเอกสารความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สื่อและสถานที่ใช้ในการประชุม

การดำเนินการเก็บข้อมูล

การวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ทั้งปริมาณและเชิงคุณภาพโดยใช้ระเบียบวิธีดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยดำเนินการดังนี้

1. สสำรวจความคิดเห็นต่อหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยการ สัมภาษณ์ และโดยการสอบถาม

2. สรุปการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยสรุปผลการสอบถามความ คิดเห็นต่อหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องความคิดเห็นต่อหลักสูตรและแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. จัดทำรายงานผลการศึกษานโยบายการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการและแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 2 จัดทำและหาคุณภาพของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. **การประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion)** ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยนำผลจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง และรายงานสรุปผลการศึกษานโยบายการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 จากตอนที่ 1 มาเป็นข้อมูลในการกำหนดประเด็นคำถามในการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) และสรุปผล โดย รวบรวมข้อมูลจากการประชุมกลุ่ม (Focus Group) เป็นแนวทางการจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

2. **การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop)** ผู้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ในสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการใช้วิธีการเลือกกลุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection sampling) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2548) โดยเลือกเชิญร่วมประชุมเป็นประธานกรรมการบริหาร หลักสูตร กรรมการและเลขานุการ 2 คน และอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขานันทนาการ 5 คนจากสถาบันระดับอุดมศึกษา ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา 12 วิทยาเขต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ โดยนำข้อมูลจากการสรุปผลการประชุมกลุ่ม (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องแนวทางการจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับ

ปริญญาตรี สาขานันทนาการ และร่วมกันระดมสมองจัดทำเป็นร่างมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามรายละเอียดในแต่ละหัวข้อของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

3. การจัดประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ ร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิตและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในมาตรฐานคุณวุฒิและระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ร่วมประชุมวิพากษ์ และดำเนินการปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. สรุปผล เป็นมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1)

ตอนที่ 3 การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) สู่การปฏิบัติ โดยจัดทำและหาคุณภาพของรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการ จำนวน 1 สาขาวิชา คือ สาขาวิชานันทนาการและการใช้เวลาว่าง โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้

1. ประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ผู้ผลิตบัณฑิตสาขาวิชานันทนาการ ระดับปริญญาตรี ได้แก่อาจารย์ประจำหลักสูตรในสาขาวิชานันทนาการและการใช้เวลาว่างโดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดย คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection Sampling) (ถานิรินทร์ ศิลป์จารุ, 2548) เนื่องจากประชากรดังกล่าวมีหน้าที่ในการใช้หลักสูตร และจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตร การติดตามประเมินผลหลักสูตรและหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้องจึงเจาะจงเลือกผู้ให้ข้อมูลเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรหรืออาจารย์ผู้สอนสาขานันทนาการจากสถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการและการใช้เวลาว่าง โดยการระดมสมองเพื่อร่วมจัดทำ รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการและการใช้เวลาว่าง (มคอ.2)

2. จัดประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ (ร่าง) รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการโดยผู้ทรงคุณวุฒิผู้ใช้บัณฑิตและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในมาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใช้บัณฑิตและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

3. สรุปผล เป็นรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการและการใช้เวลาว่าง (มคอ.2)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

แบบสอบถาม ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จาก สถาบันการศึกษาระดับปริญญาตรี ที่จัดการศึกษาหลักสูตรสาขานันทนาการและหน่วยงานด้าน นันทนาการทั้งของรัฐและเอกชน

2. ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแบบสอบถาม จาก บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

2.1 สถาบันการศึกษา โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ได้แก่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขานันทนาการ และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้หลักสูตร ได้แก่ นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ในปีการศึกษา 2554 โดยวิธีคัดเลือกแบบ เฉพาะเจาะจงจากนักศึกษาที่เรียนครบตามจำนวนหน่วยกิต และผ่านการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสาขานันทนาการ

2.2 หน่วยงาน องค์กรด้านนันทนาการทั้งของรัฐและเอกชน โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวม ข้อมูลจากผู้เข้บัณฑิตสาขานันทนาการได้แก่ ผู้บริหารนันทนาการ และผู้ดำเนินการนันทนาการ ในหน่วยงาน โดยใช้วิธีส่งทางไปรษณีย์ พร้อมทั้งได้แนบซองติดดวงตราไปรษณียากรจำหน่ายซอง ถึงผู้วิจัยเพื่อส่งกลับคืน นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจความสมบูรณ์เพื่อนำข้อมูลมา วิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงคุณภาพ

แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านนันทนาการและด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องโดยกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์จำนวน 10 คน

2. นำหนังสือแนะนำตัวจากคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พร้อมทั้งแบบสัมภาษณ์ ไปดำเนินการสัมภาษณ์กับผู้ทรงคุณวุฒิด้านนันทนาการ โดยผู้วิจัยเป็นผู้สัมภาษณ์เอง

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion)

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิเรื่อง แนวทางการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยผู้วิจัยดำเนินการ 2 ขั้นตอนคือ ขั้นเตรียมและขั้นดำเนินการซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ ขั้นเตรียม

1. ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการประชุมกลุ่ม

2. ผู้วิจัยกำหนดจำนวนและกลุ่มเป้าหมายของผู้ทรงคุณวุฒิในการให้ข้อมูลโดยเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการศึกษาสาขานันทนาการ ด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการอุดมศึกษา รวมจำนวน 10 ท่าน กำหนดเกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.1 เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านหลักสูตรและการสอนและด้านการอุดมศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ในการบริหารจัดการและการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาจำนวน 2 ท่าน

2.2 เกณฑ์ในการเลือกผู้ทรงคุณวุฒิด้านนันทนาการจำนวน 6-8 ท่าน คือ

2.2.1 มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการ

2.2.2 ปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาสาขานันทนาการ

2.2.3 มีวุฒิการศึกษาสาขานันทนาการไม่ต่ำกว่าปริญญาโท 2555

3. เตรียมการจัดการเพื่อการประชุมกลุ่มได้แก่ กำหนดการตารางเวลา สถานที่ โดยในการกำหนดวันประชุมกลุ่มผู้วิจัยได้สอบถามวันที่ผู้ทรงคุณวุฒิสะดวกตรงกันโดยกำหนดจัดการประชุมกลุ่มจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิในเรื่องแนวทางการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในวันศุกร์ที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2555 เวลา 19.00-12.00 น. เป็นเวลา 3 ชั่วโมง ณ ศูนย์กีฬาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4. คัดเลือกผู้เข้าร่วมดำเนินการประชุมกลุ่มคือ ผู้ดำเนินการสนทนาในการประชุมกลุ่ม (Moderator) ผู้จดบันทึก (Notetaker) และผู้ช่วยทั่วไป (Assistant) โดยทำความเข้าใจบทบาทของแต่ละคนดังนี้

4.1 ผู้ดำเนินการสนทนา (Moderator) เป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านนันทนาการที่สามารถสร้างบรรยากาศในการสนทนาได้เป็นอย่างดี และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ อิสระเสรีและเป็นธรรมชาติมากที่สุด Moderator ที่ดีจะต้องสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและควบคุมการสนทนาได้ ได้เป็นอย่างดี

4.2 ผู้จดบันทึก (Notetaker) จะต้องอยู่ร่วมตลอดเวลาและควรทำหน้าที่ในการจดบันทึกเพียงอย่างเดียวไม่ควรร่วมสนทนาด้วย เพราะจะทำให้การจดบันทึกข้อมูลไม่ครบถ้วน และจะต้องเป็นผู้ถอดเทปด้วยตนเอง เพื่อความเข้าใจในสิ่งที่ได้บันทึกและเนื้อหาสาระในเทปที่ตรงกัน

4.3 ผู้ช่วยทั่วไป (Assistant) มีหน้าที่คอยควบคุมเครื่องบันทึกเสียงและเปลี่ยนเทปขณะที่กำลังดำเนินการประชุมกลุ่ม และอำนวยความสะดวกแก่ผู้ดำเนินการประชุมกลุ่มและผู้จดบันทึก เพื่อให้แต่ละคนทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่

5. ติดต่อประสานงานกับผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขอเชิญในการร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ดังนี้

5.1 ขอนหนังสือแนะนำตัวและหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิในการร่วมประชุมกลุ่มจากบัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ

5.2 ผู้วิจัยนำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยฯพร้อมทั้งหนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ไปเรียนเชิญ ด้วยตนเอง

5.3 โทรศัพท์ประสานงานอีกครั้งเมื่อก่อนถึงวันประชุม 3 วัน

ขั้นตอนการประชุมกลุ่ม

ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการจัดการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีรายละเอียดดังนี้ คือ

1. เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ (ที่ได้เชิญไว้ล่วงหน้า) เป็นผู้ดำเนินการสนทนาในการประชุมกลุ่ม (Moderator)

2. ผู้วิจัยแนะนำผู้ทรงคุณวุฒิที่เข้าร่วมการประชุมกลุ่ม ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ในการประชุมกลุ่มพร้อมทั้งขออนุญาตบันทึกเทปคำสนทนา 2552

3. ผู้ดำเนินการสนทนาในการประชุมกลุ่ม (Moderator) เริ่มดำเนินการสนทนาจากประเด็นคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ล่วงหน้าจากผลการศึกษาแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านต่างๆ ตามรายละเอียดในหัวข้อของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ได้แก่ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552, 2552) ชื่อสาขา/ สาขาวิชา ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ลักษณะของสาขา/สาขาวิชา คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ มาตรฐานผลการเรียนรู้ องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง โครงสร้างหลักสูตร เนื้อหาสาระสำคัญของสาขา/สาขาวิชา กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการแนวทางการพัฒนาคณาจารย์ การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับสาขา/ สาขาวิชาสู่การปฏิบัติ

4. ผู้วิจัยเริ่มบันทึกเสียงการประชุมกลุ่มและจดบันทึกลงในแบบบันทึกเมื่อเริ่มการสนทนาตามเนื้อหาและประเด็นคำถาม

5. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล สรุปผลการประชุมกลุ่มให้ที่ประชุมรับทราบและขอมติในการประชุมกลุ่มเพื่อยืนยันความถูกต้องและครบถ้วนของข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามรายละเอียดในแต่ละหัวข้อของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

ผู้วิจัยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามรายละเอียดในแต่ละหัวข้อของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยเชิญผู้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ร่วมกันระดมสมองร่วมจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ (มคอ. 1) โดยดำเนินการดังนี้

1. ติดต่oprสานงานกับโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ได้แก่ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ในสถาบันการศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการเพื่อขอความร่วมมือในการร่วมประชุมเชิง

ปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1) จำนวน 60 ท่าน โดยจะจัดดำเนินการประชุมเป็นระยะเวลา 3 วัน ในวันที่ 23 -27 เมษายน พ.ศ. 2555

2. วิธีการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวและแนะนำอาจารย์ประจำหลักสูตรในสาขาวิชานันทนาการที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นรายบุคคล

2.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ

2.3 นำเสนอข้อมูลสารสนเทศรายละเอียดของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1) ตามข้อค้นพบของการวิจัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

2.4 เชิญวิทยากรบรรยาย ความสำคัญและความรู้ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแนวทางการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ 2552

2.5 การจัดประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1) โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในมาตรฐานคุณวุฒิและระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ ความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2555 ณ โรงแรมเพ็ชร์ ไฮเต็ล กรุงเทพมหานคร และดำเนินการปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2.6 สรุปผลเป็นมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1)

การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1) สู่การปฏิบัติโดยการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ. 2)

ผู้วิจัยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2) สาขาวิชานันทนาการ ตามกำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้ผลิตบัณฑิตสาขาวิชานันทนาการ ระดับปริญญาตรี ได้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรในสาขาวิชานันทนาการร่วมจัดทำ

รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ. 2) ระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการและการใช้เวลาว่างโดย
ดำเนินการ ดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับอาจารย์ประจำหลักสูตรในสาขาวิชานันทนาการและการ
ท่องเที่ยวเพื่อขอความร่วมมือในการร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำรายละเอียดของ
หลักสูตร (มคอ. 2) ระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยวจำนวน 20 ท่านโดย
จะจัดดำเนินการประชุมเป็นระยะเวลา 5 วัน วันที่ 16-20 กรกฎาคม 2555 ณ โรงแรมแปซิฟิกพาร์ค
ไฮเทล จังหวัดชลบุรี

2. วิธีการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการโดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการดังนี้

2.1 ผู้วิจัยแนะนำตัวและแนะนำอาจารย์ประจำหลักสูตรในสาขาวิชานันทนาการและ
การท่องเที่ยวที่เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นรายบุคคล

2.2 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ

2.3 นำเสนอข้อมูลสารสนเทศรายละเอียดของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1)ตามข้อค้นพบของการวิจัยที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

2.4 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลสารสนเทศหัวข้อในการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร
(มคอ.2) ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
พ.ศ. 2552 ได้แก่

หมวดที่ 1 ลักษณะและข้อมูลทั่วไปของหลักสูตร

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้และกลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินงานของหลักสูตร

2.5 ดำเนินการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)

3. จัดประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสม
ของ (ร่าง) รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว (มคอ.2) โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในมาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับ
ปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการผู้วิจัยดำเนินการจัดการประชุมวิพากษ์ ในวันที่ 4-6 กันยายน พ.ศ. 2555

ณ โรงแรมเอส เอส บางแสนบีช จังหวัดชลบุรีปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

4. สรุปผลเป็นรายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว (มคอ.2)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร อาจารย์ประจำหลักสูตร ผู้บริหารนันทนาการ (ผู้ใช้บัณฑิต) ที่มีต่อหลักสูตรและแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการและด้านผลผลิตของหลักสูตร โดยผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลและทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและใช้สถิติค่าร้อยละ

1.2 ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 วิเคราะห์โดยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of Variation)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ (Structural Interview) และแบบสอบถามปลายเปิด โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการ ดังนี้

1.1 นำมาสรุปเป็นรายการ แยกประเภทข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ จัดระเบียบไว้อย่างเป็นหมวดหมู่

1.2 นำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีของไมล์และฮิวเบอร์แมน (Miles & Huberman, 1994) ได้แก่

1.2.1 การย่อข้อมูล (Data reduction) ผู้วิจัยจัดการข้อมูลให้มีความเป็นระเบียบ ทำให้ข้อมูลน้อยลง ด้วยการตัดทอนข้อมูลที่ไม่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ศึกษาออก เหลือไว้

เฉพาะเรื่องที่ต้องการศึกษาจริง ๆ เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลเหล่านั้นได้อย่างเป็นระบบ และเข้าใจง่าย

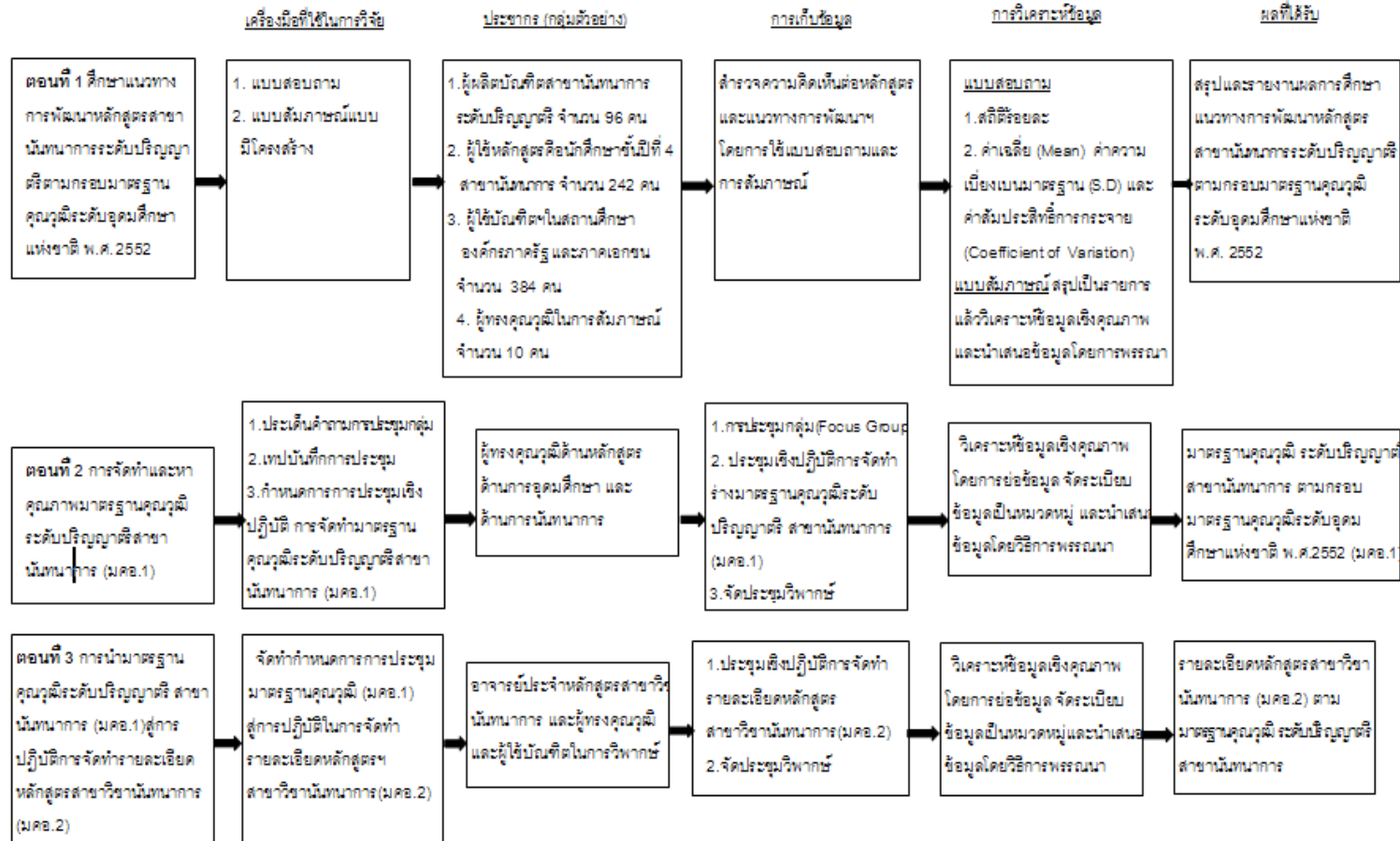
1.2.2 การแสดงข้อมูล (Data Display) ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จัดระเบียบไว้แล้วอย่างเป็นหมวดหมู่ด้วยวิธีการพรรณนา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือสำหรับการประชุมกลุ่มและการประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.1 ผู้วิจัยถอดความจากเทปบันทึกเสียง โดยใช้วิธีการหาข้อสรุป การตีความ และการตรวจสอบ ความถูกต้องตรงประเด็นของการวิจัย (Conclusions Drawing and Verifying) ซึ่งเป็นกระบวนการหาข้อสรุปและตีความข้อสรุปหรือข้อค้นพบที่ได้ รวมทั้งการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ประเด็นหลักของการศึกษา

2.2 เรียบเรียงข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามโครงสร้างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ และตามโครงสร้างของรายละเอียดของหลักสูตรรายวิชา ในแต่ละด้านแล้ว นำเสนอในลักษณะความเรียง

ขั้นตอนดำเนินการวิจัย

แผนภูมิที่ 3 การดำเนินการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการนำเสนอผลการวิจัยเชิงปริมาณในตอนที่ 1 และการนำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยการวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างด้วยค่าร้อยละ(Percentage) วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจากการประเมินหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรีในประเทศไทยด้วยค่าเฉลี่ย(Mean) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน(Standard deviation) วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน โดยการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis) (ภาคผนวก ก)

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ (ภาคผนวก ก)

2. ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี(ภาคผนวก ก)

3. การประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ ร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)โดยผู้ทรงคุณวุฒินักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เข้บัณฑิต ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ และดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ(ภาคผนวก ก)

4. สรุปเป็น “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ” (มคอ.1)

ตอนที่ 3 ผลการนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ(มคอ.1) สู่อการปฏิบัติ โดยการจัดทำรายละเอียดของตัวอย่างหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) โดยมีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำ(ร่าง) รายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) โดยผู้ผลิตบัณฑิตสาขาวิชานันทนาการ ระดับปริญญาตรี

2. ผลการประชุมวิพากษ์เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ (ร่าง) รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) โดยผู้ทรงคุณวุฒินักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ใช้บัณฑิต ในรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) และดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3. สรุปเป็น “**รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ**” (มคอ.2)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กรรมการบริหารหลักสูตร และ
อาจารย์ประจำหลักสูตร)

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (96 คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	36	37.5
หญิง	60	62.5
2.ระดับการศึกษา		
ปริญญาโท	59	61.5
ปริญญาเอก	37	38.5
3.ประสบการณ์ในการทำงาน		
3 - 5 ปี	13	13.5
6 - 10 ปี	45	46.9
มากกว่า 10 ปี	38	39.6
4.จำนวนรายวิชาที่ท่านรับผิดชอบ/ประสานงานในภาคการศึกษานี้		
2 รายวิชา	45	46.8
3 รายวิชา	51	53.2
5.จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ในภาคการศึกษานี้		
1- 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	4	4.2
4 - 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	45	46.9
7 - 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	41	42.7
มากกว่า 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์	6	6.2

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 62.5 มีการศึกษาระดับปริญญาโทจำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 91.5 มีประสบการณ์ในการทำงาน 6 - 10 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 มีจำนวนรายวิชาที่ต้องรับผิดชอบ/ประสานงานในแต่ละภาคการศึกษา โดยเฉลี่ยคือ 3 รายวิชาจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 และมีจำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ในภาคการศึกษานี้ 4 - 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 46.9 และ 7-9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 42.7

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกรรมการบริหารหลักสูตร และ
อาจารย์ประจำหลักสูตร ที่มีต่อหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.93	0.551	มาก
2. โครงสร้างหลักสูตร	3.80	0.752	มาก
3. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร			
3.1 วิชาแกน	3.65	0.676	มาก
3.2 วิชาเลือกเสรี	3.77	0.819	มาก
3.3 การฝึกประสบการณ์	3.35	1.036	ปานกลาง
4. ปัจจัยเบื้องต้น			
4.1 อาจารย์	3.55	0.789	มาก
4.2 นักศึกษา	3.59	0.848	มาก
4.3 สภาพแวดล้อม	3.10	0.669	ปานกลาง
5. ปัจจัยด้านกระบวนการ			
5.1 การคัดเลือกนักศึกษา	3.95	0.952	มาก
5.2 การจัดการเรียนการสอน	3.63	0.882	มาก
5.3 การวัดและการประเมินผล	3.70	0.848	มาก
5.4 การบริหารจัดการหลักสูตร	3.45	0.725	มาก
6. ด้านผลผลิตของหลักสูตร			
6.1 คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้	3.32	0.751	ปานกลาง
6.2 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ	3.31	0.824	ปานกลาง
6.3 คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงาน	3.32	0.808	ปานกลาง
รวม	3.54	0.795	มาก

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่ากรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรมี
ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรสาขานันทนาการส่วนใหญ่ อยู่ในระดับมาก
ยกเว้นความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึก
ประสบการณ์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ สภาพแวดล้อม และด้านผลผลิตหลักสูตรทุกประเด็น

ตารางที่ 15 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้หลักสูตรที่เป็นนักศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (242 คน)	ร้อยละ
1.เพศ		
ชาย	98	40.5
หญิง	144	59.5
2.ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสม		
ต่ำกว่า 2.00		-
2.00 – 3.19	161	66.4
3.20 – 3.50	58	24.1
มากกว่า 3.50	23	9.5
3.ความรู้พื้นฐานก่อนเข้าศึกษาในสาขานันทนาการ สาขานันทนาการ		
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมวิทย์ – คณิต	28	11.6
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์ – ภาษา	127	52.3
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์ – คณิต	17	7.1
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ	59	24.5
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	11	4.6
4.เหตุผลที่ท่านเลือกศึกษาในสาขานันทนาการ		
มีพื้นฐานความสนใจในสาขาวิชานี้อยู่แล้ว	110	45.6
เชื่อมั่นในความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย	43	17.8
เชื่อว่าเมื่อจบการศึกษาแล้วหางานได้ง่าย	67	27.4
เรียนตามความต้องการของผู้ปกครอง	6	2.5
เพื่อนชักชวนให้เรียน	6	2.5
เหตุผลอื่นๆ	10	4.1
5.ความคาดหวังของท่านในการเรียนในสาขานันทนาการ		
ได้ประกอบอาชีพตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษา	99	41.0
มีความเชี่ยวชาญอย่างมากในการประกอบอาชีพ	38	15.5
ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ	45	18.8
ได้รับความเชื่อถือทั้งในวงการวิชาชีพเดียวกันและต่างวิชาชีพ	12	5.0
เป็นบัณฑิตที่มีอุดมการณ์และรับผิดชอบต่อสังคม	25	10.5
มีโอกาสทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคม	17	6.7
อื่นๆ	6	2.5

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้หลักสูตรที่เป็นนักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงจำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 59.5 และเป็นเพศชายจำนวน 98 คน คิดเป็น ร้อยละ 40.5 มีค่าระดับคะแนนสะสม 2.00-3.19 จำนวน 161 คน คิดเป็น ร้อยละ 66.4 มีความรู้พื้นฐานก่อนเข้าศึกษาในสาขานันทนาการสาขาผู้นำนันทนาการ คือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป-ภาษา จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 มีพื้นฐานความสนใจในสาขานันทนาการเป็นเบื้องต้นอยู่แล้วจำนวน 110 คิดเป็นร้อยละ 45.6 และมีความคาดหวังในการเรียนสาขานันทนาการคือ ได้ประกอบอาชีพตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษาจำนวน 99 คิดเป็น ร้อยละ 41.0

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตรที่เป็นนักศึกษา ที่มีต่อความเหมาะสมของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
1.โครงสร้างหลักสูตร	3.97	0.668	มาก
2. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร			
2.1 วิชาแกน	3.92	0.667	มาก
2.2 วิชาเอก (วิชาเฉพาะด้าน)	4.31	0.699	มาก
2.3 วิชาเลือกเสรี	3.93	0.728	มาก
3.ปัจจัยเบื้องต้น			
3.1 อาจารย์	4.10	0.718	มาก
3.2 นักศึกษา	4.05	0.683	มาก
3.3 สภาพแวดล้อม	3.79	0.761	มาก
4.ปัจจัยด้านกระบวนการ			
4.1 การคัดเลือกนักศึกษา	3.87	0.704	มาก
4.2 การจัดการเรียนการสอน	3.95	0.736	มาก
4.3 การวัดและการประเมินผล	4.02	0.778	มาก
รวม	4.12	0.700	มาก

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้หลักสูตรที่เป็นนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตารางที่ 17 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บัณฑิตศึกษานันทนาการที่เป็นผู้จ้างงาน จากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคเอกชน และภาครัฐบาล

ข้อมูลทั่วไป	สถานศึกษาอุดมศึกษา		ภาคเอกชน		ภาครัฐบาล	
	จำนวน (96 คน)	ร้อยละ	จำนวน (384 คน)	ร้อยละ	จำนวน (700 คน)	ร้อยละ
1.เพศ						
ชาย	64	66.5	214	55.7	300	42.8
หญิง	32	33.5	170	44.3	400	57.2
2.ระดับการศึกษา						
ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า	36	37.4	255	66.5	272	38.9
สูงกว่าปริญญาตรี	60	62.6	129	33.5	428	61.1
3.ประเภทขององค์กรที่ บัณฑิตทำงานร่วมกับท่าน						
ราชการ	70	72.54	175	45.7	432	61.7
เอกชน	26	27.46	209	54.3	268	38.3
4.ระดับตำแหน่งของท่าน ในองค์กร						
ผู้บริหารระดับต้น	28	29.2	121	31.5	321	45.8
ผู้บริหารระดับกลาง	48	49.6	175	45.5	201	28.7
ผู้บริหารระดับสูง	20	21.2	88	23	178	25.5
5.ขนาดขององค์กร						
บุคลากร 1-10 คน	17	17.7	46	12.1	62	8.9
บุคลากร 11-20 คน	40	42.3	86	22.4	174	24.8
บุคลากร 21-50 คน	21	21.5	187	48.7	299	42.7
บุคลากรมากกว่า 50 คนขึ้นไป	18	18.5	65	16.8	165	23.6
6.ระดับความคุ้นเคยกับบัณฑิต						
ผิวเผิน	19	19.2	99	25.8	270	38.6
ค่อนข้างดี	37	38.9	86	22.5	153	21.8
ดี	32	33.5	149	38.9	160	22.9
ดีมาก	8	8.3	49	12.8	117	16.7

จากตารางที่ 17 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้จ้างงานจากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาคเอกชน และภาครัฐบาล โดยสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาคเอกชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 64 และ 214 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5 และ 55.7 ตามลำดับ และภาครัฐบาล ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 57.2 ส่วนระดับการศึกษา สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาครัฐบาล จะสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 60 และ 428 คิดเป็นร้อยละ 62.6 และ 61.1 ตามลำดับ ส่วนภาคเอกชนมีระดับการศึกษา ปริญญาตรีหรือต่ำกว่าจำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5 ส่วนใหญ่ประเภทขององค์กรที่บัณฑิตทำงานร่วมด้วยของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาครัฐบาล คือ ราชการ จำนวน 70 และ 432 คน คิดเป็นร้อยละ 72.54 และ 61.7 ตามลำดับ ระดับตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่ของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา และภาคเอกชน คือ ผู้บริหารระดับกลาง จำนวน 48 และ 175 คิดเป็นร้อยละ 49.6 และ 45.5 ตามลำดับ ส่วนภาครัฐบาล ส่วนใหญ่เป็นโดยส่วนใหญ่ขนาดขององค์กร ผู้บริหารระดับต้น จำนวน 321 คิดเป็นร้อยละ 45.8 โดยส่วนใหญ่ขนาดขององค์กรของภาคเอกชนและภาครัฐบาล มีบุคลากร 21.50 คน จำนวน 187 และ 299 คิดเป็นร้อยละ 48.7 และ 42.7 ตามลำดับ และระดับความคุ้นเคยกับบัณฑิตของสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ส่วนใหญ่ค่อนข้างดี จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 ภาคเอกชน ส่วนใหญ่ดี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 และภาครัฐบาล ส่วนใหญ่ผิวเผิน จำนวน 270 คน คิดเป็นร้อยละ 38.6

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ใช้ผลผลิตที่เป็นผู้จ้างงาน ที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี

ลักษณะของบัณฑิต	สถานศึกษา		ภาคเอกชน		ภาครัฐบาล		ระดับ ความคิดเห็น
	ระดับอุดมศึกษา						
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้							
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ	4.24	0.670	4.01	0.520	4.11	0.517	มาก
2. ด้านความรู้	4.15	0.678	4.14	0.678	4.18	0.612	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4.09	0.685	4.19	0.685	4.05	0.640	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	4.19	0.703	4.25	0.703	4.15	0.704	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.99	0.738	3.88	0.738	3.77	0.615	มาก
คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ							
1. ความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการประกอบวิชาชีพ	4.02	0.684	4.18	0.687	4.12	0.624	มาก
2. ความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบใน ปัจจุบัน	4.11	0.669	4.14	0.623	4.18	0.651	มาก
3. สามารถสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบที่มีคุณภาพ	3.95	0.672	4.05	0.615	4.17	0.615	มาก
4. ความสามารถในการจัดระบบการทำงานและดำเนินงานตามกำหนดเวลา	4.08	0.672	4.21	0.732	4.35	0.511	มาก
5. ความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาและ สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	4.05	0.681	4.11	0.685	4.24	0.527	มาก

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้ใช้ผลผลิตที่เป็นผู้จ้างงาน ที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี (ต่อ)

ลักษณะของบัณฑิต	สถานศึกษา		ภาคเอกชน		ภาครัฐบาล		ระดับ ความคิดเห็น
	ระดับอุดมศึกษา						
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D	
คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ ของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงาน							
1. ความรู้รอบตัวที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน	4.11	0.644	4.14	0.612	3.87	0.605	มาก
2. ทักษะการสื่อสาร ในการใช้ภาษา อ่าน ฟัง พูดแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและเสนอความคิดหรือผลงาน	3.99	0.707	3.97	0.725	4.18	0.452	มาก
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและการ แก้ปัญหา	4.20	0.698	3.90	0.687	4.21	0.635	มาก
4. ความสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่นำมาใช้ในการ ทำงาน	4.01	0.686	4.07	0.625	3.89	0.348	มาก
5. ทักษะในการทำงานเป็นทีม	4.25	0.683	4.19	0.644	3.98	0.254	มาก
6. ทักษะการจัดการกับงานที่ได้รับมอบหมาย	4.35	0.704	4.15	0.712	4.08	0.495	มาก
7. ทักษะภาษาต่างประเทศ	3.52	0.829	3.78	0.836	4.12	0.741	มาก
8. ทักษะทางคอมพิวเตอร์	3.88	0.715	3.89	0.725	4.01	0.757	มาก
9. ความใฝ่รู้และรู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง	4.07	0.715	4.27	0.715	4.15	0.642	มาก
รวม	3.97	0.709	4.04	0.699	4.05	0.658	มาก

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าผู้ใช้ผลผลิตที่เป็นผู้จ้างงาน ได้แก่ จากสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา สถานประกอบการนันทนาการภาคเอกชน และสถานประกอบการนันทนาการ ภาครัฐบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการประเมินหลักสูตรสาขานันทนาการและศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร สาขานันทนาการระดับปริญญาตรีในประเทศไทยดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตร สาขานันทนาการระดับปริญญาตรี

1.1 ผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร สาขานันทนาการด้านวัตถุประสงค์ของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษา ปลูกจิตสำนึกด้านคุณธรรมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่น มุ่งพัฒนาความเป็นมนุษย์และความสามารถทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ของสังคม มุ่งเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมท่ามกลางความ เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ในด้านโครงสร้าง หลักสูตร หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า หมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะด้านไม่น้อยกว่า 104 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร วิชาแกนมีความแกนสอดคล้อง กับความต้องการของผู้เรียน มีความน่าสนใจและทันสมัย เหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต วิชา แกนมีเนื้อหาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร มีการจัดเนื้อหาและการกำหนดชั้นปีให้ศึกษา รายวิชา รวมทั้งสาระรายวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพอยู่ใน ระดับมาก วิชาเลือกเสรี มีเนื้อหาวิชาน่าสนใจสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การจัด เนื้อหาและการกำหนดชั้นปีให้ศึกษาวิชาเลือกเสรี ปัจจัยด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการ สอน และ การวัดและการประเมินผล โดยในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ ความเหมาะสมในรายช้อวิชาแกนและวิชาเลือกเสรี อยู่ในระดับมาก ส่วนการฝึกประสบการณ์ มีความคิดเห็นว่ระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์เหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านปัจจัย เบื้องต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในรายช้อของอาจารย์ว่าเหมาะสมอยู่ในระดับมาก คือ จำนวนอาจารย์เพียงพอกับรายวิชาในหลักสูตร มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ให้ความเอาใจใส่และช่วยเหลือนักศึกษา ยอมรับฟังความ

คิดเห็นของนักศึกษา ปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาค เป็นผู้มีคุณธรรมและจิตสำนึกใน
 ความเป็นครู เป็นผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชานันทนาการ ด้านนักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีพื้น
 ความรู้เพียงพอที่จะศึกษาในสาขาวิชานันทนาการ มีความสนใจและตั้งใจที่จะศึกษา มีทัศนคติที่
 ดีต่อการเรียนในสาขาวิชานันทนาการ รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน ยอมรับฟัง
 ความคิดเห็นของอาจารย์ ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชาที่เรียน สนใจติดตามข่าวสารความ
 เคลื่อนไหวของวงการวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพแวดล้อมมีความคิดเห็นว่ามี ความ
 เหมาะสมอยู่ในระดับอยู่ในระดับปานกลาง ในด้านปริมาณและความทันสมัยความเพียงพอของ
 หนังสือ เอกสาร วารสาร และตำรา ควรมีห้องปฏิบัติการมีการใช้สื่อการเรียนการสอน มีเครื่อง
 คอมพิวเตอร์มีแหล่งสืบค้นข้อมูลทางด้านนันทนาการผ่านทางอินเทอร์เน็ต และมีความเหมาะสม
 ในการจัดสถานที่เรียน มีที่นั่งพักหรือที่ทำงานของนักศึกษามีเพียงพอ อยู่ในระดับปานกลาง
 ความคิดเห็นปัจจัยด้านกระบวนการมีความคิดเห็นว่ามี ความเหมาะสมอยู่ในระดับอยู่ในระดับมาก
 ในด้านการคัดเลือกนักศึกษาโดย มีกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่ออย่างมีคุณภาพ
 มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจน มีการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาอย่างชัดเจน ปัจจัย
 ด้านกระบวนการ การจัดการเรียนการสอน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดย มีการปฐมนิเทศ
 นักศึกษาก่อนเรียน มีการนำวิธีและเทคนิคการสอนหลายๆ วิธีมาใช้ในการสอน เนื้อหาที่สอน
 สอดคล้องกับองค์ความรู้ทางด้านนันทนาการ วิธีสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตร
 การเรียนการสอนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหา
 และข้อความรู้ ให้โอกาสแก่นักศึกษาในการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติในสถานที่ต่างๆ อย่าง
 ทั่วถึง ให้นักศึกษาเชื่อมโยงและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาความรู้และการนำไปปฏิบัติ
 นักศึกษาได้รับการติดตามผลการเรียนรู้จากอาจารย์เสมอ นักศึกษาประเมินการสอนของอาจารย์
 เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น จัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาทางการเรียนจัด
 กิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและความสนใจของนักศึกษา มีการจัดกิจกรรม
 ประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ ดำเนินการเรียนการสอนครบถ้วนตามหลักสูตร ส่งเสริม
 การจัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา มีการจัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการศึกษา
 มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี กีฬา และนันทนาการ และมีความคิดเห็น ในระดับมากด้านการวัด
 และการประเมินผล โดยอาจารย์แจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนให้ทราบล่วงหน้า
 มีเกณฑ์การให้คะแนนและวัดผลที่ชัดเจนมีมาตรฐาน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนด
 เกณฑ์การวัดและประเมินผล วิธีการวัดและประเมินผลครอบคลุมวัตถุประสงค์เนื้อหาวิชา การวัด
 และประเมินผลมีประสิทธิภาพและยุติธรรม มีการประเมินผลงานและพัฒนาการของนักศึกษาเป็น

ระยะตลอดภาคการศึกษา ผลที่ได้จากการประเมินเหมาะสมกับความรู้ความสามารถจริงของนักศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง และ อาจารย์มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมปัจจัยด้านกระบวนการ การบริหารจัดการหลักสูตรอยู่ในระดับมากคือ มีนโยบายและแผนการดำเนินงานหลักสูตรอย่างชัดเจน บุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารจัดการหลักสูตรการจัดประชุมคณาจารย์เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร มีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของหลักสูตร (SWOT) มีการปรับปรุงหลักสูตรโดยกระบวนการ PDCA และในด้านผลผลิตของหลักสูตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมอยู่ในระดับอยู่ในระดับปานกลางด้านคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ อยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการประกอบวิชาชีพ ความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน สามารถสร้างสรรค์ผลงานนันทนาการที่มีคุณภาพ ความสามารถในการจัดระบบการทำงานและดำเนินงานตามกำหนดเวลา ความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาและสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงานอยู่ในระดับปานกลางความรู้รอบตัวที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน ทักษะการสื่อสาร ในการใช้ภาษา อ่าน ฟัง พูด แลกเปลี่ยนความคิด เห็นและเสนอความคิดหรือผลงานความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบและการแก้ปัญหา ความสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่นำมาใช้ในการทำงาน ทักษะในการทำงานเป็นทีม ทักษะการจัดการกับงานที่ได้รับมอบหมาย ทักษะภาษาต่างประเทศ ทักษะทางคอมพิวเตอร์ ความใฝ่รู้และรู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ความเป็นผู้นำ ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความขยัน อดทน อดกลั้น และตั้งใจทำงาน และการมีเจตคติที่ดีต่องานและองค์กร

1.2 ผู้ใช้หลักสูตร สาขานันทนาการ ที่เป็นนักศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร สาขานันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านคือ ด้านโครงสร้างของหลักสูตร ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของกับวิชาแกนวิชาเอก (วิชาเฉพาะด้าน) และวิชาเลือกเสรีอยู่ในระดับมาก ในด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของอาจารย์ นักศึกษา และสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก ด้านปัจจัย

ด้านกระบวนการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการคัดเลือกนักศึกษา การจัดการเรียนการสอน และการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

ผู้ใช้หลักสูตรที่เป็นนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรสาขาวิชานั้นทนทานการโดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร สาขาวิชานั้นทนทานการ ในด้านโครงสร้างของหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ในด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในรายข้อทุกข้อ ได้แก่ วิชาแกน วิชาเอก (วิชาเฉพาะด้าน) และวิชาเลือกเสรี อยู่ในระดับมาก ในด้านปัจจัยเบื้องต้นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในรายข้อทุกข้อ ได้แก่ อาจารย์ นักศึกษา และสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับ ในด้านปัจจัยด้านกระบวนการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมในรายข้อทุกข้อ ได้แก่ การคัดเลือกนักศึกษา การจัดการเรียน การสอน และการวัดและการประเมินผล อยู่ในระดับมาก

1.3 ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการที่เป็นผู้จ้างงาน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับมาก แสดงว่าบัณฑิตสาขานันทนาการ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และมีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎีในการประกอบวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน สามารถสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการจัดระบบการทำงานและดำเนินงานตามกำหนดเวลา และมีความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาและ สร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาเพิ่มเติมจากแบบสอบถามปลายเปิด คือ ด้านโครงสร้างหลักสูตรต้องการให้ทุกสถาบัน ควรมีหลักสูตรที่มีมาตรฐานและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความครอบคลุมสอดคล้องกับวิชาชีพ (มีใบประกอบวิชาชีพ) โดยยึดแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติเป็นหลัก ต้องการให้สาขานันทนาการ มีความเป็นสากล โดยเน้นภาษาอังกฤษให้มากขึ้น เพิ่มรายวิชาที่ทันสมัยเกี่ยวกับการปรับตัวเข้าสู่สังคม รวมถึงเรื่องของธุรกิจและการตลาด ให้มีการศึกษาดูงานภายนอกและมีการฝึกประสบการณ์อย่างเข้มข้น ด้านปัจจัยเบื้องต้น อาจารย์ต้องใช้เทคนิค และวิธีการสอนที่ทันสมัยและหลากหลาย สามารถแนะนำแหล่งความรู้ทางนันทนาการได้อย่าง

กว้างขวาง และเชื่อมโยงกับต่างประเทศได้ ควรเพิ่มบุคลากรสายสนับสนุนการศึกษาให้มากขึ้น เพิ่มจำนวนหนังสือที่มีความทันสมัยและเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน รวมถึงจัดหาสื่อการเรียนการสอนที่มีความทันสมัยและเพียงพอกับความต้องการ

2. ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตร

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการจำนวน 10 คนเรื่องความคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาหลักสูตร ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ในประเด็นที่ส่งผลให้หลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรีประสบความสำเร็จ ในด้านต่างๆ ดังนี้ คือ

1. ด้านบริบท เห็นว่าการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขานันทนาการมีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
2. ด้านปัจจัยนำเข้าเห็นว่า โครงสร้างสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร คุณลักษณะ แรกรับของนักศึกษา คุณลักษณะของอาจารย์ ทรัพยากรสนับสนุน ในหลักสูตรสาขานันทนาการเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร
3. ด้านกระบวนการดำเนินการของหลักสูตร ควรทำการปรับปรุงแก้ไขวิธีการดำเนินการ การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน ที่สามารถทำให้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างไร
4. ด้านผลผลิตของหลักสูตร คุณภาพของบัณฑิตสาขานันทนาการสามารถตอบสนอง ความต้องการของระบบบริการทางนันทนาการของสังคมในสภากาชาดปัจจุบันในเรื่องต่อไปนี้ อย่างไร
  - 4.1 สมรรถนะในการประกอบอาชีพนันทนาการ
  - 4.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานและพัฒนางาน
  - 4.3 ความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขานันทนาการ
5. แนวโน้มของหลักสูตรสาขานันทนาการที่เหมาะสม ควรเป็นหลักสูตรประเภทใด
6. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการ

สรุปผลการสัมภาษณ์ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการจำนวน 10 คน ดังนี้

ด้านบริบท เห็นว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขานันทนาการ มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของผู้รับบริการ โดยครอบคลุมไปถึงคุณธรรมจริยธรรมในอาชีพ มีข้อเสนอแนะว่าควรเพิ่มวัตถุประสงค์การผลิต

บัณฑิตศึกษานันทนาการให้สอดคล้องกับความต้องการของประเทศและเสริมสร้างศักยภาพ การแข่งขันและร่วมมือกับนานาชาติ

ด้านปัจจัยนำเข้าเห็นว่า หลักสูตรในโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหาสาระรายวิชา เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในส่วนเนื้อหาสาระมีความสอดคล้องกับบริบทชุมชนและสังคมส่วนรวม ครอบคลุมทักษะและสาระที่จำเป็นต้องรู้ในการปฏิบัติการ ประกอบอาชีพนันทนาการ ข้อเสนอแนะหลักสูตรศึกษานันทนาการเป็นหลักสูตรที่เน้นการปฏิบัติ ควรเพิ่มระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และควรเพิ่มการเลือกฝึกประสบการณ์ตามความสนใจของผู้เรียน (Internship) โดยมีการวางแผนการฝึกประสบการณ์ร่วมกับแหล่งฝึกประสบการณ์เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและมีความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงานด้านนันทนาการ ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ศึกษานันทนาการนั้นมีความเหมาะสมดี ควรมีการพัฒนาอาจารย์ให้มีความเชี่ยวชาญในศาสตร์ด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับศึกษานันทนาการเพิ่มเติม และในส่วนของอาจารย์ใหม่ ควรมีการปฐมนิเทศอาจารย์ใหม่เกี่ยวกับ ความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพครู เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล และคุณธรรมความเป็นครู ด้านกระบวนการคัดเลือกนักศึกษาและคุณลักษณะของผู้สมัครควรเพิ่มการประเมินด้านบุคลิกลักษณะ เจตคติต่ออาชีพศึกษานันทนาการ และการประเมินภาวะสุขภาพจิต ด้านทรัพยากรสนับสนุน เสนอแนะว่าควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการเตรียมสื่อการเรียน การสอน อาคารสถานที่ และแหล่งฝึกประสบการณ์ในแต่ละปีและสอดคล้องกับแผนการรับนักศึกษา

ด้านกระบวนการ เห็นว่า การบริหารหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ว่ามีความเหมาะสม และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- การบริหารหลักสูตร ควรมีการเตรียมความพร้อม ในการใช้หลักสูตรและนิเทศติดตามอย่างใกล้ชิดและมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้สามารถปรับปรุงได้ทันกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ควรมีการเตรียมความพร้อมของอาจารย์ศึกษานันทนาการและสาขาที่เกี่ยวข้องรวมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยสนับสนุน เช่น เจ้าหน้าที่ห้องสมุด เจ้าหน้าที่โสตทัศนูปกรณ์ ให้มีให้ครบ โดยเพิ่มเติมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานฝ่ายประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้อาจารย์ได้มีเวลาในการเตรียมการสอนเต็มที่

- การจัดการเรียนการสอน ในการจัดสรรอาจารย์สอนให้ตรงกับความเชี่ยวชาญของอาจารย์และควรจัดการเรียนการสอน แบบบูรณาการให้ครบทุกรายวิชา และการจัดโปรแกรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ

- การจัดการเรียนการสอนอาจารย์ควรมีการใช้วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนสถานการณ์จริงและสอดคล้องกับเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร การจัดประสบการณ์ การฝึกปฏิบัติให้เหมาะสมกับศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน อาจารย์มีการนิเทศและติดตามให้การดูแล และแนะนำอย่างใกล้ชิด ควรให้ผู้ปฏิบัติ (อาจารย์ นักศึกษาและสถานประกอบการ) มีส่วนร่วมในการวางแผนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการณ์จริงของแหล่งฝึกประสบการณ์ และควรให้ มีประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเหมาะสม

การนำหลักสูตรไปใช้ยังขาดการบูรณาการเชื่อมโยงศาสตร์แต่ละสาขา ให้กับผู้เรียนควรมีการพัฒนาอาจารย์ในด้านการสอนแบบบูรณาการ โดยปรับเปลี่ยนเจตคติต่อวิธีการสอนแบบนี้ก่อน และพัฒนาแนวทางการ จัดการเรียนการสอนให้ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยมีการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการสร้างสรรค์นวัตกรรมทางนันทนาการใหม่ๆ และเพิ่มการจัดการเรียนการสอนที่ใช้หลักฐาน เชิงประจักษ์ และการใช้วิจัยเป็นฐาน และควรมีการบูรณาการการจัดกิจกรรมนอกหลักสูตรเพื่อเสริมการเรียนรู้ตามหลักสูตร เช่น การศึกษาดูงานในแหล่งนันทนาการเพิ่มเติม ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์หลักสูตรให้ประชาชนและนักเรียน ผู้ที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้มีความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรสาขานันทนาการ

ด้านผลผลิตของหลักสูตร เห็นว่าบัณฑิตสาขานันทนาการมีความสามารถในการพัฒนา งานและปฏิบัติงานในระดับดี ได้รับการยอมรับในสังคม เสนอแนะควรเพิ่มทักษะด้านภาษา ต่างประเทศและการพัฒนาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน

5. แนวโน้มของหลักสูตรสาขานันทนาการที่เหมาะสม ควรเป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการวางแผน ออกแบบหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบัน สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยมุ่งเน้นชุมชนเป็นฐาน สอดคล้องกับแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ โดยให้ เป็นไปตามเกณฑ์ ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

6. ข้อเสนอแนะในการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการให้มีมาตรฐานและมีความเป็นสากล โดยดำเนินการจัดทำมาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) เพื่อให้เกิดมาตรฐานการศึกษาและปริญญาที่ ยอมรับร่วมกันได้

สรุปแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

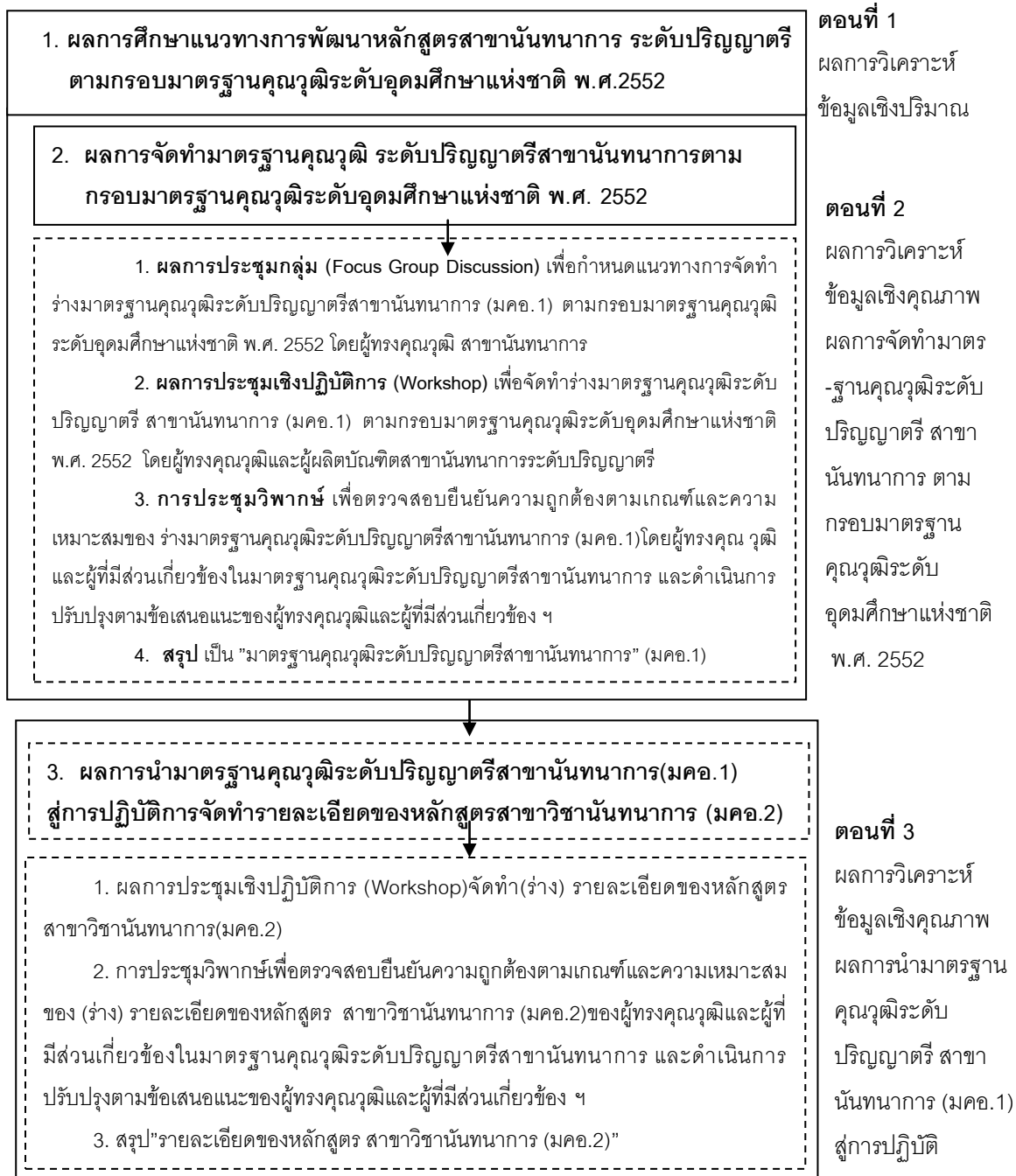
ผู้วิจัยได้นำผลจากการประเมินหลักสูตรทำการวิเคราะห์ร่วมกับผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิสรุปเป็น แนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ดังนี้

1. พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการให้มีมาตรฐานและมีความเป็นสากล โดยดำเนินการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) เพื่อให้เกิดมาตรฐานการศึกษาและปริญญาที่ยอมรับร่วมกันได้ (Mutual recognition)
2. การพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการควรมีลักษณะเป็นแบบบูรณาการ เน้นการปรับปรุงหลักสูตรในด้านคุณภาพและมีความทันสมัย พัฒนาหลักสูตรให้ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง และการประสานความรู้จากหลักสูตรให้เข้ากับชีวิตประจำวัน
3. พัฒนาหลักสูตรสาขา นันทนาการอย่างยั่งยืนต้องเน้นชุมชน เพื่อให้ นันทนาการเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศในภาคชุมชนระดับรากหญ้า จนถึงส่วนรวมระดับประเทศ
4. พัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการให้มีความหลากหลาย เช่น การเพิ่มการจัดหลักสูตรนานาชาติ ซึ่งมีแนวโน้มมากขึ้นเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จากการเปิดเสรีทางการศึกษา การเปิดหลักสูตรภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ กระตุ้นให้หลักสูตรการศึกษานานาชาติได้รับความนิยมมากขึ้น
5. หลักสูตรเน้นสร้างบุคลากรมืออาชีพระดับคุณภาพด้านนันทนาการในระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับผู้ให้บริการนันทนาการกับผู้ให้บริการนันทนาการโดยใช้ฐานความรู้ด้านนันทนาการสมัยใหม่มาเสริมความรู้ทางด้านการจัดการและการตลาด และเน้นการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและการเพิ่มขีดความสามารถของนักศึกษาในการให้บริการด้านนันทนาการแบบมืออาชีพ
6. จัดหลักสูตรสำหรับกลุ่มคนทำงานเพื่อยกระดับการทำงานของบุคลากรในองค์กร/ สถาบัน
7. จัดหลักสูตรสาขานันทนาการสู่กลุ่มประชาชนเฉพาะด้านให้เหมาะสมสอดคล้องกับการแบ่งกลุ่มนันทนาการ ได้แก่ กลุ่มมีปัญหาด้านร่างกาย กลุ่มด้อยโอกาสทางสังคม กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้สูงอายุและผู้เกษียณวัย

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ตอนที่ 2 เสนอผลการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) โดยประยุกต์ใช้เทคนิคการประชุมปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control: A-I-C) ตามวิธีการของสมิธ (Smith, 1991 cited in Ciaris, 2007) ดังนี้

แผนภูมิที่ 4 ขั้นตอนการเสนอผลการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดหลักสูตร ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

- 2.4. ผศ.ดร.สุวิมล ตั้งสัจพจน์ ประธานฝ่ายวิชาการนันทนาการ
คณะกรรมการบริหาร สมาคมสุขศึกษา
พลศึกษา และนันทนาการแห่งประเทศไทย
- 2.5. นายคงศักดิ์ เจริญรักษ์ ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และ
บุคลากรทางการศึกษา
- 2.6. นายนพดล จิรวุญฒิกุล คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา
- 2.7. ดร.กิติพงษ์ โพธิมุ ผู้อำนวยการสำนักนันทนาการ
กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
- 2.8. รศ.ดร.เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย กำกับดูแลหน่วยแผนและงบประมาณ หน่วย
ประกันคุณภาพและเทคโนโลยีสารสนเทศ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2.9. ผศ.ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล ประธานแขนงการจัดการนันทนาการและการ
ท่องเที่ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 2.10. ผศ.ดร. นพรัตน์ พบลาภ คณบดีคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

3. ผู้ดำเนินการสนทนาในการประชุมกลุ่ม (Moderator) เริ่มดำเนินการสนทนาจากเปิดอภิปรายโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแสดงความคิดเห็น

4. สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับศักยภาพของนันทนาการกับการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ นันทนาการเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ทำให้มีคุณภาพชีวิต Quality of life ทำปรับความสมดุลในการดำเนินชีวิต โดยทำให้ชีวิตมีความสุข นันทนาการจะกระจายอยู่ในส่วนต่างๆในชีวิตและมีบทบาทสำคัญ เนื่องจาก ร่างกายของคนมีโครงสร้างที่มีการทำกิจกรรม (Human body for Activity) โดยมีการพัฒนาพร้อมในด้าน ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา สังคม นันทนาการจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ เมื่อคนมีคุณภาพดี ก็จะทำให้สังคมดีไปด้วย และเมื่อสังคมดีก็สามารถพัฒนาประเทศไปได้อย่างมั่นคง เพราะคน เป็นทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของระบบการพัฒนาประเทศ การดำเนินนโยบายพัฒนาประเทศใดๆ ของภาครัฐจึงมักจะต้องมีกิจกรรมที่มีการส่งเสริมการพัฒนาทั้งร่างกายและจิตใจของคนไปพร้อมๆ กัน นอกจากนี้ การให้ความสำคัญต่อการใช้เวลาว่าง ก็เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างกิจกรรมที่พึงกระทำอย่างสร้างสรรค์ นำมาซึ่งความสุขและความพึงพอใจ เพื่อ

ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อทั้งร่างกายและจิตใจ ให้คนที่เข้าร่วมได้รับคุณภาพชีวิตที่ดี ที่สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข และสามารถพัฒนาถึงชุมชนรอบข้าง ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

5. สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อสภาพปัจจุบันและสถานการณ์โดยทั่วไปของการจัดหลักสูตรการศึกษาด้านนันทนาการ ระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยว่า สำหรับประเทศไทย ผู้ที่ดำเนินการจัดการและจัดกิจกรรมนันทนาการในยุคแรกนั้น ส่วนใหญ่ มาจากนักพลศึกษาซึ่งได้มีโอกาสเรียนนันทนาการเป็นรายวิชาที่มีบรรจุอยู่ในหลักสูตรการพลศึกษา จนในปี พ.ศ. 2525 เริ่มมีการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสาขานันทนาการ ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เปิดหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอกสันตนาการ จุดมุ่งหมายเพื่อผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการออกไปประกอบอาชีพรับใช้สังคมทั้งภาครัฐและเอกชน รับนิสิตเข้าศึกษาได้ปีการศึกษาละ 30 คน ซึ่งยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของสังคม ดังจะเห็นได้จากรายงานประเมินผลแผนพัฒนา นันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554) พบว่าในยุคทศวรรษที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในการจัดบริการนันทนาการ ผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย กล่าวคือบุคลากรด้านนันทนาการยังไม่มี การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถสู่ระดับมาตรฐานสากล พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะว่าควรจัดทำแผนผลิตบุคลากรนันทนาการโดยความร่วมมือกับสถานศึกษา (สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ, 2553) จึงทำให้สถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาเปิดสอนหลักสูตรการเรียนการสอนสาขานันทนาการ ในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อ ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการออกไปประกอบอาชีพรับใช้สังคมทั้งภาครัฐและเอกชนเช่นเป็นผู้นำนันทนาการประจำตำบล อำเภอ หรือในอุทยานแห่งชาติ สถานบริการด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งในสถานประกอบการของเอกชน และในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งมีกฎหมายแรงงานกำหนดให้มีเจ้าหน้าที่นันทนาการภายในโรงงานเพื่อจัดโครงการนันทนาการเป็นสวัสดิการสังคมให้กับพนักงานในโรงงาน แต่อาชีพด้านนันทนาการมักถูกมองว่าไม่มีความสำคัญ ในปัจจุบันคนที่รู้ไม่ชัด รู้ไม่ลึก รวมทั้งผู้บริหารระดับสูงยังไม่เข้าใจนันทนาการ ความไม่ชัดเจนในอาชีพทำให้มีผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนน้อยลงทำให้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรนันทนาการค่อย ๆ ปิดหลักสูตรหายไป น่าเป็นห่วงมาก ดังนั้นหลักสูตรการศึกษาด้านนันทนาการในระดับอุดมศึกษานั้นต้องได้อาชีพขึ้นมาก่อน จึงจะได้หลักสูตรซึ่งจัดได้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

6. สรุปความคิดเห็นผู้ทรงคุณวุฒิสภานันทนาการในเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการว่า: ผู้ทรงคุณวุฒิสภานันทนาการมีแนวความคิดเห็นสอดคล้องกันในการพัฒนามาตรฐานการผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการให้มีคุณภาพเพื่อสู่ตลาดแรงงาน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2552 โดยการมุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพ และพัฒนาศักยภาพ ของบัณฑิตสาขานันทนาการในการสร้างความรู้และนวัตกรรมทางนันทนาการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสาขานันทนาการ ของสถาบันอุดมศึกษา ในประเทศไทยเป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยในการดำเนินการพัฒนาจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 นั้น ควรดำเนินการลักษณะโครงการวิจัย และ ควรดำเนินการให้สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่องแนวทางการปฏิบัติ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานันทนาการและสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการทุกแห่งมีส่วนร่วมในการพัฒนาจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) โดยใช้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 เป็นแนวทางการพัฒนา

สรุปความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต่อแนวทางพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามรายละเอียดด้านต่างๆ ในหัวข้อของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ดังนี้

1. ชื่อสาขา/สาขาวิชาที่เหมาะสม ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

ชื่อสาขา: ชื่อของมาตรฐานคุณวุฒิสภานันทนาการต้องแสดงระดับและชื่อสาขาที่เป็นกลุ่มสาขาวิชาที่มีจุดร่วมโดยเห็นชอบให้ใช้ชื่อเป็นสาขารวม คือ **“มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ”**

ชื่อสาขาวิชา: ต้องเป็นสากลและเป็นที่ยอมรับร่วมกันโดยยึดแนวทางการจำแนกสาขาวิชาของ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก UNESCO (International Standard of Classification of Education: ISCED) ในการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสภานันทนาการที่ได้จัดกลุ่มใหญ่ๆ ไว้ 9 กลุ่ม และชื่อสาขาวิชาแต่ละหลักสูตรต้องเป็นไป

ตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2553)

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

ชื่อปริญญาและสาขาวิชาควรเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องหลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2553)

3. ลักษณะของสาขานันทนาการตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีความเฉพาะเจาะจงในด้านต่างๆ ดังนี้

ลักษณะของสาขานันทนาการ ต้องมีความเฉพาะเจาะจงทางการศึกษาทางด้านนันทนาการที่มีขอบเขตและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่างๆ อย่างกว้างขวาง เป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับศาสตร์อื่นๆ การจัดการศึกษาในสาขานันทนาการเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์ด้านนันทนาการและมีความสามารถทางวิชาชีพนันทนาการรวมทั้งศาสตร์อื่นที่สัมพันธ์กันโดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ขอบเขตขององค์ความรู้แบ่งออก เป็น 3 ด้านคือ 1) ความรู้ด้านนันทนาการและด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง 2) ความรู้ด้านการจัดการ องค์กรและธุรกิจ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติในสถานการณ์จริงตามสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในสังคม

4. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขานันทนาการตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้ : คุณลักษณะที่คาดหวังในตัวผู้จบการศึกษาสาขานันทนาการ ต้องกำหนดรายละเอียดของความเชี่ยวชาญ ความสามารถในการทำงาน และคุณลักษณะของผู้จบการศึกษาสาขานันทนาการระดับปริญญาตรีเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ในสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาตรีที่เปิดการเรียนการสอนหลักสูตรสาขานันทนาการในประเทศไทย รวมทั้งเทียบเคียงกับของต่างประเทศซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมได้มีการวิเคราะห์ สมรรถนะผู้ปฏิบัติงานด้านนันทนาการระดับมืออาชีพทั้งของต่างประเทศและในประเทศประกอบ โดยคำนึงถึง ผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ดังนั้นคุณลักษณะบัณฑิตสาขานันทนาการ ที่พึงประสงค์ต้องครอบคลุมลักษณะที่คาดหวังจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน เป็นอย่างน้อยคือเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม ในการประกอบวิชาชีพ นันทนาการ มีความรอบรู้ในศาสตร์สาขานันทนาการและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคทฤษฎีและ

ภาคปฏิบัติ สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาทั้งตนเองและวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนา สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบและ ดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศในการ สื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศในการจัดการนันทนาการได้ดี มีความรู้ ความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดการ การวางแผน และพัฒนาได้ ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์สมรรถนะ/ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานด้านนันทนาการระดับมืออาชีพ

สมรรถนะ / ความสามารถ				มาตรฐาน	
<p>สมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการเชิงพาณิชย์และรีสอร์ท</p> <p>Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F. (1998)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและสวนสาธารณะระดับมืออาชีพ</p> <p>(California Park & Recreation Society, 1999)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและกีฬา ระดับมืออาชีพ</p> <p>National Intramural-Recreational Sports Association (NIRSA)</p>	<p>นักนันทนาการวิชาชีพของกรมสถิติแรงงานของสหรัฐอเมริกา</p> <p>(Bureau of Labor Statistics, 2009)</p>	<p>ผลการเรียนรู้ของสภารับรองมาตรฐานด้าน สวนสาธารณะ นันทนาการ การท่องเที่ยวและวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(COAPRT Standard 2013)</p>	<p>วิชาชีพผู้นำนันทนาการของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำโดยคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
<p>1. สมรรถนะด้านการสื่อสาร</p> <p>2. สมรรถนะด้านภาวะผู้นำ</p> <p>3. สมรรถนะด้านบริการผู้เข้าพัก</p> <p>4. สมรรถนะด้านการจัดโปรแกรม</p> <p>5. สมรรถนะด้านการกำกับดูแล</p> <p>6. สมรรถนะด้านระเบียบข้อบังคับและมาตรฐาน</p>	<p>1.ความสามารถด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์</p> <p>2.ความสามารถด้านการสื่อสาร</p> <p>3.ความสามารถด้านความรู้ชุมชน</p> <p>4.ความสามารถด้านอาคารชุมชน</p> <p>5.ความสามารถด้าน</p>	<p>1.ความสามารถด้านปรัชญาและทฤษฎี</p> <p>2.ความสามารถด้านการเขียนโปรแกรม</p> <p>3.ความสามารถด้านเทคนิคการจัดการ</p> <p>4.ความสามารถด้านขั้นตอนการทำธุรกิจ</p> <p>5.ความสามารถด้านการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวก</p>	<p>1. ความสามารถใช้กฎข้อบังคับและระเบียบของสถานที่ให้บริการนันทนาการ เพื่อการรักษาวินัยและความปลอดภัยในการดำเนินกิจกรรม</p> <p>2. ความสามารถในการจัดการกรดำเนินงานตามแผนประจำวันของสถานที่ให้บริการนันทนาการ</p> <p>3. ความสามารถในการดูแล</p>	<p>มาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียน</p> <p>1. ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากโปรแกรมนี้แสดงถึงระดับความรู้ต่อไปนี้</p> <p>1.1ธรรมชาติของบช่ายและอุตสาหกรรมของอุทยานนันทนาการการท่องเที่ยวหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง</p> <p>1.2 เทคนิคและวิธี ดำเนินการ</p>	<p>1 ความรู้ด้านนันทนาการ</p> <p>1.1 ความรู้เกี่ยวกับการเป็นผู้นำนันทนาการ</p> <p>1.2 ความรู้ด้านปรัชญานันทนาการ</p> <p>1.3 ความรู้ด้านแหล่งนันทนาการ</p> <p>1.4 ความรู้ด้านการบริหาร ธุรกิจนันทนาการ</p> <p>1.5 ความรู้ด้านเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมไทย</p> <p>1.6 ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม</p>

สมรรถนะ / ความสามารถ				มาตรฐาน	
สมรรถนะการปฏิบัติงาน ของผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการเชิงพาณิชย์ และรีสอร์ท Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F. (1998)	ผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการและ สวนสาธารณะระดับ มืออาชีพ (California Park & Recreation Society,1999)	ผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการและกีฬา ระดับมืออาชีพ National Intramural- Recreational Sports Association (NIRSA)	นักนันทนาการวิชาชีพของ กรมสถิติแรงงานของ สหรัฐอเมริกา (Bureau of Labor Statistics, 2009)	ผลการเรียนรู้ของสมาชิกรับรอง มาตรฐานด้าน สวนสาธารณะ นันทนาการ การท่องเที่ยวและ วิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (COAPRT Standard 2013)	วิชาชีพผู้นำนันทนาการของ กรมพลศึกษา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำโดย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
7. สมรรถนะด้านการ ประชาสัมพันธ์และโปรโมชัน 8. สมรรถนะด้านการ บำรุงรักษา 9. สมรรถนะด้านการ ดำเนินการค้าปลีก	ผู้สร้างประสบการณ์ 6.ความสามารถด้าน การจัดการระบบ นิเวศ 7.ความสามารถด้าน การอำนวยความสะดวก 8. ความสามารถด้าน ความยืดหยุ่น 9. ความสามารถด้าน การพัฒนามนุษย์ 10.ความสามารถ ด้านความเป็นผู้นำ	ความสะอาดการ 6.ความสามารถด้าน วางแผนการออกแบบ 7.ความสามารถด้าน การวิจัยและการ ประเมินผล 8.ความสามารถด้าน ความรับผิดชอบทาง กฎหมายและการ บริหารความเสี่ยง 9.ความสามารถด้าน คุณภาพส่วนบุคคล และระดับมืออาชีพ	ระบบปฐมพยาบาลและให้ การช่วยเหลือตามวิธีการที่ กำหนด และแจ้งต่อให้ บุคลากรทางการแพทย์ ฉุกเฉินเมื่อจำเป็น 4. ความสามารถในการจัดการ และส่งเสริมความสนใจใน กิจกรรมนันทนาการเช่นศิลปะ, งานฝีมือ, กีฬา, เกมส์, ค่าย, และงานอดิเรก 5. ความสามารถในการเป็นผู้ นำเข้ากิจกรรมใหม่ๆ, การ แนะนำให้ผู้เข้าร่วมอื่นๆ	อย่างมืออาชีพ ตลอดจนคนงาน ในอุตสาหกรรมนันทนาการและ การท่องเที่ยว 1.3 ประวัติ ปรัชญา และ วิทยาศาสตร์พื้นฐานในวิชาชีพ อุทยาน นันทนาการ การ ท่องเที่ยวหรือวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง 2. มีความสามารถในการ ออกแบบ ประสบการณ์ นันทนาการ และการนำไปใช้ รวมทั้งการประเมินการให้บริการ สิ่งอำนวยความสะดวก ของ มนุษย์ที่ครอบคลุมถึงมิติที่	สุขภาพใจ และชุมชน 1.7 ความรู้ด้านการปฐม พยาบาลและการป้องกัน อุบัติเหตุ 1.8 ความรู้ด้านวัฒนธรรมไทยและ วัฒนธรรมอาเซียน 2. ความรู้ด้านกระบวนการ จัดการนันทนาการ 2.1 ความรู้ด้านการจัดการ 2.2 ความรู้ด้านการจัดกิจกรรม เป็นอย่างดี 2.3 ความรู้ด้านการจัดโปรแกรมให้ สอดคล้องกับระยะเวลา

สมรรถนะ / ความสามารถ				มาตรฐาน	
<p>สมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการเชิงพาณิชย์และรีสอร์ท</p> <p>Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F. (1998)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและสวนสาธารณะระดับมืออาชีพ</p> <p>(California Park & Recreation Society, 1999)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและกีฬา ระดับมืออาชีพ</p> <p>National Intramural-Recreational Sports Association (NIRSA)</p>	<p>นักนันทนาการวิชาชีพของกรมสถิติแรงงานของสหรัฐอเมริกา</p> <p>(Bureau of Labor Statistics, 2009)</p>	<p>ผลการเรียนรู้ของสภารับรองมาตรฐานด้าน สวนสาธารณะ นันทนาการ การท่องเที่ยวและวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(COAPRT Standard 2013)</p>	<p>วิชาชีพผู้นำนันทนาการของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำโดยคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
	<p>11.ความสามารถด้านการไกล่เกลี่ย</p> <p>12. ความสามารถจัดการรอบด้าน</p> <p>13.ความสามารถด้านสร้างเครือข่ายพันธมิตร</p> <p>14.ความสามารถด้านการปฐมนิเทศ</p> <p>15.ความสามารถด้านพลวัต</p> <p>ทางการเมือง /</p> <p>เฉียบแหลม</p>		<p>อธิบายหลักเกณฑ์การใช้สิ่งอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการมีส่วนร่วม</p> <p>6. ความสามารถในการกำกับดูแลและประสานงานการทำงานของบุคลากรในองค์กรต่างๆ เช่น การฝึกอบรมพนักงานและมอบหมายหน้าที่การทำงาน</p> <p>7. ความสามารถในการให้คำปรึกษากับผู้บริหารเพื่อหารือเกี่ยวกับข้อร้องเรียนและแก้ไขปัญหาอย่างมี</p>	<p>หลากหลายของบุคคล และวัฒนธรรม</p> <p>3. มีความรู้ในขอบเขตของวิชาชีพ ฝ่ายการฝึกงาน และปรัชญา พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์นันทนาการ อุทยาน และการใช้เวลาว่างตลอดจนในอุตสาหกรรมให้บริการแก่มนุษย์</p> <p>3.1 มีระดับความรู้ในขอบข่ายวิชาชีพที่เน้นถึงโปรแกรม และการนำไปใช้อย่างมืออาชีพ</p> <p>3.2 ผู้มีความรู้ในขอบเขตของ</p>	<p>2.4 ความรู้ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมนันทนาการ</p> <p>2.5 ความรู้ด้านการเงิน การบัญชีและงบประมาณ</p> <p>2.6 ความรู้ด้านการบริหารจัดการความปลอดภัยที่ได้มาตรฐานสากล</p> <p>2.7 ความรู้ด้านการเขียนโครงการ</p> <p>2.8 ความรู้ด้านการวัดและการประเมินผลการจัดกิจกรรม</p> <p>3. ความรู้ด้านการติดต่อสื่อสารการตลาด และการประชาสัมพันธ์นันทนาการ</p>

สมรรถนะ / ความสามารถ				มาตรฐาน	
<p>สมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการเชิงพาณิชย์และรีสอร์ท</p> <p>Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F. (1998)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและสวนสาธารณะระดับมืออาชีพ</p> <p>(California Park & Recreation Society, 1999)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและกีฬา ระดับมืออาชีพ</p> <p>National Intramural-Recreational Sports Association (NIRSA)</p>	<p>นักนันทนาการวิชาชีพของกรมสถิติแรงงานของสหรัฐอเมริกา</p> <p>(Bureau of Labor Statistics, 2009)</p>	<p>ผลการเรียนรู้ของสมาพันธ์มาตรฐานด้าน สวนสาธารณะ นันทนาการ การท่องเที่ยวและวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(COAPRT Standard 2013)</p>	<p>วิชาชีพผู้นำนันทนาการของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำโดยคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
	<p>16.ความสามารถด้านการวิจัย และการประเมินผล</p> <p>17. ความสามารถด้านทรัพยากร การพัฒนา และการบริหารจัดการ</p> <p>18. ความสามารถด้านความมั่งคั่ง</p> <p>19. ความสามารถด้านการคิดเชิงกลยุทธ์</p> <p>20. ความสามารถด้านเทคโนโลยี</p>		<p>ส่วนร่วม</p> <p>8. ความสามารถในการเป็นผู้อธิบายหลักการ เทคนิค และขั้นตอนความปลอดภัยแก่ผู้เข้าร่วมในกิจกรรม นันทนาการและแสดงให้เห็นถึงการใช้วัสดุและอุปกรณ์</p> <p>9. ความสามารถในการเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมให้สมบูรณ์รักษารูปแบบเวลาและการเข้าร่วมและบันทึกรายการการใช้อุปกรณ์</p> <p>10. ความสามารถในการเป็นผู้</p>	<p>วิชาชีพ ผ่านการฝึกงาน พื้นฐานในวิชาชีพที่โปรแกรมที่จัดเตรียมให้แก่ผู้เรียน</p> <p>3.3 มีความสามารถในการประยุกต์ความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพไปปฏิบัติ ไปพัฒนาให้เกิดความถูกต้อง ในการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย วิธีดำเนินการ การปฏิบัติ เทคนิคและสิ่งที่เกี่ยวข้องกับประเด็นจริยธรรมและวิชาชีพ</p> <p>4.การให้บริการและประสบการณ์แก่รัฐ แขกผู้มาเยี่ยมชม และลูกค้า</p>	<p>3.1ความรู้ด้านการติดต่อสื่อสาร ทั้งการพูด การอ่าน การเขียนและการฟัง</p> <p>3.2 ความรู้ด้านภาษาที่สองในการติดต่อสื่อสาร</p> <p>3.3 ความรู้ด้านการตลาดในการส่งเสริม และประชาสัมพันธ์</p> <p>3.4 ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรม นันทนาการ</p> <p>4 ความรู้ด้านบุคคล ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรม</p>

สมรรถนะ / ความสามารถ				มาตรฐาน	
สมรรถนะการปฏิบัติงาน ของผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการเชิงพาณิชย์ และรีสอร์ท Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F. (1998)	ผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการและ สวนสาธารณะระดับ มืออาชีพ (California Park & Recreation Society, 1999)	ผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการและกีฬา ระดับมืออาชีพ National Intramural- Recreational Sports Association (NIRSA)	นักนันทนาการวิชาชีพของ กรมสถิติแรงงานของ สหรัฐอเมริกา (Bureau of Labor Statistics, 2009)	ผลการเรียนรู้ของสภารับรอง มาตรฐานด้าน สวนสาธารณะ นันทนาการ การท่องเที่ยวและ วิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (COAPRT Standard 2013)	วิชาชีพผู้นำนันทนาการของ กรมพลศึกษา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำโดย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
			ประเมินการดำเนินการ นันทนาการและสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการ เพื่อให้ทราบว่าผลลัพธ์ตามที่ ต้องการหรือไม่	4.1 มีความสามารถในการ ออกแบบ การนำไปใช้ และการ ประเมินผล อุทยาน นันทนาการ การใช้เวลาว่าง และการบริการที่อำนวยความสะดวกแก่ กลุ่มเป้าหมายที่รับบริการ 4.2 มีความสามารถในการ ออกแบบประสบการณ์ที่ ชัดเจน และสามารถประยุกต์ ความรู้ และการปฏิบัติใน วิชาชีพในสังคมร่วมสมัยได้ 4.3 มีความสามารถในการ	นันทนาการ 4.1 ความรู้ด้านจิตวิทยาเบื้องต้น เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เข้าร่วม กิจกรรม 4.2 ความรู้ด้านพฤติกรรมมนุษย์ เพื่อจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับ บุคคล 4.3 ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชน 5 ความรู้ด้านทั่วไป ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการจัด กิจกรรมนันทนาการ

สมรรถนะ / ความสามารถ				มาตรฐาน	
<p>สมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการเชิงพาณิชย์และรีสอร์ท</p> <p>Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F. (1998)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและสวนสาธารณะระดับมืออาชีพ</p> <p>(California Park & Recreation Society, 1999)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและกีฬา ระดับมืออาชีพ</p> <p>National Intramural-Recreational Sports Association (NIRSA)</p>	<p>นักนันทนาการวิชาชีพของกรมสถิติแรงงานของสหรัฐอเมริกา</p> <p>(Bureau of Labor Statistics, 2009)</p>	<p>ผลการเรียนรู้ของสภารับรองมาตรฐานด้าน สวนสาธารณะ นันทนาการ การท่องเที่ยวและวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(COAPRT Standard 2013)</p>	<p>วิชาชีพผู้นำนันทนาการของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำโดยคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
				<p>อำนวยความสะดวก การใช้เวลาว่าง และประสบการณ์นันทนาการ ไปใช้กับลูกค้าได้เหมาะสมกับสถานที่</p> <p>วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม</p> <p>4.4 มีความสามารถในการประเมินการให้บริการและประสบการณ์นันทนาการที่นำเสนอ และนำข้อมูลไปใช้ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน</p> <p>5. ด้านการจัดการ/การบริหาร มีความรู้เกี่ยวกับการบริหาร</p>	<p>5.1 ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน</p> <p>5.2 ความรู้ด้านศึกษาศาสตร์</p> <p>5.3 ความรู้ด้านศิลปศาสตร์</p> <p>5.4 ความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ</p> <p>มาตรฐานด้านการปฏิบัติงาน</p> <p>1. การปฏิบัติงานด้านประสบการณ์ด้านการทำงาน</p> <p>2. การปฏิบัติงานด้านการส่งเสริมกิจกรรมนันทนาการ</p> <p>3. การปฏิบัติงานด้านการดำเนินงาน</p>

สมรรถนะ / ความสามารถ				มาตรฐาน	
สมรรถนะการปฏิบัติงาน ของผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการเชิงพาณิชย์ และรีสอร์ท Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F. (1998)	ผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการและ สวนสาธารณะระดับ มืออาชีพ (California Park & Recreation Society,1999)	ผู้เชี่ยวชาญด้าน นันทนาการและกีฬา ระดับมืออาชีพ National Intramural- Recreational Sports Association (NIRSA)	นักนันทนาการวิชาชีพของ กรมสถิติแรงงานของ สหรัฐอเมริกา (Bureau of Labor Statistics, 2009)	ผลการเรียนรู้ของสภารับรอง มาตรฐานด้าน สวนสาธารณะ นันทนาการ การท่องเที่ยวและ วิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (COAPRT Standard 2013)	วิชาชีพผู้นำนันทนาการของ กรมพลศึกษา กระทรวงการ ท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำโดย คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
				จัดการนันทนาการ อุทยาน และกรให้บริการใช้เวลาว่าง 5.1 สามารถดำเนินการบริหาร จัดการขั้นพื้นฐาน เช่นการเงิน ทรัพยากรมนุษย์ การตลาด และการประชาสัมพันธ์ 5.2 สามารถประยุกต์ หลักการ และวิธีการ บริหารในการประกอบ วิชาชีพนันทนาการ อุทยาน การให้บริการใช้เวลา ว่างตามมาตรฐานและ เกณฑ์การประเมิน	มาตรฐานด้านการปฏิบัติตน 1.ด้านบุคลิกภาพและการ แสดงออก 1.1 มีสุขภาพดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ 1.2 มีบุคลิกภาพดี 1.3 มีการแสดงออกที่ดีทั้งทางกาย วาจา และมีจิตใจที่ดีงาม 1.4 มีความเป็นผู้นำ 1.5 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เข้ากับ บุคคลอื่นได้ดี 2. ด้านทัศนคติ 2.1 เป็นผู้มองโลกในแง่ดี มีทัศนคติเชิงบวก

สมรรถนะ / ความสามารถ				มาตรฐาน	
<p>สมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการเชิงพาณิชย์และรีสอร์ท</p> <p>Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F. (1998)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและสวนสาธารณะระดับมืออาชีพ</p> <p>(California Park & Recreation Society, 1999)</p>	<p>ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและกีฬา ระดับมืออาชีพ</p> <p>National Intramural-Recreational Sports Association (NIRSA)</p>	<p>นักนันทนาการวิชาชีพของกรมสถิติแรงงานของสหรัฐอเมริกา</p> <p>(Bureau of Labor Statistics, 2009)</p>	<p>ผลการเรียนรู้ของสภารับรองมาตรฐานด้าน สวนสาธารณะ นันทนาการ การท่องเที่ยวและวิชาชีพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง</p> <p>(COAPRT Standard 2013)</p>	<p>วิชาชีพผู้นำนันทนาการของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา จัดทำโดยคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย</p>
				<p>หลักสูตรปริญญาตรีของ NPRA ในสหรัฐอเมริกา ฉบับปี ค.ศ. 2007</p>	<p>2.2 มีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อวิชาชีพ</p> <p>2.3 ปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทยและวัฒนธรรมสากลได้อย่างถูกต้อง</p> <p>3.ด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณ ได้แก่</p> <p>3.1 มีคุณธรรม มีศีลธรรม และมีความยุติธรรม</p> <p>3.2 มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความประพฤติที่ดีงามต่อตนเอง และต่อสังคม</p> <p>3.3 มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม</p>

5. มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตศึกษานันทนาการตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ควรมีดังนี้ : มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตศึกษานันทนาการควรเป็นมาตรฐานที่พัฒนาเชื่อมโยงมาจากมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ให้มีรายละเอียดเฉพาะเจาะจงกับสาขาคือ

5.1 คุณธรรม จริยธรรม มีความเข้าใจและ ถึงคุณค่าและความสำคัญของการใช้เวลาว่าง มีคุณธรรม จริยธรรมในการประกอบวิชาชีพนันทนาการ

5.2 ความรู้มีความรู้ความเข้าใจมีทักษะในศาสตร์ศึกษานันทนาการและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและสามารถบูรณาการความรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบนันทนาการ

5.3 ทักษะทางปัญญา สามารถค้นหาข้อเท็จจริง และประเมินข้อมูล เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและนำศาสตร์ด้านนันทนาการ มาแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิต และการประกอบวิชาชีพนันทนาการได้อย่างเหมาะสม

5.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบมีมนุษยสัมพันธ์และสามารถใช้ความรู้ด้านนันทนาการมาประยุกต์ใช้ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์

5.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิเคราะห์ตัวเลขทางคณิตศาสตร์และเทคนิคทางสถิติ เพื่อการสื่อสาร เพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรในวิชาชีพนันทนาการโดยสื่อสารการใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้องตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

ยังไม่มีองค์กรตามกฎหมาย ซึ่งกำกับมาตรฐานวิชาชีพนันทนาการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของผู้สำเร็จการศึกษาสาขาวิชานันทนาการ ทำให้การดำเนินงานต่างๆของนันทนาการขาดการพัฒนาและกำกับดูแลผู้ประกอบการวิชาชีพศึกษานันทนาการ จึงควรได้มีการจัดตั้งสมาคมวิชาชีพด้านนันทนาการเพื่อ กำกับดูแลการปฏิบัติวิชาชีพนันทนาการอย่างมีมาตรฐานมาตรฐาน

7. โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิมีดังนี้

โครงสร้างของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ ต้องเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และมีเนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาอย่างครบถ้วน ซึ่งประกอบด้วย

1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งเป็นวิชาที่ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2) หมวดวิชาเฉพาะ เป็นวิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและองค์ความรู้เฉพาะด้านของสาขาวิชานั้นๆ ที่กำหนดให้ต้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้แบ่งออกเป็น

- พื้นฐานวิชาชีพ คือ วิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานในวิชาชีพสาขานั้นๆ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อม และเพิ่มศักยภาพในการศึกษาวิชาเฉพาะ

- วิชาเฉพาะบังคับ คือ วิชาที่ผู้เรียนในหลักสูตรนี้จำเป็นต้องเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร สาขานั้นๆ ที่สถาบันอุดมศึกษานั้นๆ เป็นผู้กำหนด

- วิชาเฉพาะเลือก เป็นวิชาที่เพิ่มเติมจากวิชาเฉพาะบังคับเพื่อให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามลักษณะงานอาชีพที่ตนสนใจ หรือเพิ่มทักษะการปฏิบัติงานในระดับสากล

- วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ ซึ่งเป็นการฝึกปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษา หรือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบนับชั่วโมง ต่อเนื่องกัน ซึ่งสาขานั้นๆ ต้องเน้นการฝึกปฏิบัติ มากเลยต้องเป็นการปฏิบัติโดยมีชั่วโมงการฝึกประสบการณ์ 100 ชั่วโมง หรือ 150 ชั่วโมง โดยชัดเจนจึงจะผ่านเกณฑ์

3) หมวดวิชาเลือกเสรี คือ วิชาที่ให้ผู้เรียนเลือกตามที่ตนเองถนัดหรือสนใจ

โครงสร้างหลักสูตร และจำนวนหน่วยกิต ต้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี มีดังนี้ของกระทรวงศึกษาธิการ คือจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต

ก. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	.....หน่วยกิต (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต)
ข. หมวดวิชาเฉพาะ	.....หน่วยกิต (ไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต)
วิชาแกน/วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	.....หน่วยกิต
วิชาเอก-บังคับ/วิชาเอก	.....หน่วยกิต
วิชาเอก-เลือก/วิชาโท	.....หน่วยกิต
ค. หมวดวิชาเลือกเสรี	.....หน่วยกิต (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)

8. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชานั้นๆ ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชานั้นๆ ต้องสัมพันธ์กับลักษณะของสาขาวิชา ความรู้ในสาขาวิชา (Subject knowledge) และมาตรฐานผลการเรียนรู้ของสาขานั้นๆ

การกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของสาขา/สาขาวิชานั้นนันทนาการต้องประกอบด้วยองค์ความรู้ที่
ต้องการในรายวิชาที่กำหนดในหลักสูตรโดยเน้นให้รายวิชาที่กำหนดต้องครอบคลุมและสอดคล้อง
กับองค์ความรู้ 5 ด้าน และ โดยมีการวัดและประเมินผลตามเกณฑ์กำหนด-ความสามารถ
(Assessment procedure and performance criteria)ซึ่งต้อง สอดคล้องกับความต้องการของผู้มี
ส่วนได้ส่วนเสีย สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการของประเทศ
ต่างๆ โดยกำหนดเป็นกลุ่มเนื้อหา สาระสำคัญในหลักสูตร สาขานันทนาการประกอบด้วย เนื้อหา
7 กลุ่มดังนี้

1. แนวความคิดพื้นฐานด้านนันทนาการ
2. ความเป็นวิชาชีพนันทนาการ
3. ระบบ delivery system นำส่งการให้บริการด้านนันทนาการ
4. ความสามารถจัด Event งานต่างๆ
5. การบริหารจัดการ
6. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ
7. ประสพการณ์ภาคสนาม

9. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ สาขาวิชานันทนาการตามความเห็น
ของผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้

กลยุทธ์การสอนของอาจารย์ต้องมีวิธีการสอน เทคนิคการสอน การจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอน เพื่อให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ โดยจะต้องเลือกใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมกับการเรียนรู้
แต่ละด้านทั้ง 5 ด้านที่กำหนดไว้ดังนี้

กลยุทธ์การสอน

1. กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรมโดยการ
สอดแทรก ในเนื้อหาวิชาเรียนทุกวิชา การเรียนรู้จากสถานการณ์จริง การจัดกิจกรรมในชั้นเรียน
หรือในวิชา

2. กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้ การสอนหลายรูปแบบใน
รายวิชาตามหลักสูตร ได้แก่ การบรรยาย อภิปราย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การให้ศึกษาค้นคว้า
ด้วยตนเอง การฝึก การศึกษาดูงาน การเข้าร่วมประชุมสัมมนา

3. กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา การสอนโดย
เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การให้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การสัมมนา

4. กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ การสอนในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม

5. กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ การเรียนรู้ด้วยตนเองผ่านระบบ e-Learning

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

การประเมินผลการเรียนรู้ที่ดีของอาจารย์จะเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาว่าได้พัฒนาการเรียนรู้ได้ในระดับต่างๆ ที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานผลการเรียนรู้ มาตรฐานคุณวุฒิจึงต้องให้แนวทางในการประเมิน ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ตามกลยุทธ์ที่ใช้ ทั้ง 5 ด้านคือ

1. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประเมินพฤติกรรม โดยเพื่อนนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ผู้สอน ประเมินคุณลักษณะบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต

2. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ ประเมินผลการเรียนรู้จากการเรียนรายวิชา โดยการสอบข้อเขียน สอบภาคปฏิบัติ การทำแบบฝึกหัด การทำรายงาน ประเมินคุณลักษณะบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต

3. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา ประเมินผลการเรียนรู้จากการเรียนรายวิชา ประเมินผลงานจากการทำการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การโครงการ ประเมินคุณลักษณะบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต

4. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ประเมินผลการเรียนรู้จากรายวิชาต่างๆ ที่มีการส่งเสริมให้ทำงานกลุ่ม ประเมินคุณลักษณะบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต

5. กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและเทคโนโลยีสารสนเทศ ประเมินผลการเรียนรู้จากการเรียนรายวิชาวิจัย หรือสถิติ ประเมินผลการเรียนรู้จากผลิตผลงานการ เพื่อนำเสนอในรูปแบบต่างๆ ประเมินคุณลักษณะบัณฑิต โดยผู้ใช้บัณฑิต

10. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

ทุกสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการต้องมีระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเพื่อยืนยันประสิทธิภาพของการประเมินผลว่า ผู้จบการศึกษานันทนาการทุกคนมีผลการเรียนรู้อย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิสาขานันทนาการเป็นอย่างน้อยดังนี้

1. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในขณะนักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษาเป็น การทวนสอบในระดับรายวิชาโดย อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชา

2. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา ควรเน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ทำอย่างต่อเนื่อง เช่นภาวะการได้งานทำของบัณฑิต

11. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ ใช้ระเบียบหรือหลักเกณฑ์เป็นไปตามระเบียบสถาบันการศึกษานั้นๆ

12. คณะจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

อาจารย์ประจำสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานั้นนทานการต้องมีจำนวนและคุณวุฒิเป็นไปตาม

(1) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548

(2) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องแนวทางบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2548

(3) แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548

13. ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการบริหารหลักสูตร ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มีดังนี้ สิ่งสำคัญของนักศึกษาสาขานั้นนทานการคือการมีทักษะด้านนั้นนทานการที่หลากหลาย จึงมีความจำเป็นที่นักศึกษาต้องมีประสบการณ์การฝึกทักษะปฏิบัติด้านนั้นนทานการกับการใช้งานเครื่องมือ ด้านมัลติมีเดีย ดังนั้นทรัพยากรการเรียนการสอนและสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนที่สำคัญของสาขานั้นนทานการ คือ เครื่องมืออุปกรณ์ด้านมัลติมีเดียและห้องปฏิบัติการนันทนาการเนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ต้องเตรียมความพร้อมให้แก่บัณฑิตส่วนใหญ่ในการทำงานจริงในสาขานั้นนทานการและห้องปฏิบัติการนันทนาการเพื่อให้มีทักษะในการปฏิบัติงานจริง ควรมีทรัพยากรขั้นต่ำเพื่อจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1) มีห้องเรียนที่มีสื่อการสอนและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อให้คุณาจารย์สามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) มีห้องปฏิบัติการนันทนาการที่มีความพร้อมทั้งวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือด้านมัลติมีเดีย

3) แหล่งสารสนเทศทั้งห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต และสื่อการสอนสำเร็จรูป เช่น วีดิทัศน์วิชาการ โปรแกรมนันทนาการรวมถึงสื่อประกอบการสอนที่จัดเตรียมโดยผู้สอน

14. แนวทางการพัฒนาคุณาจารย์ตามข้อเสนอแนะ ของผู้ทรงคุณวุฒิดังนี้

1) การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

2) การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่นๆ เช่น ส่งเสริมให้อาจารย์เข้ารับการอบรมการประชุมสัมมนาในสาขาวิชาการหรือวิชาชีพ นันทนาการที่จัดทั้งภายในและภายนอกสถาบันการศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

15. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสาขานันทนาการ ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ โดยการกำหนดตัวบ่งชี้หลักและเป้าหมายผลการดำเนินงาน ให้เป็นไปตามเกณฑ์การประเมินของ สมศ. และ สกอ. เพื่อให้หลักสูตรได้รับการเผยแพร่ซึ่งจะต้องต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง 2 ปี

สรุปผลการประชุมกลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ดังนี้

ผู้วิจัยถอดบทเรียนของการประชุมกลุ่มย่อยจากเทปบันทึกเสียง โดยใช้วิธีการหาข้อสรุปความถูกต้องตรงประเด็นของการวิจัย (Conclusions Drawing and Verifying) ซึ่งได้นำผลข้อสรุปหรือข้อค้นพบที่ได้จากการประชุมกลุ่ม เรียบเรียงข้อมูลเป็นหมวดหมู่จัดทำเป็นร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ เพื่อเป็นข้อมูลนำเสนอในการดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติต่อไป

2. ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)

ผลการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการระดับปริญญาตรีซึ่งผู้วิจัยดำเนินการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในวันที่ 27-29 มีนาคม พ.ศ. 2555 ณ โรงแรมเฟิสท์ ไฮเต็ล กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยจัดกำหนดการการประชุมซึ่งประยุกต์ใช้เทคนิคการประชุมปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control: A-I-C) ตามวิธีการของสมิธ (Smith, 1991 cited in Ciaris, 2007) ซึ่งมีรายละเอียดการดำเนินการประชุมดังนี้(ภาคผนวก)

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)

2. การบรรยายกรอบเรื่อง”มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552และการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ” โดย นางสาวนิภาพรรณ แก่นคง ผู้อำนวยการกองมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3. ผู้วิจัยนำเสนอรายงานผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

4. ผู้วิจัยนำเสนอร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการสรุปประเด็นในการประชุมกลุ่มของผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการให้ที่ประชุมร่วมกันพิจารณาให้ข้อเสนอแนะโดยพิจารณาตามองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ(มคอ.1) ตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้งหมด 19 หัวข้อ โดยนำเสนอในประเด็นที่สำคัญเฉพาะด้านนันทนาการดังนี้

1. ชื่อสาขา / ชื่อสาขาวิชา

ชื่อสาขา : ชื่อของมาตรฐานคุณวุฒิสาขานันทนาการต้องแสดงระดับและชื่อสาขาที่เป็นกลุ่มสาขาวิชาที่มีจุดร่วมโดยเห็นชอบให้ใช้ชื่อเป็นสาขารวม คือ “มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ”

ชื่อสาขาวิชา : ต้องเป็นสากลและเป็นที่ยอมรับทั่วกันโดยยึดแนวทางการจำแนกสาขาวิชาของ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก

UNESCO (International Standard of Classification of Education: ISCED) ในการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสาขาที่ได้จัดกลุ่มใหญ่ๆ ไว้ 9 กลุ่ม และชื่อสาขาวิชาแต่ละหลักสูตรต้องเป็นไปตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2553) โดยที่ประชุมได้เสนอแนะชื่อสาขา/ชื่อสาขาวิชาดังนี้

ชื่อสาขา	นันทนาการ
ชื่อสาขาวิชา	(1) นันทนาการ
	(2) การจัดการนันทนาการ
	(3) นันทนาการเชิงพาณิชย์
	(4) นันทนาการกลางแจ้ง
	(5) ทรัพยากรนันทนาการ
	(6) นันทนาการและการท่องเที่ยว
	(7) นันทนาการบำบัด

2. ชื่อปริญญา

ที่ประชุมเสนอให้ชื่อปริญญาควรเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 และเป็นไปตามสาระและวิธีการของศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ เป็นหลักโดยให้ใช้ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts) สาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญานี้มีลักษณะเน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์ ในกลุ่มสาขาวิชาที่ใช้ชื่อปริญญา คือ สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการ (Service Industries) อาทิ การภัตตาคาร การโรงแรม การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมบริการด้านต่างๆ ซึ่งการนันทนาการจัดเป็นการให้บริการใช้เวลาว่าง ในอุตสาหกรรมบริการเช่นกันจึงใช้ชื่อปริญญา ศิลปศาสตรบัณฑิต (Bachelor of Arts) แต่ในกรณีที่สาขาวิชานันทนาการบำบัดที่ใช้ชื่อมีลักษณะเน้นสาระและวิธีการศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์ใช้ชื่อปริญญาว่า วิทยาศาสตร์บัณฑิต (Bachelor of Science) กลุ่มสาขาวิชานันทนาการใช้ชื่อปริญญาดังนี้ (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2553)

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชานันทนาการ)

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (สาขาวิชานันทนาการ)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Recreation)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Recreation)

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (จัดการนันทนาการและการใช้เวลาว่าง)

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (จัดการนันทนาการและการใช้เวลาว่าง)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Leisure and Recreation Management)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Leisure and Recreation Management)

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (นันทนาการเชิงพาณิชย์)

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (นันทนาการเชิงพาณิชย์)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Commercial Recreation)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Commercial Recreation)

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (นันทนาการกลางแจ้ง)

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (นันทนาการกลางแจ้ง)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Outdoor Recreation)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Outdoor Recreation)

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิตทรัพยากรนันทนาการ (Recreational resources)

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (สาขาวิชาทรัพยากรนันทนาการ)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Recreational Resources)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Recreational Resources)

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว)

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Recreation and Tourism)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Recreation and Tourism)

ชื่อเต็ม (ไทย) : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นันทนาการบำบัด)

ชื่อย่อ (ไทย) : วท.บ.(นันทนาการบำบัด)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Science (Therapeutic Recreation)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.Sc. (Therapeutic Recreation)

3. จุดมุ่งหมายหลักของการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ต้องออกแบบมาโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชานันทนาการอย่างกว้าง ๆ เน้นให้รู้สึกในบางส่วนของเรื่องเกี่ยวกับการวิเคราะห์ การพัฒนาและการวิจัย นักศึกษาควรตระหนักถึงความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสาขานันทนาการ ปริญญาตรีเป็นคุณวุฒิขั้นพื้นฐานสำหรับการเข้าสู่อาชีพในสาขานันทนาการที่ใช้ทักษะความชำนาญสูงและสามารถศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นหลักสูตรจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติในวิชาพื้นฐาน และพื้นฐานความรู้ภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี และการวิจัยที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ ต้องสอดคล้องและมีความสัมพันธ์กับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ดังตัวอย่างตารางที่ 20

ตารางที่ 20 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติระดับชาติ พ.ศ. 2552

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติระดับชาติ พ.ศ. 2552	มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)
<p>ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ให้มีความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ รู้หลักและทฤษฎีที่สัมพันธ์กัน ตระหนักในความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่เป็นโปรแกรมวิชาชีพ จะต้องคุ้นเคยกับความก้าวหน้าทางวิชาการในสายความเชี่ยวชาญ รวมถึงงานวิจัยที่แก้ไขปัญหาและขยายความรู้ ต้องตระหนักถึงกฎระเบียบข้อกำหนดทางเทคนิคที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา</p>	<p>ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในเรื่องของประสบการณ์ การใช้เวลาว่างด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่บุคคลเลือกโดยอิสระ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม โดยในด้านบุคคลจะแบ่งออกเป็น ด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพและด้านการบำบัด ด้านสังคมเน้นการบริหารจัดการและการให้บริการ นันทนาการเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม ดังนั้น การศึกษาทางด้านนันทนาการจึงมีขอบเขตและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่างๆ อย่างกว้างขวางเป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการ(Interdisciplinary) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับศาสตร์อื่นๆ การจัดการศึกษาในสาขานันทนาการจึงเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์ด้านนันทนาการและมีความสามารถทางวิชาชีพนันทนาการ รวมทั้งศาสตร์อื่นที่สัมพันธ์กันโดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีวิธีเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีจริยธรรม มีทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าแห่งวิชาชีพ ขอบเขตขององค์ความรู้แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1)ความรู้ด้านนันทนาการและด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง 2) ความรู้ด้านการจัดการองค์กรและธุรกิจ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนวิทยาการต่างๆเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติในสถานการณ์จริงตามสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในสังคม</p>

4. มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาเสนอแนะ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการโดยเริ่มจาก การกำหนดความสามารถและทักษะ โดยคิดจาก“learning outcome” เป็นจุดเริ่มต้น การกำหนดผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ให้มีความสอดคล้องและมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ดังตัวอย่างตารางที่ 21

ตารางที่ 21 มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

<p>มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของ คุณวุฒิระดับ ปริญญาตรีของกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552</p>	<p>มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)</p>
<p>ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจ ทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่ง พฤติกรรมทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่นและ เข้าใจโลก เป็นต้น</p> <p>ด้านความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวาง และเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎี ในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง 2. สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจ เกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะด้านใน สาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่ เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ความรู้ 3. ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้อง ตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ 	<p>ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าและ ความสำคัญของการใช้เวลาในการดำรงชีวิต และมีคุณธรรม จริยธรรมในการประกอบวิชาชีพ นันทนาการ 2. ให้ความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับสาขานันทนาการ <p>ด้านความรู้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่า ในศาสตร์สาขานันทนาการและศาสตร์ที่ เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและสามารถบูรณาการ ความรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ 2. มีความรู้ความเข้าใจในทักษะเกี่ยวกับ เทคนิคการปฏิบัติงานด้านนันทนาการ 3. มีความรู้ในกระบวนการและเทคนิคการ แก้ปัญหาและพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพ สาขานันทนาการอย่างเป็นระบบ

ตารางที่ 21 มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (ต่อ)

มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552	มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1)
<p>ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง</p> <p>2. สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อนและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์ โดยคำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ</p> <p>3. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตรวิชาชีพนักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและประเมินข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>2. สามารถใช้ทักษะทางปัญญาในการนำศาสตร์ด้านนันทนาการ มาแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิต และการประกอบวิชาชีพ นันทนาการได้อย่างเหมาะสม</p>

ตารางที่ 21 มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของกรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (ต่อ)

มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิ ระดับ ปริญญาตรีของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552	มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)
<p>ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่าง สร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิกของกลุ่ม 2. สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้ อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนา ตนเองและอาชีพ 	<p>ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์และ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ 2. สามารถใช้ความรู้ด้านนันทนาการมา ประยุกต์ใช้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก ความสะดวกในการแก้ปัญหา อุปสรรคใน สถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งบทบาทของผู้นำ และ บทบาทของผู้ร่วมทีมทำงานได้อย่าง เหมาะสม
<p>ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็น ปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทาง สถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมใน การศึกษา ค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางในการ แก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บ รวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมาย และ นำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่าเสมอ 2. สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งใน การพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการ นำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่าง กันได้ 	<p>ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการ วิเคราะห์ตัวเลขทางคณิตศาสตร์และเทคนิคทาง สถิติ เพื่อการสื่อสารการเรียนรู้ การเก็บรวบรวม ข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอ ข้อมูล เพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรในวิชาชีพ นันทนาการและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้ อย่างมีประสิทธิภาพ 2. สามารถสื่อสารโดยการให้ภาษาพูด ภาษา เขียน เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อแก้ปัญหาใน ชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงานในวิชาชีพ นันทนาการการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. **ลักษณะทางวิชาการของสาขานันทนาการ** ความรู้ในสาขาวิชา (Subject Knowledge) กำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของสาขา/สาขาวิชา สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการของต่างประเทศ โดยหมวดวิชาเฉพาะจัดเป็น 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพนันทนาการ หมายถึงวิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานในวิชาชีพ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะโดยทุกสาขาวิชา จะต้องศึกษาในรายวิชาต่อไปนี้

- ประวัติและปรัชญาของนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- แนวคิดพื้นฐานของการเล่น นันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม ทางนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- การวางแผนและจัดโปรแกรมนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- การบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- กฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- นันทนาการและการใช้เวลาว่างกับการพัฒนาการของมนุษย์

2. กลุ่มวิชาเฉพาะด้านนันทนาการ หมายถึงวิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและองค์ความรู้เฉพาะด้านของสาขาวิชานันทนาการที่กำหนดให้ต้องเรียนและเป็นวิชาที่ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพได้แบ่งออกเป็น

- วิชาเฉพาะบังคับ หมายถึงวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด
- วิชาเฉพาะเลือก หมายถึงวิชาที่เพิ่มจากวิชาเฉพาะบังคับเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามลักษณะงานอาชีพที่สนใจ

3. กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการซึ่งอาจการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบนับชั่วโมงต่อเนื่องหรือการฝึกปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษา

การจัดหลักสูตรหมวดวิชาเลือกเสรีหมายถึงวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาใดๆ ก็ได้ในหลักสูตรตามความสนใจ

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการประกอบด้วย 7 กลุ่มโดยมีขอบข่ายของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

ตารางที่ 22 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง
<p>กลุ่มที่ 1</p> <p>แนวคิด</p> <p>พื้นฐานด้าน</p> <p>นันทนาการ</p>	<p>1.1 เพื่อให้ เข้าใจปรัชญา แนวคิด พื้นฐานและทฤษฎีของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง</p> <p>1.2 เพื่อให้เข้าใจนัยสำคัญของ การเล่นนันทนาการ และการใช้ เวลาว่าง</p>	<p>1.1 แนวคิดที่หลากหลายของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง รวมถึง บทบาทในการนำแนวคิดเหล่านี้ไปใช้กับ นันทนาการและการให้บริการใช้เวลาว่าง</p> <p>1.2 ความสัมพันธ์ระหว่างการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง ประวัติ วัฒนธรรม เทคโนโลยี การเมือง สังคม จิตวิทยา ร่างกาย ปรัชญา ความเป็นสากล และมุมมองของ สิ่งแวดล้อม</p> <p>1.3 ความสำคัญและอิทธิพลของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่างที่มีการเปลี่ยนแปลง ในแต่ละช่วงของชีวิต รวมถึงบทบาทของ การพัฒนา ป้องกันและบำบัด</p> <p>1.4 ความเข้าใจถึงธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมที่มี อิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง และ อำนาจความสะดวกให้บรรลุวัตถุประสงค์ของ การใช้เวลาว่าง</p> <p>1.5 ความเข้าใจถึงการป้องกันสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์อุทยานหรือการพัฒนาสิ่งแวดล้อม ความสะดวกทางนันทนาการและการจัด โปรแกรมนันทนาการ</p>

ตารางที่ 22 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง
<p>กลุ่มที่ 2</p> <p>ความเป็นวิชาชีพด้านนันทนาการ</p>	<p>2.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงประวัติและพัฒนาการในวิชาชีพ</p> <p>2.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพด้านนันทนาการ</p> <p>2.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงประเด็นปัจจุบันและแนวโน้มที่มีผลต่อวิชาชีพ</p> <p>2.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการของจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพนันทนาการ</p> <p>1.5 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญในการธำรงไว้ซึ่งสมรรถนะในวิชาชีพ</p> <p>2.6 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านนันทนาการโดยสามารถประยุกต์หลักการวิจัยพื้นฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางนันทนาการ</p>	<p>2.1 วาระสำคัญ หรือเหตุการณ์ที่สำคัญในประวัติศาสตร์</p> <p>2.2 วิวัฒนาการขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนันทนาการ และการให้บริการการใช้เวลาว่าง</p> <p>2.3 ประเด็นปัจจุบันที่มีผลต่อวิชาชีพ วุฒิบัตร และการรับรองวิทยฐานะ</p> <p>2.4 จรรยาบรรณวิชาชีพและความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่า ศีลธรรม ซึ่งเป็นเกณฑ์ (criteria) ของการตัดสินใจที่จะนำไปปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง</p> <p>2.5 ความสำคัญของการรับรองวิทยฐานะในการให้บริการในฐานะผู้นำขององค์กรวิชาชีพ ความสามารถในการให้บริการวิชาชีพ และการเน้นถึงการป้องกันอันตรายให้แก่ผู้รับบริการ</p> <p>2.6 การประยุกต์ใช้วิธีการวิจัย และวิเคราะห์สถิติเพื่อการประเมิน การวางแผน และการประเมินผลโครงการได้อย่างเหมาะสม</p>

ตารางที่ 22 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง
<p>กลุ่มที่ 3</p> <p>ระบบการให้บริการ</p>	<p>3.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจใน บทบาท ปฏิสัมพันธ์ และระบบ การให้บริการนันทนาการและ หลักการใช้เวลาว่าง</p> <p>3.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึง ความสำคัญของระบบการ ให้บริการนันทนาการ และการใช้ เวลาว่างแก่ประชาชนที่หลากหลาย</p> <p>3.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึง การนำกระบวนการนันทนาการไป ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและ สอดคล้องกับบุคคล สังคม วัฒนธรรม ชนบทธรรมเนียม ประเพณี วิถีชีวิต เศรษฐกิจ การเมืองและสภาพภูมิศาสตร์</p> <p>3.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจใน บทบาท ปฏิสัมพันธ์ และการใช้ ระบบการให้บริการนันทนาการที่ ส่งเสริมการพัฒนาชุมชน และ เศรษฐกิจที่ ยกระดับคุณภาพชีวิต ของบุคคล กลุ่ม และชุมชน</p>	<p>3.1 บทบาทขององค์กรรัฐ เอกชน กลุ่ม แสวงหาผลกำไรและไม่แสวงหาผลกำไรรวมถึง ความร่วมมือของทางภาครัฐและเอกชน</p> <p>3.2 ผลกระทบของระบบการให้บริการกับ ประชาชนครอบคลุมทุกกลุ่มรวมทั้งเยาวชน และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและ จิตใจ</p> <p>3.3 การดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการ และการให้บริการการใช้เวลาว่างของ หน่วยงานภาครัฐ นโยบาย ปรัชญา การ นำไปใช้ และประโยชน์ที่จะได้รับ การออกแบบสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อม ประชากรที่ รับบริการ การประยุกต์การเงินและการเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีเพื่อนำไปใช้กับ ของท้องถิ่นของแต่ละแห่ง ตลอดจนการจัดการ งบประมาณและสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง</p> <p>3.4 ผลของโปรแกรมนันทนาการ ที่ส่งผลต่อ การพัฒนาของชุมชนแผนงานการพัฒนา นันทนาการและการให้บริการนันทนาการ ผลของระบบการให้บริการนันทนาการที่มีผล ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน</p>

ตารางที่ 22 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง
กลุ่มที่ 4 การวางแผน โปรแกรม โครงการ และ กิจกรรม พิเศษทาง นันทนาการ (Event)	<p>4.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความหลากหลายของโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่บุคคล กลุ่ม และชุมชน</p> <p>4.2 เพื่อให้มีความสามารถในการนำหลักการและวิธีการวางแผนโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม และชุมชนโดยมีกระบวนการ</p> <p>4.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงพลวัตรของกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม</p> <p>4.4 สามารถใช้เทคนิคการเป็นผู้นำที่หลากหลายในการเพิ่มประสบการณ์แก่บุคคล กลุ่ม และชุมชน</p>	<p>4.1 เนื้อหาและทฤษฎีการจัดโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ประโยชน์ที่จะได้รับจากประสบการณ์การใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) รวมถึงการศึกษาพฤติกรรมตลอดจนส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการ</p> <p>4.2 หลักการและวิธีการวางแผนโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม และชุมชนโดยมีกระบวนการ</p> <p>4.3 การสร้างปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มในเชิงบวก การสร้างสรรค์ ส่งเสริม การดำรงไว้ซึ่งบรรยากาศและ การสร้างสิ่งแวดล้อมภายในกลุ่มเพื่อให้โปรแกรมบรรลุตามวัตถุประสงค์</p> <p>4.4 ได้แก่ การใช้จริยธรรม ในการเป็นผู้นำแนวคิดการบริหารจัดการกลุ่ม ในการจัดโปรแกรมให้แก่บุคคลทั่วไป</p>

ตารางที่ 22 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง
กลุ่มที่ 5 การบริหาร จัดการ	<p>5.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการพื้นฐานและกระบวนการจัดการ</p> <p>5.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและการบริหารทรัพยากรมนุษย์</p> <p>5.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีการเป็นผู้นำ</p> <p>5.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีการจัดการงบประมาณและการเงิน</p> <p>5.5 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีดำเนินการของหน่วยงานเกี่ยวกับเทคนิคและกลยุทธ์การตลาด</p>	<p>5.1 ระบบการวางแผน นโยบาย และวิธีการดำเนินการ การสั่งการ และความผิดพลาดที่เกิดจากความเสี่ยงในการดำเนินการ อำนวยหน้าที่การออกแบบการจัดและโครงสร้าง และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>5.2 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การสร้างแรงจูงใจการพัฒนาบุคลากร แรงงานสัมพันธ์ การทำสัญญา การแก้ไขข้อขัดแย้ง การเจรจา การตัดสินใจ และบรรยากาศในที่ทำงาน</p> <p>5.3 การสื่อสารระหว่างบุคคลการสร้างความเป็นผู้นำโดยการนิเทศ ต่อผู้ร่วมงานและอาสาสมัครอย่างผู้ที่มีจริยธรรม</p> <p>5.4 การจัดตั้งงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ วิธีเขียนของงบประมาณ การบริหารงบประมาณ นโยบายการเงิน การตรวจสอบการเงิน และการพัสดุ</p> <p>5.5 การเขียนหลักการ พฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค การแบ่งส่วนการตลาด เป้าหมาย ผลผลิตของวงจรชีวิต การโฆษณา ประชาสัมพันธ์โดยการใช้สื่อที่หลากหลาย การวางแผนด้านการเงิน ทรัพยากรมนุษย์ และการประชาสัมพันธ์ สื่อการตลาด ลิขสิทธิ์ การวางแผนการประชาสัมพันธ์โปรแกรมและการจัดโครงการพิเศษ การนำกลยุทธ์การตลาดไปใช้</p>

ตารางที่ 22 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง
	<p>5.6 เพื่อให้มีความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน</p> <p>5.7 เพื่อให้มีความรู้ในหลักการและวิธีการพัฒนาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง</p>	<p>5.6 เทคนิคการเขียน การพูดในที่สาธารณะ การใช้ เครื่องมือสื่อสาร โสตทัศนูปกรณ์และเทคโนโลยีสมัยใหม่</p> <p>5.7 การประเมินผลกระทบของสิ่งแวดล้อมจากการจัดการนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง การประเมินทางสังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพรวมทั้งผลกระทบของสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการรูปแบบการวางแผนพื้นฐาน และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการสร้างสถานที่ และการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก การออกแบบและปฏิบัติงาน หลักการออกแบบการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดการเข้าร่วมมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีด้วยการประเมินผลการออกแบบการปฏิบัติงานโดยวิธีการใช้เครื่องมือประเมินผลและวิธีการเก็บข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันต้องบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีด้วย</p> <p>5.8 การดำเนินการและบำรุงรักษา การปฏิบัติตามหลักการบำรุงรักษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับสถานที่และสิ่งแวดล้อมทางนันทนาการ</p>

ตารางที่ 22 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง
กลุ่มที่ 6 ด้าน กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง	6.1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ นันทนาการ 6.2 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ หลักการและการปฏิบัติให้เกิด ความปลอดภัย และการบริหาร ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ นันทนาการ	6.1 กฎหมายพื้นฐานและกระบวนการบัญญัติ กฎหมาย สัญญาและการละเมิด ผู้แทนทาง กฎหมายและวิธีการร้องทุกข์ การควบคุมจาก รัฐและเอกชน หน่วยงานของท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ กับกฎ/ระเบียบ การสร้างและบัญญัติ วิธีการบังคับให้ปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชน และ กฎหมายทรัพย์สิน 6.2 องค์ประกอบของการจัดการความเสี่ยง วิธีดำเนินการในภาวะที่ฉุกเฉิน การบังคับใช้ กฎหมายความปลอดภัย
กลุ่มที่ 7 ฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพ	7.1 ฝึกประสบการณ์ภาคสนาม อย่างน้อย 100 ชั่วโมง ระหว่าง ศึกษาปีที่ 2-3 รวมทั้งการเขียน เอกสารในองค์กร หรือหน่วยงาน นันทนาการก่อนออกไปฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ 7.2 เพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ ต่อเนื่องในองค์กรหรือหน่วยงาน วิชาชีพนันทนาการที่เหมาะสม	7.1 ประสบการณ์ที่หลากหลายตามรายวิชาที่ ได้กำหนดไว้ ประสบการณ์เชิงลึก และการ ให้บริการแก่บุคคล กลุ่มและชุมชน 7.2 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษา เต็มเวลากับหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสบการณ์ ที่ต่อเนื่องในองค์กรหรือหน่วยงานวิชาชีพ นันทนาการที่เหมาะสมอย่างน้อยหนึ่งแห่ง ไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมง หรือไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์ จึงจะได้รับการรับรองว่าผ่านการ ฝึกงาน

3. ผลการประชุมวิพากษ์

เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ ร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) โดยผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน มีส่วนร่วมในการให้ความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ ความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ในวันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2555 ณ โรงแรมเฟิสท์ ไฮเต็ล กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และสรุปผลเป็นมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) โดยมีองค์ประกอบของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ทั้งหมด 19 หัวข้อ ตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ดังนี้

1. ชื่อสาขา/สาขาวิชา
2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา
3. ลักษณะของสาขาวิชา
4. คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์
5. มาตรฐานผลการเรียนรู้
6. องค์กรวิชาซีพีที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)
7. โครงสร้างหลักสูตร
8. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชา
9. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้
10. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้
11. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียนรู้
12. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน
13. ทรัพยากรการเรียนการสอน และการจัดการ
14. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์
15. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการสู่การปฏิบัติ
17. การขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

18. รายชื่อและหน่วยงานของคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

19. ภาคผนวก (ถ้ามี)

จากข้อกำหนดตามที่กล่าวข้างต้น สรุปเป็นมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

4. สรุป “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ”

1. ชื่อสาขา / ชื่อสาขาวิชา

ชื่อสาขา   นันทนาการ

ชื่อสาขาวิชา   (1) นันทนาการ

(2) การจัดการนันทนาการ

(3) นันทนาการเชิงพาณิชย์

(4) นันทนาการกลางแจ้ง

(5) ทรัพยากรนันทนาการ

(6) นันทนาการและการท่องเที่ยว

(7) นันทนาการบำบัด

2. ชื่อปริญญา

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชานันทนาการ)

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (สาขาวิชานันทนาการ)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Recreation)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Recreation)

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (จัดการนันทนาการและการใช้เวลาว่าง)

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (จัดการนันทนาการและการใช้เวลาว่าง)

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Leisure and Recreation Management)

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Leisure and Recreation Management)

- ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (นันทนาการเชิงพาณิชย์)
 ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (นันทนาการเชิงพาณิชย์)
 ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Commercial Recreation)
 ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Commercial Recreation)
- ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (นันทนาการกลางแจ้ง)
 ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (นันทนาการกลางแจ้ง)
 ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Outdoor Recreation)
 ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Outdoor Recreation)
- ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิตทรัพยากรนันทนาการ (Recreational resources)
 ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (สาขาวิชาทรัพยากรนันทนาการ)
 ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Recreational Resources)
 ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Recreational Resources)
- ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว)
 ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. (สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว)
 ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts (Recreation and Tourism)
 ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. (Recreation and Tourism)
- ชื่อเต็ม (ไทย) : วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นันทนาการบำบัด)
 ชื่อย่อ (ไทย) : วท.บ.(นันทนาการบำบัด)
 ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Science (Therapeutic Recreation)
 ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.Sc. (Therapeutic Recreation)

3. ลักษณะของสาขานันทนาการ

นันทนาการ และการศึกษากการใช้เวลาว่าง (Recreation and Leisure Studies) เป็นศาสตร์ที่ว่าด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและสังคมโดยให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความ

ตระหนักในเรื่องของประสบการณ์การใช้เวลาว่างด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่บุคคลเลือกโดยอิสระ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม โดยในด้านบุคคล จะแบ่งออกเป็น ด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพ และด้านการบำบัด ส่วนในด้านสังคม เน้นการบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการ เพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม ดังนั้น การศึกษาทางด้านนันทนาการจึงมีขอบเขตและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่างๆ อย่างกว้างขวาง เป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับศาสตร์อื่นๆ การจัดการศึกษาในสาขานันทนาการจึงเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์ด้านนันทนาการและมีความสามารถทางวิชาชีพนันทนาการ รวมทั้งศาสตร์อื่นที่สัมพันธ์กันโดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติซึ่งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีวิธีเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีจริยธรรม มีทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าแห่งวิชาชีพ ขอบเขตขององค์ความรู้แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ 1) ความรู้ด้านนันทนาการและด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง 2) ความรู้ด้านการจัดการ องค์กรและธุรกิจ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งต้องปรับเปลี่ยนวิทยาการต่างๆเพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในทางปฏิบัติในสถานการณ์จริงตามสภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ในสังคม

4. คุณลักษณะบัณฑิตสาขานันทนาการ

- 4.1 เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม ในการประกอบวิชาชีพนันทนาการ
- 4.2 มีความรอบรู้ในศาสตร์สาขานันทนาการและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม
- 4.3 มีความสามารถคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาทั้งตนเองและวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนา สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ
- 4.4 มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
- 4.5 มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศในการจัดการนันทนาการได้ดี
- 4.6 มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดการ การวางแผน และพัฒนาได้

5. มาตรฐานผลการเรียนรู้

มาตรฐานผลการเรียนรู้ สะท้อนคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของสาขานันทนาการ ประกอบด้วย

5.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรม

5.1.1 มีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการใช้เวลาในการดำรงชีวิตและมีคุณธรรม จริยธรรมในการประกอบวิชาชีพนันทนาการ

5.1.2 ให้ความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับสาขานันทนาการ

5.2 ด้านความรู้

5.2.1 มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าในศาสตร์สาขานันทนาการและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและสามารถบูรณาการความรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ

5.2.2 มีความรู้ความเข้าใจในทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการปฏิบัติงานด้านนันทนาการ

5.2.3 มีความรู้ในกระบวนการและเทคนิคการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพสาขานันทนาการอย่างเป็นระบบ

5.3 ด้านทักษะทางปัญญา

5.3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและประเมินข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์

5.3.2 สามารถใช้ทักษะทางปัญญาในการนำศาสตร์ด้านนันทนาการ มาแก้ไขปัญหในการดำรงชีวิต และการประกอบวิชาชีพนันทนาการได้อย่างเหมาะสม

5.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ

5.4.1 มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์

5.4.2 สามารถใช้ความรู้ด้านนันทนาการมาประยุกต์ใช้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ปัญหา อุปสรรคในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งบทบาทของผู้นำ และบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงานได้อย่างเหมาะสม

5.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.5.1 สามารถใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิเคราะห์ตัวเลขทางคณิตศาสตร์ และเทคนิคทางสถิติ เพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปล

ความหมายและนำเสนอข้อมูล เพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรในวิชาชีพนั้นนันทนาการและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.5.2 สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันและการปฏิบัติงานในวิชาชีพนั้นนันทนาการการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. องค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี

7. โครงสร้างหลักสูตรสาขานันทนาการ

โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีองค์ประกอบและหน่วยกิตรวม ไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิต ดังนี้

(1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
(2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต
(2.1) กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
(2.2) กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต
-วิชาเฉพาะบังคับ	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
-วิชาเฉพาะเลือก	ไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต
(2.3) กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
(3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

โดยมีแนวปฏิบัติในการจัดและบริหารหลักสูตร ดังนี้

1. การจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และอัตลักษณ์ของสถานศึกษา โดยสามารถปรับเพิ่มจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในแต่ละหมวดวิชาให้สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. การจัดหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะจัดเป็น 3 กลุ่มคือ

2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ หมายถึงวิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานในวิชาชีพ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะโดยทุกสาขาวิชาจะต้องศึกษาในรายวิชาต่อไปนี้

- ประวัติและปรัชญาของนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- แนวคิดพื้นฐานของการเล่น นันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม ทางนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- การวางแผนและจัดโปรแกรมนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- การบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- กฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- นันทนาการและการใช้เวลาว่างกับการพัฒนาการของมนุษย์

2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน หมายถึงวิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและองค์ความรู้เฉพาะด้านของสาขาวิชาที่กำหนดให้ต้องเรียนและเป็นวิชาที่ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพได้แบ่งออกเป็น

- วิชาเฉพาะบังคับ หมายถึงวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด
- วิชาเฉพาะเลือก หมายถึงวิชาที่เพิ่มจากวิชาเฉพาะบังคับเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามลักษณะงานอาชีพที่สนใจ

2.3 กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการซึ่งอาจการฝึกประสบการณ์วิชาชีพแบบนับชั่วโมงต่อเนื่องหรือการฝึกปฏิบัติงานแบบสหกิจศึกษา

3. การจัดหลักสูตรหมวดวิชาเลือกเสรีหมายถึงวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาใดๆก็ได้ในหลักสูตรตามความสนใจ

8. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ

เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการประกอบด้วย 7 กลุ่มโดยมีขอบข่ายของแต่ละกลุ่มดังนี้

8.1 กลุ่มที่ 1 แนวคิดพื้นฐานด้านนันทนาการ

8.1.1 เพื่อให้ เข้าใจปรัชญา แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่างเนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ความเข้าใจถึงแนวคิดที่หลากหลายของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง รวมถึงบทบาทในการนำแนวคิดเหล่านี้ไปใช้กับนันทนาการและการให้บริการใช้เวลาว่าง

8.1.2 เพื่อให้เข้าใจนัยสำคัญของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่างในสังคมร่วมสมัย เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างการเล่น นันทนาการ และการใช้

เวลาว่าง ประวัติ วัฒนธรรม เทคโนโลยี การเมือง สังคม จิตวิทยา ร่างกาย ปรัชญา ความเป็นสากล และมุมมองของสิ่งแวดล้อม

8.1.3 เพื่อให้เข้าใจนัยสำคัญของการเล่นนันทนาการและการใช้เวลาว่างโดยผ่านวงจรชีวิต เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ความสำคัญและอิทธิพลของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่างที่มีการเปลี่ยนผ่านในแต่ละช่วงของชีวิต รวมถึงบทบาทของการพัฒนาป้องกันและบำบัด

8.1.4 เพื่อให้ เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้เวลาว่างและธรรมชาติของสิ่งแวดล้อม เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ ความเข้าใจถึงธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง และอำนวยความสะดวกให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการใช้เวลาว่าง

8.1.5 เพื่อให้ เข้าใจถึงการมีจริยธรรมต่อสิ่งแวดล้อมและความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ ความเข้าใจถึงการป้องกันสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์อุทยานหรือการพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะดวกทางนันทนาการและการจัดโปรแกรม นันทนาการ

8.2 กลุ่มที่ 2 ความเป็นวิชาชีพด้านนันทนาการ

เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงสิ่งที่มีความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรทางนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง ดังต่อไปนี้

8.2.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงประวัติและพัฒนาการในวิชาชีพ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ โปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) และวาระสำคัญ เรื่องสำคัญ หรือเหตุการณ์ที่สำคัญในชีวิต/ประวัติศาสตร์

8.2.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงองค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพด้านนันทนาการ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ วิวัฒนาการขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนันทนาการในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรทางนันทนาการ และการให้บริการการใช้เวลาว่าง รวมถึงการรับรองวิทยฐานะ

8.2.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึง ประเด็นปัจจุบันและแนวโน้มที่มีผลต่อวิชาชีพ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ประเด็นปัจจุบันที่มีผลต่อวิชาชีพ วุฒิบัตร และการรับรองวิทยฐานะ การท่องเที่ยว ความรุนแรง การล่องละเมิด สารเสพติด วิดีโอเกม คอมพิวเตอร์ ผู้สูงอายุ เพศ การแสดงออกทางพฤติกรรมทางเพศ ธุรกิจการใช้เวลาว่าง เช่น การใช้สถานที่ กลางแจ้ง ผลกระทบของสิ่งแวดล้อม กิจกรรมของเอกชนและรัฐบาล เป็นต้น

8.2.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึง หลักการของจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพนันทนาการ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ปรัชญา จรรยาบรรณวิชาชีพและความสัมพันธ์

ระหว่างคุณค่า ศีลธรรม ซึ่งเป็นเกณฑ์ (criteria) ของการตัดสินใจที่จะนำไปปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง

8.2.5 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญในการดำรงไว้ซึ่งสมรรถนะในวิชาชีพและความสามารถในการนำทรัพยากรที่มีอยู่ไปใช้ในการพัฒนาวิชาชีพเนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ความสำคัญของการรับรองวิทยฐานะในการให้บริการในฐานะเป็นผู้นำขององค์กรวิชาชีพ ความสามารถในการให้บริการวิชาชีพ และการเน้นถึงการป้องกันอันตรายให้แก่ผู้รับบริการ

8.2.6 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านนันทนาการโดยสามารถประยุกต์หลักการวิจัยพื้นฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางนันทนาการ และการให้บริการการใช้เวลาว่างเนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ประยุกต์ใช้วิธีการวิจัย และวิเคราะห์สถิติเพื่อการประเมิน การวางแผน และการประเมินผลโครงการได้อย่างเหมาะสม

8.3 กลุ่มที่ 3 ระบบการให้บริการ

8.3.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจในบทบาท ปฏิสัมพันธ์ และระบบการให้บริการนันทนาการและหลักการใช้เวลาว่าง ที่หลากหลาย เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ความเข้าใจถึงบทบาทขององค์กรรัฐ เอกชน กลุ่มแสวงหาผลกำไรและไม่แสวงหาผลกำไรรวมถึงความร่วมมือของทางภาครัฐและเอกชน

8.3.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของระบบการให้บริการนันทนาการ และการใช้เวลาว่างแก่ประชาชนที่หลากหลาย เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ผลกระทบของระบบการให้บริการกับประชาชนครอบคลุมทุกกลุ่มรวมทั้งเยาวชนและบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ

8.3.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบุคคล สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต เศรษฐกิจ การเมืองและสภาพภูมิศาสตร์ ดังนี้ (1) การดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่างเนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่างของหน่วยงานภาครัฐ นโยบาย ปรัชญา การนำไปใช้ และประโยชน์ที่จะได้รับ (2) การออกแบบสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อม ประชากรที่รับบริการ การประยุกต์การเงินและการเมืองตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีเพื่อนำไปใช้กับของท้องถิ่นของแต่ละแห่ง ตลอดจนการจัดการงบประมาณและสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง

8.3.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจในบทบาท ปฏิสัมพันธ์ และการใช้ระบบการให้บริการนันทนาการที่หลากหลายเพื่อส่งเสริมการพัฒนาในเรื่องต่างๆดังนี้

(1) การพัฒนาชุมชนเนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ ผลของโปรแกรมนันทนาการรวมทั้งแผนงานการพัฒนานันทนาการและการให้บริการนันทนาการที่ส่งผลต่อการพัฒนาของชุมชน

(2) การพัฒนาเศรษฐกิจเนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ ผลของระบบการให้บริการนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน

8.4 กลุ่มที่ 4 การวางแผนโปรแกรม โครงการและกิจกรรมพิเศษทางนันทนาการ

8.4.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความหลากหลายของโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่บุคคล กลุ่ม และชุมชนเนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ เนื้อหาและจุดมุ่งหมายรวมถึงทฤษฎีการจัดโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ที่เกี่ยวข้องกับเป้าประสงค์ของบุคคลและกลุ่ม คุณค่าและประโยชน์ที่จะได้รับจากประสบการณ์การใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) รวมถึงการศึกษาพฤติกรรมตลอดจนส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการ

8.4.2 เพื่อให้มีความสามารถในการนำหลักการและวิธีการวางแผนโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม และชุมชน โดยมีกระบวนการดังต่อไปนี้

(1) สัมภาษณ์ความต้องการ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคนิคการสำรวจและการประเมินที่หลากหลาย

(2) พัฒนาผลที่ได้รับจากการสำรวจและการประเมินมาดำเนินการตามวัตถุประสงค์ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ ความสามารถวิเคราะห์ผล แปรผลและนำผลจากการประเมินมาพัฒนาการวางแผนโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event)

(3) การประสานงานโครงการ ในการ เลือกสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวกและแหล่งทรัพยากรในการจัดโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การนำไปใช้และเข้าถึง แหล่งทรัพยากร และสิ่งอำนวยความสะดวก สิ่งแวดล้อมทางสังคม และทางกายภาพของท้องถิ่นและการประสานงาน กับภาครัฐและภาคเอกชน

(4) การตลาดในการจัดโปรแกรม หรือโครงการนั้นธนาคาร เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การโฆษณา ประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการขาย ราคา ทำเลและสถานที่ตั้งผลิตภัณฑ์ รวมทั้งบุคลากรฝ่ายการตลาด

(5) การจัดเตรียมการดำเนินการ และการบำรุงรักษาสถานที่ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การวางแผน และการพัฒนาโครงสร้างและระบบการจัดและดำเนินการ การกำหนดการป้องกันเหตุฉุกเฉินในการปฏิบัติงาน การพัฒนาบุคลากร การจัดหาอุปกรณ์เพื่อทดแทนสิ่งที่ชำรุด การหาและการบำรุงรักษาแหล่งธรรมชาติ

(6) การนำโปรแกรมหรือโครงการไปใช้ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การดำเนินการโปรแกรมหรือโครงการตามวัตถุประสงค์ เริ่มตั้งแต่การลงทะเบียน ผู้เข้าร่วม ผู้นำกิจกรรมและข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมเพื่อนำไปประยุกต์กับบุคคล กลุ่มและชุมชนนำผลที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

(7) การประเมินผลโปรแกรมและโครงการที่จัด เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ หลักการ ประเมินผลโปรแกรมและโครงการ กระบวนการประเมินองค์กร รูปแบบและวิธีการประเมินผล เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูล การประเมินผลบุคคลและกลุ่ม

8.4.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงพลวัตรของกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การสร้างปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มในเชิงบวก พัฒนาวัตถุประสงค์และความเป็นเอกลักษณ์ การสร้างสรรค์ ส่งเสริม การดำรงไว้ซึ่งบรรยากาศและ การสร้างสิ่งแวดล้อมภายในกลุ่มเพื่อให้โปรแกรมบรรลุตามวัตถุประสงค์

8.4.4 สามารถใช้เทคนิคการเป็นผู้นำที่หลากหลายในการเพิ่มประสบการณ์แก่บุคคล กลุ่มและชุมชน เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การใช้จริยธรรม ในการเป็นผู้นำ แนวคิดการบริหารจัดการกลุ่ม ในการจัดโปรแกรมให้แก่บุคคลทั่วไป

8.5 กลุ่มที่ 5 การบริหารจัดการ

8.5.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการพื้นฐานและกระบวนการจัดการ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ กำหนดปรัชญา เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์ ระบบการวางแผน นโยบาย และวิธีการดำเนินการ การสั่งการ และความผิดพลาดที่เกิดจากความเสี่ยงในการดำเนินการ อำนาจหน้าที่การออกแบบการจัดและโครงสร้าง และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ

8.5.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การสร้างแรงจูงใจการพัฒนาบุคลากร

แรงงานสัมพันธ์ การทำสัญญา การแก้ไขข้อขัดแย้ง การเจรจา การตัดสินใจ และบรรยากาศในที่ทำงาน

8.5.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีการเป็นผู้นำโดยการนิเทศ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ การสื่อสารระหว่างบุคคล การสร้างความเป็นผู้นำโดยการนิเทศ ต่อผู้ร่วมงานและอาสาสมัครอย่างผู้ที่มีจริยธรรม

8.5.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีการจัดการงบประมาณและการเงิน เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ การจัดตั้งงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ วิธีเขียนของงบประมาณ การบริหารงบประมาณ นโยบายการเงิน การตรวจสอบการเงิน และการพัสดุ

8.5.5 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีดำเนินการของหน่วยงาน เกี่ยวกับเทคนิคและกลยุทธ์การตลาด เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง : เขียนหลักการ พฤติกรรม การซื้อของผู้บริโภค การแบ่งส่วนการตลาด เป้าหมาย ผลผลิตของวงจรชีวิต การโฆษณาประชาสัมพันธ์โดยการใช้สื่อที่หลากหลาย การวางแผนด้านการเงิน ทรัพยากรมนุษย์ และการประชาสัมพันธ์ สื่อการตลาด ลิขสิทธิ์ การวางแผนการประชาสัมพันธ์โปรแกรมและการจัดโครงการพิเศษ การนำกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ไปใช้

8.5.6 เพื่อให้มีความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบันนำไปประยุกต์ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ เทคนิคการเขียน การพูดในที่สาธารณะ การใช้ เครื่องมือสื่อสาร โสตทัศนูปกรณ์และ เทคโนโลยีสมัยใหม่

8.5.7 เพื่อให้มีความรู้ในหลักการและวิธีการพัฒนาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่

(1) การประเมินผลกระทบของสิ่งแวดล้อม เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ การประเมินผลกระทบจากการจัดการนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง โดยการประเมินทางสังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพรวมทั้งผลกระทบของสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการ

(2) การวางแผน เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ รูปแบบการวางแผนพื้นฐาน และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และการสร้างสถานที่ และการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก

(3) การออกแบบและปฏิบัติงาน เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ หลักการออกแบบ การปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดการเข้าร่วมมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีด้วย

(4) การประเมินผล เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ ประเมินผลการออกแบบการปฏิบัติงานโดยวิธีการใช้เครื่องมือประเมินผลและวิธีการเก็บข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ในขณะเดียวกันต้องบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นด้วย

(5) การดำเนินการและบำรุงรักษา เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การปฏิบัติตามหลักการบำรุงรักษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานที่และสิ่งแวดล้อมทางนันทนาการ

8.6 กลุ่มที่ 6 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

8.6.1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ และการให้บริการการใช้เวลาว่าง ดังต่อไปนี้

- (1) กฎหมายพื้นฐานและกระบวนการบัญญัติกฎหมาย
- (2) สัญญาและการละเมิด
- (3) ผู้แทนทางกฎหมายและวิธีการร้องทุกข์

เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การร่างกฎหมาย การควบคุมจากรัฐและเอกชน หน่วยงานของท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ กับกฎระเบียบ การสร้างและบัญญัติวิธีการบังคับให้ปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชน และกฎหมายทรัพย์สิน

8.6.2 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการและการปฏิบัติให้เกิดความปลอดภัย และการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ และการให้บริการการใช้เวลาว่างเนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ องค์ประกอบของการจัดการความเสี่ยง วิธีดำเนินการในภาวะที่ฉุกเฉิน การบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัย

8.7 กลุ่มที่ 7 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

8.7.1 ฝึกประสบการณ์ภาคสนามอย่างน้อย 100 ชั่วโมง ระหว่างศึกษาปีที่ 2-3 รวมทั้งการเขียนเอกสารในองค์กร หรือหน่วยงานนันทนาการก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เนื้อหาที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ การมีประสบการณ์ที่หลากหลายตามรายวิชาที่ได้กำหนดไว้ ประสบการณ์เชิงลึก และการให้บริการแก่บุคคล กลุ่มและชุมชน

8.7.2 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษาเต็มเวลากับหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ต่อเนื่องในองค์กรหรือหน่วยงานวิชาชีพนันทนาการที่เหมาะสมอย่างน้อยหนึ่งแห่ง ไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมง หรือไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์ จึงจะได้รับการรับรองว่าผ่านการฝึกงาน

9. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

9.1 กลยุทธ์การสอน

เพื่อให้การผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการมีคุณภาพ บัณฑิตมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ สถานศึกษาต้องกำหนดกลยุทธ์การสอน และการประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติโดยมีการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student Centered) ใช้กลยุทธ์และวิธีการสอนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาจัดการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียน โดยใช้สื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอน มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสนใจโดยการตั้งคำถาม ให้คิดวิเคราะห์เพื่อการค้นหาคำตอบที่ผู้เรียนต้องการเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหลัก โดยที่ผู้เรียนและผู้สอนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและใช้วิธีการสอนหลายรูปแบบ คือ

9.1.1 การสอนแบบบรรยายและอภิปราย (Lecture and Discussion Method) เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นการถ่ายทอดความรู้จากผู้สอน โดยมีการบรรยายถึงเนื้อหาหลักของแต่ละวิชาและแนะนำให้ผู้เรียนทำการศึกษาค้นคว้า หรือทำความเข้าใจประเด็นปลีกย่อยด้วยตนเอง นอกจากนี้ การสอนควรเน้นการได้มาซึ่งทฤษฎีและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในเชิงวิเคราะห์ และชี้ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ การสอนแบบอภิปรายจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือระดมความคิดที่เกี่ยวข้องกับบทเรียน โดยจัดให้มีการอภิปรายในหลายลักษณะตามความเหมาะสมกับเนื้อหา เวลา และจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

9.1.2 การสอนแบบสาธิต (Demonstration Method) เป็นวิธีการสอนที่เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การสอนในรายวิชาที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้วิธีการและขั้นตอนรวมทั้งวิธีการแก้ปัญหาในทางปฏิบัติที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้สังเกตขั้นตอนการปฏิบัติด้วยการแสดงตัวอย่างพร้อมๆ กับการอธิบาย ให้ผู้เรียนได้ฝึกทำหรือซักถามไปพร้อมๆ กัน ซึ่งทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติ ตามลำดับ

9.1.3 การสอนแบบเน้นการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Self-Study) มุ่งเน้นวิธีการให้ผู้เรียนศึกษาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เช่น การจัดการเรียนการสอนแบบสืบค้น การค้นพบการเรียนรู้แบบแก้ปัญหา การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ ใช้ในการศึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม

9.1.4 การสอนแบบเน้นกรณีปัญหา (Problem Based) มุ่งเน้นวิธีการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการแก้ไขปัญหา มากกว่าการจำเนื้อหาข้อเท็จจริง เป็นการส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม และการพัฒนาทักษะทางสังคม โดยให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดและ

กำหนดวัตถุประสงค์ ดำเนินการเรียนรู้ และเลือกแหล่งเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผู้สอนเป็นผู้ให้คำแนะนำปรึกษา

9.1.5 การสอนแบบใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation) เป็นวิธีการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จากสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมาให้มีสภาพใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด โดยมีการกำหนดบทบาท แจ่งข้อมูลและกติกาเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกการแก้ไขปัญหาและการตัดสินใจจากสภาพการณ์ที่เผชิญอยู่ เช่น การสร้างสถานการณ์จำลองการทำธุรกิจ เกมจำลองสถานการณ์ เป็นต้น

9.1.6 การสอนแบบเน้นการคิดวิเคราะห์ การสร้างผลงานและพัฒนาให้เกิดความคิดใหม่การสร้างผลผลิต (CCPR Model) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับแนวคิดครุศึกษาเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ ประกอบด้วย

(1) การสอนแบบเน้นการคิดวิเคราะห์ (Criticality-Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จัก การคิด การวิเคราะห์ และการพัฒนางานจากความคิดเห็น โดยให้ผู้เรียนเขียนรายงานที่สะท้อนความคิดของตนเอง ภายหลังที่ได้มีการทดสอบความคิดกับเพื่อน หรือกับอาจารย์จนความคิดตกผลึก และถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานเขียน หรืองานสร้างสรรค์อื่น

(2) การสอนแบบเน้นการสร้างผลงานและพัฒนาเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ (Creativity-Based Instruction) เป็นการสอนที่พัฒนาจากงานวิจัย รวมทั้งมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ผลงานและพัฒนางานเพื่อให้เกิดความคิดใหม่ โดยเริ่มจากการตั้งประเด็นการศึกษาหรือประเด็นสิ่งที่ควรได้รับการพัฒนา และใช้กระบวนการวิจัยในการค้นหาคำตอบ สร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์หรือองค์ความรู้ใหม่

(3) การสอนแบบเน้นการสร้างผลผลิต (Productivity-Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีผลผลิตของตนเองไม่ว่าจะเป็นผลผลิตด้านวิชาการวิชาชีพ สิ่งของต่างๆ

(4) การสอนแบบเน้นความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม (Responsibility-Based Instruction) เป็นการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และพัฒนาแนวทางแก้ไข

9.1.8 การสอนแบบเน้นสมรรถนะ (Competency Based) มุ่งเน้นวิธีการปฏิบัติ โดยให้ผู้เรียนได้ทำการทดลองปฏิบัติการจริงและมีโอกาสใช้เครื่องมือเทคโนโลยีในการสื่อสารด้วยตนเอง พร้อมๆกับการฝึกมุมมององค์ความรู้จนผู้เรียนสามารถแสดงศักยภาพจากการเรียนรู้และมีทักษะการปฏิบัติงานได้จริง รูปแบบวิธีการสอนมีหลากหลาย เช่น การฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ การฝึกประสบการณ์ทางวิชาชีพ การเรียนรู้จากปัญหาเป็นฐาน การทัศนศึกษาดูงานและสหกิจศึกษา เป็นต้น

โดยในกระบวนการเรียนการสอน ควรสอดแทรกเนื้อหา/กิจกรรมที่ส่งเสริมด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการเรียนการสอนทุกรูปแบบ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ จะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมในตนเองและวิชาชีพ การเรียนการสอน ในสาขานันทนาการได้กำหนดขอบเขตขององค์ความรู้แบ่งออก 3 กลุ่มใหญ่ คือ 1) ความรู้ด้านนันทนาการ และด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง 2) ความรู้ด้านการจัดการ องค์การและธุรกิจ และ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพสาขานันทนาการ โดยเน้นด้านการฝึกปฏิบัติงานจึงควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยวิธีการสอนและกลยุทธ์การสอนโดยการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการนันทนาการที่มีอุปกรณ์ในการฝึกระบบมีเดียและเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ฝึกการทำงานโครงการกลุ่มหรือโครงการเดี่ยว เพื่อให้สามารถบูรณาการทฤษฎีและทักษะการนำไปประยุกต์ใช้งาน เชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงมาเป็นวิทยากรพิเศษ การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพหรือการศึกษาดูงาน ให้เห็นทิศทางของงานในวิชาชีพ

9.2 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้

กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานจริง ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาจะต้องวางแผนไว้ล่วงหน้า และระบุรายละเอียดเป็นลายลักษณ์อักษรในเอกสารรายละเอียดของหลักสูตร รายละเอียดของรายวิชาและรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) การประเมินผลของแต่ละรายวิชาเป็นความรับผิดชอบของผู้สอน เช่น การสอบข้อเขียน การสอบสัมภาษณ์ การสอบปฏิบัติ การสังเกตพฤติกรรม การให้คะแนนโดยผู้ร่วมงาน รายงานกิจกรรม แฟ้มผลงาน การประเมินตนเองของผู้เรียน โดยสามารถพิจารณาได้จากมาตรฐานคุณภาพบัณฑิตในระดับอุดมศึกษาเป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความสามารถในการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง สามารถประยุกต์ความรู้เพื่อการดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งทางร่างกายและจิตใจ มีความสำนึกและความรับผิดชอบต่อในฐานะพลเมืองและพลโลก ดังนั้น จึงมีการกำหนด “ตัวบ่งชี้” ไว้ดังนี้

- บัณฑิตมีความรู้ ความสามารถในการศาสตร์สาขานันทนาการ สามารถเรียนรู้ สร้างและประยุกต์ความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง สามารถปฏิบัติงานและสร้างงานเพื่อพัฒนาสังคมให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล
- บัณฑิตมีจิตสำนึก ดำรงชีวิตและปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม

- บัณฑิตมีสุขภาพดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ มีการดูแล เอาใจใส่ รักษาสุขภาพของตนเองอย่างถูกต้องเหมาะสม การประเมินตัวบ่งชี้ที่ด้านบนนี้จะทำในขณะที่ผู้เรียนกำลังศึกษา ซึ่งต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครบตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรทั้ง 5 ด้าน โดยใช้เทคนิคและวิธีการวัดผลหลายรูปแบบให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เพื่อให้การประเมินผลการเรียนรู้ได้ถูกต้อง เทียบตรง ในทุกมาตรฐาน คือ

9.2.1 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือกลุ่มงาน การสอบข้อเขียน การประเมินผลงานที่มอบหมาย

9.2.2 ด้านความรู้ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงานและนำเสนอด้วยวาจา โดยมีการสอบกลางภาค การสอบปลายภาค การสอบย่อย

9.2.3 ด้านทักษะทางปัญญา ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การเขียนรายงานและนำเสนอด้วยวาจา การสังเกตการณ์จากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นการมอบหมายงานที่ต้องกระตุ้นให้เกิดการประมวลความรู้ของผู้เรียน

9.2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ใช้การสังเกตพฤติกรรม การประเมินตนเอง การประเมินโดยเพื่อนร่วมชั้นเรียน หรือกลุ่มงาน การประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอด้วยวาจา

9.2.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ใช้การสอบข้อเขียน การสอบปากเปล่า การสอบปฏิบัติ การสังเกตการณ์จากการให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ใช้การประเมินผลงานที่มอบหมายและการนำเสนอ

เกณฑ์การวัดและประเมินผลต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี กระทรวงศึกษาธิการ โดยสถาบันเป็นผู้กำหนดเกณฑ์การวัดผลแต่ละรายวิชาต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้และวิธีการสอนของแต่ละรายวิชา รวมทั้งการพัฒนาการของผู้เรียน

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2549 ว่าด้วยมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต

- ประกาศข้อบังคับของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

10. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้

สถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดระบบและกลไกในการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อยืนยันประสิทธิภาพของการประเมินผลว่า ผู้จบการศึกษาทุกคนมีผลการเรียนรู้

ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการเป็นอย่างน้อย โดยแบ่งการทวนสอบเป็น 2 ระยะคือ

10.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษาการทวนสอบในระดับรายวิชาควรให้อาจารย์ประเมินผลการเรียนการสอนในระดับรายวิชาทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ และการมีคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบให้เป็นไปตามแผนการสอนการทวนสอบในระดับหลักสูตรควรมีระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

10.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษาการกำหนดกลวิธีการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาสาขานันทนาการหลังสำเร็จการศึกษา โดยการทำวิจัยมุ่งประสิทธิผลและประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ ที่ทำอย่างต่อเนื่องและนำผลวิจัยที่ได้มาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงานในระดับมาตรฐาน โดยการทำวิจัยอาจดำเนินการดังตัวอย่างต่อไปนี้

(1) ภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิตสาขานันทนาการ ประเมินจากบัณฑิตแต่ละรุ่นที่จบการศึกษา ในด้านของระยะเวลาในการหางานทำ ความเห็นต่อความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบอาชีพสาขานันทนาการ

(2) การทวนสอบจากผู้ประกอบการ โดยการขอเข้าสัมภาษณ์ หรือ การส่งแบบสอบถามเพื่อประเมินความพึงพอใจในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขานันทนาการและเข้าทำงานในสถานประกอบการนั้น ๆ

(3) การประเมินตำแหน่งตามสายงาน และหรือความก้าวหน้าในสายงานของบัณฑิตสาขานันทนาการ

(4) การประเมินจากสถานศึกษาอื่น โดยการส่งแบบสอบถาม หรือ สอบถามระดับความพึงพอใจในด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติด้านอื่น ๆ ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขานันทนาการและเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญาที่สูงขึ้นในสถานศึกษานั้น ๆ

(5) การประเมินจากบัณฑิต ที่ไปประกอบอาชีพ ในด้านของความพร้อมและความรู้จากสาขาสาขานันทนาการรวมทั้งสาขาอื่น ๆ ที่กำหนดในหลักสูตร ที่เกี่ยวเนื่องกับการประกอบอาชีพของบัณฑิต รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้น

(6) ความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่มาประเมินหลักสูตร หรือ เป็นอาจารย์พิเศษ ต่อความพร้อมของนักศึกษาในการเรียนสาขานันทนาการ และคุณสมบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับกระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาองค์ความรู้ของนักศึกษา

(7) ผลงานของนักศึกษาที่วัดเป็นรูปธรรมได้ อาทิ

7.1 แฟ้มสะสมงานของนักศึกษา

7.2 จำนวนรางวัลทางสังคมและวิชาชีพ

7.3 จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์ต่อสังคม

11. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้

11.1 คุณสมบัติผู้เข้าศึกษา

- (1) ต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
- (2) ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาและ/หรือเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการคัดเลือกของสถาบันอุดมศึกษาเป็นผู้กำหนด

11.2 การเทียบโอนผลการเรียนรู้

การเทียบโอนผลการเรียนรู้ให้เป็นไปตาม

- ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง หลักการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญาเข้าสู่อการศึกษาระบบ พ.ศ. 2545
- ประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการเทียบโอนผลการเรียนระดับปริญญา
- ประกาศข้อบังคับของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา

12. คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

คณาจารย์และบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน ให้มีคุณวุฒิ คุณสมบัติ และสัดส่วน เป็นไปตามเกณฑ์ดังนี้

1. อาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษสาขานันทนาการต้องมีจำนวนและคุณวุฒิเป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548
  - ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง แนวทางบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548

- แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการกำหนดจำนวนอาจารย์ประจำหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2548

- แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับคุณวุฒิอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับอุดมศึกษา

- ประกาศคณะกรรมการอุดมศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล พ.ศ. 2548

2. อาจารย์ต้องมีความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตร

3. อาจารย์ต้องมีความรู้และทักษะในการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา และมีประสบการณ์ทำวิจัยหรือประสบการณ์ประกอบวิชาชีพในสาขาวิชานั้นทางการ ควรเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภาคธุรกิจ หรือภาคอุตสาหกรรมที่มีประสบการณ์ตรงในรายวิชาต่างๆ มาเป็นอาจารย์พิเศษ เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่นักศึกษา

4. สัดส่วนอาจารย์ต่อนักศึกษาเต็มเวลาเทียบเท่า ให้เป็นไปตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาตามข้อกำหนดคุณสมบัติคณาจารย์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

13. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการ

สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนที่สำคัญของสาขานั้นทางการ คือเครื่องมืออุปกรณ์ด้านมัลติมีเดียและห้องปฏิบัติการนั้นทางการเนื่องจากเป็นหลักสูตรที่ต้องเตรียมความพร้อมให้แก่บัณฑิตส่วนใหญ่ในการทำงานจริงในสาขานั้นทางการจึงมีความจำเป็นที่นักศึกษาต้องมีประสบการณ์การฝึกทักษะปฏิบัติทักษะนั้นทางการกับการใช้งานเครื่องมือ ด้านมัลติมีเดียและห้องปฏิบัติการนั้นทางการให้เกิดความเข้าใจหลักการ วิธีการใช้งานที่ถูกต้อง และมีทักษะในการใช้งานจริง รวมทั้งการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศทั้งห้องสมุดและอินเทอร์เน็ต และสื่อการสอนสำเร็จรูป เช่น วิดีทัศน์วิชาการ โปรแกรมการจัดกิจกรรมนั้นทางการรวมถึงสื่อประกอบการสอนที่จัดเตรียมโดยผู้สอน ดังนั้น ต้องมีทรัพยากรขั้นต่ำเพื่อจัดการเรียนการสอน ดังนี้

1. มีห้องเรียนที่มีสื่อการสอนและอุปกรณ์ที่ทันสมัยเอื้อให้คณาจารย์สามารถปฏิบัติงานสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มีห้องปฏิบัติการนั้นทางการที่มีความพร้อมทั้งวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือด้านมัลติมีเดีย เครื่องคอมพิวเตอร์ ที่สอดคล้องกับสาขาวิชาที่เปิดสอนอย่างพอเพียงต่อการเรียนการสอน รวมถึงห้องปฏิบัติการนั้นทางการสำหรับการทำโครงการ โดยมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

3. ต้องมีเจ้าหน้าที่สนับสนุนดูแลสื่อการเรียนการสอน ที่เป็นทั้งสื่อทางด้านนันทนาการและอุปกรณ์โสตพร้อมมัลติมีเดียที่ใช้ประกอบการสอนที่พร้อมใช้ปฏิบัติงาน

4. มีห้องสมุดหรือแหล่งความรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกในการสืบค้นความรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ตลอดจนมีหนังสือ ตำราและวารสารในสาขาวิชาที่เปิดสอนทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องในสาขานันทนาการในจำนวนที่เหมาะสม

5. มีเครื่องมืออุปกรณ์ประกอบการเรียนวิชาปฏิบัติการระหว่างการเรียนการสอนในวิชาปฏิบัติการ ต่อจำนวนนักศึกษาในอัตราส่วน เป็นอย่างน้อย 1:2

6. ควรมีการสำรวจความต้องการใช้ทรัพยากรที่สนับสนุนการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการจัดสรรทรัพยากรทุก 4 ปี

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ข้อ 14 ว่าด้วยการประกันคุณภาพของหลักสูตร

- ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การขอเปิดและดำเนินการหลักสูตรระดับปริญญาในระบบการศึกษาทางไกล พ.ศ. 2548

- ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2549 ว่าด้วยมาตรฐานด้านพันธกิจของการบริหารอุดมศึกษา และมาตรฐานด้านการสร้างและพัฒนาสังคมฐานความรู้ และสังคมแห่งการเรียนรู้

14. แนวทางการพัฒนาคณาจารย์

แนวทางการพัฒนาคณาจารย์ สาขานันทนาการมีดังนี้

1. มีการปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา คณะ และหลักสูตรที่สอน รวมทั้งเทคนิคการสอน

2. ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์ในสาขานันทนาการหรือสาขาที่เกี่ยวข้องในกรณีการเรียนรู้อย่างบูรณาการ เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องทั้งอาจารย์เก่าและอาจารย์ใหม่โดยผ่านการทำวิจัยสายตรงในสาขาวิชานันทนาการเป็นอันดับแรก และการสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่างๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ เพิ่มพูนประสบการณ์

3. การเพิ่มพูนทักษะเทคนิควิธีการถ่ายทอดความรู้โดยเฉพาะด้านกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ให้ทันสมัย

4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้สภานันทนาการ
5. มีการกระตุ้นอาจารย์โดยการพัฒนาผลงานทางวิชาการในสาขาวิชานันทนาการ
6. ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้านนันทนาการเป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ

15. การประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

สถาบันอุดมศึกษาที่จัดการเรียนการสอนสาขาวิชานี้ ต้องสามารถประกันคุณภาพหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยการกำหนดตัวบ่งชี้หลักและเป้าหมายผลการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. มีการจัดทำรายละเอียดหลักสูตร ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาในทุกประเด็น
2. มีการจัดทำรายละเอียดรายวิชาและประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ที่สาขาวิชาจัดการเรียนการสอน ตามแบบ มคอ.3 และ มคอ.4 ก่อนการเปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา
3. มีการจัดทำรายงานรายวิชา รายงานประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 และ มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดการสอนให้ครบทุกรายวิชา
4. มีการจัดทำรายงานหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นปีการศึกษา
5. มีการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานในปีก่อนหน้า ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของแผน
6. มีการทวนสอบว่า นักศึกษาบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของรายวิชาที่รับผิดชอบทั้งหลักสูตร (ภายในรอบเวลาหลักสูตร)
7. อาจารย์ใหม่ทุกคนได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน
8. อาจารย์ทุกคนได้รับการพัฒนาด้านวิชาการด้านจริยธรรม ไม่น้อยกว่า 15 ชั่วโมง/ปี
9. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอนได้รับการพัฒนา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
10. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อคุณภาพการสอนและทรัพยากรสนับสนุนในรายวิชาเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดตัวบ่งชี้เพิ่มเติม ให้สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ของสถาบันหรือกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานที่สูงขึ้น เพื่อการยกระดับมาตรฐานของตนเอง โดยกำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร สถาบันอุดมศึกษาที่จะได้รับการรับรองมาตรฐานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ต้องมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ที่ 1-5 และมีผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตามตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพหลักสูตรและการเรียนการสอนรวมอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง 2 ปีการศึกษา ก่อนการรับรอง

16. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการสู่การปฏิบัติ

โดยที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเสนอให้จัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยวเพื่อเป็นตัวอย่างในการนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการมาใช้ ให้สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะเปิดสอน/ปรับปรุงหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการควรดำเนินการดังนี้

16.1 พิจารณาความพร้อมและศักยภาพของสถาบันในการบริหารจัดการศึกษาหลักสูตรตามที่กำหนดในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

16.2 สถาบันควรแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการในสาขาวิชาที่เปิดหลักสูตรการเรียนการสอนสถาบัน ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อย 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญในสาขานันทนาการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกอย่างน้อย 2 คน เพื่อดำเนินการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการโดยมีหัวข้อและรายละเอียดของหลักสูตรอย่างน้อยตามที่กำหนดไว้ในแบบ มคอ.2 รายละเอียดของหลักสูตร

16.3 การพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการตามข้อ 16.2 นั้น ในหัวข้อมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังนอกจากมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการแล้วสถาบันอุดมศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาต้องการให้บัณฑิตสาขานันทนาการของตนมีคุณลักษณะเด่นหรือพิเศษกว่าบัณฑิตในสาขาวิชาเดียวกันของสถาบันอื่น ๆ เพื่อให้เป็นไปตามปรัชญาและปณิธานของสถาบัน และเป็นที่น่าสนใจของบุคคลที่จะเลือกเรียนหลักสูตรของสถาบันหรือนายจ้างสนใจที่จะรับเข้าทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษา โดยให้แสดงแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้

จากหลักสูตรรายวิชา (Curriculum Mapping) เพื่อให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตร มีความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใดบ้าง

16.4 การจัดทำรายละเอียดรายวิชา รายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร โดยมีหัวข้อและรายละเอียดตามเอกสารรายละเอียดของรายวิชา และเอกสารรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.3 รายละเอียดรายวิชา และแบบ มคอ.4 รายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่า แต่ละรายวิชาจะทำให้เกิดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในเรื่องใดบ้าง สถาบันอาจจะมอบหมายให้ภาควิชา/สาขาวิชาจัดทำประมวลรายวิชาทุกรายวิชา รวมทั้งรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี)

16.5 สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอสภาสถาบันอุดมศึกษา อนุมัติหลักสูตร ซึ่งได้จัดทำอย่างถูกต้องสมบูรณ์แล้วก่อนเปิดสอน รายละเอียดรายวิชาและรายละเอียดประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้ชัดเจน

16.6 สถาบันอุดมศึกษาต้องเสนอหลักสูตรซึ่งสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติให้เปิดสอนแล้วให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อรับทราบภายใน 30 วันนับแต่สภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติ เว้นแต่สถาบันอุดมศึกษาที่คณะกรรมการการอุดมศึกษาพิจารณาว่ามีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในได้มาตรฐาน ไม่ต้องส่งหลักสูตรให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อรับทราบก็ได้ แต่ให้แจ้งชื่อหลักสูตรและกำหนดการที่เปิดสอนให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อบันทึกไว้ในฐานข้อมูลหลักสูตร

16.7 เมื่อสภาสถาบันอุดมศึกษาอนุมัติตามข้อ 16.5 แล้วให้มอบหมายอาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกลยุทธ์การสอนและการประเมินผลที่กำหนดไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร รายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ให้บรรลุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของ สาขาวิชานั้น ๆ

16.8 เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน การประเมินผลและการทวนสอบผลการเรียนรู้ของแต่ละรายวิชาและประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ในแต่ละภาคการศึกษาให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำรายงานการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการทวนสอบผลการเรียนในรายวิชาที่ตนรับผิดชอบ พร้อมปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประมวล/วิเคราะห์ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลการดำเนินงานและจัดทำรายงานประจำภาคการศึกษาของแต่ละภาคการศึกษา และเมื่อสิ้นปีการศึกษาให้จัดทำรายงานในภาพรวมประจำปีการศึกษาเพื่อใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรการสอน กลยุทธ์การสอน การประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น และหากจำเป็นจะต้องพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเล็กน้อยก็สามารถทำได้

16.9 เมื่อครบรอบหลักสูตร (เช่น หลักสูตร 4 ปี ครบรอบหลักสูตรคือ 4 ปี) ให้วิเคราะห์ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการหลักสูตรในภาพรวมว่าบัณฑิตบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ และนำผลการวิเคราะห์มาปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

17. การขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.....

ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาขึ้นทะเบียนหลักสูตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้เป็นอย่างน้อย

17.1 สถาบันอุดมศึกษาได้ยื่นขอรับรองมาตรฐานหลักสูตรแล้วตามข้อ 16.9 เมื่อเปิดดำเนินการไปแล้วอย่างน้อย 2 ปีการศึกษา

17.2 สถาบันอุดมศึกษาได้ปฏิบัติตามข้อ 16.6

17.3 ผลการประเมินคุณภาพภายในตามตัวบ่งชี้ที่มาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา กำหนด ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาพัฒนารายละเอียดของของหลักสูตรตามข้อ 16.6 ให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอตัวบ่งชี้เพิ่มเติมจากตัวบ่งชี้ที่กำหนดไว้ในระบบการประกันคุณภาพภายใน ต้องมีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าระดับดีทุกปีนับตั้งแต่เปิดสอนหลักสูตรที่ได้พัฒนากรอบตาม มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ....จนถึงปีที่ขอรับรองมาตรฐาน

อนึ่งการขึ้นทะเบียนหลักสูตรมาตรฐานกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต้อง แบ่งเป็นมาตรฐาน 4 กลุ่มคือ

1. มาตรฐานของอาจารย์ที่สอนในหลักสูตร
2. มาตรฐานของวิชาที่สอนในหลักสูตร
3. มาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษาในเรื่องของห้องเรียน ห้องสมุดห้องปฏิบัติการ จำนวนนักศึกษาต่อวัสดุอุปกรณ์ จำนวนเจ้าหน้าที่ในหลักสูตร
4. มาตรฐานของนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา การวัดมาตรฐานให้ใช้มาตรฐานตาม คำอธิบายที่ 17 ปรากฏในหัวข้อต่าง ๆ ก่อนหน้านี้ หลักสูตรของแต่ละสถาบันอุดมศึกษาต้องถูกจัด อันดับตามจำนวนข้อมาตรฐานที่ผ่านการประเมินโดยคณะผู้เชี่ยวชาญที่จัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ สาขา/สาขาวิชา การวัดมาตรฐานของนักศึกษาต้องมีการสัมภาษณ์นักศึกษาในเรื่องความรู้ของ วิชาที่เรียนมา และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม เป็นคำถามหลัก ส่วนคำถาม อื่น ๆ ให้เป็นไปตามแต่ที่คณะผู้ประเมินจะถาม ระยะเวลาของการประเมินแต่ละมาตรฐานทั้ง 4 นี้

ไม่จำเป็นต้องทำพร้อมกันตัวอย่างเช่นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร ก็อาจจะประเมินแค่หลักสูตรอย่างเดียว การประเมินควรทำสม่ำเสมอทุก 3 ปีก่อนนักศึกษาแต่ละรุ่นจะสำเร็จการศึกษา และเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาขอประเมินมาตรฐานมีเวลาพอที่จะแก้ไขมาตรฐานได้ในกรณีที่ยังไม่สมบูรณ์ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาต้องหาทางช่วยเหลือสถาบันที่ยังไม่ได้มาตรฐานให้มีมาตรฐานโดยเร็ว การช่วยเหลืออาจให้สถาบันอุดมศึกษาหลายสถาบันที่ได้มาตรฐานร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ต้องหลีกเลี่ยงการประจานและลงโทษสถาบันอุดมศึกษาที่ไม่ได้มาตรฐาน

ตอนที่ 3 ผลการนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ(มคอ.1)สู่การปฏิบัติ

โดยจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการเพื่อเป็นตัวอย่างในการนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ(มคอ.1)มาใช้ในการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการโดยดำเนินการ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) จัดทำ (ร่าง)รายละเอียดของหลักสูตร(มคอ.2)สาขาวิชานันทนาการ โดยผู้ผลิตบัณฑิตและคณาจารย์ สาขาวิชานันทนาการระดับปริญญาตรี ระหว่างวันที่ 16 – 20 กรกฎาคม 2555 ณ โรงแรมแปซิฟิค พาร์ค ไฮเทล อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยกำหนดการการประชุมซึ่งประยุกต์ใช้เทคนิคการประชุมปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ (Appreciation Influence Control: A-I-C) ตามวิธีการของสมิธ (Smith, 1991 cited in Ciaris,2007) โดยมีรายละเอียดการดำเนินการประชุมดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์การประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำร่างรายละเอียดของหลักสูตร(มคอ.2)สาขาวิชานันทนาการ
2. การบรรยายเรื่อง”กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552และการพัฒนารายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ” โดย นางสาวนิภาพรรณ แก่นคง ผู้อำนวยการกองมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
3. ผู้วิจัยนำเสนอมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
4. ผู้วิจัยอธิบายความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันระหว่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)ที่ไปสู่การปฏิบัติในแต่ละหมวดขององค์ประกอบของ

รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) 8 หมวดตาม ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยนำเสนอในประเด็นที่สำคัญ

5. ความเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ. 2) กับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)และสอดคล้องตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยวัตถุประสงค์ของรายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการจะเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่มีความชัดเจนมากขึ้นคือให้บัณฑิตมีความรู้ความสามารถในสาขานันทนาการนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพให้มีเจตคติ มีจรรยาบรรณที่ดีและสามารถดำเนินการด้านนันทนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีทักษะในการวางแผน การจัดการ การวิเคราะห์ ประมวลผลสถานการณ์โดยใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณ รวมทั้งใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ให้มีจิตสาธารณะ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ภาษาได้ดีและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษารวมทั้งสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังตารางที่ 24

ตารางที่ 23 ความเชื่อมโยงของวัตถุประสงค์รายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ. 2) กับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)และสอดคล้องตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับชาติ พ.ศ. 2552	มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ(มคอ.1)	รายละเอียดหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)
<p>มีความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ รู้หลักและทฤษฎีที่สัมพันธ์กัน</p> <p>ตระหนักในความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง</p> <p>ในกรณีที่เป็นโปรแกรมวิชาชีพ จะต้องคุ้นเคยกับความก้าวหน้าทางวิชาการในสายความเชี่ยวชาญ รวมถึงงานวิจัยที่แก้ไขปัญหาและขยายความรู้ ต้องตระหนักถึงกฎระเบียบข้อกำหนดทางเทคนิคที่อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา</p>	<p>ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในเรื่องของประสบการณ์การใช้เวลาว่างด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่บุคคลเลือกโดยอิสระ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม</p> <p>โดยในด้านบุคคล จะแบ่งออกเป็น</p> <p>ด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพ และ</p> <p>ด้านการบำบัด ส่วนในด้านสังคม</p> <p>เน้นการบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการเพื่อการพัฒนา และแก้ปัญหาสังคม ดังนั้น การศึกษาทางด้านนันทนาการจึงมีขอบเขตและเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์สาขาต่างๆ อย่างกว้างขวาง เป็นการศึกษาแบบสหวิทยาการ (Interdisciplinary) ซึ่งมีความสัมพันธ์กับศาสตร์อื่นๆ การจัดการศึกษาในสาขานันทนาการจึงเป็นกระบวนการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความรอบรู้ในศาสตร์ด้านนันทนาการและมีความสามารถทางวิชาชีพนันทนาการรวมทั้งศาสตร์อื่นที่สัมพันธ์กันโดยมีเนื้อหาสาระครอบคลุมทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติซึ่ง</p>	<p>ให้มีความรู้ความสามารถในสาขานันทนาการนำไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพให้มีเจตคติ มีจรรยาบรรณที่ดีและสามารถดำเนินการด้านนันทนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม มีทักษะในการวางแผน การจัดการ การวิเคราะห์ประมวผลสถานการณ์ โดยใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณ รวมทั้งใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ให้มีจิตสาธารณะ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม ให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ภาษาได้ดีและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษารวมทั้งสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม สามารถนำความรู้ไปใช้เป็น</p>

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ระดับชาติ พ.ศ. 2552	มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ(มคอ.1)	รายละเอียดหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)
	<p>มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีวิถีเรียนรู้และพัฒนา ตนอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะทางวิชาชีพ มีจริยธรรม มีทัศนคติที่ดีและเห็นคุณค่าแห่ง วิชาชีพ ขอบเขตขององค์ความรู้แบ่ง ออก เป็น 3 ด้านคือ 1)ความรู้ด้าน นันทนาการและด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้อง 2) ความรู้ด้านการจัดการ องค์กรและ ธุรกิจ 3) ความรู้ด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร ซึ่งต้อง ปรับเปลี่ยนวิทยาการต่างๆเพื่อให้ ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ในทางปฏิบัติในสถานการณ์จริงตาม สภาพแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลง ของสถานการณ์ในสังคม</p>	<p>แนวทางในการศึกษาต่อใน ระดับที่สูงขึ้นต่อไป</p>

6. มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ที่ประชุมได้
ร่วมกันพิจารณาเสนอแนะ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับ ปริญญาตรี สาขานันทนาการ
โดยเริ่มจาก การกำหนดความสามารถและทักษะ โดยคิดจาก “learning outcome” เป็นจุดเริ่มต้น
การกำหนดผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการให้มีความสอดคล้องและมี
ความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรีของกรอบมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) และ มาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)	มาตรฐานผลการเรียนรู้ สาขาวิชานันทนาการ(มคอ.2)
<p>ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>1 มีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าและความสำคัญของการใช้เวลาในการดำรงชีวิตและมีคุณธรรม จริยธรรมในการประกอบวิชาชีพ นันทนาการ</p> <p>2 ให้ความเคารพและปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับสาขานันทนาการ</p> <p>ด้านความรู้</p> <p>1 มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าในศาสตร์สาขานันทนาการและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและสามารถบูรณาการความรู้เพื่อนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพ</p> <p>2 มีความรู้ความเข้าใจในทักษะเกี่ยวกับเทคนิคการปฏิบัติงานด้านนันทนาการ</p> <p>3 มีความรู้ในกระบวนการและเทคนิคการแก้ปัญหาและพัฒนาองค์ความรู้ในวิชาชีพสาขานันทนาการอย่างเป็นระบบ</p>	<p>ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>1. มีความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถจัดการปัญหาด้านจริยธรรม และสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพนันทนาการ</p> <p>2. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ โดยแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ</p> <p>3. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และมีภาวะผู้นำ</p> <p>4. มีวินัย มีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม</p> <p>ด้านความรู้</p> <p>1. ผลการเรียนรู้ด้านความรู้</p> <p>2. มีความรู้ในสาขาวิชานันทนาการ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวางเป็นระบบเป็นสากล และทันสมัยต่อสถานการณ์โลก</p> <p>3. มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน</p> <p>4. มีความรู้ในกระบวนการ และเทคนิคการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ในงานอาชีพทางด้านนันทนาการ</p>

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) และ มาตรฐานผลการเรียนรู้สาขาวิชานันทนาการ(มคอ.2) (ต่อ)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)	มาตรฐานผลการเรียนรู้ สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)
<p>ด้านทักษะทางปัญญา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริงและประเมินข้อมูลเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 2. สามารถใช้ทักษะทางปัญญาในการนำศาสตร์ด้านนันทนาการ มาแก้ไขปัญหาในการดำรงชีวิต และการประกอบวิชาชีพนันทนาการได้อย่างเหมาะสม <p>ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และ ความรับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างสร้างสรรค์ 2. สามารถใช้ความรู้ด้านนันทนาการมาประยุกต์ใช้ให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหา อุปสรรคในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งบทบาทของผู้นำ และบทบาทของผู้ร่วมทีมทำงานได้อย่างเหมาะสม 	<p>ด้านทักษะทางปัญญา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. มีความสามารถประมวลผลการเรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาข้อโต้แย้งและสังเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์รวมทั้งมีความสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม 2. สามารถสาคิรตทักษะในการแก้ปัญหาที่ใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ 3. มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติไปสู่การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม 4. สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล <p>ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศกับกลุ่มคนหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2. สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน 3. สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์สาขานันทนาการ มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม 4. มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง และรับผิดชอบในกลุ่ม

ตารางที่ 24 ความสัมพันธ์ระหว่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) และ มาตรฐานผลการเรียนรู้สาขานันทนาการ(มคอ.2) (ต่อ)

มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1)	มาตรฐานผลการเรียนรู้ สาขานันทนาการ (มคอ.2)
<p>ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>1. สามารถใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ และการวิเคราะห์ตัวเลขทางคณิตศาสตร์และเทคนิคทางสถิติ เพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปลความหมายและนำเสนอข้อมูล เพื่อการปฏิบัติงานขององค์กรในวิชาชีพนันทนาการและการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>2. สามารถสื่อสารโดยใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน เทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน และการปฏิบัติงานในวิชาชีพนันทนาการการ ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>5. สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งตนเองและกลุ่ม</p> <p>6. มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง</p> <p>คุณสมบัติต่าง ๆ นี้สามารถวัดระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน</p> <p>ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>1. ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>2. มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานเกี่ยวกับนันทนาการ</p> <p>3. สามารถแนะนำประเด็นการแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์</p> <p>4. สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม</p> <p>5. สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม</p>

7. กำหนดโครงสร้างหลักสูตร และรายวิชา

โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร
ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีองค์ประกอบและหน่วยกิตรวม 136 หน่วยกิต ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษา	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์	กำหนดให้เรียน	9 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	กำหนดให้เรียน	100 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	กำหนดให้เรียน	30 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	63 หน่วยกิต
2.2.1 บังคับ	กำหนดให้เรียน	33 หน่วยกิต
2.2.2 เลือก	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 1	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 2	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 3	ไม่น้อยกว่า	8 หน่วยกิต
2.3 กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	กำหนดให้เรียน	7 หน่วยกิต
กลุ่ม 1 วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์- วิชาชีพด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน	2 หน่วยกิต
วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน	5 หน่วยกิต
กลุ่ม 2 เตรียมสหกิจศึกษาด้าน นันทนาการ	กำหนดให้เรียน	1 หน่วยกิต
สหกิจศึกษาด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน	6 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

8. การนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) ผู้การปฏิบัติโดย การนำกลุ่มเนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการที่ประกอบด้วยองค์ความรู้ที่ต้องการในสาขา มาจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการโดยเน้นให้รายวิชาที่กำหนดใน หลักสูตรสาขาวิชานันทนาการต้องครอบคลุมและสอดคล้องกับองค์ความรู้ 5 ด้าน ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 25 ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับเนื้อหารายวิชาในรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ
<p>กลุ่มที่ 1</p> <p>แนวคิดพื้นฐานด้านนันทนาการ</p>	<p>1. เพื่อให้ เข้าใจปรัชญา แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง</p> <p>2. เพื่อให้เข้าใจนัยสำคัญของการ</p>	<p>1. แนวคิดที่หลากหลายของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง รวมถึงบทบาทในการนำแนวคิดเหล่านี้ไปใช้กับนันทนาการและการให้บริการใช้เวลาว่าง</p> <p>2. ความสัมพันธ์ระหว่างการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง ประวัติ วัฒนธรรม เทคโนโลยี การเมือง สังคม จิตวิทยา ร่างกาย ปรัชญา ความเป็นสากล และมุมมองของสิ่งแวดล้อม</p> <p>3. ความสำคัญและอิทธิพลของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่างที่มีการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงของชีวิต รวมถึงบทบาทของการพัฒนา ป้องกันและบำบัด</p> <p>4. ความเข้าใจถึงธรรมชาติของสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้เวลาว่าง และอำนวยความสะดวกให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการใช้เวลาว่าง</p> <p>5. ความเข้าใจถึงการป้องกันสิ่งแวดล้อม และอนุรักษ์อุทยานหรือการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการและการจัดโปรแกรม นันทนาการ</p>	<p>ปรัชญา ทฤษฎี หลักการการใช้เวลาว่าง และนันทนาการเบื้องต้น</p> <p>นันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต</p>

ตารางที่ 25 ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับเนื้อหารายวิชาในรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ
<p>กลุ่มที่ 2</p> <p>ความเป็นวิชาชีพด้านนันทนาการ</p>	<p>2.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงประวัติและพัฒนาการในวิชาชีพ องค์การที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ ด้านนันทนาการ</p> <p>2.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึง ประเด็นปัจจุบัน และแนวโน้มที่มีผลต่ออาชีพ</p> <p>2.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึง หลักการของจรรยาบรรณในการประกอบวิชาชีพนันทนาการ</p> <p>2.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญในการดำรงไว้ซึ่งสมรรถนะในวิชาชีพ</p> <p>2.5 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงการพัฒนาองค์ความรู้ด้านนันทนาการโดยสามารถประยุกต์หลักการวิจัยพื้นฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรทางนันทนาการ</p>	<p>2.1 วิวัฒนาการขององค์กรประวัติที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพนันทนาการ และการให้บริการการใช้เวลาว่าง</p> <p>2.2 ประเด็นปัจจุบันที่มีผลต่อวิชาชีพ วุฒิบัตร และการรับรองวิทยฐานะ</p> <p>2.3 จรรยาบรรณวิชาชีพและความสัมพันธ์ระหว่างคุณค่า ศีลธรรม ซึ่งเป็นเกณฑ์ (criteria) ของการตัดสินใจที่จะนำไปปฏิบัติในการประกอบวิชาชีพนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง</p> <p>2.4 ความสำคัญของการรับรองวิทยฐานะในการให้บริการในฐานะเป็นผู้นำขององค์กรวิชาชีพ ความสามารถในการให้บริการวิชาชีพ และการเน้นถึงการป้องกันอันตรายให้แก่ผู้รับบริการ</p> <p>2.5 การประยุกต์ใช้วิธีการวิจัย และวิเคราะห์สถิติเพื่อการประเมิน การวางแผน และการประเมินผลโครงการได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>การสัมมนาทางนันทนาการ</p> <p>ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพนันทนาการ</p> <p>นวัตกรรมทางนันทนาการ</p> <p>การวัดและประเมินผลนันทนาการ</p> <p>สถิติและการวิจัยทางนันทนาการ</p>

ตารางที่ 25 ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับเนื้อหารายวิชาในรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ
<p>กลุ่มที่ 3</p> <p>ระบบการให้บริการ</p>	<p>3.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจในบทบาท ปฏิสัมพันธ์ และระบบการให้บริการนันทนาการ และหลักการใช้เวลาว่าง</p> <p>3.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความสำคัญของระบบการให้บริการนันทนาการ และการใช้เวลาว่างแก่ประชาชนที่หลากหลาย</p> <p>3.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงการนำกระบวนการนันทนาการไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบุคคล สังคม วัฒนธรรม ชนบทรรมนิยมประเพณี วิถีชีวิต เศรษฐกิจ การเมืองและสภาพภูมิศาสตร์</p> <p>3.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจในบทบาท ปฏิสัมพันธ์ และการใช้ระบบการให้บริการนันทนาการที่ส่งเสริมการพัฒนา ชุมชน และ เศรษฐกิจที่ ยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม และชุมชน</p>	<p>3.1 บทบาทขององค์กรรัฐ เอกชน กลุ่มแสวงหาผลกำไรและไม่แสวงหาผลกำไรรวมถึงความร่วมมือของทางภาครัฐและเอกชน</p> <p>3.2 ผลกระทบของระบบการให้บริการกับประชาชนครอบคลุมทุกกลุ่มรวมทั้งเยาวชนและบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ</p> <p>3.3 การดำเนินการจัดโปรแกรมนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่างของหน่วยงานภาครัฐ นโยบาย ปรัชญา การนำไปใช้ และประโยชน์ที่จะได้รับ</p> <p>การออกแบบสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ตั้ง และสภาพแวดล้อม ประชากรที่รับบริการ การประยุกต์การเงินและการเมือง ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีเพื่อนำไปใช้กับของท้องถิ่นของแต่ละแห่ง ตลอดจนการจัดทรงงบประมาณและสภาพทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง</p> <p>3.4 ผลของโปรแกรมนันทนาการ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาของชุมชน แผนงานการพัฒนานันทนาการและการให้บริการนันทนาการ ผลของระบบการให้บริการนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน</p>	<p>จิตวิทยาสังคมของนันทนาการ</p> <p>จิตวิทยาพัฒนาการและการบริการนันทนาการเพื่อการพัฒนาชุมชน</p>

ตารางที่ 25 ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับเนื้อหารายวิชาในรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ
กลุ่มที่ 4 การวางแผนโปรแกรมโครงการและกิจกรรมพิเศษทางนันทนาการ (Event)	<p>4.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงความหลากหลายของโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่บุคคล กลุ่ม และชุมชน</p> <p>4.2 เพื่อให้มีความสามารถในการนำหลักการและวิธีการวางแผนโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม และชุมชนอย่างมีกระบวนการ</p> <p>4.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงพลวัตของกลุ่มและกระบวนการกลุ่ม</p> <p>4.4 สามารถใช้เทคนิคการเป็นผู้นำที่หลากหลายในการเพิ่มประสบการณ์แก่บุคคล กลุ่มและชุมชน</p>	<p>4.1 เนื้อหาและทฤษฎีการจัดโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ประโยชน์ที่จะได้รับจากประสบการณ์การใช้เวลาว่างในการเข้าร่วมโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) รวมถึงการศึกษาพฤติกรรมตลอดจนส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้เข้าร่วมโครงการ</p> <p>4.2 หลักการและวิธีการวางแผนโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม และชุมชนโดยมีกระบวนการ</p> <p>4.3 การสร้างปฏิสัมพันธ์ของกลุ่มในเชิงบวก การสร้างสรรค์ ส่งเสริมการดำรงไว้ซึ่งบรรยากาศและ การสร้างสิ่งแวดล้อมภายในกลุ่มเพื่อให้โปรแกรมบรรลุตามวัตถุประสงค์</p> <p>4.4 การใช้จริยธรรม ในการเป็นผู้นำ แนวคิดการบริหารจัดการกลุ่ม ในการจัดโปรแกรมให้แก่บุคคลทั่วไป</p>	<p>การจัดโปรแกรมนันทนาการ</p> <p>นันทนาการสำหรับเด็ก</p> <p>นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ</p> <p>นันทนาการสำหรับบุคคลพิเศษ</p> <p>นันทนาการในโรงเรียน</p> <p>นันทนาการบำบัด</p> <p>นันทนาการกลางแจ้ง</p> <p>การเดินป่าและการท่องเที่ยวแบบผจญภัย</p> <p>ค่ายพักแรม</p> <p>นันทนาการและการท่องเที่ยวในภูมิภาค</p> <p>อาเซียน การเกมและการละเล่นพื้นเมืองของไทย</p> <p>ท่องเที่ยวเชิงกีฬา พลวัตกลุ่ม</p>

ตารางที่ 25 ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับเนื้อหารายวิชาในรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ
กลุ่มที่ 5 การบริหารจัดการ	<p>5.1 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการพื้นฐานและกระบวนการจัดการ</p> <p>5.2 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและการบริหารทรัพยากรมนุษย์</p> <p>5.3 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีการเป็นผู้นำ</p> <p>5.4 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีการจัดการงบประมาณและการเงิน</p> <p>5.5 เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีดำเนินการของหน่วยงานเกี่ยวกับเทคนิคและกลยุทธ์การตลาด</p>	<p>5.1 ระบบการวางแผน นโยบาย และวิธีการดำเนินการ การสั่งการ และความผิดพลาดที่เกิดจากความเสี่ยงในการดำเนินการ อำนาจหน้าที่การออกแบบการจัดและโครงสร้าง และการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>5.2 การวางแผนทรัพยากรมนุษย์ การสร้างแรงจูงใจการพัฒนาบุคลากร แรงงานสัมพันธ์ การทำสัญญา การแก้ไขข้อขัดแย้ง การเจรจา การตัดสินใจ และบรรยากาศในที่ทำงาน</p> <p>5.3 การสื่อสารระหว่างบุคคลการสร้างความเป็นผู้นำโดยการนิเทศ ต่อผู้ร่วมงานและอาสาสมัครอย่างผู้ที่มีจริยธรรม</p> <p>5.4 การจัดตั้งงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณ วิธีเขียนของบประมาณ การบริหารงบประมาณ นโยบายการเงิน การตรวจสอบการเงิน และการพัสดุ</p> <p>5.5 การเขียนหลักการ พฤติกรรมการซื้อขายของผู้บริโภค การแบ่งส่วนการตลาด เป้าหมาย ผลผลิตของวงจรชีวิต การโฆษณาประชาสัมพันธ์ โดยการใช้อีสื่อที่หลากหลาย การวางแผนด้านการเงิน ทรัพยากรมนุษย์ และการประชาสัมพันธ์ สื่อการตลาด ลิขสิทธิ์ การวางแผนการประชาสัมพันธ์โปรแกรมและการจัดโครงการพิเศษ การนำกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ไปใช้</p>	<p>การจัดและการบริหารนันทนาการ</p> <p>การจัดการและการเป็นผู้นำค่ายพักแรม</p> <p>พื้นฐานการเป็นผู้นำและกิจกรรมนันทนาการ</p> <p>เทคนิคการเป็นผู้นำนันทนาการ</p> <p>ผู้นำนันทนาการด้านการท่องเที่ยว</p> <p>การตลาดสำหรับนันทนาการ</p> <p>เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนันทนาการ</p> <p>การจัดการนันทนาการกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม</p>

ตารางที่ 25 ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับเนื้อหารายวิชาในรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ
	<p>5.6 เพื่อให้มีความสามารถในการใช้เครื่องมือสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยในปัจจุบัน</p> <p>5.7 เพื่อให้มีความรู้ในหลักการและวิธีการพัฒนาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกของนันทนาการและการให้บริการการใช้เวลาว่าง</p>	<p>5.6 เทคนิคการเขียน การพูดในที่สาธารณะการใช้ เครื่องมือสื่อสาร โสตทัศนูปกรณ์และ เทคโนโลยีสมัยใหม่</p> <p>5.7 การประเมินผลกระทบของสิ่งแวดล้อมจากการจัดการนันทนาการ และการให้บริการการใช้เวลาว่าง การประเมินทางสังคม สิ่งแวดล้อมทางกายภาพรวมทั้งผลกระทบของสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกทางนันทนาการรูปแบบการวางแผนพื้นฐาน และหลักการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา และการสร้างสถานที่ และการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก</p> <p>การออกแบบและปฏิบัติงาน หลักการออกแบบการปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดการเข้าร่วมมากที่สุด ในขณะที่เดียวกันต้องบำรุงรักษา สิ่งแวดล้อมให้ดีด้วยการประเมินผล การออกแบบการปฏิบัติงานโดยวิธีการใช้เครื่องมือประเมินผลและวิธีการเก็บข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ในขณะที่เดียวกันต้องบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดีด้วย</p> <p>(5) การดำเนินการและบำรุงรักษา การปฏิบัติตามหลักการบำรุงรักษาขั้นพื้นฐานที่เกี่ยวกับสถานที่และสิ่งแวดล้อมทางนันทนาการ</p>	

ตารางที่ 25 ความสอดคล้องขององค์ความรู้กับเนื้อหารายวิชาในรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) (ต่อ)

กลุ่ม	วัตถุประสงค์	เนื้อหาวิชา	รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ
กลุ่มที่ 6 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	6.1. เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ 6.2 เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหลักการและการปฏิบัติให้เกิดความปลอดภัย และการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ	6.1 กฎหมายพื้นฐานและกระบวนการบัญญัติกฎหมาย สัญญาและการละเมิด ผู้แทนทางกฎหมายและวิธีการร้องทุกข์ การควบคุมจากรัฐและเอกชน หน่วยงานของท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ กับกฎ/ระเบียบ การสร้างและบัญญัติวิธีการบังคับให้ปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชนและกฎหมายทรัพย์สิน 6.2 องค์ประกอบของการจัดการความเสี่ยง วิธีดำเนินการในภาวะที่ฉุกเฉิน การบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัย	จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายเกี่ยวกับนันทนาการการปฐมพยาบาลและมาตรฐานความปลอดภัย
กลุ่มที่ 7 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	7.1 ฝึกประสบการณ์ภาคสนามอย่างน้อย 100 ชั่วโมง ระหว่างศึกษาปีที่ 2-3 รวมทั้งการเขียนเอกสารในองค์กร หรือหน่วยงานนันทนาการก่อนออกไปฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 7.2 เพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ต่อเนื่องในองค์กรหรือหน่วยงานวิชาชีพนันทนาการที่เหมาะสม	7.1 ประสบการณ์ที่หลากหลายตามรายวิชาที่ได้กำหนดไว้ ประสบการณ์เชิงลึก และการให้บริการแก่นักเรียน กลุ่มและชุมชน 7.2 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพหรือสหกิจศึกษาเต็มเวลากับหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ต่อเนื่องในองค์กรหรือหน่วยงานวิชาชีพนันทนาการที่เหมาะสมอย่างน้อยหนึ่งแห่ง ไม่น้อยกว่า 400 ชั่วโมงหรือไม่น้อยกว่า 12 สัปดาห์ จึงจะได้รับการรับรองว่าผ่านการฝึกงาน	วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ กำหนดให้เรียน 2 หน่วยกิต (90 ชม.) วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ กำหนดให้เรียน 5 หน่วยกิต (450 ชม.) สหกิจศึกษาด้านนันทนาการ

9. การกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา โดยการ
 ทำแผนที่การกระจายความรับผิดชอบต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา
 (Curriculum Mapping) เพื่อแสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีความรับผิดชอบหลักหรือ
 ความรับผิดชอบรองต่อมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านใด

10 การดำเนินการจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ โดยคณะกรรมการ
 ได้ร่วมกันพิจารณาและจัดทำองค์ประกอบของรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) ตามแนว
 มาตรฐานของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ จนครบทั้ง 8 หมวด ดังนี้

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพหลักสูตร

หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

ดำเนินการประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความ
 เหมาะสมของ ร่างรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว โดย
 ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในรายละเอียดของ
 หลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนมีส่วน
 ร่วมในการให้ความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ ความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ
 รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว ที่พัฒนาขึ้น ซึ่งผู้วิจัย
 ดำเนินการจัดการประชุมวิพากษ์ ในวันที่ 4-6 กันยายน พ.ศ. 2555 ณ โรงแรมเอส เอส บางแสนมีช
 จังหวัดชลบุรี โดยคณะกรรมการพัฒนารายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการ
 และการท่องเที่ยวดำเนินการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย
 และส่วนเกี่ยวข้อง และสรุปผลเป็นรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการ โดยมี
 องค์ประกอบของรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) 8 หมวด ตามประกาศคณะกรรมการการ
 อุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
 พ.ศ. 2552 ดังนี้

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชานันทนาการ
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา .....

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา .....

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ภาษาอังกฤษ : Bachelor of Arts Program in Recreation

2. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็ม (ไทย) : ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ

ชื่อย่อ (ไทย) : ศศ.บ. นันทนาการ

ชื่อเต็ม (อังกฤษ) : Bachelor of Arts Program in Recreation

ชื่อย่อ (อังกฤษ) : B.A. Recreation

3. วิชาเอก

เอกนันทนาการ

4. จำนวนหน่วยกิตที่เรียนตลอดหลักสูตร

เอกนันทนาการ ไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต

5. รูปแบบของหลักสูตร

5.1 รูปแบบ

หลักสูตรระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี

5.2 ภาษาที่ใช้

ภาษาไทย

5.3 การรับเข้าศึกษา

เป็นไปตามระเบียบสถาบันการพลศึกษา ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ในหมวดที่ 3 การรับเข้า เป็นนักศึกษา ชั้น 11 การรับเข้าเป็นนักศึกษา

5.4 ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นหลักสูตรเฉพาะของสถาบันการพลศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยตรง

5.5 การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว

6. สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

เป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2556 เริ่มใช้หลักสูตรนี้ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โดยความเห็นชอบของสภาวิชาการ ในวันที่ ..... เดือน .....พ.ศ. .... และ สภาสถาบันการพลศึกษา เห็นชอบ/อนุมัติ ใช้หลักสูตรในวันที่ .....เดือน .....พ.ศ. ....

7. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมในการเผยแพร่คุณภาพและมาตรฐาน ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการในปี พ.ศ.2556

8. อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

8.1 นักนันทนาการ ในองค์การภาครัฐและเอกชน

8.2 นักวิชาการนันทนาการ

8.3 ผู้ประกอบการธุรกิจนันทนาการและการท่องเที่ยว

8.4 เจ้าหน้าที่นันทนาการในองค์การภาครัฐและเอกชน

9. ชื่อ นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ตำแหน่ง และคุณวุฒิการศึกษาของ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ที่	เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่งทางวิชาการ	ชื่อ – สกุล	คุณวุฒิ/สาขาวิชา		สำเร็จการศึกษาจาก
				ปริญญาตรี	ปริญญาโท	สถาบัน
<p>อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องมีคุณสมบัติสอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรี ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรไม่ได้ระบุอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรไว้ ให้อาจารย์ประจำหลักสูตรที่สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาโทหรือเทียบเท่าในสาขาวิชาที่ตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่เปิดสอนหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ อย่างน้อย 2 คน เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร โดยให้ระบุคุณวุฒิ สาขาวิชา และปีที่สำเร็จ พร้อมทั้งเลขประจำตัวประชาชน ถ้าจัดการเรียนการสอนมากกว่า 1 แห่ง ให้แสดงอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรของแต่ละแห่งซึ่งต้องเป็นอาจารย์คนละชุดกัน</p>						

10. สถานที่จัดการเรียนการสอน

คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ วิทยาเขตบุรีรัมย์ และวิทยาเขตอื่นๆ ที่มีศักยภาพพอในการเปิดการเรียนการสอนตามมาตรฐาน มคอ.

11. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

11.1 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาหลักสูตรจะสอดคล้องกับแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 – 2559 ที่มุ่งหวังให้คนในชาติมีสุขภาพกาย สุขภาพจิตที่ดี

11.2 สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

การวางแผนหลักสูตรคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและวัฒนธรรม โดยในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ วิชาชีพ เทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างๆ ได้รับการพัฒนาให้เจริญรุดหน้าไปอย่างมาก ตามความเปลี่ยนแปลงในบริบทของสังคมไทยและสังคมโลก คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษาได้ตระหนักถึงภาวะการณ์ดังกล่าว จึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการขึ้นใหม่ให้มีความเข้มแข็ง ทันสมัยและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมีทักษะและเชี่ยวชาญทางวิชาชีพนันทนาการที่ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน ทั้งในภาครัฐและภาคเอกชน ภาคธุรกิจและภาคบริการ ที่มีความต้องการบุคลากรทางนันทนาการในการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงาน การเพิ่มผลผลิตและคุณภาพการบริการ โดยการจัดการนันทนาการเพื่อนำกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมของแต่ละ

องค์กรมมาใช้ในการฝึกอบรมและพัฒนาดังกล่าว สำหรับในภาครัฐบาลการผลิตบุคลากรด้าน
 นันทนาการจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนเพื่อสร้างความ
 เจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาติ ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้บุคลากรวิชาชีพนันทนาการใน
 การดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพของสังคมไทยและเป็นการเตรียมบุคลากรด้านนันทนาการสู่
 ประชาคมอาเซียน

12. ผลกระทบจากข้อ 11.1 และ 11.2 ต่อการพัฒนาหลักสูตรและความ เกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบันฯ

12.1 การพัฒนาหลักสูตร

12.1.1 หลักสูตรต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง และพัฒนาให้สอดคล้องกับ
 สถานการณ์ทางเศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

12.1.2 ต้องสร้างหลักสูตรให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับทั้งภายในและต่างประเทศ

12.1.3 หลักสูตรต้องมีแนวทางในการที่จะให้ผู้จบการศึกษาเป็นที่ต้องการ
 ของธุรกิจนันทนาการ

12.1.4 หลักสูตรต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการค้นคว้า ทำวิจัย
 ด้านนันทนาการเพื่อพัฒนาประเทศและประชาคมอาเซียน

12.1.5 หลักสูตรต้องได้รับการพิจารณาให้มีลักษณะเฉพาะของแต่ละท้องถิ่น

12.1.6 หลักสูตรต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ มีความรู้ที่เป็น
 มาตรฐาน มีภูมิปัญญาท้องถิ่น แก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้

12.2 ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบันฯ

12.2.1 จัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์
 การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง

12.2.2 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ และการวิจัยเชิงบูรณาการที่
 สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

12.2.3 ให้บริการทางวิชาการที่หลากหลายกับชุมชน สร้างสังคมแห่งการ
 เรียนรู้แก่ท้องถิ่น และถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่สังคม

12.2.4 ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรที่มีความสามารถ
 พิเศษทางการกีฬา และบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

12.2.5 ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนากีฬาสู่ความเป็นเลิศ

12.2.6 ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การละเล่นพื้นบ้าน และกีฬาไทย

13. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบันฯ

13.1 กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

13.1.1 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี(คณะวิทยาศาสตร์)

เนื่องจากหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ จำเป็นต้องศึกษาวิชาทางคณิตศาสตร์ สถิติ และวิทยาศาสตร์

13.1.2 กลุ่มวิชาพลศึกษา (คณะศึกษาศาสตร์)

ด้วยหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ เป็นหลักสูตรที่ต้องมีการใช้ความรู้ความสามารถทางด้านพลศึกษาและกีฬา จึงต้องมีการปรึกษากับคณะที่เปิดสอน และปรับมาใช้ให้เหมาะสมกับหลักสูตร

13.2 วิชาที่เปิดสอนให้คณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

ไม่มี

13.3 การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการเรียนการสอนร่วมกับหลักสูตรอื่น มิได้กำหนดเฉพาะ หรือเจาะจงกับคณะใด แต่ขึ้นอยู่กับความจำเป็นของหลักสูตรอื่น และถ้ามี จะมีการเรียนและประเมินผลเป็นปกติ ส่วนการคิดภาระงานให้แก่หลักสูตร ใช้หลักเกณฑ์ตามระเบียบของสถาบันการพลศึกษา

การเรียนการสอนที่ต้องพึ่งพาคณะอื่น เช่น วิชาศึกษาทั่วไป วิชาภาษาต่างประเทศ วิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์จะดำเนินการโดย ให้อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรประสานงานกับอาจารย์ผู้สอนจากภาควิชาอื่นๆในคณะที่เกี่ยวข้องในการจัดการด้านเนื้อหาสาระของวิชา การจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ

หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

1.ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

1.1ปรัชญา

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตทางด้านนันทนาการ ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะด้านนันทนาการ มีเจตคติ คุณธรรมและจรรยาบรรณที่ดีในวิชาชีพ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้

1.2ความสำคัญ

1.2.1 พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะในวิชาชีพนันทนาการตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน

1.2.2 พัฒนาผู้เรียนสาขาวิชานันทนาการให้มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงานสากลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคอาเซียนและกลุ่มประเทศอื่นๆ

1.2.3 ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และชุมชน การบริการวิชาการและการวิจัย

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถในสาขานันทนาการไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.2 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีเจตคติ มีจรรยาบรรณที่ดีและสามารถดำเนินการด้านนันทนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม

1.3.3 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะในการวางแผน การจัดการ การวิเคราะห์ ประมวลผลสถานการณ์โดยใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณ รวมทั้งใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม

1.3.4 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีจิตสาธารณะ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม

1.3.5 เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ภาษาได้ดีและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษารวมทั้งสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม

1.3.6 เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

2. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
1. ปรับปรุงหลักสูตรนันทนาการให้มีมาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่ สกอ. กำหนด	-พัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน หรืออย่างน้อยทุกๆ 5 ปี -ติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ	- เอกสารปรับปรุงหลักสูตร -รายงานผลการประเมินหลักสูตร
2. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 และความต้องการของตลาดแรงงาน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจและสังคม แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 2 และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ.2555-2559)	- สํารวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ -ติดตามความเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ และสังคมโลกเพื่อพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามความต้องการของตลาดแรงงาน	- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 -รายงานการสำรวจ -รายงานผลความต้องการของตลาดแรงงาน
3. ปรับปรุงปัจจัยสนับสนุนการเรียนการสอน	- สํารวจความต้องการของนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอน	-จำนวนครั้งในการสำรวจมีไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง/ปี -รายงานการสำรวจแสดงข้อมูลอย่างน้อย 3 ประเด็น คือ 1.รูปแบบและลักษณะของปัจจัยสนับสนุนซึ่งเป็นที่ต้องการ 2.ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการและการใช้ปัจจัยสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ 3.ความเป็นไปได้ในการพัฒนาปรับปรุง ปัจจัยสนับสนุนตามข้อเสนอแนะ

หมวดที่ 3 ระบบการบริหารจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างของหลักสูตร

1. ระบบการบริหารจัดการศึกษา

1.1 ระบบ

การบริหารจัดการศึกษาเป็นแบบทวิภาค ข้อกำหนดต่าง ๆ ให้เป็นไปตามข้อบังคับสถาบันการพลศึกษา ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

1.2 การบริหารจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

การบริหารจัดการเรียนการสอนภาคฤดูร้อน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพิจารณาของคณะกรรมการประจำหลักสูตร

1.3 การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

2. การดำเนินการหลักสูตร

2.1 วัน - เวลา ในการดำเนินการเรียนการสอน

ภาคต้น เดือนมิถุนายน - กันยายน

ภาคปลาย เดือนตุลาคม - กุมภาพันธ์

ภาคฤดูร้อน เดือนมีนาคม - พฤษภาคม

2.2 คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

2.2.1 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า และคุณสมบัติตามข้อบังคับของสถาบันการพลศึกษาว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

2.2.2 ผ่านการคัดเลือกตามเกณฑ์ที่สถาบันการพลศึกษากำหนด

2.2.3 ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงหรือมีความผิดปกติที่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา

2.3 ปัญหาของนักศึกษาแรกเข้า

2.3.1 นักศึกษามีพื้นฐานความสามารถทางภาษาต่างประเทศไม่เท่ากันและยังไม่สามารถสื่อสารเพื่อการปฏิบัติการได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ

2.3.2 นักศึกษายังไม่มีทักษะในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านนันทนาการ

2.3.3 นักศึกษาบางคนมีทัศนคติและพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับลักษณะของงานบริการ

2.3.4 นักศึกษามีบุคลิกภาพ มนุษย์สัมพันธ์และสุขภาพไม่สอดคล้องกับงานบริการ

2.4 กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ข้อจำกัดของนักศึกษาในข้อ 2.3

2.4.1 จัดทดสอบความสามารถทางภาษาเพื่อการจัดหลักสูตรสอนเสริม โดยสถาบันจัดให้มีห้องปฏิบัติการภาษาและห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ให้มีจำนวนเหมาะสมกับผู้เรียน

2.4.2 กำหนดตารางเวลาให้นักศึกษาฝึกฝนความสามารถภาษาต่างประเทศ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในด้านนั้นๆ

2.4.3 กำหนดให้แต่ละรายวิชาสอดแทรกความรู้ทางด้านนั้นๆ การบริการ และการพัฒนาบุคลิกภาพ

2.4.4 จัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้แก่นักศึกษา เพื่อให้คำปรึกษา ทั้งทางวิชาการ และวิชาชีพ

2.5 แผนการรับนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษาในระยะ 5 ปี

ระบุจำนวนผู้ที่คาดว่าจะรับเข้าศึกษาในหลักสูตรและจำนวนที่คาดว่าจะมีผู้สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาในระยะเวลา ๕ ปี

ระดับชั้นปี	จำนวนนักศึกษาแต่ละปีการศึกษา (คน)				
	2556	2557	2558	2559	2560
ปริญญาตรี	105	210	315	420	420
บัณฑิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษา				105	105

2.6 งบประมาณตามแผนแสดงงบประมาณ โดยจำแนกรายละเอียดตามหัวข้อการเสนอตั้งงบประมาณ รวมทั้งประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตบัณฑิตตามหลักสูตรนั้น

2.6.1 งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท)

รายละเอียดรายรับ	ปีงบประมาณ				
	2557	2558	2559	2560	2561
เงินบำรุงการศึกษา	420,000	1,680,000	2,520,000	3,360,000	3,360,000
ค่าลงทะเบียน	-	-	-	-	-
เงินอุดหนุนจากภาครัฐ	199,500	399,000	598,500	789,000	789,000
รวมรายรับ	619,500	2,079,000	3,118,500	4,158,000	4,158,000

2.6.2 งบประมาณรายจ่าย (หน่วย : บาท)

หมวดเงิน	ปีงบประมาณ				
	2557	2558	2559	2560	2561
ก. งบดำเนินการ					
ค่าตอบแทน(10%)	61,950	207,900	311,850	415,800	415,800
ค่าใช้สอย(15%)	92,925	311,850	467,775	623,700	623,700
ค่าวัสดุ(35%)	216,825	727,650	1,091,475	1,455,300	1,455,300
รวม (ก) (60%)	371,700	1,247,400	1,871,100	2,494,800	2,494,800
ข. งบลงทุน					
ค่าครุภัณฑ์(15%)	92,925	311,850	467,775	623,700	623,700
ค่าสาธารณูปโภค (5%)	30,975	103,950	155,925	207,900	207,900
คงคลัง (20%)	123,900	415,800	623,700	831,600	831,600
รวม (ข)	247,800	831,600	1,247,400	1,663,200	1,663,200
รวม (ก) + (ข)	619,500	2,079,000	3,118,500	4,158,000	4,158,000
จำนวนนักศึกษา	105	210	315	420	420
ค่าใช้จ่ายต่อหัว นักศึกษา	5,900	9,900	9,900	9,900	9,900

2.7 ระบบการศึกษา

การจัดการศึกษาใช้ระบบทวิภาค โดย 1 ปีการศึกษาแบ่งเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ 1 ภาคการศึกษา มีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ ในกรณีที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อนให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตโดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันกับการศึกษาภาคปกติ ตามข้อบังคับสถาบันการพลศึกษา ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาตรี

2.8 การเทียบโอนหน่วยกิต รายวิชา และการลงทะเบียนเรียนเข้าสถาบันอุดมศึกษา ไม่มี

3. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

หลักสูตร ให้ระบุรายละเอียดต่างๆ ดังต่อไปนี้

3.1 จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร **ไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต**

3.2 โครงสร้างหลักสูตร

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษา	ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
1.1.1 วิชาบังคับ	กำหนดให้เรียน 6 หน่วยกิต
1.1.2 วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
1.2.1 วิชาบังคับ	กำหนดให้เรียน 3 หน่วยกิต
1.2.2 วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
1.3.1 วิชาบังคับ	กำหนดให้เรียน 3 หน่วยกิต
1.3.2 วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์	
และเทคโนโลยี	ไม่น้อยกว่า 9 หน่วยกิต
1.4.1 วิชาบังคับ	กำหนดให้เรียน 6 หน่วยกิต
1.4.2 วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะ	กำหนดให้เรียน 100 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	กำหนดให้เรียน 30 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต
2.2.1 บังคับ	กำหนดให้เรียน 33 หน่วยกิต
2.2.2 เลือก	ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 1	ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 2	ไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 3	ไม่น้อยกว่า 8 หน่วยกิต
2.3 กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	กำหนดให้เรียน 7 หน่วยกิต
กลุ่ม 1 วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์-	
วิชาชีพด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน 2 หน่วยกิต
วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	
ด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน 5 หน่วยกิต
กลุ่ม 2 เตรียมสหกิจศึกษาด้าน	
นันทนาการ	กำหนดให้เรียน 1 หน่วยกิต
สหกิจศึกษาด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน 6 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

3.3 รายวิชาในแต่ละหมวดวิชาและจำนวนหน่วยกิต

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร   ไม่น้อยกว่า 136 หน่วยกิต

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	จำนวนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
1. กลุ่มวิชาภาษา	จำนวนไม่น้อยกว่า 10 หน่วยกิต
วิชาบังคับ	กำหนดให้เรียน 6 หน่วยกิต
Xxxxxxxxxx การใช้ภาษาไทย	2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx การพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษ	2(1-2-3)
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า 4 หน่วยกิต
Xxxxxxxxxx ทักษะการใช้ภาษาไทย	2(1-2-3)

XXXXXXXXXX	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	การอ่านเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	วาทกรรม	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาอังกฤษพื้นฐาน	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาญี่ปุ่นเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาจีนเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาเยอรมันเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาตากาล็อกเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาบาฮาซาเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาเวียดนามเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาลาวเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาพม่าเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษามลายูเพื่อการสื่อสาร	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน	2(1-2-3)

2. กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

จำนวนไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

วิชาบังคับ

กำหนดให้เรียน 3 หน่วยกิต

XXXXXXXXXX	คุณธรรม จริยธรรม สำหรับบัณฑิตยุคมคตไทย	3(3-0-6)
------------	--	----------

วิชาเลือก

ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต

XXXXXXXXXX	จิตวิทยาในการดำเนินชีวิตและการปรับตัว	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคม	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	ทักษะการเรียนรู้และการแก้ปัญหา	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	มนุษย์กับหลักจริยศาสตร์เพื่อการดำเนินชีวิต	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	ความมั่งคั่งแห่งชีวิต	3(3-0-6)

XXXXXXXXXX	การเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาตน	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	การจัดการดำเนินชีวิต	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	ชีวิตกับสุนทรียะ	3(3-0-6)

3. กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์ ให้เรียนจำนวนไม่น้อยกว่า **6 หน่วยกิต**
วิชาบังคับ กำหนดให้เรียน **3 หน่วยกิต**

XXXXXXXXXX	สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	3(3-0-6)
------------	------------------------------	----------

วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า **3 หน่วยกิต**

XXXXXXXXXX	การเมืองการปกครองของไทย	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	การศึกษากับสังคม	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	วิถีไทยกับการดำรงชีวิต	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	วิถีโลกกับการดำรงชีวิต	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	กฎหมายในชีวิตประจำวัน	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	ศิลปวิทยาการเพื่อพัฒนามนุษย์	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	มนุษย์กับการเรียนรู้	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	อาเซียนศึกษา	3(3-0-6)
XXXXXXXXXX	ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย	3(3-0-6)

4. รายวิชาในกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ให้เรียนจำนวนไม่น้อยกว่า **8 หน่วยกิต**

วิชาบังคับ กำหนดให้เรียน **6 หน่วยกิต**

XXXXXXXXXX	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน	2(1-2-3)

วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า **2 หน่วยกิต**

XXXXXXXXXX	คอมพิวเตอร์ทั่วไป	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิตประจำวัน	2(1-2-3)
XXXXXXXXXX	ทักษะการคิดและสร้างสรรค์	2(1-2-3)

Xxxxxxxxxx	คณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ	2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต	2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อใช้แก้ปัญหา ในชีวิตประจำวัน	2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	2(2-0-4)

2. หมวดวิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิต

2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ กำหนดให้เรียน 30 หน่วยกิต

Xxxxxxxxxx	ปรัชญา ทฤษฎี หลักการการใช้เวลาว่าง และนันทนาการเบื้องต้น	3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	พื้นฐานการเป็นผู้นำและกิจกรรมนันทนาการ	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพนันทนาการ	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	จิตวิทยาพัฒนาการและการบริการ	3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	การจัดและการบริหารนันทนาการ	3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนันทนาการ	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	การจัดการและการเป็นผู้นำค่ายพักแรม	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	การวัดและประเมินผลนันทนาการ	3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายเกี่ยวกับนันทนาการ	3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	พลวัตรากลุ่ม	3(2-2-5)

2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน ไม่น้อยกว่า 63 หน่วยกิต

2.2.1 วิชาบังคับ กำหนดให้เรียน 33 หน่วยกิต

Xxxxxxxxxx	จิตวิทยาสังคมของนันทนาการ	3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	การจัดโปรแกรมนันทนาการ	3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	นันทนาการเพื่อการพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	การจัดการนันทนาการกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	เทคนิคการเป็นผู้นำนันทนาการ	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	การจัดการกีฬาทางนันทนาการ	3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	การตลาดสำหรับนันทนาการ	3(3-0-6)

Xxxxxxxxxx	นันทนาการและการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	การสัมมนาทางนันทนาการ		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	สถิติและการวิจัยทางนันทนาการ		3(3-0-6)
	2.2.2 วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
	1) วิชาเลือกกลุ่ม 1	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
Xxxxxxxxxx	นันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	นวัตกรรมทางนันทนาการ		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	ผู้นำนันทนาการด้านการท่องเที่ยว		2(2-0-4)
Xxxxxxxxxx	นันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชน		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	นันทนาการสำหรับบุคคลพิเศษ		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	นันทนาการในโรงเรียน		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	นันทนาการบำบัด		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	นันทนาการกลางแจ้ง		3(3-0-6)
Xxxxxxxxxx	ค่ายพักแรม		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	การปฐมพยาบาลและมาตรฐานความปลอดภัย		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	การเดินป่าและการท่องเที่ยวแบบผจญภัย		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	การท่องเที่ยวเชิงกีฬา	3(3-0-6)	
	2) วิชาเลือกกลุ่ม 2	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
Xxxxxxxxxx	เกมและการละเล่นพื้นเมืองของไทย		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	กอล์ฟ		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	เทนนิส		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	โบว์ลิ่ง		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	ว่ายน้ำ		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	แอโรบิกแดนซ์		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	ฟุตบอล		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	ลีลาศ		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	กิจกรรมเข้าจังหวะ		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	กระบี่กระบอง		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	เปตอง		2(1-2-3)

Xxxxxxxxxx	วอลเลย์บอลชายหาด		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	เรือพาย		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	ดำน้ำ		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	ปีนผา		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	มวยไทย		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	ศิลปะการป้องกันตัว		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	ศิลปะหัตถกรรม		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	กิจกรรมอาสาสมัคร		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	การนวดเพื่อนันทนาการ		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	การถ่ายภาพเพื่อนันทนาการ		2(1-2-3)
Xxxxxxxxxx	การจัดการแข่งขันแรลลี่		2(1-2-3)
	3) วิชาเลือกกลุ่ม 3	ไม่น้อยกว่า	8 หน่วยกิต
Xxxxxxxxxx	ภาษาอังกฤษเพื่อนันทนาการ 1		2(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาอังกฤษเพื่อนันทนาการ 2		2(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาอังกฤษเพื่อนันทนาการ 3		2(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาจีนเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาญี่ปุ่นเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาบาฮาซาเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาฝรั่งเศสเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาเยอรมันเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาลาวเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาเขมรเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาพม่าเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาเวียดนามเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษาตากาล็อกเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)
Xxxxxxxxxx	ภาษามลายูเพื่อนันทนาการ		3(2-2-5)

2.3 กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ กำหนดให้เรียน 7 หน่วยกิต

กลุ่มที่ 1

XXXXXXXXXX วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ

กำหนดให้เรียน 2 หน่วยกิต (90 ชม.)

XXXXXXXXXX วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ

กำหนดให้เรียน 5 หน่วยกิต (450 ชม.)

กลุ่มที่ 2

XXXXXXXXXX สหกิจศึกษาด้านนันทนาการ

1 หน่วยกิต

XXXXXXXXXX สหกิจศึกษาด้านนันทนาการ

6 หน่วยกิต

3. หมวดวิชาเลือกเสรี

ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ให้เลือกเรียนจากรายวิชาที่อยู่ในหลักสูตร โดยไม่ซ้ำกับรายวิชาที่เคยเรียนมาแล้ว และต้องไม่เป็นรายวิชาที่กำหนดให้เรียนโดยไม่นับหน่วยกิตรวมในเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

หมายเหตุ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดให้ระดับปริญญาตรี ต้องเรียนภาษาอังกฤษ อย่างน้อย 12 หน่วยกิต

4. แผนการเรียน

สาขาวิชานันทนาการชั้นปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1

หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น-ท-ป-ค	
การศึกษาทั่วไป	ภาษา	Xxxxxxxxxx	ทักษะการใช้ภาษาไทย	3(2-2-5)	
	มนุษยศาสตร์	Xxxxxxxxxx	คุณธรรม จริยธรรมสำหรับบัณฑิต อุดมคติไทย	3(3-0-6)	
	สังคมศาสตร์	Xxxxxxxxxx	วิถีไทยกับการดำรงชีวิต	3(3-0-6)	
หมวดวิชาเฉพาะ	กลุ่มวิชา พื้นฐานวิชาชีพ 6 นก.	Xxxxxxxxxx	ปรัชญา ทฤษฎี หลักการใช้เวลาว่างและนันทนาการเบื้องต้น	3(3-0-6)	
		Xxxxxxxxxx	พื้นฐานการเป็นผู้นำและกิจกรรมนันทนาการ	3(3-0-6)	
	กลุ่ม วิชาเอก	บังคับ 3 นก.	Xxxxxxxxxx	จิตวิทยาสังคมของนันทนาการ	3(3-0-6)
		เลือก ..... นก.			
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ .....หน่วยกิต					
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต					
รวม 18 หน่วยกิต				รวม 18 หน่วยกิต	

สาขาวิชานันทนาการชั้นปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 2

หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น-ท-ป-ค	
การศึกษาทั่วไป	ภาษา	Xxxxxxxxxx	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร	3(2-2-5)	
		Xxxxxxxxxx	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร	3(2-2-5)	
	มนุษยศาสตร์				
	สังคมศาสตร์				
คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี					
หมวดวิชาเฉพาะ	กลุ่มวิชา พื้นฐานวิชาชีพ 3 นก.				
	กลุ่ม วิชาเอก	Xxxxxxxxxx	พลวัตรากลุ่ม	3(2-2-5)	
		บังคับ 9 นก.	Xxxxxxxxxx	การจัดโปรแกรมนันทนาการ	3(3-0-6)
			Xxxxxxxxxx	เทคนิคการเป็นผู้นำนันทนาการ	3(2-2-5)
	เลือก ..... นก.				
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....หน่วยกิต					
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต					
รวม 18 หน่วยกิต				รวม 18หน่วยกิต	

สาขาวิชานันทนาการชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 3

หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น-ท-ป-ค	
การศึกษาทั่วไป	ภาษา				
	มนุษยศาสตร์				
	สังคมศาสตร์	Xxxxxxxxxx	สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า	3(3-0-6)	
คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	Xxxxxxxxxx	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้	2(1-2-3)		
หมวดวิชาเฉพาะ	กลุ่มวิชา พื้นฐานวิชาชีพ 6 นก.	Xxxxxxxxxx	ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพนันทนาการ	3(2-2-5)	
		Xxxxxxxxxx	จิตวิทยาพัฒนาการและการบริการ	3(3-0-6)	
	กลุ่ม วิชาเอก	บังคับ 6 นก.	Xxxxxxxxxx	นันทนาการและการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน	3(3-0-6)
			Xxxxxxxxxx	นันทนาการเพื่อพัฒนาชุมชน	3(2-2-5)
	เลือก ..... นก.				
		Xxxxxxxxxx	เกมและการละเล่นพื้นเมืองของไทย	2(1-2-3)	
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ .....หน่วยกิต					
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต					
รวม 18 หน่วยกิต				รวม 20หน่วยกิต	

สาขาวิชานันทนาการชั้นปีที่ 2 ภาคการศึกษาที่ 4

หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น-ท-ป-ค	
การศึกษาทั่วไป	ภาษา				
	มนุษยศาสตร์	Xxxxxxxxxx	การเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาตน	3(3-0-6)	
	สังคมศาสตร์				
	คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	Xxxxxxxxxx	คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน	2(1-2-3)	
หมวดวิชาเฉพาะ	กลุ่มวิชา พื้นฐานวิชาชีพ 6 นก.		Xxxxxxxxxx	การจัดและการบริหารนันทนาการ	3(3-0-6)
			Xxxxxxxxxx	การวัดและการประเมินผลทางนันทนาการ	3(3-0-6)
	กลุ่ม วิชาเอก	บังคับ 6 นก.	Xxxxxxxxxx	นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ	3(3-0-6)
		เลือก 3 นก.	Xxxxxxxxxx	ค่ายพักแรม	3(2-2-5)
			Xxxxxxxxxx	ว่ายน้ำ	2(1-2-3)
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....หน่วยกิต					
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต					
รวม 18 หน่วยกิต				รวม 20 หน่วยกิต	

สาขาวิชานันทนาการชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 5

หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น-ท-ป-ค	
การศึกษาทั่วไป	ภาษา				
	มนุษยศาสตร์				
	สังคมศาสตร์				
	คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	Xxxxxxxxxx	ทักษะการคิดและสร้างสรรค์	2(1-2-3)	
หมวดวิชาเฉพาะ	กลุ่มวิชา พื้นฐานวิชาชีพ 6 นก.				
	กลุ่ม วิชาเอก	บังคับ 6 นก.	Xxxxxxxxxx	การจัดการนันทนาการกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	3(2-2-5)
			Xxxxxxxxxx	การจัดการกีฬาทางนันทนาการ	3(3-0-6)
		เลือก 6 นก.	Xxxxxxxxxx	การปฐมพยาบาลและมาตรฐานความปลอดภัย	3(2-2-5)
			Xxxxxxxxxx	นันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชน	3(3-0-6)
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ .....หน่วยกิต					
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต		Xxxxxxxxxx	ภาษาอังกฤษเพื่อนันทนาการ 1	3(2-2-5)	
รวม 18 หน่วยกิต				รวม 18 หน่วยกิต	

สาขาวิชานันทนาการชั้นปีที่ 3 ภาคการศึกษาที่ 6

หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น-ท-ป-ค	
การศึกษาทั่วไป	ภาษา				
	มนุษยศาสตร์				
	สังคมศาสตร์				
	คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี				
หมวดวิชาเฉพาะ	กลุ่มวิชา พื้นฐานวิชาชีพ 6 นก.		Xxxxxxxxxx การจัดการและการเป็นผู้นำค่ายพักแรม	3(2-2-5)	
			Xxxxxxxxxx จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายเกี่ยวกับนันทนาการ	3(3-0-6)	
	กลุ่ม วิชาเอก	บังคับ 3 นก.	Xxxxxxxxxx	สถิติและการวิจัยทางนันทนาการ	3(3-0-6)
			Xxxxxxxxxx	ผู้นำนันทนาการด้านการท่องเที่ยว	2(2-0-4)
			Xxxxxxxxxx	แอโรบิกแดนซ์	2(1-2-3)
			Xxxxxxxxxx	การถ่ายภาพเพื่อนันทนาการ	2(1-2-3)
	ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....หน่วยกิต				
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต		Xxxxxxxxxx	ภาษาอังกฤษเพื่อนันทนาการ 2	3(2-2-5)	
รวม 19 หน่วยกิต				รวม 19 หน่วยกิต	

สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว ชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 7

หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น-ท-ป-ค
การศึกษาทั่วไป	ภาษา			
	มนุษยศาสตร์			
	สังคมศาสตร์			
	คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี			
หมวดวิชาเฉพาะ	กลุ่มวิชา พื้นฐานวิชาชีพ 3 นก.			
	กลุ่ม วิชาเอก	บังคับ 6 นก.	Xxxxxxxxxx การตลาดสำหรับนันทนาการ	3(3-0-6)
			Xxxxxxxxxx การสัมมนาทางนันทนาการ	3(3-0-6)
	เลือก 5 นก.			
	Xxxxxxxxxx การนวดเพื่อนันทนาการ		2(1-2-3)	
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ 1หน่วยกิต		Xxxxxxxxxx	เตรียมฝึกประสบการณ์	2(90)
หมวดวิชาเลือกเสรี.....หน่วยกิต				
รวม 15 หน่วยกิต				รวม 10หน่วยกิต

สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยวชั้นปีที่ 4 ภาคการศึกษาที่ 8

หมวดวิชา	กลุ่มวิชา	รหัสวิชา	ชื่อวิชา	น-ท-ป-ค
การศึกษาทั่วไป	ภาษา			
	มนุษยศาสตร์			
	สังคมศาสตร์			
	คณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี			
หมวดวิชาเฉพาะ	กลุ่มวิชา พื้นฐานวิชาชีพ 6 นก.			
	กลุ่ม วิชาเอก	บังคับ 9 นก.		
		เลือก ..... นก.		
ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ.....หน่วยกิต		Xxxxxxxxxx	ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	5(450)
หมวดวิชาเลือกเสรี 6 หน่วยกิต				
รวม 5 หน่วยกิต				รวม 5 หน่วยกิต

คำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

กลุ่มวิชาภาษา

XXXXXXXXXX

การใช้ภาษาไทย

2(1-2-3)

Thai Usage

ศึกษาหลักเกณฑ์ รูปแบบ กระบวนการการใช้ภาษาที่ถูกต้อง คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้ภาษา ฝึกทักษะการใช้ภาษาทั้งด้านการฟัง การอ่าน การพูดและการเขียนอย่างมีประสิทธิภาพ การนำความรู้ความคิดที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ สามารถแสดงออกโดยใช้ทักษะบูรณาการอย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์และศึกษาหาความรู้ให้กับตนเองจากแหล่งสารนิเทศต่างๆ

XXXXXXXXXX

ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

2(1-2-3)

English for Communication

ฝึกทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน เพื่อสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกี่ยวกับการแนะนำตนเองและผู้อื่น การทักทายและกล่าวลา การสอบถามและให้ข้อมูลเกี่ยวกับเวลา สภาพอากาศ ทิศทาง ราคาสินค้าหรืออาหาร การให้คำแนะนำหรือขอเสนอแนะ การขอและให้ความช่วยเหลือ

XXXXXXXXXX

การพัฒนาทักษะการฟัง-การพูดภาษาอังกฤษ

2(1-2-3)

Listening and Speaking Skills Development

ฝึกทักษะการฟัง และการพูด โดยเน้นการออกเสียง การฝึกจับใจความสำคัญ การจดบันทึกย่อ การสรุปความ การตอบคำถาม รวมถึงการฝึกฟังและพูดในสถานการณ์ต่างๆ

XXXXXXXXXX

ทักษะการใช้ภาษาไทย

2(1-2-3)

Thai Usage Skills

ศึกษาความสำคัญของภาษาไทย คุณธรรมและจริยธรรมในการใช้ภาษา พัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันและการแสวงหาความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

Xxxxxxxxxxxx   ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร   2(1-2-3)

Thai for Communication

ศึกษาความรู้ในการสื่อสารด้านวัจนภาษาและอวัจนภาษาในชีวิตประจำวัน คุณธรรม จริยธรรมในการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร ภาษาถิ่นในประเทศไทย การสื่อสารต่างวัฒนธรรม สำนวนโวหารที่ใช้ในการสื่อสาร การใช้ภาษาเพื่อการโน้มน้าวใจ ฝึกปฏิบัติการใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารให้เหมาะสมตามกาลเทศะ

Xxxxxxxxxxxx   การอ่านเพื่อการสื่อสาร   2(1-2-3)

Reading for Communication

ศึกษาหลักการอ่าน ตีความและจับใจความสำคัญ การอ่านเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ และ ประเมินคุณค่า ตลอดจนการอ่านบทร้อยแก้วและร้อยกรอง เพื่อการถ่ายทอดสู่ผู้ฟัง

Xxxxxxxxxxxx   วาทการ   2(1-2-3)

Speech

ศึกษาความมุ่งหมาย หลักการพูดแบบต่างๆ การใช้ภาษา การใช้เสียง การเสริมบุคลิกภาพ และมารยาทในการพูด หลักเกณฑ์การเตรียมและวิธีฝึกการพูดในชีวิตประจำวัน การพูดในที่ สาธารณะให้สัมฤทธิ์ผลอย่างสร้างสรรค์

Xxxxxxxxxxxx   ภาษาอังกฤษพื้นฐาน   2(1-2-3)

Fundamental English

พัฒนาหลักการใช้ภาษาอังกฤษขั้นพื้นฐาน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเรียนในระดับที่สูงขึ้น โดยเน้นด้านคำศัพท์และทักษะภาษาอังกฤษทั้ง 4 ด้าน

Xxxxxxxxxxxx   การพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ   2(1-2-3)

English Skills Development

พัฒนาทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษ การอ่านเพื่อจับใจความและหารายละเอียด การหาความหมายของคำจากบริบท การพัฒนาคำศัพท์โดยใช้ Prefixes และ Suffixes การสรุป ความจากเรื่องที่ฟังและอ่าน จากสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

XXXXXXXXXX	ภาษาเวียดนามเพื่อการสื่อสาร Vietnamese for Communication	2(1-2-3)
	ฝึกทักษะการใช้ภาษาเวียดนามทั้ง 4 ด้านแบบบูรณาการ ให้สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร ในชีวิตประจำวันรวมถึงศึกษาวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของเจ้าของภาษา	
XXXXXXXXXX	ภาษาลาวเพื่อการสื่อสาร Laotian for Communication	2(1-2-3)
	ฝึกทักษะการใช้ภาษาลาวทั้ง 4 ด้านแบบบูรณาการ ให้สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร ในชีวิตประจำวันรวมถึงศึกษาวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของเจ้าของภาษา	
XXXXXXXXXX	ภาษาเขมรเพื่อการสื่อสาร Combodian for Communication	2(1-2-3)
	ฝึกทักษะการใช้ภาษาเขมรทั้ง 4 ด้านแบบบูรณาการ ให้สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร ในชีวิตประจำวันรวมถึงศึกษาวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของเจ้าของภาษา	
XXXXXXXXXX	ภาษาพม่าเพื่อการสื่อสาร Burmese for Communication	2(1-2-3)
	ฝึกทักษะการใช้ภาษาพม่าทั้ง 4 ด้านแบบบูรณาการ ให้สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร ในชีวิตประจำวันรวมถึงศึกษาวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของเจ้าของภาษา	
XXXXXXXXXX	ภาษามลายูเพื่อการสื่อสาร Malay for Communication	2(1-2-3)
	ฝึกทักษะการใช้ภาษามลายูทั้ง 4 ด้านแบบบูรณาการ ให้สามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนเพื่อการติดต่อสื่อสาร ในชีวิตประจำวันรวมถึงศึกษาวัฒนธรรมด้านต่าง ๆ ของเจ้าของภาษา	
XXXXXXXXXX	การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษ Reading Skill Development	2(1-2-3)
	ฝึกทักษะการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ การอ่านเพื่อสรุปความ การให้ความคิดเห็น การอ่านเพื่อหารายละเอียด การหาความหมายของคำจากบริบท รวมถึงการอ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	

Xxxxxxxxxx   การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ   2(1-2-3)

Writing Skill Development

ฝึกทักษะการเขียนประโยค โดยใช้คำศัพท์และโครงสร้างที่เกี่ยวข้องกับประวัติ จดหมาย และลักษณะเฉพาะสาขาอาชีพระดับเบื้องต้น รวมถึงการเขียนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

Xxxxxxxxxx   ภาษาอังกฤษเพื่อการทำงาน   2(1-2-3)

English for Work

พัฒนาทักษะการฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อการสมัครงาน การทำงานในองค์กร มารยาท และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษารวมถึงการสืบค้นสารสนเทศ เพื่อการสมัครและการทำงาน

กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์

Xxxxxxxxxx   คุณธรรม จริยธรรม สำหรับบัณฑิตอุดมคติไทย   3(3-0-6)

Morality and for Graduates

ศึกษาความหมายของคุณธรรม จริยธรรม ความจริง องค์ประกอบของชีวิต การดำรงชีวิตในโลกยุคโลกาภิวัตน์ การเข้าใจตนเองและผู้อื่น และใช้หลักศาสนธรรม เป็นแนวทางในการปฏิบัติตน เพื่อแก้ปัญหา พัฒนาปัญญา ส่งเสริมให้ชีวิตมีสันติสุข คุ้มครองโลกให้เกิดสันติภาพที่ยั่งยืน

Xxxxxxxxxx   จิตวิทยาในการดำเนินชีวิตและการปรับตัว   3(3-0-6)

Psychology for Living and Adaptation

การประยุกต์แนวคิดที่สำคัญทางจิตวิทยา ได้แก่ อารมณ์ บุคลิกภาพ แรงจูงใจ การเรียนรู้ และ เจตคติในการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ ในแง่ของการเข้าใจตนเอง การเข้าใจผู้อื่น ทักษะการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตการปรับตัวต่อสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน และสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางสังคม

Xxxxxxxxxx   **ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคม**   3(3-0-6)

Sufficient Philosophy and Social Development

ความหมาย หลักการ แนวคิด ความสำคัญ แนวทางปฏิบัติและความสัมพันธ์ของหลักเศรษฐกิจพอเพียงต่อการพัฒนาตนเองและสังคม โครงการตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงกับการพัฒนาสังคม และการประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตเพื่อการพัฒนาสังคม

Xxxxxxxxxx   **ทักษะการเรียนรู้และการแก้ปัญหา**   3(3-0-6)

Learning and Problem Solving Skills

การพัฒนาการเรียนรู้อย่างยั่งยืนของนักศึกษา ฝึกทักษะในการคิดเชิงบวก ศึกษาการจัดการ ความรู้และกระบวนการเรียนรู้ ผ่านการทำโครงการที่นักศึกษาสนใจ ที่เน้นการกำหนดเป้าหมายทางการเรียนรู้ รู้จักตั้งโจทย์การศึกษาวิธีการแสวงหาความรู้ การแยกแยะข้อมูลกับข้อเท็จจริง การอ่าน แก้ปัญหา การสร้างความคิด การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดเชิงกว้าง การสร้างแบบจำลอง การตัดสินใจ การประเมินผล และการเสนอผลงาน

Xxxxxxxxxx   **มนุษย์กับหลักจริยศาสตร์เพื่อการดำเนินชีวิต**   3(3-0-6)

Human and Ethics for Living

ศึกษาแนวคิดในการดำเนินชีวิตและแนวทางในการทำงาน ตามแนวศาสนาปรัชญาและจิตวิทยา โดยเน้นส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม โดยจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการองค์ความรู้ เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบต่อสังคม การเคารพผู้อื่น ความอดทนและการยอมรับความแตกต่าง ความมีวินัยในตนเอง เคารพในหลักประชาธิปไตยและจิตอาสา และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นๆ ได้อย่างมีความสุข

Xxxxxxxxxx   **ความงามแห่งชีวิต**   3(3-0-6)

Beauty of Life

ศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับพหุวัฒนธรรม คุณค่าและความงามท่ามกลางความหลากหลาย ทางวัฒนธรรม เน้นที่การรับรู้คุณค่า การสัมผัสความงามและการแสดงออกทางอารมณ์ของมนุษย์ รับรู้และเรียนรู้เกี่ยวกับคุณค่าและความงามในด้านต่างๆ ที่

เกี่ยวกับการดำรงชีวิตมนุษย์ ชีวิตกับความงามในด้านศิลปะ ดนตรี วรรณกรรม รวมไปถึงความงามในธรรมชาติรอบๆ ตัวมนุษย์

Xxxxxxxxxx   **การเสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาตน**   3(3-0-6)

Personality Building and Self Development

แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ การเข้าใจตนเอง การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาตน การปรับตัวและการพัฒนาบุคลิกภาพด้านต่างๆ ให้เหมาะสมเพื่อการเสริมสร้างและการอนุรักษ์รักษาคุณภาพชีวิตที่ดี

Xxxxxxxxxx   **การจัดการดำเนินชีวิต**   3(3-0-6)

Living Management

ความรู้และทักษะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของบุคคลในครอบครัว และสังคมกับการปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก การติดต่อสื่อสาร การจัดการความขัดแย้ง วิธีการคิดการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และเศรษฐศาสตร์กับการดำเนินชีวิตที่ดี

Xxxxxxxxxx   **ชีวิตกับสุนทรียะ**   3(3-0-6)

Life and Aesthetics

ศึกษาความหมาย ความสำคัญและขอบข่ายของสุนทรียศาสตร์ ศึกษาองค์ประกอบและคุณค่าความงามของธรรมชาติ และศิลปะของมนุษย์

กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์

Xxxxxxxxxx   **สารสนเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า**   3(3-0-6)

Information for Study Skills

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของสารสนเทศ แหล่งสารสนเทศ ทรัพยากรสารสนเทศ ทักษะการรับรู้สารสนเทศ กำหนดความต้องการสารสนเทศ การแสวงหาและสืบค้นสารสนเทศทั้งสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การประเมินสารสนเทศและแหล่งสารสนเทศ การนำเสนอเผยแพร่สารสนเทศ การอ้างอิงสำหรับการเขียนรายงานและภาคินิพนธ์ และการใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพและชอบด้วยกฎหมาย

XXXXXXXXXX

การเมืองการปกครองของไทย

3(3-0-6)

Thai Politics and Government

ศึกษาวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองของไทยตั้งแต่สมัยสุโขทัย จนถึงสมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครองในรัชกาลที่ 7 การเมืองไทยยุคประชาธิปไตย การมีส่วนร่วมทางการเมือง พรรคการเมือง การเลือกตั้ง ปัญหาทางการเมืองไทย หลักประกันสิทธิและเสรีภาพความเป็นประชาธิปไตย ระบบตรวจสอบ การใช้อำนาจรัฐในรัฐธรรมนูญ

XXXXXXXXXX

เศรษฐศาสตร์ในชีวิตประจำวัน

3(3-0-6)

Economics in Daily Life

แนวคิด หลักและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ตามแนวพระราชดำริ การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบสัมมาชีพ

XXXXXXXXXX

การศึกษากับสังคม

3(3-0-6)

Education and Society

ศึกษาความสำคัญของการศึกษากับสังคม แนวคิดในการจัดการศึกษา ความสัมพันธ์ของการศึกษา กับสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาและสังคม ปัญหาการศึกษาในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษากับสังคมในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ วิธีการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แนวทางในการใช้การศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคม

XXXXXXXXXX

วิถีไทยกับการดำรงชีวิต

3(3-0-6)

Thai Way and Living

ความเป็นมาของไทย ลักษณะพื้นฐานของสังคมและวัฒนธรรมไทย พหุวัฒนธรรมและชาติพันธุ์ในสังคมไทย พัฒนาการทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองไทย ภูมิปัญญาไทยและภูมิปัญญาท้องถิ่น การดำเนิน ชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Xxxxxxxxxx **วิถีโลกกับการดำรงชีวิต** 3(3-0-6)

Global Society and Living

ศึกษาอารยธรรมของโลก ความหมายและความเป็นมาของโลกาภิวัตน์ ความสัมพันธ์และผลกระทบ ของโลกาภิวัตน์ ต่อสังคมโลกและมนุษย์ในด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมือง ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผลกระทบที่มีต่อสังคมไทยและประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ

Xxxxxxxxxx **กฎหมายในชีวิตประจำวัน** 3(3-0-6)

Law in Daily Life

ศึกษาหลักกฎหมายทั่วไป พื้นฐานกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายอาญา กฎหมายวิธีพิจารณาคriminal ความแพ่ง กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของบุคคลทั่วไป

Xxxxxxxxxx **ศิลปวิทยาการเพื่อการพัฒนามนุษย์** 3(3-0-6)

Arts for Human Development

มนุษย์ภาพในอดีต ปัจจุบันและอนาคต เหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหาเกี่ยวกับวิวัฒนาการที่สำคัญทางด้านศิลปะของประเทศไทยและของโลก แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง วิเคราะห์เหตุปัจจัย และผลกระทบของเหตุการณ์ สถานการณ์ ปัญหา การสังเคราะห์แนวทางแก้ไข ป้องกันปัญหา หรือแนวทางปรับปรุงพัฒนา เหตุการณ์ สถานการณ์ เพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคมและรู้จักประยุกต์ความรู้ เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาคณิตศึกษา

Xxxxxxxxxx **มนุษย์กับการเรียนรู้** 3(3-0-6)

Human and Learning

ธรรมชาติทางสมองของมนุษย์และการเรียนรู้ พัฒนาการด้านกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ หลักการพื้นฐานของการจัดกระบวนการจิตตปัญญาศึกษา การเรียนรู้ด้วยใจที่ใคร่ครวญ การเรียนรู้แบบกระบวนการทัศน์ใหม่ที่มุ่งการพัฒนาด้านในตน การวางพื้นฐานจิตใจและกระบวนการทัศน์ใหม่ที่เป็นองค์รวมอย่างแท้จริงและเน้นการส่งเสริมศักยภาพของมนุษย์ให้เข้าถึงความจริง ความงาม และความดี แนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับมณฑลแห่งการเรียนรู้ การสร้างพื้นที่ว่าง การสืบค้นและการบ่มเพาะสภาวะจิตตื่นรู้การรับฟังอย่างลึกซึ้งเชิงชาวปัญญาด้านจิตวิญญาณการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลงด้านในอย่างลึกซึ้ง

XXXXXXXXXX

อาเซียนศึกษา

3(3-0-6)

ASEAN Studies

ศึกษาพัฒนาการของชาติๆในอาเซียน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม เพื่อให้เกิดการบูรณาการกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของประชาคมอาเซียน ตลอดจนบทบาทความสำคัญในปัจจุบันและแนวโน้มอนาคต

XXXXXXXXXX

ภูมิปัญญาท้องถิ่นไทย

3(3-0-6)

Thai-Local Wisdom

ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทยในแง่มุมต่างๆ ทั้งทาง วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เพื่อให้เกิดการรับรู้คุณค่าของภูมิปัญญา ท้องถิ่น หลักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ในท้องถิ่นต่างๆ สามารถชี้ให้เห็นได้ว่าการแสวงหา ความรู้ด้วยตนเองเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นได้ตลอดชีวิต สร้างทักษะวิถีในการแสวงหาความรู้ อย่างเป็นระบบได้ด้วยตนเอง

กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี

XXXXXXXXXX

เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

2(1-2-3)

Information Technology for Learning

ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลกระทบต่อชีวิต และสังคม วัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศ การสืบค้นข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บ ข้อมูล การประมวลผล ข้อมูล การจัดทำรายงาน การนำเสนอข้อมูลสารสนเทศ การนำข้อมูล สารสนเทศ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

XXXXXXXXXX

คณิตศาสตร์และสถิติในชีวิตประจำวัน

2(1-2-3)

Mathematics and Statistics in Daily Life

หลักการทางคณิตศาสตร์และสถิติ ทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข อย่างมีระบบและมี เหตุผล ความหมายของสถิติและระเบียบวิธีทางสถิติ การเก็บรวบรวมข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปและตีความ การสร้างตารางแจกแจงความถี่ การคำนวณร้อยละ การ วัดแนวโน้มเข้าสู่ส่วนกลาง การวัดการกระจายความน่าจะเป็นและการประยุกต์ใช้

XXXXXXXXXX	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน Science and Technology in Daily Life	2(1-2-3)
<p>ศึกษาธรรมชาติ ลักษณะ กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ฝึกปฏิบัติโครงการงานวิทยาศาสตร์ และประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน</p>		
XXXXXXXXXX	คอมพิวเตอร์ทั่วไป General Computer	2(1-2-3)
<p>ศึกษาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการใช้งานคอมพิวเตอร์ การประมวลผล และการประยุกต์ใช้งานคอมพิวเตอร์ ด้านกราฟฟิก นำเสนอข้อมูล โปรแกรมประยุกต์เฉพาะงาน</p>		
XXXXXXXXXX	การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในชีวิตประจำวัน Software Package Using in Daily Life	2(1-2-3)
<p>ศึกษาความเป็นมา โครงสร้าง ประโยชน์ของโปรแกรมสำเร็จรูป ฝึกปฏิบัติการใช้งานระบบปฏิบัติการโปรแกรมสำเร็จรูปพื้นฐานทั่วไปที่นิยมใช้ในปัจจุบัน และโปรแกรมสำเร็จรูปอื่นที่นิยมใช้ในชีวิตประจำวัน</p>		
XXXXXXXXXX	ทักษะการคิดและสร้างสรรค์ Thinking Skills and Creativity	2(1-2-3)
<p>ศึกษาการคิด ความหมาย ความสำคัญ ประเภทและระดับของความคิด การตัดสินใจ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การแก้ปัญหาเทคนิค การพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดและการสร้างสรรค์</p>		
XXXXXXXXXX	คณิตศาสตร์กับการตัดสินใจ Mathematics and Decision Making	2(1-2-3)
<p>ศึกษาหลักการและกระบวนการคิดของมนุษย์ ตรรกศาสตร์และการใช้เหตุผล กระบวนการคิดและการตัดสินใจ ทฤษฎีการตัดสินใจเบื้องต้น ฝึกทักษะการแก้ปัญหาและอภิปรายผล</p>		

Xxxxxxxxxx **วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต** 2(1-2-3)

Science and Technology for Developing Quality of Life

ศึกษาความหมายของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การพัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาการของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระบวนการแสวงหาความรู้ทางวิทยาศาสตร์และประยุกต์ใช้ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลกระทบของความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีต่อสิ่งแวดล้อม การศึกษา วัฒนธรรมเศรษฐกิจและการเมือง

Xxxxxxxxxx **กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบเพื่อใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน** 2(1-2-3)

Systematic Thinking Procedures for Problem Solving in Daily Life

ศึกษาการทำงานทางสมองของมนุษย์ กระบวนการคิด ทักษะการคิด การกำหนดปัญหา การตั้งสมมุติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้แก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

Xxxxxxxxxx **มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม** 2(2-0-4)

Human and Environment

ศึกษาความหมาย ความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในท้องถิ่นโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แนวคิดในการจัดการสิ่งแวดล้อม

คำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาชีพเฉพาะ

Xxxxxxxxxx **ปรัชญา ทฤษฎี หลักการการใช้เวลาว่างและนันทนาการเบื้องต้น**3(3-0-6)

Introduction to Philosophy, Theory, Principle of Leisure and Recreation

ประวัติ ปรัชญา ทฤษฎี ความหมาย ความมุ่งหมาย และขอบข่ายของนันทนาการ ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมการเล่นและการใช้เวลาว่างของมนุษย์ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีกับกิจกรรมนันทนาการ คุณค่าและบริบทของนันทนาการกับการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคม

- Xxxxxxxxxx   **พื้นฐานการเป็นผู้นำและกิจกรรมนันทนาการ**   3(2-2-5)
Introduction to Recreation Leadership and Recreation Activities
 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับผู้นำและกิจกรรมนันทนาการ ความแตกต่างและความสัมพันธ์
 ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ปัจจัยที่ส่งเสริมประสิทธิภาพของผู้นำ ให้มีคุณลักษณะที่ดีของผู้นำในสังคม
 ประชาธิปไตย กิจกรรมนันทนาการและการฝึกการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการประเภทต่างๆ
- Xxxxxxxxxx   **การจัดและการบริหารนันทนาการ**   3(3-0-6)
Organization and Administration in Recreation
 ทฤษฎีการจัดรูปแบบการจัดการองค์กร การระดมทุน การจัดการ การตัดสินใจ การวางแผนและการ
 บริหารจัดการองค์กร การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ภาวะผู้นำ การควบคุม เทคนิคการบริหาร
 สมัยใหม่ทางด้านนันทนาการ ในสถานประกอบการรวมทั้งการประยุกต์ใช้การบริหารในงาน
 นันทนาการ
- Xxxxxxxxxx   **จิตวิทยาพัฒนาการและการบริการ**   3(3-0-6)
Development and Hospitality Psychology
 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจิตวิทยาพัฒนาการ และการบริการ ทฤษฎีเกี่ยวกับพัฒนาการ
 พัฒนาการของมนุษย์ในแต่ละช่วงวัย ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ตั้งแต่ปฏิสนธิ
 จนถึงวัยชรา การส่งเสริมพัฒนาการมนุษย์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการมนุษย์ และศึกษา
 ธรรมชาติ ความต้องการของมนุษย์ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เจตคติ แรงจูงใจ และค่านิยมใน
 การทำงาน การพักผ่อน การใช้หลักมนุษย์สัมพันธ์กับการบริการ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ความ
 ขัดแย้งและการสร้างจิตสำนึกในการให้บริการ รวมทั้งการประยุกต์ แนวคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยาไป
 ใช้ในการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- Xxxxxxxxxx   **เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนันทนาการ**   3(2-2-5)
Information Technology for Recreation
 โครงสร้างของระบบข่าวสารด้านนันทนาการ ประเภทของข้อมูลในด้านนันทนาการ การนำ
 ข้อมูลต่างๆ มาวิเคราะห์ การใช้คอมพิวเตอร์กับระบบข่าวสาร เพื่อการจัดการและการพัฒนาใน
 ด้านนันทนาการ

- Xxxxxxxxxx   การวัดและประเมินผลนันทนาการ   3(3-0-6)
Measurement and Evaluation in Recreation and ourism
     ความหมาย ความสำคัญ ขอบข่ายและประโยชน์ของการวัดและประเมินผลนันทนาการและ
การท่องเที่ยว รูปแบบของการประเมินผล การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
ปัญหาและอุปสรรค จริยธรรมของผู้ประเมิน และหลักการเขียนการรายงานผลงานด้านนันทนาการ
และการท่องเที่ยว
- Xxxxxxxxxx   กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพนันทนาการ   3(3-0-6)
Law and Professional Ethics of Recreation
     ความสำคัญและสาระสำคัญของระเบียบและกฎหมายเกี่ยวกับนันทนาการ พ.ร.บ. อุทยาน
แห่งชาติ พ.ร.บ. สถานบริการ พ.ร.บ. โบราณสถานโบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถาน
แห่งชาติ พ.ร.บ. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
แห่งชาติ พ.ร.บ. จัดหางาน ประมวลรัษฎากร พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่
ห้ามคนต่างด้าวทำ กฎหมายการปกครองส่วนท้องถิ่นกฎหมายความปลอดภัยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
- Xxxxxxxxxx   ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพนันทนาการ   3(2-2-5)
English for Recreational and Tourism Profession
     หลักการ วิธีการ และเทคนิคการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษ โดยมุ่งเน้น
การฝึกทักษะแบบบูรณาการ เพื่อการสื่อสารและปฏิบัติงานในสาขาวิชาชีพนันทนาการ
- Xxxxxxxxxx   พลวัตกลุ่ม   3(2-2-5)
Group Dynamics
     ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับกลุ่ม ลักษณะกลุ่มแบบต่างๆ ในองค์กร เทคนิควิธีในการจัด
กลุ่ม กิจกรรมกลุ่มชนิดต่างๆ บทบาทและหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม การฝึกภาคปฏิบัติกิจกรรม
กลุ่มชนิดต่างๆ

คำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาบังคับ**วิชาบังคับนันทนาการ**

XXXXXXXXXX	จิตวิทยาสังคมของนันทนาการ Socio - Psychology of Recreation	3(3-0-6)
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับจิตวิทยาสังคม ทฤษฎี และหลักการจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสังคม กระบวนการสังคมประกิต การรับรู้ทางสังคม เจตคติ แรงจูงใจ ค่านิยมในสังคม และการใช้ทฤษฎีหลักจิตวิทยา ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม ที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการในสังคม รวมทั้งนำไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมนันทนาการ		
XXXXXXXXXX	นันทนาการเพื่อการพัฒนาชุมชน Recreation for Community Development	3(3-0-6)
ความหมาย ขอบข่ายของชุมชน ลักษณะของสังคมชุมชนด้านประชากรสถาบัน องค์การทางสังคม และกระบวนการของการจัดกิจกรรมนันทนาการในชุมชน ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมนันทนาการ ตลอดจนวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายในการจัดกิจกรรมนันทนาการในชุมชน		
XXXXXXXXXX	การจัดโปรแกรมนันทนาการ Recreation Program Management	3(3-0-6)
ความหมาย ลักษณะ และขอบข่ายของการจัดกิจกรรมนันทนาการ หลักการ และองค์ประกอบการจัดกิจกรรมนันทนาการ วิธีจัดและการดำเนินงานกิจกรรมนันทนาการ การประเมินผลและสำรวจความต้องการเพื่อปรับกิจกรรมนันทนาการ		
XXXXXXXXXX	เทคนิคการเป็นผู้นำนันทนาการ Techniques of Recreation Leadership	3(2-2-5)
ปัจจัยของการส่งเสริมผู้นำนันทนาการให้มีประสิทธิภาพ คุณลักษณะพิเศษของผู้นำนันทนาการ วิธีการพัฒนาการเป็นผู้นำเกมและผู้นำกิจกรรมนันทนาการ เป็นพิธีกรในโอกาสต่างๆ การฝึกปฏิบัติการเป็นผู้นำกิจกรรมนันทนาการในชั้นสูง		

- Xxxxxxxxxx   **นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ**   3(3-0-6)
Recreation for Elderly
 พัฒนาการทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการยอมรับทางสังคม ความสามารถและความต้องการของผู้สูงอายุ การจัด กิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ
- Xxxxxxxxxx   **การจัดการกีฬาทางนันทนาการ**   3(3-0-6)
Sports Management in Recreational
 หลักการ ขอบข่าย เทคนิคกระบวนการ การดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬานันทนาการในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งการวางแผนในการเตรียมบุคคล และอุปกรณ์ในการแข่งขันกีฬานันทนาการ
- Xxxxxxxxxx   **การตลาดสำหรับนันทนาการ**   3(3-0-6)
Marketing for Recreation
 ความหมายและความสำคัญของการตลาด แนวคิดเกี่ยวกับการตลาดด้านนันทนาการ ขอบเขต ความสัมพันธ์ และหน้าที่ทางการตลาด รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลทางการตลาด การแบ่งส่วนตลาด การเลือกตลาดเป้าหมาย การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค การจัดและการพยากรณ์ตลาด การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดนันทนาการ
- Xxxxxxxxxx   **นันทนาการและการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน**   3(3-0-6)
Recreation and Tourism in ASEAN Region
 แหล่งนันทนาการและแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รูปแบบการท่องเที่ยวและการจัดกิจกรรม องค์ประกอบที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว สถานบริการด้านนันทนาการและการท่องเที่ยวรวมทั้งหน่วยงานที่ดูแลด้านนันทนาการและการท่องเที่ยวระดับภูมิภาค การวางแผนเพื่อการจัดกิจกรรมนันทนาการและการท่องเที่ยว
- Xxxxxxxxxx   **การสัมมนาทางนันทนาการ**   3(2-2-5)
Seminar in Recreation and Tourism
 อภิปรายถึงปัญหาในการจัดการด้านนันทนาการ และการท่องเที่ยว ด้วยการเรียนเชิญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ และความเชี่ยวชาญ ที่หลากหลายในแต่ละหัวข้อที่มีความทันสมัย เข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน มาบรรยายถึงการประยุกต์ทฤษฎีไปใช้โดยเน้นกรณีศึกษาเป็นหลัก

Xxxxxxxxxx **สถิติและการวิจัยสำหรับนันทนาการ** 3(2-2-5)

Statistics and Research for Recreation and Tourism

รูปแบบ กระบวนการวิจัย สถิติที่เหมาะสมกับการวิจัยทางด้านนันทนาการและการท่องเที่ยว โดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

คำอธิบายรายวิชาหมวดวิชาเลือก

วิชาเลือก กลุ่ม 1

Xxxxxxxxxx **นันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต** 3(3-0-6)

Recreation for Life Quality Development

ปัจจัยของนันทนาการที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต พฤติกรรมและธรรมชาติของมนุษย์ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ อันจะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต

Xxxxxxxxxx **นวัตกรรมทางนันทนาการ** 3(3-0-6)

Innovation in Recreation

ความหมาย ความสำคัญ หลักในการผลิต การเลือกใช้ การบำรุงรักษา การประเมินผล การเปลี่ยนแปลงนวัตกรรมทางนันทนาการ การใช้วัสดุและภูมิปัญญาท้องถิ่น และการนำนวัตกรรมมาพัฒนาด้านนันทนาการ

Xxxxxxxxxx **การจัดการและการเป็นผู้นำค่ายพักแรม** 3(2-2-5)

Camp Leadership and Management

การจัดและดำเนินงานค่ายพักแรมประเภทต่างๆ การจัดบริหารบุคคล โปรแกรมกิจกรรม การเงิน อุปกรณ์ สถานที่ และการสุขภาพิบาล ลักษณะและคุณสมบัติของผู้นำค่ายพักแรม ทักษะและเทคนิคการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีในการอยู่ค่ายพักแรม ฝึกปฏิบัติการบริหารจัดการและการประเมินผลค่ายพักแรม

XXXXXXXXXX	ผู้นำนันทนาการด้านการท่องเที่ยว Recreation Leadership in Tourism	2(2-0-4)
<p>คุณสมบัติ บทบาท หน้าที่ วิธีการของการเป็นผู้นำนันทนาการด้านการท่องเที่ยว คุณค่าของ ธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ระบบการท่องเที่ยว ระบบธุรกิจนันทนาการด้านการท่องเที่ยว สถานประกอบการท่องเที่ยว ความต้องการของตลาดด้านนันทนาการด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดกับการท่องเที่ยว</p>		
XXXXXXXXXX	นันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชน Recreation for Children and Youth	3(3-0-6)
<p>ความหมาย ขอบข่าย ความมุ่งหมาย ประเภท และความสำคัญของนันทนาการต่อเด็กและเยาวชน ศึกษาหลักการจัดกิจกรรมนันทนาการสำหรับเด็กและเยาวชน ศึกษาทฤษฎีพฤติกรรม และพัฒนาการเล่นของเด็กและเยาวชน</p>		
XXXXXXXXXX	นันทนาการสำหรับบุคคลพิเศษ Recreation for Special Group	3(3-0-6)
<p>ความหมาย ความสำคัญ ขอบข่าย ประเภทของบุคคลพิเศษ หลักการจัดโปรแกรมของบุคคลพิเศษ โครงการเรียนรวมและโครงการศึกษาเป็นรายบุคคลสำหรับกลุ่มบุคคลพิเศษ</p>		
XXXXXXXXXX	นันทนาการในโรงเรียน Recreation in School	3(3-0-6)
<p>ความหมาย ความมุ่งหมาย ความสำคัญ ขอบข่าย ประเภท องค์ประกอบของนันทนาการในโรงเรียน ความต้องการนันทนาการในโรงเรียน การกำหนดรายการกิจกรรมนันทนาการที่เป็นประโยชน์ ปัญหาและอุปสรรคของการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน</p>		
XXXXXXXXXX	นันทนาการบำบัด Therapeutic Recreation	3(3-0-6)
<p>ความหมาย ขอบข่าย ประโยชน์ และความสำคัญของนันทนาการเพื่อการบำบัดรักษา สามารถเลือกกิจกรรมให้เหมาะสมกับการบำบัดรักษา เพื่อฟื้นฟูการบาดเจ็บ ด้วยสาเหตุต่างๆ โดยให้พิจารณาเพศ วัย และคุณลักษณะของบุคคลประกอบด้วย</p>		

XXXXXXXXXX

นันทนาการกลางแจ้ง

3(3-0-6)

Outdoor Recreation

ความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของนันทนาการกลางแจ้ง ขอบข่ายและประเภทของกิจกรรมกลางแจ้ง ความต้องการแหล่งนันทนาการกลางแจ้ง บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับแหล่งนันทนาการ ธรรมชาติ ปัจจัยทางสังคม ประวัติศาสตร์ การเมือง เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อแหล่งนันทนาการ ปัญหา อุปสรรคเกี่ยวกับการใช้พื้นที่ ทรัพยากรธรรมชาติและแนวทางการแก้ไข รวมทั้งการจัดกิจกรรมนันทนาการกลางแจ้งให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เข้าร่วม

XXXXXXXXXX

ค่ายพักแรม

3(2-2-5)

Camping

ประวัติ ความหมาย ความสำคัญ ประโยชน์ของค่ายพักแรม ประเภทของค่ายพักแรม องค์การที่จัดค่ายพักแรม กิจกรรมและหลักการจัดกิจกรรมค่ายพักแรม คุณลักษณะของผู้นำค่ายพักแรม ระเบียบและพิธีการของค่ายพักแรม การปฏิบัติตนเป็นชาวค่ายที่ดี การจัดและดำเนินการค่ายพักแรม

XXXXXXXXXX

การปฐมพยาบาลและมาตรฐานความปลอดภัย

3(2-2-5)

First Aid and Safety Standard

ความหมาย ความสำคัญ แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิภาพ สาเหตุและการป้องกันอุบัติเหตุในบ้าน โรงเรียน การเดินทาง และการประกอบอาชีพ รวมทั้งหลักการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การตรวจชีพจร การหายใจ การวัดความดันโลหิต การห้ามเลือด การทำแผล การฉายปอด และการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

วิชาเลือก กลุ่ม 2

XXXXXXXXXX

กอล์ฟ

2(1-2-3)

Golf

กฎ กติกา มารยาท วิธีการเล่น ความปลอดภัย และการฝึกทักษะเบื้องต้น เกี่ยวกับกีฬา กอล์ฟ การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับกีฬา กอล์ฟ การบูรณาการการออกกำลังกายและการดูแลรักษาอุปกรณ์เกี่ยวกับกีฬา กอล์ฟ

XXXXXXXXXX	เทนนิส Tennis	2(1-2-3)
<p>กฎ กติกา มารยาท วิธีการเล่น ความปลอดภัย และการฝึกทักษะเบื้องต้น เกี่ยวกับกีฬาเทนนิส การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับกีฬาเทนนิส การบูรณาการการออกกำลังกายและการดูแลรักษาอุปกรณ์เกี่ยวกับกีฬาเทนนิส</p>		
XXXXXXXXXX	โบว์ลิ่ง Bowling	2(1-2-3)
<p>กฎ กติกา มารยาท วิธีการเล่น ความปลอดภัย และการฝึกทักษะเบื้องต้น เกี่ยวกับกีฬาโบว์ลิ่ง การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับกีฬาโบว์ลิ่ง การบูรณาการการออกกำลังกายและการดูแลรักษาอุปกรณ์เกี่ยวกับกีฬาโบว์ลิ่ง</p>		
XXXXXXXXXX	ว่ายน้ำ Swimming	2(1-2-3)
<p>กฎ กติกา มารยาท วิธีการเล่น ความปลอดภัย และการฝึกทักษะเบื้องต้น เกี่ยวกับกีฬาว่ายน้ำ การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับกีฬาว่ายน้ำ การบูรณาการการออกกำลังกายและการดูแลรักษาอุปกรณ์เกี่ยวกับกีฬาว่ายน้ำ</p>		
XXXXXXXXXX	แอโรบิกแดนซ์ Aerobic Dance	2(1-2-3)
<p>กฎ กติกา มารยาท วิธีการเล่น ความปลอดภัย และการฝึกทักษะเบื้องต้น เกี่ยวกับกีฬาแอโรบิกแดนซ์ การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับกีฬาแอโรบิกแดนซ์ การบูรณาการการออกกำลังกายและการดูแลรักษาอุปกรณ์เกี่ยวกับกีฬาแอโรบิกแดนซ์</p>		
XXXXXXXXXX	ฟุตซอล Futsal	2(1-2-3)
<p>กฎ กติกา มารยาท วิธีการเล่น ความปลอดภัย และการฝึกทักษะเบื้องต้น เกี่ยวกับกีฬาฟุตซอล การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกายเกี่ยวกับกีฬาฟุตซอล การบูรณาการการออกกำลังกายและการดูแลรักษาอุปกรณ์เกี่ยวกับกีฬาฟุตซอล</p>		

XXXXXXXXXX	ลีลาศ Sport Dance	2(1-2-3)
<p>ประวัติ กฎ กติกาของลีลาศ ประโยชน์ มารยาท และความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของลีลาศ การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมลีลาศไปประยุกต์ใช้ในทางนันทนาการ</p>		
XXXXXXXXXX	กิจกรรมเข้าจังหวะ	2(1-2-3)
<p>ประวัติ กฎ กติกาของกิจกรรมเข้าจังหวะ ประโยชน์ มารยาท และความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของกิจกรรมเข้าจังหวะ การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมเข้าจังหวะไปประยุกต์ใช้ในทางนันทนาการ</p>		
XXXXXXXXXX	กระบี่กระบอง Krabi Krabong	2(1-2-3)
<p>ประวัติ กฎ กติกาของกระบี่กระบอง ประโยชน์ มารยาท และความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของกระบี่กระบอง การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมกระบี่กระบองไปประยุกต์ใช้ในทางนันทนาการ</p>		
XXXXXXXXXX	เปตอง	2(1-2-3)
<p>ประวัติ กฎ กติกาของเปตอง ประโยชน์ มารยาท และความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของเปตอง การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมเปตองไปประยุกต์ใช้ในทางนันทนาการ</p>		
XXXXXXXXXX	วอลเลย์บอลชายหาด Beach Volleyball	2(1-2-3)
<p>ประวัติ กฎ กติกาของวอลเลย์บอลชายหาด ประโยชน์ มารยาทและความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของวอลเลย์บอลชายหาด การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมวอลเลย์บอลชายหาดไปประยุกต์ใช้ในทางนันทนาการ</p>		

Xxxxxxxxxx เรือพาย 2(1-2-3)

Rowing

ประวัติ ประโยชน์ กฎ กติกาของเรือพาย มารยาทและความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของเรือพาย การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมกีฬาเรือพาย ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Xxxxxxxxxx ดำน้ำ 2(1-2-3)

Scuba Diving

ประวัติ ประโยชน์ กฎ กติกาของดำน้ำ มารยาทและความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของดำน้ำ การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมกีฬาดำน้ำ ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Xxxxxxxxxx ปีนผา 2(1-2-3)

Rock Climbing

ประวัติ ประโยชน์ กฎ กติกาของปีนผา มารยาทและความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของปีนผา การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมกีฬาปีนผา ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Xxxxxxxxxx มวยไทย 2(1-2-3)

Thai Boxing

ประวัติ ประโยชน์ กฎ กติกาของมวยไทย มารยาทและความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของมวยไทย การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมกีฬามวยไทย ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

Xxxxxxxxxx ศิลปะการป้องกันตัว 2(1-2-3)

Martial Art

ประวัติ ประโยชน์ กฎ กติกาของศิลปะการป้องกันตัว มารยาทและความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของศิลปะการป้องกันตัว การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมกีฬาศิลปะการป้องกันตัว ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

XXXXXXXXXX	การละเล่นกีฬาพื้นเมืองของไทย Thai Folk Plays	2(1-2-3)
	<p>ประวัติ ประโยชน์ กฎ กติกาของการละเล่นกีฬาพื้นเมืองของไทย มารยาทและความปลอดภัยในการเล่น การฝึกทักษะเบื้องต้นของการละเล่นกีฬาพื้นเมืองของไทย การเสริมสร้างสมรรถภาพทางกาย การดูแลรักษาอุปกรณ์ การนำกิจกรรมกีฬาการละเล่นกีฬาพื้นเมืองของไทย ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์</p>	
XXXXXXXXXX	ศิลปหัตถกรรม Handicraft	2(1-2-3)
	<p>ลักษณะ ความสำคัญ แนวคิด และหลักการจัดศิลปหัตถกรรม การสาธิต การเข้าร่วม การปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้กับกิจกรรมนันทนาการ</p>	
XXXXXXXXXX	กิจกรรมอาสาสมัคร Volunteer Activity	2(1-2-3)
	<p>ลักษณะ ความสำคัญ แนวคิด และหลักการจัดกิจกรรมอาสาสมัคร การสาธิต การเข้าร่วม การปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้กับกิจกรรมนันทนาการ</p>	
XXXXXXXXXX	การนวดเพื่อนันทนาการ Massage for Recreation	2(1-2-3)
	<p>ประวัติ ความหมาย ความมุ่งหมาย ประโยชน์ และความสำคัญของการนวดเพื่อนันทนาการ โดยใช้ศาสตร์ของการนวดไทยเป็นองค์ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการนวด ขอบข่ายของการนวด หลักการนวด วิธีการตัด การดึง การฝึกทักษะและเทคนิคการนวดแบบต่างๆ การเลือกใช้ การเตรียมวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ในการนวด มารยาทและความปลอดภัยในการนวดเพื่อนันทนาการ</p>	
XXXXXXXXXX	การถ่ายภาพเพื่อนันทนาการ Photography for Recreation	2(1-2-3)
	<p>ความสำคัญ แนวคิดและเทคนิคการถ่ายภาพเบื้องต้น ส่วนประกอบของกล้องและอุปกรณ์การถ่ายภาพ การจัดองค์ประกอบของภาพ การจัดแสงเบื้องต้น การจัดนิทรรศการและการนำความรู้ไปประยุกต์และปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการ</p>	

XXXXXXXXXX

การจัดการแข่งขันแรลลี่

2(1-2-3)

Rally Competition Management

ลักษณะ ความสำคัญ แนวคิด และหลักการจัดการจัดการแข่งขันแรลลี่ การสาธิต การเข้าร่วม การปฏิบัติ และการประยุกต์ใช้กับกิจกรรมนันทนาการ

XXXXXXXXXX

การเดินป่าและการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

3(2-2-5)

Trekking and Adventure Tours

แนวคิด รูปแบบ วิธีการและเทคนิคในการจัดรายการนำเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทผจญภัย ท่องเที่ยวในป่า ภูเขา ทะเล การสำรวจและการกำหนดเส้นทาง ความรู้เกี่ยวกับเส้นทาง การเตรียมอุปกรณ์ การป้องกันและการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความปลอดภัย การจัดกิจกรรมในการพักผ่อน การดูแล เอาใจใส่นักท่องเที่ยว ความรู้เกี่ยวกับเรื่องป่า เรื่องทะเล และการอนุรักษ์ธรรมชาติ ทั้งนี้ต้องเลือกเน้นให้สอดคล้องกับท้องถิ่น

XXXXXXXXXX

การท่องเที่ยวเชิงกีฬา

3(3-0-6)

Sport Tourism

ความหมาย ความสำคัญ หลักการ องค์ประกอบของการจัดการกีฬาและการท่องเที่ยว รวมถึงรูปแบบและวิธีการจัดการกีฬาเพื่อการท่องเที่ยว กิจกรรมกีฬา การออกกำลังกาย การเดินทางเพื่อการเล่นกีฬา การตลาดของการท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดการกิจกรรมผสมผสานระหว่างกิจกรรมกีฬาและการท่องเที่ยว ความสัมพันธ์ของธุรกิจท่องเที่ยวเชิงกีฬา กับหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนแนวโน้มของธุรกิจกีฬาและการท่องเที่ยวในอนาคต

ไวยากรณ์ภาษาญี่ปุ่นขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาภาษาญี่ปุ่นเพื่อนันทนาการ

Xxxxxxxxxx   ภาษาบาฮาซาเพื่อนันทนาการ   3(2-2-5)
Bahasa for Recreation

ไวยากรณ์ภาษาบาฮาซาขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาภาษาบาฮาซาเพื่อนันทนาการ

Xxxxxxxxxx   ภาษาฝรั่งเศสเพื่อนันทนาการ   3(2-2-5)
French for Recreation

ไวยากรณ์ภาษาบาฮาซาขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาภาษาบาฮาซาเพื่อนันทนาการ

Xxxxxxxxxx   ภาษาเยอรมันเพื่อนันทนาการ   3(2-2-5)
German for Recreation

ไวยากรณ์ภาษาเยอรมันขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาภาษาเยอรมันเพื่อนันทนาการ

Xxxxxxxxxx   ภาษาลาวเพื่อนันทนาการ   3(2-2-5)
Lao for Recreation

ไวยากรณ์ขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาเพื่อนันทนาการ

Xxxxxxxxxx   ภาษาเขมรเพื่อการนันทนาการ   3(2-2-5)
Khmer for Recreation

ไวยากรณ์ขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาเพื่อนันทนาการ

XXXXXXXXXX	ภาษาพม่าเพื่อนันทนาการ Burmese for Recreation	3(2-2-5)
ใวยาการณ์ขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาเพื่อนันทนาการ		
XXXXXXXXXX	ภาษาเวียดนามเพื่อนันทนาการ Vietnamese for Recreation	3(2-2-5)
ใวยาการณ์ขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาเพื่อนันทนาการ		
XXXXXXXXXX	ภาษาตากาล็อกเพื่อนันทนาการ Tagalog for Recreation	3(2-2-5)
ใวยาการณ์ขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาเพื่อนันทนาการ		
XXXXXXXXXX	ภาษามลายูเพื่อนันทนาการ Malay for Recreation	3(2-2-5)
ใวยาการณ์ขั้นพื้นฐาน การฟัง การพูด การอ่านประโยคและบทความ การเขียนประโยค คำศัพท์และการสนทนาเพื่อนันทนาการ		
XXXXXXXXXX	วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนันทนาการ Preparation for Practicum in Recreation	2(90)
กิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพนันทนาการ โดยการจำลองสถานการณ์ในด้านการรับรู้ คุณลักษณะและโอกาสของการประกอบอาชีพนันทนาการ การพัฒนาตัวผู้เรียนให้มีความรู้ ทักษะ และเจตคติ ในการประกอบอาชีพด้านนันทนาการ งานวิจัยทางด้านนันทนาการ การนำข้อเสนอแนะมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนานันทนาการ และการนำเสนอผลการสัมมนา		

Xxxxxxxxxx **วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ 5(450)**

Practicum in Recreation

ฝึกปฏิบัติงานด้านนันทนาการ ในหน่วยงานหรือสถานประกอบการ ที่เหมาะสมตามสาขาที่เรียน เพื่อให้เกิดประสบการณ์ในการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการให้คำแนะนำ ปรีกษา ในการดำเนินงานด้านนันทนาการอย่างถูกต้อง โดยมีอาจารย์และผู้ทรงคุณวุฒิด้านนันทนาการ ดูแลให้คำแนะนำ ปรีกษา ใช้เวลาในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง และต้องผ่านวิชาการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพนันทนาการมาก่อนถึงจะลงทะเบียนวิชานี้ได้

Xxxxxxxxxx

เตรียมสหกิจศึกษาด้านนันทนาการ

1

Preparation for Cooperative Education

หลักการแนวคิด และกระบวนการของสหกิจศึกษา ระเบียบ ข้อบังคับ วัฒนธรรมองค์กร ความรู้พื้นฐานในการปฏิบัติงาน การสื่อสาร และมนุษย์สัมพันธ์ การพัฒนาบุคลิกภาพ ระบบการบริหารคุณภาพในสถานประกอบการ เทคนิคการนำเสนอ การเขียนรายงาน

Xxxxxxxxxx

สหกิจศึกษาด้านนันทนาการ

6

Training in Cooperative Education

การปฏิบัติงานของนักศึกษา ในลักษณะพนักงานชั่วคราวในสถานประกอบการ หรือหน่วยงานของราชการเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ ตามโครงการที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการจัดทำรายงาน และการนำเสนอผลงาน

18. การประกันคุณภาพของหลักสูตร

หลักสูตรได้กำหนดระบบและวิธีการประกันคุณภาพหลักสูตรในแต่ละประเด็น ดังนี้

18.1 ประเด็นการบริหารหลักสูตร มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

18.2 ประเด็นทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ทรัพยากรห้องสมุด ฐานข้อมูล

เอกสารประกอบการสอน ฐานข้อมูลแหล่งเรียนรู้

18.3 ประเด็นการสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา ระบบอาจารย์ที่ปรึกษา

18.4 ประเด็นความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และ/หรือความพึงพอใจ

ของผู้ใช้บัณฑิตทำวิจัย แนวโน้มความต้องการหลักสูตร ซึ่งรวมถึงความต้องการ
ของตลาดแรงงานด้วย

18.5 ประเด็นอื่นๆ การติดตามภาวการณ์ปฏิบัติงานทำของผู้สำเร็จการศึกษา

19. การพัฒนาหลักสูตร

19.1 ดัชนีบ่งชี้มาตรฐานและคุณภาพการศึกษา สำหรับหลักสูตรนี้

(1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการร่างหลักสูตร

(2) จำนวนนักศึกษาที่สมัครเข้ามาศึกษาได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

(3) กำหนดให้ทุกรายวิชามีการประเมินการสอนโดยนักศึกษา

(4) จำนวนนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาได้ตามเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนด

19.2 กำหนดการประเมินหลักสูตรตามดัชนีบ่งชี้ข้างต้น ทุกๆระยะ 5 ปี

19.3 กำหนดการประเมินครั้งแรก ปี 2558

3.2.1 อาจารย์ประจำหลักสูตร (วิทยาเขต.....)

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน	คุณวุฒิ สาขาวิชาเอก สถาบันฯ ปีที่สำเร็จการศึกษา	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ผลงานทางวิชาการ	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
					ที่มีอยู่แล้ว	ที่จะมีใน หลักสูตรใหม่/ ปรับปรุง
1	นาย XXXXXXXXXXXX	ให้ระบุคุณวุฒิ สาขาวิชาเอกเริ่มจากระดับ ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก สถาบันฯ ปีที่สำเร็จการศึกษา ของอาจารย์ ประจำหลักสูตรในทุกระดับคุณวุฒิ		ให้ระบุผลงานทางวิชาการ ย้อนหลังไม่เกิน 5 ปี แต่ทั้งนี้ หากในช่วงเวลาดังกล่าวมี ผลงานทางวิชาการเป็น จำนวนมาก ควรคัดเฉพาะ ผลงานทางวิชาการที่เด่น ๆ ไม่เกิน 10 เรื่อง		
2	นาง XXXXXXXXXXXX					
3	นางสาว XXXXXXXXXXXX					
4						
5						

3.2.2 อาจารย์ประจำ (ให้ระบุรายชื่ออาจารย์ประจำทั้งหมดที่สอนในหลักสูตร)

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิและสาขาวิชาเอก	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ผลงานทางวิชาการ	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
					ที่มีอยู่แล้ว	ที่จะมีใน หลักสูตรใหม่/ ปรับปรุง
				ให้ระบุผลงานทางวิชาการ ย้อนหลังอย่างน้อย 5 ปี และ คัดเลือกเฉพาะผลงานทางวิชาการ ที่เด่นๆ ไม่เกิน 10 เรื่อง		

3.2.3 อาจารย์พิเศษ (ถ้ามี)

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	คุณวุฒิและสาขาวิชาเอก	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	ผลงานทางวิชาการ	ภาระการสอน (ชั่วโมง/สัปดาห์)	
					ที่มีอยู่แล้ว	ที่จะมีใน หลักสูตรใหม่/ ปรับปรุง
				ให้ระบุผลงานทางวิชาการที่ สอดคล้องกับสาขาวิชา		

4. องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม (การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือ สหกิจศึกษา)

การฝึกประสบการณ์ภาคสนามในสาขาวิชานันทนาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ให้แก่นักศึกษา โดยเป็นการฝึกปฏิบัติงาน

1. เพื่อฝึกปฏิบัติจริงในการเป็นนักบริหารจัดการนันทนาการและผู้นำนันทนาการให้แก่หน่วยงาน
2. เพื่อการเรียนรู้ การปรับตัวในสภาวะการณ์ปฏิบัติงานนันทนาการในสถานการณ์จริง
3. เพื่อเสริมสร้างการทำงานให้มีคุณภาพจากการมีสุขภาพที่ดีโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ
4. เพื่อส่งเสริมการทำงานอย่างมีความสุขจากการทำงานร่วมกันเหมือนครอบครัวเดียวกันโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ

4.1 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของประสบการณ์ภาคสนาม

- 4.1.1 นักศึกษาสามารถเป็นนักบริหารจัดการนันทนาการและผู้นำนันทนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4.1.2 นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานเป็นทีมและปรับตัวอยู่ในสภาวะการณ์การประกอบอาชีพในสังคมปัจจุบันได้อย่างเหมาะสม
- 4.1.3 นักศึกษาได้รับประสบการณ์การบริการ การมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานกับหน่วยงานโดยประยุกต์วิชาชีพนันทนาการที่เรียนไปใช้ได้อย่างเหมาะสมที่สุด
- 4.1.4 นักศึกษาได้มีโอกาสประชาสัมพันธ์วิชาชีพที่เรียนและเผยแพร่ชื่อเสียงของสถาบันการพลศึกษาสู่สังคมภายนอก
- 4.1.5 นักศึกษามีความกล้าในการแสดงออก และนำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานได้

4.2 ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษาที่ 4

4.3 การจัดเวลาและตารางสอน

จัดเต็มเวลาใน 1 ภาคการศึกษา

5. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ/ฝึกวิชาชีพ ภาคสนาม (สหกิจศึกษา)

กลุ่มที่ 1

5.1. คำอธิบายโดยย่อ

ปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพในหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนและสถานประกอบการทางนันทนาการ ที่เข้าร่วมโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพกับสถาบันการพลศึกษาศึกษารูปแบบ วิธีการ ขบวนการ การจัดการนันทนาการ วางแผนและปฏิบัติการ การจัดและดำเนินงานนันทนาการในหน่วยงาน วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคในการทำงาน นำเสนอโครงการและดำเนินงานโครงการนันทนาการ และผ่านการสอบปากเปล่าโดยคณะกรรมการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตามที่กำหนด

5.2. มาตรฐานผลการเรียนรู้

นักศึกษาสามารถเป็นผู้นำและนักบริหารจัดการนันทนาการ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในสถานการณ์จริง เรียนรู้การทำงานเป็นทีมและ สามารถสร้างมนุษยสัมพันธ์ในการปรับตัวอยู่ในสภาพการณ์การทำงานกับหน่วยงานโดยประยุกต์วิชาชีพที่เรียนไปใช้ได้อย่างเหมาะสมที่สุด

5.3. ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ 2 ของปีการศึกษาที่ 4

5.4. จำนวนหน่วยกิต

7 หน่วยกิต

5.5. การเตรียมการ

มีการกำหนดชั่วโมงการให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ และปรับปรุงให้ทันสมัยรวมทั้งมีตัวอย่างโครงการให้ศึกษาเสมอ

5.5.1 ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะส่งนักศึกษาเข้าฝึกงานได้ครบตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

5.5.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าฝึกงานถึงหัวหน้าหน่วยงานที่ได้ประสานงานไว้เพื่อยืนยันการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานตามโครงการ

5.5.3 จัดทำระเบียบว่าด้วยการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ อันได้แก่ แนวปฏิบัติของนักศึกษา การนิเทศการฝึกงานของอาจารย์การประเมินผลจากเจ้าหน้าที่หรือพี่เลี้ยงของ

หน่วยงานที่รับนักศึกษาเข้าฝึกงาน และการเสนอโครงการกิจกรรมนันทนาการ เป็นเอกสารและบรรยาย

5.5.4 จัดทำกำหนดการการประชุมวิชาการ การประชุมนิเทศ การประชุมสัมมนา และการปัจฉิมนิเทศการฝึกงาน

5.6. กระบวนการประเมินผล

ประเมินผลจากความก้าวหน้าในการทำโครงการที่บันทึกในสมุดให้คำปรึกษาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และประเมินผลจากรายงานที่ได้กำหนดรูปแบบการนำเสนอตามดังรายละเอียดดังนี้

5.6.1. จัดเก็บข้อมูลจากการประเมินผลด้านแบบสอบถาม จากวิทยากรพี่เลี้ยงของหน่วยงานจำนวน 2 ครั้ง

5.6.2. จัดเก็บข้อมูลจากการประเมินผลด้านแบบสอบถามจากอาจารย์นิเทศ ผู้รับผิดชอบ จำนวน 3 ครั้ง

5.6.3. จัดเก็บข้อมูลจากการประเมินผลจากการประชุมวิชาการ การประชุมนิเทศ การสัมมนา และการปัจฉิมนิเทศการฝึกงาน

5.6.4. ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการนันทนาการ ในรูปแบบเอกสารเป็นกลุ่มฝึกงานและการบรรยายเป็นรายบุคคล

5.6.5. นำผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาเสนอต่อสถาบันการพลศึกษา

กลุ่มที่ 2 องค์ประกอบเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

5.1 การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ในสาขาวิชานันทนาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความรู้และประสบการณ์ให้แก่นักศึกษา โดยเป็นการฝึกปฏิบัติงาน ในฐานะพนักงานชั่วคราวในสถานประกอบการเอกชนและหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่นันทนาการ ผู้ช่วยผู้จัดการฝ่ายกิจกรรมของโรงแรม นักวิชาการนันทนาการ สถานประกอบการอื่นๆภายใต้การดูแลของอาจารย์นิเทศก์เป็นเวลา 16 สัปดาห์

5.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ ของการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม นักศึกษาสามารถ

5.2.1 ประยุกต์ใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อนำไปเพิ่มความชำนาญ ในวิชาชีพ สามารถคิด วิเคราะห์ ค้นคว้าและพัฒนางาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานได้

5.2.2 ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เพิ่มภาวะผู้นำในการทำงาน รู้จักคิดริเริ่มสร้างสรรค์ พัฒนานวัตกรรมทางนันทนาการ และเข้าใจรยาบรรณทางวิชาชีพ

5.2.3 แก้ปัญหา เฉพาะหน้าในการทำงาน เป็นต้นแบบทางนันทนาการ และ การดำเนินกิจกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพของบุคลากรในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5.2.4 ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา และหาแนวทางพัฒนาคุณภาพของชีวิต คุณภาพของงานโดยใช้กิจกรรมนันทนาการ เป็นเครื่องมือ ร่วมกับผู้บริหารองค์กร

5.2.5 รู้จักพัฒนาตนเองให้เหมาะสมร่วมกับวัฒนธรรม องค์กร การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.3 ช่วงเวลา

การฝึกปฏิบัติงานสหกิจศึกษา ในภาคเรียนที่ 2 ของแผนการเรียนชั้นปีที่ 4 จำนวนไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ (640 ชั่วโมง) ต่อเนื่องกัน

5.4 การจัดเวลาและตารางสอน

5.4.1 การเตรียมฝึกสหกิจศึกษา ในช่วงภาคฤดูร้อน เต็มเวลาไม่น้อยกว่า 45 ชั่วโมงติดต่อกัน

5.4.2 การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม สหกิจศึกษา จัดระหว่าง เดือน ตุลาคม – กุมภาพันธ์ รวมเวลา 16 สัปดาห์ จัดเตรียมเวลาใน 4 ภาคการศึกษา

5.5. จำนวนหน่วยกิต

6 หน่วยกิต

5.6 การเตรียมการ

มีการกำหนดชั่วโมงการให้คำปรึกษา จัดทำบันทึกการให้คำปรึกษา ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการ และปรับปรุงให้ทันสมัยเสมอ อีกทั้งมีตัวอย่างโครงการให้ศึกษา

5.6.1 ติดต่อบริษัทต่าง ๆ ที่จะส่งนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ภาคสนามได้ครบตามวัตถุประสงค์ของโครงการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

5.6.2 ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ภาคสนาม หัวหน้าหน่วยงานที่ได้ประสานงานไว้เพื่อยืนยันการรับนักศึกษาเข้าฝึกงานตามโครงการ

5.6.3 จัดทำระเบียบว่าด้วยการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม ได้แก่ แนวปฏิบัติของนักศึกษา การนิเทศการฝึกประสบการณ์ภาคสนามของอาจารย์ การประเมินผลจากเจ้าหน้าที่หรือพี่เลี้ยงของหน่วยงานที่รับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ภาคสนาม และการเสนอโครงการนั้นหนาการเป็นเอกสารและการบรรยาย

5.6.4 จัดทำกำหนดการการประชุมวิชาการ การปฐมนิเทศ การประชุมสัมมนาและการปัจฉิมนิเทศการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

5.7 กระบวนการประเมินผล

ประเมินผลจากความก้าวหน้าในการทำโครงการที่บันทึกในสมุดให้คำปรึกษาโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และประเมินผลจากรายงานที่ได้กำหนดรูปแบบการนำเสนอตาม รายละเอียดดังนี้

5.7.1 จัดเก็บข้อมูลจากการประเมินผลด้วยแบบสอบถาม จากวิทยากรพี่เลี้ยงของหน่วยงานจำนวน 2 ครั้ง

5.7.2 จัดเก็บข้อมูลจากการประเมินผลด้วยแบบสอบถามจากอาจารย์นิเทศผู้รับผิดชอบ จำนวน 3 ครั้ง

5.7.3 จัดเก็บข้อมูลจากการประเมินผลจากการประชุมวิชาการ การปฐมนิเทศ การสัมมนาและการปัจฉิมนิเทศการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

5.7.4 ประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการนั้นหนาการในรูปแบบเอกสารเป็นกลุ่มฝึกประสบการณ์ภาคสนามและการบรรยายเป็นรายบุคคล

5.7.5 นำผลการประเมินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ของนักศึกษาเสนอต่อสถานศึกษา

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

1. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
ด้านบุคลิกภาพ	มีการสอดแทรกเรื่อง การแต่งกาย การเข้าสังคม เทคนิคการเจรจา การสื่อสาร การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และการวางตัวในการทำงานใน บางรายวิชาที่เกี่ยวข้อง และในกิจกรรมปัจฉิมนิเทศก่อนที่นักศึกษาจะ สำเร็จการศึกษา
ด้านภาวะผู้นำ และ ความรับผิดชอบ ตลอดจน ความมีวินัยในตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - กำหนดให้มีรายวิชาซึ่งนักศึกษาต้องทำงานเป็นกลุ่ม และมีการ กำหนดหัวหน้ากลุ่มในการทำรายงาน ตลอดจนกำหนดให้ทุกคน มีส่วนร่วมในการนำเสนอรายงาน เพื่อเป็นการฝึกให้นักศึกษาได้ สร้างภาวะผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี - มีกิจกรรมนักศึกษาที่มอบหมายให้นักศึกษาหมุนเวียนกันเป็น หัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นักศึกษามี ความรับผิดชอบ - มีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลา เข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น
จริยธรรม และจรรยาบรรณ วิชาชีพ	มีการให้ความรู้และตระหนักคุณค่าของจริยธรรมและความรับผิดชอบ ต่อ วิชาชีพที่มีผลกระทบต่อสังคม และข้อบังคับ กฎกระทรวง ที่เกี่ยวข้องกับ จรรยาบรรณวิชาชีพนั้นทางการ

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน

2.1 คุณธรรม จริยธรรม

2.1.1 ผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถจัดการปัญหาด้านจริยธรรม และสามารถ แก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ

2. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ โดยแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

3. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และมีภาวะผู้นำ

4. มีวินัย มีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม

2.1.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. กำหนดให้มีวิชาจรรยาบรรณโดยเฉพาะ และทำรายงาน
2. สอนคุณธรรม จริยธรรมสอดแทรกในบทเรียนวิชาด้านนั้นๆ
3. สอนโดยใช้กรณีศึกษาและอภิปรายร่วมกัน
4. สอนโดยการอ้างอิงประมวลกฎหมาย (ethic code) ที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณ
5. การบรรยายพิเศษโดยผู้มีประสบการณ์ด้านคุณธรรม จริยธรรม
6. การแสดงออกอันเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้สอน

2.1.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. ผลการสอบในวิชาคุณธรรม จริยธรรมโดยตรง จรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมาย

2. สังเกตการแสดงพฤติกรรมระหว่างผู้เรียนร่วมกับผู้สอนทุกคน
3. ทำงานเป็นกลุ่ม และรายงานผลงาน
4. กำหนดหัวข้อทางคุณธรรม จริยธรรม ให้ผู้เรียนฝึกพูดและกล้าแสดงออก
5. ผลการประเมินจากการฝึกงานโดยองค์กรที่ผู้เรียนเข้าฝึกงาน
6. สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ปกครองโดยใช้แบบสอบถาม สัมภาษณ์

2.2 ความรู้

2.2.1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้

1. มีความรู้ในสาขาวิชานั้นๆ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวางเป็นระบบ เป็นสากล และทันสมัยต่อสถานการณ์โลก

2. มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน

3. มีความรู้ในกระบวนการ และเทคนิคการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ในงานอาชีพทางด้านนั้นทางการ

2.2.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้

ใช้การเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นหลักการทางทฤษฎี และประยุกต์ทางปฏิบัติในสภาพแวดล้อมจริง โดยทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ทั้งนี้ให้เป็นไปตามลักษณะของรายวิชา ตลอดจนเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น ๆ นอกจากนี้ควรจัดให้มีการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยการศึกษาดูงานหรือเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงมาเป็นวิทยากรพิเศษเฉพาะเรื่อง ตลอดจนการฝึกอบรบภาคปฏิบัติ

2.2.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้

ประเมินจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติของนักศึกษาในด้านต่าง ๆ คือ

1. การทดสอบทฤษฎีและปฏิบัติ โดยการสอบย่อยและให้คะแนน
2. ทดสอบโดยการสอบข้อเขียนทั้งกลางภาคและปลายภาค
3. ประเมินผลจากการทำงานที่ได้รับมอบหมายและรายงาน
4. ประเมินจากรายงานที่ให้คั่นคว้า

2.3 ทักษะทางปัญญา

2.3.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา นักศึกษาต้องสามารถพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพได้โดยพึ่งตนเองได้เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ดังนั้นนักศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะทางปัญญาไปพร้อมกับคุณธรรม จริยธรรม และความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชานั้นทางการ ในขณะที่สอนนักศึกษา อาจารย์ต้องเน้นให้นักศึกษาคิดหาเหตุผล และสาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ปัญหารวมทั้งแนวคิดด้วยตนเอง ไม่สอนในลักษณะท่องจำ นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติต่าง ๆ จากการสอนเพื่อให้เกิดทักษะทางปัญญาดังนี้

1. มีความสามารถประมวลผลการเรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาข้อโต้แย้งและสังเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์รวมทั้งมีความสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม

2. สามารถสาริตทักษะในการแก้ปัญหาที่ใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้

3. มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติไปสู่การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

4. สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

2.3.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

1. กรณีศึกษา วิจัยเกี่ยวกับธุรกิจทางนันทนาการ
2. การอภิปรายกลุ่ม
3. การทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ค้นคว้าหรืองานเกี่ยวกับการพัฒนา
4. การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญวิทยากร หรือผู้ประกอบการทางด้านธุรกิจนันทนาการ
5. กำหนดให้มีรายวิชาที่ต้องใช้ทักษะการคำนวณ เช่น การประเมินผลทางนันทนาการ การวิจัยทางนันทนาการ

2.3.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา

ประเมินตามสภาพจริงจากผลงาน และการปฏิบัติของนักศึกษา เช่น ประเมินจากการนำเสนอรายงานในชั้นเรียน การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบหรือสัมภาษณ์ และการฝึกอบรวมภาคปฏิบัติ เป็นต้น

2.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

2.4.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

นักศึกษาต้องสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลในระดับต่างๆโดยนักศึกษาต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศกับกลุ่มคนหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน
3. สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม
4. มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบในกลุ่ม
5. สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งตนเองและกลุ่ม
6. มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่องคุณสมบัติต่าง ๆ นี้สามารถวัดระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน

2.4.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบใช้การสอน ดังนี้

1. กำหนดกิจกรรมให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม
2. การทำงานที่ต้องประสานงานร่วมกับผู้อื่น หรือต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลอื่นหรือผู้มีประสบการณ์
3. โดยมีความคาดหวังในผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบุคคลและความสามารถในการรับผิดชอบ

2.4.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. ประเมินจากผลงานของกลุ่มและงานของผู้เรียนในกลุ่มที่ได้รับมอบหมายให้ทำงาน
2. ประเมินตนเอง และประเมินซึ่งกันและกัน (peer)
3. ใช้ประวัติสะสมงาน (portfolio) ในการประเมิน
4. สังเกตพฤติกรรมในการเรียน
5. ใช้ผลการประเมินจากการฝึกงาน

2.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.5.1 ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานเกี่ยวกับนันทนาการ
2. สามารถแนะนำประเด็นการแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์
3. สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

การวัดมาตรฐานนี้อาจทำได้ในระหว่างการสอน โดยอาจให้นักศึกษาแก้ปัญหาวิเคราะห์ ประสิทธิภาพของวิธีแก้ปัญหา และให้นำเสนอแนวคิดของการแก้ปัญหา ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพต่อนักศึกษาในชั้นเรียน อาจมีการวิจารณ์ในเชิงวิชาการระหว่างอาจารย์และกลุ่มนักศึกษา

2.5.2 กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. ทดสอบระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร
2. จัดห้องปฏิบัติการนันทนาการในการฝึกปฏิบัติทางด้านนันทนาการ
3. ฝึกให้นำเสนอผลงานที่ค้นคว้าด้วยตนเองในชั้นเรียน
4. บูรณาการการใช้คอมพิวเตอร์ เครือข่าย และซอฟต์แวร์หรือสื่อต่าง ๆ
5. ฝึกแก้ปัญหาหรือโจทย์ที่จำเป็นต้องใช้แบบจำลองคณิตศาสตร์หรือสถิติ

2.5.3 กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. ประเมินจากเทคนิคการนำเสนอโดยอ้างอิงทฤษฎีต่าง ๆ การเลือกใช้เครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศ หรือคณิตศาสตร์และสถิติที่เกี่ยวข้อง
2. ประเมินจากความสามารถในการอธิบายถึงข้อจำกัด เหตุผลในการเลือกใช้เครื่องมือ การอภิปราย กรณีศึกษาที่มีการนำเสนอในชั้นเรียน
3. ประเมินผลโดยการสอบข้อเขียนและปากเปล่า
4. ตั้งคำถามแล้วสังเกตวิธีการตอบ (โดยจับเวลา)
5. ประเมินผลจากการย่อเรื่องที่ให้อ่านในชั้นเรียน

3. **แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา(Curriculum Mapping)**

แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ใดบ้าง(ตามที่ระบุในหมวดที่ 4 ข้อ 2) โดยระบุว่าเป็นความรับผิดชอบรอง ซึ่งบางรายวิชาอาจไม่นำสู่ผลการเรียนรู้บางเรื่องก็ได้ จะแสดงเป็นเอกสารแนบท้ายก็ได้ผลการเรียนรู้ในตารางมีความหมายดังนี้

คุณธรรม จริยธรรม

1. มีความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถจัดการปัญหาด้านจริยธรรม และความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ และแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ

3. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนา เป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และมีภาวะผู้นำ

4. มีวินัย มีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม
ความรู้

1. มีความรู้ในสาขาวิชานันทนาการ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวาง เป็นระบบ เป็นสากล และทันสมัยต่อสถานการณ์โลก

2. มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. มีความรู้ในกระบวนการ และเทคนิคการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ ในงานอาชีพ

ทักษะทางปัญญา

1. มีความสามารถประมวล และศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาข้อโต้แย้ง และสังเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักการและตามขั้นตอนเชิงวิทยาศาสตร์รวมทั้งหา แนวทาง ป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสมทั้งเชิงกว้างและเชิงลึก

2. สามารถสาธิตทักษะในการแก้ปัญหาที่ใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้

3. มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติไปสู่การฝึกประสบการณ์ ภาคนาม

4. สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากภาคธุรกิจ และจากศาสตร์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมา พัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศกับกลุ่มคนหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน

3. สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์มาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม

4. มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่อในกลุ่ม

5. สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวมพร้อม ทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งตนเองและกลุ่ม

6. มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง
คุณสมบัติต่าง ๆ นี้สามารถวัดระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน

ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานเกี่ยวกับเทคโนโลยี การบริหารจัดการนั้นหนาการ

2. สามารถแนะนำประเด็นการแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์

3. สามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน พร้อมทั้งเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม

4. สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

การวัดมาตรฐานนี้อาจทำได้ในระหว่างการสอน โดยอาจให้นักศึกษาแก้ปัญหาวิเคราะห์ประสิทธิภาพของวิธีแก้ปัญหา และให้นำเสนอแนวคิดของการแก้ปัญหา ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพต่อนักศึกษาในชั้นเรียน อาจมีการวิจารณ์ในเชิงวิชาการระหว่างอาจารย์และกลุ่มนักศึกษา

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก

○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ				
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	
1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป																						
- กลุ่มวิชาภาษา	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○
- กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ				
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	
2. หมวดวิชาเฉพาะ																						
2.1 วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	○	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	○	○
- ปรัชญา ทฤษฎี หลักการการใช้เวลา ว่างและนันทนาการเบื้องต้น	○	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	○	○	○	●	●	○	●	○	○
- พื้นฐานการเป็นผู้นำและกิจกรรม นันทนาการ	○	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	○	○	○	●	●	○	●	○	○
- การจัดการและการเป็นผู้นำค่ายพักแรม	○	●	●	○	●	●	○	○	●	●	○	○	●	○	○	○	●	●	○	●	○	○
- การจัดและการบริหารนันทนาการ	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○
- จิตวิทยาพัฒนาการและการบริการ	●	●	●	●	○	●	○	●	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	○	○	●
- เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับ	○	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	○	●	○	○

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
นันทนาการ																					
- การวัดและประเมินผลทาง นันทนาการและการท่องเที่ยว	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	○	○	○	●	○	○	●	●	○	○	●
- กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ เกี่ยวกับนันทนาการ	●	●	●	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○
- ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพ นันทนาการ	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	○	●	○	○	○	○	○	●	●	○	○
- พลวัตรากลุ่ม	○	○	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	●	○	●	○	○	○	○	●	○
2.2 วิชาเอก																					
2.2.1 วิชาบังคับนันทนาการ																					

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
- จิตวิทยาสังคมของ นันทนาการ	●	●	●	●	●	○	○	●	○	●	●	●	●	○	●	●	●	●	○	●	●
- นันทนาการเพื่อการพัฒนา ชุมชน	●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	●	●	●	○	●	●
- การจัดโปรแกรมนันทนาการ	●	○	●	●	●	●	○	●	●	○	●	○	○	●	○	●	●	●	●	●	○
- เทคนิคการเป็นผู้นำ นันทนาการ	○	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	●	●	○	●	●
- การจัดนันทนาการกับการ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	○	○	●	●	●	●	○	●	●	●	○	●	●	●	○	●	●	●	●	●	○
- นันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	○	○	●	●	○	●	●

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
- การจัดการกีฬาทาง นันทนาการ	●	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	●	●	●	○	●	●	●	●
- การตลาดสำหรับนันทนาการ	○	●	○	○	●	●	●	○	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	●	●
- นันทนาการและการท่องเที่ยว ในภูมิภาคอาเซียน	○	○	●	●	○	○	●	●	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	●	○
- การสัมมนาทางนันทนาการ และการท่องเที่ยว	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●	○	●	○	○	○	○	●	●	●	●	●
- สถิติและการวิจัยสำหรับ นันทนาการและการท่องเที่ยว	●	○	○	○	●	○	●	●	○	●	○	○	○	○	○	○	●	○	○	○	●
2.2.3 วิชาเลือก																					

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
- นันทนาการเพื่อพัฒนา คุณภาพชีวิต	○	○	●	●	●	●	○	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	●	●	●	●
- นวัตกรรมทางนันทนาการ	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	●	○	○	●	○	○	●	●	●	●	●
- การจัดการและการเป็นผู้นำ ค่ายพักแรม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●
- ผู้นำนันทนาการด้านการ ท่องเที่ยว	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●	●
- นันทนาการสำหรับเด็กและ เยาวชน	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	●	●	●	●	○
- นันทนาการสำหรับบุคคล	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	○	●	○	●	○	●	●

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
พิเศษ																					
- นันทนาการในโรงเรียน	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	○	●	●	●	○	●	●
- นันทนาการบำบัด	○	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	○	○	●	○	●	○	●	●	●	●
- นันทนาการกลางแจ้ง	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	●	●	●	●	○	○	○	●	●
- ค่ายพักแรม	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	●	○	●	●	●
- การปฐมพยาบาลและ มาตรฐานความปลอดภัย	○	●	●	●	●	●	○	●	●	●	○	○	○	●	○	●	○	●	●	●	●
- ภาษาอังกฤษเพื่อนันทนาการ 1	○	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	○	●	●	●	○	○
- ภาษาอังกฤษเพื่อนันทนาการ2	○	●	○	○	●	○	●	●	○	●	○	●	○	○	○	○	●	●	●	○	○
- ภาษาอังกฤษเพื่อนันทนาการ3	○	●	○	○	●	○	●	●	○	●		●	○	○	○	○	●	●	●	○	○

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
- ภาษาจีนเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษาญี่ปุ่นเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษาบาฮาสานันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษาฝรั่งเศสเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษาเยอรมันเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษาลาวเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษาเขมรเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษาพม่าเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษาเวียดนามเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐

รายวิชา	คุณธรรม จริยธรรม				ความรู้			ทักษะทาง ปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ						ทักษะการวิเคราะห์ เชิงตัวเลข การ สื่อสาร และการใช้ เทคโนโลยี สารสนเทศ			
	1	2	3	4	1	2	3	1	2	3	4	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4
- ภาษาดากาล็อกเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
- ภาษามลายูเพื่อนันทนาการ	☐	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☒	☐	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☐	☐
2.3 กลุ่มวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ - การเตรียมฝึก ประสบการณ์วิชานันทนาการ	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☒
- ฝึกประสบการณ์วิชานันทนาการ	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒	☒		☒	☐	☐	☐	☐	☒	☒	☒	☒	☒

หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนักศึกษา

1. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

การวัดผลและการสำเร็จการศึกษาเป็นไปตามประกาศสถาบันการพลศึกษา ว่าด้วยเกณฑ์การวัดและประเมินผลการศึกษาในระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548

2. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษา

2.1 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่ไม่สำเร็จการศึกษา

ให้กำหนดระบบการทวนสอบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาที่จะต้องทำความเข้าใจตรงกันทั้งสถาบันการพลศึกษา และนำไปดำเนินการจนบรรลุผลสัมฤทธิ์ ซึ่งผู้ประเมินภายนอกจะต้องสามารถตรวจสอบได้ การทวนสอบในระดับรายวิชาควรให้นักศึกษาประเมินการเรียนการสอนในระดับรายวิชา มีคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมของข้อสอบให้เป็นไปตามแผนการสอน มีการประเมินข้อสอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

การทวนสอบในระดับหลักสูตรสามารถทำได้โดยมีระบบประกันคุณภาพภายในสถาบันการศึกษา ดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

2.2 การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนักศึกษาสำเร็จการศึกษา

การกำหนดกลวิธีทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนักศึกษาควรเน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพของบัณฑิตที่ทำอย่างต่อเนื่อง และนำผลวิจัยที่ได้ย้อนกลับมาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนและหลักสูตรแบบครบวงจร รวมทั้งการประเมินคุณภาพของหลักสูตรและหน่วยงานโดยองค์กรระดับสากล โดยการวิจัยอาจจะดำเนินการดังตัวอย่างต่อไปนี้

1. การภาวการณ์ได้งานทำของบัณฑิต ประเมินจากบัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา ในด้านของระยะเวลาในการหางานทำ ความเห็นต่อความรู้ ความสามารถ ความมั่นใจของบัณฑิตในการประกอบอาชีพ

2. การตรวจสอบจากผู้ประกอบการ โดยการขอสัมภาษณ์ หรือการส่งแบบสอบถาม เพื่อประเมินความพึงพอใจในบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาและเข้าทำงานในสถานประกอบการนั้น ๆ ในคาบระยะเวลาต่าง ๆ ของการศึกษา

3. การประเมินตำแหน่ง และ/หรือความก้าวหน้าในสายงานของบัณฑิต

4. การประเมินจากสถานศึกษาอื่น โดยการส่งแบบสอบถาม หรือสอบถามเมื่อมีโอกาสนี้ในระดับความพึงพอใจในด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติด้านอื่น ๆ ของบัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาและเข้าศึกษา เพื่อปริญญาที่สูงขึ้นในสถานศึกษานั้น ๆ

5. การประเมินจากบัณฑิตที่ไปประกอบอาชีพในแง่ของความพร้อมและความรู้จากสาขาวิชาที่เรียน รวมทั้งสาขาอื่น ๆ ที่กำหนดในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของบัณฑิต รวมทั้งเปิดโอกาสให้เสนอข้อคิดเห็นในการปรับหลักสูตรให้ดียิ่งขึ้นด้วย

6. ความเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มาประเมินหลักสูตร หรือเป็นอาจารย์พิเศษต่อความพร้อมของนักศึกษาในการเรียน และคุณสมบัติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาองค์ความรู้ของนักศึกษา

7. ผลงานของนักศึกษาที่วัดเป็นรูปธรรมได้ อาทิ (ก) สื่อและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ (ข) จำนวนสิทธิบัตร (ค) จำนวนรางวัลทางสังคมและวิชาชีพ (ง) จำนวนกิจกรรมการกุศลเพื่อสังคมและประเทศชาติ (จ) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์ต่อสังคม

3. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

3.1 นักศึกษาที่มีสิทธิ์ได้รับปริญญา ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วน ดังต่อไปนี้

3.1.1 เรียนครบหน่วยกิต และรายวิชาตามที่สถาบันการพลศึกษากำหนดไว้ในหลักสูตร

3.1.2 มีระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า 2.00

3.1.3 ใช้เวลาการศึกษาไม่เกิน 2 เท่าของแผนการเรียนตามหลักสูตร นับแต่วันที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของสถาบันการพลศึกษา

3.2 นักศึกษาที่มีสิทธิ์แสดงความจำนงขอสำเร็จการศึกษา ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนดังนี้

3.2.1 ต้องศึกษารายวิชาได้ครบตามหลักสูตรและข้อกำหนดของสาขาวิชานั้น

3.2.2 มีหน่วยกิตสะสมไม่ต่ำกว่าที่หลักสูตรกำหนดไว้และได้ค่าระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00

3.2.3 มีคุณสมบัติเหมาะสมกับการเป็นบัณฑิตและไม่มีหนี้สินผูกพันต่อสถาบัน

3.2.4 การยื่นคำร้องขอสำเร็จการศึกษาให้ยื่นต่อฝ่ายวิชาการและงานทะเบียนทุกภาค การศึกษาที่นักศึกษาคาดว่าจะสำเร็จการศึกษากายใน 30 วัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษานั้น จนกว่าจะสำเร็จการศึกษาตามประกาศสภาสถาบันการพลศึกษา

3.2.5 นักศึกษาที่ไม่ดำเนินการตาม 3.2.4 จะไม่ได้รับการพิจารณาเสนอชื่อเพื่อรับปริญญาในภาคการศึกษานั้น และต้องชำระค่ารักษาสุขภาพการเป็นนักศึกษาจนถึงภาคการศึกษาที่นักศึกษายื่นคำขอสำเร็จการศึกษา

หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์

1. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

1.1 มีการปฐมนิเทศแนะแนวการเป็นครูแก่อาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจนโยบายของสถาบันการพลศึกษา คณะศิลปศาสตร์ตลอดจนหลักสูตรที่เปิดสอน

1.2 ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องโดยผ่านการทำวิจัยสายตรงในสาขาวิชานั้นทันที การสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศ หรือการลาศึกษาต่อ เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

2. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่อาจารย์

2.1 การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

2.1.1 ส่งเสริมอาจารย์ให้มีการเพิ่มพูนความรู้สร้างเสริมประสบการณ์เพื่อส่งเสริมการสอนและการวิจัยอย่างต่อเนื่องโดยผ่านการทำวิจัยในสาขาวิชานั้นทันที เป็นอันดับแรก การสนับสนุนด้านการศึกษาต่อ ฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการและวิชาชีพในองค์กรต่าง ๆ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและ/หรือต่างประเทศหรือการลาเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์

2.1.2 การเพิ่มพูนทักษะการบริหารจัดการเรียนการสอนและการประเมินผลให้ทันสมัย

2.2 การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

2.2.1 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

- 2.2.2 มีการกระตุ้นอาจารย์ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชานั้นทันที
- 2.2.3 ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและมีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ เป็นหลัก
- 2.2.4 จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย
- 2.2.5 จัดให้อาจารย์ทุกคนเข้าร่วมกลุ่มวิจัยต่างๆของคณะ
- 2.2.6 จัดให้อาจารย์เข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการต่างๆของคณะ

หมวดที่ 7. การประกันคุณภาพหลักสูตร

1. การบริหารหลักสูตร

ในการบริหารหลักสูตร จะมีคณะกรรมการประจำหลักสูตร อันประกอบด้วยคณบดีคณะศิลปศาสตร์ประธานหลักสูตร หรือหัวหน้าสาขาวิชา และอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรรับผิดชอบ โดยมีคณบดีคณะศิลปศาสตร์เป็นผู้กำกับดูแลและคอยให้คำแนะนำ ตลอดจนกำหนดนโยบายปฏิบัติให้แก่ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จะวางแผนการจัดการเรียนการสอนร่วมกับผู้บริหารของคณะและอาจารย์ผู้สอน ติดตามและรวบรวมข้อมูล สำหรับการใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโดยกระทำทุกปีอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
<p>1. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย โดยอาจารย์และนักศึกษา สามารถก้าวทันหรือเป็นผู้นำ ในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ทางด้านนันทนาการ</p> <p>2. กระตุ้นให้นักศึกษาเกิด ความใฝ่รู้ มีแนวทางการ เรียนที่สร้างทั้งความรู้ ความสามารถในวิชาการ วิชาชีพ ที่ทันสมัย</p> <p>3. ตรวจสอบและปรับปรุง หลักสูตรให้มีคุณภาพได้ มาตรฐาน</p> <p>4. มีการประเมินมาตรฐานของ หลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ</p>	<p>1. ปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยโดยมีการพิจารณา ปรับปรุงหลักสูตรทุกๆ 5 ปี</p> <p>2. จัดแนวทางการเรียนในวิชาเรียนให้มีทั้ง ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ และมีแนวทางการ เรียนหรือกิจกรรมประจำวิชาให้นักศึกษาได้ ศึกษาหาความรู้ที่ทันสมัยด้วยตนเอง</p> <p>3. จัดให้มีผู้สนับสนุนการเรียนรู้ และหรือ ผู้ช่วย สอน เพื่อกระตุ้นให้นักศึกษาเกิดความใฝ่รู้</p> <p>4. กำหนดให้อาจารย์ที่สอนมีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่า ปรียญโทหรือเป็นผู้มีประสบการณ์หลายปี มีจำนวนคณาจารย์ประจำไม่น้อยกว่าเกณฑ์ มาตรฐาน</p> <p>5. สนับสนุนให้อาจารย์ผู้สอนเป็นผู้นำในทาง วิชาการ และหรือ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ด้านนันทนาการหรือในด้านที่เกี่ยวข้อง</p> <p>6. ส่งเสริมอาจารย์ประจำหลักสูตรให้ไปดูงานใน หลักสูตรหรือวิชาการที่เกี่ยวข้อง ทั้งในและ ต่างประเทศ</p> <p>7. มีการประเมินหลักสูตรโดยคณะกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิภายในทุกปี และภายนอกอย่างน้อยทุก 4 ปี</p> <p>8. จัดทำฐานข้อมูลทางด้านนักศึกษา อาจารย์ อุปกรณ์ เครื่องมือวิจัย งบประมาณ ความ ร่วมมือกับต่างประเทศ ผลงานทางวิชาการทุก ภาคการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลในการประเมิน ของคณะกรรมการ</p> <p>9. ประเมินความพึงพอใจของหลักสูตรและการ เรียนการสอน โดยบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา</p>	<p>- จำนวนวิชาเรียนที่มี ภาคปฏิบัติ และวิชาเรียนที่ มีแนวทางให้นักศึกษาได้ ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ใหม่ได้ด้วยตนเอง</p> <p>- จำนวนและรายชื่ออาจารย์ ประจำ ประวัติอาจารย์ด้าน คุณวุฒิประสบการณ์ และ การพัฒนาอบรม ของ อาจารย์</p> <p>- จำนวนบุคลากรผู้สนับสนุน การเรียนรู้ และบันทึก กิจกรรมในการสนับสนุน การเรียนรู้</p> <p>- ผลการประเมินการเรียน การสอนอาจารย์ผู้สอน และการสนับสนุนการ เรียนรู้ของผู้สนับสนุนการ เรียนรู้ โดยนักศึกษา</p> <p>- ประเมินผลโดย คณะกรรมการที่ ประกอบด้วยอาจารย์ ภายในคณะทุก 2 ปี</p> <p>- ประเมินผลโดย คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอก ทุก ๆ 4 ปี</p> <p>- ประเมินผลโดยบัณฑิต ผู้สำเร็จการศึกษาทุกๆ 2 ปี</p>

2. การบริหารทรัพยากรการเรียนการสอน

2.1. การบริหารงบประมาณ

คณะจัดสรรงบประมาณประจำปี ทั้งงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้เพื่อจัดซื้อตำรา สื่อการเรียนการสอน โสตทัศนอุปกรณ์ และ วัสดุครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์อย่างเพียงพอเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนในชั้นเรียน และสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักศึกษา

2.2. ทรัพยากรการเรียนการสอนที่มีอยู่เดิม

คณะมีความพร้อมด้านหนังสือ ตำรา และการสืบค้นผ่านฐานข้อมูลโดยมีศูนย์วิทยบริการที่มีหนังสือด้านการบริหารจัดการและด้านอื่น ๆ รวมถึงฐานข้อมูลที่จะให้สืบค้น ส่วนระดับคณะก็มีหนังสือ ตำราเฉพาะทางทางด้านนันทนาการ นอกจากนี้คณะมีอุปกรณ์ที่ใช้สนับสนุนการจัดการเรียนการสอนอย่างพอเพียง

2.3. การจัดหาทรัพยากรการเรียนการสอนเพิ่มเติม

ประสานงานกับศูนย์วิทยบริการ ในการจัดซื้อหนังสือ และตำราที่เกี่ยวข้องทางด้านนันทนาการ เพื่อบริการให้อาจารย์และนักศึกษาได้ค้นคว้า และใช้ประกอบการเรียนการสอน ในการประสานการจัดซื้อหนังสือนั้น อาจารย์ผู้สอนแต่ละรายวิชาจะมีส่วนร่วมในการเสนอแนะรายชื่อหนังสือ ตลอดจนสื่ออื่น ๆ ที่จำเป็น นอกจากนี้อาจารย์พิเศษที่เชิญมาสอนบางรายวิชาและบางหัวข้อ ก็มีส่วนในการเสนอแนะรายชื่อหนังสือ สำหรับให้ศูนย์วิทยบริการจัดซื้อหนังสือด้วยในส่วนของคณะจะมีห้องสมุดย่อย เพื่อบริการหนังสือ ตำรา หรือวารสารเฉพาะทาง และคณะจะต้องจัดซื้อการสอนอื่นเพื่อใช้ประกอบการสอนของอาจารย์ เช่น เครื่องมัลติมีเดียโปรเจคเตอร์ คอมพิวเตอร์ เครื่องถ่ายภาพ 3 มิติ เครื่องฉายสไลด์ เป็นต้น

2.4. การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร

การประเมินความเพียงพอของทรัพยากร คณะฯ มีเจ้าหน้าที่ประจำห้องสมุดของคณะ ซึ่งจะประสานงานการจัดซื้อจัดหาหนังสือเพื่อเข้าศูนย์วิทยบริการ และทำหน้าที่ประเมินความเพียงพอของหนังสือ ตำรา นอกจากนี้มีเจ้าหน้าที่ ด้านโสตทัศนอุปกรณ์ ซึ่งจะอำนวยความสะดวกในการใช้สื่อของอาจารย์แล้วยังต้องประเมินความเพียงพอและความต้องการใช้สื่อของอาจารย์ด้วย โดยมีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

เป้าหมาย	การดำเนินการ	การประเมินผล
<p>จัดให้มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ระบบเครือข่าย แม่ข่าย อุปกรณ์ ทางนันทนาการ ทรัพยากร สื่อ และช่องทางการเรียนรู้ ที่เทียบพร้อม เพื่อสนับสนุนทั้ง การศึกษาในห้องเรียน นอกห้องเรียน และเพื่อการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง อย่างเพียงพอ มีประสิทธิภาพ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีห้องเรียนนันทนาการ ที่มีความพร้อมใช้งานอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการสอน การฝึกกิจกรรมนันทนาการเพื่อ ทบพทวนการเรียน 2. จัดเตรียมห้องปฏิบัติการนันทนาการที่มี เครื่องมือทันสมัยและเป็นเครื่องมือวิชาชีพ ในระดับสากล เพื่อให้นักศึกษาสามารถฝึก ปฏิบัติ สร้างความพร้อมในการปฏิบัติงาน ในวิชาชีพ 3. จัดให้มีเครือข่ายและห้องปฏิบัติการทดลอง เปิด ที่มีทั้งเครื่องคอมพิวเตอร์และพื้นที่ที่ นักศึกษาสามารถศึกษา ทดลอง หาความรู้ เพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง ด้วยจำนวนและ ประสิทธิภาพที่เหมาะสมเพียงพอ 4. จัดให้มีห้องสมุดให้บริการทั้งหนังสือตำรา และสื่อดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ 5. จัดให้มีเครื่องมือทดลอง เช่น ระบบแม่ข่าย ขนาดใหญ่ อุปกรณ์เครือข่าย เพื่อให้ นักศึกษาสามารถฝึกปฏิบัติการในการ บริหารระบบ 	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมจัดทำสถิติ จำนวนเครื่องมือ อุปกรณ์ ต่อหัว นักศึกษา ชั่วโมงการ ใช้งาน ห้องปฏิบัติการ และ เครื่องมือ ความเร็ว ของระบบเครือข่าย ต่อหัวนักศึกษา - จำนวนนักศึกษาลง เรียนในวิชาเรียนที่มี การฝึกปฏิบัติด้วย อุปกรณ์ต่าง ๆ - สถิติของจำนวน หนังสือตำรา และสื่อ ดิจิทัล ที่มีให้บริการ และสถิติการใช้งาน หนังสือตำรา สื่อ ดิจิทัล - ผลสำรวจความพึง พอใจของนักศึกษา ต่อการให้บริการ ทรัพยากรเพื่อการ เรียนรู้และการ ปฏิบัติการ

3. การบริหารคณาจารย์

3.1. การรับอาจารย์ใหม่

มีการคัดเลือกอาจารย์ใหม่ตามระเบียบและหลักเกณฑ์ของสถาบันการพลศึกษาโดยอาจารย์ใหม่จะต้องมีวุฒิจำกัดศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไปในสาขานันทนาการหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

3.2. การมีส่วนร่วมของคณาจารย์ในการวางแผน การติดตามและทบทวนหลักสูตร

คณาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และผู้สอน จะต้องประชุมร่วมกันในการวางแผนจัดการเรียนการสอน ประเมินผลและให้ความเห็นชอบการประเมินผลทุกรายวิชา เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมไว้สำหรับการปรับปรุงหลักสูตร ตลอดจนปรึกษาหารือแนวทางที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตร และได้บัณฑิตเป็นไปตามคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

3.3. การแต่งตั้งคณาจารย์พิเศษ

สำหรับอาจารย์พิเศษถือว่ามีค่าความสำคัญมาก เพราะจะเป็นผู้ถ่ายทอดประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติมาให้แก่นักศึกษา ดังนั้นคณะกำหนดนโยบายว่ากึ่งหนึ่งของรายวิชาบังคับจะต้องมีการเชิญอาจารย์พิเศษหรือวิทยากร มาบรรยายอย่างน้อยวิชาละ 3 ชั่วโมงและอาจารย์พิเศษนั้น ไม่ว่าจะสอนทั้งรายวิชาหรือบางชั่วโมงจะต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ตรง หรือมีวุฒิจำกัดศึกษาอย่างต่ำปริญญาโท

4. การบริหารบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน

4.1. การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง

บุคลากรสายสนับสนุนควรมีวุฒิปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับภาระงานที่รับผิดชอบ และมีความรู้ด้านนันทนาการ การจัดการ เทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีทางการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้อง

4.2. การเพิ่มทักษะความรู้เพื่อการปฏิบัติงาน

(1) การมีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้และคุณธรรม

(2) มีการกระตุ้นให้ทำผลงานทางวิชาการสายตรงในสาขาวิชาชีพ

(3) ส่งเสริมการทำวิจัยสร้างองค์ความรู้ใหม่เป็นหลักและเพื่อพัฒนาการทำงานให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ

(4) จัดสรรงบประมาณสำหรับการทำวิจัย

(5) จัดให้เข้าร่วมกิจกรรมบริการวิชาการต่าง ๆ ของคณะ และมหาวิทยาลัย

5. การสนับสนุนและการให้คำแนะนำนักศึกษา

5.1. การให้คำปรึกษาด้านวิชาการและอื่น ๆ แก่นักศึกษา

คณะฯ มีการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นักศึกษาทุกคน โดยนักศึกษาที่มีปัญหาในการเรียนสามารถปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการได้ โดยอาจารย์ของคณะทุกคนจะต้องทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษาทางวิชาการให้แก่นักศึกษา และทุกคนต้องกำหนดชั่วโมงให้คำปรึกษา (Office Hours) เพื่อให้นักศึกษาเข้าปรึกษาได้ นอกจากนี้ ต้องมีที่ปรึกษากิจกรรม เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำกิจกรรมแก่นักศึกษา

5.2. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษามีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถที่จะยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบในการสอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์ในแต่ละรายวิชาได้มีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถที่จะยื่นคำร้องขออุทธรณ์คำตอบในการสอบ ตลอดจนคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์ในแต่ละรายวิชาได้

6. ความต้องการของตลาดแรงงาน สังคม และหรือความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต

สำหรับความต้องการกำลังคนสาขานันทนาการนั้น คาดว่ามีความต้องการกำลังคนสูงมาก อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

1. นักนันทนาการและมัคคุเทศก์ในสถานประกอบการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน
2. นักวิชาการนันทนาการและมัคคุเทศก์
3. นักนันทนาการบำบัด
4. ประกอบธุรกิจอิสระจัดกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์และค่ายพักแรมและการท่องเที่ยว
5. ประกอบธุรกิจนันทนาการ

7. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน (Key Performance Indicators)

1. มีการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.2 ที่สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแห่งชาติ หรือ มาตรฐานคุณวุฒิ/สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว (ถ้ามี)
2. อาจารย์ประจำมีส่วนร่วมในการวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร

3. มีการจัดทำรายละเอียดของรายวิชา และรายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.4 และ มคอ.6 ภายใน 60 วันสิ้นสุดปีการศึกษา
4. มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการผลการของรายวิชา และรายงานผลการดำเนินการของประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.5 มคอ.6 ภายใน 30 วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา
5. มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.7 ภายใน 60 วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา
6. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.7 ปีที่แล้ว
7. มีการทบทวนผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.3 และมคอ.4 (ถ้ามี)
8. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน
9. อาจารย์ประจำทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือวิชาชีพอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
10. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนาวิชาการ และ/หรือวิชาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
11. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาปีสุดท้าย/บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0
12. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 3.5 จากคะแนนเต็ม 5.0

หมวดที่ 8. การประเมิน และปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

1. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

1.1. การประเมินกลยุทธ์การสอน

ช่วงก่อนการสอนควรมีการประเมินกลยุทธ์การสอนโดยทีมผู้สอนหรือระดับภาควิชา และ/หรือ การปรึกษาหารือกับผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรหรือวิธีการสอน ส่วนช่วงหลังการสอนควรมีการวิเคราะห์ผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษา และการวิเคราะห์ผลการเรียนของนักศึกษา

ด้านกระบวนการนำผลการประเมินไปปรับปรุง สามารถทำโดยรวบรวมปัญหา/ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง และกำหนดประธานหลักสูตรและทีมผู้สอนนำไปปรับปรุงและรายงานผลต่อไป

1.2. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

การประเมินทักษะดังกล่าวสามารถทำได้โดยการ

- ประเมินโดยนักศึกษาในแต่ละวิชา
- การสังเกตการณ์ของผู้รับผิดชอบหลักสูตร/ประธานหลักสูตร และ/หรือทีมผู้สอน
- ภาพรวมของหลักสูตรประเมินโดยบัณฑิตใหม่
- การทดสอบผลการเรียนรู้ของนักศึกษาเทียบกับสถาบันอื่นในหลักสูตรเดียวกัน

2. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

การประเมินหลักสูตรในภาพรวม โดยสำรวจข้อมูลจาก

- นักศึกษาปีสุดท้าย/ บัณฑิตใหม่
- ผู้ว่าจ้าง
- ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

รวมทั้งสำรวจสัมฤทธิ์ผลของบัณฑิต

3. การประเมินผลการดำเนินงานตามรายละเอียดหลักสูตร

ต้องผ่านการประกันคุณภาพหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานั้นๆ

4. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์การสอน

- รวบรวมข้อเสนอแนะ/ข้อมูล จากการประเมินจากนักศึกษา ผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ
- วิเคราะห์ทบทวนข้อมูลข้างต้น โดยผู้รับผิดชอบหลักสูตร / ประธานหลักสูตร
- เสนอการปรับปรุงหลักสูตรและแผนกลยุทธ์ (ถ้ามี)

เอกสารแนบ

- (1) ระเบียบสถาบันการพลศึกษา
- (2) คำอธิบายรายวิชา
- (3) ตารางเปรียบเทียบรายวิชาในหลักสูตรกับองค์ความรู้ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับ

ปริญญาตรี

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552” เป็นการศึกษาวิจัยเชิงผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตร ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ 1. ผู้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ จำนวน 96 คน 2. ผู้ใช้หลักสูตรคือนักศึกษาสาขานันทนาการ ได้แก่ นักศึกษา ชั้นปีที่ 4 ที่ศึกษาหลักสูตรสาขานันทนาการในปีการศึกษา 2554 จำนวน 242 คน 3. ผู้ใช้บัณฑิต สาขานันทนาการจำนวน 1,180 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ 1. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการจำนวน 10 คน เพื่อสัมภาษณ์ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive Selection sampling method) 2. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการจำนวน 10 คน ในการประชุมกลุ่ม (Focus Group) เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง 3. ผู้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ประกอบด้วยคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการในสถาน ศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดหลักสูตรสาขานันทนาการทั่วประเทศไทย ได้แก่ ประธานกรรมการบริหาร หลักสูตร 1 คน กรรมการและเลขานุการ 1 คน อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 2 คน และอาจารย์ประจำหลักสูตร สาขานันทนาการ 3 คน รวมจำนวน 65 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ในการประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) จัดทำ(ร่าง)มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขา

นันทนาการ (มคอ.1) 4. ผู้ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ประกอบด้วย คณะกรรมการรับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ คืออาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร 2 คน และอาจารย์ประจำหลักสูตรสาขานันทนาการ 3 คนจากสถาบันการพลศึกษา 12 วิทยาเขต รวมจำนวน 60 คนการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อจัดทำ(ร่าง) รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการ โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง และ 5. ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการจำนวน 20 คน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ในการประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์ และความเหมาะสมของ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) และรายละเอียดของหลักสูตร ระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ในด้านจุดมุ่งหมาย โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาสาระวิชา คุณลักษณะของผู้สมัครเข้าศึกษาและทรัพยากรสนับสนุน การจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และข้อคำถามปลายเปิดสำหรับแสดงความคิดเห็น ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเรื่องความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด ข้อมูลจากประชุมกลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยผู้วิจัยถอดความจากเทป บันทึกเสียง แล้วใช้วิธีการ หาข้อสรุป การตีความ และการตรวจสอบ ความถูกต้องตรงประเด็นของการวิจัย (Conclusions Drawing and Verifying) แล้วนำเสนอในลักษณะความเรียง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการประเมินหลักสูตรสาขานันทนาการ

การประเมินความเหมาะสม ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการพบว่า ผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้หลักสูตรและ ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการ มีความคิดเห็นว่าหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์วัดระดับความคิดเห็น พบว่า มากกว่า 3.50 ถือว่ามีความเหมาะสม ยกเว้นความคิดเห็นของผู้ผลิตบัณฑิต อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรเกี่ยวกับการฝึกประสบการณ์ ด้านปัจจัยเบื้องต้น ได้แก่ สภาพแวดล้อม และด้านผลผลิตหลักสูตรทุกประเด็น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการ

ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการจากการสัมภาษณ์พบว่า ควรมีการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้หลักสูตร ผู้ใช้บัณฑิต และสอดคล้องกับบริบทของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลง รวมทั้ง สอดคล้องกับแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559) ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการให้มีมาตรฐานและมีความเป็นสากล โดยดำเนินการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) เพื่อให้เกิดมาตรฐานการศึกษาและปริญญาที่ยอมรับร่วมกันได้ (Mutual recognition)

2.2 การพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการควรมีลักษณะเป็นแบบบูรณาการ เน้นการปรับปรุงหลักสูตรในด้านคุณภาพและมีความทันสมัย พัฒนาหลักสูตรให้ส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการ การเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง และการประสานความรู้จากหลักสูตรให้เข้ากับชีวิตประจำวัน

2.3 พัฒนาหลักสูตรสาขา นันทนาการอย่างยั่งยืนต้องเน้นชุมชน เพื่อให้ นันทนาการเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศในภาคชุมชนระดับรากหญ้า จนถึงส่วนรวมระดับประเทศ

2.4 พัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการให้มีความหลากหลาย เช่น การเพิ่มการจัดหลักสูตร นานาชาติ ซึ่งมีแนวโน้มมากขึ้นเพื่อเตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

2.5 หลักสูตรเน้นสร้างบุคลากรมีอาชีพระดับคุณภาพด้านนันทนาการในระดับสากล โดยให้ความสำคัญกับผู้ใช้บริการนันทนาการ กับผู้ให้บริการนันทนาการ โดยใช้ฐานความรู้ด้านนันทนาการสมัยใหม่มาเสริมความรู้ทางด้านการจัดการและการตลาด

2.6 จัดหลักสูตรสำหรับกลุ่มคนทำงานเพื่อยกระดับการทำงานของบุคลากรในองค์กรสถาบัน

2.7 จัดหลักสูตรสาขานันทนาการสู่กลุ่มประชาชนเฉพาะด้านให้เหมาะสมสอดคล้องกับการแบ่งกลุ่มนันทนาการ ได้แก่ กลุ่มมีปัญหาทางร่างกาย กลุ่มด้อยโอกาสทางสังคม กลุ่มเสี่ยง กลุ่มผู้สูงอายุ และผู้เกษียณวัย

3. การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ. 1) ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ผลการวิจัย มีรายละเอียดตามลักษณะที่สำคัญเฉพาะด้าน ดังนี้

3.1 ชื่อสาขา นันทนาการ

ชื่อสาขาวิชา ประกอบด้วย 7 สาขาวิชาดังคือ

- (1) สาขาวิชานันทนาการ(Recreation)
- (2) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ (Management)
- (3) สาขาวิชานันทนาการเชิงพาณิชย์ (Commercial Recreation)
- (4) สาขาวิชานันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation)
- (5) สาขาวิชาทรัพยากรนันทนาการ (Recreational Resources)
- (6) สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว(Recreation and Tourism)
- (7) สาขาวิชานันทนาการบำบัด (Therapeutic Recreation)

3.2 จุดมุ่งหมายเฉพาะของการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ

ผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในเรื่องของประสบการณ์การใช้เวลาว่างด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่บุคคลเลือกโดยอิสระ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม โดยในด้านบุคคล จะแบ่งออกเป็น ด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพและด้านการบำบัด ด้านสังคมเน้นการบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคม

3.3 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มี 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.4 เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการที่เป็นสากลสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของชาติ พ.ศ.2552 มี 2 กลุ่มวิชาคือ

3.4.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพนันทนาการ ได้แก่วิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานในวิชาชีพที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะโดยทุกสาขาวิชาจะต้องศึกษาในรายวิชาต่อไปนี้

- ประวัติและปรัชญาของนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- แนวคิดพื้นฐานของการเล่น นันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม ทางนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- การวางแผนและจัดโปรแกรมนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- การบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- กฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- นันทนาการและการใช้เวลาว่างกับการพัฒนาการของมนุษย์

3.4.2. กลุ่มวิชาเฉพาะด้านนันทนาการ หมายถึงวิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและองค์ความรู้เฉพาะด้านของสาขาวิชานันทนาการที่กำหนดให้ต้องเรียนและเป็นวิชาที่ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพได้แบ่งออกเป็น วิชาเฉพาะบังคับ คือวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด และวิชาเฉพาะเลือก คือวิชาที่เพิ่มจากวิชาเฉพาะบังคับเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามลักษณะงานอาชีพที่สนใจ โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญวิชาเฉพาะด้านของสาขานันทนาการ ประกอบด้วย 7 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 แนวคิดพื้นฐานด้านนันทนาการ กลุ่มที่ 2 ความเป็นวิชาชีพด้านนันทนาการ กลุ่มที่ 3 ระบบการให้บริการ กลุ่มที่ 4 การวางแผนโปรแกรม โครงการและกิจกรรมพิเศษทางนันทนาการ (Event) กลุ่มที่ 5 การบริหารจัดการ กลุ่มที่ 6 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กลุ่มที่ 7 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ

4. ผลการนำมาตราฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) **สู่การปฏิบัติ** โดยจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการเพื่อเป็นตัวอย่างในการนำมาตราฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) มาใช้ในการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการ ผลการวิจัยโดยได้ **รายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)** มีลักษณะที่สำคัญเฉพาะด้านของสาขาวิชานันทนาการ ดังนี้

4.1 ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

4.1.1 ปรัชญาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นผลิตบัณฑิตทางด้านนันทนาการ ที่มีความรู้ความสามารถและทักษะด้านนันทนาการ มีเจตคติ คุณธรรมและจรรยาบรรณที่ดีในวิชาชีพ สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้

4.1.2 ความสำคัญ พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะในวิชาชีพ นันทนาการตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน 2 พัฒนาผู้เรียนสาขาวิชานันทนาการให้มีความสามารถในการแข่งขันในตลาดแรงงานสากลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภูมิภาคอาเซียนและกลุ่มประเทศอื่นๆ ส่งเสริมให้เกิดเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และชุมชน การบริการวิชาการและการวิจัย

4.1.3 วัตถุประสงค์การผลิตบัณฑิต สอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ทั้ง 5 ด้านดังนี้

1. ให้มีความรู้ความสามารถในสาขานันทนาการไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ให้มีเจตคติ มีจรรยาบรรณที่ดีและสามารถดำเนินการด้านนันทนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม
3. ให้มีทักษะในการวางแผน การจัดการ การวิเคราะห์ประมวลผลสถานการณ์ โดยใช้เหตุผลและวิจารณ์ญาณ รวมทั้งใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
4. ให้มีจิตสาธารณะ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสม
5. ให้มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้ภาษาได้ดีและสามารถใช้ภาษาต่างประเทศอย่างน้อยหนึ่งภาษารวมทั้งสื่อสารข้ามวัฒนธรรมได้อย่างเหมาะสม
6. ให้บัณฑิตสามารถนำความรู้ไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

4.2 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ ทั้ง 5 ด้านดังนี้

ด้านคุณธรรม จริยธรรม

1. มีความซื่อสัตย์สุจริต และสามารถจัดการปัญหาด้านจริยธรรม และสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพนันทนาการ
2. มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ โดยแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ
3. มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และมีภาวะผู้นำ
4. มีวินัย มีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม

ด้านความรู้

- 1 ผลการเรียนรู้ด้านความรู้
  1. มีความรู้ในสาขาวิชานันทนาการ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวางเป็นระบบเป็นสากล และทันสมัยต่อสถานการณ์โลก
  2. มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน
  3. มีความรู้ในกระบวนการ และเทคนิคการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ในงานอาชีพทางด้านนันทนาการ

ด้านทักษะทางปัญญา

1. มีความสามารถประมวลผลการเรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาข้อโต้แย้งและสังเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์รวมทั้งมีความสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม
2. สามารถสาธิตทักษะในการแก้ปัญหาที่ใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้
3. มีความสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติไปสู่การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม
4. สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากศาสตร์ ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

1. สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศกับกลุ่มคนหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ไขปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน
3. สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์สาขานั้นนันทนาการมาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม
4. มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบในกลุ่ม
5. สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งตนเองและกลุ่ม
6. มีความรับผิดชอบการพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง คุณสมบัติต่าง ๆ นี้สามารถวัดระหว่างการทำกิจกรรมร่วมกัน

ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

1. มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานเกี่ยวกับนันทนาการ
2. สามารถแนะนำประเด็นการแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์
3. สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม
4. สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

4.3 โครงสร้างหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีองค์ประกอบ และหน่วยกิตรวม 136 หน่วยกิต ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษา	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษย์ศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ กำหนดให้เรียน		9 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะ	กำหนดให้เรียน 100 หน่วยกิต	
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	กำหนดให้เรียน	30 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	63 หน่วยกิต
2.2.1 บัณฑิต	กำหนดให้เรียน	33 หน่วยกิต
2.2.2 เลือก	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 1	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 2	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 3	ไม่น้อยกว่า	8 หน่วยกิต
2.3 กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	กำหนดให้เรียน	7 หน่วยกิต
กลุ่ม 1 วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์-		
วิชาชีพด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน	2 หน่วยกิต
วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน	5 หน่วยกิต
กลุ่ม 2 เตรียมสหกิจศึกษาด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน	1 หน่วยกิต
สหกิจศึกษาด้านนันทนาการ	กำหนดให้เรียน	6 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	
นักศึกษาสามารถเลือกรายวิชาที่มีในหลักสูตร		

4.4 ผลการตรวจสอบยืนยันความถูกต้องตามเกณฑ์และความเหมาะสมของ

รายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) พบว่า รายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ(มคอ.2) ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบของรายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) 8 หมวด ตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มีความถูกต้องตามเกณฑ์ของมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของ กระทรวงศึกษาธิการ สามารถตอบสนองของความต้องการและข้อเสนอแนะจากการประเมินหลักสูตร ตรงตามประเด็นของมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) มีความเหมาะสมกับบริบทสภาพการณ์ของสังคม ทุกประการ เห็นควรให้นำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อรับรองหลักสูตรต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลงานวิจัยดังนี้

ผลการประเมินหลักสูตรสาขานันทนาการพบว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มคือผู้ผลิตหลักสูตร ผู้ใช้หลักสูตร และผู้ใช้บัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรสาขานันทนาการส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ถือว่าหลักสูตรสาขานันทนาการมีความเหมาะสม โดยผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้หลักสูตร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการว่ามีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ ผู้ใช้ผลผลิตจากสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา สถานประกอบการนันทนาการภาคเอกชน และสถานประกอบการนันทนาการภาครัฐบาล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการมีการพัฒนาหลักสูตรด้านการกำหนดโครงสร้าง จำนวนหน่วยกิต แต่ละหมวดวิชาโดยมีการพิจารณาตามกรอบแนวคิด ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่คำนึงถึงสภาพสังคมและนโยบายการศึกษาโดย ให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2548) สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2545) กล่าวว่า การจัดโครงสร้างหลักสูตรต้องกำหนดกลุ่มวิชา รายวิชา อัตราเวลาเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ปัจจุบัน โครงสร้างสร้างของหลักสูตรที่มีความพอดีเหมาะสมสามารถเป็นแนวทางเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่ตั้งไว้ ด้านเนื้อหาสาระ มีเนื้อหาวิชาแกนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีเนื้อหาสาระที่สามารถผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ความสามารถตรงตามความต้องการ การของผู้ใช้ผลผลิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการมีเกณฑ์ในการเลือกเนื้อหาสาระได้อย่างเหมาะสม โดยจัดเนื้อหาสาระที่จำเป็นต้องรู้ มีความทันสมัย ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถ มีทักษะทางวิชาชีพนันทนาการสอดคล้องกับธำรง บัวศรี (2542) กล่าวว่า การเลือกเนื้อหาสาระจะต้องเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ด้านปัจจัยเบื้องต้น คือ คุณลักษณะของอาจารย์มีความเหมาะสมอาจารย์ให้ความเอาใจใส่และช่วยเหลือนักศึกษา และมีกระบวนการในการคัดเลือกนักศึกษาการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาอย่างชัดเจน มีกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่ออย่างมีคุณภาพ นักศึกษามีพื้นความรู้เพียง มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในสาขาวิชานันทนาการ ดังที่ เวอร์นอน (Vernon, 1979) กล่าวว่า ผู้เข้าศึกษาควรมีคุณสมบัติที่ต้องการเรียนอย่างแท้จริง จึงมีความกระตือรือร้นเอาใจใส่ที่จะสร้างประสบการณ์ให้ตนเองเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอน พบว่าอาจารย์

จัดการเรียนการสอนโดยใช้ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการพัฒนากระบวนการคิด และเรียนรู้จากประสบการณ์จริง จัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพผู้เรียน และมีการดูแลนิเทศติดตามใกล้ชิด มีเกณฑ์การให้คะแนนและวัดผลที่ชัดเจนมีมาตรฐาน และมีวิธีการวัดและประเมินผลครอบคลุมวัตถุประสงค์ จึงทำให้ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านคุณลักษณะของบัณฑิตอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการประเมินหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สถาบันการพลศึกษา ปีการศึกษา 2552 (สถาบันการพลศึกษา, 2552) ที่พบว่าความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต สาขาวิชานันทนาการ และสาขาวิชานันทนาการเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว อยู่ในระดับมากทุกด้าน อย่างไรก็ตามความคิดเห็นของผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการและผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการ มีความคิดเห็นด้านผลผลิตของหลักสูตรแตกต่างกันโดย ผู้ผลิตบัณฑิตสาขานันทนาการ มีความคิดเห็นด้านผลผลิตของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ผลิตบัณฑิตส่วนมากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานยาวนาน 6 - 10 ปีร้อยละ 46.9 และมากกว่า 10 ปีร้อยละ 39.6 จึงเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานเป็นอย่างดีมีความตั้งใจในการสอนและถ่ายทอดความรู้ทักษะและประสบการณ์ในการทำงานให้กับนักศึกษา จึงมีความคาดหวังสูงต่อคุณลักษณะของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งยังไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการทำงานและขาดความมุ่งมั่นใส่ใจในการทำงาน สอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความคิดเห็นของชาวกรุงเทพฯเกี่ยวกับคุณสมบัติที่คาดหวังและเป็นจริงของบัณฑิตไทย 5 ด้านพบว่าคุณสมบัติที่คาดหวังและเป็นจริงของบัณฑิตไทยภาพรวมแล้วนั้น ต่ำทุกด้าน โดยเฉพาะด้านคุณธรรมน้อยกว่าที่หวังถึงร้อยละ 40.7 (อภิชัย อภิชาติบุตร, 2552) เพื่อเป็นการแก้ปัญหาที่ผู้วิจัยได้จัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพให้มีจำนวนชั่วโมงเพิ่มขึ้นโดยกำหนดให้มีการเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการจำนวน 90 ชั่วโมง และกำหนดให้มีการฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ จำนวน 450 ชั่วโมง

ผลการศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพบว่า แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการควรให้ตรงตามความต้องการของผู้ใช้หลักสูตรและสอดคล้องกับบริบทของสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงรวมทั้งสอดคล้องกับแผน พัฒนานันทนาการแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ.2555-2559) และต้องสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีกระทรวงศึกษาธิการ โดยดำเนินการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) เพื่อให้เกิดมาตรฐานการศึกษาและปริญญาที่ยอมรับร่วมกันได้ (Mutual recognition) โดยเฉพาะด้านมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาสาขานันทนาการ ต้องใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเองสังคม และประเทศชาติ (ไพฑูรย์ สีนลา

รัตน์และคณะ, 2552)นอกจากนี้ การพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการควรมีลักษณะเป็นแบบ บูรณาการ ปรับปรุงด้านคุณภาพและมีความทันสมัย ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยตนเอง และการประสานความรู้จากหลักสูตรให้เข้ากับชีวิตประจำวัน พัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการให้ มีความหลากหลาย เช่น การเพิ่มการจัดหลักสูตรที่มีความเป็นสากลในระดับนานาชาติ เพื่อ เตรียมพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ทำให้ตลาดแรงงานในอนาคตต้องการคนที่มีความสามารถ ด้านภาษาต่างประเทศ (กรมอาเซียน, 2552) จัดหลักสูตรสำหรับกลุ่มคนทำงานเพื่อยกระดับการ ทำงานของบุคลากรในองค์กรสถาบันอุดมศึกษาด้านนันทนาการอาจเปิดหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรภาคนอกเวลาทำงาน หลักสูตรทางไกลที่เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต โดยเนื้อหาหลักสูตรควรมี ความหลากหลาย มีความน่าสนใจ และหลักสูตรเฉพาะที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในวัย ทำงาน จัดหลักสูตรสาขานันทนาการสู่กลุ่มประชาชนเฉพาะด้านให้เหมาะสมสอดคล้องกับการ แบ่งกลุ่มนันทนาการ ได้แก่ กลุ่มมีปัญหาทางร่างกาย กลุ่มด้อยโอกาสทางสังคม กลุ่มเสี่ยง กลุ่ม ผู้สูงอายุและเกษียณวัย ฯลฯ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มได้มีโอกาสใช้กิจกรรมนันทนาการในการ พัฒนาคุณภาพชีวิต ดังคำกล่าวของ รัสเซล (Russell, 1948) ที่ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวคิดของ นันทนาการ ไว้ในหนังสือ Leadership in recreation ว่า ในการให้ความช่วยเหลือคนทุกวัยโดยไม่ เลือกรู้นั้น ให้มีความเข้าใจในบทบาทที่สำคัญของกระบวนการนันทนาการ ที่สามารถส่งผลต่อ ชีวิตประจำวัน รวมถึงการให้ความช่วยเหลือในการเข้าร่วมกิจกรรมอื่นจะก่อประโยชน์สูงสุดต่อ ผู้เข้าร่วม และหลักสูตรนันทนาการต้องเน้นชุมชน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อให้ นันทนาการ เป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศในภาคชุมชนระดับรากหญ้า จนถึงระดับประเทศ โดย บูรณาการกระบวนการเรียนรู้ ในหลักสูตรสาขานันทนาการเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของประชาสังคม เป็นสื่อกลางให้นักศึกษาและสมาชิกในชุมชนมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน ทำให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์การปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนทำให้ชุมชนมีพลังในการแก้ไขปัญหาต่าง ทำให้เกิดดุลยภาพในสังคม (แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 2, 2555) หลักสูตรเน้นสร้าง บุคลากรมืออาชีพระดับคุณภาพด้านนันทนาการในระดับสากลโดยให้ความสำคัญกับผู้ให้บริการ นันทนาการกับผู้ให้บริการนันทนาการ โดยเฉพาะในยุคแห่งข่าวสารและเทคโนโลยี ผู้นำ นันทนาการจำเป็นต้องมีความรู้มากขึ้น มีการติดตามข่าวสารการเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างสม่ำเสมอ และมีทัศนคติที่กว้างไกล ตามความคาดหวังของผู้เข้าร่วมกิจกรรม รัสเซล (Russell, 1948) โดย ใช้ฐานความรู้ด้านนันทนาการสมัยใหม่มาเสริมความรู้ทางด้านการจัดการและการตลาด และเน้น การส่งเสริมพัฒนาศักยภาพและการเพิ่มขีดความสามารถของนักศึกษาในการให้บริการด้าน นันทนาการแบบมืออาชีพ โดยขอความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาใน

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ การส่งเสริมเทคโนโลยี การวิจัยพัฒนาและการสร้างนวัตกรรมทางนันทนาการ

ผลการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทำให้ได้ “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1)” ที่มีความสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ มีความเป็นสากลและเป็นที่ยอมรับทั่วกันโดยได้กำหนดชื่อสาขานันทนาการ ซึ่งประกอบด้วย 7 สาขาวิชาคือสาขาวิชานันทนาการ(Recreation) สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ (Management) สาขาวิชานันทนาการเชิงพาณิชย์ (Commercial Recreation) สาขาวิชานันทนาการกลางแจ้ง (Outdoor Recreation) สาขาวิชาทรัพยากรนันทนาการ (Recreational Resources) สาขาวิชานันทนาการและการท่องเที่ยว(Recreation and Tourism) สาขาวิชานันทนาการบำบัด (Therapeutic Recreation) โดยผลจากการประชุมปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมและสร้างสรรค์ ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้ใช้บัณฑิตสาขานันทนาการ และองค์การวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับสาขานันทนาการ เช่นสมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการแห่งประเทศไทย ได้ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับชื่อสาขา/สาขาวิชานันทนาการว่าสาขาเป็นเนื้อหาหลักของการเรียนรู้ เป็นการแสดงชื่อเฉพาะสำหรับเนื้อหาหลักในวงวิชาชีพนั้นสาขาเป็นร่มใหญ่ เป็นภาพกว้างๆ ส่วนสาขาวิชาย่อยๆจะเป็นสาขาวิชาในสาขาใหญ่ คณะผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ที่ร่วมการประชุมกลุ่มและร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการมีความเห็นสอดคล้องและมีมติของที่ประชุมเห็นชอบให้ใช้ชื่อเป็นสาขารวมคือ “มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ซึ่งสอดคล้องกับข้อกำหนดของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ที่ชื่อมาตรฐานคุณวุฒิต้องแสดงระดับและชื่อสาขาที่เป็นกลุ่มสาขาวิชาที่มีจุดร่วม สำหรับชื่อสาขาวิชาทั้ง 7 สาขาวิชา มีความเป็นสากลและเป็นที่ยอมรับทั่วกันสอดคล้องกับหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ คือหลักสูตรการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยว คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หลักสูตรสาขาวิชาผู้นำนันทนาการของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หลักสูตรสาขาวิชาผู้นำนันทนาการ และหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว ของสถาบันการพลศึกษา หลักสูตรสาขาวิชาการกีฬานันทนาการเพื่อธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ หลักสูตรสาขาวิชาผู้นำและการจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง Recreational Sport Management Major Outdoor Recreation, Parks, and Human Ecology (Indiana University) recreation

and leisure studies Recreation and Park Management Therapeutic Recreation(California State University) Recreational Resource Management (Utah State University) Sport and Recreation Leadership Major (North Dakota State University) (ภาคผนวก ช.) จากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิสภานันทนาการ ได้นำชื่อสาขาวิชาเหล่านี้มาวิเคราะห์ร่วมกันโดยยึดแนวทางการจำแนกสาขาวิชาของ องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ หรือ ยูเนสโก UNESCO (International Standard of Classification of Education: ISCED) ในการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิสภานันทนาการที่ได้จัดกลุ่มใหญ่ๆ ไว้ 9 กลุ่ม โดยหลักการพิจารณาให้ชื่อสาขาวิชาของสภานันทนาการต้องเป็นไปตาม ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดชื่อปริญญา พ.ศ. 2549 (สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา, 2553) มีความถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของ กระทรวงศึกษาธิการ และมีความเหมาะสมกับบริบทสภาพการณ์ของสังคมทุกประการ สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขานันทนาการ ได้เป็นอย่างดีสามารถนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อรับรองมาตรฐานคุณวุฒิสภานันทนาการ (มคอ.1)ต่อไปได้

1. จุดมุ่งหมายเฉพาะของสาขานันทนาการ ที่มีความชัดเจน คือมุ่งผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในเรื่องของประสบการณ์การใช้เวลาว่างด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆที่บุคคลเลือกโดยอิสระ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและสังคม โดยในด้านบุคคล จะแบ่งออกเป็น ด้านการส่งเสริมดูแลสุขภาพและด้านการบำบัด ด้านสังคมเน้นการบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการเพื่อการพัฒนาและแก้ปัญหาสังคมสอดคล้องกับมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการซึ่งมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิสภานันทนาการแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ซึ่งมี 5 ด้านคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็นสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาหลังจากเรียนจบหลักสูตรไปแล้ว ดังนั้นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรจึงเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษแก่ผู้สอน ช่วยในการเลือกเนื้อหาและกิจกรรมการสอนตลอดจนการประเมินผลสอดคล้องกับเสริมศรี ไชยศรี และคณะ(2543) เสนอว่าหลักสูตรที่ดีควรมีจุดมุ่งหมาย 5 ประการคือ

1.1 เพื่อพัฒนาหรือส่งเสริมความเป็นคนสมบูรณ์ที่มีความรู้ ความเข้าใจและมีทักษะชีวิตและสังคม มีคุณธรรม จริยธรรมรวมทั้งความรู้เฉพาะด้าน

1.2 มุ่งเตรียมความพร้อมทางสติปัญญา ความสามารถเพื่อให้เป็นผู้บริโภครู้คุณค่าของความคิด วิชาการและสรรพสิ่ง โดยการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความลึกซึ้งทางปัญญาและรู้จักใช้ความคิดขั้นสูง

1.3 ส่งเสริมทักษะที่เป็นเครื่องมือในสังคมข้อมูลข่าวสาร

1.4 ส่งเสริมการเห็นคุณค่าของภูมิปัญญาเอกลักษณ์และวัฒนธรรมท้องถิ่น

1.5 เพื่อพัฒนาความเป็นสากล ความก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาชาติในเชิงวิชาการ เนื้อหา และประสบการณ์รวมทั้งความสามารถในการใช้ภาษาสากลในการติดต่อสื่อสารและการแสวงหาความรู้

โดยผู้วิจัยได้นำจุดมุ่งหมายการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีของ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มาเป็นแนวทาง ในการกำหนดเพื่อให้เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงกันกับ มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการที่มีความสอดคล้อง และมีความสัมพันธ์กับมาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของ กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ทั้ง 5 ด้าน โดย ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมได้มีการวิเคราะห์ สมรรถนะผู้ปฏิบัติงานด้านนันทนาการระดับมืออาชีพทั้งของต่างประเทศและในประเทศ สรุปเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขานันทนาการ ที่ครอบคลุมลักษณะที่คาดหวังคือ “เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรม ในการประกอบวิชาชีพนันทนาการ มีความรอบรู้ในศาสตร์สาขานันทนาการและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้ความรู้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างเหมาะสม มีความสามารถคิดวิเคราะห์ แสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาทั้งตนเองและวิชาชีพ รวมทั้งพัฒนา สังคม และสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นระบบ มีทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบและดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาต่างประเทศในการสื่อสารโดยใช้เทคโนโลยีและระบบสารสนเทศในการจัดการนันทนาการได้ดี มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคนิคพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดการ การวางแผน และพัฒนาได้” สอดคล้องกับสมรรถนะการปฏิบัติงานของผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการเชิงพาณิชย์ และวีลเลอร์ (Hammersley, Charles H. Tynon, Joanne F.,1998) ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและสวนสาธารณะระดับมืออาชีพ (California Park & Recreation Society,1999) ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการและกีฬาระดับมืออาชีพ (National Intramural-Recreational Sports Association (NIRSA) นักนันทนาการวิชาชีพของกรมสถิติแรงงานของสหรัฐอเมริกา (Bureau of Labor Statistics, 2009) ผลการเรียนรู้ของสภารับรองมาตรฐานด้าน

สวนสาธารณะนันทนาการ การท่องเที่ยวและวิชาชีพอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง (COAPRT Standard, 2013) วิชาชีพผู้นำนันทนาการของกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มาประกอบการพิจารณา โดยคำนึงถึง มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้าน ตามที่กำหนดไว้ในกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการที่เป็นสากลสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ซึ่งจะปรากฏในหมวดวิชาเฉพาะได้จัดเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. ความเข้าใจพื้นฐานของการศึกษาทั่วไป (General Education)

2. ความสามารถในวิชาชีพ – ความรู้ และความสามารถของผู้เรียน ในการจัดหลักสูตรหมวดวิชาเฉพาะจัดเป็น 3 กลุ่มคือ

2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ที่เป็นความรู้พื้นฐานในวิชาชีพสาขานันทนาการ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะโดยทุกสาขาวิชาจะต้องศึกษาในรายวิชาด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

2.1.1 ประวัติและปรัชญาของนันทนาการและการใช้เวลาว่าง1 เพื่อให้ เข้าใจ ปรัชญา แนวคิดพื้นฐานและทฤษฎีของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง แนวคิดที่หลากหลายของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง รวมถึงบทบาทในการนำแนวคิดเหล่านี้ ไปใช้กับนันทนาการและการให้บริการใช้เวลาว่าง

2.1.2 แนวคิดพื้นฐานของการเล่น นันทนาการและการใช้เวลาว่าง ความสัมพันธ์ระหว่างการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่าง ความสำคัญและอิทธิพลของการเล่น นันทนาการ และการใช้เวลาว่างที่มีการเปลี่ยนผ่านในแต่ละช่วงของชีวิต

2.1.3 สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม ทางนันทนาการและการใช้เวลาว่าง เพื่อให้มีความรู้และเข้าใจในบทบาท ปฏิสัมพันธ์ และระบบการให้บริการนันทนาการและหลักการ ใช้เวลาว่างแก่ประชาชนที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถนำกระบวนการนันทนาการไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับบุคคล สังคม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิต เศรษฐกิจ การเมืองและสภาพภูมิศาสตร์ และการใช้ระบบการให้บริการนันทนาการที่ส่งเสริมการพัฒนา

ชุมชน และ เศรษฐกิจที่ ยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม และชุมชนบทบาทขององค์กรรัฐ เอกชน กลุ่มแสวงหาผลกำไรและไม่แสวงหาผลกำไรรวมถึงความร่วมมือของทางภาครัฐและเอกชน

2.1.4 การวางแผนและจัดโปรแกรมสนับสนุนการและการใช้เวลาว่างเพื่อให้ความรู้และเข้าใจถึงความหลากหลายของโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่บุคคล กลุ่ม และชุมชน สามารถในการนำหลักการและวิธีการวางแผนโปรแกรมและโครงการพิเศษทางนันทนาการ (Event) ไปประยุกต์ใช้ในการยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม และชุมชน และสามารถใช้นวัตกรรมเป็นผู้นำที่หลากหลายในการดำเนินการจัดโปรแกรมสนับสนุนการและการให้บริการใช้เวลาว่างของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน

2.1.5 การบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการและการใช้เวลาว่างเพื่อให้ความรู้และเข้าใจถึงหลักการพื้นฐานและกระบวนการจัดการ การบริหารทรัพยากรมนุษย์ จัดการงบประมาณและการเงินกลยุทธ์การตลาด เพื่อให้ความรู้และเข้าใจถึงหลักการและวิธีการเป็นผู้นำ

2.1.6 กฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการและการใช้เวลาว่างเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ หลักการและการปฏิบัติให้เกิดความปลอดภัย การควบคุมจากรัฐและเอกชน หน่วยงานของท้องถิ่น จังหวัด ประเทศ กับกฎ/ระเบียบ การสร้างและบัญญัติวิธีการบังคับให้ปฏิบัติตามสิทธิมนุษยชน และกฎหมายทรัพย์สิน การบังคับใช้กฎหมายความปลอดภัยองค์ประกอบของการจัดการความเสี่ยง วิธีดำเนินการในภาวะที่ฉุกเฉินและการบริหารความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการ

2.1.7 นันทนาการและการใช้เวลาว่างกับการพัฒนาการของมนุษย์เพื่อให้ความรู้และเข้าใจในบทบาท ปฏิสัมพันธ์ และการใช้ระบบการให้บริการนันทนาการที่ส่งเสริมการพัฒนาและ ยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคคล ในแต่ละช่วงของชีวิต บทบาทขององค์กรรัฐ เอกชน กลุ่มแสวงหาผลกำไรและไม่แสวงหาผลกำไรรวมถึงความร่วมมือของทางภาครัฐและเอกชนในการให้บริการนันทนาการเพื่อคุณภาพชีวิตของบุคคล ในแต่ละช่วงของชีวิต ผลกระทบของระบบการให้บริการกับประชาชนครอบคลุมทุกกลุ่มรวมทั้งเยาวชนและบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายและจิตใจ ในแต่ละช่วงของชีวิต

2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน กำหนดวิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและองค์ความรู้เฉพาะด้านของสาขาวิชาที่กำหนดให้ต้องเรียนและเป็นวิชาที่ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพได้ชัดเจน

2.3 กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้กำหนดจำนวนชั่วโมงเพิ่มมากขึ้นตามข้อเสนอแนะจากการประเมินหลักสูตรและเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรสาขา

นันทนาการโดย วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการกำหนดให้เรียน 2 หน่วยกิต (90 ชม.) วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ กำหนดให้เรียน 5 หน่วยกิต (450 ชม.)

3. หมวดวิชาเลือกเสรีหมายถึงวิชาที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเรียนวิชาใดๆก็ได้ ในตามความสนใจ

ในการกำหนดเนื้อหาสาระสำคัญของสาขานันทนาการ ประกอบด้วยองค์ความรู้ ที่ต้องการและมีความจำเป็นในสาขานันทนาการ เพื่อนำมากำหนดรายวิชาในรายละเอียด หลักสูตร โดยเน้นรายวิชาที่สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการทั้งต่างประเทศ National Recreation and Park Association (NRPA) และ American Association for Leisure and Recreation (AALR) กำหนดมาตรฐานของหลักสูตรปริญญาตรีนันทนาการ ทรัพยากร (NRPA & AALR, 2009) และสอดคล้องกับ มาตรฐานผลการเรียนรู้ 5 ด้านของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 โดยเนื้อหา สาระในโครงสร้างของหลักสูตรสาขานันทนาการนี้ประกอบด้วย มวลประสบการณ์ที่ผู้เรียนทุกคน ต้องเรียนรู้ (Concentration areas) ผู้เรียนเลือกได้ตามความสนใจ(Electives) และผู้เรียนกำหนด และดำเนินการเองเพื่อสร้างความสามารถ พัฒนาจิตสำนึก และค่านิยมของตนเอง (Co-curriculum) ในการจัดมวลประสบการณ์ที่ทุกคนควรเรียนรู้ไม่ควรจัดสอนในปีต้นๆเท่านั้นควร กระจายให้ตลอดหลักสูตรเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกันระหว่างความรู้พื้นฐานทั่วไปกับความรู้ใน การประกอบอาชีพขั้นสูง(ไพฑูรย์ สีนลาร์ตันและคณะ,2552)

ผลการนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ(มคอ.1) สู่การปฏิบัติ โดยจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) เป็นตัวอย่างในการนำ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ (มคอ.1) มาใช้ในการจัดทำรายละเอียดของ หลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) มีผลการวิจัยคือได้รายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ (มคอ.2) ที่มีการดำเนินการจัดทำตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษาเรื่องแนว ททางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 มีลักษณะที่ สำคัญเฉพาะด้านของสาขาวิชานันทนาการคือ ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของ หลักสูตรสาขาวิชานันทนาการที่แสดงความมุ่งมั่น ในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชานันทนาการตาม ลักษณะเฉพาะ มีรายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)ที่มีความสอดคล้องกับ มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ” (มคอ.1) คือมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ ครบ 5 ด้าน มีเนื้อหาวิชาที่สอดคล้อง สาระเนื้อหาที่สำคัญใน มคอ.1 และมีความถูกต้องตาม

เกณฑ์ของมาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรีของ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีจำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร 136 หน่วยกิต ทั้งนี้เนื่องจาก

รายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) เป็นภาพรวมของการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่จะทำให้บัณฑิตบรรลุผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการโดยจะถ่ายทอดผลมาตรฐานการเรียนรู้ที่คาดหวังของบัณฑิตที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1) ไปสู่การปฏิบัติในหลักสูตร โดยคณาจารย์ผู้สอนได้ร่วมมือกันวางแผนการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร(มคอ.2) โดยผู้วิจัย เริ่มตั้งแต่การกำหนดปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร โดยปรัชญาเป็นข้อความที่แสดงความมุ่งมั่น อุดมการณ์ ความรับผิดชอบ เป้าหมาย วัตถุประสงค์ แนวทางในการผลิตบัณฑิตสาขาวิชานันทนาการตามลักษณะเฉพาะ เอกลักษณ์ และปณิธานของสถาบันอุดมศึกษาสอดคล้องกับปรัชญาของการอุดมศึกษาที่มีบทบัญญัติ 7 ประการในการผลิตบัณฑิตคือ(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2551)

1. ให้ได้รับคุณวุฒิเป็นที่ยอมรับในระบบการอุดมศึกษาที่เป็นสากล มีระบบของสถานศึกษาในการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของประเทศ ของผู้ประกอบการ ที่มีความแตกต่างและหลากหลาย

2. มีคุณธรรม จริยธรรม อันรวมถึงการรู้และเข้าใจ การรักษา และประพฤติตามขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีของไทย

3. ให้มีวัฒนธรรมและอารยธรรมที่เป็นสากล อาทิ การรักษาระเบียบวินัย การให้เกียรติผู้อื่น การตรงต่อเวลา มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความโอบอ้อมอารีสามารถทำงานได้ทั้งเป็นผู้นำและผู้ตาม ตามสถานการณ์ที่เหมาะสมเป็นตัวอย่างอันดีของสังคม และประจักษ์ในคุณค่าของสิ่งเหล่านี้ว่า เป็นสัญลักษณ์ของผู้พัฒนาและสร้างสรรค์ อันเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ

4. ให้มีความสนใจใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ตรงกับคุณลักษณะของผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตสามารถอภิปรายโต้ตอบด้วยเหตุผลที่ยอมรับได้ รู้และเข้าใจ รวมทั้งสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ปัญหาหรือคำถามเพื่อให้ได้คำตอบที่มีเหตุผล

5. เป็นตัวอย่างของผู้มีความรู้ในสังคมอารยะและเป็นส่วนสำคัญของสังคมและหน่วยงานเรียนรู้และนวัตกรรม

6. ให้มีความมุ่งมั่นและมีส่วนร่วมในสังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

7. ให้มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมในเชิงพาณิชย์ที่มหาวิทยาลัย/สถาบันอุดมศึกษา
ดำเนินการ

สำหรับความสำคัญ ของหลักสูตร มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของกรอบแผน
อุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี 2551-2565 และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์อุดมศึกษาไทยในการเตรียม
ความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียนคือ ผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสู่ตลาดแรงงาน และเพิ่ม
ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับสากล และวัตถุประสงค์ของรายละเอียด
หลักสูตรมีความสอดคล้องกับพันธกิจของสถาบันโดยตรง คือจัดการศึกษาด้านพลศึกษา สุขศึกษา
กีฬา นันทนาการ วิทยาศาสตร์การกีฬา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาอื่นที่เกี่ยวข้อง
รายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ(มคอ.1) ออกแบบมาโดยมีจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกับ
มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ(มคอ.1) คือเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม
ความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชานันทนาการอย่างกว้าง ๆ เน้นให้รู้จักในบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการ
วิเคราะห์ การพัฒนาและการวิจัย นักศึกษาควรตระหนักถึงความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาอื่นที่
เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันกับสาขานันทนาการ ปริญญาตรีเป็นคุณวุฒิขั้นพื้นฐานสำหรับการเข้าสู่
อาชีพในสาขานันทนาการที่ใช้ทักษะความชำนาญสูงและสามารถศึกษาต่อในระดับที่ สูงขึ้น
นอกจากนี้ยังมีความสอดคล้องกับ หลักสำคัญ ๔ ประการ ของการศึกษาตลอดชีวิตใน
คริสต์ศตวรรษที่ 21 ซึ่งองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ
(UNESCO) ระบุไว้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเรียนรู้เพื่อรู้ (Learning to Know) การเรียนที่ผสมผสานความรู้ทั่วไปกับความรู้
ใหม่ในเรื่องต่าง ๆ อย่างละเอียดลึกซึ้ง และยังหมายรวมถึงการฝึกฝนวิธีเรียนรู้ เพื่อนำไปใช้
ประโยชน์ในการดำรงชีวิต

2. การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้จริง (Learning to Do) การเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถ
รับมือกับสถานการณ์ต่าง ๆ และปฏิบัติงานได้ เป็นการเรียนรู้โดยอาศัยประสบการณ์ต่าง ๆ ทาง
สังคมและในการประกอบอาชีพ

3. การเรียนรู้เพื่อการอยู่ร่วมกัน (Learning to Live Together) การเรียนรู้ที่ช่วยให้
บุคคลเข้าใจผู้อื่นและตระหนักดีว่า มนุษย์เราจะต้องพึ่งพาอาศัยกัน ดำเนินโครงการร่วมกันและ
เรียนรู้วิธีแก้ปัญหาคัดแย้งต่าง ๆ โดยตระหนักในความแตกต่างหลากหลาย ความเข้าใจอันดีต่อกัน

4. การเรียนรู้เพื่อชีวิต (Learning to Be) การเรียนรู้ที่ช่วยให้บุคคลสามารถปรับปรุง
บุคลิกภาพของตนได้ดีขึ้น ดำเนินงานต่าง ๆ โดยอิสระยิ่งขึ้น มีดุลพินิจ และความรับผิดชอบต่อ

ตนเองมากขึ้น การจัดการศึกษาต้องไม่ละเลยศักยภาพในด้านใดด้านหนึ่งของบุคคล เช่น ความจำ การใช้เหตุผล ความซาบซึ้งในสุนทรียภาพ สมรรถนะทางร่างกาย ทักษะในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ(มคอ.2)มีความสอดคล้องกับ”มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ” (มคอ.1) ทั้ง 5 ด้านคือ

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) นักศึกษาต้อง มีความซื่อสัตย์ สุจริต และสามารถจัดการปัญหาด้านจริยธรรม และสามารถแก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับกับจริยธรรมและจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพนันทนาการ มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ โดยแสดงออกซึ่งคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติตนต่อผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ มีความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นสมาชิกที่ดี และมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อการพัฒนาเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้อื่น และมีภาวะผู้นำ มีวินัย มีความตรงต่อเวลา ปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับขององค์กรและสังคม

2. ด้านความรู้ (knowledge) มีความรู้ในสาขาวิชานันทนาการ ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างกว้างขวางเป็นระบบเป็นสากล และทันสมัยต่อสถานการณ์โลก มีความรู้ที่เกิดจากการบูรณาการความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกลยุทธ์ในการทำงาน มีความรู้ในกระบวนการ และเทคนิคการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาและต่อยอดองค์ความรู้ในงานอาชีพทางด้านนันทนาการ

3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) มีความสามารถประมวลผลการเรียนรู้ และศึกษาข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาข้อโต้แย้งและสังเคราะห์ได้อย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์รวมทั้งมีความสามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม สามารถสาธิตทักษะในการแก้ปัญหาที่ใช้เหตุผลเชิงวิเคราะห์ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ภาคทฤษฎี ภาคปฏิบัติไปสู่การฝึกประสบการณ์ภาคสนาม สามารถประยุกต์ใช้นวัตกรรมจากศาสตร์ที่เกี่ยวข้องมาพัฒนาทักษะการทำงานให้เกิดประสิทธิผล

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility) สามารถสื่อสารทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศกับกลุ่มคนหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการแก้ปัญหาสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในบทบาทของผู้นำ หรือในบทบาทของผู้ร่วมทีมงาน สามารถใช้ความรู้ในศาสตร์สาขานันทนาการมาชี้นำสังคมในประเด็นที่เหมาะสม มีความรับผิดชอบในการกระทำของตนเองและรับผิดชอบต่อในกลุ่ม สามารถเป็นผู้ริเริ่มแสดงประเด็นในการแก้ไขสถานการณ์ทั้ง

ส่วนตัว และส่วนรวม พร้อมทั้งแสดงจุดยืนอย่างพอเหมาะทั้งตนเองและกลุ่ม มีความรับผิดชอบ การพัฒนาการเรียนรู้ทั้งของตนเองและทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical, Communication and Information technology Skills) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่มีอยู่ในปัจจุบันต่อการทำงานเกี่ยวกับนั้นทนทาน สามารถแนะนำประเด็นการแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติประยุกต์ต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องอย่างสร้างสรรค์ สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนอได้อย่างเหมาะสม สามารถใช้สารสนเทศและเทคโนโลยีสื่อสารอย่างเหมาะสม

ซึ่งมาตรฐานผลการเรียนรู้ดังกล่าวข้างต้น เป็นเกณฑ์ขั้นต่ำเกี่ยวกับความคาดหวังที่จะให้บัณฑิตเรียนรู้ และสามารถทำได้หลังจากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทแล้ว โดยต้องครอบคลุมทั้ง 5 ด้าน การจัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพเพื่อนำไปสู่การพัฒนาบัณฑิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานเลขาธิการการศึกษา, 2548) โดยสถาบันอุดมศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการทางวิชาการเพื่อพัฒนาผู้เรียนในสาขาวิชานั้นทนทาน โดยยึดมาตรฐานระดับปริญญาตรี สาขานั้นทนทาน(มคอ.1) เป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาให้ครอบคลุมมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของบัณฑิตสาขานั้นทนทานทั้ง 5 ด้าน

โครงสร้างรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)

มีหน่วยกิตตลอดหลักสูตร รวม 136 หน่วยกิต ประกอบด้วย

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษา	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ กำหนดให้เรียน		9 หน่วยกิต

2. หมวดวิชาเฉพาะ	กำหนดให้เรียน	100 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	กำหนดให้เรียน	30 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาเฉพาะด้าน	ไม่น้อยกว่า	63 หน่วยกิต
2.2.1 บัณฑิต	กำหนดให้เรียน	33 หน่วยกิต
2.2.2 เลือก	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 1	ไม่น้อยกว่า	12 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 2	ไม่น้อยกว่า	10 หน่วยกิต
เลือกกลุ่ม 3	ไม่น้อยกว่า	8 หน่วยกิต
2.3 กลุ่มฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	กำหนดให้เรียน	7 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

โครงสร้างรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) มีความถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีหน่วยกิตตลอดหลักสูตร รวม 136 หน่วยกิต ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี(4 ปี)ของกระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มีจำนวนหน่วยกิตไม่น้อยกว่า 120 หน่วยกิตโดยมีสาระและองค์ประกอบของหลักสูตร ครบตามเกณฑ์ ดังนี้คือหมวดวิชาศึกษาทั่วไปจำนวนไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะกำหนดให้เรียน 100 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต มีความถูกต้องตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ และสอดคล้องกับ มคอ.1

หมวดวิชาเฉพาะของสาขาวิชานันทนาการเรียนไม่น้อยกว่า 100 หน่วยกิตโดยแบ่งเป็นกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพนันทนาการ หรือวิชาแกน (Core Course) คือวิชาที่เป็นความรู้พื้นฐานในวิชาชีพ ที่ผู้เรียนจำเป็นต้องศึกษาเพื่อเป็นพื้นฐานความรู้สำหรับการเรียนกลุ่มวิชาเฉพาะต่อไปโดยทุกสาขาวิชาจะต้องเรียน วิชาแกนจำนวน 30 หน่วยกิต ในรายวิชาต่อไปนี้

- ประวัติและปรัชญาของนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- แนวคิดพื้นฐานของการเล่น นันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- สังคมวิทยา จิตวิทยาสังคม ทางนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- การวางแผนและจัดโปรแกรมนันทนาการและการใช้เวลาว่าง

- การบริหารจัดการและการให้บริการนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- กฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการและการใช้เวลาว่าง
- นันทนาการและการใช้เวลาว่างกับการพัฒนาการของมนุษย์

ซึ่งสอดคล้องกับรายละเอียดหลักสูตรของมหาวิทยาลัยทั้งในประเทศและต่างประเทศเช่น สถาบันการพลศึกษา มีกลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ กำหนดให้เรียน 30 หน่วยกิต ได้แก่ วิชาปรัชญา ทฤษฎี หลักการการใช้เวลาว่าง และนันทนาการเบื้องต้น พื้นฐานการเป็นผู้นำและกิจกรรมนันทนาการ ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพนันทนาการ จิตวิทยาพัฒนาการและการบริการ การจัดการ และการบริหารนันทนาการ เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนันทนาการ การจัดการและการเป็นผู้นำ ค่ายพักแรม การวัดและประเมินผลนันทนาการจรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายเกี่ยวกับนันทนาการ พลวัตกลุ่ม และ Indiana University หลักสูตร Outdoor Recreation, Park, & Human Ecology มีกลุ่มวิชาแกน กำหนดให้เรียน 30 หน่วยกิต ดังนี้ Foundation of Leisure, Living Well, Inclusion in Rec, Park & Tourism, Management in Rec, Park & Tourism, Career Prep. & Internship Prep. Data-Based Decision-Making Methods, Professional Internship, Event Planning & Program Development, Field Experience

กลุ่มวิชาเฉพาะด้านนันทนาการ คือวิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาสาระและองค์ความรู้เฉพาะด้านของสาขาวิชานันทนาการที่กำหนดให้ต้องเรียนและเป็นวิชาที่ผู้เรียนนำไปประกอบอาชีพได้ แบ่งออกเป็น

- วิชาเฉพาะบังคับ หมายถึงวิชาที่ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรซึ่งสถานศึกษาเป็นผู้กำหนด
- วิชาเฉพาะเลือก หมายถึงวิชาที่เพิ่มจากวิชาเฉพาะบังคับเพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามลักษณะงานอาชีพที่สนใจ ประกอบด้วยวิชาเลือก 3กลุ่มคือวิชาเลือก กลุ่ม1จะเป็นวิชาทฤษฎีเกี่ยวกับนันทนาการ วิชาเลือก กลุ่ม2จะเป็นวิชาปฏิบัติเกี่ยวกับนันทนาการ โดยผู้วิจัยนำเนื้อหาสาระสำคัญของวิชาเฉพาะด้านของสาขานันทนาการ ทั้ง 7 กลุ่ม มากำหนดเป็นรายวิชาในรายละเอียดของหลักสูตรดังนี้

กลุ่มที่ 1 แนวคิดพื้นฐานด้านนันทนาการ รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ ได้แก่ วิชาปรัชญา ทฤษฎี หลักการการใช้เวลาว่างและนันทนาการเบื้องต้น วิชา นันทนาการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

กลุ่มที่ 2 ความเป็นวิชาชีพด้านนันทนาการรายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ ได้แก่ วิชาการสัมมนาทางนันทนาการ ภาษาอังกฤษสำหรับวิชาชีพนันทนาการ

วิชานวัตกรรมการนันทนาการ วิชาการวัดและประเมินผลนันทนาการ วิชาสถิติและการวิจัยทางนันทนาการ

กลุ่มที่ 3 ระบบการให้บริการ รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการได้แก่ วิชาจิตวิทยาสังคมของนันทนาการ วิชาจิตวิทยาพัฒนาการและการบริการ วิชานันทนาการเพื่อการพัฒนาชุมชน

กลุ่มที่ 4 การวางแผนโปรแกรม โครงการและกิจกรรมพิเศษทางนันทนาการ (Event) รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการได้แก่ วิชาการจัดโปรแกรมนันทนาการวิชานันทนาการสำหรับเด็ก วิชานันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ วิชานันทนาการสำหรับบุคคลพิเศษ วิชา นันทนาการในโรงเรียน วิชานันทนาการบำบัด วิชานันทนาการกลางแจ้ง วิชาการเดินป่าและการท่องเที่ยวแบบผจญภัย วิชาค่ายพักแรม วิชานันทนาการและการท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน วิชาเกมและการละเล่นพื้นเมืองของไทย วิชาท่องเที่ยวเชิงกีฬา วิชาพลวัตรกลุ่ม

กลุ่มที่ 5 การบริหารจัดการ รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการได้แก่ วิชาการจัดและการบริหารนันทนาการ วิชาการจัดการและการเป็นผู้นำค่ายพักแรม วิชาพื้นฐาน การเป็นผู้นำและกิจกรรมนันทนาการ วิชาเทคนิคการเป็นผู้นำนันทนาการ วิชาผู้นำนันทนาการ ด้านการท่องเที่ยว การตลาดสำหรับนันทนาการ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนันทนาการ วิชาการจัดการนันทนาการกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

กลุ่มที่ 6 ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการได้แก่ วิชาจรรยาบรรณวิชาชีพและกฎหมายเกี่ยวกับนันทนาการ วิชาการปฐมพยาบาลและมาตรฐานความปลอดภัย

กลุ่มที่ 7 ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รายวิชาในหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการได้แก่ วิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ วิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพด้านนันทนาการ การกำหนดรายวิชาในรายละเอียดของหลักสูตร(มคอ.2) คำนี้ถึงความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระสำคัญของกลุ่มวิชาใน (มคอ.1) พิจารณาจากสภาพบริบทของการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกเพื่อความทันสมัยของหลักสูตร พิจารณาจากผลของการประเมินหลักสูตร โดยเนื้อหาสาระสำคัญวิชาเฉพาะด้านของสาขานันทนาการ ทั้ง 7 กลุ่ม ซึ่งจัดเป็นรายวิชาที่บรรจุอยู่ในรายละเอียดหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ(มคอ.2) นั้น ครอบคลุมทุกหมวด สอดคล้องกับมาตรฐานของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการทั้งต่างประเทศ National Recreation and Park Association (NRPA) และ American Association for Leisure and Recreation (AALR) ซึ่งกำหนดมาตรฐานของหลักสูตรปริญญาตรีนันทนาการ (NRPA & AALR, 2009) และ

สอดคล้องกับ กบอองค์ความรู้ 5 ด้านของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 จึงทำให้รายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ มีความทันสมัยเป็นสากลและสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ(มคอ.1)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรมีการดำเนินงานด้านความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาที่เปิดหลักสูตรสาขานันทนาการและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพสาขานันทนาการร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้เทคนิควิธีการที่เหมาะสม และมีการกำหนดเป้าหมาย การวางแผน การปฏิบัติตามแผนและการนำผลการประเมิน มาทบทวนการดำเนินงานร่วมกันในการจัดตั้ง ควรมีการจัดตั้งสมาคมวิชาชีพนันทนาการ จะช่วยให้การพัฒนาวิชาชีพสาขานันทนาการมีความยั่งยืนมากขึ้น

2. สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาอื่น ๆ สามารถนำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ ไปปรับใช้ในการพัฒนารายละเอียดของหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยติดตามผลระยะยาวเกี่ยวกับการพัฒนาคณาจารย์ และการพัฒนาตัวบ่งชี้ประกันคุณภาพของหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนการสอน อุปกรณ์และสิ่งแวดล้อม และผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อเชื่อมโยงและสอดคล้องกับดัชนีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอกอย่างมีคุณภาพ

2. ควรวิจัยขยายผลการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิในระดับบัณฑิตศึกษาปริญญาโท และปริญญาเอก สาขานันทนาการ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมอาเซียน. (2552). กฎบัตรอาเซียน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา : <http://aseansummit.mfa.go.th>.
[12 ธันวาคม 2553]
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 (Thai Qualifications Framework for Higher Education) (TQF:HED). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2553). ความเป็นมาของคณะพลศึกษา. แหล่งที่มา: <http://pe.swu.ac.th>. [21/3/2553]
- คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2553). ประวัติศาสตร์ภาควิชาพลศึกษา. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://ped.edu.ku.ac.th>. [21/3/2553]
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2507). สันตนาการ. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- ใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์. (2539). การพัฒนาหลักสูตร : การออกแบบการพัฒนา. กรุงเทพฯ: อลิ้นเพชร.
- เดวีนา เน็ดน้อย. (2552). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของพนักงานบริษัท บำรุงกอกกล้วย จำกัด (โรงงานปทุมธานี). วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถนอมวงศ์ กฤษณ์เพ็ชร์. (2551). อดีตสู่ปัจจุบันสถานผื่นสู่อานาคตของสำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา. วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ. 9(2):40.
- เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย. (2552). การเป็นผู้นำนันทนาการ. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทอดศักดิ์ ถวิล. (2552). คุณลักษณะที่เป็นจริงและที่คาดหวังของผู้นำนันทนาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารและอาจารย์ สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตภาคกลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา เขมมณี. (2544). การประเมินหลักสูตร. ใน รวมบทความทางการประเมินโครงการ เล่มที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ธนวรรต ภูริสวัสดิ์. (2551). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนันทนาการตามทัศนคติของนิสิตสาขาวิชานันทนาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2548). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยSPSS. กรุงเทพฯ: วี.อินเตอร์พรีนท์.
- ธำรง บัวศรี. (2542). ทฤษฎีหลักสูตร การออกแบบและพัฒนา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ธนัชการพิมพ์จำกัด.
- บุญเรียง ขจรศิลป์. (2542). สถิติวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปรัชญนันท์ นิลสุข. (2550). การวิจัยเพื่อพัฒนา หรือการวิจัยพัฒนา(Research and development: R&D)ทางการศึกษามีน้อย(ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://researchers.in.th/blog/prachyanun/243>. [16/10/2553]
- พิมพ์ปวีณ์ หนีพาล. (2552). ความต้องการกิจกรรมนันทนาการของประชาชนอายุระหว่าง 20-30 ปีในเขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2552). รายงานการวิจัยกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ:กรณีศึกษากรอบคุณวุฒิทางการศึกษาของต่างประเทศ. (National Qualifications Framework : A Look at Other Countries). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เรืองยศ วัชรเกต. (2546). คุณลักษณะและทักษะพื้นฐานของบุคลากรในวิชาชีพนันทนาการ. (ออนไลน์) แหล่งที่มา: www.bu.ac.th/knowledgecenter/epaper/july.../rungyot.pdf. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรรณิ์ แกมเกต. (2551). วิธีวิทยาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิชัย วงษ์ใหญ่, (2542). กระบวนการทัศน์ใหม่ : การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคคล. พิมพ์ครั้งที่ 5. นนทบุรี: SR Printing Limited Partnership.

- วิทยา อินทร์พงษ์พันธุ์. (2551). สภาพและความต้องการการจัดกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรสถาบันพลศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริชัย กาญจนวาสี, ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์, และ ดิเรก ศรีสุขโข. (2551). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2548). หลักนันทนาการ. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2538). 108 คำถาม การวิจัย การวัดและประเมินผลสถิติ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสริมศรี ไชยศร, สุรพล บัวพิมพ์, และ สุนทร คนเที่ยง. (2543). หลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ : จุฬานการพิมพ์.
- สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2553). การติดตามประเมินผลแผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554). กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). มาตรฐานการศึกษาของชาติ. กรุงเทพฯ: สยามบล็อกการพิมพ์.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2547). การใช้เวลารว่างของประชากร พ.ศ.2547. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ. (2550). การศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการของนักเรียนอาชีวศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ. (2551). แผนพัฒนานันทนาการแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2550-2554). กรุงเทพฯ: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- สำนักส่งเสริมและพัฒนานันทนาการ. (2552). ผู้นำกิจกรรมนันทนาการ(ออนไลน์). แหล่งที่มา: http://www.brdp3.osrd.go.th/organize_leader.php. สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. [3/9/2552]
- อารี ตีรณปัญญา. (2552). ผลการจัดโปรแกรมกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อภิชัย อภิชาติบุตร. การสำรวจความคิดเห็นของชาวกรุงเทพฯ เกี่ยวกับคุณสมบัติที่คาดหวังและเป็นจริงของบัณฑิตไทย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.ryt9.com/s/bmnd/651747>. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์. [20/8/52]

ภาษาอังกฤษ

Anderson, D.M., & Stone,C.F. (2005). Cultural competencies of park and recreation professionals: A case study of North Carolina. Journal of Park and Recreation Administration, 23(1): 53-74.

Backman, K. F., & Backman, S. J. (1997). Retiree's choice of community: The importance of recreation and parks. Journal of Applied Recreation Research, October.

Bureau of Labor Statistics. (2009). Occupational outlook handbook, 2008-2009 edition, recreation workers. Available from: United State Department of Labor: <http://www.bls.gov/oco/ocos058.htm> [27/8/2009]

Butler GD. (1976). Introduction to community recreation. (5th ed). New York: McGraw-Hill.

Ciaris. (2007). Appreciation influence control. Retrieved September 28, 2011, from <http://www.ciaris.org/community/library/page/142?node=492> [7/7/2010]

Cordes, K. A., & Ibrahim, H. M. (1999). Applications in recreation & leisure: For today and the future. WCB/McGraw-Hill.

Cronbach, L.J. (1971). Essentials of Psychological Testing. New York: Harper & Row.

Daly, F. S., & Kunstler, R. (2006). Therapeutic recreation. In Human Kinetics (Ed.), Introduction to Recreation and Leisure. IL.: Human Kinetics.

Edginton, C. R., Hanson, C. J., & Edginton, S. R. (1992). Leisure programming: Concepts, trends and professional practice. Dubuque, IA: Wm.C. Brown Communications, Inc.

Fang,Y.P. (2004). The preparation of New Mexico recreation professionals for 21st century. Doctoral's dissertation, Department of Health, Physical Education& Recreation: The University of New Mexico.

- Hensley, S., Markham-Starr, S., Montague, E., & Hodgkinson, J. (2006). Public recreation. In Human Kinetics (Ed.), Introduction to Recreation and Leisure. IL.: Human Kinetics.
- Hurd, A. R. (2005). Competency development for entry level public parks and recreation professionals. Journal of Park and Recreation Administration, 23(3) : 56-62.
- Indiana University. (2010). Define performance standards for each days.(online) Available from: http://www.indiana.edu/~uhrs/training/performance_management/define.htm
University Human Resource Service Indiana University. [7/7/2010]
- Kennedy, D., Singleton, J., & Genoe, M. R. (2006). History of recreation. In Human Kinetics (Ed.), Introduction to Recreation and Leisure. IL.: Human Kinetics.
- Kraus, R. G. (1984). Recreation and leisure in modren society. Glenview, Illinois: Scott, Foresman and Company.
- Lengfelder, J. (1985). Professionalism: How do you rate? Available from: Illinois Parks and Recreation: <http://lib.niu.edu/1985/ipsep8524.html> [14/7/2009]
- Lucas, C. (1978). Recreational activity development for the aging in homes, hospitals and nursing homes. Illinois: Charles C Thomas Publisher.
- Mayes, V. (2003). Professional development for recreation professionals: "It's all fun and games 'til someone needs a certificate. Available from:
<http://www.wln.ualberta.ca/papers/pdf/25.pdf> [14/7/2009]
- McLean, D. J. (2006). Philosophy and leisure. Introduction to Recreation and Leisure. IL.: Human Kinetics.
- Miles & Huberman. (1994). Qualitative Data Analysis. Beverly Hills : Sage Publication.
- Mitra, A. (1994). Use of focus groups in the design of recreation needs assessment questionnaires. Evaluation and Program Planning, Vol. 17(2), 133-140.
- National Therapeutic Recreation Society. (2001). NTRS Code of ethics and interpretive guidelines. (online). Available from: <http://www.nrpa.org/ntrs>. [14/7/2009]

- NRPA. (2010). Discover NRPA. National Recreation and Park Association (online). Available from <http://www.nrpa.org/Content.aspx?id=669>. [12/1/2010]
- O'Sullivan, E. (2006). Power, promise, potential, and possibilities of parks, recreation, and leisure. Human Kinetics (Ed.), Introduction to Recreation and Leisure. IL.: Human Kinetics. O-NET Online. (2010). Recreation workers. Available from: <http://online.onetcenter.org/link/summary/39-9032.00>. [10/5/2010]
- Parr, M. (2005). Recruiting others to the park and recreation profession. Park & Recreation, June, 72-76.
- Russell, R. V. (1948). Leadership in recreation (2nd ed). New York: McGraw-Hill.
- Singh, S. (1997). Developing human resources for the tourism industry with reference to India. Tourism Management, 18(5), 299-306.
- Smissen, B.D. (2006). Delivery systems Introduction to Recreation and Leisure. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Williams, T. L. (2003). Recreation educators' and practitioners' opinions regarding program accreditation and certification. Doctoral dissertation, University of Arkansas.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ

รายนามท่านผู้ทรงคุณวุฒิตรวจเครื่องมือวิจัย

เรื่อง การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ และรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการ
ระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

- .....
1. รศ.ดร.ถนอมวงษ์ กฤษณ์เพชร	อาจารย์ประจำคณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
2. รศ.สกุล ไสรัจจ์	ผู้ช่วยอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม
3. รศ.ดร.สุวิมล ตั้งสัจพจน์	ภาควิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
4. ผศ.ดร.เกษม นครเขตต์	ผู้อำนวยการสำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ
5. ผศ.ดร.นพรัตน์ พบลาก	คณบดีคณะศิลปศาสตร์สถาบันการพลศึกษา

รายนามท่านผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ให้สัมภาษณ์เรื่องความคิดเห็น
เกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรี
สาขานันทนาการ

- .....
1. นายสมบัติ คุรุพันธุ์	ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและนันทนาการ
2. นายเสกสรร นาควงศ์	ผู้ตรวจราชการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
3. นายธิตินันท์ พิภูณ	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด
4. นายพิชัย เปี่ยมทองคำ	ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
5. รศ.สุนทร แม้นสงวน	หัวหน้าภาคพลนามัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
6. ผศ.แผนน เจียรนัย	รองอธิการบดีสถาบันการพลศึกษา
7. ผศ.ชัยโรจน์ สายพันธ์	หัวหน้าภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. อ.ดร.เบญจมาศ เกิดมาลัย	ประธานหลักสูตรวิทยาศาสตร์การกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
9. นายอดิศักดิ์ เมฆพัฒน์	รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตเชียงใหม่
10. นายสุทิน ตระหง่าน	รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร

ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมการประชุมกลุ่ม (Focus Group)
เรื่องแนวทางการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2555 เวลา 9.00-12.00 น. ณ ศูนย์กีฬาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

---

1. อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ	ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน YPDC
2. รศ.ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. ผศ.ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์	รองคณบดีฝ่ายวิชาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผศ.ดร.สุวิมล ตั้งสัจพจน์	ประธานฝ่ายวิชาการนันทนาการ คณะกรรมการ บริหาร สมาคมสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการแห่ง ประเทศไทย
5. นายคงศักดิ์ เจริญรักษ์	ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากร ทางการศึกษา
6. นายนพดล จิรบุญดิลก	คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา
7. ดร.กิติพงษ์ โพธิ์มุ	ผู้อำนวยการสำนักนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
8. รศ.ดร.เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย	กำกับดูแลหน่วยแผนและงบประมาณ หน่วยประกันคุณภาพ และเทคโนโลยีสารสนเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. ผศ.ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล	ประธานคณะกรรมการหลักสูตรการศึกษานันทนาการและการ ท่องเที่ยว จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. ผศ.ดร. นพรัตน์ พบลาภ	คณบดีคณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา
นันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552**

- .....
1. ศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ศาสตราจารย์ ดร.จรินทร์ ธานีรัตน์	วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
3. รองศาสตราจารย์ ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. รองศาสตราจารย์ ดร.รัชณี ขวัญบุญจัน	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รองศาสตราจารย์ ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. รองศาสตราจารย์ ดร.คณิต เขียววิชัย	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
7. รองศาสตราจารย์อุคร รัตนภักดี	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. รองศาสตราจารย์ชัชชัย โกมารทัต	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. รองศาสตราจารย์เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
10. รองศาสตราจารย์สุนทร แม้นสงวน	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
11. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
12. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
13. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุวิมล ตั้งสัจจพจน์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
14. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร โพธิ์ทอง	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
15. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิพงษ์	คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
16. อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ	ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน
17. ดร.คงศักดิ์ เจริญรักษ์	สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ
18. ดร.กิตติพงษ์ โพธิ์มู	หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
19. นายธงชัย พงสาวลีรัตน์	หัวหน้ากลุ่มนันทนาการ กรมพลศึกษา

20. นายวิวัฒน์ ชำนาญธรรม	บริษัท อมรภัณฑ์นครสวนสยาม จำกัด
21. รองศาสตราจารย์ สกุล ไสรัจจ์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม
22. รองศาสตราจารย์ สุธยอด ชมชะห้าย	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่
23. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิพงษ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
24. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
25. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
26. ดร.วินิดา เจียรนัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
27. อาจารย์ธงชาติ พู่เจริญ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
28. ดร.สุมนรตี นิมนต์พันธ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
29. อาจารย์วณัฐพงษ์ เบญจพงศ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
30. ดร. อัครวิน มณีอินทร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
31. อาจารย์จักรพงษ์ ธรรมพงษ์บวร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
32. อาจารย์วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
33. อาจารย์สรวุฒ ชัยวิชิต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
34. ดร.เบญจมาศ เกิดมาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
35. ดร. ภูฟ้า เสวกพันธ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
36. ดร.เฉลิมเกียรติ เฟื่องแก้ว	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
37. อาจารย์นพรัตน์ ศุทธิถกถ	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
38. อาจารย์ศักดิ์ภัทร์ เฉลิมพุดผิงษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
39. อาจารย์วิมลมาลย์ หาญธนวานิชย์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
40. อาจารย์ประจักษ์ วิฑูรเศรษฐ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
41. อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
42. นางฐิติมา ประมลบาล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
43. นางสาวกฤติกา สายณะรัตรชัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
44. นายอดิศักดิ์ เมฆพัฒน์	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่
45. นายภาวิน พจนอารี	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสมุทรสาคร
46. นางสุชาดา เมฆพัฒน์	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่
47. นายศรีเกษม อุ่นประดิษฐ์	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสุพรรณบุรี
48. นายสุทิน ตระหง่าน	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร

49. นายศรีวัช ศรีมณี	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่
50. นายสลักเกียรติ ชุมพรพันธุ์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่
51. นายอนุชา แซ่เจียม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตตรัง
52. นายสุวัช ฤทธิไสม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ
53. นายธนชาติ ถวิลรพิชา	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ ฯ
54. นายณรงค์ วิชัยรัตน์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี
55. นางสาวปัทมทิญา สิงห์คราม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี
56. นายสุริยันต์ หัวหิน	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตยะลา
57. นายภาณุวัฒน์ ยาวศิริ	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่
58. นายกิตติศักดิ์ ชัยนาม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ
59. นางจุฑารัตน์ อินทิพย์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย
60. นางรชาดา เครือทิวา	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอ่างทอง
61. นางวัชรินทร์ รฤกชาติ	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอ่างทอง

มีหน้าที่ ดำเนินการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2552 ให้ถูกต้องและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม อย่างมีประสิทธิภาพ

**รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการวิพากษ์มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี
สาขานันทนาการ (มคอ.1) และวิพากษ์รายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)**

.....

1. รศ.ดร.สมบัติ กาญจนกิจ	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. ศ.ดร.จรินทร์ ธานีรัตน์	วิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
3. ศ.ดร.กำโชค เผือกสุวรรณ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ศ. ดร.รัชนี ขวัญบุญจัน	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5. รศ. ดร.ประพัฒน์ ลักษณะพิสูทธิ์	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
6. รศ.ดร.คณิต เขียววิชัย	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
7. รศ.อุตร รัตนภักดิ์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
8. รศ. ชัชชัย โกมารทัต	คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
9. ผศ.ดร.มยุรี ศุภวิบูลย์	คณะพลศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
10. ผศ.ดร.สุวิมล ตั้งสัจจพจน์	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
11. อาจารย์เกื้อ แก้วเกตุ	ผู้อำนวยการสมาคมศูนย์พัฒนาเยาวชน
12. ดร.คงศักดิ์ เจริญรักษ์	สำนักงานคณะกรรมการลูกเสือแห่งชาติ
13. ดร.กิตติพงษ์ โพธิ์มู	หัวหน้าสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
14. นายธงชัย พงสาวลีรัตน์	หัวหน้ากลุ่มนันทนาการ กรมพลศึกษา
15. นายวิวัฒน์ ชำนาญธรรม	บริษัท อมรินทร์นันทนาการ จำกัด

รายนามคณะกรรมการจัดทำรายละเอียดสาขาวิชานันทนาการ (มคอ. 2)
ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ประสิทธิภาพ

1. รองศาสตราจารย์ สกกุล ไสรัจจ์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตมหาสารคาม
2. รองศาสตราจารย์ สูดยอด ชมสะห้าย	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พิงโพธิทอง	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
6. ดร.วินิตา เจียรนัย	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
7. อาจารย์ธงชาติ พูเจริญ	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
8. ดร.สุมนรดี นิมนต์พันธ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
9. อาจารย์วณัฐพงศ์ เบญจพงศ์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
10. ดร. อัครวิน มณีอินทร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
11. อาจารย์จักรพงษ์ ธรรมพงษ์บวร	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
12. อาจารย์วิพงษ์ชัย ร้องขันแก้ว	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
13. อาจารย์สรารุณ ชัยวิจิต	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
14. ดร.เบญจมาศ เกิดมาลัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์
15. ดร. ภูฟ้า เสวกพันธ์	มหาวิทยาลัยนเรศวร
16. ดร.เฉลิมเกียรติ เพ็ญแก้ว	มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต
17. อาจารย์นพรัตน์ ศุทธิถกกล	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
18. อาจารย์ศักดิ์ภัทร์ เฉลิมพูนพิพงษ์	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
19. อาจารย์วิมลมาลย์ หาญธนาภิรักษ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
20. อาจารย์ประจักษ์ วิฑูรเศรษฐ์	มหาวิทยาลัยรามคำแหง
21. อาจารย์อุไรวรรณ ชมวัฒนา	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
22. นางฐิติมา ประมลบาล	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
23. นางสาวกฤติกา สายณะวัตรชัย	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
24. นายอดิศักดิ์ เมฆพัฒน์	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่
25. นายภาวิน พจนอารี	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสมุทรสาคร
26. นางสุชาดา เมฆพัฒน์	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่
27. นายศรีเกษม อุ่นประดิษฐ์	สถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตสุพรรณบุรี
28. นายสุทิน ตระหง่าน	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชุมพร
29. นายศรีวิทย์ ศรีมณี	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่
30. นายสลักเกียรติ ชุมพรพันธุ์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่

31. นายอนุชา แซ่เจียม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตตรัง
32. นายสุวัชัย ฤทธิไสม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ
33. นายธนาชาติ ถวิลรพิชา	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพฯ ฯ
34. นายณรงค์ วิชัยรัตน์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี
35. นางสาวปัทมทิญา สิงห์คราม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตชลบุรี
36. นายสุริยันต์ หัวหิน	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตยะลา
37. นายภาณุวัฒน์ ยาวศิริ	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกระบี่
38. นายกิตติศักดิ์ ชัยนาม	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตศรีสะเกษ
39. นางจุฑารัตน์ อินทิพย์	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตสุโขทัย
40. นางรัชดา เครือทิวา	สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตอ่างทอง

ภาคผนวก ข

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและกลุ่มตัวอย่าง

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

ทำที่.....
วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

เลขที่.....
เอกสารตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....

ข้าพเจ้าซึ่งให้สมยอมนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย ชื่อโครงการวิจัย การศึกษามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการระดับปริญญาตรี คณะครุศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา พ.ศ. 2552

ชื่อผู้วิจัย.....นางรชชลา.....ศรีภักดี
ที่อยู่ติดต่อ คณะศึกษาศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.....
โทรศัพท์.....0819461867.....

ข้าพเจ้าได้รับทราบ รายละเอียดเกี่ยวกับทีม และโดยประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือให้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยงอันตราย และประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วม ในโครงการวิจัยนี้ตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอม

- ให้สัมภาษณ์ตาม แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเรื่องแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552
- ร่วมประชุมกลุ่ม (Focus Group) ที่กำหนดแนวทางการจัดทำร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
  - ร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) จัดทำ(ร่าง)มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1) เป็นเวลา 3 วัน จำนวน 1 ครั้ง
  - ร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ(Workshop) จัดทำ(ร่าง) รายละเอียดของหลักสูตร (มคอ.2) สาขาวิชานันทนาการเป็นเวลา 3 วัน จำนวน 1 ครั้ง
  - ร่วมการประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของเกณฑ์และกรรมการของ (ร่าง)มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.1) เป็นเวลา 1 วันจำนวน 1 ครั้ง
  - ร่วมการประชุมวิพากษ์ เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องของเกณฑ์และความเหมาะสมของ (ร่าง) รายละเอียดของหลักสูตร ระดับปริญญาตรี สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)เป็นเวลา 1 วัน จำนวน 1 ครั้ง

ข้าพเจ้านี้มีสิทธิถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดๆ ต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยในภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า

* ต้นอึ้ง หมายถึง จำอัฐินอก ไม่ต้องระบุในเอกสาร

ปรับปรุงเมื่อ 23 พฤษภาคม 2555
 0061135
 คณะครุศึกษาศาสตร์
 26 ส.ค. 2555
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
 25 ส.ค. 2555
 โทรศณณณณ

AF 05 07

หากข้าพเจ้าไม่มีได้รับทราบถึงมติของคณะที่ได้อ่านปุ้ไว้ในเอกสารยื่นขอผู้เข้าร่วมการวิจัย ชื่อ นามสกุล
โรงเรียนคือ คณะกรรมการ คีรติวงษาวิจัยรวมการวิจัยในคน กลุ่มสาระฯ ศึกษาศาสตร์ สาขา ศึกษาศาสตร์
ชั้น 4 อาคารตึกบ้าน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330
โทรศัพท์ 0-2218 8147, 0-2218 814, โทรสาร 0 2218 8147 E-mail: oecu@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ส่งส หมายชื่อไว้กับส ัญญาต่อหน้าประธาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารยื่นขอผู้เข้าร่วมการ
วิจัย และสำเนาหนังสือแสดงการยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ.....
(นางนงน พ. นฤธวิภา)
ผู้วิจัยหลัก

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ประสานงานโครงการวิจัย

ลงชื่อ.....
(.....)

วันที่
006 / 1 / 55
26 ส.ค. 2555
25 ส.พ. 2556

AE 05-07

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย
กลุ่มผู้ผลิตเหล็กอุตสาหกรรม ผู้ใช้เหล็กอุตสาหกรรม ผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เหล็กอุตสาหกรรม

ทำที่ .....
วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เลขที่ ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....

ข้าพเจ้า ซึ่งให้ลงนาม เมทซ์หานังสินนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย
ชื่อโครงการวิจัย การพัฒนาเมตาเศรษฐนคุณวุฒิและระบดระเอียดของเหล็กอุตสาหกรรมชั้นหนาการระดับปริญญาตรี
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
ข้าพเจ้าชื่อ..... นามสกุล..... เครื่องหมาย.....
ที่อยู่ผู้ติดต่อ คณะศิลปศาสตร์ สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการทองเที่ยวและกีฬา.....
โทรศัพท์.....0819461867.....

ข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่
จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยงอันตราย และประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นจกการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่าน
รายละเอียดในเอกสารแจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารแจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้า
ยินยอมตอบแบบสอบถาม

- 1. แบบสอบถามผู้ผลิตเหล็กอุตสาหกรรม เรื่อง การประเมินเหล็กอุตสาหกรรมชั้นหนาการระดับปริญญาตรีและแนวทางการพัฒนาเมตาเศรษฐนคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สถาบันการพลศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552
- 2. แบบสอบถามผู้ใช้เหล็กอุตสาหกรรม เรื่อง การประเมินเหล็กอุตสาหกรรมชั้นหนาการระดับปริญญาตรีและแนวทางการพัฒนาเมตาเศรษฐนคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สถาบันการพลศึกษาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552
- 3. แบบสอบถามผู้ใช้ผลิตภัณฑ์เหล็กอุตสาหกรรม (ผู้ใช้งาน) เรื่อง ความพึงพอใจของสำนักงานที่ติดต่อเบ็ดเตล็ด สถาบันการพลศึกษา

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยนั้น จะ ไม่มีผลกระทบในทางใดๆ ต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารแจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ระบุไว้ในเอกสารแจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาปัตย์ 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147, 0-2218-8141 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

* คัดลอก หน้าแจ้ง ให้อ่าน ไม่ต้องระบุในเอกสาร

ปรับปรุงเมื่อ 23 พฤษภาคม 2554
ศูนย์โครงการวิจัย 006-1/55
วันที่รับส่ง 26 ส.ค. 2555
วันที่รับส่ง 25 ส.ค. 2556

AF 05-07

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารแจ้งผู้เข้าร่วมการวิจัย และสามารถนำถึงแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(นางรชชดา...เกรือทิศา)

(.....)

ผู้วิจัยหลัก

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

๐๐๖ 1 / ๒๕

นายวิชาญกร เจริญ

26 ส.พ. 2555

นายวิชาญกร เจริญ

25 ส.พ. 2556

นายวิชาญกร เจริญ

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

ที่ ศธ ๐๕๑๖.๒๔/๐๑๓๐๕

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๓ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอลงนามอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างวิทยานิพนธ์
๒. แบบสอบถาม

ด้วยนางรชดา เจริญทิวา นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ชั้นปีที่ ๔ แห่งวิทยาลัยการบิหารจัดการกีฬาและนันทนาการ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ยื่นขอสมัครโครงร่างวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรวิทยาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ ทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาาร่วม

เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ในกาณ์นี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางรชดา เจริญทิวา เข้าทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในระหว่างเดือนกันยายน ๒๕๕๕ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. วิชิต คณึงสุขเกษม)

คณบดี

หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๔-๑๐๔๐

ที่ ศธ ๐๕๒๒.๒๔๐๑๓๐๖

คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพระราม ๔ ปทุมวัน กทม. ๑๐๓๓๐

๑๕ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง ขอลงความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานวิจัย

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามโครงการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขานันทนาการ

ด้วยนางรชชดา เศวติงทิวา นิสิตระดับปริญญาโทบัณฑิต ชั้นปีที่ ๔ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและนันทนาการ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้รับอนุมัติโครงการวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒" ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระบบหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา ภายใต้การควบคุมของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ ทวีพรปฐมกุล เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และรองศาสตราจารย์ เทพประสิทธิ์ กุลธวัชวิชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

เพื่อให้การศึกษานี้สำเร็จลุล่วงผ่านไปได้อย่างดี ในกรณีนี้ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้ นางรชชดา เศวติงทิวา เข้าทำการเก็บข้อมูลโดยแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขานันทนาการ เพื่อนำข้อมูลประกอบการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิและรายละเอียดของหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี จากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยทั้งนี้ผู้วิจัยจะเป็นผู้ประสานในรายละเอียดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิจิต คณึงสุขเกษม)

รณบดี

หน่วยจัดการศึกษา งานวิชาการและวิจัย

โทร.๐-๒๒๑๘-๑๐๕๐

โทรสาร ๐-๒๒๑๘-๑๐๕๐

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ
เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรและแนวทาง
การพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการ

.....

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....วันเดือนปีที่สัมภาษณ์.....

ตำแหน่ง.....สถานที่ทำงาน.....

ประเด็นคำถาม ที่ใช้ในการสัมภาษณ์

1. ข้อมูลสารสนเทศที่ส่งผลให้ประสบความสำเร็จของหลักสูตร
  - 1.1 ด้านบริบท มีสภาพแวดล้อมภายนอกอะไรที่สามารถนำมาใช้และพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร
    - 1.1.1 ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตรสาขานันทนาการอย่างไร
    - 1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า: ข้อมูลประกอบการตัดสินใจว่า ในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดอย่างมีคุณภาพนั้น ควรจัดเตรียมปรับปรุงในปัจจุบันบ้าง
      - 1.2.1 หลักสูตร: โครงสร้างสูตร และเนื้อหาสาระของหลักสูตร
      - 1.2.2 คุณลักษณะแรกรับของนักศึกษา
      - 1.2.3 คุณลักษณะของอาจารย์
      - 1.2.4 ทรัพยากรสนับสนุน
    - 1.3 ด้านกระบวนการดำเนินการของหลักสูตร : ควรทำการปรับปรุงแก้ไขวิธีการดำเนินการที่สามารถทำให้หลักสูตรบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ อย่างไร
      - 1.3.1 การบริหารหลักสูตร
      - 1.3.2 การจัดการเรียนการสอน
    - 1.4 ด้านผลผลิตของหลักสูตร: คุณภาพของบัณฑิตสาขานันทนาการสามารถตอบสนองความต้องการของระบบบริการทางนันทนาการของสังคมในสภาวะการณ์ปัจจุบัน อย่างไร
      - 1.4.1 สมรรถนะในการประกอบอาชีพนันทนาการ
      - 1.4.2 ความสามารถในการปฏิบัติงานและพัฒนางาน
      - 1.4.3 ความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตสาขานันทนาการ
    - 1.5 แนวโน้มของหลักสูตรสาขานันทนาการที่เหมาะสม ควรเป็นหลักสูตรประเภทใด
    - 1.6 ข้อเสนอแนะในการดำเนินพัฒนาหลักสูตรสาขานันทนาการ

ฉบับผู้บริหารหลักสูตรและ
อาจารย์ประจำหลักสูตร

แบบสอบถามโครงการวิจัย

เรื่อง การประเมินหลักสูตร สาขานันทนาการระดับปริญญาตรีและแนวทางการพัฒนามาตรฐาน
คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
พุทธศักราช 2552

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไป เป็นข้อมูลเบื้องต้น
ประกอบการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการเพื่อพัฒนารายละเอียดหลักสูตร
ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันขอความกรุณาท่านโปรด
ประเมินตามความคิดเห็นหรือสภาพที่เป็นจริง แล้วเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยคำตอบของ
ท่านจะถูกเก็บเป็นความลับจะไม่ผูกพันและเกิดผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แบบสอบถามมี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องหน้าข้อความและมีบางข้อ
ที่ให้เติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ผลิตหลักสูตร (ผู้บริหาร/อาจารย์ประจำหลักสูตร) เป็นแบบ
มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดโดยทำเครื่องหมาย
(/) ลงในช่อง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด
 ปริญญาตรี.....
 ปริญญาโท.....
 ปริญญาเอก.....
3. การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับหลักสูตร ผู้บริหาร อาจารย์ประจำหลักสูตร
4. ประสบการณ์การทำงาน 3 - 5 ปี 6 - 10 ปี มากกว่า 10 ปี
5. จำนวนรายวิชาที่ทำวิจัยหรือชอบประสานงานในภาคการศึกษา
 1 รายวิชา 2 รายวิชา 3 รายวิชา มากกว่า 3 รายวิชา
6. จำนวนชั่วโมงสอนต่อสัปดาห์ในภาคการศึกษา
 1 - 3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
 4 - 6 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
 7 - 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์
 มากกว่า 9 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

006-1/55
 เลขที่โครงการวิจัย 26 ส.ค. 2555
 วันที่ส่งเรื่อง 25 ส.ค. 2556
 ภิรมย์หลวง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตรปริญญาตรี สาขานันทนาการ
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ด้าน	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. วัตถุประสงค์ ของหลักสูตร	1. สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจของ สถานศึกษา					
	2. ปูกริชาศึกษาด้านคุณธรรมวัฒนธรรมและภูมิ ปัญญาท้องถิ่น					
	3. มุ่งพัฒนาความเป็นมนุษย์และความสามารถทาง วิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม					
	4. มุ่งเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้ อย่างเหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ					
	5. สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นไปตาม วัตถุประสงค์					
2. โครงสร้าง หลักสูตร	1. หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต					
	2. หมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต					
	3. หมวดวิชาเฉพาะด้านไม่น้อยกว่า 104 หน่วยกิต					
	4. หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต					
3. ด้าน เนื้อหาสาระ ของ หลักสูตร ก. (วิชา แกน)	1. เนื้อหาวิชาน่าสนใจสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน					
	2. เนื้อหาวิชามีความทันสมัย					
	3. เนื้อหาวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
	4. เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	5. การจัดเนื้อหาและการกำหนดชั้นปีให้ศึกษา รายวิชา					
	6. เนื้อหาสาระรายวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็น ประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพด้านนันทนาการ					
ข. (วิชา เลือกเสรี)	1. เนื้อหาวิชาน่าสนใจสอดคล้องกับความต้องการ ของผู้เรียน					
	2. การจัดเนื้อหาและการกำหนดชั้นปีให้ศึกษา รายวิชาเลือกเสรี					
ค. การฝึก ประสบการณ์	1. ระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์					
	2. จำนวนหน่วยกิตในการฝึกประสบการณ์					

ศูนย์โครงการวิจัย 006.01.155
26 ส.ค. 2555

วันที่ตรวจ 25 ส.ค. 2556

โดยศาสตราจารย์

ด้าน	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3. ด้านปัจจัยเบื้องต้น ก. อาจารย์	1. มีจำนวนเพียงพอกับรายวิชาในหลักสูตร					
	2. มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน					
	3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
	4. ให้ความเอาใจใส่และช่วยเหลือนักศึกษา					
	5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา					
	6. ปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาค					
	7. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์และจิตสำนึกในความเป็นครู					
	8. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า					
ข. นักศึกษา	1. มีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะศึกษาในสาขาวิชานั้น					
	2. มีความสนใจองค์ความรู้ทางนั้นและตั้งใจที่จะศึกษา					
	3. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในสาขาวิชานั้น					
	4. รับผิดชอบงานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน					
	5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์					
	6. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชาที่เรียน					
	7. สนใจติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของวงการวิชาชีพนั้น					
ค. สภาพแวดล้อม	1. มีปริมาณหนังสือ เอกสาร วารสาร และตำราเพียงพอ					
	2. มีความทันสมัยของหนังสือ เอกสาร วารสาร และตำรา					
	3. มีห้องปฏิบัติการ / จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอ					
	4. มีการใช้สื่อการเรียนการสอน					
	5. มีเหมาะสมในการจัดสถานที่เรียน					
	6. มีที่นั่งพักหรือที่ทำงานของนักศึกษาเพียงพอ					
	7. มีแหล่งสืบค้นข้อมูลทางพันนิตนการหลากหลายอินเทอร์เน็ต					
5. ด้านกระบวนการ ก. การคัดเลือกนักศึกษา	1. มีกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อที่มีคุณภาพ					
	2. มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจน					
	3. มีการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาต่ออย่างชัดเจน					

บันทึกเรียน ก. 006.1/55

26 ต.ค. 2555

25 ต.ค. 2556

ปี 2556

ด้าน	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ข. การจัดการเรียนการสอน	1. มีการปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนเรียน					
	2. มีการนำวิธีและเทคนิคการสอนหลายๆ วิธีมาใช้ในการสอน					
	3. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับองค์ความรู้ทางนันทนาการ					
	4. วิธีสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตร					
	5. การเรียนการสอนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญ					
	6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหาและข้อความรู้					
	7. ให้โอกาสแก่นักศึกษาในการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติในการเป็นผู้ให้บริการนันทนาการ					
	8. ให้นักศึกษาเชื่อมโยงและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาความรู้และการนำไปปฏิบัติ					
	9. นักศึกษาได้รับความคิดเห็นตามผลการเรียนรู้อาจารย์สม่ำเสมอ					
	10. นักศึกษาประเมินการสอนของอาจารย์ เพื่อปรับปรุงวิธีสอนให้ดีขึ้น					
	11. จัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาทางการเรียน					
	12. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและความสนใจของนักศึกษา					
	13. มีการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้					
	14. ดำเนินการเรียนการสอนครบตามหลักสูตร					
	15. ส่งเสริมการจัดแสดงผลการศีกษา เผยแพร่ผลงานนักศึกษา					
	16. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการศึกษา					
	17. มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี กีฬาและนันทนาการ					

006-1/96
 26 ต.ค. 2555
 25 ต.ค. 2556

ด้าน	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ค. การวัด และ ประเมินผล	1. แจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนให้ ทราบล่วงหน้า					
	2. เกณฑ์การให้คะแนนและวัดผลชัดเจน มีมาตรฐาน					
	3. ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัด และประเมินผล					
	4. วิธีการวัดและประเมินผลครอบคลุมวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา					
	5. การวัดและประเมินผลมีประสิทธิภาพและยุติธรรม					
	6. ประเมินผลงานและพัฒนาการของนักศึกษาเป็น ระยะตลอดภาคการศึกษา					
	7. ผลที่ได้จากการประเมินเหมาะสมกับความรู้ ความสามารถจริงของนักศึกษา					
	8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง					
	9. อาจารย์มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ					
ง. การ บริหาร จัดการ หลักสูตร	1. มีนโยบายและแผนการดำเนินงานหลักสูตรอย่าง ชัดเจน					
	2. บุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารจัดการหลักสูตร					
	3. การจัดประชุมคณาจารย์เพื่อทำความเข้าใจ วัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร					
	4. มีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของหลักสูตร (SWOT)					
	5. มีการปรับปรุงหลักสูตรโดยกระบวนการ PDCA					
6.ด้านผลผลิต ของหลักสูตร 5.1คุณลักษณะ ของบัณฑิต ตาม มาตรฐาน ผลการเรียนรู้	1. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ					
	2. ด้านความรู้					
	3. ด้านทักษะทางปัญญา รู้จักคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา					
	4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ					
	5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
2 ด้านความรู้ ความสามารถ ทางวิชาการ	1. ความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ใน การประกอบวิชาชีพ					
	2. ความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบใน ปัจจุบัน					

ศูนย์โหนดธุรกิจ 006.1/55
 26 ส.ค. 2555
 วันที่รับรอง
 25 ส.ค. 2556
 ไร่มงคล ๕

ด้าน	รายการ	ระดับการประเมิน				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	3. สามารถสร้างสรรค์ผลงานด้านนวัตกรรมที่มีคุณภาพ					
	4. ความสามารถในการจัดการทรัพยากรบุคคลและดำเนินงานตามกำหนดเวลา					
	5. ความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาและสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน					
6.3 ด้าน ความรู้ ความสามารถ ที่ส่งผลต่อ ความพึง พอใจของ ผู้เกี่ยวข้อง ในการ ทำงาน	1. ความรู้รอบตัวที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน					
	2 ทักษะการสื่อสาร ในการใช้ภาษา อ้วน ชิ่ง พูด แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอความคิดหรือผลงาน					
	3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์อย่างมีระบบและแก้ปัญหา					
	4. ความสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในการทำงาน					
	5. ทักษะในการทำงานเป็นทีม					
	6. ทักษะการจัดการกับงานที่ได้รับมอบหมาย					
	7. ทักษะภาษาต่างประเทศ					
	8. ทักษะทางคอมพิวเตอร์					
	9. ความใฝ่รู้และรู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง					
	10.ความเป็นผู้นำ					
	11. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
	12. ความขยัน อดทน อดกลั้นและตั้งใจทำงาน					
	13. เจตคติที่ดีต่องานและองค์กร					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

เลขที่โครงการวิจัย

006 1/55

ปีพ.ศ.

๒๕๕๕

ปีงบประมาณ

Created with

 nitroPDF professional

download the free trial online at nitropdf.com/professional

ผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

แบบสอบถามผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา) เรื่อง การประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการและ
นันทนาการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ

แบบสอบถามเรื่อง การประเมินหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ สาขาวิชา.....
คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้สร้างขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปพิจารณาปรับปรุงและพัฒนา
หลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ จึงขอความร่วมมือจากท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความ
คิดเห็นตามความ เป็นจริง เพราะคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ทางวิชาการ และมีผลต่อการพัฒนาหลักสูตรระดับ
ปริญญาตรีสาขานันทนาการ เป็อย่างยิ่ง โดยแบบสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. ค่าระดับเฉลี่ยสะสม
 ต่ำกว่า 2.00 2.00- 3.19 3.20 - 3.50 มากกว่า 3.50
3. ความรู้พื้นฐานก่อนเข้าศึกษาในสาขานันทนาการ สาขาวิชาผู้นำนันทนาการ
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมวิทย์ - คณิต
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์ - ภาษา
มัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรมศิลป์ - คณิต
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ
หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
4. เหตุผลที่ท่านเลือกศึกษาในสาขานันทนาการ
มีพื้นฐานสนใจในสาขาวิชานี้อยู่แล้ว
เชื่อมั่นในความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย
เชื่อว่า เมื่อจบการศึกษาแล้วหางานได้ง่าย
เรียนตามความต้องการของผู้ปกครอง
เพื่อนชักชวนให้เรียน
เหตุผลอื่นๆ.....
5. ความคาดหวังของท่านในการเรียนในสาขานันทนาการ
ได้ประกอบอาชีพตรงตามสาขาวิชาที่ศึกษา
มีความเชี่ยวชาญอย่างมากในการประกอบอาชีพ
ประสบความสำเร็จในวิชาชีพ
ได้รับความเชื่อถือทั้งในวงการวิชาชีพเดียวกันและต่างวิชาชีพ
เป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรมและรับผิดชอบต่อสังคม
มีโอกาสทำคุณประโยชน์ให้แก่สังคม
อื่นๆ.....

006-1/55
เลขที่ใบรับแจ้ง 26 ส.ก. 2555
วันที่รับแจ้ง 25 ส.ก. 2555
ใบแจ้งรับแจ้ง

ผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษาแบบสอบถาม) เรื่อง การประเมินหลักสูตร สาขานันทนาการระดับปริญญาตรี และแนวทางการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ระดับคุณวุฒิบัณฑิต มหาวิทยาลัยการ บริหารจัดการศึกษาและนันทนาการ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งใช้ในการเก็บข้อมูล ด้านการประเมินหลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูล เบื้องต้นประกอบการกำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ และพัฒนารายละเอียด หลักสูตรสาขานันทนาการระดับปริญญาตรีให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ขอความกรุณา ท่านโปรดประเมินตามความคิดเห็นหรือสภาพที่เป็นจริง แล้วเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดย คำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับจะไม่ถูกค้นและก่อให้เกิดผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แบบสอบถามมี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย (/) ลงในช่องหน้าข้อความและมีบางข้อที่ ให้เติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ใช้หลักสูตร(นักศึกษา) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยทำเครื่องหมาย (+) ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน

๐๐๖. 1 / 55
 วันที่รับทราบ .....
 26 ส.ค. 2555
 วันที่รับทราบ .....
 25 ส.ค. 2556
 วิทยาลัยการศึกษานันทนาการ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร สถาบันพัฒนาการ
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ด้าน	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
1.โครงสร้าง หลักสูตร	1. หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต					
	2. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต					
	3. หมวดวิชาเฉพาะด้าน 104 หน่วยกิต					
	3.1 วิชาแกน 16 หน่วยกิต					
	3.2 วิชาเอกบังคับ 82 หน่วยกิต					
	3.3 วิชาเลือก 6 หน่วยกิต					
	4. หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต					
2.ด้าน เนื้อหาของ ของ หลักสูตร -วิชาแกน	1. เนื้อหาวิชาแกนมีความน่าสนใจและทันสมัย					
	2. เนื้อหาวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
	3. เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	4. สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
	5. การจัดเนื้อหาและการกำหนดวันปีให้ทันตามรายวิชา					
	6. เนื้อหาสาระรายวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ					
-วิชาเอก วิชาเฉพาะด้าน	1. เนื้อหาวิชาเอกเฉพาะด้านมีความน่าสนใจและทันสมัย					
	2. เนื้อหาวิชาเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต					
	3. เนื้อหาวิชาสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร					
	4. สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน					
	5. การจัดลำดับเนื้อหา ความยากในแต่ละชั้นปีมีความเหมาะสม					
	6. เนื้อหาสาระรายวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพหน้าทนาการ					
-วิชาเลือก เสรี	1. เนื้อหาวิชาเลือกเสรีตรงตามความต้องการของผู้เรียน					
	2. เนื้อหาวิชาเลือกเสรีมีให้เลือกหลากหลาย					
3.ด้านป็นักศึกษา เบื้องต้น อาจารย์	1. จำนวนอาจารย์เพียงพอกับรายวิชาในหลักสูตร					
	2. มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน					
	3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้					
	4. ให้ความเอาใจใส่และช่วยเหลือนักศึกษา					
	5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา					
	6. ปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาค					
	7. เป็นผู้มีคุณธรรมและจิตสำนึกในความเป็นครู					

เลขที่โครงการวิจัย 006.1/55
วันที่รับรอง 26 ส.ค. 2555
วันหมดอายุ 25 ส.ค. 2556

ด้าน	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
ข. นักศึกษา	1. มีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะศึกษาในสาขาวิชานันทนาการ					
	2. มีความสนใจและตั้งใจที่จะศึกษา					
	3. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในสาขาวิชา					
	4. รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน					
	5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์					
	6. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชาที่เรียน					
	7. สนใจติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของวงการ วิชาชีพ					
ค. ภาคนาฏดุริยางคศิลป์	1. ปริมาณหนังสือ เอกสาร วารสาร และตำรา					
	2. ความทันสมัยของหนังสือ เอกสาร วารสาร และ ตำรา					
	3. ห้องปฏิบัติการ / จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์					
	4. ความเหมาะสมในการจัดสถานที่เรียน					
	5. ที่นั่งพนักหรือที่ทำงานของนักศึกษามีเพียงพอ					
ด้าน กระบวนการ สอน กัลยาณมิตร นักศึกษา น. การ จัดการเรียน การสอน	1. กระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษา					
	2. หลักเกณฑ์การคัดเลือก					
	3. ชุดสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา					
	1. นักศึกษาได้รับทราบจุดประสงค์ วัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างชัดเจน					
	2. อาจารย์มีการนำวิธีและเทคนิคการสอนหลายๆ วิธีมาใช้ ในการสอน					
	3. เทคนิคการสอนของอาจารย์ทำให้เรียนรู้ได้ดี					
	4. วิธีสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตร					
	5. การเรียนการสอนเห็นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็น สำคัญ					
	6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหาและข้อความรู้					
	7. ให้โอกาสแก่นักศึกษาในการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติ ในสถานที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึง					
	8. ให้นักศึกษาเชื่อมโยงและมองเห็นความ สัมพันธ์ระหว่าง วิชาความรู้และทฤษฎีนำไปปฏิบัติ					
9. นักศึกษาได้รับการติดตามผลการเรียนรู้จากอาจารย์เสมอ						
10. นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและการเรียน เพื่อ ปรับปรุงวิธีสอนให้ดีขึ้น						
11. จัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาการเรียน						

๐๐๖-๑/๕๕
เลขที่โครงการวิจัย
26 ส.ค. 2555
วันที่รับรอง
25 ส.ค. 2556
พจนานุกรม

ด้าน	รายการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยมาก
	12. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและความสนใจของนักศึกษา					
	13. มีการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้					
	14. ดำเนินการเขียนการสนทนบทวันตามหลักสูตร					
	15. ส่งเสริมการจัดแสดงนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานของนักศึกษา					
	16. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการศึกษา					
	17. มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี กีฬาและนันทนาการ					
	ศ. กอวิวัฒน์ และ ประวีณผล	1. อาจารย์แจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนให้ทราบล่วงหน้า				
2. มีเกณฑ์การให้คะแนนและวัดผลที่ชัดเจนมีมาตรฐาน						
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล						
4. วิจัยการวัดและประเมินผลครอบคลุมวัตถุประสงค์เนื้อหาวิชา						
5. มีการประเมินผลมาและพัฒนาการของนักศึกษาเป็นระยะตลอดภาคการศึกษา						
6. ผลที่ได้จากการประเมินเหมาะสมกับความรู้ความสามารถแท้จริงของนักศึกษา						
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง						
8. อาจารย์มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เลขที่โครงการวิจัย 006.1/55
วันที่รับขอ 26 ต.ค. 2555
วันที่ส่งงาน 25 ต.ค. 2556

แบบสอบถามผู้ใช้ผลผลิตหลักสูตร (ผู้จ้างงาน) เรื่อง ความพึงพอใจของผู้จ้างงานที่มีต่อลักษณะ
นันทนาการ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ระดับคุณวุฒิระดับ ๓ ของมหาวิทยาลัย
บริหารจัดการที่พาและนันทนาการ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งใช้ใ้ในการเก็บข้อมูล
สำหรับการประเมินผลสูตรลางานนันทนาการระดับปริญญาตรีเรื่อง ความพึงพอใจของผู้จ้างงานที่มีต่อบันเทิง
สถานนันทนาการ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปเป็นข้อมูลเบื้องต้นประกอบการกำหนดมาตรฐาน
คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา นันทนาการ และพัฒนา และเนื้อหาหลักสูตร สาขา นันทนาการระดับปริญญาตรีให้มี
ประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ของความทุกข์ที่ตน ไปขอประมึนผลความนึกเห็นหรือสภาพที่
เป็นจริง แล้วเลือกตัวเลือกที่ตรงกับความรู้สึกพอใจของท่าน โดยค่าตอบขงทุกข้อมติจะเป็นความลับจะไม่
ถูกเปิดเผยและก่อให้เกิดผลเสียต่อท่านแต่อย่างใด แบบสอบถามมี 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยที่แจ้งชื่อรวม ( ) ลงในช่องว่างนี้ข้อความและนำทางจัดที่
ให้เติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 ความนึกเห็นของผู้ใช้ผลผลิตหลักสูตร (ผู้จ้างงาน) กับแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5
ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุดโดยที่ขลหรือรวมอยู่ในช่องที่ตรงกับความรู้สึกนึกเห็นของท่าน

ชื่อผู้ตอบแบบสอบถาม..... 000 / 126
วันที่..... 26 ส.ค. 2556
..... 25 ส.ค. 2556

แบบสอบถามผู้ใช้ผลผลิตหลักสูตร (ผู้จ้างงาน)
เรื่อง ความพึงพอใจของผู้จ้างงานที่มีต่อบัณฑิต สาขา นันทนาการ

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ คือการศึกษาคำพึงพอใจของผู้จ้างงาน ที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต สาขา นันทนาการ รวมทั้งความเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสาขานันทนาการ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาจะนำมาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงวางแผนพัฒนามาตรฐานหลักสูตร สาขา นันทนาการและการ จัดกิจกรรมนันทนาการ เพื่อให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ขอความกรุณาท่านโปรดประเมินคุณลักษณะ ของบัณฑิต แล้วเลือกตัวเลขที่ตรงกับความเป็นจริงตามประสบการณ์การทำงานของท่านร่วมกับบัณฑิต โดยคำตอบ ของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับจะไม่มีการเปิดเผยต่อท่านแต่อย่างใด ภา.บสอบถามมี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยทำเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องหน้าข้อความและมีบางข้อ ที่ให้เติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้ใช้ผลผลิตหลักสูตร(ผู้จ้างงาน) เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยทำเครื่องหมายถูก (/) ลงในช่องหน้าข้อความและมีบางข้อที่ ให้เติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ชาย หญิง
2. วุฒิการศึกษาสูงสุด ปริญญาตรีหรือต่ำกว่า สูงกว่าปริญญาตรี
3. ประเภทขององค์กรที่บัณฑิตทำงานร่วมกับท่าน
ราชการ รัฐวิสาหกิจ เอกชน
4. ระดับตำแหน่งของท่านในองค์กร
ผู้บริหารระดับต้น ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับสูง
5. ระดับความคุ้นเคยกับบัณฑิต
มีความคุ้นเคย ไม่คุ้นเคย ดี ดีมาก
6. ขนาดขององค์กร
บุคลากร 1 - 10 คน
บุคลากร 11 - 20 คน
บุคลากร 21 - 50 คน
บุคลากรมากกว่า 50 คนขึ้นไป

006.1/55
 25 ส.ค. 2555
 25 ส.ค. 2556

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจของผู้จ้างงานที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตสหศึกษามณฑล
โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

ด้าน	รายการ	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
คุณลักษณะ ของบัณฑิต มาตรฐาน ผลการ เรียนรู้	1. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ					
	2. ด้านความรู้					
	3. ด้านทักษะทางปัญญา					
	4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
	5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
คุณลักษณะ ด้านความรู้ ความสามารถ ทางวิชาการ	1. ความรู้ที่รวมเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการประกอบวิชาชีพ					
	2. ความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน					
	3. สามารถสร้างสรรค์ผลงานการออกแบบ ที่มีคุณภาพ					
	4. ความสามารถในการจัดการระบบสารสนเทศและดำเนินงานตามกำหนดเวลา					
	5. สามารถประเมินความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาและสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน					
คุณลักษณะ ด้านความรู้ ความสามารถ ที่ส่งผลต่อ คุณพึง พอใจของ ผู้ใช้บัณฑิต ในการทำงาน	1. ความรู้รอบตัวที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน					
	2. ทักษะการสื่อสาร ในการใช้ภาษา ย่น ยิง ขุดแลกเปลี่ยนความ ที่เห็นและเสนอความคิดหรือผลงาน					
	3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรียงอย่างเป็นระบบและการ แก้ปัญหา					
	4. ความสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่นำมาใช้ในการ ทำงาน					
	5. ทักษะ ในการทำงานเป็นทีม					
	6. ทักษะการจัดการกับงานที่ได้รับมอบหมาย					
	7. ทักษะภาษาต่างประเทศ					
	8. ทักษะทางคอมพิวเตอร์					
	9. ความใฝ่รู้และรู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง					

ชื่อและนามสกุลเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

เลขที่ใบงานวิจัย ๐๐๖.๑/๕๕

วันที่วิจัย 26 ส.ค. 2555

วันผลสรุป 25 ส.ค. 2555

การประชุมกลุ่ม (Focus Group) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ
เรื่อง แนวทางการพัฒนาและจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2555 เวลา 9.00-12.00 น.
ณ ศูนย์กีฬาแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัตถุประสงค์การประชุมกลุ่ม (Focus Group)

1. เพื่อกำหนดสมรรถนะของบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ
2. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาบัณฑิตระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ
3. เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาและการจัดทำมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ

ประเด็นคำถาม

1. ศักยภาพของนันทนาการกับการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติตามความคิดเห็นของท่าน
2. ความคิดเห็นของท่านสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพปัญหาโดยทั่วไปของการจัดหลักสูตร การศึกษาด้านนันทนาการในระดับอุดมศึกษา
3. ท่านคิดเห็นในเรื่องมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการอย่างไร
4. ชื่อสาขาวิชา เหมาะสมหรือไม่ หากไม่เหมาะสมควรปรับปรุงเป็นอย่างไร

สาขาวิชา ผู้นำนันทนาการ

สาขาวิชา นันทนาการเชิงพาณิชย์และการท่องเที่ยว

สาขาวิชา การจัดการนันทนาการ

สาขาวิชา ผู้นำและการจัดการนันทนาการ

สาขาวิชา การจัดการกีฬาและนันทนาการศาสตร์

สาขาวิชา การกีฬาและนันทนาการเพื่อธุรกิจ

สาขาวิชา อุทยานนันทนาการและการท่องเที่ยว

สาขาวิชา นันทนาการบำบัด

5. ชื่อปริญญา ควรเป็นอย่างไร

เช่น ชื่อเต็ม “ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ชื่อย่อ “วท.บ. (ผู้นำนันทนาการ)”

“ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา ชื่อย่อ “ศศ.บ. (ผู้นำนันทนาการ)”

6. ลักษณะของสาขาวิชานั้นนันทนาการต้องมีความเฉพาะเจาะจงตามสาขาวิชาในด้านใดหรือเน้นด้านใด
7. เนื้อหาสาระสำคัญของสาขาวิชาตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ
8. สมรรถนะของบัณฑิตสาขานั้นนันทนาการตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ควรมีด้านใดบ้างและอย่างไร
9. โครงสร้างหลักสูตรสาขานั้นนันทนาการ/(สาขาวิชา)มีความเหมาะสมหรือไม่ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ
10. กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
11. คุณสมบัติอาจารย์และบุคลากรสนับสนุนตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
12. แนวทางในการพัฒนาอาจารย์ตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ
13. คุณสมบัติผู้เข้าศึกษาและการเทียบโอนผลการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ
14. ทรัพยากรการเรียนการสอนและการจัดการตามข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก จ
กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ
และการวิพากษ์

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552
วันที่ 27-29 มีนาคม 2555
ณ โรงแรมเฟิร์ส ไฮเทล กรุงเทพมหานคร

เวลา วันที่	08.00- 9.00 น.	09.00-12.00 น.	12.00- 13.00 น.	13.00-17.00 น.	17.00-19.00	19.00-21.00 น.
27 มี.ค. 2555	ลงทะเบียน รับเอกสาร พิธีเปิด	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดย นางสาวนิภาพรรณ แก่นคง	พักรับประทานอาหารกลางวัน	นำเสนอรายงานผลการศึกษาแนวทางการพัฒนา หลักสูตรสาขานันทนาการ ระดับปริญญาตรี ตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552และ นำเสนอร่างมาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดย นางรชดา เครือทิวา	พักรับประทานอาหารเย็น	นำเสนอการพัฒนา(ร่าง)มาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา นันทนาการ ตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 ครั้งที่ 1 โดยคณะกรรมการ พัฒนาให้ข้อเสนอแนะ
28 มี.ค. 2555		นำเสนอการพัฒนา(ร่าง)มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 ครั้งที่ 1 โดยคณะกรรมการพัฒนาให้ข้อเสนอแนะ		แบ่งกลุ่มปรับปรุง (ร่าง)มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยคณะกรรมการ พัฒนา		แบ่งกลุ่มปรับปรุง(ร่าง)มาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขา นันทนาการตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดย คณะกรรมการพัฒนา
29 มี.ค. 2555		แบ่งกลุ่มปรับปรุง (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดยคณะกรรมการพัฒนา		สรุปนำเสนอการปรับปรุง (ร่าง) มาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2552 โดย ผู้วิจัย		

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการการวิพากษ์ (ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ
ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ 2552
วันที่ 19 เมษายน 2555 ณ โรงแรมเฟิร์ส ไฮเทล กรุงเทพมหานคร

เวลา วันที่	8.00 – 9.00 น.	9.00 – 10.00 น.	10.00 – 12.00 น.	12.00 – 13.00 น.	13.00 – 17.00 น.	17.00 น.-18 น.
19 เม.ย. 2555	ลงทะเบียน รับเอกสาร พิธีเปิด	ผู้วิจั้นำเสนอ (ร่าง) มาตรฐาน คุณวุฒิระดับ ปริญญาตรีสาขา นันทนาการตาม กรอบมาตรฐาน คุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552	วิพากษ์และปรับปรุง(ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขานันทนาการ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับมาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรีสาขานันทนาการ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และคณะกรรมการ พัฒนาฯ	พักรับประทานอาหารกลางวัน	วิพากษ์และปรับปรุง(ร่าง)มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการตาม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษา แห่งชาติพ.ศ. 2552 โดย ผู้ทรงคุณวุฒิสาขา นันทนาการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรีสาขานันทนาการตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และคณะกรรมการพัฒนาฯ (ต่อ)	สรุปนำเสนอผลการปรับปรุง(ร่าง) มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดย ผู้วิจั

กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการ จัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)

วันที่ 16 – 20 กรกฎาคม 2555

ณ โรงแรมแปซิฟิก พาร์ค โฮเทล อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

เวลา วันที่	8.00 – 9.00 น.	9.00 – 10.00 น. 10.00 – 12.00 น.	12.00 – 13.00 น.	13.00 – 17.00 น.	17.00- 19.00 น.	19.00 – 21.00 น.
16 กรกฎาคม 2555	ลงทะเบียน รับเอกสาร พิธีเปิด	กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดย นางสาวนันทาพรณ แก่นคง	พักรับประทานอาหารกลางวัน	การพัฒนารายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ(มคอ.2) ให้สอดคล้องกับความต้องการ ในบริบทของสังคมโลกในปัจจุบันเพื่อ เข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดย วิทอากร		นำเสนอรายงานผลการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ (มคอ.1) และ จัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยนางรชชดา เครือทิวา
17 กรกฎาคม 2555		แบ่งกลุ่มจัดทำรายละเอียดหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)ตาม มาตรฐานฯ (ต่อ) โดย คณะกรรมการพัฒนา รายละเอียดหลักสูตร		แบ่งกลุ่มจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ(มคอ.2)ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ(ต่อ) โดย คณะกรรมการพัฒนา		แบ่งกลุ่มจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ(มคอ.2) ตามมาตรฐานฯ (ต่อ) โดย คณะกรรมการพัฒนา
17 กรกฎาคม 2555		แบ่งกลุ่มจัดทำรายละเอียดหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ(มคอ.2) ตามมาตรฐานฯ (ต่อ) โดย คณะกรรมการ พัฒนา		แบ่งกลุ่มจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ (มคอ.2)ตามมาตรฐานฯ (ต่อ) โดย คณะกรรมการพัฒนา		แบ่งกลุ่มจัดทำรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ(มคอ.2)ตามมาตรฐานฯ (ต่อ)โดย คณะกรรมการพัฒนา
19 กรกฎาคม 2555		นำเสนอ(ร่าง)รายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ(มคอ.2) ตามมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดย คณะกรรมการพัฒนา		แบ่งกลุ่มปรับปรุงรายละเอียดหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)ตามมาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดย คณะกรรมการพัฒนา		แบ่งกลุ่มปรับปรุงรายละเอียดหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2) ตามมาตรฐาน คุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ(ต่อ) โดย คณะกรรมการพัฒนา
20 กรกฎาคม 2555		นำเสนอรายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ (มคอ.2) ตามตามที่ปรับปรุง โดย คณะกรรมการพัฒนา		สรุป(ร่าง)รายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ (มคอ.2) โดย คณะกรรมการ พัฒนา		

Created with

 nitroPDF professional

download the free trial online at nitropdf.com/professional

**กำหนดการประชุมเชิงปฏิบัติการการศึกษาระดับ
รายละเอียดหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)**

วันที่ 16 – 20 กรกฎาคม 2552

ณ โรงแรมแปซิฟิค พาร์ค โฮเทล อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี

เวลา วันที่	8.00 – 9.00 น.	9.00 – 10.00 น.	10.00 – 12.00 น.	12.00 – 13.00 น.	13.00 – 17.00 น.	17.00 – 18.00 น.
2 พ.ค.56	ลง ทะเบียน รับเอกสาร ที่ระลึก	ผู้วิจัยนำเสนอ (ร่าง)รายละเอียด หลักสูตรสาขาวิชา นันทนาการ (มคอ.2)	วิพากษ์และปรับปรุง(ร่าง) รายละเอียดหลักสูตร สาขา วิชานันทนาการ (มคอ.2) โดย ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานันทนาการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและคณะกรรมการ พัฒนาฯ	พักรับประทานอาหารกลางวัน	วิพากษ์และปรับปรุง(ร่าง) รายละเอียดหลักสูตร สาขาวิชานันทนาการ (มคอ.2)โดย ผู้ทรงคุณวุฒิ สาขานันทนาการ ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องและคณะกรรมการ พัฒนาฯ (ต่อ)	สรุปนำเสนอการปรับปรุง (ร่าง)มาตรฐานคุณวุฒิ ระดับปริญญาตรีสาขาวิชา นันทนาการตามกรอบ มาตรฐานคุณวุฒิระดับ อุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 โดย ผู้วิจัย

- หมายเหตุ
1. รับประทานอาหารว่าง-เครื่องดื่ม เวลาประมาณ 10.30 น. และ 14.30 น.
  2. ตารางอาจมีการปรับเปลี่ยนตามความเหมาะสม

Created with

 nitroPDF® professional

download the free trial online at nitropdf.com/professional

ภาคผนวก จ

ตารางค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ
ความคิดเห็นของผู้ผลิตบัณฑิต ผู้ใช้หลักสูตร และผู้ใช้บัณฑิต สาขานันทนาการ

ตารางที่ 26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร			
1. สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์และพันธกิจของ สถานศึกษา	3.96	0.438	มาก
2. ปฏักจิตสำนึกด้านคุณธรรมวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่น	3.91	0.713	มาก
3. มุ่งพัฒนาความเป็นมนุษย์และความสามารถทางวิชาชีพที่ สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	3.99	0.475	มาก
4. มุ่งเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่าง เหมาะสมท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	3.90	0.569	มาก
5. สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์	3.89	0.558	มาก
รวม	3.93	0.551	มาก

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 27 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
1. หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต	3.96	0.654	มาก
2. หมวดวิชาศึกษาทั่วไปไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต	3.68	0.882	มาก
3. หมวดวิชาเฉพาะด้านไม่น้อยกว่า 104 หน่วยกิต	3.72	0.754	มาก
4. หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	3.82	0.718	มาก
รวม	3.80	0.752	มาก

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 28 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาแกน) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
วิชาแกน			
1. เนื้อหาวิชาแกนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.70	0.701	มาก
2. เนื้อหาวิชาแกนมีความน่าสนใจและทันสมัย	3.66	0.729	มาก
3. เนื้อหาวิชาแกนเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	3.63	0.622	มาก
4. เนื้อหาวิชาแกนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.83	0.713	มาก
5. การจัดเนื้อหาและการกำหนดชั้นปีให้ศึกษารายวิชา	3.65	0.599	มาก
6. เนื้อหาสาระรายวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ	3.41	0.694	มาก
รวม	3.65	0.676	มาก

จากตารางที่ 28 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาแกน) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 29 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาเลือกเสรี) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
วิชาเลือกเสรี			
1. เนื้อหาวิชาที่น่าสนใจสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.49	0.758	มาก
2. การจัดเนื้อหาและการกำหนดชั้นปีให้ศึกษาวิชาเลือกเสรี	4.04	0.879	มาก
รวม	3.77	0.819	มาก

จากตารางที่ 29 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาเลือกเสรี) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 30 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาการฝึกประสบการณ์) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
การฝึกประสบการณ์			
1.ระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์	3.27	1.211	ปานกลาง
2.จำนวนหน่วยกิตในการฝึกประสบการณ์	3.44	0.862	มาก
รวม	3.35	1.036	ปานกลาง

จากตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาการฝึกประสบการณ์) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ ในรายการย่อยเกี่ยวกับจำนวนหน่วยกิตในการฝึกประสบการณ์ ในระดับมาก และ ระยะเวลาในการฝึกประสบการณ์ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 31 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น (อาจารย์) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
อาจารย์			
1. จำนวนอาจารย์เพียงพอกับรายวิชาในหลักสูตร	3.43	0.796	มาก
2. มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน	3.50	0.730	มาก
3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	3.43	0.647	มาก
4. ให้ความเอาใจใส่และช่วยเหลือนักศึกษา	3.63	0.880	มาก
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	3.60	0.739	มาก
6. ปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาค	3.59	0.848	มาก
7. เป็นผู้มีความดีคุณธรรมและจิตสำนึกในความเป็นครู	3.57	0.796	มาก
8. เป็นผู้สำเร็จการศึกษา สาขาวิชานันทนาการ	3.65	0.876	มาก
รวม	3.55	0.789	มาก

จากตารางที่ 31 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น ในส่วนของอาจารย์ ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 32 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น (นักศึกษา) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
นักศึกษา			
1. มีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะศึกษาในสาขาวิชานันทนาการ	3.66	0.866	มาก
2. มีความสนใจและตั้งใจที่จะศึกษา	3.62	0.881	มาก
3. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในสาขาวิชา	3.64	0.870	มาก
4. รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน	3.60	0.878	มาก
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์	3.55	0.844	มาก
6. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชาที่เรียน	3.54	0.812	มาก
7. สนใจติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของวงการวิชาชีพ	3.49	0.786	มาก
รวม	3.59	0.848	มาก

จากตารางที่ 32 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น ในส่วนของนักศึกษา ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 33 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น (สภาพแวดล้อม) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
สภาพแวดล้อม			
1. มีปริมาณหนังสือ เอกสาร วารสาร และตำราเพียงพอ	3.25	0.844	ปานกลาง
2. มีความทันสมัยของหนังสือ เอกสาร วารสาร และตำรา	3.22	0.465	ปานกลาง
3. มีห้องปฏิบัติการ/จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์	2.87	0.446	ปานกลาง
4. มีการใช้สื่อการเรียนการสอน	2.99	0.596	ปานกลาง
5. มีความเหมาะสมในการจัดสถานที่เรียน	3.31	0.719	ปานกลาง
6. มีที่นั่งพักหรือที่ทำงานของนักศึกษาเพียงพอ	2.90	0.869	ปานกลาง
7. มีแหล่งสืบค้นข้อมูลทางด้านนันทนาการผ่านทางอินเทอร์เน็ต	3.17	0.743	ปานกลาง
รวม	3.10	0.669	ปานกลาง

จากตารางที่ 33 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น ในส่วนของสภาพแวดล้อม ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ 34 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมปัจจัยด้านกระบวนการ (การคัดเลือกนักศึกษา)ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ปัจจัยด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
การคัดเลือกนักศึกษา			
1. มีกระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษาต่ออย่างมีคุณภาพ	3.95	0.971	มาก
2. มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกที่ชัดเจน	3.94	0.971	มาก
3. มีการกำหนดคุณสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษาอย่างชัดเจน	3.98	0.916	มาก
รวม	3.95	0.952	มาก

จากตารางที่ 34 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยด้านกระบวนการ ในส่วนของการคัดเลือกนักศึกษาของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมากทุกประเด็น

ตารางที่ 35 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมปัจจัยด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ปัจจัยด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
การจัดการเรียนการสอน			
1. มีการปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนเรียน	3.99	0.927	มาก
2. มีการนำวิธีและเทคนิคการสอนหลายๆ วิธีมาใช้ในการสอน	3.74	0.927	มาก
3. เนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับองค์ความรู้ทางนันทนาการ	3.77	0.909	มาก
4. วิธีสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตร	3.54	0.815	มาก
5. การเรียนการสอนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญ	3.52	0.802	มาก
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหาและข้อความรู้	3.40	0.723	ปานกลาง
7. ให้โอกาสแก่นักศึกษาในการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติในสถานที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง	3.51	0.715	มาก
8. ให้นักศึกษาเชื่อมโยงและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาความรู้และการนำไปปฏิบัติ	3.35	0.813	ปานกลาง
วิชาความรู้และการนำไปปฏิบัติ			
9. นักศึกษาได้รับการติดตามผลการเรียนรู้จากอาจารย์เสมอ	3.74	0.938	มาก
10. นักศึกษาประเมินการสอนของอาจารย์เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น	3.71	1.012	มาก
11. จัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาทางการเรียน	3.66	0.911	มาก
12. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและความสนใจของนักศึกษา	3.66	1.022	มาก
13. มีการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	3.53	0.936	มาก
14. ดำเนินการเรียนการสอนครบถ้วนตามหลักสูตร	3.66	0.811	มาก
15. ส่งเสริมการจัดแสดงนิทรรศการ เผยแพร่ผลงานของนักศึกษา	3.59	0.909	มาก
16. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการศึกษา	3.62	0.917	มาก
17. มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี กีฬา และนันทนาการ	3.71	0.911	มาก
รวม	3.63	0.882	มาก

จากตารางที่ 35 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยด้านกระบวนการ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายการย่อยพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับมีการปฐมนิเทศนักศึกษาก่อนเรียนเพื่อให้นักศึกษาได้รับทราบจุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างชัดเจนมากที่สุด รองลงมาคือเนื้อหาที่สอนสอดคล้องกับองค์ความรู้ทางนันทนาการ ยกเว้นเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหาและข้อความรู้และให้นักศึกษาเชื่อมโยงและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชาความรู้และการนำไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 36 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมปัจจัยด้านกระบวนการ (การวัดและการประเมินผล) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ปัจจัยด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
การวัดและการประเมินผล			
1. อาจารย์แจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนให้ทราบล่วงหน้า	3.75	0.855	มาก
2. มีเกณฑ์การให้คะแนนและวัดผลที่ชัดเจนมีมาตรฐาน	3.87	0.900	มาก
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล	3.63	0.805	มาก
4. วิธีการวัดและประเมินผลครอบคลุมวัตถุประสงค์เนื้อหาวิชา	3.81	0.875	มาก
5. การวัดและประเมินผลมีประสิทธิภาพและยุติธรรม	3.57	0.865	มาก
6. มีการประเมินผลงานและพัฒนาการของนักศึกษาเป็นระยะตลอดภาคการศึกษา	3.67	0.825	มาก
7. ผลที่ได้จากการประเมินเหมาะสมกับความรู้ความสามารถจริงของนักศึกษา	3.73	0.861	มาก
8. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง	3.65	0.848	มาก
9. อาจารย์มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ	3.59	0.797	มาก
รวม	3.70	0.848	มาก

จากตารางที่ 36 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยด้านกระบวนการ ในส่วนของการวัดและการประเมินผล ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 37 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมปัจจัยด้านกระบวนการ (การบริหารจัดการหลักสูตร)ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ปัจจัยด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
การบริหารจัดการหลักสูตร			
1. มีนโยบายและแผนการดำเนินงานหลักสูตรอย่างชัดเจน	3.21	0.670	ปานกลาง
2. บุคลากรที่รับผิดชอบการบริหารจัดการหลักสูตร	3.66	0.634	มาก
3. การจัดประชุมคณาจารย์เพื่อทำความเข้าใจวัตถุประสงค์และโครงสร้างหลักสูตร	3.50	0.744	มาก
4. มีการวิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของหลักสูตร (SWOT)	3.49	0.800	มาก
5. มีการปรับปรุงหลักสูตรโดยกระบวนการ PDCA	3.38	0.777	ปานกลาง
รวม	3.45	0.725	มาก

จากตารางที่ 37 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยด้านกระบวนการ ในส่วนของการบริหารจัดการหลักสูตร ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมาก ยกเว้นมีนโยบายและแผนการดำเนินงานหลักสูตรอย่างชัดเจนและมีการปรับปรุงหลักสูตรโดยกระบวนการ PDCA อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 38 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านผลผลิตของหลักสูตร (คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านผลผลิตของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
คุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้			
1. ด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพ	3.34	0.741	ปานกลาง
2. ด้านความรู้	3.31	0.762	ปานกลาง
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.38	0.706	ปานกลาง
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ	3.32	0.780	ปานกลาง
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและ การใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.27	0.768	ปานกลาง
รวม	3.32	0.751	ปานกลาง

จากตารางที่ 38 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านผลผลิตของหลักสูตร ในส่วนของคุณลักษณะของบัณฑิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ทุกประเด็น

ตารางที่ 39 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านผลผลิตของหลักสูตร (คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านผลผลิตของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการ			
1. ความรู้ความเข้าใจในหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ในการประกอบวิชาชีพ	3.22	0.792	ปานกลาง
2. ความรู้ความสามารถที่จะปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน	3.30	0.827	ปานกลาง
3. สามารถสร้างสรรค์ผลงานนันทนาการที่มีคุณภาพ	3.38	0.856	ปานกลาง
4. ความสามารถในการจัดระบบการทำงานและดำเนินงานตามกำหนดเวลา	3.39	0.834	ปานกลาง
5. ความสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้พัฒนาและสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน	3.28	0.809	ปานกลาง
รวม	3.31	0.824	ปานกลาง

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านผลผลิตของหลักสูตร ในส่วนของคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถทางวิชาการของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับปานกลางทุกประเด็น

ตารางที่ 40 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านผลผลิตของหลักสูตร (คุณลักษณะด้านความรู้ ความสามารถที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงาน) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยกรรมการบริหารหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

ด้านผลผลิตของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงาน			
1. ความรู้รอบตัวที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน	3.32	0.811	ปานกลาง
2. ทักษะการสื่อสาร ในการใช้ภาษา อ่าน ฟัง พูดแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นและเสนอความคิดหรือผลงาน	3.36	0.801	ปานกลาง
3. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หรืออย่างเป็นระบบและการ แก้ปัญหา	3.44	0.837	มาก
4. ความสามารถเรียนรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่นำมาใช้ในการทำงาน	3.29	0.875	ปานกลาง
5. ทักษะในการทำงานเป็นทีม	3.35	0.924	ปานกลาง
6. ทักษะการจัดการกับงานที่ได้รับมอบหมาย	3.21	0.828	ปานกลาง
7. ทักษะภาษาต่างประเทศ	3.27	0.857	ปานกลาง
8. ทักษะทางคอมพิวเตอร์	3.20	0.784	ปานกลาง
9. ความใฝ่รู้และรู้จักแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง	3.23	0.768	ปานกลาง
10. ความเป็นผู้นำ	3.27	0.778	ปานกลาง
11. ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	3.67	0.808	มาก
12. ความขยัน อดทน อดกลั้น และตั้งใจทำงาน	3.29	0.757	ปานกลาง
13. เจตคติที่ดีต่องานและองค์กร	3.21	0.670	ปานกลาง
รวม	3.32	0.808	ปานกลาง

จากตารางที่ 40 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านผลผลิตของหลักสูตร ในส่วนของคุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในการทำงาน ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หรืออย่างเป็นระบบและการแก้ปัญหา และความสามารถในการถ่ายทอดความรู้อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 41 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหลักสูตร
หลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการโดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

รายการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
โครงสร้างหลักสูตร			
1. หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 140 หน่วยกิต	4.12	0.665	มาก
2. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 30 หน่วยกิต	3.74	0.720	มาก
3. หมวดวิชาเฉพาะด้าน 104 หน่วยกิต	4.02	0.665	มาก
4. หมวดวิชาเลือกเสรีไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต	3.93	0.667	มาก
รวม	3.97	0.668	มาก

จากตารางที่ 41 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านโครงสร้างหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 42 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ
(วิชาแกน) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการโดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
วิชาแกน			
1. เนื้อหาวิชาแกนมีความน่าสนใจและทันสมัย	3.87	0.637	มาก
2. เนื้อหาวิชาแกนเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	3.92	0.668	มาก
3. เนื้อหาวิชาแกนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.97	0.731	มาก
4. เนื้อหาวิชาแกนสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.91	0.666	มาก
5. การจัดเนื้อหาและการกำหนดชั้นปีให้ศึกษารายวิชา	3.87	0.645	มาก
6. เนื้อหาสาระรายวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพ	4.01	0.652	มาก
รวม	3.92	0.667	มาก

จากตารางที่ 42 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาแกน) ของหลักสูตร สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 43 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาเอก/วิชาเฉพาะด้าน) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
วิชาเอก (วิชาเฉพาะด้าน)			
1. เนื้อหาวิชาเอกเฉพาะด้านมีความน่าสนใจและทันสมัย	4.00	0.748	มาก
2. เนื้อหาวิชาเอกเฉพาะด้านเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	3.94	0.657	มาก
3. เนื้อหาวิชาเอกเฉพาะด้านสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร	3.98	0.679	มาก
4. เนื้อหาวิชาเอกเฉพาะด้านสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	3.97	0.675	มาก
5. การจัดเนื้อหาและการกำหนดชั้นปีให้ศึกษารายวิชา	3.90	0.695	มาก
6. เนื้อหาสาระรายวิชาทั้งทฤษฎีและปฏิบัติเป็นประโยชน์ต่อการประกอบวิชาชีพนันทนาการ	4.11	0.742	มาก
รวม	4.31	0.699	มาก

จากตารางที่ 43 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาเอก/วิชาเฉพาะด้าน) ของหลักสูตร สาขานันทนาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 44 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาเลือกเสรี) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
วิชาเลือกเสรี			
1. เนื้อหาวิชาเลือกเสรีตรงตามความต้องการของผู้เรียน	3.94	0.715	มาก
2. เนื้อหาวิชาเลือกเสรีมีให้เลือกหลากหลาย	3.92	0.742	มาก
รวม	3.93	0.728	มาก

จากตารางที่ 44 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านเนื้อหาสาระ (วิชาเลือกเสรี) ของหลักสูตร สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 45 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น (อาจารย์) ของระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
อาจารย์			
1. จำนวนอาจารย์เพียงพอกับรายวิชาในหลักสูตร	4.41	0.760	มาก
2. มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน	4.35	0.704	มาก
3. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	4.11	0.714	มาก
4. ให้ความเอาใจใส่และช่วยเหลือนักศึกษา	4.02	0.696	มาก
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา	3.98	0.704	มาก
6. ปฏิบัติต่อนักศึกษาทุกคนอย่างเสมอภาค	3.89	0.767	มาก
7. เป็นผู้มีความซื่อสัตย์และจิตสำนึกในความเป็นครู	3.95	0.681	มาก
รวม	4.10	0.718	มาก

จากตารางที่ 45 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น ในส่วนของอาจารย์ ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 46 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น (นักศึกษา) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
นักศึกษา			
1. มีพื้นฐานความรู้เพียงพอที่จะศึกษาในสาขาวิชานันทนาการ	3.96	0.629	มาก
2. มีความสนใจและตั้งใจที่จะศึกษา	4.17	0.667	มาก
3. มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในสาขาวิชา	4.25	0.678	มาก
4. รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายในชั้นเรียน	3.99	0.703	มาก
5. ยอมรับฟังความคิดเห็นของอาจารย์	3.97	0.693	มาก
6. ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในรายวิชาที่เรียน	4.12	0.691	มาก
7. สนใจติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวของวงการวิชาชีพ	3.86	0.723	มาก
รวม	4.05	0.683	มาก

จากตารางที่ 46 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น ในส่วนของนักศึกษา ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขา นันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 47 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น (สภาพแวดล้อม) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ด้านปัจจัยเบื้องต้น	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
สภาพแวดล้อม			
1. ปริมาณหนังสือ เอกสาร วารสาร และตำรา	3.85	0.707	มาก
2. ความทันสมัยของหนังสือ เอกสาร วารสาร และตำรา	3.76	0.727	มาก
3. ห้องปฏิบัติการ/จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์	3.75	0.864	มาก
4. ความเหมาะสมในการจัดสถานที่เรียน	3.82	0.738	มาก
5. ที่นั่งพักหรือที่ทำงานของนักศึกษามีเพียงพอ	3.78	0.767	มาก
รวม	3.79	0.761	มาก

จากตารางที่ 47 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมด้านปัจจัยเบื้องต้น ในส่วนของสภาพแวดล้อม ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขา นันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 48 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมปัจจัยด้านกระบวนการ (การคัดเลือกนักศึกษา) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
การคัดเลือกนักศึกษา			
1. กระบวนการคัดเลือกเข้าศึกษา	3.82	0.699	มาก
2. หลักเกณฑ์การคัดเลือก	3.88	0.668	มาก
3. คุณสมบัติผู้มีสิทธิ์เข้าศึกษา	3.90	0.745	มาก
รวม	3.87	0.704	มาก

จากตารางที่ 48 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยด้านกระบวนการ ในส่วนของการคัดเลือกนักศึกษา ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 49 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมปัจจัยด้านกระบวนการ (การจัดการเรียนการสอน) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
การจัดการเรียนการสอน			
1. นักศึกษาได้รับทราบจุดประสงค์ ขอบข่ายเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลอย่างชัดเจน	4.07	0.670	มาก
2. อาจารย์มีการนำวิธีและเทคนิคการสอนหลายๆวิธีมาใช้ในการสอน	4.15	0.707	มาก
3. เทคนิคการสอนของอาจารย์ทำให้เรียนรู้ได้ดี	3.99	0.675	มาก
4. วิธีสอนสอดคล้องกับเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตร	3.95	0.702	มาก
5. การเรียนการสอนเน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.32	0.692	มาก
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหาและข้อความรู้	4.03	0.758	มาก
7. ให้โอกาสแก่นักศึกษาในการฝึกประสบการณ์ภาคปฏิบัติใน สถานที่ต่างๆ อย่างทั่วถึง	4.02	0.669	มาก
8. ให้นักศึกษาเชื่อมโยงและมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างวิชา ความรู้และการนำไปปฏิบัติ	3.97	0.674	มาก
9. นักศึกษาได้รับการติดตามผลการเรียนรู้จากอาจารย์เสมอ	3.96	0.763	มาก
10. นักศึกษาได้มีโอกาสแสดงความเห็นด้านการเรียนเพื่อ ปรับปรุงวิธีสอนให้ดีขึ้น	3.85	0.769	มาก
11. จัดสอนซ่อมเสริมสำหรับนักศึกษาที่มีปัญหาทางการเรียน	3.86	0.790	มาก
12. จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรมีความเหมาะสมกับเนื้อหาและ ความสนใจของนักศึกษา	3.89	0.766	มาก
13. มีการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้	3.97	0.765	มาก
14. ดำเนินการเรียนการสอนครบถ้วนตามหลักสูตร	3.98	0.713	มาก
15. ส่งเสริมการจัดแสดงนิทรรศการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา	3.87	0.791	มาก
16. จัดหาแหล่งทุนสนับสนุนการศึกษา	3.89	0.825	มาก
17. มีกิจกรรมส่งเสริมความสามัคคี กีฬา และนันทนาการ	4.00	0.783	มาก
รวม	3.95	0.736	มาก

จากตารางที่ 49 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยด้านกระบวนการ ในส่วนของการจัดการเรียนการสอน ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ อยู่ในระดับมาก ทุกประเด็น

ตารางที่ 50 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมปัจจัยด้านกระบวนการ (การวัดและการประเมินผล) ของหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขานันทนาการ โดยผู้ใช้หลักสูตร (นักศึกษา)

ปัจจัยด้านกระบวนการ	$\bar{X}$	S.D	ระดับ ความคิดเห็น
การวัดและการประเมินผล			
1. อาจารย์แจ้งเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนให้ทราบล่วงหน้า	4.02	0.781	มาก
2. มีเกณฑ์การให้คะแนนและวัดผลที่ชัดเจนมีมาตรฐาน	3.93	0.880	มาก
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินผล	3.97	0.778	มาก
4. วิธีการวัดและประเมินผลครอบคลุมวัตถุประสงค์เนื้อหาวิชา	4.00	0.738	มาก
5. มีการประเมินผลงานและพัฒนาการของนักศึกษาเป็นระยะตลอดภาคการศึกษา	4.03	0.778	มาก
6. ผลที่ได้จากการประเมินเหมาะสมกับความรู้ความสามารถจริงของนักศึกษา	4.05	0.814	มาก
7. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเอง	4.01	0.755	มาก
8. อาจารย์มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบ	4.14	0.698	มาก
รวม	4.02	0.778	มาก

จากตารางที่ 50 แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของปัจจัยด้านกระบวนการ ในส่วนของการวัดและการประเมินผล ของหลักสูตรระดับปริญญาตรี สาขานันทนาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายการย่อยพบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับอาจารย์มีการแจ้งผลการประเมินให้ผู้เรียนทราบมากที่สุด รองลงมา คือ ผลที่ได้จากการประเมินเหมาะสมกับความรู้ความสามารถจริงของนักศึกษา

ภาคผนวก ช

ตัวอย่างหลักสูตรสาขาวิชานันทนาการของต่างประเทศ

Program Description

The Bachelor of Science in Recreation Administration provides students with the academic preparation and experiential training that they will need to understand the role of leisure in society and to translate that knowledge into the park, recreation and leisure services profession where they will work in either the public, private commercial or non-profit sector with a wide variety of populations.

Concentrations

- **BS:** Recreation and Park Management / Therapeutic Recreation

Career Possibilities

Park Manager • Recreation Administrator • Recreation Program Planner • Recreation Specialist • Recreation Therapist • Park Ranger • Outdoor Recreation Specialist • Camp Supervisor • Recreation Resources Manager • Marina Manager • Environmental Interpreter • Community Center Director • Employee Recreation Manager • Recreation Supervisor • Fitness Club Manager • Vacation Resort Manager • Ski Resort Manager • Water Park Manager • Amusement Park Manager • Entertainment Facility Manager • Conference Center Manager • Leisure Products • Resort Sales Representative • Resort Program Planner • Meeting or Conference Planner • Hotel Manager • Cruise Line Manager • ADA/Inclusion Consultant • Leisure Educator

Faculty

Steven Gray, Ernest Olson, Jennifer Piatt, Katherine Pinch, David Rolloff, Greg Shaw, Anthony Shepherd

Contact Information

Beth Kivel, *Department Chair* • Geraldine Nicholson, *Administrative Support Coordinator* • Solano Hall 4000 • (916) 278-6752 • www.sbs.csus.edu/RLS

560 / recreation and leisure studies

california state university, sacramento

Special Features

- The Sacramento area provides a wide variety of resources to supplement the formal classroom education of students enrolled in the concentrations offered by the Department.
- Sacramento County, the City of Sacramento and a variety of smaller cities and special districts have progressive park and recreation programs and facilities.
- The State Capitol offers opportunities to observe state government in operation and numerous state and federal agencies have central or regional offices within the urban area.
- State and national parks, recreation and historic sites may be found in the metropolitan area and in surrounding areas of Northern California.
- Both clinical and community based therapeutic recreation programs provide services to a variety of special populations.
- Leisure businesses of all types abound in the immediate area and in the Sierra Nevada and California Coastal regions within a 90 mile radius of the campus.
- This program is accredited by the National Council on Accreditation of the National Recreation and Park Association and the American Association for Leisure and Recreation.
- Students completing necessary course work in the Therapeutic and Recreation and Park Management Concentrations are eligible for both state and national certification.

Undergraduate Programs

Requirements • Bachelor of Science Degree

Units required for Recreation and Park Management Concentration: 65-70

Units required for Therapeutic Recreation Concentration: 68-73

Minimum total units for the BS: 120

Grade of "C-" or better required in all upper division courses applied to the major. No more than 6 units of RLS 198 and RLS 199 in combination may be used to meet major requirements. No more than 3 units of RLS 198 may be used to meet major requirements.

Note: Additional units may be required to meet the Sacramento State foreign language requirement.

Courses in parentheses are prerequisites.

A. Required Lower Division Courses (10 units)

(1)	RLS 001	Orientation to Recreation and Leisure Studies
(3)	RLS 030	Recreation and Leisure Studies in Contemporary Society
(3)	RLS 032	Recreation Activity Leadership
(3)	RLS 042	Recreational Use of Natural Resources

B. Required Upper Division Courses (15 units)

(1)	RLS 101	Senior Seminar
(3)	RLS 105	Management in Leisure Services
(3)	RLS 106	Leisure Services and Persons with Disabilities
(2)	RLS 109	Computer Applications in Leisure Services
(3)	RLS 110	Research and Evaluation in Recreation and Leisure Studies
(3)	RLS 136	Leisure Program Planning (RLS 032)

C. Concentration Requirement

Select one of the following two concentrations:

Recreation and Park Management (40-45 units)

This option allows students flexibility in the selection of courses in the areas of:

- **Community Recreation Management.** Students are prepared for positions that involve planning, implementing, managing and evaluating comprehensive recreation programs in public and nonprofit settings.
- **Park and Recreation Resource Management.** Students are prepared for positions as park rangers and managers, interpreters of natural and cultural history, managers of visitors to parks, and outdoor recreation planners.
- **Commercial Recreation, Tourism, and Hospitality Management.** Students are prepared for positions in enterprises which offer leisure services and/or products for a profit. Examples include clubs and spas, resorts, ski areas, theme parks and the hospitality industry.

(3)	RLS 166	Workshop in Leisure Service Administration (RLS 105)
(3)	RLS 183	Marketing Recreation Services (MKTG 101)

(10-15) Select one of the following:

RLS 195B*	Partial Internship: Recreation and Park Management (RLS 001, RLS 030, RLS 032, RLS 042, RLS 101, RLS 105, RLS 106, RLS 109, RLS 110, RLS 136 and approval of academic advisor and internship coordinator)
RLS 195C*	Partial Internship: Recreation and Park Management (RLS 001, RLS 030, RLS 032, RLS 042, RLS 101, RLS 105, RLS

106, RLS 109, RLS 110, RLS 136 and approval of academic advisor and internship coordinator) **OR** Internship: Recreation and Park Management (RLS 001, RLS 030, RLS 032, RLS 042, RLS 101, RLS 105, RLS 106, RLS 109, RLS 110, RLS 136 and approval of academic advisor and internship coordinator)

(18)	Any upper division RLS courses approved by major advisor from one of the three areas: commercial recreation, tourism, and hospitality management, community recreation management and recreation resource management.
(6)	Electives, as approved in advance by major advisor, to reflect student's area of concentration.

Therapeutic Recreation (43-48 units)

This concentration focuses on recreation services for individuals who are ill, disabled, elderly or incarcerated. It can be applied in clinical, transitional and community-based settings. Emphasis is on therapeutic recreation as it applies to children and adults who are physically, mentally, socially and/or emotionally challenged.

(3)	RLS 116	Therapeutic Recreation Principles and Practices (RLS 106 or instructor permission; RLS 106 may be taken concurrently)
(3)	RLS 117	Therapeutic Recreation Service Systems (RLS 106 or instructor permission; RLS 106 may be taken concurrently)
(3)	RLS 119	Introduction to Leisure Education
(3)	RLS 124	Therapeutic Recreation and Gerontology
(3)	RLS 125	Therapeutic Recreation and Persons with Physical Disabilities (RLS 106 or instructor permission; RLS 106 may be taken concurrently)
(3)	RLS 126	Therapeutic Recreation and Persons with Emotional Cognitive Disabilities (RLS 106 or instructor permission; RLS 106 may be taken concurrently)
(10-15)	RLS 195D*	Internship: Therapeutic Recreation (The completion of all required classes for the TR option. Completion of required administrative paper work in the semester prior to internship; approval of major advisor)
(15)	Elective units selected in consultation with a major advisor, including at least 3 units each in: 1) Abnormal Psychology, 2) Life span Human Development, and 3) Human Anatomy/Human Physiology. Advisor approval required to assure compliance with certification requirements.	

* **Prerequisites:** 600 hours of approved field experience.

Note: Grade of "C-" or better required in all upper division courses applied to the major. No more than 6 units of RLS 197, RLS 198 and RLS 199 in combination may be used to meet major requirements. No more than 3 units of RLS 197 may be used to meet major requirements. No more than 3 units of RLS 198 may be used to meet major requirements.

D. Additional Graduation Requirement

Majors are required to compile and consistently maintain an assessment portfolio. The portfolio is a cumulative collection of individual assignments designed to demonstrate competency in specific areas such as written communication, oral communication, group interaction, research and analysis, and computer literacy. Each competency may be assessed at more than one level (e.g., beginning, advanced) and adequate opportunities for completion of all required demonstrations of competency are available within the required major course work (as listed in requirements A, B and C above). Additionally, opportunities for specific competency level demonstrations may be made available in elective course work within the major (e.g., RLS 153, RLS 165, RLS 182). In individual course-based assignments, learning outcomes and competencies are assessed based upon specified criteria. Continuing instructor feedback and self-assessment exercises are intended to create a process that improves learning outcomes, as well as facilitates the student's ability to demonstrate those outcomes and competencies both before and after graduation.

It is the responsibility of the student, in consultation with their portfolio advisor, to maintain the portfolio and to insure that all requirements have been successfully completed prior to graduation. The completed portfolio is presented in RLS 101.

Requirements * Minor

Units required for the Minor: 21, all of which must be taken in Recreation and Leisure Studies. At least 12 units must be upper division, with at least 9 upper division units taken in residence. A grade of "C" or better is required in all upper division courses applied to the minor.

A. Required Courses (12 units)

- (3) Select 3 units from the following:
RLS 030	Recreation and Leisure Studies in Contemporary Society
RLS 100	Recreation and Leisure Lifestyle Development
RLS 122	Perspectives on Leisure
- (9) Select 9 units from the following:
RLS 032	Recreation Activity Leadership
RLS 042	Recreational Use of Natural Resources
RLS 105	Management in Leisure Services
RLS 106	Leisure Services and Persons with Disabilities
RLS 136	Leisure Program Planning
RLS 166	Workshop in Leisure Services Administration

B. Electives (9 Units)

- (9) Minor electives in Recreation and Leisure Studies chosen in conjunction with a minor advisor. Minor electives may include additional course work from required courses listed in Section A above, but only one of RLS 100 and RLS 122 (not both) may be counted toward the minor. Minor electives may not include RLS 001, RLS 101, RLS 109, RLS 110, RLS 194, RLS 195 (B, C, D, or E), RLS 198. With minor advisor approval, up to 3 units of RLS 199 may be applied to the minor.

Graduate Program

The graduate program leading to the Master of Science degree in Recreation Administration offers diversified opportunities for study. Through individual counseling, graduate students are able to develop a course of study for advanced work in areas which complement previous experience and training. There is sufficient flexibility in the program to allow students to pursue their individual areas of interest.

Core program objectives are designed to encourage a climate of inquiry and research. Specifically, all students should gain the ability to:

- critically analyze and identify problems;
- develop and utilize appropriate research or inquiry methods of problem solving;
- report clearly and succinctly the results of problem-focused research or inquiry;
- understand the philosophical, historical, and scientific foundations and developments in leisure service systems; and
- identify and demonstrate the values of leisure and recreation to the individual, the community, and society at large.

Career competencies are dependent upon the professional goal of each student. Hence, these vary. After career objectives have been clarified, individual students usually will be educated to:

- develop valid and reliable measures of program evaluation based on theoretical constructs and practical field requirements;
- develop efficient, effective, and meaningful procedures for assessing recreation needs and for allocating resources;
- identify and demonstrate effective decision making processes in leisure service systems; and
- demonstrate an effective interpretation of leisure and recreation data, findings, and procedures, and communicate these in personal and professional environments.

Admission Requirements

Admission as a classified graduate student in Recreation and Leisure Studies requires:

- a baccalaureate degree in Recreation Administration;
- a minimum 2.75 GPA overall and a minimum 3.0 GPA in the major;
- detailed resume;
- three letters of recommendation; and
- a writing sample/personal statement.

A student with a baccalaureate degree from another discipline may be admitted to conditionally classified standing and complete certain designated courses in Recreation and Leisure Studies, totaling 15 additional units, in order to acquire the academic background necessary to qualify for classified standing. A student from another discipline who wishes to qualify for state and/or national registration as a therapeutic recreation specialist may need to take additional course work.

Admission Procedures

Applications are accepted as long as room for new students exists and the Office of Graduate Studies is still accepting applications. However, students are strongly urged to apply by April 1 for the following fall or October 1 for the following spring in order to allow time for admission through Computer Access to Student Personal and Enrollment Records (CASPER). All prospective graduate students, including Sacramento State graduates, must file the following with the Office of Graduate Studies, River Front Center 206, (916) 278-6470, www.csus.edu/gradstudies/:

- an online application for admission; and
- one set of official transcripts from each college and/or university attended, *other than Sacramento State*.

At the same time each applicant must send to the Graduate Coordinator in Recreation and Leisure Studies:

- a detailed resume, including education and employment histories;
- unofficial transcripts of all previous academic work;
- 3 recent letters of reference that address academic ability and professionalism; and
- a statement of purpose for pursuing the MS degree. The statement should include the applicant's academic and career goals, motivations for pursuing those goals and an explanation of how completion of this program will help to accomplish those goals (at least 750 words).

Approximately six weeks after receipt of all items listed above, a decision regarding admission will be mailed to the applicant.

Advancement to Candidacy

Each student must file an application for Advancement to Candidacy, indicating a proposed program of graduate study. This procedure should begin as soon as the classified graduate student has:

- removed any deficiencies in admission requirements;
- completed at least 12 units in the graduate program with a minimum 3.0 GPA;
- obtained advisor's preliminary approval of thesis or project proposal; and
- passed the Writing Proficiency Examination (WPE) or secured approval for a WPE waiver.

Advancement to Candidacy forms are available in the Office of Graduate Studies. The student fills out the form after planning a degree program in consultation with a Recreation and Leisure Studies advisor. The completed form is then returned to the Office of Graduate Studies for approval.

Requirements • Master of Science Degree

Units required for the MS: 30

A. Required Courses (12 units)

(3)	RLS 200	Foundation of Leisure Concepts and Application
(3)	RLS 202	Policies, Issues and Problems in Leisure Services
(3)	RLS 203	Advanced Administration of Leisure Services
(3)	RLS 204	Advanced Research Methods in Recreation and Leisure Studies (RLS 200, RLS 202, and graduate advisor approval)

B. Electives (15 units)

Elective course work is selected with the prior consent of the student's academic advisor to satisfy the following:

- No more than 6 units of any combination of RLS 295 and RLS 299 may be counted towards the degree.
- No more than 6 units of course work may be taken outside of RLS (students who have not previously completed an undergraduate major in Recreation and Leisure Studies must have the prior consent of the Graduate Coordinator before taking course work outside RLS).
- At least 6 units of elective course work must be at the 200 level (for a total of at least 18 units of 200 level course work in the degree program).

C. Culminating Requirement (3 units)

(3)	RLS 500	Culminating Experience

Lower Division Courses

RLS 001. Orientation to Recreation and Leisure Studies. Introduction to the Recreation and Leisure Studies major with an emphasis on degree options, major advising, referrals to GE for general advising, information about the RLS undergraduate student association, other local, state-wide and national professional associations, scholarship opportunities, the 600-hour volunteer/paid placement prior to the internship, an overview of the internship process and a discussion about producing work in core and non-core RLS courses for the portfolio requirement. Note: RLS 001 should be taken in the student's first semester. Graded Credit/No Credit. 1 unit.

RLS 021. Freshman Seminar: Becoming An Educated Person. Freshman seminar intended to provide students with an introduction to the nature and possible meanings of higher education and the functions and resources of the University. Designed to help students develop and exercise fundamental academic success strategies and to improve their basic learning skills. Also provide students with an opportunity to interact with fellow students and the seminar leader and to build a community of academic and personal support. 3 units.

RLS 030. Recreation and Leisure Studies in Contemporary Society. Orientation to the nature, scope and significance of the recreation, park and leisure services movement in today's world. Analyzes philosophical and related elements essential to the effective delivery of leisure services, including the role of affective, cognitive and social motivations and outcomes. 3 units. (CAN REC 002)

RLS 032. Recreation Activity Leadership. Focus is on: (1) leadership of recreation activities with emphasis on the social development and integration of individuals into group programs; and (2) mechanics of planning, techniques of presentation and a repertoire of social activities as tools for social recreation. 3 units. (CAN REC 004)

RLS 033. Leisure In a Diverse Society. Examines leisure's role in the social construction of markers of identity across gender, race, class, sexuality and disability; and leisure's role in the construction of institutional oppressions such as racism, sexism, homophobia and discrimination based on class and disability. Taught in a seminar style format and students will assume various leadership roles throughout the semester. 3 units.

RLS 034. The Outdoor Recreation Experience. Encourages the student to identify and demonstrate an understanding of the value, meaning and benefits of outdoor recreation experiences and to explore a variety of outdoor adventure experiences. Outing skills such as trip planning, meal preparation, camp selection and set-up, equipment and clothing, map and compass, hygiene and first aid will be discussed and practiced. Students will also develop an awareness of and appreciation for minimum impact wilderness travel techniques and environmental responsibility and ethics. 3 units.

RLS 042. Recreational Use of Natural Resources. Examines strategies for the use of natural resources for recreation and leisure purposes in a variety of settings and under the auspices of various agencies and enterprises. Includes study of various outdoor settings, conflicting use demands, agency responsibilities, environmental considerations and fiscal implications; and the integration of these elements into a functional program and/or recreation resource management plan. 3 units. (CAN REC 006)

Upper Division Courses

RLS 100. Recreation and Leisure Lifestyle Development. Broad general overview of the recreation and leisure movement followed by a specific examination of changing leisure lifestyles and their impact on the individual's choice of recreation and leisure patterns. Also examine the impact that the choice of leisure lifestyles has on other aspects of the individual's life as well as the negative effects of restrictive or inadequate leisure involvement. 3 units.

RLS 101. Senior Seminar. Students will focus on identifying potential internships, refining resumes and writing cover letters for securing internships. Complete their portfolio requirements for graduation and learn about the alumni association for RLS graduates. Graded Credit/No Credit. 1 unit.

RLS 103. Elements of the Leisure Experience. All elements contributing to successful leisure experiencing will be investigated, analyzed, and discussed. To most effectively assist others in the process of maximizing their leisure experiences, provides students with working knowledge of the art and science of producing enticing and fulfilling leisure experiences for themselves through participation in their own personal leisure education process of understanding leisure, learning about themselves, and discovering the meaning of leisure in their own lives. 3 units.

RLS 105. Management in Leisure Services. Analyzes the functions of managers including planning, organizing, staffing, leading and controlling. Also examines basic principles, techniques and tools associated with these functions. Consideration of internal and external environments which influence the managerial process and the manager's role in various areas of enterprise activity. 3 units.

RLS 106. Leisure Services and Persons with Disabilities. Recreation programs and services designed to meet the leisure needs of special populations are reviewed. Overview of the etiology and nature of common disabling conditions and implications for leisure participation. Topics include: attitudinal barriers, advocacy, normalization, legislation, activity analysis and modification. Emphasis on leadership, supervision and organizational development of inclusive recreation programs. 3 units.

RLS 109. Computer Applications in Leisure Services. Introduces the student to the use of micro-computers in recreation, park and leisure services enterprises. Emphasis will be on the application of word processing, data bases, spread sheets and graphics to the work of professionals within the field. Consideration will also be given to telecommunications, interactive video and desktop publishing. 2 units.

RLS 110. Research and Evaluation in Recreation and Leisure Studies. Provides students with tools to analyze leisure behavior, interests and the motivational basis of leisure as they apply to the field of recreation and leisure services. Emphasizes applied research techniques including qualitative, descriptive and analytical methods, and program evaluation. 3 units.

RLS 116. Therapeutic Recreation Principles and Practices. Philosophy and principles underlying the work of the recreation therapist; Diagnostic groupings and populations served, assessment, individual program planning, charting techniques, prescription drugs, interpersonal interaction skills, and working with families are studied. **Prerequisite:** RLS 106 or instructor permission; RLS 106 may be taken concurrently. 3 units.

RLS 117. Therapeutic Recreation Service Systems. Examination of existing recreation programs in clinical settings (acute care hospitals, rehabilitation centers, state hospitals, skilled nursing facilities, intermediate care facilities, etc.); examination of existing community based programs (programs offered by county and municipal recreation departments, and non-profit agencies serving specific disabilities, etc.); review of standards and regulations pertaining to recreation programs, development of therapeutic recreation programs, review of the roles of practitioners in related disciplines. Review of intervention techniques, leisure education programs, program organization and management and professional ethics. **Prerequisite:** RLS 106 or instructor permission; RLS 106 may be taken concurrently. 3 units.

RLS 119. Introduction to Leisure Education. History, scope and process of leisure education. A survey of guidance theories and procedures, including assessment techniques, program development, implementation and evaluations. The role of leisure education in diverse leisure delivery systems and with diverse populations. Legal, ethical, and professional aspects of leisure education. 3 units.

RLS 122. Perspectives on Leisure. Basic philosophical, historical, psychological and scientific foundations and developments in leisure and recreation theory; review of the cultural forces, institutions and theories that affect individuals and society. **Prerequisite:** Passing score on the WPE. 3 units.

RLS 124. Therapeutic Recreation and Gerontology. Study of factors which affect the status and life style of older Americans. Attention is given to the process of aging, individual differences, recreation problems and recreation programming. Examination of leisure services for the elderly in a variety of settings. As part of the course content, students required to complete a practicum experience at an approved site. 3 units.

RLS 125. Therapeutic Recreation and Persons with Physical Disabilities. Etiology and medical prognosis of various physically disabling conditions are studied in relation to the disabled individual's recreation and leisure needs. Specific adaptations of the individual to natural and social environments from an individual differences perspective, as well as approaches to modify activities and environments to increase their potential for use by people with disabilities are examined. Students will be required to complete a practicum experience at an approved site. **Prerequisite:** RLS 106 or instructor permission; RLS 106 may be taken concurrently. 3 units.

RLS 126. Therapeutic Recreation and Persons with Emotional Cognitive Disabilities. Examination of the role of leisure services in mental health programs, in programs serving people with developmental disabilities, as well as clients in correctional facilities and in chemical dependency programs. The etiology and nature of specific disabling conditions are studied in relation to their implications for recreation programming in various types of institutional and community treatment programs. Students will be required to complete a practicum experience at an approved site. **Prerequisite:** RLS 106 or instructor permission; RLS 106 may be taken concurrently. 3 units.

RLS 128. Leisure Services for At-Risk Populations. Examination of the continuum of leisure services for at-risk populations including: prevention, community/state/federal corrections, therapeutic recreation services and aftercare/transitional living services. Analyzes the provision of leisure services in relation to multicultural issues including: race/ethnicity, gender, class, disability and socioeconomic status of at-risk clients. Comprehensive program planning and leadership techniques unique to at risk settings will be covered. 3 units.

RLS 132. Recreation Waterfront Management. Examination of principles and practices associated with management of recreation waterfront facilities and programs (commercial and public). Such topics as facility planning, design and maintenance; program selection, development and implementation; equipment selection and maintenance; staff selection and training; promotion of programs; and budgeting will be addressed. 3 units.

RLS 136. Leisure Program Planning. Leisure program planning process will be described and explained. Relevant principles and methods will be identified. Students will develop a leisure program plan for a local organization. Field trips may be required. **Prerequisite:** RLS 032. 3 units.

RLS 137. Community Organization. Study of institutions and leisure service systems within the community, and the dynamics of community organization practices and actions. The role of the recreation and leisure service practitioner in bringing about community changes. Defining and promoting citizen participation through advisory council membership, survey applications, and public hearing attendance. 3 units.

RLS 139. Conference and Meeting Planning. Analyzes this varied, growth industry. Considers the range of conferences and meetings, from small corporate retreats to international conventions. Topics include: the scope of the industry, the role of convention centers, hotel and resort based meeting facilities, organizations that hold meetings and the nature of those meetings, meeting planning and the role of the professional planner and industry related careers. Field trips may be required. 3 units.

RLS 148. Experiential Education in Outdoor Recreation Settings. Exposes the students to theoretical and philosophical concepts of experiential education and provide a means through which they can put theory into practice in outdoor recreation settings. Using methods such as demonstrations, observation, presentations, and discussions, the course will explore the history and current trends of experience-based learning. 3 units.

RLS 149. Developing and Programming Adventure Experiences. Provides students with the working knowledge needed to produce enriching and fulfilling adventure leisure experiences. In order to most effectively aid and assist others in the process of maximizing their leisure experiences, the student of leisure must first know how to maximize these experiences for and within themselves. Therefore, students will be participating in leisure adventure experiences so they can be as effective as possible when developing and programming leisure adventure experience opportunities for others. 3 units.

RLS 150. Ecology of Resource Areas. Study of the fundamentals of ecology, silvics, soil science and manipulations of an ecosystem with emphasis on the whole biota as it relates to outdoor recreation areas. Designed to provide an understanding of the scientific basis for and the operational rationale of manipulation of natural resources for a variety of recreation uses. 3 units.

RLS 151. Visitor Management in Recreation Areas. Visitor safety in recreation areas as it relates to the role and functions of management. Emphasis is given to principles and current legislation in hazard reduction, deviant behavior, liability, law enforcement, and other related topics. 3 units.

RLS 153. Environmental Interpretation and Outdoor Education. Examines the theories, principles and techniques of interpreting outdoor recreation and/or park values to the public. Principles and procedures requisite to the operation of an outdoor education camp will be covered. Such areas as curriculum development and facilities design will be explored. Designed for teachers, camp leaders, outdoor education and recreation leaders, and park naturalists and interpreters. 3 units.

RLS 154. Recreation Facility Design and Maintenance. Focuses on principles and practices involved in recreation and park facility planning and design, with emphasis on master planning, design standards and criteria, and effective use of natural resources. Examines principles and practices relating to development and implementation of a maintenance and operation plan for recreation and park facilities. 3 units.

RLS 164. Nonprofit Leadership. Introduction to concepts and principles of nonprofit leadership with an emphasis on youth and human service agencies. Students will explore and develop an understanding of historical and philosophical foundations of nonprofit organizations, board/committee development and operation, and the various roles of human service professionals as they relate to the nonprofit field. Consists of lecture, readings, discussions, guest speakers, nonprofit agency visitations, direct internet research, active learning exercises, and a community service learning component. 3 units.

RLS 165. Funding Leisure Organizations. Introduction to sponsorship and fundraising planning for leisure service organizations. An overview of the sponsorship exchange and the proposal process. A summary of various fundraising strategies including special events, planned giving, and annual and capital campaigns. 3 units.

RLS 166. Workshop in Leisure Service Administration. Designed to provide the student with various in-depth perspectives regarding the use of management/administrative process in recreation and leisure studies. **Prerequisite:** RLS 105. 3 units.

RLS 171. Professional Organization Leadership. Designed to introduce students to the historical and philosophical foundations of professionalists and provide the necessary conceptual and technical competencies to organize and lead a successful professional organization/association. Political, legal, and ethical issues will be discussed as well as the functions and roles of professional organizations/associations. The relationship between professionalism and advocacy will be examined. **Note:** Will be identified as a Service Learning (SL) course. **Prerequisite:** RLS 030, RLS 032, RLS 105 or instructor permission. 3 units.

RLS 180. Foundations of Commercial Recreation. Overview of the historical and philosophical foundations of the commercial recreation field. Identification of providers of commercial recreation goods and services. Analyzes current functions and trends in the operation of commercial leisure enterprises. 3 units.

RLS 182. Travel and Tourism. Examination of the history, significance and nature of travel and tourism in the world with emphasis on the U.S. Analyzes economic, cultural and social factors underlying development and growth of travel and tourism and a review of related research. Identification and description of travel and tourism service providers including their organization, financing and management practices. 3 units.

RLS 183. Marketing Recreation Services. Fields of recreation (including therapeutic, commercial, municipal, etc.), tourism and hospitality, while diverse; all offer products that are primarily intangible. The management and marketing of such service products can differ profoundly from those of goods products (often the focus of traditional business programs). Addresses the nature of the service product and service marketing in the people intensive, experiential world of recreation. **Prerequisite:** MKTG 101. 3 units.

RLS 184. Resort Administration. Introduces students to resorts and their position within the tourism and hospitality industries. The scope of the resort industry and various issues concerning the successful development of a hospitality product will be discussed. Prepares students to engage in an internship or employment in this or a related industry. It also helps these and other students to reinforce concepts and skills learned elsewhere by providing concrete, real-world examples of marketing and management methods. 3 units.

RLS 185. Commercial Recreation Administration. In-depth analysis of the management of recreational business on a for-profit basis. Focuses on advanced topics, analytical skills, and problem solving in the management arena. **Prerequisite:** RLS 180 or instructor permission. 3 units.

RLS 187. Anthropology of Tourism. Study of tourism as a cultural phenomenon with ritualized behaviors and complex meanings for both host and guest societies. Explores issues of cultural and exotic authenticity, identity production and marketing, and commodification of both the tourist and the tourist. Examines the cultural politics of tourist encounters on local, regional, national and transnational scales, with case studies ranging from fourth to fifth world venues. Cross-listed as ANTH 187; only one may be counted for credit. 5 units.

RLS 191. Service Learning Option for Recreation Leisure Studies Courses. Individual goals, activities, and academic requirements for community service work and the service learning credit option are outlined in a Service Learning Option/Contract agreed upon and signed by the student, instructor, and agency sponsor. Enrolled students are required to attend mid-semester and final learning assessment workshops and to complete written evaluations. Credit for the course awarded only if contract and course requirements are completed. Graded Credit/No Credit. 1 unit.

RLS 191B. Partial Internship: Recreation and Park Management. Supervised part-time or short-term internship in a recreation, park or leisure service agency, organization or business. Supervision is provided by faculty and also by personnel at the host site. **Note:** Refer to the RLS Internship Manual for procedures and requirements. **Prerequisite:** RLS 001, RLS 030, RLS 032, RLS 042, RLS 101, RLS 105, RLS 106, RLS 109, RLS 110, RLS 136 and approval of academic advisor and internship coordinator. Graded Credit/No Credit. 4 units.

RLS 195C. Partial Internship: Recreation and Park Management. Supervised part-time or short-term internship in a recreation, park or leisure service agency, organization or business. Supervision is provided by faculty and also by personnel at the host site. **Note:** Refer to the RLS Internship Manual for procedures and requirements. **Prerequisite:** RLS 001, RLS 030, RLS 032, RLS 042, RLS 101, RLS 105, RLS 106, RLS 109, RLS 110, RLS 136 and approval of academic advisor and internship coordinator. Graded Credit/No Credit. 6 units.

RLS 195D. Internship: Therapeutic Recreation. Supervised full-time therapeutic internship in a recreation, park or leisure service agency, organization or business. Supervision is provided by faculty and also by certified personnel at the host site. Meets the professional certification requirements at the state and national levels. **Note:** Refer to the RLS Internship Manual for procedures and requirements. **Prerequisite:** The completion of all required classes for the TR option. Completion of required administrative paperwork at the semester prior to internship, approval of major advisor. Graded Credit/No Credit. 10-15 units.

RLS 195E. Internship: Recreation and Park Management. Supervised, full-time internship in a recreation, park or leisure service agency, organization or business. Supervision is provided by faculty and also by personnel at the host site. **Note:** Refer to the RLS Internship Manual for procedures and requirements. **Prerequisite:** RLS 001, RLS 030, RLS 032, RLS 042, RLS 101, RLS 105, RLS 106, RLS 109, RLS 110, RLS 136 and approval of academic advisor and internship coordinator. Graded Credit/No Credit. 10-15 units.

RLS 196. Experimental Offerings in Recreation and Leisure Studies. To be offered in various areas of interest on administration, recreation resources and visitor management, or therapeutic recreation in response to student and faculty interest. 1-3 units.

RLS 198. Co-Curricular Activities. Co-curricular activities related to the subject matter and professional concerns of Recreation and Leisure Studies. For example, students may earn credit by participating as a tutor or discussion leader for recreation and leisure studies classes or a teacher or leader in programs offered by community organizations. **Note:** No more than 3 units of RLS 198 may be used to meet major requirements. **Prerequisite:** Approval of an instructor and the Department chair. Graded Credit/No Credit. 1-3 units.

RLS 199. Special Problems. Individual projects or directed reading. **Note:** Open only to students who appear competent to carry on individual work. **Prerequisite:** Approval of an instructor and the Department chair. 1-3 units.

Graduate Courses

RLS 200. Foundations of Leisure Concepts and Application. Provides a comprehensive awareness of the historical, philosophical, psychological, experiential, and behavioral foundations of leisure. Global leisure perspectives examined in relationship to cultural diversity, current trends, future perspective, and economic implications. The art and science of providing fulfilling leisure experiences through private entrepreneurial recreations and public delivery systems explored. Fall only. 3 units.

RLS 201. Policies, Issues, and Problems in Leisure Services. Major environmental and recreational issues and problems affecting the recreation and leisure studies field are discussed, analyzed, and evaluated. Formulations involving policy-making and planning processes of major federal, state, and local agencies involved with recreation and leisure delivery services are also covered. Fall only. 3 units.

RLS 203. Advanced Administration of Leisure Services. Examination of contemporary resources, techniques, and tools available to administrators in various types of leisure service delivery systems. Spring only. 3 units.

RLS 204. Advanced Research Methods in Recreation and Leisure Studies. Provides an analysis of major research methods used in recreation and leisure studies. Addresses basic and applied research orientations, research design, research proposals, data collection tools and methods, data analysis, and reporting of research findings. **Prerequisite:** RLS 200, RLS 202, and graduate advisor approval. Spring only. 3 units.

RLS 206. Liability and Risk Management in Leisure Services. In-depth analysis of the principles of legal liability as they pertain to leisure services. An examination of the pervasive nature of risk as it pertains to the provision of leisure and recreation programs and opportunities, and the concepts and methods of risk management. Includes field trips, mock trials or other related activities. **Prerequisite:** Graduate status or instructor permission. 3 units.

RLS 207. Grant Writing for Leisure Organizations. Detailed examination of grant writing as a means of augmenting agency revenues for specific recreation projects, programs and research. An in-depth assessment of techniques used to source funding opportunities relevant to recreation and leisure agencies. A review of budget preparation and grant management. **Prerequisite:** Graduate status or instructor permission. 3 units.

RLS 209. Seminar in Advanced Leisure Education. Surveys current and historical perspectives of leisure education from a multicultural and life-span viewpoint. Current modes of service delivery will be discussed as they relate to leisure theories. Methods of leisure education provision in diverse settings from school/park collaboratives, retirement and rehabilitation centers, to corporate wellness will be investigated. Development, implementation and management of viable leisure education services will be covered as well presentation, training and consultation skills. 3 units.

RLS 295. Practicum. Graduate internship experiences in a practical setting. **Note:** Open only to graduate students. **Prerequisite:** Approval of major advisor. Graded Credit/No Credit. 3-6 units.

RLS 296. Experimental Offerings in Recreation and Leisure Studies. Courses offered on an experimental basis. 3 units.

RLS 299. Individual Study in Recreation and Leisure Studies. Individual project, problem, practical study, survey, and/or directed reading on the graduate level. **Prerequisite:** Approval petition filed in the department office. 1-6 units.

RLS 500. Culminating Experience. Completion of a thesis or project approved for the Master's degree. **Prerequisite:** Advanced to candidacy and permission of the graduate coordinator. Graded Credit/No Credit. 1-3 units.

SPORT and RECREATION LEADERSHIP

The sport and recreation leadership (SRL) major is a four-year full-time program of study that is designed to blend the best of theory with the best of practice in the discipline. SRL students are provided with interdisciplinary and advanced study opportunities, and on-the-job educational experiences.

The Program

The sport and recreation leadership degree is designed to prepare students for employment in local, state, regional, national or international level sporting and recreation organizations. The course work includes 49 credit hours. To enhance employment prospects, candidates in this major are encouraged to consider completion of a supporting minor, such as business or communication.

Career Opportunities

NDSU SRL graduates are employed in a variety of sport management and recreation management occupations. Graduates find employment in local, state, regional, national or international level sport and recreation organizations and businesses. In light of the interdisciplinary nature of the SRL major's study options, career opportunities beyond the sport management or recreation management fields are feasible.

Sport and Recreation Leadership Association

The Sport and Recreation Leadership Association provides students with an opportunity to gain experience in the various fields of sport and recreation. Organization members can take part in sports oriented community projects, learn about different sport and recreation careers from area professionals and become further prepared for a career in the sport and recreation industry. Meetings are held regularly and are open to all NDSU students.

Pre-Professional Standing and Professional Standing

The pre-professional SRL curriculum in the freshman year is designed to prepare students for additional undergraduate work in the subsequent professional SRL curriculum of the sophomore, junior and senior years. To achieve professional standing, a student must have completed all HNES courses listed in the pre-professional year. A grade of B or better is required in HNES 100 and 190. Furthermore, students must earn a minimum cumulative grade point average of 2.5 for all classes by the end of the freshman year. An application for professional standing must be submitted to the SRL program coordinator as soon as requirements are met.

Internship

The SRL internship is the capstone course for all SRL majors. Students participating in an internship will undertake the 400-hour on-the-job training experience (typically the summer prior to the senior year). Advisors assist students in identifying internship opportunities. Each student is required to secure his or her own internship. Securing a host organization outside North Dakota or the United States is not only possible but is encouraged. HNES 491 is required prior to the internship.

Sport and recreation agencies where students have completed internships include Cal Ripken Baseball, U.S. Navy Morale Welfare and Recreation (Japan, Hawaii, Germany, Spain and Guantanamo Bay), Charlotte Bobcats, Minnesota Twins, Fargo Parks and Recreation and the Philadelphia Flyers, to name a few.

For Further Information

Robert Dirk, Academic Advisor
College of Human Development and Education
North Dakota State University
Dept #2600
PO Box 6050
Fargo, ND 58108-6050

Tel: (701) 231-9848

Fax: (701) 231-7174

Email: Robert.A.Dirk@ndsu.edu
Web: www.ndsu.edu/ohde

Department of Health, Nutrition and
Exercise Sciences
North Dakota State University
Dept #2620
PO Box 6050
Fargo, ND 58108-6050

Tel: (701) 231-7810

Fax: (701) 231-8872

Email: Thomas.Barrhart@ndsu.edu
Web: www.ndsu.edu/hnes/sports_and_recreation_leadership_studies

Sample Curriculum

General Education	Credits
First Year Experience	
HD&E 149 - Skills for Academic Success	1
Communication	
Comm. 110 - Fundamentals of Public Speaking	3
Engl. 110, 120 - College Composition I, II	3, 3
Engl. 320 - Business and Professional Writing	3
Quantitative Reasoning	3
Science & Technology	
CSci. 116 - Business Use of Computers	4
Science and Technology Electives	5
Humanities & Fine Arts	5
Social & Behavioral Sciences	
Psyc. 111 - Introduction to Psychology	3
Soc. 110 - Introduction to Sociology	3
Wellness	
HNES 100 - Concepts of Fitness and Activities	2
Cultural Diversity	
Global Perspective	
Total	40
Major Requirements	Credits
HNES 190 - Intro to Sport & Recreation Studies	3
HNES 196 - Field Experience	1
HNES 200 - Principles of Nutrition	3
HNES 210 - First Aid and CPR	2
HNES 224 - Event Management in Sport	3
HNES 226 - Recreation Programming	3
HNES 426 - Sports and Recreation Administration	3
HNES 427 - Leisure & Society	3
HNES 429 - Sport and Recreation Internship	12
HNES 430 - Socio-Cultural Dimensions in Sport	3
HNES 431 - Governance in Sport	3
HNES 491 - Seminar	1
HDFS 250 - Life Span Development or Psyc. 250 - Introduction to Psychology	3
COMM 200 - Intro to Media Writing	3
Phil./RELS 210 - Ethics or Phil. 216 - Business Ethics	3
Total	49
Minor(s) & Electives	33
CURRICULUM TOTAL	122

This sample curriculum is not intended to serve as a curriculum guide for current students, but rather an example of course offerings for prospective students. For the curriculum requirements in effect at the time of entrance into a program, consult with an academic advisor or with the Office of Registration and Records.

INDIANA UNIVERSITY
SCHOOL OF PUBLIC HEALTH
Bloomington

Recreational Sport Management

B.S. in Recreation degree (124 minimum credit hours)
2.0 GPA required for admission. 2.0 GPA required for graduation.
Effective for students matriculating summer 2012
HPER 133 – (812) 855-4711 **(RSPMBSR)**

Students must complete all General Education requirements and all Major requirements. Any acceptable General Education course which is also required in the major may apply to (double-count in) both required areas. Courses common to the areas of World Cultures, Arts and Humanities, and Social and Historical Studies may also double count. However, credit for such courses counts only once toward the total required credits for a degree.

General Education (20 – 39 credits)

(General Education Bulletin at: www.indiana.edu/~bulletin/iub)

English Composition (0 to 3 credits, C- minimum required)

Complete one of the following options:

- 3 CMLT-C 110 Writing the World
- 3 ENG-W 131 Elementary Composition
- 3 ENG-W 170 Projects in Reading and Writing
- 0 ENG-W 131 EX Elementary Composition Exemption

Mathematical Modeling (3 to 4 credits)

Complete one of the following options:

- 3 MATH-A 118 Finite Mathematics for the Soc and Behavior Sci
- 4 MATH-D 116 AND MATH-D 117 Intro to Finite Mathematics I-II
- 3 MATH-J 113 Introduction to Calculus with Applications
- 3 MATH-M 118 Finite Mathematics
- 3 MATH-M 119 Brief Survey of Calculus I
- 4 MATH-M 211 Calculus I
- 4 MATH-M 213 Accelerated Calculus
- 3 MATH-S 118 Honors Finite Mathematics
- 3 MATH-V 118 Finite and Consumer Mathematics:
- 3 MATH-V 118 Finite Math for Social and Biological Sciences

Natural and Mathematical Sciences (5 credits)

Complete 5 credits from the list of approved N&M courses in the IUB General Education Bulletin. At least one course must be a natural science (as indicated by an asterisk in the GENED bulletin).

Arts and Humanities (6 credits)

Complete 6 credits from the list of approved A&H courses in the IUB General Education Bulletin.

Social and Historical Studies (6 credits)

Complete 6 credits from the list of approved S&H courses in the IUB General Education Bulletin.

World Languages and Cultures (0 to 14 credits)

Choose one of the following three options:

Complete 6 credits of world culture courses from the list of approved WC courses in the IUB General Education Bulletin.

OR

Achieve competency in a single foreign language equal to successful completion of the four semester sequence in a world language.

OR

Complete a 6-credit International experience in an approved study abroad. A list of approved course choices may be found in the IUB General Education Bulletin.

Major (81 credits)

Recreational Sport Management (33 credits)

- 3 HPER-H 263 Personal Health S&H
- 3 HPER-N 220 Nutrition for Health
- 3 HPER-P 216 Concepts and Applications in Physical Fitness
- 3 HPER-R 206 Recreational Sport Programming
- 3 HPER-R 237 Computers in PRST
- 3 HPER-R 268 Recreation Facilities Management
- 3 HPER-R 411 Legal Issues in Sport Settings
- 3 HPER-R 422 Marketing for Leisure Services (P: Junior standing)
- 3 HPER-R 451 Fiscal Management of Leisure Services Orgs
- 3 HPER-R 471 Human Resource Management in Leisure Serv
- 3 HPER-R 472 Youth Sport Management

Required Core Courses (33 credits)

- 3 HPER-R 160 Foundations of Rec & Leisure S&H
- 3 HPER-R 270 Inclusion in Recreation, Parks & Tourism
- 3 HPER-R 330 Management in Rec, Parks, & Tourism
- 3 HPER-R 392 Career Perspectives and Internship Preparation
- 3 HPER-R 395 Data-Based Decision-Making Methods
- 3 HPER-R 430 Event Planning & Program Development
- 12 HPER-R 463 Professional Internship
- 3 HPER-T 142 Living Well S&H
- 320 Hrs Field Experience - Date Completed: ___/___/___

Professional Electives (Select 15 credits.)

- 3 HPER-P 217 Methods of Group Exercise Instruction(P: P216)
- 3 HPER-P 218 Methods of Personal Fitness Instruction(P: P216)
- 3 HPER-P 318 Management of the Sport Enterprise
- 3 HPER-P 333 Sport in America: Historical Perspectives
- 3 HPER-P 334 Cultural Diversity in American Sport
- 3 HPER-P 392 Sport in American Society
- 3 HPER-P 398 Adapted Physical Education
- 3 HPER-P 416 Fitness Management
- 3 HPER-P 418 Sport Marketing
- 3 HPER-P 425 Sport Governance in the Global Community
- 3 HPER-P 427 Adm, Maintenance & Construct of Aquatic Fac
- 3 HPER-P 428 Strategic Management in the Sport Industry
- 3 HPER-R 279 Outdoor Adventure Education
- 3 HPER-R 282 Leadership Strategies and Diversity Applications
- 3 HPER-R 302 Aquatic Management
- 3 HPER-R 354 Sport and Violence
- 3 HPER-T 101 Intro to Resource Development and Fund Raising
- 3 HPER-T 220 Disability, Function, & Health
- 3 SPEA-V 221 Nonprofit and Voluntary Sector
- 3 SPEA V 362 Nonprofit Management and Leadership

At least 124 credits are required for graduation.

GENERAL EDUCATION	20-39
MAJOR	81
FREE ELECTIVES	4-23

Suggested Course Sequence Map
Recreational Sport Management

	First Semester	Second Semester
First Year Total: 30 cr	HPER-R 160 Found of Rec & Leisure (3) S&H English Composition (3) Mathematical Modeling (3) Arts & Humanities (3) Natural & Math. Sciences (3)	HPER-R 206 Recreational Sport Programming (3) HPER-T142 Living Well (3) S&H Arts & Humanities (3) Natural & Math. Sciences (3) World Languages/Cultures (3)
Second Year Total: 33 cr	HPER-P 216 Concepts/Apps in Physical Fitness (3) HPER-R 237 Computers in PRST (3) HPER-R 270 Inclusion in RPT (3) RSM Professional Electives (3) Electives (3)	HPER-R 266 Recreation Facilities Mgmt (3) HPER-H 263 Personal Health (3) S&H RSM Professional Electives (3) World Languages/Cultures (3) Electives (6)
Third Year Total: 33 cr	HPER-N22C Nutrition for Health (3) HPER-R 33C Management of RPT (3) HPER-R 355 Data Based Decision Making/Eval (3) (P: math modeling course) HPER-R 411 Legal Issues in Sport Settings (3) RSM Professional Electives (3) Electives (3)	HPER-R 362 Career Persp & Prep for Internship (3) HPER-R 422 Marketing for Leisure Svcs (3) (P: junior standing) HPER-R 430 Event Plan & Program Dev (3) (P: junior standing) HPER-R 472 Youth Sport Mgmt (3) (spring only) RSM Professional Electives (3)
Fourth Year Total: 28 cr	HPER-R 451 Fiscal Mgmt (3) HPER-R 471 Human Resource Mgmt (3) RSM Professional Electives (3) Electives (7) NOTE: 320 hours field experience also required.	HPER-R 463 Internship (12) (P: R160, R392, R430)

NOTES:

1. A student needs to average 15.5 hours per semester to graduate in 8 semesters (124 credit hours).
2. Many students reduce their academic-year credits by taking classes in summer. However, it is difficult to get equivalent credit for major course work at other campuses or colleges. A few RPTS courses, usually required core classes, are offered each summer at IUB, usually in the early part (1-4- or 1-8-weeks).
3. Unless otherwise noted, courses may be taken either semester.
4. Prior to registering for the professional internship (R463), students must document 320 Hours of practical experience in the leisure industry, for approval by their advisor's faculty coordinator. Deadlines for approval of the 320 Hours requirement:
  - For a fall internship: 1 July
  - For a spring internship: 1 November
  - For a summer internship: 1 April
5. The internship (R 463) may be taken any term following completion of the required prerequisite courses (R160, R392, and R430). Students commonly complete it during the summer, often following the fourth year. Students completing degree requirements in summer may participate in the May commencement ceremony.

Visit the Recreation website at www.indiana.edu/~recpark.

Recreational Sport Management

This major prepares students to assume leadership positions in all types of participatory sports programs, focusing on the management of people and resources in recreational sports while also providing students with a skill set to work in a variety of settings in the sport continuum. Through class practica, projects, internship opportunities, and field experiences, students learn leadership, management, programming, marketing, and evaluation, legal aspects of sport, and communication skills.

Career possibilities include:

- Amateur Athletics with AAU and state games across the country
- Business/Industrial sports providing opportunities for a sport programmer in employee recreational sports. There are over 150,000 job opportunities available in approximately 50,000 corporations and industries which spend more than \$3 billion a year on recreation for their employees
- The collegiate setting, which offers career opportunities in informal sports, instructional sports, intramural sports, club sports and fitness programming on college and university campuses across the country
- Commercial sports, with positions in such settings as theme parks, health/fitness spas, racquet clubs, and hotels
- Military recreation, with positions worldwide for sport programmers and sport directors in intramural, extramural, informal and club sports are available on all types of military bases--Air Force, Army, Navy and Marine
- Municipal parks and recreation departments, which offer positions in sports programming as many of their recreational offerings are sports related.
- Resort/tourism settings, which offer specialized opportunities in sports to include facility management, programming and operation
- Non-profit agencies, including YMCA's/YWCA's and Boys' and Girls' Clubs, with recreational sport related job opportunities in positions such as sports coordinators and program director

In fall 2000, *Newsweek* predicted that 50 percent of American jobs will be in leisure and tourism by 2050. *The Occupational Outlook Handbook* refers to the job outlook in recreation as above average.

INDIANA UNIVERSITY
SCHOOL OF PUBLIC HEALTH
Bloomington

Outdoor Recreation, Parks, and Human Ecology
B.S. in Recreation degree (124 minimum credit hours)
2.0 GPA required for admission. 2.0 GPA required for graduation.
Effective for students matriculating summer 2012
HPER 133 – (812) 855-4711 (ROPHEBSR)

Students must complete all General Education requirements and all Major requirements. Any acceptable General Education course which is also required in the major may apply to (double-count in) both required areas. Courses common to the areas of World Cultures, Arts and Humanities, and Social and Historical Studies may also double count, however, credit for such courses counts only once toward the total required credits for a degree.

General Education (20 – 39 credits)

(General Education Bulletin at: www.indiana.edu/~bulletin/iub)

English Composition (0 to 3 credits, C- minimum required)

Complete one of the following options:

- 3 ENLT-C 110 Writing the World
- 3 ENG-W 131 Elementary Composition
- 3 ENG-W 170 Projects in Reading and Writing
- 0 ENG-W 131 EX Elementary Composition Exemption

Mathematical Modeling (3 to 4 credits)

Complete one of the following options:

- 3 MATH-A 116 Finite Mathematics for the Soc and Behavior Sci
- 4 MATH-D 116 AND MATH-D 117 Intro to Finite Mathematics II
- 3 MATH-J 113 Introduction to Calculus with Applications
- 3 MATH-M 113 Finite Mathematics
- 3 MATH-M 119 Brief Survey of Calculus I
- 4 MATH-M 211 Calculus I
- 4 MATH-M 213 Accelerated Calculus
- 3 MATH-S 118 Honors Finite Mathematics
- 3 MATH-V 118 Finite and Consumer Mathematics
- 3 MATH-V 115 Finite Math for Social and Biological Sciences

Natural and Mathematical Sciences (5 credits)

Complete 5 credits from the list of approved N&M courses in the IUB General Education Bulletin. At least one course must be a natural science (as indicated by an asterisk in the GENED bulletin).

Arts and Humanities (6 credits)

Complete 6 credits from the list of approved A&H courses in the IUB General Education Bulletin.

Social and Historical Studies (6 credits)

Complete 6 credits from the list of approved S&H courses in the IUB General Education Bulletin.

World Languages and Cultures (0 to 14 credits)

Choose one of the following three options:

Complete 6 credits of world culture courses from the list of approved WC courses in the IUB General Education Bulletin.

OR

Achieve competency in a single foreign language equal to successful completion of the four semester sequence in a world language.

OR

Complete a 6-credit international experience in an approved study abroad. A list of approved course choices may be found in the IUB General Education Bulletin.

Major (74-75 credits)

Outdoor Recreation, Parks, & Human Ecology (30 credits)

- 3 ENG-W 231 Professional Writing (P: English Composition)
- 3 HPER-R 210 Introduction to Outdoor Rec, Parks, & Human Ecology
- 3 HPER-R 279 Adventure Education (P for majors: R210)
OR HPER-R 413 Outdoor Adv Program (CORE) (P for majors: R210)
- 3 HPER-R 280 Natural History and Field Ecology
- 3 HPER-R 323 Ecosystem Mgt (P: Junior standing; P for majors: R210)
- 3 HPER-R 372 Interp & Tourguiding (P: J standing; P for majors: R210)
- 3 HPER-R 385 Wilderness and Protected Lands
- 3 HPER-R 406 Human Hlth & Natural Environments (P: sr. standing)
- 3 HPER-R 425 Ecotourism: Admin & Mgmt (P: senior standing)
- 3 HPER-R 475 Applications in Outdoor Rec, Parks, & Human Ecology (P: senior standing)

Required Core Courses (33 credits)

- 3 HPER-R 160 Foundations of Rec & Leisure S&H
- 3 HPER-R 270 Inclusion in Recreation, Parks & Tourism
- 3 HPER-R 330 Management in Rec, Parks, & Tourism
- 3 HPER-R 362 Career Perspectives and Internship Preparation
- 3 HPER-R 395 Data-Based Decision-Making Methods
- 3 HPER-R 430 Event Planning & Program Development
- 12 HPER-R 463 Professional Internship
- 3 HPER-T 142 Living Well S&H
- 320 Hrs Field Experience—Date Completed ___/___/___

Professional Electives (Select 11-12 credits.)

- 2 HPER-O 305 Introduction to Wilderness Leadership
- 3 HPER-R 283 Recreation-Based GIS
- 3 HPER-R 322 Scientific Diver Certification
- 3 HPER-R 345 Therapeutic Outdoor Instructional Techniques (TOP)
- 3 HPER-R 350 Sustainable Tourism
- 2 HPER-R 355 Outdoor Recreation Consortium
- 3 HPER-R 356 Field Techniques in Environmental Education
- 3 HPER-R 357 Applied Ecology: Water Communities
- 3 HPER-R 370 Wilderness First Responder
- 3 HPER-R 380 Outdoor Exp. Ed.: Instructional Techniques (CORE)
- 3 HPER-R 398 Practicum in Therapeutic Outdoor Programs (TOP)
- 3 HPER-R 412 Principles of Therapeutic Outdoor Programs (TOP)
- 3 HPER-R 413 Outdoor Adventure Prog.: Foundations/Theories (CORE)
- 3 HPER-R 421 Investigation of Underwater Resources
- 3 HPER-R 422 Marketing for Leisure Services
- 3 HPER-R 424 Shipwreck Parks as Underwater Museums
- 3 HPER-R 441 Legal Aspects of Recreation
- 3 HPER-R 451 Fiscal Management of Leisure Service Orgs
- 3 HPER-R 468 Strategic Planning for Recreation Orgs

At least 124 credits are required for graduation.

GENERAL EDUCATION	20-39
MAJOR	74-75
FREE ELECTIVES	10-30

Visit the RPTS website:

<http://www.indiana.edu/~recpark/index.shtml>

Suggested Course Sequence Map
Outdoor Recreation, Parks, and Human Ecology

	First Semester	Second Semester
First Year Total: 30 cr	HPER-R 160 Found of Rec & Leisure (3) S&H English Composition (3) Mathematical Modeling (3) Arts & Humanities (3) Natural & Math. Sciences (3)	HPER-T142 Living Well (3) S&H Arts & Humanities (3) Natural & Math. Sciences (3) World Languages/Cultures (3) Electives (3)
Second Year Total: 33 cr	HPER-R 210, Intro to Outdoor Rec, Parks, & Human Ecology (3) (fall only) HPER-R 270 Inclusion in RPT (3) HPER-R 280, Natural History & Field Ecology (3) (fall only) ORPHE Professional Electives (3) Electives (6)	HPER-R 279, Outdoor Adventure Education (3) (P: R210) (spring only) ENG-W 231 (3) (P: English composition course) ORPHE Professional Electives (3) World Languages/Cultures (3) Electives (3)
Third Year Total: 32-33 cr	HPER-R 323, Ecosystem Mgmt (3) (P: R210, junior standing) (fall only) HPER-R 330 Management of RPT (3) HPER-R 372 Interpretation & Tour Guiding(3) (P: R210, junior standing) (fall only) HPER-R 395 Data Basec. Decision Making/Eval (3) (P: math modeling course) ORPHE Professional Electives (3) Electives (3)	HPER-R 385, Wilderness & Protected Lands (3) (spring only) HPER-R 392 Career Perso & Internship Prep (3) (P: R160) HPER-R 430 Event Plan & Program Dev (3) (junior standing) HPER-R 475, Applications in ORPHE (3) (senior standing) (spring only) ORPHE Professional Electives (2-3) NOTE: 320 hours field experience also required.
Fourth Year Total: 28-29 cr	HPER-R 406, Human Health & Natural Environments (3) (senior standing) (fall only) HPER-R 429, Ecotourism (3) (senior standing) (fall only) Electives (10-11)	HPER-R 483 Internship (12) (P: R160, R392 at least two semesters prior to the internship semester, R430)

NOTES:

1. A student needs to average 15.5 hours per semester to graduate in 8 semesters (124 credit hours).
2. Many students reduce their academic-year credits by taking classes in summer. However, it is difficult to get equivalent credit for major course work at other campuses or colleges. A few RPTS courses, usually required core classes, are offered each summer at IU3, usually in the early part (1st 4- or 1st 6-weeks).
3. Unless otherwise noted, courses may be taken either semester.
4. Prior to registering for the professional internship (R483), students must document 320 Hours of practical experience in the leisure industry, for approval by their option's faculty coordinator. Deadlines for approval of the 320 Hours requirement:
  - For a fall internship: 1 July
  - For a spring internship: 1 November
  - For a summer internship: 1 April
5. The internship (R 483) may be taken any term following completion of the required prerequisite courses (R160, R392, and R430). Students commonly complete it during the summer, often following the fourth year. Students completing degree requirements in summer may participate in the May commencement ceremony.

Visit the Recreation website at www.indiana.edu/~recpark

Outdoor Recreation, Parks, and Human Ecology

Students focus on outdoor recreation resources and activities, as they are experienced in parks and affect human ecology. The curriculum emphasizes basic concepts of outdoor resources and sustainability, the relationships and interactions of people and outdoor resources and how to manage them, and skills and knowledge to pursue specific careers in this field. Domains include environmental education, interpretive techniques, outdoor adventure education, nature study, recreation resource management, organized camping, and the relation between human health and natural environments.

A number of skill certificates are also available to students through various academic courses. For example, only at Indiana University may students learn via such living laboratories as C.O.R.E. (Conservation & Outdoor Recreation Education), Therapeutic Outdoor Programs (TOP), Great Lakes Park Training Institute, and Bradford Woods Outdoor Center.

Career possibilities include:

- National and state parks and forests, which provide opportunities within park naturalist, outdoor education coordinator, and outdoor resource manager positions
- Commercial settings, with such positions as outdoor instructor, group facilitator, camp program planner, and outdoor program developer
- Military recreation, which supports 250,000 full-time employees with 10,000,000 users at 900 U.S. and 350 overseas locations. Positions as outdoor programmers are available on all types of military bases - Air Force, Army, Navy, and Marine.
- Municipal parks and recreation departments, which offer numerous positions in outdoor education, outdoor resource management, outdoor instruction, and camping
- Non-profit outdoor organizations, which offer careers as an outdoor group facilitator, camp program planner and director, adventure leader, and outdoor education coordinator

In fall 2000, *Newsweek* predicted that 50 percent of American jobs will be in leisure and tourism by 2050. *The Occupational Outlook Handbook* refers to the job outlook in recreation as above average.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ชื่อ-สกุล นางรชดา เครือทิวา
สถานที่เกิด อ่างทอง
ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ 4 หมู่ที่ 2 ต.ย่านซื่อ อ.เมือง จ.อ่างทอง 14000

ประวัติการศึกษา

- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์บัณฑิต (พลานามัย)
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท การศึกษามหาบัณฑิต (พลศึกษา)
คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- เข้าศึกษาระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต แขนงวิชา วิทยาการบริหารจัดการกีฬาและ
นันทนาการ คณะวิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ปีการศึกษา 2552

ปัจจุบัน

ดำรงตำแหน่ง ครูเชี่ยวชาญ อันดับ คศ.4 ตำแหน่งทางราชการ รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์
สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและการกีฬา